53266/A

E XV
18/w

~~Antonius Abrahamus~~

~~Waschgiera Ph[illegible]~~

~~Auctore~~

Aº 1720

Pars Prima

50255

NUCLEUS UNIVERSÆ MEDICINÆ PRACTICÆ

EX

Plurimorum Præſtantiſſimorum tam veterum, quàm Neotericorum claſſicorum Authorum Praxi, Obſervationibus, Conſiliis & Epiſtolis, uti & propriâ plusquàm 30. annorum Praxi

Summo Studio in gratiam, ac utilitatem Philiatrorum excerptus, & olim

SUB NOMINE

ENCHIRIDII NOVI

Publica & inaugurali Diſputatione propoſitus

IN ALMA & CÆSAREO, ARCHIDUCALI Univerſitate OEnipontana

PRÆSIDE, & AUTHORE

FERDINANDO CAROLO WEINHART in Thierburg & Volantsegg, Philoſ. & Medicinæ Doctore, Sacræ Cæſ. Majeſt. Conſiliario, & Perſonæ Medico, Medicinæ Practicæ & Aphoriſmorum Profeſſ: Ordinar.

Nunc ab eodem

Magis limatus, correctus, auctus cum expreſſis & ſele[illegible]is Remediorum formulis, accedente etiam charta, typo, [illegible] ordine meliori denuo in lucem editus

Anno CHRISTI 1709. *Menſe Auguſt[illegible].*

Typis Hæred. Jacobi Chriſt. Wagner, Cæſ. Aul. Typ.

WELLCOME
HISTORICAL
MEDICAL
LIBRARY

ILLUSTRISSIMO
AC
EXCELLENTISSIMO
DOMINO, DOMINO
FRANCISCO
ANTONIO
COMITI TROYER

De Gisbach & Strasfrid,
Libero Baroni in Treyenſtein,

SACRÆ CÆSAREÆ MAJESTATIS
Superioris Auſtriæ Conſiliario
Intimo, Camerario, p. t. Aulici Vi-
cecancellariatûs Vices
Gerenti,

Domino oppignaratitio ditionis
Uttenhaimbenſis, &c. &c.

DOMINO, DOMINO
SUO
GRATIOSO.

ILLVSTRISSIME
Ac EXCELLENTISSIME
DOMINE, DOMINE
GRATIOSE.

QVòd Excellentiſſimo ac Illuſtriſſimo Tuo Nomini *exiguum hunc meum laborem publico artis Aſclepiadeæ bono ſuſceptum dedicare, ac inſcribere præſumam, triplicem potiſſimum agnoſcit cauſam; prima eſt, ut aliquale ſaltem, licet minimè ſufficiens pro munificentiſſimis mihi prorſus immerito conceſſis hactenus*

gratiis

gratiis, & favoribus debitæ gratitudinis, ac demiſſiſſimæ obſervantiæ teſſeram offeram, ac publicè quoque gratum gratiis animum probē. Altera, quòd libellus hic olim ſub nomine Enchiridij novi Medici conſecratus fuerit Eminentiſſimo & Celſiſſimo Cardinali ac Principi Paſſavienſi ex Comitibus de Lamberg, &c. &c. cùm enim perſpecta mihi ſit Harmonia, ac indiſſolubilis incorruptæ amicitiæ nexus, quem familiari inter vos lemmate : ſemel amicus, ſemper amicus *inviolatū tenetis, æquiſſimum fore arbitratus ſum, ut, cùm amicorum omnia ſint communia, opuſculum hoc magis ſub tuis, quàm alienis auſpiciis lucem aſpiceret. Tertia, eáq; Potiſſi-*

ma eſt perculiaris illa Tua Virtutũ, & eruditionum omnigenarum Prærogativa, quâ omnes & ſingulos in Tui amorem, admirationem, ac debitam venerationem rapis, méque jam dudum rapuiſti. Viget enim in Te ſumma in Deum Religio, pietas in Dei Matrem & Virginem ceteróſque Cœlites, liberalitas in egenos, comis in omnes æquitas, in ſubditos lenitas & amor, in adverſantes manſvetudo, in facinoroſos auſteritas, lucet in Te mira in proſperis moderatio, invicta & magnanima in adverſis conſtantia, & tranquillitas, fervens Iuſtitiæ Zelus ac labor indefeſſus Provinciæ huic noſtræ Tyrolenſi, quæ plurimùm ſanè Tibi debet Pientiſſimo animi af-

fectu in omnibus proſpiciendi, bonúmque publicum ſolertiſsimâ ſapientiâ vbique promovendi, vbi omnes ſuſpiciunt, & admirantur tuam in conſulendo maturitatem, in deliberando aciem, in exequendo velocitatem, in periculis vigilantiam, in arcanis taciturnitatẽ, profundámq; in Politicis & publicis eruditionem, & experientiam. Plurima adhuc de Te, Tuisque dicendi finis mihi non foret, niſi illum imponeret gratioſa vultus Tui Modeſtia & Verecundia. Atque hæ ſunt cauſæ, Illuſtriſſime ac Excellentiſſime Domine D. Comes, *quæ me compulerunt, ut hunc nucleum Medinæ Practicũ ſub cortice gratioſi Tui Patrocinij defedendum & conſervandum Tibi*

 pre-

præſentarem, digneris eum pro innata Tua Benignitate, benignáq; in omnes litteratos propenſione æquis oculis intueri, méq; deinceps quoque Tuis gratiis complecti, qui DEUM T.O.M. obteſtaturus ſum ut Viridem Tuam confirmet, & continuet ſenectam, atque ſeros in annos Patriæ noſtræ conſervet Te ſanum & incolumem, quod ſinceriſſima mente vovet.

ILLUSTS[MÆ] EXCELLENTIÆ TUÆ

Devotiſſimus

Ferdinandus Carolus Weinhart.

PRÆFATIO ad Lectorem.

POſtquam ab Auguſtiſſimo Imperatore Leopoldo &c. &c. glorioſiſſimæ memoriæ à Theoria Medica, quam 14. annorum ſpatio profeſſus ſum, Anno 1692. ad praxeos cathedram clementiſſimè avocatus ac promotus eram, ſeriò mecum perpendere cæpi, quâ ratione ſpartham hanc meam exornare, augere, ac auditoribus meis plurimùm prodeſſe valerem. cùm autem re ſeriò perpensâ intelligerem, quòd unicuique praxim Medicam exercere deſideranti ſummè neceſſarium eſſet, ut totiùs Medicinæ practicæ ſyſtema mente priùs perſpicaciſſimè perceptum, hincque penitiſſimis memoriæ fibris firmiſſimè infixum teneret, ſedulæ apis inſtar, quoſcunque in ampliſſimo claſſicorum Practicorum Authorum viridario deprehendi, excerpſi flores & fructus, ac elicitum exinde mel ac quaſi quintam eſſentiam philiatro delibandum, ac puriſſi-

riſſi-

riſſimum relicto inutiliori cortice nucleum deguſtandum proponere ſtatui, non dubitans, quin hæc ore intellectûs ritè excepta, maſticata ac digeſta, & in ventre memoriæ debitè recondita ad felicem languentium medelam plurimùm profutura eſſent. labor hic meus privatus per DEI gratiam in tantum apud auditores Medicinæ profecit, ut luce publicâ dignus cenſeretur, ac Anno 1695. ſub nomine enchiridij novi continentis ſyſtema, ſeu nucleum univerſæ Medicinæ practicæ in alma hac noſtra univerſitate publicâ diſputatione inaugurali ventilandus proponeretur à Defendentibus D.D. Franciſco Antonio Bartholomæo Preiſmann Moravo Brinenſi nunc Phyſico & Aulæ Paſſavienſis Medico digniſſimo fautore & amico mihi colendiſſimo & Joanne Caſparo Englberger Rhenofeldenſi Raurico nunc Phyſico Riedlingenſi meritiſſimo. Theſium hic libellus, licet præter meritum gratiam apud philiatros invenerit, ut ejus Exemplaria paſſim hinc inde etiam apud exteras provincias deſiderarentur, nihilominus à non paucis inculpata charta nimis obſcura & groſſa, typus exilis, detrita nimiſque compreſſa ac lectu difficilis ſinè debitis intervallis ac interſtitijs, & quod potiſſimum erat, quod

Reme-

Remediorum formulæ non eſſent quo ad doſim expreſſæ, cum artis Medicæ ſumma perfectio eſſe videatur concinnata & debita formularum compoſitio, ac plurimùm difficile ſit, ſemper ex tempore medicamentum aptè ac debitè compoſitum præſcribere præſertim Neo-practicis, & qui in praxi medica non diu & multùm exercitati fuerunt, vel memoriam minùs firmam ac felicem obtinuerunt. Ut igitur & his ſatisfacerem, ac rempublicam medicam omni modo promoverem, ſtatui deficientibus prædicti enchiridij exemplaribus, illud magis limatum correctum ac auctum, accedente etiam charta, typ. & ordine meliori, ſub nomine nuclei univerſæ Medicinæ practicæ denuo proprijs ſumptibus prælo ſubjicere expreſſis etiam ac additis ſelectis remediorum formulis, quas vel propria pluſquàm 30. annorum praxis, vel practici claſſici peritiſſimi ſuppeditabant, quæque jam diuturnâ experientiâ & longo uſu erant veluti canonizata, hinc ſubinde Authoris nomen addidi, ſubinde omiſi & ne libellus hinc nimium increſceret, eum in duas diviſi partes, ut pro lectoris commoditate & arbitrio uno vel duplici volumine compactus haberi poſſet. atque hæc ſunt, amice Lector; quæ in veſtibulo

præ-

præfari libuit, quæ, ut æqui boniq́ue conſulas, laboremq́ue hunc noſtrum ab animo reipublicæ litterariæ Medicæ modis omnibus inſerviendi cupidiſſimo profectum benevolâ mente ſuſcipias, eoq́ue feliciter ad ſupremi Numinis gloriam ac proximi utilitatem (in quem finem hæc ſuſcepta ſunt) fruaſis, amantiſſimè rogo.

Vale.

AP-

APPROBATIO THEOLOGICA.

NUcleus iſte Univerſæ Medicinæ jam olim ſub Nomine Enchiridij Novi editus, ſummam in Academica Palæſtra commendationem & a pplauſum tulit; tantúmque apud æquos rerum judices ſui orexin excitavit, ut plurimorum votis altera Ejuſdem impreſſio fuerir expetita; quorum juſto deſiderio ut ſatisfiat, digniſſimum cenſeo, ut, cùm nihil bonis moribus aut fidei adverſum contineat, iterato in lucem & quidem auctus prodeat, atque Prænob. & Magnifici Authoris ſui inſignem Scientiæ Medicæ peritia, atque publicæ utilitatis ſtudium erudito mundo palam faciat.

Romedius Viſintainer S. J.
SS. Theolog. Profeſſ. Ordinar.
p. t. Decanus.

SI parit uſque leo ſimili feritate leonem;
Nec parvus magno mus elephante venit;
Unde ergo exiguâ prodit ſub mole medendi
Ars, adeò magno progenerata patre?
Pæoniam ſiſtis, Coo quæ longa vocatur,
Carole, quam poſſit condere ſola manus.
Scilicet hic medicum, quæ vana videntur omiſſis
Succum, ſollicitæ colligis inſtar apis.
Hoc mel Apollineum innumerâ virtute tumeſcens
Nullus, quin præſens ſit panacea, neget.
Ergo Jovis nutu Caroli per ſæcla virebit
Conditus ſacro hoc melle perennis honor.

Ita

Prænobili, Magnifico, Excellentiſſimo & Experientiſsimo Domino Authori, Avunculo & Collegæ ſuo honoratiſsimo debitæ obſervantiæ ergo accinit.

Franciſ. Fridericus Payr,
Medicus OEenipont.

LIBER

LIBER PRIMUS,
De
Affectibus Capitis.

Dolor Capitis.

NOM. Dolor capitis, ſi recens, levis, *Cephalalgia*, ſi contumax, diuturnus *Cephalæa*, ſi dimidiæ partis *Hemicrania*, ſi in parvo loco fixus *Clavus* & *Ovum* à ſimili doloris ſpatio germanicè Kopff-wehe/ Haupthár dicitur.

Definitio. Eſt triſtis ſenſatio partium membranoſarum capitis à ſolutione continui violenter facta.

Subjectum, ſunt partes membranoſæ fibrillis ac filamentis nerveis ſenſibiliſſimis præditæ.

Different, alius vel *pungitivus*, vel *gravativus*, vel *pulſatorius*, vel *tenſivus*, vel *lancinans*, *lacerans* vel *terebrans*; alius *idiopathicus*, alius *ſympathicus*, & quidem frequentior ſeu per conſenſum dentis carioſi, ſ. ventriculi, ſ. inteſtinorum, ſ. hypochond. ſ. uteri: vel per vaporis aut humoris communicationem, vel per ſolam membranarum, aut nervorum communionem: alius *externus*, alius *internus*, alius *levis*, & *accidentalis*, alius *habitualis*, alius *continuus*, alius *periodicus*.

Cauſa immediata eſt ſolutio continui in fieri à particulis heterogeneis, & disproportionatis archeum in furorem concitantibus, fibras & filamenta meningum nervea vellicantibus, corrugantibus, criſpantibus, poróſque inæqualibus ſpiculis divellentibus, & quaſi rimas facientibus.

Mediatæ, vel ſanguis orgaſmo turgeſcens & ebulliens, vel motus ejus in uno vel altero ramulo impeditus, vel pituita aut lympha craſſior, vel ſerum nunc fæculentiis, & ſcoriis bilioſis aut ſulfureis, nunc ſalibus ſylveſtribus acidis vel ſalſis imprægnatum, vel humor acido, malignus ùt in *lue vener.* cujus ſuſpicio eſt, ſi irritis omnibus aliis remediis non cedat, vel flatus ex colluvie humorum p. n. efferveſcente elevati, vel congeſta aut retenta excrementa tartarea acido, viſcida, vel (quod rariùs) abſceſſus hypoctanij, calculi, vermes, adnaſcentia meningum cum cranio.

Diſpoſitivæ capitis hæreditaria debilitas, temperies cerebri calida & humida, figura capitis depravata, ſuturarum defectus, tegumenta cerebri ſolito craſſiora, minúſque perſpirabilia.

Externæ aër auſtrinus 3. *aph.* 5. hyemalie 3. *aph.* 23. ſubitanea ejus viciſſitudo, mora ſub ſole, æſtus canicularis, radij lunares, odores fortiores; comeſſatio, crapula, hæmorrhagia ſuppreſſa, inſtans fluxus menſium, ira, intenſiones animi, exercitium vehementius, caſus, ictus, contuſio.

Signa diagnoſt. dolor *externus* eſt magìs ſuperficialis, tactu exaſperatur, nec ità ad radices oculorum pervenit: *internus* econtra, ſi *eſſentialis* dolor eſt vehementior, magìs continuus, adeſt etiam

læſio

læſio cæterorum ſenſuum, cauſa externa capiti ini-inimica præceſſit: ſi *ſympathicus* eſt magis interpolatus, adſunt ſigna alterius partis læſæ, & præſertim teſte *Langio*, ſi oriatur per conſenſum Ventriculi, anterior pars magis laborat, ſi per conſenſum uteri, vertex propè ſuturam coronalem, vel occiput, ubi etiam glaciei frigus & pondus ſe ſentire aſſerunt hyſtericæ, ſi oriatur à *ſanguine* dolor eſt tenſivus, pulſatilis, cum faciei & oculorum rubore, aliiſque plethoræ ſignis: ſi à *pituita* eſt gravativus cum ſenſuum hebetudine, ſegnitie, ac multo ſomno: ſi à *ſero* dolores ſunt lancinantes, mobiles, ſæpiùs cum aliis defluxionibus conjuncti: ſi à *bile* ad eſt ſimul calor mordax, color faciei citrin. oris amarities, urina tincta: ſi à *flatu* dolor eſt tenſivus, mobilis cum aurium tinnitu & vertigine.

Prognoſtica, dolores capitis vehementes & continui cum febre continua acuta alióque ſigno difficili lethale ſignum ex *Hipp. in coac.* præſertim ſi urinæ crudæ & albæ, notant enim raptum bilis, vel ſalium lixivij inſtar urinam tingentium ad caput, ſuccedentibus delirio & convulſionibus. Dolores capitis fortes in morbo acuto citra criſin ſubitò deſinentes lethales utpote ſignum gangrænæ. frigus extremorum in vehementi dolore malum, ob metum inflammationis. *Hipp. 6. aph. 10.* ait: *Capite dolenti aut vehementer laboranti pus*, vel *aqua*, vel *ſanguis per nares, aures aut os effluens morbum ſolvit.* evacuatâ nempe causâ mortificâ. idem 4. *aph. 7.* ait: *quibus urinæ ſunt perturbatæ, quales jumentorum, iis dolores capitis adſunt vel aderunt* particulis nempe heterogeneis in cerebro ſubſi-

ſtentibus. Capitis dolores & ſonitus aurium ſine febre, aut vertigo aut ſurditas, aut manuum torpor imminentem apoplexiam aut epilepſiam aut oblivionem ſignificant ex *Hipp. in coac.* *Hippoc. 6. aph. 51.* ait: *Qui valentes capitis repente doloribus corripiuntur, ac protinus muti fiunt aeſtertunt* (excitatâ nempe apoplexiâ) *intra 7. dies intereunt, niſi febris Intervenerit.* Subinde graves contingunt cephalææ vel hemicraniæ, in quibus æger nec quidquam ſtrepitûs ferre poteſt, nec lucis, quæ poſt 24. horas ceſſant ſuperveniente vomitu aquæ limpidæ, aut viridis, amaræ, ſalſæ, acidæ vel ſaltem Irrito conatu ad Vomitum relictâ ſiti, & artuum debilitate.

Indicationes ſunt dolorem lenire, cauſam ejus revellere, evacuare, diſcutere, intemperiem contrariis alterare, partéſque roborare.

Curatio fit I. Præmiſſo clyſtere per V. S. parciorem in cauſa frigida, largiorem & frequentiorem in cauſa calida. Pro revulſione in brachio, vel cephalica manûs, vel pede præſertim in febribus & mulieribus. Utilis apertio hæmorrhoid. ſi malum ſit ex conſenſu hypochond. pro derivatione prodeſt apertio venæ frontis ex *Hipp. 5. aph. 68.* *E parte capitis poſteriore laboranti in frontem recta excurrens inciſa vena prodeſt.* Hujus loco ſublinguales, ſi turgidæ ſint, cum effectu aperiuntur, præſertim in febribus continuis cumprunellâ junctis. In malo contumaciori *Galen.* arteriothomiam laudat, tutiores ſunt *hirudines* ad tempora vel poſt aures applicatæ. ùt & *cucurbit. ſcarif.*

II. Purgandum in cauſa calida v.g. per *infuſ. ſenn.*

rhei.

rhei. mechoac. crem. tart. paſſul. cum ſyr. roſ. ſol. de cich. cum rhab. elect. lenit. de tamarind. &c. v.g. ℞. *crem. tart. dr. 1. rad. mechoac. dr. iij. ſem. cit. excort. dr. s. inciſ. bull. in ſ. q. aq. ad conſumpt. 3. part. in col. infund. fol. ſenn. ſ. dr. iij. Rhab. dr. 1. ſchæn. ſcrup. 1. in col. diſſolv. El. de tamarind. dr. iij. de ſucc. roſ dr. ij. ſyr. roſ. ſol. unc. 1. mann. El. unc. s. M. vel diſſolv mann. El. unc. 1. ſcam. ſulph. gr. vj. aq. cinam. bugl dr. ij. vel mann. El. unc. 1. Extr. diacarth. dr. 1. s. Rhab. ſcr. 1. M.* In frigida per *pilul.* v.g. *cephal. Minſicht. Fernel. Camerland. coch. de ſucc. Craton. vel extract. panchym. cathol. coch. marocoſt. Cum ſtimulo magiſt. gialap. pulv. ſyr. troch. alchand. Mercur. dul.* addendo *ol. deſtill.* v.g. *ſuccin. aniſ. rhod. cinam &c. & cum ſ. q. aq. vel ſyr. vel tinct. elix.* formando *pilul.* num. 9. 11. 13. quæ manè vel efficaciùs veſperi 2. horis à cæna ſumendæ. v.g. ℞. *maſſ. pilul. de ſuccin. Crat. vel extr. coch. ſcr. 1. troch. alchand. gr. iv. pul. ſyr. vel mag. Gial. gr. ij. iij. ol. deſt. fænic. gut. ij. cum ſ. q. aq. verben. M. f. pil. N. xiii. deaur. vel R. Ext. Panchym. coch. an. ſcr. s. troch. alch. gr. v. cum ol. ſuccin. ſ. q. M. f. Pil. N. xj. deaur.*

Vomitoria conveniunt in malo per conſenſum ventriculi : hinc *Elix. p. P. pulv. ſtom. Birkm. piper integ. deglutit. uſus Caphè ſal. vol. oleoſ. vel Eſſent. ſtom. ad gut. x. vel xij. ex vin.* ex obſervatione nonnullorum omnis hemicrania per conſenſum ſtomachi tollitur Uſu *ſp. vitriol. vel ſucc. lim. ex brod.* ſi malum ex hypochond. proſunt *nodul. laxat. pilul. tartar. cum extract. elleb. nig.* hinc *chalybeata* aut *acidul. bruzenſ.* vel efficaciùs *ægrenſes.*

III. In malo contumaciori eſſentiali, vel à *lue vener.* orto, locum habet *diæta ſudorifera*; huc etiam ſpectat uſus *herb. theè* aut *caphè*: vel hujus loco *fol. ſalv. beton. vel verben. vel roriſm.* IV. Cerebrum particulariter evacuandum per *errhin. ſternutat. maſticat.* quò etiam pertinet *fumus tabac. ol. ſuccin. vel major.* irrorati. V. Succum à ſanguine diverſum revellunt, derivant, evacuant *veſicatoria* applicata cervici & brachiis, vel ponè aures, vel ad ſcapulas vel ad caput deraſum: *fonticuli* in brachio vel cruribus, *ſetaceum* vel hujus loco *fontanella* infra nucham: huc ſpectat *inuſtio moxæ, trepanatio.* VI. Conveniunt topica *anticephalalgica*, ùt *ung.* v.g. ℞. *Ung. alabaſt. popul. an. dr. iij. op. gr. viij. croc. ſcr.* 1. *ol. deſt. aneth. gut. vij. M.* vel *R. ung. alab. unc.* 1. *popul. unc. s. ol. nuc. moſ. balſ. ſuccin. an. dr. s. cum ol. viol. M. f. ung.* ſubinde etiam addi poteſt *ol. papav. expr. dr. s. hyoſc. ſcr.* 1. Epithemata v.g. ℞. *nucl. perſ. exoſſ. N. xj. ſem. papav. alb. dr.* 1. 4. *frig. m. an. dr.* 1. *aq. fl. nymph. viol. an. unc. iij. fl. ſambuc. unc. ij. acet. fl. ſamb. rut. an. unc* 1. *M. f. emulſ. add. campb. ſcr.* 1. *croc. ſcr. ij. M* vel *R. nuc. perſ. unc.* 1. *amygd. amar. unc. s. ſem. canab. dr. iij. aq. verben. beton. roſ. an. unc. iij. M. f. Emulſ. add. acet. roſ. fl. ſamb. an. unc.* 1. *camph croc. an. gr. v. m. R. album. ov. conquaſſ. N ij. add. aq. roſ. lavend. an. unc. iij. acet. roſ. dr. vj. camph ſcr.* 1. *ol. nymph. unc.* 1. oxyrrhodina v.g. ℞. *aq. roſ. opt. unc. ij. verben ſambuc. roſ. an. unc.* 1. *ol. roſ. dr. vj. acet. roſ. unc.* 1. *M.* Cataplaſma v.g. ℞. *fol. verben. rec. m* 1. *contund. in mort. add. ferment. acerr. unc. ij. ol. roſ. q. ſ.* huc

ſpectat

ſpectat appoſita *Placent. roſ. aceto. Irrorata.* item euporiſton illud ex *mica pan gr. juniper. contuſ. & ſal.* vel *verben. contuſ.* in linteo duplicato fronti & temporibus admot. item pulment. ſeq. ad plantas pedum applicandum. ℞. *fol. rut. rec. mij raſur. raph. N. ij. ſal. com. mj. ferment. acerr. mij. acet. roſ. q. ſ.* M. maximè hoc locum habet in febribus, ubi metuuntur deliria & convulſiones. *Pediluvia*, etiam in uſu ſunt revellentia, & blando Popiſmate fibrillas nerveas demulcentia v.g. ℞. *aq. dulc. menſ. viij. ſal. com. mij. acet. lib. ij. ſalv. hort. mij. coq.* ℞. *fol. vit. ſalic nymph. fl. cham. an. mj. capit. papav. cum ſem. contuſ. N. vij. coq. ſaccul.* etiam locum habent ex *mil. ſal. toſt. cumin: &c.* in ſpecie in dolore occipitis frigido ℞. ſaccul. interpunct. ex *ſuccin.* craſſiuſculè contuſo, applic. calidè madefact. ſeq. tinct. ℞. *piper. long. unc. iij. ſp. vin. q. ſ. ad extract.* *Emplaſtra* in doloribus contumacioribus v.g. *Vigon. cum mercur. cum empl. de beton. & ung. alabaſt.* vel *tacamach. cum balſam. peruv.* VII. Opiatis intus & extra cautè utendum, nè palliativè tantùm curemus cauſam magìs fixam, vel recidivam, aut lethargum cauſemur.

Diæta, aër ſit temperatus, purus, vitetur nimis frigid⁹, calid⁹, ſubitanea ejus mutatio, radij lun. ſolar. cibi ſint euchymi & eupepti, vitentur *ſalſa, acria, fumo indurata, fructus boræi, legumina, lacticinia*, nã ex *Hipp. 5. aph. 64. Lac præbere capite laborantibus periculoſum.* Vitetur ſatietas, cœna ſit parca, à vino & cereviſia meracioribus abſtinendo, dilutiora conveniunt: vel *decoct. chin. ſaſaph. pæon.*

charyophillat cinam &c. vel in cauſa calida *decoct. hord. tamarind. paſſul.* vel *tinct. roſ.* vel *julep. cum ſyr. gran. ac. viol. rib. berb.* &c. In fine menſæ ſumendum *coriand. pp. diacydon. conſ. roſ. vit.* vel *pulv. pept.* motus ſit moderatus, uti & ſomnus elato, coopertóque capite, venus, triſtitia, ira, & lucubrat. exulent, alvus ſervetur lubrica *pilul. eccoprot. vel. aloëtic.* quæ etiam præſervativè quâvis ſeptimanâ vel ſemel aut bis in menſe ſumendæ.

Coma, Carus, & Lethargus.

NOM. Coma ſomnolentum *ſubeth, cataphora:* lethargus, *lethargia*, & *veternus* dicitur: Schlaffſucht.

Definit. *Coma* eſt ſopor profundus p.n. ore plerumque hiante, excitato tamen ægro ad interrogata reſpondente. *Carus*, eſt ſopor profundus p.n. ſinè febre, in quo ægri excitati & interrogati non reſpondent, puncti tamen ſentiunt. *Lethargus*, eſt ſopor profundus p.n. cum febre lenta continua delirio & memoriæ ecclypſi.

Gen. ſunt ſymptomata torpentis & diminutæ actionis ſensûs communis. In lethargo concurrit ſimul actio depravata phantaſiæ, & ratiocinationis.

Subject. eſt cerebrum & cerebellum quoad poros, & tubulos in ſubſtantia ejus medullari & præcipuè corticali.

Cauſa immediat. eſt tum pororum cerebri anguſtia impediens debitam ſpirituum anim. expanſionem & irradiationem; tum ſpiritus anim. inertus, aquoſi, minúſque dephlegmati. *Mediata*

nimia

nimia aquoſitas aut pituitoſitas M.S. & inundatio cerebri ex ſeroſo latice reddens illud flaccidius. Quoad poros ſuos ſubſidens, ſpiritúſque torpidos: hinc coma oritur ex *hydrocephalo*, ſuppreſſione & regurgitatione urinæ ad cerebrum; vel vapores maligni aut narcotici ex pernicioſa humorum corruptela, ſeu viro aut veneno inebriativo, vel ſulfure aut gas narcotico elevati, ſicque accidit coma ex nimio vini potu, in febribus malign. lumbricis, paſſione hyſterica &c. vel in lethargo apoſtema cerebri pituitoſum, quæ cauſa rarior, non tamen impoſſibilis.

Extern. ſunt ebrietas, abuſus ſpiritûs vini, fumi carbonum hauſti, gas & vapores potuum fermenteſcentium, abuſus fumi nicotianæ, nimius odor croci, fæni recentis, mora aut ſomnus ſub juglande, vapor mercur. narcotica vel nimiâ doſi, vel intempeſtivè exhibita, caſus, contuſio, percuſſio capitis.

Signa Diagnoſt, in definitionibus expreſſa.

Prognoſt. Hipp. 2. aph. 3. ait: *Somnus & vigilia utraque ſi modum exceſſerint, malum.* Affectus comaroſus in *ſenibus* plerumque lethalis: pernicioſus etiam in febre acuta, denotans vel malignitatem, vel caloris extinctionem: hinc etiam peſſimum coma ſuccedens diuturnis vigiliis, vel phrenitidi. *Hipp. 5. aph. 1.* ait: *in quo morbo ſomnus laborem adfert* (id eſt, ſi graviſſima à ſomno ſuccedant ſymptomata, ùt *delirium, convulſio, ſyncope, frigus extrem.*) *lethale eſt, ſi verò juvat lethale non eſt.* Malum etiam coma ſuperveniens affectibus puerperarum, & vulneribus capitis. Somno-

lentia

lentia nimia inter colloquia, & commeſſationes frequenter futuræ apoplexiæ eſt prodromus. Lethargo affecti ex *Hipp. in coac.* & *de morb. 2. in 7. diebus moriuntur, ſi verò hos effugerint, ſani evadunt.* idem *8. aph. 7.* ait: *in lethargo tremor malum.* idem, *in coac.* ait: *qui ex lethargo ſervantur, empyici fiunt;* intellige: *ſuppuratos*; quibus *pus* per nares aut aures evacuatur, lethargus ſuperveniens phrenitidi lethalis: malum in lethargo ſudor frigidus, urina jumentalis, motus convulſivi &c. *carus* cæteris ſomnis periculoſior, quia frequentiſſimus ejus tranſitus in *apoplexiam*: hinc aliquibus levis *apoplexia* dicitur.

Indicat. ſunt materiam caput petentem revellere, derivare, ægrum â ſomno excitare, affluxam evacuare, diſcutere, capútq; tandem roborare.

Curatio fit I. Clyſteribus acrioribus parat ex *decoct. colocynth.* v.g. ℞. *pulp. coloc. in pet. lig. dr. ij. iij. coq. in ſ. q. brod. carn. vel aq. font. in col. lib. 1. diſſolv. ſacch. rub. unc. ij. iij. vitell. ov. N. 1. M.* vel ℞. *herb. abſint. rut. cent. min. an. mj. rad. pyreth. dr. iij pulp. colocynt. in pet. lig. dr. 1. S. coq. in ſ. q. aq. font. in col. unc. x. diſſolv. Elect. hier. cum agar. bened. laxat. an. dr. iij. ol. rut. unc. 1. cham. anet. an. unc. S. ſal. gemm. dr. 1. M.* alii diſſolunt *ſyr. Emet. unc. 1.* vel *infuſ. croc. metall. unc. ij. iij.* ſi clyſteres non reddantur, ſuppoſitoriis acrioribus Utendum v.g. ℞. *ſal. gemm. dr. 1. ſpec. hier. ſ. ſcr. 1. troch. alchand. ſcr. s. Mell. q. ſ. M. f. 2. ſuppoſ.*

II. Utendum iis, quæ volatilitate ſua ſpiritus excitant, & torpores diſcutiunt, ùt inunctio nari-

rium

rium, temporum *ol.rut.balſam. ſuccin.rut.apoplect.* vel *aq. apoplect. cum caſtor.* fum. *ſuccin.* vel *acet.* ſuper laminam candentem effuſi, in quo prius macerata *rut.nigell.caſtor.* optimus eſt *ſpir. ſal armon.* ſubinde naribus admotus, vel *ſal vol.urin. c.c.* plantæ pedum fricentur *ſinap.* vel *ſal. cum acet.* palatum *theriac.* in *aq. apoplect. ſolut.* vel *ſinap. in vino forti cocto.* Sternutatoria hic magni usûs, ùt v. g. ℞. *Vitriol. alb. dr.* 1. *aq. major. unc.* 1. M. vel pulv. expert. Timæi ℞. *Elleb. alb. piper. alb caſtor. an ſcr.* 1. *ol. major. rut. ſalv. an gut.* ij. *M.* inſuffletur aliquid per nares, vel ℞. *rad Helleb. alb ſcr.* 1. *pyreth. ſcr. s. maior. ſcr.* 1. *piper. caſtor. an. gr. v. M.* alij etiam addunt aliqua gr. *ſal. vol. urin. vel ſuccin.* Conveniunt etiam pilorum evulſiones, acu puncturæ, clamores, ſonitus, &c.

III. In *Lethargo* V.S. convenit in brachio, & ſi per conſenſum in pede, *frontis & jugularium apertio* à multis quoque proponitur, ùt & *hæmorrhoid.* his ſuccenturiantur *cucurbit. ſcarif. hirudin.* retro aures, *frictiones* extremorum aſperiores.

IV. Purgandum addito purgantibus *caſtor. vomitoria* foco in primis viis hærente non negligenda, hinc *River.* plures comatoſos præſertim pueros cum junctis convulſionibus reſtituit exhibito *vitriol. alb.*

V. *Veſicatoria* hîc maximè proficua ad *cervic. ſcapul. man. ped.* juxta *aures* vel *totum caput.* alij etiam *cauterium actuale* ad nucham applicant.

VI. Veniendum ad *roborantia & antilethargica.* ùt uſum *herb. theè. eſſent. caſtor. ſuccin. ſpirit. ſal. armon. ſem. ſinap. ſal. vol. cc. aq. hi-*

rund.

rund. cum caſtor. acet. rut. &c. V. G. ℞. *ſp. cc. ſcr. 1. tinct. caſt. ſuccin. an. ſcr. 5. aq. lavend. unc. s. M.* ℞ *aq. hirund. cum caſtor. meliſſ. fl. til. an. unc. iij. Eſſ. ſuccin. caſt. an. dr. 1. s. ſyr. decinam. unc. s. M.* ℞. *pulv. caſtor. dr. 1. ſem. ſinap. naſturt. hort. an. dr. 1. s. cinis hirund. ſuccin. præp. an. dr. 1. amb. griſ. ſcr. 1. fol. aur. N. iij. M. f. pulv. cujus doſ. à ſcr. 1. ad dr. 1. ex aq. apopl.* conveniunt etiam *liq. cc. ſuccinat. rotul. de ſuccin. morſul. cubeb. Elect. cephal.* &c. in ſomnolentia perpetua p. p. conveniunt ſudorifera ex *chin. ſalſapar.* &c. extrinſecus *fomentum* ad caput raſum ex decoct. v. g. ℞. *rad. angel. Zeduar. Imperat. an. unc. 1. fol. beton. ſalv. roriſm. an. mj. ſatur. rut. lavend. an. m. s. bacc. laur. juniper. an. unc. 1. s. coq. in ſ. q. acet.* & cum ſpongia capiti raſo f. foment.

Diæta aër lucidus, calidus, ſiccus, alimentorum defectus exceſſu melior, abſtinendum à *crudis*, *flatulentis, ſalſis, legumin. lacticin. oler. fruct.* potus ſit *ptiſan.* vel *cereviſ.* tenuis, ſi febris abſit, *dilutum*, vel decoct. *herb. theè.* convenit. ſomnus omni modo impediatur, exercitij loco ſint *friction.* fortes, alvus *clyſter.* ſollicitetur, ac hilaritas procuretur.

Coma vigil, Catalepſis.

NOm. Coma vigil dicitur etiam *typhomania*, *inſania attonita*: Catalepſis autem *catochus*, *prehenſio, congelatio, ſtupor rigidus*, & *vigilans morbus Exſtaticus.*

Definit. Coma vigil eſt apparens ſomnus cum deli-

delirio, in quo ægri clauſis oculis veluti dormientes revera tamen vigilant, membra jactant, varia & delira loquuntur. *Catalepſis* eſt ſubitanea motûs ac ſenſuum obrigeſcentia, quâ correpti rigidi in eo, quo prehenſi fuerunt, ſtatu hiantibus ac torvum videntibus oculis ſtatuæ inſtar permanent, ſalvo pulſu & reſpiratione.

Gen. *Coma vigil* eſt ſymptoma diminuti ſensûs communis, ac phantaſiæ depravatæ. *Catalepſis* eſt ſymptoma abolitarum facultatum principum cum depravatione motûs.

Subject. eſt cerebrum unacum ſpiritibus & appendice nervorum.

Different. Coma vigil aliud *phreneticum*, aliud *non*. Catalepſis alia *vehementior* ubi omnes actiones anim. ceſſant cum motu depravato tonico, alia *levior* ubi ægri non nihil audiunt, vident, imaginantur, alia *idiopathica*, alia *ſympathica*.

Cauſa comatis vigilis ſtatuitur vulgò eriſypelas ædematoſum, ſ. bilis cum pituita, vel ſanguine permixta, probabilior eſt vapor narcotico-malignus ſomnum inducens, mentémque ſimul turbans, hinc comes eſt febrium malignarum. *Cauſa* Catalepſis affectûs rariſſimi, & ſtupendi ſtatuitur nunc frigida, & ſicca cerebri & cerebelli, intemperies nervos conſtipans, ac condenſans: nunc melancholia non tantùm qualitate frigidâ & ſiccâ conſtipans & refrigerans, ſed & quantitate replens & diſtendens: nunc ſoporifera qualitas: nunc ſpiritus congelans, fixativus naturæ fulminis inſtar: nunc ſpiritus anim.: uno impetu concitatiùs in membra influentes, in motu autem ſuo cereb-

rum

rum versùs impediti, ut adeò membra tenſa & rigida reddant, hinc *aliqui* hunc affectum reducunt ad convulſiones.

Signa diagnoſt. in definit. & different. expreſſa.

Prognoſt. Coma vigil periculoſum eſt comes febrium malignar. mutari ſæpius ſolet in *phreniti-dem*, vel *lethargum:* deliria in comate vigili graviora convulſionem præſagiunt. Coma vigil periculoſum accidens ex virium debilitate, ex vehementi morbo, immaniſſimis doloribus vel immodica evacuatione. *Catalepſis* affectus periculoſus ex *Hipp. in proreth. quæ cum exſolutione fiunt catoche, & aphoniæ periculoſæ ſunt*, minùs periculoſa eſt catalepſis, ſi ſit ſympathica, invaſionéſque ejus breviores & rariores ſint. aliàs facillimè degenerat in Apoplexiam vel Epilepſiam.

Indicatio & curatio petenda ex *febribus malign.* & *affectibus ſoporoſis* ac *convulſionibus.*

Apoplexia.

NOm. Apoplexia etiam dicitur *morbus attonitus, ſyderatio, univerſalis corporis paralyſis aphonia, gutta,* Schlag / Gwalt oder Hand GOttes / der Tropffen.

Definit. Eſt præceps abolitio motûs, & omnium ſenſuum ex- & internorum manente pulſu & reſpiratione plùs minùs læſa & ſtertoroſa.

Gen. Eſt ſymptoma abolitarum omnium actionum anim. exceptâ reſpiratione.

Subject. Eſt cerebri meditullium quoad baſim & centrum, & præcipuè medullam ejus oblongatam.

Dif-

Different. Alia *fortiſſima* reſpiratione ad ſenſum ceſſante, alia *fortis*, eâdem inordinatâ cum ſtertore & ſpuma exiſtente: alia *minùs vehemens* eadem inæquali: alia *levis* eâdem æquali, ſed debili exiſtente; alia *perfecta & totalis*, alia *partialis*, & quidem vel dimidij corporis *hemiplexia* dicta, vel in uno aut altero membro *paraplegia* &c. alia *ſanguinea*, alia *pituitoſa*, alia *ſeroſa*, alia *privativa* oriunda ex defectu ſpirituum citra craſin eorum læſam, alia *idiopathica* alia *ſympathica*. alia *accidentalis* ſubitò & fortuitò affligens, alia *habitualis* ſuperveniens poſt certas prægreſſas diſpoſitiones. Huc reducitur affectus ille in praxi ſæpiùs obſervabilis ambigens inter *Apoplexiam*, & *Epilepſiam*, in quo ægri concidunt ùt apoplectici, non tamen motu planè privantur, neque tamen convelluntur, neque vox initio ſtatim perit, quandoque ſuperveniente vomitu liberantur.

Cauſa immediata. Impeditus ac ſubſiſtens motus cerebri, & denegata irradiatio ſpirituum ex pororum, meatuum & tubulorum cerebri quoad baſim ſ. obſtructione, ſ. compreſſione, vel ſpirituum anim. torpore. *Mediatæ* pituita viſcida, lenta baſim nervorum ſ. comprimendo, ſ. obſtruendo, vel cruoris circulationem impediendo, vel ſerum ſubſtantiam cerebri molliorem, laxiorem, ut quaſi diffluat, ſubſideat, nervorùmque principium premat, reddendo: vel melancholia fæculento ſuo tartaro cerebri molem comprimendo, vel obſtruendo, narcoſi vaporosâ ſuâ ſpiritus ſtupefaciendo & figeudo, lumen ac ſplendorem eorum obfuſcando, aciditate ſuâ armoniacali & vitriolatâ mol-

lem

lem cerebri ſubſtantiam lædendo; conſtringendo, eiúſque vias ac meatus lethaliter conſtipando: hanc cauſam allegat *Hipp. 6. aph. 56.*: *Morbis melancholicis per hæc tempora ſuſpecti humorum decubitus, vel apoplexiam corporis, vel convulſionem, vel maniam, vel cæcitatem denunciant.* vel circulatio ſanguinis impedita, & quidem minùs in affluxu, per arterias carotides, & vertebrales ab humoribus & vaporibus auſtero-acidis coagulativis, ſæpiùs in impedito refluxu, dum à venis non debitè reſorbetur, ſed vel in vaſculis memningum, vel ſinibus cerebri: aut vaſis jugularibus ſtagnat, turgeſcit, & non raró in cerebri ſubſtantiam lethali vomitu effunditur. Fit autem ſtagnatio vel vitio ſanguinis, vel nimis copioſi, mucoſi, pituitoſi, grumoſi & coagulati, vel vaſorum, dum ex contuſione, laceratione, vel ruptione naturalis ſanguinis circulus impeditur: vel vapores narcotici ſ. extrinſecùs oriundi ex abuſu opiatorum, ſpiritûs vini, gas carbonum, aut liquorum fermenteſcentium: ſ. intrinſecùs à veneno quodam narcotico, glaciali, vitriolato, vel ſulfure fætido, venenoſo in præcordiis hærènte ac ad cerebrum delato ſpiritus veluti ſyderante, mortificante, ac ecclypſin microcoſmi lunarem cauſante.

Cauſæ diſpoſitiv. Sunt diſpoſitio hæreditaria, conſiſtens in nativa cerebri debilitate, ejúſque pororum ac canaliculorum anguſtia, ætas ſenilis, nam ex *Hipp. 6. aph. 57.*: *Apoplexiæ maximè fiunt ab anno 40. ad 60. uſque.* complexio pituitoſa, corpus vaſtum, obeſum, brevi, anguſtáque cervice præditum, crapulæ & ſomno meridiano deditum. Apo-

plexiæ

plexiæ proximi ſunt, quibus ſopor frequens, corpus iners, oculi ſponte lachrimantur, memoria debilis, vertigo, & incubus frequens, muci & ſalivæ abundantia, ac in ſomno effluxus.

Externæ ſunt tempus hyemale teſte *Hip. 3. aph. 23.* imbres aſſidui *3. aph 16.* aër aquilonaris, crapula, ingluvies, cacoëthes tabaci, venus nimia in ſenibus, evacuationes conſvetæ ſuppreſſæ, ſcabies retropulſa, vehemens ira, lucubrationes, exhalationes calcis, carbonum, cereviſ. muſt. rec. contuſiones, vulnera, percuſſiones, vel ſpiritus turbando, & poros confundendo, vel cruorem extravaſando, vel cerebrum comprimendo, de his loquitur *Hip. 7. aph. 58. quibus occaſione aliquâ cerebrum vehementer concuſſum fuerit, mutos fieri protinus neceſſe eſt.*

Signa Diagnaſt. Sensûs & motûs ſubita ceſſatio, ſomnus profundus ore hiante & ſæpius ſtertente, pulſus naturalis ſubinde durus & inæqualis, color faciei & oculorum plerumque ruber, facies tumida, corpus calidum, membra laxa reſoluta, utì etiam ſubinde ſphincter ani.

Prognoſt. Hip. 2. aph. 47. ait: *Apoplexiam fortem ſolvere impoſſibile, debilem non facilè. id. 6. aph. 51.* ait: *qui valentes capitis doloribus repente corripiuntur, ac protinus muti fiunt, ac ſtertunt in 7. dies intereunt* (apoplexiâ nempe) *nisì febris intervenerit*: quæ tamen debet eſſe acuta, eſſentialis, abinitio adhuc cum vitium robore, *id. 7 aph. 50.* ait: *quibus cerebrum ſyderatum eſt, intra 3. dies intereunt; ſi verò hos effugerint ſanifiunt.* Apoplexiâ liberati plerumque incidunt in paralyſin,

 vel

vel memoriæ jacturam, ac ferme ſemper recidivant: malum eidem ſuperveniens ſudatiuncula, & ſi æger ad ſternutatoria non ſternutet. *Hip.* 2. *aph.* 43. ait: *ſtrangulati, & ſuffocati ad ſe non redeunt, quibus ſpuma circa os collecta apparuerit.* Spuma autem hæc non ſit levis orta ex ſaliva cum aëre agitata, ſed ex imo pectore prodeat à ſanguine ſtagnante per aëris motum reciprocum attenuato, in ſpumam rarefacto, ac in fauces foras ebulliente, ſi ſupra nyctemeri ſpatium ſine remiſſione perſiſtat, aut in deterius vergat conclammatum eſt. Si Juvenem vel mediæ ætatis Virum ex cauſa ſanguinea adoriatur, non æquè funeſta eſt, ac ſi ſenem debilem, & emaciatum aggrederetur.

Indicat. ſunt diverſæ pro varietate cauſarum, in *paroxyſmo* æger excitetur, extra eum reditus ejus revellentibus, evacuantibus & roborantibus impediatur.

Curatio fit I. Excitando ægrum per pilorum vellicationes, narium apprehenſiones, acclamationes, digitorum complicationem frictiones pedum cum *ſetaceo*, cum *ſal. & acet. odores acres ex rut. caſtor. acet. ſp. ſal. armon. cc.* inunctionem ad nares, verticem, tempora & nucham ex *balſamo. rut. ſuccin. apoplect.* V. G. ℞. *Balſ. apoplect. ſcr.* 1. *major. rut. ſuccin. an. ſcr.* 1. *s. M.* ℞. *Balſ. ſuccin. apoplect. major. nuciſt. an. ſcr. s. ping. caſt. gr.* 1. *M.* vel in forma liquoris ℞. *aq. meliſſ. lil. convall. an. unc. ij. apopl. cum amb. & moſch. unc.* 1. *acet. rut. dr. ij.* Utendum ſternutatoriis ùt *vitriol. alb. in aq. major. & ſpir. lil. convall. diſſol. vel pulv. elleb. alb. caſtor. major. lil. convall. ſem. nig. cum ambr.*

moſch.

moſch. V.G. *vitriol. alb. dr.* 1. *aq. major. unc.* 1. *ſp. lil. convall. dr.* 1. *s. M.* vel ℞. *Elleb. alb. major. fl. lil. convall. pyret. caſtor. an. ſcr.* 1. *M. f. pulv. inſufflandus naribus.* plura vid. tit. de Comate. Friction. linguæ & palati *ſpir. theriacal. camphor.* vel *ceraſ. nig. cum paucis gutt. ol. cinam.* vel *ſpir. ſerpill. caſtor.* vel Expertum Elect. *Timæi.* ℞. *ſal. vol. ſuccin. dr. s. ther. and. dr.* 1. *s. pulv. caſtor. ſcr. ij. ol deſt. ſuccin. rut. roriſm. à gut. iij. M. f. Elect. de quo, quantum capit cuſpis cultelli in aq. apopl. diſſolv. ægro infundatur, ſimúlque lingua ac palatum fricetur.*

II. Clyſter. acriores uſurpandi ex *decoct. colocinth.* vel ℞. *fol. primul. ver. beton. ſalv. rut. orig. cent. min. an. m. s. fol. laur. fl. lavend. ſtæch. arab. an. p.* 1. *rad. angel. unc. s. fol. ſenn. dr. v. pulp. coloc. in pet. lig. dr.* 1. *s. ſem. caru. rut. ſeſel. an. dr.* 1. *s. coq. ex ſ. q. aq. font. in Col. unc. x. diſſolv. hier. ſ. dr. vj. bened. lax. unc. s. ol. rut. caſt. an. unc.* 1. *ſal. gemm. ſcr. iv. M.* vid. de Comat. Suppoſitoria etiam acriora locum habent præſertim ſi Clyſteres debitè non reddantur V.G. ℞. *pulv. hier. pic. Gal. ſcr. iv. coloc. pulv. ſcr. ij. cum mell. coct. ſ. q. M. f.* 2. *ſuppoſ. addi etiam poſſet diagrid. Elleb. alb. Euphorb. &c.*

III. V. S. *teſte Celſo* vel occidit, vel liberat, aliud curationis genus vix unquam ſanitatem reſtituit, adminiſtranda cum prognoſtico dubio, & proteſtatione, præſertim in *privativa*, vel *ſanguinea*, ubi ex faciei & artuum rubore, aliiſque circumſtantiis ſtagnatio ſanguinis colligitur, illéque vel cauſæ principalis, vel adjuvantis vel ſinè qua

non rationem habeat: minùs convenit in pituitoſa, ætate decrepita, in poſitiva, & ea, quæ ſubitò ex ingluvie exorta eſt, & ubi Vires ſummè dejectæ, quod colligitur ex reſpirationis læſione, faciei pallore, & concidentia, extremorum frigore, & ſudore poſt anguſtiam reſpirationis.

IV. *Vomitoria* nervorum oſcula validè concutientia, impedimenta ſpirituum & cauſam morbificam tollentia præferuntur *venæ ſectioni* in apoplexia poſitiva, & iis qui talem incurrunt ex ingluvie, & comeſſationibus: ſint autem fortiora, in forma liquida additis ſimul ſpirituoſis.

V. Si ex V.S. reſporatio & pulſus melior fiat, iteranda, hinc nonnulli, venam frontis, alij jugulares aperiunt. Vices ſubeunt *cucurbit ſcarif.* ad ſcapul. occiput &c. *una* etiam cum multa flamma capiti raſo applicari poteſt. *Hirudines* poſt aures appoſitæ mirum in modum experge faciunt. *veſicatoria ampla* ad nucham, manus, pedes, ſcapul. vel retro aures applicentur, alioquin *cauterium actuale* ſuturæ coronali: alij nuchæ adhibent.

VI. Intrinſecus exhibenda ſpiritus deficientes inſtaurantia ſopitos excitantia, & poros clauſos aperientia, ùt v.g. *aq. apoplect. cum ſpir. ceras nig. & eſſent. roriſm. vel ſpir. ſal. armon. c.c. fulig. vel aur. potab. vel ſal. vol. oleoſ.* vel ℞. *aq. ceras nig. lil. convall. meliſſ. an. unc. 1. apopl. dr. vj. cinam. dr. ij. Elix. vit. Math. dr. 1. s. ſyr. fl. tun. dr. vj. M.* vel ℞. *Elix. vit. Math unc. ij. ſp. ceraſ. nig. dr. vj. Eſſent. amb. vel roriſm. dr. iij. Jul roſ. unc. 1. s. M. vel* ℞. *aq. apopl. ceraſ. nig. Epil. lang: perlar. uſitat. an. unc. 1. cinam. dr. ij. ſp. ceraſ. nig. lil. convall. an. dr. ij.*

dr.ij. ſacch. perl. dr.ij. M. addi etiam poſſent conſ. alk. marg. præp. Corral. præp. &c. vel ℞. *aq. lavend. unc.1. s apopl. ſp. lil. convall. an. unc.s tinct. caſtor. ſcr.1. ſp. ſal. armon. dr.1. ol. ſuccin. nig. ſcr. s. ſyr. de beton. dr. vj. M. dentur omnia Cochleatim. &c.* In Apoploxia ſanguinea urinoſa volatilibus oleoſis præferuntur, & econtra.

Præſervatio fit I. Diætâ convenienti, in qua aër calidus, purus, non autem nebuloſus, pluvioſus, frigidus: cibus calidus, paucus, coctu facilis, conditus mitioribus *aromatibus, & herb. thym. major. roriſm. ſalv. hyſop. &c.* Cæna ſit pauca, vel nulla, potus *vinum necarin. vel oligopherum aut decoct. chin. ſaſaph. theè,* v. g. ℞. *Scob. lig. ſoſaph. rad. chin. an unc. s. cinam. opt. dr. ij. ſem. anis dr. 1. cc. præp. ocul. canc. præp. à dr. 1. s. M. f. pulv. groſſ. de quo Cochl. 1. menſur. aq. fervid. iniiciatur. tegendo hinc operculo. vel ℞. aq. font. lib. vj. cinam. opt. unc. s. lig. ſaſaph. raſp. dr. 1. bull. in Bal. aq mar. 4. vel 5. ebullit.* vitetur *crapula, vinum merac. ſpir. vin.* poſt paſtum ſumatur *tragæa.* V. G. ℞. *ſem. aniſ. fænic. an. dr. vj. cinam. acut. dr. ij. coriand. præp. dr. ij. Corrall. rub. præp. marg. præp. an. dr. 1. s. cinam. acut. dr. ij. amb. griſ. ſcr. 1. ſacch. albis. quadruplum M.* Exercitij loco ſint *frictiom.* ſomnus ſit mediocris, nec meridianus, alvus laxa, exulent venus, ira, triſtitia.

II. Singulis ſolſtitiis ſi ſanguis abundet, inſtituatur V.S. quo ſpectat apertio hœmorrhoidum.

III. Quolibet menſe purgandum per *pilul. de ſuccin. Crat. vel coch. cum caſtor, & pauco ſtimulo.*

IV. *Dieta ſudorifera* prodeſſe poteſt : laudatur & uſus *herb theè* naturaliter ſomnum fugantis.

V. *Fonticuli*, excitandi in brachio, & pede brachij oppoſiti : magni etiam usûs *ſetaceum*, vel loco hujus *fonticulus* in nucha, proſunt etiam *ſcarificat. Evacuation.* particulares per *errhin. apophlegmaticantia*.

VI. Conveniunt *roborantia* ùt *ſuccin. caſtor. cinnab. ſpir. ſal. armon. fulig. ſang. hum. ſecundin. ſem. ſinap. eruc. nux moſch.* frequenter maſticata, *elix. vit. aq. apoplect. ſpir. ceras. nig.* ſed hæc moderatè, nè ſpiritus vini inſtar magis ad apoplexiam diſponant præſertim in calidioribus. *Chocolat.* rotulæ in uſu eſſe poſſunt ſequentes. ℞. *amb. griſ. ſcr. s. ol. deſtill. aniſ cinam. nuc. moſch. an. gut. ij. charyoph. gut. 1. ſacch. in aq. fl. arant. ſol. unc. iv. M. f. rot.* vel ℞ *ſp. diamb. dr. ij. conf. alk. compl. ſcr. ij. amb. griſ. gr. vj. ſacch. albiſſ. in aq. nuc. moſch. diſſol. q. ſ. M. f. rotul. addi poſſet extr. lig. alo. ol. cinam. moſch. &c.* Morſul. ℞. *ſpec. diamb. diamoſch. d. an. dr. ij. cubeb. dr. iij. cardam. dr. 1. nuc. ind. condit. unc. 1. cort. arant. condit. dr. vj. medull. nuc. ind. condit. dr. ij. mac. dr. 1. ſacch. in aq. lavend. diſſol. lib. 1. M. f. Morſell. aſperg. ol. deſt. nuc. moſch.* Pulveres. ℞. *Succin. alb. unc. s. ſpec. diarrhod. abb. dr. ij. rad. Pæon. dr. 1. s. M. f. pulv. l.* ℞. *Succin. alb. pulv. dr. ij. ſpec. diamb. dr. 1. ſem. caru. dr. s. M. f. pulv. de quo ſingulis menſibus dr. 1. ſumatur die uno ante & Poſt novi lunium ex aq. ceraſ. nig.* Electuar. ℞. *Conſ. fl. tun. unc. s. ſem. ſinap. alb. dr. vj. cardam. dr. 1. aq. apopl. q. ſ.* vel ℞. *Conſ. fl. ant. primul. ver. roſ. an. unc. 1. cort. cit. condit.*

condit. nuc. ind condit. an. dr. ij. ſpec. diamb. dia-moſch. d. an. dr. 1. conf. hyac. dr. 1. s. ſmaragd. præp. ſcr. 1. ſp. vitriol. cephal. ſcr. ij. ſyr. deſtæch. q. ſ. M. f. Elect. Extrinſecùs *inunctiones* manuum, extremitatum, temporum, & vertic. cum *balſ. apopl.* v. g. *℞. ol. nuc. moſch. unc. s. Zibet. dr. ij. moſch. amb. an. dr. 1. M. Emplaſtrum* ad raſum caput ex *antepil. Craton.* vel *℞. Gumm. tacamach unc. 1 ſtor. calam. unc. s. Balſ. peruv. dr. ij. ol. ſuccin. alb. ſcr. ij. thereb cyp. q. ſ. M. f. Empl. deraſis capillis vertici applicandum.* cucupha v. g. *℞. fl. cham. rom. pij lavend. fl. prim. ver. ſtæch. arab. an. pij fol. laur. meliſſ. puleg. an. piij, ſuccin. dr. iij. Gumm. Juniper. dr. 1. s. benz. ſtor. calam. an. dr. 1. nuc. moſch. dr. ij. raſ. lig. Rhod. dr. iij. moſch. gr. iij. Inciſ. & contuſ. aſperg. ſp. lil. convall. & f. cucuph.*

Paralyſis.

NOm. Paralyſis etiam dicitur *reſolutio* aut *mollificatio nervorum, apoplexia particularis, paralyſis privativa:* german. die Lähme.

Definit. Eſt motus in una parte vel pluribus abolitio, quandoque & ſensûs ſimul, exorta ex defectu ſpirituum anim. qui vel non debitè influunt, vel in partibus non debitè recipiuntur.

Gen. Eſt ſymptoma motûs aboliti, quandoque etiam ſensûs.

Subject. Sunt muſculi fibris motricibus, & nervis præditi, qui nunc in inſertione, nunc in origine, ſpinali ſcil: medulla, ſunt læſi.

Differ. Alia *privativa*, quæ apoplexiam ſequi-

tur, vel *per ſe* inchoat exiſtente vitio in nervis, vel ſpinali medulla: alia *poſitiva ſ. pareſis*, de qua infrà: illa vel eſt *innominata*, dum omnes partes infrà caput ſunt paralyticæ, alia *hemiplexia*, alia *paraplegia* de quibus ſuprà, alia *levior* ubi motus ceſſat remanente ſenſu, alia *fortior* ubi ſenſus ſimul ceſſat, alia *fortiſſima* ubi ſimul partes frigidæ, laxæ, ad *maraſmum & atrophiam* pronæ.

Cauſ. internæ, defectus ſpirituum anim. accidens ſpinali medulla vel nervis aut nimiùm refrigeratis, & humectatis nam ex *Hip. 5. aph. 18. frigidum inimicum oſſibus, dentibus, nervis &c.* vel obſtructis ab humore craſſo in eorum meditullium ſe inſinuante, aut extrà eos comprimente, vel nimiùm irrigatis ab humoribus ſeroſo-billioſis; quod tamen potiùs in *pareſi* accidit, aut iis diſtortis in *luxatione vertebrarum*, aut ſolutam unitatem paſſis in *vulneribus*, aut vi narcoticâ affectis ex contactu *torpedinis, mercur. viv.* aut fibris nervoſis circa radicem ſpinalis medullæ contractis, ut ſpiritus anim. debitè tranſire nequeant, hinc paralyſis & convulſio ſæpiùs permutantur.

Externæ frigus aëris, mora in aqua frigida, vel pluviis, attactus mercurij, hinc familiaris aurifabris, ſpecula inargentantibus, & foſſoribus in fodinis *mercur. vel arſenic.* ſomnus in loco humido, radij lunares, crapul. vinum jejunè bibitum, venus nimia, ira, mœror, ſuppreſſæ conſvetæ evacuationes, caſus, contuſio, vulnera, luxationes.

Signa Diagnoſt. in definition. & different. expreſſa.

Prognoſt. Eſt morbus curatu difficilis: hinc

Chriſto

Chriſto Medico in Evangelio pro curatione propoſitus: chronicus etiam per plures menſes, & annos quandoque durans, & plerumque denuo tranſiens in apoplexiam. In ſenibus incurabilis eſt: vere & æſtate citiùs quàm hyeme curatur. bonum, ſi ei ſuperveniat tremor, aut ſenſus formicationis, ſi partes actu calidæ, ſi febris valida, vel diarrhæa superveniat: malum ſi partes continuò frigidæ, pallidæ, vel atrophia ſuperveniat. Crurum & pedum reſolutio faciliùs curatur quàm partium ſuperiorum.

Indicat. pro cauſarum varietate variæ: in generæ tamen humores peccantes revellendi, evacuandi, diſcutiendi, abſumendi, ulterior eorum geneſis præcavenda, intemperies cerebri corrigenda, & partes nervoſæ roborandæ.

Curat. fit I. Præmiſſ. *Clyſter.* vel laxativo, aut vomitorio abſtinendo à V.S. nî plethora vel ſuppreſſa *ſangvin.* evacuatio adſit, vel malum oriatur ex ictu, caſ. vuln.

II. Mareria præparanda, v.g. ℞. *aq. iv. arthet. unc. iij. primul. ver. unc. ij. beton. hyſſop. lil. convall. an. unc. iij. ſyr. de beton. deſtæch. an. unc. ij. oxymell. ſquil. unc. 1. s. M. col. doſ. unc. 3. l. 4. m. & v. vel* ℞. *mell. puriſſ. unc. v. aq. comm. lib. 3. coq. lent. ign. ad deſpumat. in Col. ferv. infund. fl. ſalvi orig. an. m. s. ſtæch. arab. primul. ver. puleg. beton. ſerpill. an. pj. rad. Pæon. irid. an. unc. s. ſem. aniſ. fænic. coriand. an. dr. 1. mac. cinam. cardam. an. ſcr. iv. cubeb. dr. iij. ſtent. in loco calido p. noct. m. bull. ſemel atque iterum Col. clarif. cum alb. ov. doſ. unc. iv. bis de die.* hinc purganda *pilul. fœtid. de agar.*

agar.&c. Cum caſtor. & troch. alchand. aut hydromellite laxativo. v.g. ℞. *Extr. panchym. ſcr.* I *troch. alchand. gr. v. ſal. vol. ſuccin. gr. iv. cum ſ. q. ſyr. de ſtæch. M. f. pil. N. xj. deaur. vel* ℞. *maſſ. pil. fætid. l. extr. coch. ſcr.* I. *Extr. Elleb. nig. gr. x. caſtor. gr. iv. troch. alch. gr. iij. vel mag. Gial. gr. v. cum ol. ſuccin. ſ. q. M. f. pilul. N. xiij. deaur.* ℞. *rad. ennul. fænic. Ir. fl. an. dr. ij. herb. beton. meliſſ. anth. ſalv. an. pj. fol. ſenn. ſ. unc.* I. *agar. troch. unc. s. mechoac. dr. iij. turb. alb. Gumm. dr. ij. galang. min. dr.* I. *M. f. nodul. pro menſ. hydromel.*

III. In malo contumaciori *diæta ſudorif.* inſtituenda ex decoct. *Guajac. & ejus cortice,* v. g. ℞. *lign. Guajac. unc. iv. cort. eiusdem unc.* I. *ſaſaph. dr. vj. rad. ennul. Pæon. irid. an. unc. s. inciſ. & conquaſſ. affund. aq. font. puriſſ. lib. v. ſtent. infuſ. in loco calid. per hor.* 24. *coq. ad reman. lib. iij. s. add. in fine coct. fl. ſalv. primul. ver. anth. lavend. ſtæch. an. dr. ij. cinam. acut. unc. s. ebull. ſemel atque iterum. Colat. dulcoretur ſacch. aſſumptis unc. 4. ſudetur.* in laconico excitato vapore, vel per *ſpir. vin. vel decoct. cephalic.* ſcoriis aut lapidibus ignitis inſperſo. v. g. ℞. *herb. major. ſalv. hyſſop. ſerpill. an. mj. fl. chamom. roriſm. an. mj. lavend. m. s. bacc. Juniper. unc. iv. fol. laur. mj. s. coq. ex aq. l. acet. ſ. q. proſuffumig.* Si æger in laconico ſudore nequeat, River. poſt hauſtum ſudoriferum admovet partibus paralyticis lateres ignitos extinctos in decoct. cephal. parato cum vin. alb. ac pauco acet. & linteo involutos, poſſunt etiam ante hauſtum, ſudoriferum ſumi *pulv. ex ant. diaph. ſal. vol. cc. viper. cinnab. &c.*

IV. Ca-

IV. Capite magìs affecto proſunt etiam *errhina & apophlegmatiſmi*; v. g. ℞. *aq. major. unc. 1. pulv. lil. convall. ſcr. 1. s. beton. ſcr. s. M.* ℞. *nicot. rec. mj. rad. pyreth. maſt. an. unc. s. z. z. cardam. cubeb. an. dr. iij. cum ſ. q. mell. anthoſ f. globul. quorum unus vel alter maſticetur.* ℞. *orig. major. ſerpill. an. mj. fol. nicot. piij. rad. pyreth. unc. s. ſem. nig. dr. s. cardam. cubeb. an dr. s. coq. ex aq. ſ. q. in Col. unc. viij. diſſolv. ſyr. de nicot. unc. 1. beton. unc. s. oxymel. ſquill. dr. iij. M. pro Gargariſ. Cauſticum* etiam occipiti applicatum prodeſt, vel brachio ſano, ſi alterum ſit affectum, vel utrique ſi tibiæ laborent, quidam etiam *veſicatoria* applicant.

V. Roborantibus *anti paralyticis* utendum, ùt v. g. *Eſſent. amb. cum ſpir. ceraſ. nig. & confect. alk.* rotul. v. g. ℞. *Succin. alb. præp. dr. 1. s. rad. ir. dr. 1. amb. gr. v. ol. deſt. cinam. gut. vj. nuc. moſch. gut. ix. ſacch. albiſſ. in aq. lavend. ſol. unc. iij. M. f. rot. conveniunt & morſell. Zwelfer. vel* ℞. *ſpec. diamb. diamoſch. d. an. dr. s. contra apoplex. diarrhod. abbat. an. ſcr. ij. ſuccin. alb. præp. dr. s. extr. lig. alo. gr. iv. confect. alk. compl. ſcr. iv. ol. nuciſt. expr. gut. vj. conſ. fl. anth. unc. s. amb. griſ. in ſp. ceraſ. nig. ſol. gr. iv. ſacch. in aq. beton. ſol. unc. vj. M. f. morſell.* Mixturæ. v. g. *aq. cephal. Carol. v. unc. iij. apoplect. carbunc. cinam. an. unc. 1. ſp. lil. convall. meliſſ. an. gut. xiij. ceraſ. nig. unc. s. man. chriſt. perlat. dr. ij. M.*

Elect.

Elect. ℞ *Elect. cephal. Timæ. unc. iv. conſ. roriſm. primul. ver. an. unc. ij. cubeb. dr. vj. cardam. dr. ij. ol. deſt. ſalv. gut. xv. condit. calam. aromat. unc. 1. s. cum ſyr. deſtæch. ſ. q. M. f. Elect. cujus doſ. magnit. nuc. Iugl. plura vid. de Apopl.*

VI. Conveniunt *topica* ut *frict.* cum pannis calidis, *urticationes*, inunctiones & partem affectam, & ſpinalem in medulam ex *galbanet. balſ. guidon. ol. lumb. vulp. laur. philoſoph. deſtill. ſuccin. lavend. roriſm. ſalv. pingued. hum. caſtor. balſ. peruv. paralyt. Minſicht. ung. nervin. martial. &c.* v. g. ℞. *ol. lumbric. compoſ. unc. ij. Philoſoph. unc. s. vulp. laur. rutac. an. unc. 1. ol. deſt. ſuccin. ſcr. 1. major. ſalv. roriſm. an. gut. xv. ping. caſtor. dr. ii. cer. parum. M. vel* ℞. *ung. nervin. Martiat. an. unc. 1. ol. thereb. dr. 1. ſal. vol. cc. in ſpir. proprio ſol. ſcr. ij. M.* ℞. *ung. nervin. unc. 1. ol. lumb. terreſt. dr. iij. Balſ. minſ. vel ſulph. camph. dr. 1. axung hom. caſtor. vulp. an. dr. 1. s. ol. nuciſt. expr. dr. 1. M.* fomenta ex *ſpir. vin. camph. aq. apopl. balſ. peruv. vel ſpir. tartar. rectif. cum duplo ſpir. vin. vel ſpir. vin. cum ſpir. lumb. eſſ. caſtor. ſuccin.* v. g. ℞ *aq. arthrit. unc. vj. apopl. unc. iij. Balſ. peruv. dr. vj. M.* ℞. *ſp. vin. camph. unc. iij. ſp. lumb. terreſt. unc. s. Eſſ. caſtor dr. vj. M. affricetur quottidie membris reſolutis. vel* ℞. *ſp. vin. camph. unc. iij. formic. lumbric. aq. apopl.*

vel

vel arthrit. an. unc. ij. Eſſent. 3. piper. dr. x. ſem. eruc. unc. s. alum. plum. Euphorb. an. ſcr. 1. M. in vitro clauſ. & poſt diggeſt. filt. p. chart. quâ partes poſt levem præmiſſam frictionem illinantur prodeſt &c. Eſſent. ſuccin. cum ſp. vin. rectif. fact. item ſpir. vin. 2p. et. 1. ſp. tart. rectif. huc ſpectat frictio cum *urina pueri calida.* evaporationes ex decoct. *herb. cephal. ex vin. alb.* v. g. ℞. *fol. laur. lavend. orig. an. mij. fl. roriſm. ſalv. ſambuc. ſtæch. an. p. ij. conorum abiet. N. xij. bacc. juniper. m. v. coq. in vin. & acet. ſ. q. affund. ſuper later. ignit. & excipiatur vapor.* ſuffitus linteanimum. v. g. ℞. *maſt. unc. ij. Gumm. juniper. tacamach. carann. an. unc. 1. ſuccin. unc. s. benz. ſtorac. roſ. rub. fl. lavend. an. dr. ij. M. f. pulv. pro ſuffit.* huc etiam pertinent. *Emplaſt. diaphoret. Minſicht. ex tacamach. cum ol. ſuccin. de beton. de bacc. laur.* Huc ſpectant *vinacea* autumnali tempore, vel *grana hordeacea* poſt cereviſiam confectam reſidua die Tröbern / quæ multùm proſunt: *alij* etiam *fæcibus vini calidis* utuntur, *balnea* plurimi usûs tum *naturalia*, tum *thermæ potu, balneo, latione* capitis uſurpatæ: tum *artificialia*, vel ex *formicis* parata integrum earum cubile ſacculo incluſum cum aqua efferveſcere ſinendo, vel ex mineralibus, & nervinis ùt v. g. *fol. beton. ſalv. puleg. major. roriſm. hyſſop. orig. thym. bacc. & ſumit. juniper. bacc. laur. alum. ſulf. nit. & c* v. g. ℞. *fol. beton. ſalv. puleg. majoran. roriſm. orig. hyſſop. thym.*

chamæ-

chamæpyth. an. mij. Bacc. juniper. mj. ſulph.lib. iij. nit.lib. j. M. pro Baln.vel ℞. *alum. ſulph.bacc. laur. an.lib.1. Bacc.& ſumit.junip.m.ij.fol. ſalv. nob.mj. M. includ. ſaccul. pro Baln.*

VII. *Diæta* aër ſit calidus, ſiccus purus naturâ vel arte talis : vitandus pluv. nebul. & frigid.: cibi ſint boni ſucci, carnes magìs aſſæ quàm elixæ, panis ſit conditus *ſem. carv. aniſ. fænic. piſces. ſaxatil. aromatibus* conditi ſint: abſtinendum à *flatulentis, ſalitis, fumo induratis, acidis lacticin. avibus paluſtr. carnibus agnin. porcin.&c.* potus ſit *decoct. ſaſaph.* v.g. ℞. *lig. ſaſaph. craſſè limat. ſcr. ij. cinam. acut. confract. dr. 1. s. paſſul. dr. ij. ſacch. cand. dr. s. aq. font. lib. iij. coq. in dupl. vaſe. 4. vel 5. hor. col.* ℞. *rad. chin. unc. 1. s. ſem. aniſ.unc. s. coq. in aq. font. menſ. 1. s. ad conſumpt. 3.p.add. in fine cinam. el. dr. ij. M. huc etiam ſpectat. tragea ordin. in Apoplex.* vel *theè*, vel *hydromel.* vel *cereviſ. ſalviata. vinum* nocivum nisì paucum *ſalviatum, ſomnus, & vigiliæ* ſint mediocres, *venus*, & *animi pathemata* exulent, *alvúſque* ſit *lubrica.*

Pareſis, ſeu Contractura.

NOm. pareſis ad differentiam prioris dicitur etiam *paralyſis ſpuria vel poſitiva*, cùm ſpiritus hic influant, ſed non recipiantur, it: *contractura* die Contractur.

Definit. eſt motûs voluntarii in pluribus vel paucioribus corporis partibus abolitio vel diminutio remanente plùs minùs ſenſu, dependens à

roſo-

reſolutione, relaxatione & atonia fibrarum nervearum in muſculis tendinibus & ligamentis.

Genus eſt ſymptoma motûs animalis plùs minùs aboliti.

Subject. fibræ nerveæ muſculorum, tendinum & ligamentorum.

Different. alia eſt cum *dolore*, alia cum *inſenſibilitate*, alia cum *atrophia*, alia cum *tremore*, alia cum *contractione membrorum.* Differt á vera paralyſi tum parte affectâ, quia in hac non ſpinalis medulla & nervi, ſed muſculi & tendines afficiuntur: tum quod in hac ſenſus tactûs magis ſuperſit, tum quòd ordinariè hæc ſequatur *ſcorbut. colicam*, vel *vinum immoderatè* ſumptum: illa autem *apoplexiam*; tum quòd hæc magìs vaga ſit complicata quandoque cum doloribus *arthriticis* abiens interdum in *convulſiones*, vel in malo confirmato in contracturas.

Cauſ. immediat. eſt reſolutio ſ. relaxatio tendinum & muſculorum, eorúmque fibrarum aut tubulorum inverſio vel obſtructio, ut ſpiritus anim. non admittatur, vel non debitè recipiatur, ut membrum inflare & actuare poſſit.

Mediatæ humor tenuis, ſeroſus, slioſus inprimis acido volatili auſtero ſociatus, tonum naturalem fibrarum laxans, nunc etiam contrahens.

Externæ præcedens ſcorbutus, vel colica convulſiva præſertim malè tractata vel remedijs calidis aut purgantibus vehementioribus exaſperata, hæc enim contumaciſſima in qua alvus pertinaciter clauſa, Umbilicus introrſum retrahitur cum torminibus atrociſſimis doloribus tandem remitten-

mittentibus cum corporis macie quandoque etiam febre ſæpiùs continua lenta; ſubinde etiam intermittentis typum referente in membris ſtuporem vel tremorem, hinc pareſin & contracturam efficit: acido inteſtina & meſenterium priùs convellente ad partes exteriores per metaſtaſin delato: eò faciliùs etiam pareſis colicam ſequitur, ſi balnea in eadem uſurpentur utpote carnem muſculorum flaccidam effæminatam & ad deteriorem metaſtaſin recipiendam diſpoſitam reddentia ex *Hip.* enim 5. *aph.* 25. *calidum frequentiore uſu invehit hæc incommoda, carnis effæminationem, nervorum incontinentiam &c.* it. præcipua cauſa eſt abuſus vini præſertim ſulfurati, aut non debitè fermentati, ut fæculentiæ ſulfureæ & tartareæ non ſatìs præcipitatæ fuerint, nec ſulfur narcoticum ſatìs exhalaverit, ſic enim hoc acidum vini tartareum in ſtomacho non rite correctum in inteſtinis colicam, & in partibus extremis pareſin infert. it. motus vehementes iræ & excandeſcentiæ, hinc bile æſtuantibus frequentior.

Sign. diagnoſt. in definit. expreſſa. futuræ ex colica pareſis ſigna ſunt, effæta muſculorum conſtitutio, urina repente mutata, tinctáque magìs, color partium externarum ictericus & ſubfuſcus, dolor dorſi & ſcapularum, ſenſus ſtuporis, tremoris vel formicationis in membris, ſcorbutica, nisì inveterata, vaga eſt uno die magìs, altero minùs lædens, digitis manuum & pedum nunc intumeſcentibus, nunc detumeſcentibus, nunc ſtupentibus, nunc vagis doloribus infeſtatis.

Prognoſt.

Prognoſt. morbus hic Chronicus, & ſi radices egit, ardui negotij: minùs periculoſus, ſi vires adſint, ceu per motum criticum noxium ad remotîſſima expellentes. Quandoque viribus diuturnitate dolorum exhauſtis ſuccumbunt, vel in convulſiones incidnnt.

Indicat: ſunt, acidum demulcere, temperare, blandè evacuare, diſcutere, membráque reſoluta roborare.

Curatio fit I. Clyſt. emollient. refrigerant. & abſtergentibus. v. g. ℞. *brod. carn. cum ſem. carv. decoct. unc. viij butyr. clyſmat. ſacch. rub. an. unc. s ol. cham. mell. roſ. ſol. an. unc. 1. Vitell. ov. N. 1 M. Minderero. Clyſt. familiaris fuit ex lact. mell. & ol. alii eum parant ex lact. & therebint. l.* ℞. *lact. vacc. lib. j. s. ſem. caru. mj coq. ad lib. j add. mell. crud. unc. 1. s. ol. anet. cham. lin. an. unc. 1. ſal. dr. s. M. vel* ℞. *decoct. Emoll. unc. x diſſolv. El. lenit. diacathol. an. dr. vj. mell. roſ. col. unc. 1. ol. lin. unc. ij. vitell. ov. N. ij. M.*

II. Utendum lenientibus ùt *bochet. rhabarb. infuſ. ſenn. mechoac. tamar. rhab. cum ſyr. roſ. ſol. de cich. cum rhab. &c.* abſtinendum ſedulò à *fortioribus.* v. g. ℞. *Syr. roſ. ſol. aur. unc. ij. ſyr. de cich. cum rhabar. unc. j. aq. Borrag. q. ſ. M. col. aromatiz. cort. cit.* ℞. *Tamarind. dr. vj. paſſul. m. s. fl. viol. dr. 1. fol. ſenn. dr. ij. rhab. dr. j. ſem. aniſ. ſcr. s. coq. in ſ. q. aq. in Col. unc. iij iv. diſſolv. mann. El. unc. ij. crem. tart. dr. s.*

 vel

vel El. de tamarind. dr. iij ſyr. roſ. ſol. de cicch. cum rhab. an. unc. i. M. ℞. *Rhab. el. unc. s. groſſo modo conciſ. infund. frigidè in lib. iv. aq. font. ſtent. per noct. dentur m. & v. unc. iiij.*

III. Sudorifera temperatiora proſunt ùt *ſpir. tartar. ſyr. de mil. chin. it.* temperantia ùt *ſer. lact. acidul.* quibus intus aſſumptis, & extra per modum balnei uſurpatis hoc malum plerumque tollitur, niſi ſummas radices egerit præſertim ſi malum ſit productum affectionis hypochondriacæ, ſi macies ſimul & febris lenta adſit, proſunt *hordeat. juſcul. decoct. chin. rad, cichor. ſcorz. endiv. acetos. hepat. nobil. hord. &c.* Emulſ. *amygd. ſem. mel. nucl. pin. cum brod. decoct. chin. &c.*

IV. Tandem topicis utendum, quæ ipſis membris paralyticis applicanda, síntque magìs ſubtilia, calida & penetrantia, ſi æger complexionis humidioris, cauſa minus calida, & partes priùs intumuerint, ſecus ſi æger bilioſus, & pars ad atrophiam prona. materia eorum petenda ex paralyſi, maximè proſunt *therm. Sulphureæ*, quo ſpectant artificiales *Doct. Sorbaith.* quæ ſic habent ℞. *Sulph. viv. apyri. calc. viv. ana. lib. I. M. f. pulv. qui aliquot ebullitionibus cum aq. font. menſ. viij. coq. hinc ab igne removeatur, ut ſubſideat, & refrigeſcat per noctem. altero die fiat Balneum plenum ex aq. fluviatili calida, ad cujus refrigerium decantetur lixivium pridie ex ſpeciebus extract. remanente in fundo ollæ pulvere. Poſt uſum Balnei*

ex

ex eiusdem aqua tantundem reaffundatur ad ollam, in qua pulvis ille ſubſedit, ſervetúrque reliqua Balnei aqua in cuppa benè tecta: altero die eadem aqua calefiat, & altero in olla exiſtens iterum ad refrigerium reaffundatur. taliter quater procedi poteſt, hinc novæ ſpecies recipiendæ.

Diæta. Cibi ſint euchymi ut *caro vitul. hædin. agnim. gall. pull. capon. ſavicul.* elixa magìs, quam aſſa; vitanda *aromata, ſacharat. farinac. ſalſ. indurata &c.* Conceduntur *piſces ſaxatil.* prandium & cœna claudantur *diacydon,* vel *fænicul. pauco ſach. obducto.* Vino abſtinendum, nam teſte *Minderero* Vino abſtinentes, omnes ferè ab hac pareſi liberantur. omne enim vinum etiam *Necarinum* in eorum ventriculis aceſcit. propotu igitur convenire poteſt *Cereviſ. alb.* vel *decoct. chin. ſaſaph.* vel ℞ *Sem. coriand. præp. dr. ij. liq. raſ. dr. iij. ſem. aniſ. ſcr. ſ. cinam. acut. dr. iij coq. in aq. menſ. ij. aliquot ebullit.* vel ℞. *rad. chin. unc. 1. ſaſaph. unc. ſ. paſſul. min. unc. iv. cc. uſt. unc. ſ. ſem. anis. fænic. tart. præp. cinam. an. dr. ij. M. incis. & contus. ad Chart. de his mj. l. ij. coq. in aq. lib. ij. iij. &c.* laudant. *alij Bocchet. Rhabarb.* v.g. ℞ *aq. font. menſ. ij. ebull. per medium quadrant. horæ inf. Rhab. dr. 1. ſant. cit. dr. ſ. cinam. parùm. refrig. & Col. propotu ordinario.* Ira & venus exulent, alvus lubrica *paſſulatis* ſervetur.

Convulſio, Motus convulſivi, & Epilepſia.

NOm. Convulſio etiam dicitur *ſpaſmus ſ. diſtenſio nervorum*, quò ſpectat *Crampus* der Krampff. Motus convulſivi ſ. *Spaſmodici* die Fraiß / oder das Vergicht. Epilepſia dicitur etiam *morbus caducus, ſacer, herculeus, puerilis, comitialis, lunaticus, ſonticus*, der Hinfallendt / oder die ſchwere Noth.

Definit. Convulſio propriè ſic dicta, eſt involuntaria, dolorifica ac ſtabilis muſculorum ſuum principium versùs retractio cum membri immobilitate, & rigore. Motus convulſivi ſunt etiam involuntaria muſculorum ſuum principium versùs retractio, interpolata tamen, membro non in una ſitûs differentia continuato, ſed cum agitatione, & fibratione hinc inde concuſſo, ac modò extenſo, modò contracto. Epilepſia eſt convulſio totius corporis interpolata, cum mentis & ſenſuum læſione.

Gen. Convulſio utraque eſt ſymptoma motûs depravati: Epilepſia verò abolitæ actionis principis cum motu depravato conjunctum.

Subject. Sunt fibrillæ nerveæ aut in membranas diffuſæ, vel plus minùs in muſculis, & tendinibus coadunatæ, ac ſpiritibus ani. turgidæ, in Epilepſia & Motibus convulſivis, cerebrum ſimul afficitur.

Different. Alia *Convulſio propriè dicta*, quæ etiam dicitur *tonica ſ. conductio & proportionata*

ad

ad materiam, alia *impropriè ſic dicta ſ. donica* aut *clonica, concuſſio ſ. improportionata ad materiam*, nempe motus convulſivus (licèt quandoque promiſcuè ſumantur) prior alia *univerſalis*, ùt *emproſtotanos*, dum per convulſionem muſculorum maſtoidæorũ caput, vel etiam ſpina dorſi per ſuos muſculos anteriora versùs reflectitur: *opiſtotanos*, dum poſteriora versùs, *tetanos*, dum caput vel etiam totum corpus rigidum, & immobile redditur. Alia *particularis*, út *ſatyriaſis*, & *priapiſmus*, convulſiones muſculorum penis: *ſpaſmus cynicus*, contractio muſculi oris lati ex una parte: *riſus ſardonius* ex utraque, *triſmos* convulſio muſculorum temporum, & maxillarum cum ſtridore dentium. Huc etiam ſpectat *crampus*, ſeu *ſpaſmus* cacochymicis, flatulentis, ebrioſis & ad arthritidem diſpoſitis familiaris ortus à ſpiritu flatulento, aut humore tenui, acri, ſeroſo, muſculorum fibrillas vellicante, it. huc ſpectat *contractura*, quâ membrum ſemel convulſum ſemper hinc rigidum manet: it. *affectus ille innominatus*, quando genua rigida ſunt ex contracto tendine per cavum genu tranſeunt: it. *affectus* ille, de quo loquitur *Hip. 4. aph. 35. ſi febre detento repente collum intorqueatur* (ex convulſione muſculi maſtoidæi) *ut vix deglutire queat, nullo exiſtente tumore lethale.* Motus convulſivi alij afficiunt corpus, dum ægri ſubitò concidunt, aut ſaltèm ſedentes, vel ſtantes omnibus ſenſuum functionibus ſubitò privantur citra ſenſibilem externam convulſionem, non autem ſemper internam, & hæc potiùs vertiginem caducam conſtituit. *Alij* afficiunt corpus vel

 ali-

aliquas ejus partes, ſenſibus omnibus tam in quàm externis integrè perſtantibus; *alij* idem afficiunt ſenſibus in delirium abreptis, ùt ægri ſub convulſionibus ſaltent, cantent, rideant, lacrymentur, currant, pectus percutiant, ridicula narrent, &c. *Alij* corpus afficiunt cum omnium ſenſuum, ac rationis abolitione, qui gradus, ſi valde intenſus ſit, Epilepſia dicitur. it. motus convulſivi, alij ſunt *externi* membra externa; alij *interni* viſcera interna membranoſa torquentes, ùt v. g. in *colicis, nephritic. hypochond. hyſteric. &c.* alia *idiopathica*: alia *ſympathica* & quidem vel per conſenſum totius, vel ventriculi aut inteſtinorum in *lumbricis*, vel hydochondriorum, vel uteri, vel partium externarum; alia *hæreditaria*: alia *aſcititia*: alia *periodica*: alia *non*: alia *levior, vaga accidentalis*: alia *gravior, habitualis*: alia omnino ſpecialis à Sydenhamb *Chorea S. Viti* dicta, quæ ùt plurimùm Pueros, vel Puellas à 10. ætatatis anno ad pubertatem uſque invadit. Hæc primo ſeprodit claudicatione quadam vel potiùs inſtabilitate alterius cruris, quod æger poſt ſe trahit fatuorum more, hinc in manu ejusdem lateris cernitur, quam hoc morbo affectus vel pectori, vel alij alicui parti applicatam nullo modo continere valet in eodem ſitu vel horæ momento, ſed in alium ſitum & locum convulſione quadam diſtorquetur, quidquid æger contranitatur. Si vas aliquot potu plenum in manus porrigatur. antequam illud ad os adducat, mille geſticulationes facit huc illuc id verſans, & ex fortuna labiis inventis liquorem derepente in os Injiciens.

Cauſa

Cauſa immediatæ ab *Hip. 6. aph.* 39. allegatur, dum ait: *convulſio fit vel à repletione, vel ab inanitione, utì & ſingultus.* Probabilior tamen eſt cauſa, tum irritatio fibrillarum nervearum in membranis & nervis, ab humore maligno, acri, peregrino, ſyſtemati nervoſo ſpecificè inimico, tum ſpirituum anim: tumultuarius, inordinatus & impetuoſus motus, ut quaſi diſſilientes inſtar pulveris pyrij, aut auri fulminantis accenſi, vímque elaſticam ſuam exſerentis impetuosè & confusè in nervos, membranas, & cerebrum veluti explodantur. In convulſione cauſa irritans magìs fixa eſt & ſubjecto moderatè viſcido irretita, motus etiam ſpirituum magìs ordinatus, continuus, uniformis, ad unum muſcolorum genus: in motibus convulſivis cauſa eſt magìs volatilis, vaporoſa, ſpirituúmque motus magìs inordinatus, interruptus & confuſus.

Mediatæ ſunt humores & vapores acres nunc acidi, auſteri, vitriolati, cùm omne acidum nervis inimicum, & melancholici ob acidum facilè fiant epileptici, nunc bilioſi, æruginoſi, exotici; nunc putridi, maligni, nervoſo generi ſpecificè infeſti.

Diſpoſitiv. hæreditaria diſpoſitio, temperamentum melancholicum ob acrimoniam humorum acido auſteram teſte *Hip. 6. aph.* 56. nativitas in ecclypſi lunari aut tempore novilunij, ætas adoleſcentiæ 3. *aph.* 29. maximè puerilis 3. *aph.* 25. *Extern.* tempus vernum 3. *aph* 20. æſtivum 3. *aph.* 21. imbres aſſidui 3. *aph.* 16. aër impurus, novi & plenilunium, cibi pravi nutrimenti, uſus

creber apij, paſſerum, alaud. cothurnic. quæ characterem eplepticum in ſe habent. nimia repletio, crapula, ira, terror, punctura nervi, irritatio ſtomachi à medicamento *antimon:* vel *mercuriali* aut *elleborino*, ſuppreſſio menſium vel ſemìnis, ulcera ſanata, caſus aut vulnera ſ. à fermento acri relicto, ſ. à feſtuca oſſis, ſ. cruore putreſcente & aceſcente. huc ſpectant morbi prægreſſi, ùt colica, arthrit. melanchol. ſcorbut. hypochondriaca, nixus pariendi, qui in diſpoſitis ſubinde epilepſiam inferi.

Signa diagnoſt. In definit. expreſſa. in epilepſia adeſt ſubitus collapſus, ſtridor dentium, os arctiſſimè clauſum, facies rubida, variegata, oculi rigentes, ſtrangulatio & interceptio ſpiritûs, ſpuma circa os, aphonia, labrorum tremor, caſus in terram, brachiorum jactatio, pedum tremor, pollicum manûs arcta clauſio, corporis concuſſio, elevatio, incurvatio, excrementorum ſubindè involuntaria excretio, linguæ per morſum læſio &c. imminentis epilepſiæ ſigna ſunt capitis gravitas, aurium tinnitus, oculorum corruſcationes, vertigo, tarditas vocis, pavores in ſomno, inſomnia turbulenta, corporis horrores, tremores, præcordia inflata, ſubinde ſenſus aſcendentis auræ frigidæ. In idiopathica cerebri affecti adſunt indicia citra læſionem alterius partis, æger citra præſenſum incautus ſubitò à paroxyſmo opprimitur, contingente ùt plurimùm circa phaſes lunæ, in ſympathico alterius partis affectæ adſunt ſigna, præſentitur ſubinde aſcenſus auræ frigidæ, quod ſpaſmo ſecundùm nervi ductum continuato

tinuato & ſpiritibus ſurſum reſilientibus magìs quàm vapori aſcendenti adſcribendum.

Prognoſt. Hip. 5. *aph.* 1. ait: *convulſio ab elleboro lethalis.* id. 5. *aph.* 2. 3. & 4. ait: *convulſio à vulnere, à copioſo ſanguinis fluxu vel hypercatharſi lethale.* intellige ùt plurimùm. id. 7. *aph.* 10. ait: *ab ileo vomitus vel ſingultus vel convulſio aut deſipientia malum* id. 7. *aph.* 18. ait: *ob vigiliam convulſio aut deſipientia malum.* id. 2. *aph.* 26. ait: *febrem convulſioni accedere meliùs eſt, quàm convulſionem febri.* id. 5. *aph.* 6. ait: *qui tetano corripiuntur, intra* 4. *dies intereunt, ſi verè hos effugerint, ſani fiunt.* Convulſiones, quæ graves phrenitides ſubſequuntur, ùt plurimum lethales. In febre maligna ſupervenientes convulſiones ſæpius mortem portendunt. ſic etiam contractiones & ſubſultus tendinum & membrorum ſunt motus convulſivi, & admodum periculoſi, præſertim delirio juncti. Si toto corpore à convulſionibus Immuni aut labrum, aut palpebra, aut lingua convellatur, mortem vel epilepſiam portendit. Convulſiones in principiis morborum acutorum minùs periculoſæ, quàm in ſtatu. Convulſio licèt nulla careat periculo, quæ tamen pueris accidit, & mulieribus (non autem gravidis, in quibus periculum abortûs cauſantur) plùs ſæpiùs terroris, quàm periculi habent. *Hip.* 4. *aph.* 66. ait: *in febribus acutis convulſiones & circa viſcera vehementes dolores malum portendunt.* id. 4. *aph.* 67. ait: *in febribus per ſomnum pavores & convulſiones malum.* id. 4. *aph.* 68. ait: *in febribus ſpiratio offendens,* (id eſt interrupta,

inter-

intercisa & ſuſpitioſa) *malum*. Convulſionem enim ſignificat. id. 5. *aph.* 70. ait: *qui quartanâ corripiuntur, non admodum convulſionibus tentantue, ſi verò priùs tentati fuerint ; ſuperveniente 4. tantâ liberantur.* Epilepſia morbi genus portentoſum, fædum & ignominioſum incurabile eſt, ſi ſit hæreditaria, habitualis difficulter eradicatur, mitior tamen reddi poteſt. *Hip.* 5. *aph.* 7. ait: *epilepſia ante pubertatem ammotionem recipit, poſt* 25. *verò. annum ad mortem uſque comitatur.* quod ut plurimùm non autem ſemper verùm eſt, id, 2. *aph* 45. ait: *epilepſiâ laborantes juvenes, tum loci, temporum, victûs, tum maximè ætatis mutatio liberat.* Epilepſia eſt morbus chronicus ratione circuitûs univerſalis, acutus tamen ratione paroxyſmi, mutari quandoque, ſolet in apoplexiam vel paralyſin vel fatuitatem vel inſaniam melancholicam, quandoque eam ſequi ſolet ſtrabiſmus.

Indicationes ſunt, ægrum excitare, cauſam morbificam à capite revellere, evacuare, diſcutere, cerebrúmque ac genus nervoſum roborare.

Curatio in Paroxyſm. fit I. Ægrum collocando capite ſublimi in loco lucido, os apertum ſervando interjecto *cobleari ligneo, vel lig. ex viſc. querc. vel rad Pæon. vel bacul. glychiriz.* aut vulgari ligno linteo obducto ein hilẞenes Schäuffele. Membra convulſa in rectum leniter extendendo, inunctâ priùs ſeq. ung. ℞. *ol. lumb. unc. s. caſtor. rut. an. unc. iij. amygd. d. dr. vj. ol. ſuccin. rectif. gut. x. M.* Quibus etiam tota ſpina dorſi inungi poteſt, excitando ægrum odoramentis ùt *balſ. rut. ſuccin.*

Tuccin. apopl. acet. rutac. aq hirund. cum caſtor. adhibendo etiam naribus *ſpir. ſal. armor. cc. fulig. ungul. alc. vide Apoplex.*

II. Inſtituendo revulſiones per ligaturas, frictiones deorſum factas præſertim pedum cum *ſal. & acet.* clyſter. acres ex decoct. *rut. colocynth. &.* ſuppoſitoria acria, *vid. Com. & Apoplex.* vomitoria, ſi primi epilepſiæ natales ſint in ventriculo, & partibus vicinis.

III. V. S. In ipſo Paroxyſmo, nec ſatis tuta, nec utilis, tutior inter acceſſionem & acceſſionem. Si tamen ex copia, & ſtagnatione ſanguinis oriatur epilepſia, aliqui eam adhibent obſervando tamen, ut deligatio & ictus cautè iuſtituatur.

IV. Paroxyſmo diutiùs perſiſtente applicanda veſicatoria. ſternutatoria cautiùs in eſſentiali: tutiùs in ſympathica pro diſploſione & diſcuſſione materiæ uſurpanda. v. g. ℞. *Rad. Elleb. alb. dr* 1 *caſtor. euphorb. an. dr. s. M.* prodeſt etiam *vitriol. alb. aq. majoran. diſſol. addito caſtor. & amb.* vel *pulv. ſternut. Timæ. vid. Com.*

V. Exhibenda ſtatim antepileptica, nec negligenda amuleta ex *rad. Pæon. viſc. querc. angul. alc.* v. g. ℞. *Rad. Pæon. unc. s. ſem. Pæon. ex cort. dr. j. contund. parùm & cum ſeric. rub. f. ſaccul. in forma cord. interſut.* vel ℞. *rad. Pæon. viſc. q. an. unc.* 1. *ungul. alc. dr. ij. nuc. moſch. charyoph. mac. an. dr* 1 *f. pulv. & ſind. rub. excip. ac f. ſaccul. collo append.* Applicando capiti *empl. antepil. Craton.* Opiata parciùs antepilepticis immixta efferos ſpiritus quaſi popiſmate demulcent, archeum furibundum

pla-

placant, acidum corrigunt, irritationémque fibrarum ſiſtunt, ſed cautè, nec frequenter.

Curatio extra Paroxyſmum I. Apparente plethorâ, vel ſanguinis ſuppreſſione V. S. convenit inſtituta in brachio: in malo ſympathico, vel ſuppreſſ. menſium *ſaphena* aperienda *venarum ſedalium* apertio ſubinde multùm proficua.

II. Humor quicunque in corpore abundans, additis ſemper *antepilepticis* præparandus: hinc evacuandus, à lenioribus ad fortiora progrediendo, ſubinde etiam ad *mercurialia, antimoniata, elleborina, &c.* purgantia ſæpius repetenda præſertim ante novi- & plenilunium, additis ſemper *ſpecificis*, v. g. ℞. *Maſſ. pilul. de ſuccin. Crat. vel tartar. bont. dr. ij. reſin. Gial. gr. xvj. caſtor. ſcr. 1. ol. roriſm. vel. ſuccin. gut. xvj. Gumm. ammon. in aq. ceraſ. nig. ſol. q. ſ. f. pilul. de aur. doſ. ſcr. 1. vel dr. s. vel ℞. Gumm. gott. dr. s. mag. Gial. troch. alch. an. dr. 1. s. Pulv. Syr. Extr. Elleb. nig. à dr. s. ol. anis. gut. x. cum Elix. prop. ſ. q. M. f. pil. ex dr. 1. N. xxxvj dentur ad ſcat. cum pulv. Glych. doſ. à ſcrup. s. ad . 1. poteſt et addi Mercur. d.* Purgantia hæc ſæpiùs repetenda præſertim ane novi- & plenilunium, vel etiam quadraturas.

III. Pro radice ſæpiùs altè infixa expugnanda proderit decoct. *guajac. chin. addito viſc. querc. & rad. Pæon.* v. g. ℞. *lig. Guajac. lib. 1. viſc. q. unc. iij. rad. Pæon. unc. 1 inf. per hor. 24. in lib. xij. aq. hinc coq. ad conſumpt. 3. p. col. vel exhiberi poteſt decoct. chin. cum viſc. querc. raſ. ebor. in Jure columb. &c.*

IV. Si malum oriatur ex hypochondrijs præſtan-

ſtantes ſæpè ſunt *acidulæ* deobſtruendo, contemperando, roborando, corruptioni reſiſtendo & figendo fermentationes. it. martialia & abſorbentia *ex ſal, abſynth. corall. perl. &c.* Si ab utero: conveniunt clyſt. apertio ſaphenæ, antepileptica & uterina &c. ſi à lumbricis *anthelmintica* antepilepticis miſceantur: ſi à partibus extremis, ligaturæ & inuſtio fonticuli proſunt.

V. Si Cerebrum præcipuè affectum, inſtituendæ evacuation. particulares per *errhin. ſternut. & apophlegmatiſmos.* laudantur etiam *fontic. ſetac. veſicat. trepanat* &c.

VI. Conveniunt ſpecifica antepileptica, quæ non tam vi ſpecificâ quàm acidum abſorbendo. vel ſpiritus efferatos figendo, vel adſtrictione poros nimis laxos occludendo proſunt. Ex *regno animali* laudantur *ſang. hum. ejúſque ſpir. ſal. vol. & ole. ſecund. hum. vel in pulv. vel ejus ſpir. cran. hum. ejúsque ſal vol. & ol. uſnea ungul. alc. ejúsque magiſt. ſal. vol. & ſpir. dens hyppopotham. caſtor. ejúsque eſſent. ſterc. pavon. vel leon. pulv. ægagropil.* Gambs⸗Kugl. *unicorn. ejúsque ſal. vol. ova coturnic. cinis talp. epar. ran. virid. fel. catul. lactant. cc. ejúsque gelat. ſal. vol. & ſpir. aq. hirund. cum caſtor. Ex regno vegetabili. rad. & ſem. pæon. viſc. querc. tiliac. & corylinus. rut. ſylv. tilia lil. convall. rad. valer. ſylv. bacc. herb. parid. dentar. lunar. ſapon. aq. & ſpr. ceraſ. nig. lil. convall. ol. bux. &c.*

&c. ex regno minerali, aur. potab. cinnab. nat. & antim. ſuccin. eiúsque ſal. vol. & ol. unicorn. foſſ. ſmaragd. camph. cryſtall. pp. tinct. lun. corall. ſpir. vitriol. volat. mixtur. ſ. &c. ex compoſitis *pulv. niger. ab Hæfero deſcript. pulv. cinnabarin. Craton. antepil. Zwelf. Timæ. Bartholin. Item ℞ pulv. March. Epil. ſcr. 1. cinnab. antim. gr. viij. lap. bez. gr. viij. M. f. pulv. ℞. cinnab. nat. dr. iij. cinnab. antim. dr. 1. s. ungul. alc. præp. mat. perl. præp. an. dr. 1. cc. phil. præp. dr. ij. M. f. pulv. cuius doſ. dr. s. ℞. pulv. March. mirab. Epilept. Minſicht. an. ſcr. ij. cinnab. nat. & antim. an. ſcr. 1. cran. hum. magiſt. ſuccin. ungul. alc. an. ſcr. s. M. f. pulv. de quo cuſpis cultelli exhib. in ſeq. aq. ℞. aq. fl. til. ceraſ. nig. pæon. an. unc. 1. Epil. lang. unc. s. ſyr. fl. pæon. unc. s. M.* in Mixtura. *℞. aq. ceras. nig. fl. til. pæon. an. unc. 1. Epil. lang. hirund. cum caſtor. an. unc. s. pulv. March. Epil. ſcr. 1. lap. bez. vel cinnab. antim. gr. iv. ſyr. fl. pæon. l. tunic. unc. 1. M. poſſet etiam addi liq. cc. ſuccin. ſcr. 1. item mag. perl. corrall. conf, alk &c.* in forma Julep. *℞. aq. ceras. nig. unc. v. mirab. lang. Epilept. ejus an unc. s. ſyr. fl. pæon. unc. 1. l. 1. s. ſp. vit. q. ſ. M.* in forma Elect. prodeſt theriac. ſmaragd. Elect. River. vel *℞. conſ. fl. pæon. unc. 1. nuc. moſch. condit. unc. ij. cort. cit. cond. unc. s. ſpec.*

aron.

arom. dr. 1. cum ſyr. Pæon. ſ. q. M. f. Elect. vel ℞. pulv. Epil. unc. s. medull. nuc. ind. condit. dr. vj. conf. alk. de hyac. an. dr. ij. tinct. lun. dr. 1. ß. til. roſ. lil. convall. an. ſcr. 1. Eſſ. amb. dr. ij. ſyr. Pæon. q. ſ. in tabell. tabell. antepil. Hartm. Sumi ſolent hæc medicamenta uno die ante novi- vel plenilunium. Ex amuletis laudantur *rad. imperat. Pæon. ſambucus in ſalice antiqua naſcens. ung. alc. cran. hum. viſc. querc. cingulum ventris & lumborum ex corio lupi.*

VII. Topica in convulſione ſunt, inunct. ex *ol. vulp. lumbr. caſtor. laur. philoſoph. catell. petrol. ſuccin. juniper. ſpic. cer. galbanet. P. ung. nerv. de alt. ſpaſmod. Minſ. ping. anſer. remediis nervinis infarcti & aſſi.* v. g. ℞. *ung. de alth. unc. vj. ol. thereb. chamom. an. unc. 1. ol. lavend. dr. ij. ol. vulp. unc. s. ſtyr. liq. unc. ij. M. f. linim. quo calido jungatur pars affecta & ſpina dorſ.* ℞. *ol. aneth. chamom. an. unc. 1. ung. Mart. l. nervin. unc. s. ol. petrol. de ſpic. an. dr. 1. ß. vin. dr. ij.* ℞. *ung. nerv. unc. ij. ol. laur. unc. s. lumb. dr. ij. Juniper. philoſ. petrol. an. dr. 1. M.* ℞. *fol. ſalu. majoran. ſtæchad. an. mj. Gumm. ammon. bdel. an. unc. 1. calam. aromat. nuc. moſch. charyoph. an. unc. s. contus. includ. ventri anſer. qui conſuatur ac in veru aſſetur, pinguedo extill. excip. vaſe aceto ſemiplen.* ℞. *hujus pingued. unc. ij.*

ol.

ol. nuc. moſch. ſalv. an. dr. ij. foment. *ex ſpir. vin. crocat. ſpir. Iuniper. roriſm. lumbr. ſpasmod. Minſ. aq. theriac. camph. apopl. hirund. cum caſtor. eſſent. ex nervinis parat.* empla. *diaph. oxycroc.* baln. ex decoct. *herb. cephal.* additâ tertiâ parte *olei*, vel pro dolore leniendo ex *ol. ſolo*, incoctâ vulpe, vel ex *ol. & lact.* aut *decoct. emolliente.* v. g. ℞. *rad. alth. lil. alb. an. lib. s. fol. malv. violar. orig. ſalv. abſint. an mij. ſem. lin. fænugræc. an. lib. 1. coq. pro Baln.* proſunt & *baln. vaporoſa. therm. &c. Hip. 5. aph. 25.* ait: *Articulorum dolores absque ulcere, atque etiam podugricos, & convulſiones magna ex parte frigida large effuſa levat, extenuat, nam modicus torpor dolorem ſolvendi vim habet.* id. *5. aph. 21.* ait: *eſt tamen, ubi in tetano ſinè ulcere, juvene euſarcho, æſtate mediâ, frigidæ larga profuſio calorem revocat: calor verò hunc ſolvit.* Verùm, licèt aliquando hæc curæ ſuccesserint, defactò tamen minùs tutæ, & practicabiles ſunt. In Spaſmo flatulento convenit inunct. cum *ping. anſ. ol. ſalv. cer. nuc. moſch. vel ol. laur. lavend. thereb. limac. nig.* Injectis poſtmodum faſciis. Fiunt etiam armillæ, cingula & vincula *ex corio hum.* optimum præſervativum eſt *exactior. diæta, & vitatio refrigerationis membrorum* inter dormiendum.

Diæta in convulſ. & Epilepſ. aër ſit, purus, temperatus, ſerenus, vitetur frigidus, nebuloſus: cibi ſint coctu faciles, aſſi magìs, quàm elixi, vitentur edulia craſſa, flatulenta, ſtiptica, frigida, ſalſa, acida, muriata, dulcia, pinguia, lacticin. vinum

fæcu-

fæculentum, vapores carbonum. Potus ſit decoct. v. g. ℞. *Saſaph. dr. ij. viſc. querc. dr. 1. rad. Pæon. ſem. coriand. an. dr. s. coq. in 2. menſ. aq. ad. 3 vel* ℞. *rad. chin. chariophillat. Pæon. an. unc. s. raſ. lign. ſaſpah. dr. ij. cinam. acut. dr. iij. M. pro ſpec. potûs, de quo mj. l. ij. coq. in menſ. 1. l. ij. aq. font. &c.* Vitetur vinum, vel non nisì paucum, oligophorum, ſalviat. vel enulat. aut ſimilis cereviſia conceditur: vitetur crapula, ſatietas, cæna ſit parca, ſomnus vitetur meridianus, ùt & ira, terror, venus: exercitia conveniunt moderata, vel horum loco friction. alvus ſit laxa: quandoque loci mutatio neceſſaria ex *Hip. 2, aph. 25.*

Vertigo.

NOm. Vertigo Græc. *Dinos*, Schwindl.

Definit. Eſt apparens objectorum, vel etiam proprij capitis in gyrum mobilitas, ob depravatam actionem facultatis Imaginatricis ex inordinato, & confuſo motu ſpirituum an. in oculis & cerebro exorta.

Gen. Eſt ſymptoma viſionis, ſensûs communis, & immaginatricis depravatæ.

Subject. Eſt cerebrum ſpiritibus anim. ac meatibus, tubulis & poris pro eorum motu præditum, utì etiam oculus cum nervo, & ſpiritibus opticis.

Differ. Alia in qua objecta tantùm: *alia* in qua etiam ipſum caput & corpus circumagi videtur: alia eſt *ſimplex*, de qua modò dictum: alia *tenebricoſa* ſ. *ſcotomia*, dum oculi offusâ veluti caligine obſcurantur, aut varii colores oculis obverſantur:

tur: alia *caduca* dum æger ad caſum vergit, niſì proximis ſe fulciat adminiculis, vertigo hæc, utì etiam tenebricoſa, epilepſiam, lipothymiam, affe-ctúſque hyſtericos præcedere ſolet. Alia per *Eſ-ſentiam*, alia per *Conſenſum*, quæ frequentiſſima, & quidem potiſſimum per ſympathiam ventriculi, inteſt. hypochond. uteri, vel totius in febribus, alia eſt filia *calidæ*, alia *frigidæ materiæ.*

Cauſa immediat. Eſt inordinatus, undoſus, circularis & verticoſus ſpirituum anim. motus, primario in cerebro: hinc quandoque etiam in auribus, unde *tinnitus:* ſæpiùs in toto ſpirituum emporio, ac ſyſtemate nervoſo.

Mediatæ, vel ſpiritus ſ. vapor flatulentus elevatus ſ. ex M. S. halituoſa, & fervidiori ejúsque ebullitione, & orgaſmo, ùt in febribus vel ſuppreſſis ſanguin. evacuation. ſ. ex efferveſcentia ſeri, aut bilis, qui ſpiritibus animal. permiſtus motum eorum turbat, vel anguſtia, obſtructio, aut compreſſio pororum & meatuum cerebri à ſanguine, pituita, caſu, contuſione, excrementis in cerebro genitis, vel aliunde allatis ac impedientibus, ut ſpiritus anim. non poſſint ſecundùm lineam rectam cerebrum, ejusque poros permeare, ſed in ſe invicem reſiliant, circumgyrentur, ac menti Idæam motûs ovalis ſ. circularis repræſentent, vel vapores ab infra aſcendentes, vel potiùs quaſi inchoati motus ſpaſmodici partium inferiorum, ac ſpirituum turbationes, reliquis ſpiritibus in cerebro hoſpitantibus communicati.

Diſpoſitiv. Ad vertiginem diſpoſiti magìs ſunt pichro-

pichrocoli, jejuni, hypochondriaci, hyſtericæ, & præcipuè ſenes.

Externæ ſunt aër auſtrinus, nam 3. *aph*. 5. *auſter auditum hebetat, caliginem viſui obducit, caput gravat &c*, id. repetit 3. *aph* 17. tempus hyemale 3. *aph* 23. ætas ſenilis 3. *aph*. 31. mora ſub ſole, exercitium immodicum, baln. ira, venus nimia, inedia, purgatio, ebrietas, potus fumi tabac. proſpectus ex alto, aſpectus rerum circulariter motarum, navigatio, vectio, lucubrationes, &c.

Signa per ſe clara ſunt. In eſſentiali malum eſt frequens, leviſſima ex cauſa ortum, nec tam facilè diſcutitur, nulla adſunt ſigna alterius partis affectæ, præceſſit dolor & capitis gravitas, aurium tinnitus, ſenſuum quædam læſio. In ſympathica contrarium accidit.

Prognoſtic. Vertigo diuturnior, & gravior præſertim caduca citra manifeſtam cauſam in junioribus Epilepſiam: in ſenibus Apoplexiam ſæpiſſimè prænunciat, vertigo crebra juniores infeſtans debilem deſignat complexionem, taléſque affecti rarò ad provectam perveniunt ſenectam.

Indicat. ſunt, ut ſpirituum an. motus ſedetur, in ordinem redigatur, cauſa ejus tollatur, tum revellendo, tum evacuando, tum diſcutiendo, ac partes affectæ roborentur.

Curatio in Paroxyſ. fit odoramentis, ùt in Epilepſia, frictio. clyſter. acribus, vel vomitorio, radice in primis viis ſtabulante. V. S. Quoque, ſi Paroyſmus vehemens & diuturnus; hinc exhibenda ſpecifica.

Curatio extra Paroxyſ. fit I. Venam ſecando,

ubi ſanguis abundat, aut facilè ebullit & turgeſcit, malúmque plùs minùs ab eo fovetur: & quidem in brachio vel manu, quandoque pedis, ſi per conſenſum ſit. Apertio hæmorrhoid. prodeſt in hypochondriacis, poſt has alij venam frontis, vel commodiùs ſublinguales aperiunt. *Gal.* Arteriothomiam commendat. Vicem V. S. ſupplent *cucurb. ſcarif. hirudin.* poſt aures.

II. Purgandum *pilul. cephalic.* v. g. ℞. *maſſ. pilul. de ſuccin. Crat. gr. xxiv. reſin. Gial. gr. vj. tart. vitriol. gr. vij. cum ſ. q. Balſ. peruv. M. f. pil. N. ix. deaur. ſumantur hora ſomni vel ſummo mane. plur. vid. de Dol capit. Apopl. Epil. &c.* In malo per conſenſum ventriculi emetica laudat *Hip. 4. aph. 17. non febricitanti cibi faſtidium, cordis dolores, vertigo tenebricoſa, oris amaritudo purgationem per ſuperiora neceſſariam eſſe demonſtrat.* in malo inveterato pilul. uſuales omnibus inſtantibus novi- & pleniluniis capiendæ.

III. Inſtituendæ evacuation. particulares abſtinendo à ſternutatoriis, oculis nocivis, & nervoſum genus validè concutientibus, proſunt etiam fonticuli in brachio vel cruribus excitati, ſetac. veſicat.

IV. In malo ex hypochondriis orto conveniunt *chalyb.* ùt v.g. *limat. ſubtiliſſ. pulv. gran. vij. cum extr. abſint. in pilul. redact.* quæ per 30. dies exhibitæ univerſale cruditatum ſunt antithodum. *acid. ſer. lact.*

V. Locum habent *antidinica* ſ. ſpecifica roborantia, è quibus eminent *ægagropil. doronic. auric. urſ. cubeb. ſach. obduct. & jejune maſticat.* vel *vino infuſ. & ebibit. ſem. carv. vin. macerat. ſiccat. & ſub hora decubitus ſumptum.* manè etiam maſti-

maſticari poſſunt *ſem. fænic. carv. gr. junip.* it. proſunt *Pæon. chærefol. ſuccin. cinnab. tinct. lun. eſſent. fl. anth. cicon ol. bux. conſ. fl. calend. extr. ſcorzon. ſem. aquileg. ſinap. pulv. ſciur. ſterc. pavon. camphor. opium* abſorbentibus & aromaticis mixtum. Ex compoſitis *pulver. mirab. Minſ. ſpecif. quercet. vel* ℞. *gr. Pæon. dr. 1. s. ſuccin. alb. præp. dr. 1. ſem coriand. anis. fænic. cardam. an. ſcr. 1. s. carv. ſcr. 1. Z. Z. mac. charyoph. ſem. eruc. an. ſcr. s. cubeb. dr. s cinam. gr. xv. nuc. moſch. ſcr. iv. ſacch. fin. ad pond. omnium M. f. pulv. vel* ℞. *cubeb. cardam. ſem. carv, galang. an. unc. s. ſacch. unc. ij. M.* Rotul. v. g. ℞. *Ol. deſt. carv. ſcr. s. ol. nuciſt. deſtill. gut. vij. conſ. alk. compl. rad. doron. pulv. an. dr. s. extr. lig. alo. ſcr. s. cum ſ. q. ſacch. in aq. beton. & ſalv. diſſol. M. f. rot. add. ſub finem moſch. odor. ſcr. s. ambr. gr. ij.* ſumantur m. & v. 3. per vices ℞. *cort. cit. inciſ. dr. iij. nuc. moſch. incis. dr. 1. rad. doron. dr. ij. s. marg. præp. dr. 1. ſuccin. præp. corall. rub. præp. ſpec. cord. temper. an. ſcr. iv. amb. gris. gr. xv. moſch. gr. vij. ſacch. fin. in aq. cinam. diſſol. unc. x. M. f. tabell. ſeu morſell.* ℞. *ſpec. pro morſell. Imperat. dr. iij. nuc. moſch. incis. dr. ij. confect. alk. compl. ſcr. iv. cort. rec. cit. incis. unc. s. ſuccin. præp. dr. ij. ſacch. in aq. cinam. ſol. unc. v. f. confect. in morſell.* Elect. v. g. ℞. *conſ. fl. anth. unc. 1. ſalv. majoran. an. unc. s. Z. Z. in Ind. condit.*

dit. unc s. ſem. ſinap. eruc. an. dr. iij, cardam. cubeb. galang. an ſcr. I. ſal. vol. luccin. dr. s. ſpirit. ceras. nig. dr. I. cum. ſyr. fl tun. ſ. q. M. f. Elect. de quo omni manè, & ſub introitum lecti capiatur pro lubitu. Extrinſecùs conveniunt inunct. ex *Balſ. ſuccin. apopl. cinam. charyoph.* v. g. ℞. *Balſ. charyoph. mac. an. ſcr. I. roſ. cinam. an. ſcr. s. ol. ſuccin. aniſ. an. gut. v. moſch. gr iij. Zibeth gr. iv. M. bonbyx pulv.* vertici inſperſus. *ping. dam. ſerpent. cicon* temporibus illita. cucuph. v.g. ℞. *fol. rorism. major. an. m. s. fol. lavend. ros. Pæon. ſumit. ſerpill. an. p. ij. rad. Ir. flor. unc. s. ſtorac. calam. benz. an. dr iij. ſuccin. ſpec. diamb. an. dr. I. M. f. pulv. craſſiuſculus pro cucuph. irrorond. aliquot gutt. ol. deſt. ſuccin. & Charyoph,*

Diæta, vitetur aër craſſus, humidus, nebuloſus, venti, radij ſolar. alimenta vaporoſ. acria, viſcida, cruda, coctu difficilia, legum. lacticin. dulcia, ſatietas & ciborum varietas, jejunium in pichrocolis, qui manè ſumant *mic. pan. ſucc gran.* vel *cydon.* aut *vin. malvat.* vel *hiſpan.* ebriam. abſtinendum à vino vaporoſo, cereviſ. multùm lupulata. à cibo ſumendum *diacyd.* vel *tragæ.* v. g. ℞. *fl. euphraſ. dr. iij. mac. dr. I. ſem. coriand. præp. dr. ij. corall. rub. præp. dr. I. ſuccin. alb. præp. gr. xv. ſacch. ros. tab. unc. iv. ol. deſt. caru. fænic. nuc. moſch. ana. gutt. vij. M. f. trag. inſperg. Pani biscoct. & vin. generos. imbuto. vel* ℞. *Confect. ſem. cori-*

and.

and. anis fænic. carv. cubeb. an. unc. s. cinam. dr. ij. ſpec. diamb. mac. ana. dr. s. ſacch. fin. vel roſ. tab. unc. ij. iij. M. f. trag. Motus ſit moderatus ventriculo vacuo, optimæ frictiones. à cibo non ſtatim dormiendum, exulent cypris intempeſtiva, ira, triſtitia, aſpectus ex alto, & rerum circulariter motarum, alvus ſit aperta.

Incubus.

NOm. *incubus, ephialtes, aggreſſio & invaſio nocturna, nocturna ſuffocatio, ſtrangulator, epilepſia vel aſthma nocturnum*, das Trucken einer Druth Hex/Geſpenſt oder Nacht-Mandl.

Definit. Eſt apparens compreſſio thoracis, & ſufflaminata inſpiratio, dormientibus inprimis & dorſo incumbentibus ſuperveniens cum corporis immobilitate, vocis interceptione, inſomnio ponderis præcordia prementis, ac ſuffocationem minitantis.

Gen. Eſt ſymptoma plurium actionum anim. læſarum.

Subject. Eſt cerebrum præcipuè quoad nervos phrenicos & recurrentes, præcipuè etiam thorax quoad ejus muſculos & nervos.

Differ. Alius *levis accidentalis* ab errore externo plerumque oriundus ùt crapul. ingluvie: alius *habitualis* & gravior: alius per *eſſentiam*: alius per *conſenſum*.

Cauſ. interna eſt vel liber diaphragmatis motus impeditus, præſertim à ſtomacho vel nimiûm

 regle-

repleto & diſtento à copioſioribus alimentis, vel infarcto à materia viſcida, pituitoſa, mucilaginoſa, quæ ab acido fermentante in flatus & vapores craſſos abit, vel in graviori acidum quoddam peccans, quod mediante lymphâ ad cerebellum delatum, nunc irritando nervos reſpirationi inſervientes affectum ſpaſmodicum: nunc ſpirituũm an. motum non nihil ſufflaminando leviorem affectum paralyticum inducit, hinc incubum, nunc convulſiones & epilepſiæ, nunc paralyſes, vel apoplexiæ ſequuntur.

Cauſ. diſpoſitiv. Sunt ſubjecta crapulæ dedita, pueri etiam ob adiphagiam, obeſi, craſſis cibis utentes, conſtitutionis melancholicæ, ratione acidi.

Externæ repletio, crapula, ſomnus ſtatim à repletione, alimenta viſcida, flatulenta, decubitus ſupinus.

Signa diagnoſt. In definit. expreſſa.

Prognoſt. Accidentalis levis eſt: habitualis nunc epilepſiam, nunc apoplex, nunc melancholiam portendit. Pejor eſt, ſi conjungatur vertigo diurna, vel accidat partim dormienti, partim vigilanti, vel cùm ſequatur ſudor frigidus, tremor cordis, ſpaſmus, vel ſyncopes.

Indicat. Sunt, vapores diſcutere, cauſam eorum tollere & partes roborare.

Curatio fit I. Excitando ægrum in paroxyſmo compellatione, corporis vellicat. frict. &c.

II. Extra eum plethorâ præſente venam ſecando, *cucurb. ſcarif.* applicando, *hæmorrhoides* aperiendo.

III. Eva-

III. Evacuando per epicraſim. vel *pilul. cephal.* v. g. ℞. *Extr. Elleb nig. mercur. dulc. an. gr. xv.* ſcam. ſulph. gr. iij *extr. troch. alch. gr. 1. cum ſ. q.* ol. *deſt. ſuccin. M. f. pil. N. xiij. de aur.* vel ℞. *extr.* Cathol. *l. Panchym. Croll. ſcr. 1. extr. coch. ſcr. s.* pulv. *ſyr. gr. v ol. deſt. fænic. gut. iij. ſyr. deſt æch.* q. ſ. *M. f. pil.* vel *vomitoria.*

IV. *Martialia* quandoq; proſunt, *acidul. therm.*

V. Roborantia *antephialtica* , ut v. g. *theriac.* cum *aq. pæon.* ante cubitum ſumpta. *eleoſach.* *oriſm. ſuccin. ſalv. lavend. cinam. pulv. rad. pæ*on. vel *ſem. pæon. in emulſ. ſem. aniſ.* aut *ol. ejus* *deſtill. conſerv. fl. tunic. cum confect. alk. eſſent.* *oriſm. amb. magiſt. corall. perl. elect. plereſarcont.* *cum confru. alk.* & *ſpec. diamb. aq. epil. lang. ci*nam. *cum modico ambr. elix. vit. Matthiol.* ex compoſitis ſunt pulv. v. g. ℞. *pulv, ſtom. Birk.* *dr. iij. fæcul. Pæon. dr. s. Smarag. præp. ſcr. 1. M. f.* pulv. ſumendus tempore ſomni rotul. v. g. ℞. *amb. griſ. ſcr. s. ol. cinam. aniſ. nuc. moſch. an. gut.* ij. *Charyoph. gut. 1. ſacch. in aq. fl. arant. ſol. unc.* v. *M. f.* rot. tabell. ℞. *ſpec. diarrhod. abb. aro*mat. *roſ. diamb. an. dr. 1. mag. Corrall. ſuccin. cran.* hum. *an. ſcr. 1. ſacch. in aq. Epil. lang. ſol. ſ. q. M.* *tabell* maxime prodeſt *theriac. Smaragdin.* Inter externa ſunt *rad. Pæon.* è collo ſuſpenſa, Corall rub. Chryſolit. Malachit. cucuph. *è pelle lupi,* vel alia cephalica vid. *Vertig. Apopl.* &c.

Diæta aër non ſit nebuloſus, humidus, ventis turbatus, vitentur radij lunar. diæta ſit attenuans, tenuis, flatuum expers, vita ſobria, cæna frugalis, vino parciori & tenuiori utendum, à cæna

ad ſomnum 3. horæ interponantur, vitetur decubitus ſupinus, excercitia & frictiones ſint moderatæ, poſt cibum ſumatur *diacyd. l.pulv.* pepticus ſeq. ℞. *Sem. coriand. præp. dr. vj. Pæon. dr. 1. s. cinam. mac. Charyoph. an. ſc. 1. Corrall. rub. præp. d. 1. ol. deſt. carv. gut. xj. nuc. moſch. gut. vij. rotul. man. Chriſt. perl. unc. ij. s. M. f.* pulv.

Tremor.

NOm. Tremor græc. *tromos* daß Zittern.

Definit. Eſt motus voluntarius depravatus membrorum huic motui inſervientium, ut perpetua viciſſitudine fibrentur & modò elevando & ſubſultando, modò deprimendo & declinando vitiosè moveantur.

Genus eſt ſymptoma motûs anim. depravati.

Subject. Sunt fibræ muſculorum nerveæ atque ipſi nervi cum ſpiritibus anim.

Differ. Alius *univerſalis*, alius *particularis*, alius *magnus inveteratus & habitualis*, alius *ſimplex*, alius *compoſitus ſ. mixtus*, dum motus convulſivi cum eodem miſti membrum agitant, ùt in febribus malign. in declinatione paroxyſmi epileptici &c. alius *ſpurius palpitatio ſ. jectigatio* dictus, dum membra, quæ dilatari & conſtringi poſſunt, ùt caro muſculorum, cutis, inteſtina, ventriculus &c. manifeſtam motionem exhibent, attollendo ſe & palpitando. Differt autem à verò tremore, quòd illa non ſit voluntaria, nec in toto membro fiat.

Cauſ. interna immediat. Eſt depravata muſcu-

orum actio, dum ſpiritus non tantùm in muſcu-um motui intento primario deſtinatum, ſed ſi-mul deviatione quâdam in vicinos feruntur, ità it actio debiti muſculi motum cauſetur volunta-ium: poſterior pr. naturalem.

Mediatæ. Sunt vel ipſi ſpiritus an. ſ. deficien-es, ùt in ſenibus, nimiis evacuationibus, venere, doloribus, morbis vehementibus & diuturnis, vi-giliis, inedia, animi deliquio &c. ſ. vagabundè & confusè moti, ùt in ira, terrore &c. ſ. narcoſi affecti, vel ipſa pars læſa ſ. irritetur à materia acri maligna ut in ttemoribus convulſivis ſ. pori aut meatus in nervis vitiatè anguſtentur, aut fibræ non rite ſituentur, ut legitimus motus ſpirituum an. nonnihil pervertatur.

Externæ ſunt venena, mercurialia, narcotica, refrigeratio partis nimia, ſuppreſſio menſium, lo-chiorum, ſecundinarum aut fætûs mortui.

Signa Diagnoſt. Ex definit. patent.

Prognoſt. Tremor ſuperveniens paralyſi bonus. à cauſis internis ortus facilè degenerat in paraly-ſim, apoplexiam vel convulſionem. Tremor ſe-nilis, hæreditarius, & ex vitio diætæ ſucceſſivè genitus vix curabilis, ſuperveniens mulieribus poſt partum ex retentis quibuſcunque in utero periculoſus & convulſionum prodromus. Funeſti *ex hip. in coac.* ſupervenientes morbo jam fractis atque extenuatis. funeſti etiam in morbis acut. & malign. motus tremuli mannum & linguæ. Peri-culoſi tremores citra cauſam externam apparen-tes.

Irdicat, & curatio ut in paralyſi. ex appropria-

tis

tis eſt *ſalv.* ut *Eſſ. ſalv. caſtor.* item *Meliſſ. Pæon. bacc. & rob. junip.* vel decoct. *lign. junip.* permodum diætæ ſudoriferæ uſurpando ſimul laconic. *ol. bux. cinnab.* Inter externa laudantur *cucurb. ſicc.* dorſo applicat. frictio & foment. cum *urin. lixiv.* decoct. *frax. ol. junip. aq. arthrit. ſpir. lumb.* form. *Eſſ. caſtor.* v. g. ℞. *aq. arthrit. unc. iv. ſpir. lumb. unc. I. s. Eſſent. caſtor. dr. iij. M.* ſi vitium à mercur. laudatur *decoct. ennul. aurum foliat. antim. diaph. cinnab. &c.* In *Diæta* laudatur eſus *columb. ſylv. cereb. lepor.* aſſat. pro potu dilut. aut cereviſ. vel hydromel condit. *ſalv. beton. rorem.* vitandum meracum, nimia venus, lotio in aqua frigida, &c.

Paraphrenitis, & Phrenitis.

NOm. Phrenitis, *Eryſipelas ſ. Apoſtema cerebri,* das Hirn-Wütten / die Haubt-Sucht. Paraphrenitis, *Paraphreneſis deſipienta ſ. delirium ſimplex.* das Tolleſiren / oder Abreden.

Definit. Eſt inflammatio meningum cerebri, ſubinde & ipſius cerebri, facta ab influxu, ſtagnatione & effuſione ſanguinis fervidioris, & acrioris cum febre continua acuta, delirio continuo & vigiliis pertinaciſſimis.

Gen. Eſt morbus intemperici calidæ cum aucta magnitudine, & depravatione phantaſiæ, & ratiocinationis.

Subject. Membranæ cerebri, ſubinde etiam ipſum cerebrum, cujus inflammationem frequenter ſequitur ſphacelus ſ. ſubſtantiæ ejus ſuppuratio

o & corruptio, de qua *Hip.* 7. *aph.* 50. ait: *qui-*
us cerebrum ſideratum eſt intra 3. dies intereunt,
verò hos effugerint, ſani fiunt.

Different. phrenitis alia *vera*, alia *ſpuria ſ. pa-*
aphrenitis & per conſenſum accidens præcipuè
ı ſtatu & augmento febrium ardent. malignar.
ıflammationum viſcerum & præcipuè diaphrag-
ıatis: ſubinde etiam in paroxyſmo febrium in-
ermittent. Subinde in lumbricis, colicis atro-
ioribus, paſſione hyſterica, quam poſt ventris in-
ımeſcentiam & cordis oppreſſionem ſæpè ſucce-
ıt fabulatio abſurda cum riſu vel fletu. Item in
alculis acutis, Gangræna partium vulneratarum
el ulceratarum. Phrenitis vera alia eſt *primaria*,
uæ per ſe incipit, alia *ſecundaria*, quæ alijs mor-
is ſuccedit, alia in *habitudine & diſpoſitione*, alia
ı *habitu*, quæ etiam *hectica* dicitur, ac ſubſtan-
iam cerebri quoque occupat. delirium tandem
liud *ſerium & impetuoſum*, aliud *ridiculum*.

Cauſ. interna. Eſt ſanguinis ſtagnatio, putre-
actio & effuſio, ſtagnat vel ob ejus craſſitiem,
iſciditatem & coagulationem, vel frequentiùs
b partem recipientem ab acri-vitioſo fermento
rritatam, ita ut ad partem dolentem ſpiritus con-
itatius influant, hinc fibræ ſtringantur, pori
laudantur, meatus anguſtentur, & ſanguinis vi-
ietur circulus. Paraphrenitis, oritur, dum ſpi-
itus anim. à vaporibus calidis ſ. malignis aut
particulis ſylveſtribus vel malignis, aut nimis ir-
itantur, aut turbantur & in confuſionem agun-
ur, ut quaſi æſtro perciti huc atque illuc intra
cerebrum tumultuosè ferantur. Quandoque ori-
tur

tur ex defectu ſpirituum ùt in agonizantibus, nimiis ſanguinis profluviis, vigiliis &c. de quibus *Hip: 7. aph. 9.* & 18. ait: *à ſanguinis profluvio deſipientia aut convulſio malum. Ob vigiliam convulſio aut deſipientia malum.*

Cauſ. externæ phreniditis ſunt aër æſtivus, radij ſolar. Ætas juvenilis, uſus vini meraci, ira, ſuppreſſio menſ. lochior. Hæmorrhodid. Vulnus percuſſio, contuſio prægreſſum Eryſipelas externum vel angina, pleuritis &c.

Signa diagnoſt. In definit. expreſſa. adeſt nempe febris acuta, delirium perpetuum, vigiliæ, dolores intenſi capitis & cervicis, qui mox evaneſcunt, ægri floccos & feſtucas legunt, adeſt dentium ſtridor, oculorum rigor, rubor, torvus aſpectus, ſtillæ ſanguinis ex naribus, urina ſuppreſſa vel alba, oblivio, dejectiones albæ. In habituali & hectica adeſt ſenſuum omnium omiſſio, nulla reſponſio, impotentia motus, manus tremulæ. Aliquid quæritare vel arripere valentes dormientibus ſimiles ſunt ægri. Ab inflammatione diaphragmatis dignoſcitur, quòd in hac reſpiratio parva, frequens cum tuſſi, dolore lateris, voce acuta, & hypochondrijs ſurſum revulſis: Signa imminentis phrenitidis & dilirij ſunt vigiliæ vel ſomni breves, turbulenti, ſermo immodicus, urina tenuis, calor in fronte, oculi immutati ac ſolito mobiliores, ſplendidiores, ſubinde aſpectus fixus & torvus, inſomnia terrifica, oblivio, mutatio morum, urinæ albæ & tenues &c.

Prognoſt. Phrenitis ùt plurimùm lethalis eſt 3. die jugulans. In ea dejectiones alvi albican-

es & urinæ crudæ, albæ, pallidæ peſſima ex *Hip.* 4. *aph.* 72. Deſipientia obſcura periculoſior tumultuoſâ: his autem magìs tuta ridicula. Lethale ſi phrenitis mutetur in lethargum, ſi ſupervenіant convulſiones, ſingultus, ſtridor dentium, aphonia, inſcia fæcum aut urinæ dejectio, ſi ægri floccos & ſarcinas colligant, aut feſtucas carpant. Quoad delirium nullum quidem tutum eſt, ſed non omne æquè periculoſum. Tutius eſt quod contingit die critico cum bonis ſignis, quod mite, leve, non continuum, cum riſu per totum morbi decurſum apparente, nam ex *Hip.* 6. *aph.* 53. *delirium quod cum riſu fit tutius*; *quod verò ſtudio adhibito periculoſius.* In quo ſimul ad eſt pulsûs robur, reſpiratio inculpata & appetitus ſalvus, quod per ſomnum ſedatur. nam. ex *Hip.* 2. *aph.* 2. *ubi ſomnus delirium ſedaverit, bonum.* Periculoſius eſt quod continuò durat, quod junctum cum difficultate reſpirationis, cum luctuoſis ſuſpiriis ex *Hip.* 4. *aph.* 64. Quod oritur à profluvio ſanguinis, ileo, pleuritide, peripneumonia, quod ferox, quod ſtatim apparet circa initium morbi, quod verſatus circa res neceſſarias ùt cibum potum &c. quod fit cum planctu & lacrymis cum memoriæ abolitione, quod ſuccedit viribus debilitatis, quod junctum cum ſtridore dentium, cui ſupervenit ſilentium, tremor vel convulſio. Qui delirantes ex lecto ſurgunt irâ & furore perciti, mult ſanantur, qui ob timorem nullus obſervante *Cardano* delirium ſubinde poſt febres ſuperſtes obſervatur quod vel ſenſim ſanatur, vel tranſit in alios morbos lethargum nempe, mani-

am,

am, Melancholiam vel moroſim. Solvitur delirium hæmmorrhagia vel fluxu alui morbo ad coctionem tendente. Lingua nigra in acutis fere ſemper poſt ſe trahit delirium.

Judicat. Sunt ſanguinem efferveſcentem febrilem compeſcere, influentem revellere, derivare, repellere, intercipere, ſtagnantem reſolvere, ſpirituum turbatum impetum ſiſtere, intemperiem alterare, partéſque affectas roborare.

Curatio fit I. Præmiſſo clyſter. emolli, & refrigerante ex decoct. *herb. emoll. hord. prun. cum caſſ. diaprun.* vel *lenitiv unc. 1. s. & ſach. rub. unc. 1.* per V. S. repetitam faciendo foramen anguſtum ac vulnus bene muniendo. Conveniunt etiam frict. cucurb. ſarif. veſic. ad ſcapul. & brachia.

II. Pro derivatione convenit apertio venæ frontis, natium, ſub lingua, hirudin. poſt aures, cucurb. ſcarif. ad occiput. alij in idió pathica etiã cucurbit. magnam ſuperiori parti capitis applicant.

III. Intrinſecùs conveniunt alteranria, præcipitantia, acida autiphrenica ùt emulſ. *ſem. mel. amygd. d. papav. alb. cum aq. nymph. portul. lact. Regis ferdin. ex nitr.* diſſolvendo *lap. prunell.* v. g. ℞. *Sem. 4. frig. m. an. dr. iij. papav. alb. dr. ij. amygd. d. ex cort. & in aq. frig. infuſ. unc. ij. aq. nymph. portul. lact. an. unc. iv. l. decoct. hord. lib. 1. lap. prun. dr. s. M. edulcor. q. ſ.* Julep. v. g. ℞. *aq. ceras. nig. unc. vj. Borrag. unc. iij. ſyrup. gran. acid. fl. Tunic. an. unc. 1. s. ppapav. Errat. unc. ij. ſp. Vitr. vel Sulph. q. s. M.* utilis etiam *aq. Reg. Ferdinandi*

linandi ex nitro. ſpecifica ex *nitro, camph. ſach.* *atur. liquore ſ. ol. perlar. tinct. corall. lun. Smaragd.* *&c.* extra epithemata cordi & epati applicari poſſunt. Pedibus pediluvia ex decoct. *fol. vit. vioar. lact. ſalic. nymph. an. mij. cap. papav N. x. &c.*

V. Topicis utendum repellentibus, & hinc diſcutientibus: ex illis laudantur oxyrrhod. ex *ol. roſ. acet. roſ cum aq.* vel *ſucc. plant. portul. ſolan. actuc. cum album. ov* Epithem. ex *ſucc. cancror.* vel *penotti. ℞. aq. roſ. cum ſant. rub. impraegn. unc. x. camph. gr. xx. moſch. gr. x. M. madeſiant linae duplicata, & tepidè applicentur. l. ℞. aq. ſperm. an. unc. viij. ſucc. canc. fluv. expr. unc. ij. opij acet. orrect. dr. s. camph. croc. an. ſcr. s. M.* Laudatur tiam *ſedum maj. contuſ. cum lact. muliebri.* mixt. & applicatum. Idem præſtant *ramenta cucurb.* Topica hæc ſint actu frigida, ſi adſit æſtas & æger uvenis: ſecus tepida. His non diu utendum, nè n lethargum tranſeat affectus, aſtinendo omnino, i inflammatio extrorſum vergat. Ex diſcutienibus præſtantiſſima ſunt animalia viva per medium ſecta, & calidè capiti raſo applicata, ùt *gallin. nig. columb. anat. pulmon. animalium, &c.*

V. Symptomatibus urgentibus, ùt urinæ ſuppreſſioni, & vigiliis ſucurrendum per emulſ. pediuv. ung. & tandem *laud. op.* ſed cautè, nè mateia morbifica magìs impingatur, vel lethargus ſupberveniat, Narcotica hæc in deliriis febrium in principio, augmento, & ſtatu ad hoc ſymptoma levandum nihil proſunt: immo ſæpè obſunt: benè amen in declinatione, præſertim ſi prius æger purgari poteſt.

Diæta aër ſit frigidus, victus refrigerans & humectans ex crem. hord. gelatin. prun. juſcul. panatell. pro potu detur *ſer. lact. cum nitr. ſucc. lim. vel ſyr. acetos. cit.* vel decoct. *hord. tamarind. rad. acetos. paſſul. vel tinct. roſ.* aut ſeq. ℞. *aq. font. lib. ij fol. acetos. papav. Errat. an m. s. ß. Borrag. viol. nymph. an. pj. ß. vitr. dr. 1. ſant. rub. limat. ſcr. ij. ſtent. in infuſ. per aliquot hor. frigide Col.* Provocetur ſomnus, moneatur æger ad excernenda, violentias agens ligetur, nec ſibi ſolus relinquatur, ſervetur in tenebris, vel ſi has abhorret in luce.

Melancholia.

NOm. Melancholia, *Miſantropia*, Melankholey

Definit. Eſt delirium ſinè febre cum timore & mœſtitia, aut ſaltèm animi angore in una cogitatione pertinaciter de fixo, dependens à phantaſmate melancholico ſ. tenebricoſo.

Gen. Eſt ſymptoma depravatæ imaginationis præcipuè ſubinde, & ratiocinationis.

Subject. Eſt cerebrum una cum ſpiritibus anim. utì etiam cor ſympathicè ùt plurimùm.

Differ. Alia eſt *Cephalica* cauſa in capite exiſtente, dum cerebrum in modo ſubſtantiæ à naturali luciditate diſcedens ejuſdem conſtitutionis vitioſæ ſpiritus anim. generat: alia *hypochondriaca ſ. myrachialis*, alia per conſenſum cordis & totius, alia per conſenſum uteri, alia *vaga* in qua ægri circa unum tantùm objectum: alia *fixa* in qua

in

n pleriſque actionibus delirant, alia *errabunda &*
mbulatoria, alia *attonita*.

Cauſ. immed. Eſt Phantaſma tenebricoſum ex-
rtum vitio ſpirituum anim. qui cùm naturâ ſuâ
eberent eſſe puri, lucidi, tenues, ſubtiles & or-
inate mobiles, opaci, tenebricoſi, terreſtres, fu-
ginoſi & fixi redduntur, qui rerum imagines ve-
ıt umbrâ aut tenebris obductas repræſentant ha-
éntque indolem acetoſam inſtar ſpiritûs acid.

Cauſa mediat. Eſt craſis ſanguinis, viſcida, craſ-
, fæculenta, acida, ſpiritus figens, denſans, tene-
ricoſos, craſſiores, & in motu tardiores reddens.
emotiores vitium fermenti ſtomachalis aut ſucci
ancreatici aut lienis.

Externæ aër craſſus, turbidus, tempus vernale,
ſtivum & autumnale, cibi craſſi, viſcidi, ſale &
ımo conditi, jejunia, vigiliæ, hæreditaria diſpoſi-
o, immaginatio fortis, ſuppreſſio menſ. vel hæ-
ıorrhoid. nimia animi contentio, metus, curæ,
iſtitia, terror, amor inſanus, philtra, morbi præ-
reſſi ùt febres acut. Diuturnæ, Phrenitis, Epile-
ſia, &c.

Signa Diagnoſt. in definit. dicta, adeſt nempe
elirium cum timore & mœſtitia ex *Hip.* enim *6.*
ph. 33. *Si metus atque Triſtitia longo tempore*
erſeverent, Melancholicum ſignum eſt. Idem *7.*
ph. 42. ait: *Si derepentè lingua incontinens fiat,*
c pars aliqua corporis attonita ſtupeat ſignum eſt
Melancholiæ. Inſuper Melancholici ſunt cogita-
abundi, taciturni, moroſi, ſolitarij, ſuſpicioſi, con-
radicentes, ad iram proni, qui facilè terrentur,
nguſtias patiuntur & in una cogitatione pertina-

 ciſſimè

ciſſimè hærent. Deliria eorum penè infinita pro varia humoris Melancholici qualitate, corruptione, corporis diſpoſitione, vitæque genere & conſuetudine.

Prognoſt. Melancholia animi corporíſque tortor, flagellum & opprobrium eſt Medicorum, recens curatu facilior eſt ac ſubinde ſola victûs ratione, & familiari converſatione, nunc mutatione aëris, nunc balneo *aquæ dulcis* curatur, nunc per fluxum hæmorrhoid. vel ſcabiem ſolvitur. Aliàs malum chronicum eſt requirens in ægro obedientiam; in Medico diligentiam. Difficile curatu eſt malum hæreditarium vel inveteratum exortum ab animi parthemate externo præſertim terrore vel ſtudiis immodicis: it. quò magìs accedit ad naturam atræ bilis. Diu perſeverans ſubinde tranſit in maniam ægris præſertim iræ, vel vino induigentibus: quandoque in moroſin. in fæminis Melancholia rarior, ſed pertinacior ſi menſes ſuppreſſi.

Indicat. Sunt Humorem melancholicum præparare, acidum ejus invertere, abſorbere, ſaturare, eum evacuare, à capite revellere, diſcraſiam ſanguinis & ſpirituum emendare, partéſque affectas corroborare.

Curatio fit I. Evacuatione primarum viarum ſ. per clyſt. ex decoct. *emoll. cum el. lenit. de bier. ol. viol. chamom. &c.* ſ. lenitivum. v. g. ℞. *decoct Emoll. unc. x. Elect. hier pic. lenit. l. Cathol. an. dr. vj. ol. cham. viol. an. unc. 1. ſal. dr. 1. M.* Clyſteribus his ſemel in ſeptimana utendum, cùm nihil citra noxam primas vias meliùs everrat, à capite

ite commodiùs revellat, & Melancholicis ſit
onvenientius. ℞. *fol. ſenn. ſ. dr. ij. s. agar. dr. 1.*
ort. Elleb. nig. ſcr. ij. ſem. aniſ. z. z. an. ſcr. 1. mac.
nam. an. gr. vij. fl. Borrag. bugl. viol. an. pj. paſ-
l. unc. s. coq. in ſ. q. aq. ad 3. part. conſumpt. in
ol. diſſolv. mann. El. unc. ij. aq. cinam. dr. ij. M.

II. Venam ſecando ex brachio ſiniſtro vel ſal-
atellam in manu: aut ſaphenam in fæminis præ-
puè aperiendo. Utilis etiam apertio hæmorr-
oidum. Teſte enim *Hip. 6. aph. 11. Melancholi-*
s & Nephriticis hemorrhoides ſupervenientes bono
nt.

III. Accedendum ad materiæ præparationem,
g. ℞ *Vitriol. mart. ſal. abſint. l. tamariſc. Crem.*
rt. an. dr. 1. M. f. pulv. divid. in ix. p. æq. qua-
um una ſumatur ex brod. alterat. fænic. chære-
l. ceterach. ling. cerv. &c. ℞ *rad. cichor. filic.*
a. unc. 1. Pæon. unc. s. Elen. dr. ij. herb. fumar.
terach. ſcolop. marrub alb. an. mj. fl. geniſt. bugl.
a. pij. paſſul. min. unc. 1. s. ſem. cartham. con-
s. anis. fænic. an. dr. 1. coq. in ſ. q. aq. l. ſer.
ct. ad 3. Col. lib. 1. s. add. ſyr. de pom. unc. ij. s.
erit. minderer. unc. 1. s. ſpirit. aperit. penot. dr.
s. M. doſ. unc. iv. & materiæ evacuationem
r *extr. melanag. elleb. nig. diacolocynth. pilul.*
rtar. de amon. Infuſ. & nodul. laxat. ex *ſenn.*
hab. agar. fib. elleb. nig. ſal. tart. &c. v. g. *Maſſ.*
dul. tart. quercet. ſcr. s. extr. Elleb. nig. ſcr. 1. re.
. Gial. gr. iv. v. cum ſ. q. tinct. tart. M. f. pil.

N. xj. de aur. ℞. *Mercur. dulc. extr. Elleb. nig. an. ſcr. 1. reſin. Gial. gr. vj. ammon. ſolut. q. ſ. M. f. pilul.* convenit etiam pulv. ex *pulv diaſenn.* & *ſpec. diaturb. cum Rhab. an. dr. ſ* paratus item vinum antihypochondriacum *Zwinger.* vel nodul. laxat. ℞. *Rad. gram. filic. aſparag. an. unc. ſ. herb. cuſcut. eupator. fumar. agrimon. an. mj. fl. cich. geniſt. bellid. an. pij. fol. ſenn. ſ unc. 1. Rhab. unc. ſ. rad. polypod. Elleb. nig. an. dr. ij. Gial. eſul. præp an. dr. iij. Zeduar. galang. cort. arant. an. dr. ij. ſem. aniſ. dr. 1. ſ. crem. tart. dr. iij. limat. mart. in pet. lig. unc. ſ. M. inciſ. & contuſ. ad nodul. pro menſ. 1. vin. alb. & aq. font.* circa purgantia hic not. 1. à lenioribus ad fortiora progrediendum eſſe, ſi malum radicatum. 2. iis nec continuè, nec nimis frequenter utendum cùm cauſa potiùs hæreat in ſanguinis, & ſpirituum diſ-raſia. 3. fortioribus utendum quandoque, eo quod acidum melancholicum vim purgantium obtundat. Vomitoria ex *antimon.* ſubinde proficua præſertim in principio, tum quia etiam vi ſpecificâ in his affectibus medentur, tum quia lenia parum præſtant, tum quia humores craſſos diſſolvunt, fluxiles reddunt, & concuſſione mucum tenacius adhæreſcentem abradunt, & ejiciunt, tum quia humores tingendo & corrumpendo eos copioſè ſub colore viridi evacuant, ſicque ægris phantaſiam dimminuunt, dum materiam peccantem è corpore eliminatam credunt.

IV. Convenit baln. *aq. dul.* uſus *ſer. lact.* cum

ſucc.

ucc. *fumar. cichor.* item, *chalybs.* ceu proprium umoris melancholici Alexipharmacum ac Rizonomus. vid. *Affect. Hypoch.* *Acidulæ* etiam prount tincturam Salino-Sulfuream eluendo, mala ermenta deſtruendo, viſcerum ſordes abſtergendo, obſtructiones reſerando, viſceráque debilia, & axa roborando.

V. Conveniunt, roborantia & *Antimelancholica*, inter quæ excellunt *confect. alk. de hyac. coall. Smaragd. bez. croc. tinct. fl. borrag. buglum ſp. vit. eſſentiſ. eſſ. mart. cum ſucc. pom. elix. rop. eſſ. abſynth. tinct. hyper. anagall. ſum. amb.* x compoſitis proſunt l. Elect. ℞. *confect. hyac. unc. 1. alk. dr. 1. lap. bez. ſcr. 1. Smaragd. præp. r. ij. ung. alc. præp. dr. 1 magiſt. ſuccin. alb. erl. corrall. rub. an. ſcr. 1. ſp. ros. rub. id. lil. conall. an. gut. xij. cum ſyr. fl. Pæon. ſ. q. M. f. Elect.* ujus doſ. dr. 1. l. 1. s. ex ſeq. mixt. ℞. *aq. cebal. temper. unc. iv. cord. frig. unc. ij. carbunc. unc. 1. cinam. ſ. vin. deſt. unc. ij. ſp. lil. convall. l. roſ. rub. id. an. gut. xv. man. Chriſt. perl. dr. . M.* ℞. *conſ. rorism. meliſſ. borrag. an. unc. ij. uc. ind. condit. dr. vj. cort. cit. arant. condit. an. nc. s. conf. alk. dr. iij. fl. cit. condit. dr. v. ſp. roſ. l. convall. an. gut. xij. cum ſyr. de cort. cit. ſ. q. M. f. Elect. vel* tabell. ex *confect. alk. ſpec. diamb. iamoſch. diamarg. cum ſacch. in ſucc. Pom. diſſol. q. l.* ℞. *pulv. margar. ebor. corrall. rub. præp.*

an, dr. ij. ſpec. lætif. diarrhod. abb. an. dr. 1. ol. citr. ſcr. ſ. ſacch. albiſſ. in aq. meliſſ. diſſol. unc. iv f. tabell. pond. dr. 1. Extrinſecùs cordi & pulſibus applicetur *alkerm.* vel *confect. de hyac. cum aq. theriac.* laudatur & *crocus* ſupra cor geſtatus.

Diæta aër ſit lucidus, temperatus, vitetur craſſus, nebuloſus, pluvioſus. Victus moderatè calidus & humidus ex *carn. vitul. agnin. vervec Gall. cap. perdic. piſces ſaxat. ov. ſorbil. paſſul. prun.* Potus ſit vinum alb. tenue, oligophor. *meliſſ.* foliis medicatum, aut cerviſ. temperata, vitetur craſſa, fæculenta, crapula. Ex cibis vitentur legumina, ſale & fumo condita, ſacharata, carnes anſerin. ſuill. lepor. cervin. &c. in ſomno, & motu ſervetur mediocritas: immo ſomnus vigilias ſuperet. vitentur curæ, mæror, triſtritia. Proſunt conventus confabuloſi, venatus, muſica, equitatio, Peregrinatio, &c. alvus ſit lubrica, ægri non relinquantur ſoli, ſed diligenter obſerventur & cuſtodiantur, nunc iis etiam aſſentiendo per ſtratagemata, nunc contrariando per perſuaſiones.

Mania.

NOm. Mania, *Inſania*, *Furor.* Raſerey / Tollheit / Unſinnigkeit.

Definit. Eſt delirium ſinè febre cum furore & audacia, dependens à ſpirituum anim. fervida & ignea diſpoſitione occultæ etiam qualitatis participe.

Gen. Eſt ſymptoma depravatæ immaginationis, & ratiocinationis.

Subject.

Subject. Eſt cerebrum una cum ſpiritibus anim. on excluſo etiam corde.

Differ. alia eſt *canina ſ. cynantropia* cum ira-undia & audacia, alia *lupina* & planè *ferina* ubi bvios veluti hoſtes invadunt: alia *jocoſa & mi-ior*, ubi ſubinde canunt, rident & ridicula profe-unt: alia per conſenſum uteri *furor uterinus* di-ta; alia *dæmoniaca*, in qua futura prædicunt, ex-emporaneos componunt verſus, & diverſarum nguarum prius incognitarum peritiam ſubitò ſtendunt, quæ ad Dæmonem aſſiſtentem rejicien-a, cum Melancholia ſit ejus domicilium, hoſpiti-m, ſedes, pabulum, & balneum, eique ob natu-am ejus terreſtrem, pertinacem, & colorem atrum aud diſſimilis ſit, alia *continua*, alia *periodica* ræcipuè juxta lunæ mutationes.

Cauſ. immediat. Eſt ſpirituum anim. fervida & gnea ſ. potiùs acerrima ſalina, acido-volatilis ſpe-ifica diſpoſitio.

Mediata craſis ſanguinis atrabilaris ſpecifica, ſ. ermentum acerrimum acido-volatile ſpecificum piritus ita reddens elaſticos & impetuoſos, ut ponte ſuâ ſinè mentis directione quaquaverſum olitent, & jugum excutiant.

Diſpoſitiv. Hæreditaria diſpoſitio, tempera-nentum atrabilare, viſcerum fervor, ætas juveni-s. it. diſpoſiti ſunt naturâ bilioſi, iracundi, ſu-erbi, venerei, crapuloſi, avari, multis negotiis npliciti, intractabiles, irriſores.

Procatharcticæ tempus vernum *3. aph. 20.* au-umnale *3. aph. 22.* dies caniculares, abuſus me-aci & ſpiritûs vini, ira, evacuationes ſolennes ſu-

preſſæ, ulcera inveterata clauſa, amor inſanus, philtra. Eſt autem philtrum ein Lieb-Tranck / clandeſtina mixtio rerum certarum ſuperſtiosè vel veneficè apparatarum, & vel in ferculis, vel poculis ingeſtarum, quibus amor conciliari deberet, ſæpiùs autem maniæ ridicula ſpecies, eáque diuturna & plerumque ad mortem uſque durans conciliari ſolet. Huc etiam ſpectant Venena quædam ùt *ſolan. furioſum, mandrag. hyoſciam. paſtinac. ſylv. &c.*

Signa Diagnoſt. in definit. expreſſa, delirant enim ægri ſinè febre cum ira, ferocia, rixis, clamoribus, horrendo aſpectu, vímque tum ſibí tum aliis inferunt, adſunt inſuper vigiliæ continuæ, ſtupendum corporis robur, tolerantia facilis jejunij, frigoris, verberum, &c.

Prognoſt. Mania eſt malum diuturnum non ſolùm per menſes, ſed etiam per annos ſubinde ad mortem uſque perſeverans, curatu etiam difficile præſertim malum hæreditarium. Ridicula & tractabilis melior eſt ſeriâ, & feroci. *Hip. 6. aph.* 21. ait: *Inſanis, ſi varices vel hæmorrhoides appareant inſaniæ ſit ſolutio.* item 6. *aph.* 56. *Morbis melancholicis per hæc tempora ſuſpecti humorum decubitus, vel Apoplexiam corporis, vel Convulſionem, vel Maniam, vel Cæcitatem denuntiant.* item 7. *aph.* 5. *à Mania difficultas inteſtinorum aut hydrops, aut exſtaſis bonum.* A Mania liberati ex obſervat. *Frambeſarij* in phryſin ſæpiùs abeunt. Mania faciſſimè in ſtultitiam, vel Melancholiam ad tempus tranſit, donec novis fermentis in ſanguine cumulatis denuo redeat.

In-

Indicat. Sunt cauſam morbificam præparare, evacuare, à corde & capite revellere, vitiaram craſin ſanguinis & ſpirituum corrigere, viſceráque affecta corroborare.

Curatio fit I. injecto clyſter. vel ſumpto laxativo venam ſæpiùs ſecando, ſanguinémque ſemper ad *unc. x. xv. lib.* 1. Evacuando: maniaci enim generoſa ferunt remedia, aperiri poteſt vena brachij ſiniſtri, ſalvarella, ſaphena præcipuè in fæminis, utilis etiam apertio hæmorrhoid. & in malo pertinaciori venæ frontis, jugularium. Venæ iſtæ per intervalla aperiendæ interjectis præparantibus, & purgantibus.

II. Materia morbifica præparanda *ſer. lact. cum ſyr. aperit. de fumar. borrag. bugl.* & evacuanda nunc lenioribus quâvis ſeptimanâ, nunc fortioribus ùt *elloborat. antimoniat.* per menſem ſaltèm ſemel exhibitis, convenientiora hæc tum quia iis poſſunt magis falli ùt v. g. *Mercur. vit. vel tart. emet. incluſo pan. alb. vel dat. cum lact. brod. &c. diacyd. lucid. laxat. extr. Elleb. nig. cum Mercur. dulc.*

III. Alterandum Julep. ex *Syr. gran. corall. papav. errat. ſucc. cit. cum aq. cord. frig. viol. borrag. nymph. lactuc.* Emulſ. *melon. tinct. roſ.* exhibito *ſal. nit. ex aq. anagall. vel ℞. arcan. dupl. Minſ. gr. xv. ſacch. ſat. ſcr. s. camph. gr. vij. M.* Extrinſecùs per baln. *aq. dul.*

IV. Cauteria plura inuſtra proſunt, ùt brach. pedibus, capiti circa ſuturam coronalem & ſagittalem, remedia extraordinaria ſunt arteriotomia,

tre-

trepanatio, caſtratio, tranſuſio ſanguinis, ſubmerſio in aquis, &c.

V. Vigiliis urgentibus maximè ſuccurrendum per emulſ. pediluv. & opiat. ſpirituum ferocientem impetum ſopientia, ac orgaſmum materiæ ſiſtentia. ùt v. g. *laud. op. ad. gr. ij. iij. iv. exhibit. ex Eſſent. anagall. vel hyper. bis vel ter in ſeptimana.* teſte enim Hoëfer. Maniaci & Melancholici ſæpiùs curantur crebra. V. S. purgat. & narcoticis.

VI. Utendum roborantibus, & ſpecificis, ùt *confect. alk. cum aq. perl. tinct. corall. lun.* decoct. *anagall. fl. purpur. eſſ. fl. hyper. tinct. lap. laz. bezoart. lunar. rad. nymph. lut. cereb. ariet.* vel *canis coctum, ſanguis aſini linteis exceptus fol. bux. meliſſ. herb. par. ſecund. primipar. ſucc. pull. hirund.*

VII. Inter topica eſt epithem, v. g. ℞. *aqua nymph. lib.* I. *ſal. prun. unc.* I. *camph. ſcr.* I. *M. vel aq. roſ. cum ſacch. ſat.* Inunct ad tempora ex *balſ. ſatur. vel ung. alab. popul. cum op. croc.* v. g. ℞. *ung. d. alabaſt. unc. s. popul. dr. ij. op. gr. ix. croc. ſcr. s. ol. deſt. aneth. chamom. an. gut. ij. M.* ex fortioribus reſolventibus ſunt animalia recens mactata, fomentatio capitis cum decoct. *fumar. verb. anagall. ſtæch. cham. roſ. bacc. juniper. elleb. nig. &c.* ſic v. g. ſeq. fom. miræ dicitur eſſe efficaciæ ℞. *herb. Cephal. cum fl. ùt V. g. fol. beton. ſalv. verben. anagall. laur. chamom. ſtæch. &c. q. v. coq. in aq. l. q. dein* ℞. *bacc. laur. Elleb. nig. an. q. ſ. contuſ. indantur. ſaccul. longo interpaſſat. bull. in prædicto decoct. hinc per 9. dies caput ra-*

ſum

ſum per horam integram lavetur decoct. & ſacrul. applic. ſuturæ Coronali.

Diæta aër inclinet ad frigidum & humidum. Cibi ſint juſcula alterata, carnes pull. gallin. vitul. elixæ magìs quam aſſæ, *piſc. ſaxat. ov. ſorbil. pom. prun. crem. hord.* pro potu ſit *ſer, lact. cum nit.* vel decoct. *hord. rad. acetos. ſylv. ceras. ſicc. acid.* vet *aq. font.* aut decoct. *anagall. cum ſpir. vit. lap. prunell.* vel ℞. *nit. præp. unc. ij. ſacch. cand. unc. s. Camph. gr. xij. M. f. pulv. de quo dr. ij. M. cum lib. ij. aq. font.* Vinum omne exulet, ſomnus quovis modo conciliandus, motus ſit moderatus, alvus lubrica. Neceſſaria etiam ſunt ſeverior diſciplina, minæ, vincula, verbera, in cubiculo non ſint arma, caveant ſibi qui ægro ſunt aliàs odioſi & contemptui ab eo habentur.

Rabies, ſeu Hydrophobia.

NOm. Rabies, *Hydrophobia*, Waſſerſcheu/ von wütigen Hund-Biß.

Definit. Eſt affectus p. n. & ſæpè delirium à fermento quodam venenoſo in annimali præſertim cane rabioſo genito & maſſæ ſanguin. hominis communicato cum liquidorum omnium, & aquæ potiſſimùm abominatione.

Differ. Alia *Rabies Canina*, alia *Felina*. Alia *Suilla*, alia *Lupina Lycantropia* dicta: non enim ſolus Canis, ſed etiam alia animalia in Rabiem aguntur, præſettim, ſi à Cane rabido mordeantur.

Cauſa eſt fermentum peculiare venenoſum ab animali rabido, & potiſſimùm Cane per morſum

ſ. vul-

ſ. vulnus mediante ſalivâ fermenteſcente, & idæas animalis furentis impreſſas habente communicatum, ut actiones ferè ſimiles, animalis furentis edat.

Signa Canis rabidi ſunt, dum aquam averſatur, ac incedit ore hiante, ſpumante, linguam nigram exſerente capite, & auribus demiſſis, caudâ laxatâ, aſpectu triſti, invadens ac mordens etiam notos ſinè latratu: præterea ſi nuces juglandes contritas ac vulneri per aliquot horas vel noctem impoſitas Gallina devoret, & exinde pereat, Canis rabidus fuit: alij triticum imponunt: alij cum ſanguine vulneris, & farina offam faciunt: alij medullam panis vulneri affricant, quam ſi Canis non comedit vel olfacit, vel ex comeſta moriatur, canē rabidum oſtendit. Signa incipientis rabiei ſunt anxietas præcordiorum, mæror, triſtitia, abſtinentia à potu, doloris ſenſus in parte olim vulnerata: in perfecta adeſt furor, ægri torvum vident, ore ſpumant, dentibus ſtrident, oculis rubent ſæpiùs canum more latrant, obvios laceſſunt, aquam & omnia liquida maximè abhorrent.

Prognoſt. Rabies raró curatur ſi jam adſit timor aquæ: quò plus cruoris è vulnere profluxit eò minùs de Rabie metuendum & econtra. Venenum hoc diu in corpore latere poteſt, séque nunc citiús nunc tardiùs exſerit, pro varia partis demorſæ conditione, veneníque efficacia, nunc enim 4. 7. 20. ut plurimum autem 40. die invadit, nunc quandoque ultra menſes aliquot, vel annum & ultra extenditur.

Indicat.

Indicat. ſunt veneni malignitatem infringere
idque à corde, & cerebro propellere ac per vulnus
revocare, & vi magneticâ extrahere.

Curatio fit I. In partibus affectâ ſuperioribus
adminiſtrando ligaturas vel applicando defenſi-
vum: parti affectæ autem *cucurb. ſcariſ.* vel *hi-
rudines*, alij etiam ad cauterium actuale, vel po-
tentiale confugiunt. Vulnus ad 40. dies apertum
ſervandum.

II. Vulnus linteis ſiccis calidis abſtergendum
vel urinâ propria eluendum: attrahentia appli-
canda ùt *pull. columb.* vel *gallin.* per medium ſect.
theriac. cum ſucc. rut. vel *all. porr. cæp. ſub cine-
rib. coct. cum theriac.* addito quandoque *ferment.
& axung. ſuill.* item *Emplaſt. Magnet. A. S. cum
ocul. canc. mixt.* vel ℞. *cep. ſub. cin. coct. ferment.
farin. ſinap. an. unc. 1. theriac. unc. s. ſcord. rut. ā. m.
1. mell. q. ſ. M.* alij imponunt *epar.* animalis rabidi.

III. Alexipharm. & ſpecifica exhibenda eáque
ad quadrantem anni continuanda: inter hæc emi-
nent *theriac. midrit. elect. de ov Flect. diaſcord.
ex acet. tinct. bezoart. antim. diaphoret. mixt. ſ.
pulv. canc. fluv. uſt. pulv. galen.* v. g. ℞. *ciner.
canc. fluv. dr. x. Gent. dr. v. thur. dr. 1. M. f. pulv.
dentur. dr. ij. ex aq. Card. ben Scorz. & tot. cit.*
item *pulv. palmar. alyſſ. pimpinell,* ocul. *canc. &
epar. animal. mordentis coct.* vel *exſiccat. & pul-
veriſat.*

IV. *Belgæ*, & alij hominem demorſum ac
fune ligatum in flumen vel mare projiciunt, ut a-
quam haurire cogatur, sìcque idæa illa deleatur.
In *Diæta* commendatur eſus *canc. fluv. all. cæp.*

nuc.

nuc. jugl. caric. in potu vini vel aquæ infundatur *pimpell.* vitentur gravia animi pathemata, alvus ſit aperta.

Vigiliæ immodicæ.

NOm. Vigiliæ, *pervigilium, agripnia*, **das ſtätte wachen/ Schlaff-loſigkeit.**

Definit. Eſt nimia activitas & ſolutio ſensûs communis & externorum dependens à continuo motu & influxu ſpirituum anim. in organa machinæ corporeæ ſenſibilium objectorum impreſſiones promptè ſentientium.

Gen. Eſt ſymptoma ſensûs communis in actione aucta.

Subject. Eſt cerebrum cum ſuis poroſitatibus & tubulis una cum ſpiritibus anim.

Cauſa intern. Petenda vel ex ſpiritibus, dum in cerebro incaleſcunt, agitantur, nimis mobiles ac elaſtici redduntur, turbantur aut irritantur ſ. ab intemperie cerebri calida ſ. humoribus aut vaporibus malign. acribus, bilioſis, melancholicis. Vel ex ipſo cerebro poris ejus aut nimiùm apertis & hiantibus ex ariditate, ſiccitate ùt in ſenibus, defectu nutrimenti ſ. alimentorum & vaporum cerebrum blandè irrorantium, ſpiritúſque an. Sopientium, aut fibris ſ. membranis irritatis ob nutrimentum acrius aut ſalſius vel ſerum tale vitio primæ digeſtionis genitum ac cerebro communicatum.

Externæ vel ſunt objecta externa ſenſibilia fortiora organum afficientia & ſpiritus moventia ùt lux

ux nimia, ſtrepitus, clamor, dolor quicunque
aſſis, diſpnæa &c. vel anima rationalis occupa-
in continua objecti alicujus conſideratione, ùt
curis, meditatione, violentis animi pathema-
bus ac impreſſionibus, ùt in melancholicis.

Signis diagnoſt. Opus non eſt.

*Prognoſt. ex Hip. 2. aph. 3. ſomnus, & vigilia
traque ſi immoderata exiſtunt, malum.* periculo-
æ ſunt in febribus acut. deliria ac motus convul-
ivos poſt ſe trahentes, ex *Hip. 7. aph. 18. à vigi-
is delirium aut convulſio malum.* Minùs pericu-
loſæ ſunt in affectibus chronicis & ſpeciatim me-
lancholis, licèt etiam in his diutiùs protractæ in
fatuitatem aut maniam terminentur. Magìs pe-
riculoſæ ſunt in juvenibus & ſexu muliebri, ſeni-
bus familiares ſunt. *3. aph. 31.* Curatu tamen dif-
ficiles ob copiam humorum ſeroſorum, ſalſor. mu-
riatic. diuturnas vigilias ſequuntur debilitas viri-
um, maraſmus, exſiccatio corporis, vel cachexia.
Morituri difficulter ſpirant, delirant, vigilant.

Indicat. & Curatio dirigenda ad morbum,
quem comitantur.

Mitigatio urgentis ſymptomatis fit per ea, quæ
aquoſâ ſuâ humiditate cerebrum ſuaviter hume-
ctant, & ſerum deficiens reſtituunt aut craſſitie ſpi-
ritus gravant, aut fibrilloſam cerebri compagem
laxant, aut ſulfure blando reſolubili illud replent,
aut ſpirituum vias opplent, aut vi peculiari, ac vo-
latili ſulfureâ viſciditate ſpiritus figunt, glomerant,
ſopiunt ac quaſi torpidos reddunt. Ex his præ-
ſtant intrinſecus *aq. hypnot. lang. vel dorncreül.
ſyr. de papav. ſ. ſeu de mecon. ad dr. vj. l. unc. 1.*

vin. hypnot. minſ. emulſ. amygd. d. ſem. papav. melon. ſed in majori quantitate. v.g. ℞. *amygd. d. excort. unc. ij. s. decoct. hord. lib.* 1. *ſyr. de papav. dr. vj. ſacch. alb. unc.* 1. *M. f. Emrlſ.* ℞. *amygd. d. excort. unc.* 1. *ſem. mel. unc. s. papav. alb. dr. iij. aq. Borrag nymph. an. unc. iij. Violar. unc. ij. ſomnif. unc. s. M. f. Emulſ. add. man. Chriſt. perl. unc. s. l. dr. iij. ſpirit. roſ. gut. xij. M.* maxime autem convenit *laud. op.* ſi vigiliæ à dolore oriantur, ſecus ſi ſint ſigna inſtantis criſis, neque etiam in anguſtia pectoris, diſpnæa, hydrope, viribus exhauſtis, vigiliis ſenum diuturnis, ubi confortantia magìs conducunt ùt *ſpec. diamb. pot. vin. dulc. malvat. aq. vit. eſſ. abſynth. &c.* neque etiam in Melancholicis multum prodeſſe à nonnullis obſervatur utpote eos magis languidos & imbecilles reddens adeo ut plus proſint emulſ. in majori quantitate propinatæ. Extrinſecùs conveniunt lotiones pedum, manuum, ac tempor. ex decoct. *fol. ſalic. lactuc. violar. vit. malv. fl. nymph. chamom. ſem. hyoſc. cort. mandrag. cap. papav. alb.* v. g. ℞. *fol. violar. malv. vit. lactuc. ā. mj. ſalic. fl. nymph. chamom. viol. ā m. s. capit. papav. alb. N. viij. coq. pro pediluv. addi etiam poterunt cort. rad. mandrag. ſem. hyoſciam. ad m. s. Sal. commun.* &c. Unction. ad tempora ex *ung. popul. alabaſt. ſomnifer. auguſt. ol. papav. nuc. moſch. hyoſc. op. ſolut. croc. &c.* v. g. ℞. *ung. popul. unc.* 1. *alabaſt. ol. viol. papav. an. unc. s. op. in acet. ſol. gr. xv. ol. nuc. moſch. ſcr.* 1. *croc. gr. viij. cer. parum. M. f. ung. quo inung. tempora, nares & manuum pulſus.* ℞. *ung. alabaſt. unc. s. roſ. popul. an. dr. ij. philon. Rom. ſcr.* 1. *ol.*

papav.

ıpav. dr. ij. croc. or. gr. v. campb. in acet. ſl. ſamb. *ſſol. gr. iij.* Epithem. ex *Emulſ. nucl. perſic. ſem. ıpav. cum aq. nymph. vel lact. mulieb. vel ex aq. ſ. cum op. & croc.* v. g. ℞. *aq. roſ. unc. viij. op. r. 1. croc. ſcr. 1. quo uſus eſt Rueland.* Sydenhamb Vigiliis, ſi ultra febrem excurrant, ceſſantibus iis ſymptomatibus plus profuiſſe obſervavit lint. *j. roſ.* immerſum, & frigidè ſyncipiti, & temporibus applicat, quàm narcotica. inunct. plantam pedum *ſeu. cerv. vel medull. crur. vitul. vel ng. lucij.*

Diæta aër frigidus ſit & humidns, cibi coctu faıles magìs elixi, *crem. hord. juſcul.* alterata *fol. ſtuc. chærefol.* vitentur acria, corruptibilia, flalenta, ſatietas & inedia. Potus ſit decoct. *hord. glych.* vel Emulſ. *amygd. d. ſem. mel.* vel ſi orbus concedat *vin. dılut.* aut *cereviſ. defæcat.* otus moderatus. Alvus lubrica, vitentur ıimi pathemata, objecta ſenſus excitantia ùt x, ſonus, ſtrepitus &c. procuretur quies ſpiriıum an. per muſicam, lenem aquæ ſtrepitum, moım in lecto penſili, lenem ſcalpturam capitis. &c.

Stupiditas, & Memoriæ Læſio.

NOm. Gen. definit. *Moroſis, Fatuitas, Dementia, Stultitia* ſymptomata ſunr abolitæ: *Stuiditas* verò & *hebetudo mentis* diminutæ ratiociıationis, ſicuti etiam memoriæ læſio in ejus aboliıone, vel dimminutione conſiſtit.

Subject. Eſt cerebrum ùt pars ſimilaris & orıanica.

Cauſ. internæ, vel eſt intemperies frigida: hinc oblivio filia frigiditatis dicitur: vel humida, cùm ſapientia non reſideat in paludibus, ſed anima ſicca ſit ſapientiſſima, vel utraque ſimul, vel intemperies nimis calida, & ſicca vel conformatio capitis & cerebri vitioſa, vel modus ſubſtantiæ ejus craſſior, impurior, vel ſpirituum ſimul paucitas, craſſities, obſcuritas motúsque tardior.

Externæ ſunt diſpoſitio hæreditaria, ætas ſenilis, infantilis, aër craſſus, impurus, frigidus, & humidus, ingluvies alimentorum excrementitiorum, craſſorum, ſtupefacientium, mala educatio crapula, venus nimia, lucubrationes intempeſtivæ, vigiliæ nimiæ, frequens V. S. vel hæmorrhagia nimia, ſomnus diurnus, frequens, longus, otium, venena, philtra, narcotica, prægreſſi morbi ût Apoplexia, Epilepſia, Melanchol. paralyſ. morbi malig. abſceſſus, vuln. contuſ. ict. capit.

Prognoſt. Moroſis nativa vel habitualis incurabilis. Oblivio eſt prima ſenectutis præda, mortísque Inſtantis prodromus. Memoria repente deficiens Apoplex. Epilepſ. vel Lethargum minatur. ex Philtris orta ſæpè in maniam degenerat. Incurabilis orta à morbis malig. aut venen.

Indicat. & Curat. Variant pro varietate cauſarum.

Memoriam confortant, & ingenium acuunt *Eſſ. amb. meliſſ. roriſmar. ſpec. anacard. extract. cum aq. magnanimit. elix. vit. matth. aq. ſophot. minſ. & dorncreül. tinct. lun. ſpir. cereb. hum. condit. myrob. ZZ. calam. arom. cubeb. vel nux. moſch.*

moſch. jejunè comeſtæ confeſt. anacard. gr. aliquot *thur. manè comeſta. decoct. ſaſaph. herb theè. Suc-* *olat. Gargariſm. vin. & inunct. Zaccut. quibus* *angelicam promittit memoriam.* Ex compoſitis excellit pulv. *Trithem.* ad dr. 1. m. & v. 3. horis ante cibum exhibit. vel ℞. thur. maſc. dr. x. piper gr. v. M. f. pulv. cujus doſ. dr. 1. per 40. dies. Elect. ℞. *Conſ. fl. anth. beton. acor. condit. an. unc. .. confect. anacord. dr. 1. cubeb. cinam nuc. moſch. an. dr. 1. ſyr. ſtæch. q. ſ. M. f. Elect.* Tabell. ℞. *ſpec. diamb. diamoſch. d. an. ſcr. ij. ſuccin. alb. præp. ſcr. s. conf. alk. compl. dr. s. ol. carv. ſcr. s. ol. deſt. ſuccin. gut. v. ſacch. alb. in aq. lavend. ſol. q. ſ. M. f. Tabell.* rotulæ parantur vel ex *Eſſent. roriſm. cum ſacch. vel* ℞. *ſpec. diamb. dr. ij. con-fect. alk. compl. ſcr. ij. amb. gris. gr. vj. ſacch. al-biſs. in aq. nuc. moſch. diſſol. unc. iij. s. M. f. rot.* Pilul. Marſil. Ficin. ℞. *thur. unc. ij. myrrh. unc. .. fol. aur. dr. s. cum vin. ſ. q. M. f. pilul. medioc.* quarum aliquot ſub auroram ſumantur. Extrinſecùs ad tempora, verticem & occiput *fel. perdic. ol. myrrh. per deliq. ſpir. vin. in quo pip. infu-ſum, aq. heder. arbor. balſ. ad memor. minſ. cu-uph.* v. g. ℞. *fl. roſ. rub. lavend. major. meliſſ. puleg. roriſm. ſalv. beton. an. p ij. nuc. moſch. dr. .. thur. maſt. rad. ir. fl. cort. cit. ſandarach. an. ſcr. 1. charyoph. mac. cardam. cubeb. an. ſcr. s. ſpec.*

 diamb-

diamb. compl. dr. 1. s. ſuccin. dr. s. moſch. gr. vij. amb. gr. v. M. pro Cucuph. lot. cap. ex lixiv. decoct. *laur. maior. meliſſ. roriſm. fl. lavend. lil. convall. chamæm. rad. aſar. irid. &c.*

Diæta aër ſit temperatus, ſerenus, lucidus, odoratus, cibus boni ſucci, facilis coctionis, modicè calefaciens & attenuans, modicè & ordine aſſumptus: vitentur olera, fructus crudi, legum. lacticin. ſtatuoſa, bellaria. Potus ſit vinum tenue, odorum, dilutum, ſomnus moderatus, vitetur cruditas & crapula, alvus reſpondeat vel ſollicitetur *pilul. aleophang. marocoſt. de ſuccin. crat.* abſint intempeſtivæ lucubrationes.

Catarrhus.

NOm. Catarrhus, *Rheuma, deſtillatio, defluxio,* ein Fluß/ oder Catharr.

Definit. Eſt humoris ſeroſi ſ. lymphæ nunc ſalſæ & acris, nunc mitioris defluxus è cerebro glanduliſque vicinis in partes inferiores dependens ab eodem humore ſ. quantitate ſ. qualitate expultricem ſtimulante.

Gen. eſt ſymptoma in excretis.

Subject. Eſt cerebrum unacum glandulis oculorum, faucium, laryngis, aſperæ arteriæ, colli &c. membranis pituitariis, vaſiſque lympathicis.

Differ. alius *internus* dum lympha intrinſecùs ad os, palatum vel pulmonem depluit: alius *externus,* dum latex ſeroſus inter membranas cranij extimas per continuitatem muſculorum, membranarum,

arum, vaſorum in partes externas, ùt oculos, den-
es, ſcapulas, dorſum, brachia, &c. effunditur: in-
ernus ſi ad nares fluat, dicitur *Coryza* ſ. *Gravedo*,
ie Strauchen: ſi ad fauces, & aſperam arteriam
ronchus ſ. raucedo, die Haiſerkeit: ſi ad pectus
roprie *Catarrhus* dicitur. Alius eſt *accidentalis*
acilè delebilis, & ab extra oriundus, alius *habi-
ualis* ſæpiùs rediens ex tono partium læſo, & re-
icto fermento morbifico, alius *mitior* ex lympha
nſipida, alius *ferus* ex eadem acido-ſalſa corro-
iva oriundus, alius *frigidus* inſipidus ſcil: ac mi-
imè mordax affligens cum gravitate, & tenſione
itra oculorum & faciei rubedinem, alius *calidus*
enuis, acris reddens caput calidum, faciem & ocu-
os rubicundos, partes per quas fluit exaſperans,
orrodens, cum ſiti, febre quandoque, urina tincta
& perceptione ſalſedinis aut amaritiei, alius *epide-
nius*, ſubinde etiam malignus, alius *cum impetu
ruens* in partes inferiores. Alius *ſuffocativus*, ein
Stöck-Catharr/ qui eſt pororum & tubulorum
eſpiratoriorum in pulmonibus confeſtim acci-
lens obſtructio cum maxima reſpirandi difficulta-
e, anxietate, dolore pectoris gravativo, tuſſi,
tertore, illæſo tamen ſenſu & motu, quibus ab
Apoplexia diſtinguitur.

Cauſ. interna eſt irritatio glandularum cerebri
partiúmque vicinarum, quâ fibris conſtrictis ſero-
ſum laticem, ac lympham exprimunt. Irritatio
lla ſit vel à cauſa externa, vel ab interna, quate-
nus vel in ipſa parte vitio privatæ digeſtionis ali-
quid acre pr: naturale hæret, quod ceu hoſtile fer-
mentum continuò irritat, aut fluxionem concitat,

vel ipſa lympha vitio primæ diggeſtionis, aut erroris externi nimis copioſa, aut pr: naturali acrimonia acido-ſalsâ affecta, ut accedente cauſa externa facilè incaleſcat, incaleſcens fermentetur, fermentata per ſuperiora deſpumetur, Spumâ catarrhali ad glandulas, & membranas pituitarias delatâ accedente præſertim diminutâ ſenſibili tranſpiratione ſudatione, & urinæ excretione. Catarrhus ſuffocativus licèt quandoque oriatur, dum ex glandulis ſalivalibus catarrhalis humor cum impetu ad fauces tranſmittitur, frequentiùs tamen contingit vel à ſanguine ſeroſo tenui cum impetu in pulmones effuſo, vel à ſtagnatione ſanguinis in pulmonibus ab ejus copia, viſciditate, cruditate, coagulatione, vel à continua fibrarum nervearum in veſiculis pulmonalibus irritatione ſtrictura, & quaſi coarctatione convulſiva, vel ab irritatione laryngis, & hanc inſequente pertinaciori ſtricturâ glottidis.

Cauſæ diſpoſitiv. Sunt rata corporis & capitis textura, vel etiam nimis denſa, cerebrum debile, frigidum vel etiam nimis calidum, ætas ſenilis, ventriculi & capitis antipraxia.

Procatharct. aër auſtrinus, aquilonaris, ſubita horum mutatio, inſpirata aëris fermenta epidemica & ſalia peregrina, fumi acres metallici, frigus primum autumnale, radij lunar. ſatietas, crapula die Güß machen Flüß / ſomnus longior præſertim meridianus, vita ſedentaria, lucubrationes nimiæ & intempeſtivæ, ira, balneum, frequens V. S. alvi pigrities, inceſſus nudato capite, pedes madefacti, refrigerati, fætor argil-

larum,

rum, pavimenta recens lota, linteamina ma-
da in conclavi ſuſpenſa, quæ omnia ad catar-
nos diſponunt vel colluviem ſeroſam augendo
el tranſpirationem impediendo, vel loca glan-
uloſa irritando, vel cauſam morbificam funden-
o &c.

Sig. diagnoſt. Per ſe clara ſunt. Imminentis
atarrhi ſigna ſunt capitis gravitas, ſenſuum he-
etudo, artuum laſſitudo, horripilatio dorſi ſe-
uente ſubinde febriculâ veſperì exacerbatâ cum
iſigni corporis incaleſcentia, comitatur ſæpiùs
vi ſegnities, copia flatuum: ſequitur tandem
iſſis, raucedo, ſputum copioſum, ſternutatio
equens, præcipuè, ſi in coryzam deſinat.

Prognoſt. Ca arrhi ſicuti ſenibus ſunt familia-
es 3. *aph.* 31. ità in ijs graviores & curatu diffi-
liores, hinc id. *Hip.* 2. *aph.* 40. ait: *deſtillatio-
es & gravedines coctionem in ſenibus non admit-
unt.* A cauſa externa oriundi minùs periculoſi,
uàm ab interna. Mali qui ſæpiùs recurrunt in
odem loco, ſicuti v. g. in pectore facilè phtyſin
auſantur, minùs periculoſus eſt catarrhus ſi fluat
d nares, pejùs ſi in fauces, peſſimùm ſi ad pe-
us. Pejores ſunt ſcorbutici. Catarrhus ſuffoca-
vus viribus jam proſtratis ſuperveniens frequen-
or eſt mortis prodromus.

Indicat. Sunt lympham imminuere, tempera-
, ſenſum irritationis tollere, motum ejus inhi-
ere, ac ad pectus fluentem revellere, & intercipe-
, intemperiem contrariis corrigere, partéſque
ffectas roborare.

Curatio ſit I. Secando venam præmiſ. clyſter. ſi æger plethoricus, adſit febris, magnus faciei & oculorum rubor, ſi cum impetu deſcendat, metúsque ſit imminentis gravioris ſymptomatis, vel inflammationis alicujus partis.

II. Evacuando in materia calida per mannata v. g. ℞. *mann. El. unc. 1. s. ij. Crem. tart. dr. 1. l. ſucc. lim. dr. ij. diſſolv. in ſ. q. brod. carn. Col. vel* ℞. *Crem. tart. dr. ij. ſolv. cum aq. viol. unc. vj. dein lento igne diſſolv. mann. El. unc. iij. col. per pann. & clarif. cum album. ov. & aromatiz. pauca aq. cinam. ſi fortiùs agendum, addi poteſt pulv. Syr. cum ſem. melon. ſubact. ad gr. vj. vel.* ℞. *aq. laxat. Vienn. unc. iij. iv ſucc. cit. rec. expr. dr. iij. aq. fl. namph. l. cinam. dr. ij. M. vel add. pulv. Syr. vel mag. Gial. gr. vj. viij. vel pulv. rad. Gial. gr. xv. ſcr. 1. vel extr. diacarth. dr. 1. s. &c.* ℞. *Crem. tart. dr. 1. rad. mechoac. dr. ij ſem. fænic. dr. s. incis. bull. in ſ. q. aq. ad conſumpt. 3. p. in col. inf. fol. ſenn. ſ. dr. iij. Rhab. dr. 1. expreſſ. add. extr. diacarth. dr. 1. mann. El. unc. 1. aq. cinam. bugl. dr. ij. M. caſſia* quoque pectori amica eſt. In materia frigida utendum magìs Pilul. v. g. *maſſ. pilul. de ſuccin. Crat. l. extr. coch. l. macrocoſt. ſcr. 1. troch. alch. l. mag. Gial. l. pulv ſyr. à gr. iij. ad viij. ol. deſt. ſuccin. l. lig. Rhod. gut. ij. cum ſ. q. aq. beton. M. f. pil. N. xj. de aur.* In catarrhis ſæpiùs recurrentibus ſingulis menſibus paulò ante novilunium *pil. uſual.* utendum præſertim in

iis,

ijs, quibus alvus ſiccior fuerit. hinc vel *pilul. Francofurt. tribus vicibus ſucceſſivè utendum*, vel ſeq. ℞. *Maſſ. pil. de ſuccin. Crat. dr. 1. s. Marocoſt. Mind. dr. s. troch. alch. ſcr. s. cum ol. ſuccin. ſ.q. M. f. pil. c. xxx. doſ. xj. quavis ſeptimana.* In Catarrho contumaci vitio ſtomachi oriundo vomitorium locum habere poſſet.

III. In Catarrho acri, tenui, calido cum tuſſi vehementi, & vigiliis infeſtante contemperantia, incraſſantia & intercipientia locum habent ùt *crem. hord. cum ſach. cand.* hordeat. v. g. ℞. *hord. mund. q. ſ. maceretur per hor 6. hinc coq. ad pulp. & traiic. dein* ℞. *amygd. excort. unc. iij. ſem. melon. unc. 1. s. papav. alb. lactuc. an. unc. s. cum aq. hord. f. Emulſ. quæ cum lib. ij. pulp. hord. permixt. coq. parum add. ſacch. q. pl. bibantur unc. x. m. & v. ſub. Introitum lecti. Emulſ.* ℞. *amygd. d. excort. unc. ij. ſem. 4. fr. m. an. dr. 1. papav. alb. dr. iij. cum ſ. q. aq. hord. M. f. Emulſ. dulcor. ſacch. ſ. q.* poteſt etiam de ſeq. ſyrup. quid exhiberi ℞. *Syr. viol. de roſ. ſicc. an. unc. 1. papav. unc. s. M. detur Cochl. hora ſomni.* item rotul. *diacord. l. de ſucc. Glych. l.* ℞. *Gum. tragac. arab. an. dr. ij. bol. arm. terr. ſig. an. dr. 1. ſem. papav. alb. ſucc. Glych. an. dr. s. ſacch. penid. unc. 1. cum mucilag ſem. cyd. aq. roſ. extr. ſ. q. f. orbiculi diu noctûque in ore detinendi. plura vid. de Tuſſ.* ante ſomnum maximè conveniunt *pilul. de Cynogloſſ.* ad gr. v. vj. l. ℞. *pilul. de Cynogloſſ. dr. 1.*

s. ſucc.

ſ. ſucc. Glych. inſpiſſ. dr. ſ. ſuccin. alb. pulv. ſcr. ſ. M. f. pil. Num. xxiv. dentur Num. iij. l. ij. poſt cœnam, immo maximè conveniens eſt ipſum *laud. opiat.* exhibitum vel cum *conſ. roſ. l. theriac. l. in ſyr. Emulſ. &c.* niſi Catarrhus ſit Epidemius vel jam ad Incrementum pervenerit, vel alius morbus per eum ſolvatur.

IV. Inſtituendo evacuation. particulares ſ. per errhina ſi materia ad pectus fluat ùt v. g. ℞. *aqu. majoran. unc. 1. pulv. ſem. nigel. ſcr. 1. fol. betou. ſcr. ſ. amb. gr. iij. M.* his etiam addi poſſunt *fol. nicot. fl. lil. convall. &c.* ℞. *aq. major. unc. iv. ſucc. beton. unc. 1. ſem. nigel. pulv. dr. ſ. nuc. moſch. ſcr. 1. M.* ℞. *lign. guajac. unc. 1. aq. pur. lib. 1. inf. per noct. coq. ad med. p. conſumpt. add. in fine majoran. roſ. rub. an. pij.* Valet etiam *rad. Elleb. nig. & ſacch. ā p. æq.* item *mann. in aq. major. diſſol. add. parum vitriol. alb.* huc ſpectant varia *Tabacorum* genera Interiora etiam narium Illini poſſunt *ol. nigel.* l. ſeq. Balſ. ℞. *ping. anſ. cum aq. major. ter. lot. unc. ſ. ol. deſt. major. gut. v. ſalv. beton. an. gut. iij. M.* Per Apoplegmatizantia ſi materia ad oculos, vel nares fluat ùt v. g. *maſtix. maſticat. vel nux. moſch.* v. g. ℞. *nuc. moſch. dr. 1. maſt. gumm. arab. an. dr. ſ. redig. in pulv. & cum ſ. q. aq. roſ. f. troch.* hîc ſpectat *ſuffitus tabaci* per fiſtulam addito *ol. aniſ. major. ſuccin.* magìs tamen conveniens in ſubjectis pituitoſis, & ſanguineis, quàm naturâ ſiccis, bilioſis & melancholicis.

V. Ubi Catarrhi contumaces, aut incorrigibiles *fonticuli* proſunt ac in nucha poſiti intercipiunt, in brachiis

brachiis derivant, in pedibus revellunt, ubique autem evacuant. Veſicatoria quoque ad ſcapulas aut cervicem poſita ſæpiùs proficua.

VI. In Catarrhis etiã contumacioribus locũ quàm maximè habent ſudorifera, & exſiccantia ùt v. g. ℞. *rad. chin. in talleot. ſect. dr. iij. viſc. querc. ſcr. ij. mac. ſcr. s. coq. cum columb. exent. in diplom. Col. unc. vj.* ℞. *Chin. ſel. unc. 1. lig. lentisc. dr. vj. lig. Rhod. l. ſant. cit. dr. ij. inciſ. infund. aliquamdiu, hinc coq. cum Gallin. Iuvene in lib. vj. aq. font. ad debitam cocturam m. cap. unc. vj. l. viij. aromatiz. cum pauc. macer.* ℞. *rad. chin. ſel. incis. unc. 1. s. ſaſaph. lim. dr. 1. s. inſ. in lib. xij. aq. font. per 24. hor. hinc coq. ad conſumpt. med. Col.* huc quoque ſpectat decoct. *Catarrhal. minſ.* decoct. *herb. theè, vin. Adrian. papæ.* aliáque vina anticatarrhalia de quibus in principio paſtûs vel inter edendum quandoque aliquid hauriatur. v. g. ℞. *rad. charyoph. dr. vj. rad. acor. unc. iv. pulv. fl. ſambuc. m. s. fol. major. mj. vin. lib. xvj. ſtent. in Infuſ.* ℞. *lign. ſaſaph. juniper. lentiſc. an. unc. ij. charyophillat. unc. 1. herb. roriſm. rec. hyſſ. cent. min. an. mj fl. ſerpill. ſambuc. an. m. s. cinam. dr. ij. cubeb. cardam. an. dr. 1. inciſ. affund. vin. opt. menſ. iv. ſtent. in infuſ.*

VII. Ad roborantia veniendum, inter quæ ex ſimplicibus excellunt *thus. ſuccin. nux. moſch. ſaſaph. thee, ſerpill. ſatur. thym. major. beton. ſalv. roſm. junip. &c.* Ex compoſitis rotul. v. gr. ℞.

ſpec.

ſpec. diamb. diamoſ. d. an. ſcr. ij. ſuccin. alb. præp. ſcr. 1. ol. aniſ. gut. iv. ſacch. in aq. lavend. diſſol. q. ſ. l. ℞. *ſuccin. pp. dr. iij. amb. ſcr. 1. ſacch. in aq. fl. conval. diſſol. q. ſ. f. rot.* Morſell. ℞. *ſem. coriand. præp. unc. s. nuc. moſch. thur. an. dr. iij. glych. maſt. an. dr. ij. cubeb. dr. 1. conſ. roſ. rub. unc. 1. amb. gris. gr. iv. ſacch. in aq. roſ. diſſol. unc. x. f. confect. in Morſell. pond. dr. iij.* ſumat unā m. & v. Electuar. ℞. *conſ. roſ. rub. unc. iv. nuc. ind. condit. dr. vj. medull. nuc. ind. condit. dr. ij. cubeb. dr. ij. s. coriand. præp. dr. 1. s. thur. olib. ſcr. ij. Eſſent. ſalv. dr. ij. cum Syr. de roſ. ſicc. ſ. q. M. f. Elect.* Extrinſecùs pediluv. ex *aq. & ſal. vel cerevis. calid. vel* ℞. *herb. ſalv. hyſſop. orig. thym. beton. major. an. mj. fl. cham. mj. s. ſtæch. mj. ſumit. anet, mj. bacc. Iunip. unc. ij. ſal. unc. iij. incis. groſſo modo pro pedilu.* poſt abſterſionem plantæ pedum calidiſſimè injungantur *medull. cer. vin.* Cucuphæ caput roborantes, Catarrhum exſiccantes & ſuſpendentes paratæ ex *ſpec. pro cucuph. auguſt. vel* v. g. ℞. *Succin. myrrh. maſt. benz. ſtor. an. dr. ij. thur. alo. ladan. an. dr. s. charyoph. cinam. nuc. moſch. an. dr. ij. fl. ros. lavend. anth. an. pj. alipt. moſch. parum. M. f. pulv. pro Cucuph.* alij ex his pulverem parant capiti inſpergendum vel pulverem addendo *ſ. q. ferment. & acet. roſ.* ſuffit. catarrhal. ex *ſuccin. maſt. gum. anim.*

nim. thur. lig. alo ſant. ſtor. benz. fl. roſ. &c. vel x *ſach.*

VIII. In catarrho ſuffocativo conveniunt V. S. yſt. acres. vomitoria quandoque ſed cautè, frict. xtremorum pannis calidis & aſperis. cucurb.ſcaif. ad ſcapul. vel ſicca cum multa flamma ad ſiniput, inunct. nuchæ & narium *ol. vel Balſ.ſuccin.* npoſitio ad verticem *empl. detacamach. vel de caan. vel ſaccul.* ex *ſuccin. & ſp. vin.* vel cataplaſ. x *ſuccin. & ferment.* applicatio veſicator, & tanem expectorantia tam interna ùt *oxymel. ſquill. yr. de hyſſop. de eryſ. ſperm. cet. fl. benz. ammon. mulſ.ennul. Timæ. aq. aſthmath.&c.* quàm extera ùt *empl. fil. zach. Ung. pector. rub. pulp. cæp. ſubin. coct. cum croc. & ol. viol. lin. amygd. d. &c. id. Aſthm.*

Diæta aër ſiccus & moderatè calidus, vitetur entoſus, pluvioſus, auſtrinus, aquilonaris, radij ol. lun. caput muniatur cucuphâ, geſtetur capiltium artificioſum vulgô perruque dictum, viteur ſatietas & repletto, cæna ſit partior, vitentur ibi difficilioris coctionis, frigidi, humidi, viſcii, excrementij. ùt fruct. humidiores, jura multa, aſeus, lacticin. piſces, legumin. olera, carnes funo induratæ & muriâ macetatæ. vitetur crapula c potus largior. in cauſa calida pro potu detur deoct. *hord. liq. paſſ. & ſem. fænic.* in frigida decoct. *hin. charyoph. lentiſc. viſc. querc. ſem. aniſ. cinam. aſſul.* v. g. ℞. *chin. ſel. unc. s. lig. lentiſc. dr. iij. iſc. querc. l. rad. Charyophillat. dr. ij. ſem. aniſ. r. I. coq. in l. iv. aq. font. poſſunt etiam addi nc. I. paſſul. min. l. cinam. cort. cit. &c.* Ca-

vendæ

vendæ vigiliæ & ſomnus meridianus, & qui mox à paſtu initur, item motus concitatiores, venus frequens & intempeſtiva, animi pathemata, frigus capitis & pedum. in fine menſæ ſumatur *pulv. pepticus.* v. g. ℞. *maſt. dr. iij. ſem. coriand. dr. 1. s. Corrall. rub. præp. ſcr. iv. marg. præp. dr. 1. pan. biscoct. ſacch. unc. s. M. f. trag.*

LIBER II.

De

Affectibus Senſuum Externorum Principalioribus.

Gutta Serena.

NOM. gutta ſerena, *Amavroſis* der ſchwartze Starren.

Definit. eſt abolitio aut diminutio viſûs nullo ſenſibili vitio in oculis, niſi pupillâ nigrâ & ampliori apparente exorta ex denegato influxu ſpirituum opticorum in oculos.

Gen. eſt ſymptoma viſionis abolitæ vel diminutæ.

Subject. nervi optici cum ſpiritibus, uti etiam tunica retina.

Differ. alia *totalis* & perfecta, alia *imperfecta* dicta *caligo ſ. viſûs imbecillitas* in qua æger cuncta ceu per caliginem vel fumum aſpicit pupillâ nihilominus clarâ & limpidâ apparente.

Cauſ.

Cauſ. intern. immediat. eſt anguſtia pororum & ubulorum nervi optici, aut tunica retina in tenſio- e ſua deficiens & flaccida reddita.

Mediatæ. Lympha craſſior ſ. humor pituitoſus, anguis, pus, tumores, nervi optici inflammatio- es, atrophiæ, ſolutæ unitates, &c.

Externæ caſus, percuſſio, fortis ſternutatio, di- turnus Solis & Lunæ plenæ aſpectus, crapula, enus immodrca, intempeſtiva ſtudia, ulcera an- qua clauſa, ſcabies retropulſa, violentus vomi- us, ſuppreſſio menſ.

Prognoſt. affectus hic totalis integra ſcil. visûs bolitio vix curabilis, præſertim in ætate provecti- ribus, & ſenibus, vel ſi convulſiones ſequatur ob iſtortas fibrillas nerveas. imperfectus curatu dif- cillimus, egens magno labore, & longiſſimo re- nediorum uſu.

Indicat. Sunt, antecedentem cauſam revellere, erivare, conjunctam evacuare, diſcutere, visúm- ue roborare.

Curatio fit I. Omittendo V. S. nisì in corpore lethorico & juvenili, in quo poſt V.S. brachij eti- m V. frontis & *hirudin.* ad tempora vel poſt aures pplicari poſſunt.

II. Corpus purgandum, vel *infuſ. ſenn. rhei. me- oac.* v. g. ℞. *fol. ſenn. ſ. unc. s. agar. troch. Rhab. n. dr.* 1. *ſem. fænic. tart. præp. an. ſcr. iv. inf. per oct. in ſ. q. aq. Euphraſ. m. fact. levi ebullit. & expr. iſſolv. mann. El. dr. x. pulv. Ial. chryſt. tart an. r. 1. M. vel per Pilul.* ℞. *maſſ. pilul. de ſuccin. irat. l. luc. maj. ſcr. 1. mag. Gial. pulv. ſyr. an. gr. . ol. deſt. rut. fæn. an. gut. ij. cum ſ. q. aq. beton.*

G *M. f.*

M. f. pilul. N. xj. de aur. l. ℞. *maſſ. pilul. luc. m. coch. extr. agar. an. ſcr. s. pulv. Syr. l. troch. alchand. gr. v. ſal. Euphras. gr. iv. ol. fænic. gut. iij. cum ſ. q. aq. Euphrag. M. f. pilul.* vel *vin. ophtalm. plemp.* vomitoria oculis ſummè funeſta. In affectu inveterato *pilul. de ſuccin. crat.* uſuales ſint.

III. Pro revulſione, & derivatione conveniunt *cucurb.* ſcapul. & dorſo applicatæ. item occipitio, quæ maximi usûs. veſicator. ad cervicem, vel maximè poſt aures, hinc his exſiccatis fonticuli in brachio, vel in occipite loco ſetacei, vel ipſum ſetaceum excitetur.

IV. In malo contumaciori diæta ſudorif. locum habet ex decoct. *lig. ſanct. ſaſaph. ſalsapar.* addendo in fine *herb. Euphraſ. cum fl. flor. cyan. beton. ſem. coriand. fænic. &c.* v. g. ℞. *Rad. ſarſapar. unc. ij lign. ſanct. unc. 1. ſant. rub. unc. s. rad. liq. cichor. an. dr. ij. ſaſaph. dr. iiſ. aſperg. ſp. ſulph. ſcr. 1. s. inf. per hor. 24. in aq. lib. vj. add paſſul. min. unc. iij. cibeb. unc. 1. s. herb. Euphras. cum fl. mj. fl. cyan. beton. an. m. s. ſem. coriand. fænic. an. dr. 1. s. coq. ad remanent. lib. iv. Col.* ſudetur in laconico.

V. Inſtituendæ evacuat. particulares per Apoplegmatizantia, & Errhina mitiora, alij etiam laudant curam ſalivalem exhibendo *Mercur. dul.*

VI. Pro cerebri & oculorum roboratione laudantur *theriac. vet. myrob. condit. nux moſch.* manè comeſta. *Euphras. rad. valerian. chelidon. maj. leviſt. fænic. roſm. rut. ſaſaph. bacc. junip. pulv. & ſal. vol. viper.* ex compoſitis eſt Elect. *Timæ* ex *ſucc.* longo Uſu probat. item Elect. *opt. Minſ.* ad *unc. vj. cum ſp. Euphras. dr. ij.* vel ℞. *conſ. fl. anth.*

anth. beton. an. unc. ij. myrob. condit. N. ij. ther. vet. dr. vj. cubeb. dr. iij. ſem. ſil. mont. ſcr. ij ſuccin. alb. præp. ſc. 1. mac. ſcr. ij. ſpirit. Euphras dr. ij. Eſſent. rorism. dr. 1. cum Syr. deſtæch. ſ. q. M. f. Elect. Pulv. ℞. *Sacch. cand. alb. confect fænic. an. unc. 1. pulv. fl. Euphras. dr. 1. ſem fænic. dr. iij. rad. Valerian. dr. vj. ol. fænic. gut. xj. ma- jor. gut. iv. M. f. pulv. vel* ℞. *rad. Pæon. unc. s. Valerian dr. iij. ſem. Pæon. dr. ij. fænic. dr. I. ſal. Euphras. dr. 1. s. cc. phil. præp. ung. alc. præp. an. dr. 1. tart. chalybeat. dr. ij. antim. diaph. dr. 1. s. cinnab. nat. dr. 1. chryſtall. præp. dr. iij. Man. Chriſt. perl. unc. 1. s. M. f. pulv.* commendatur etiam *aq. ocularis Interna Hartmann. Minſicht. River. &c. Eſſent. rorism. Euphras. liq. cc. ſucci. at.* &c. Extrinſecùs lotiones capitis conveni- ent ex lixiv. decoct. *Salſapar. ſtæch. arab. beton. Euphras. verben. major. roſm. hyſſ. ſalv.* Utendo garico crudo loco ſaponis. item cucuph. v. g. *. lign alo. ſant. cit. Saſaph. an. dr. ij fl. roſ. rub. pij. lavend. pij. ſem. nigell. dr. ij. cort. arant. dr. iij. maſt. thur. benz. ſuccin. an. ſcr. lv. amb. gr. iij. M. pulv. groſſ. pro Cucuph.*

VII. Topica & collyria hîc parùm proſunt, ten- tanda aliqua in ſuffuſione proponenda.

Diæta aër ſit calidus, ſiccus, vitetur craſſus, ne- bulosus, pluvioſus. Victus ſit attenuans, modara- tè ſiccans, boni ſucci, minimè fumoſi & craſſi. condiantur *cinam. nuc. moſch. Euphras. fænic. ma-*

jor. ſalv. róſm. vitentur nimis acria, lacticin. ſalita, fumo indurata, legumina, lactuca cæna prandio ſit parcior, poſt cibum utendum tragæâ. v. g. ℞. *fol. Euphrag. cum fl. unc. s. ſem. coriand. præp. dr. iij. fæ-nic. dr. 1. s. carv. ſcr. ij. s. cinam. acut. dr. 1. nuc. moſch. ſcr. iv. pellic. intern. Ventici Gallin. ſcr. ij Man. Chriſt. unc. iiij. s. ol. deſt. fænic. gut. xj. carv. gut. vij. nuc. moſch. gut. v. M.* cibi etiam peculiari ſale condiri poſſunt, v. g. ℞. *Sal. pur. unc. ij. ſem. carv. dr. 1. fol. Euphrog. major. nuc. moſch. an. dr. s. M.* Vitetur omnis repletio cibi & potûs, præſertim vini generoſi, cujus loco ſit decoct. *chin.* vel *ſalſapar. cum liq. & ſem. aniſ.* vel vinum oligophorum, vel euphragiatum, *vid. Timæ.* aut cereviſia defæcata, & minùs lupulata. l. aq. coct. fænic. ℞. *Sem. fænic. dr. 1. coq. in 2. menſ. aq. per quadrant. hinc. add. cinam. opt. inciſ. dr. vj. remove ab igne, vâsque clauſum repone, donec frigeſcat. ſi placet, impone 2. fruſt. panis ſiligin.* Somnus & vigiliæ ſint mediocria, vitandus ſomnus diurnus, motus ſit moderatus, alvus laxa, vitentur venus, ira, oculi cuſtodiantur ab aëre frigido, vento, fumo, pulvere. Vitentur lectiones, & meditationes à ſumpto cibo, & præſertim lucubrationes nocturnæ.

Suffuſio.

NOm. Suffuſio, *hypochyma*, *Cataracta*, *aqua*; *Gutta*, der weiſſe Starren.

Definit. Eſt interceptio radiorum, aut ſpecie-

rum

rum viſualium ad humorem cryſtallinum facta ab obſtructione pupillæ ab humore p. n.

Gen. Eſt morbus in via p. n. clauſa.

Subject. Eſt ſpatium inter tunicam corneam & humorem cryſtallinum: ſubinde & ipſe humor cryſtallinus glaucus redditus, vel aqueus impurus, craſſeſcens & diaphaneitatem perdens.

Differ. alia *vera*, quæ alterum tantùm oculum occupat, vel ſi utrumque non ſimul & ſemel, quæ tenebroſum quid in pupilla habet, continuò durat, & brevi tempore, ac plerúmque intra 6. menſes confirmata evadit: alia *notha ſ. ſpuria* jejunis imprimis, & ſtomachi debilitate laborantibus familiaris, in ſtatu etiam febrium intermittentium apparens, ac ſigna *veræ* contraria obtinens, alia *incipiens*, in qua corpuſcula quædam ùt pili, culices, muſcæ volitantes, aut texturæ aranearum oculis obverſantur. Alia *increſcens*, in qua objecta cernuntur veluti per aërem nebuloſum, aut vitrum denſius pupillâ etiam turbidâ, nebulosâ aut vitro contaminato ſimili exiſtente. Alia *confirmata*, ubi viſio omnino perit, pupillæque color albus aut alio modo infectus apparet. Alia eſt *parva* in qua res partim vel diviſim videntur ùt quadrangulatæ, vel triangulatæ l. mediæ l. feneſtratæ pro varia figura ipſius Cataractæ. Alia *totalis*, in qua nihil, alia *recens & immatura:* quæ pultacea adhuc, & necdum ſatis in pelliculam condenſata alia *inveterata & matura*, in qua perfecta cæcitas, ut æger non poſſit diſtinguere inter colores, licet lumen adhuc videat, hinc etiam ad frictionem manu factam non dif-

fluit, aut diſcontinuatur, quæ nunc *cæli*, *maris*, nunc *gypſi* aut *grandinis* colorem refert, vel eſt *viridis*, *citrina*, *nigra &c.* Alia quæ fit in ipſis tunicis: alia quæ in ipſis humoribus condenſatis.

Cauſa intern. Eſt humor excrementitius ab initio tenuis vel eò loci collectus ex nutrimento oculi haud rite elaborato & aſſimilato, vel eò delatus à toto aut cerebro per vaſa & nervum opticum, hinc magis lenteſcens, craſſeſcens ac in membranulam tandem concreſcens.

Cauſ. diſpoſitiv. Oculi prominentes, humidiores, glauci, cæſij.

Externæ ictus, contuſio, vulnera, fumus, lectio & ſcriptio ad lucernam, aër auſtralis, crapula, venus, aſſidua inſpectio ignium ſufflatorum, hinc frequens conflatoribus vitrorum, foſſoribus metallorum fabris ferrarijs.

Sign. diagnoſt. Dicta in different. primo enim apparent muſcæ, cimices, & nubeculæ ante oculos volantes, hinc viſus minui, ac per fumum, vaporem vel nebulam videri videtur, tandem res feneſtratæ ac Integræ maculæ apparere incipiunt uſque dum pupilla omnino appareat alba & tecta.

Prognoſt. Suffuſio incipiens curabilis eſt in ætate florenti evacuatione univerſali, diætâ ſudorif. & veſicat. matura jam & confirmata medicamentis non curabilis. Curatio feliciùs fit æſtivo tempore. Illa ſuffuſio in qua uno oculo connivente vel clauſo alterius pupilla dilatatur, curabilis eſt per medicamenta vel chyrurgiam, ſecus non. Confirmata ubi ægri lumen admotum vix vident. it.

nigra

nigra & omni ſplendore orbata, viridis, multùm citrina, dura, hydrargyrum colore & mobilitate referens aut objecta feneſtrata vix etiam chyrurgiâ curabilis, benè verò ſi ſuffuſio ſit exigua, ſi Immobilis, colorem maris, cœli l. ferri habeat. acin latere ſenſum aliquem fulgoris ad mittat. curatu etiam difficillima, exorta ex febre acut. Peripneumon. phrenit. dolore capitis. Depoſitio per acum tutior in oculo pleniori, ætate juvenili & conſiſtente, ſi ad compreſſionem oculi membrana non nihil diffluat aut latior appareat, ſtatim autem ad priſtinam redeat magnitudinem habeátque colorem cæli, maris vel plumbi: non grandinis vel gypſi. In ſenibus ſæpiùs fruſtranea ob humores ſimul condenſatos aut guttam ſerenam junctam, ſubinde etiam periculoſa laceratâ tunicâ vucâ & ligamento ciliari, vel excitatâ inflammatione & novâ fluxione.

Indicat. Eædem quæ in gutta ſerena.

Curatio fit I. Præmiſſis univerſalibus in gutta ſerena propoſitis.

II. Topicis quæ, licèt *Galeno teſte* plùs promittant, quàm præſtent, in uſum tamen vocari poterunt. Præſtantiora ſunt *aq. quercet.* v. g. ℞. *croc. metall. dr.* I. *aq. chelidon. m. unc. v. m.* de hac gut iij. l. iv. homini ſupino intra oculos funduntur ter l. quater in die. laudatur etiam *aq. ophtalm. quercet.* ex *vitriol. & urina puer.* item *aq. z. Zerat. Hartman.* item *aq. Holer. Zacut. Prævôt. &c.* alij ſequentem laudant. ℞. *aq. roſ. fænic. chelidon. Euphraſ. an unc. ij. mercur. ſublim. ac tenuiſſ. pulv. ſcr. s. M. ſilt.* immittatur gut. j. l. altera

tera in oculos. *Timæus* laudat ſp. vin. l. aq. Regin. Hungar. cum petiis duplicatis quottidiè ter. l. quater per menſem applicat. idem præſtat foment. *Plemp.* ℞. *fænic. rut. hyſſop. Euphraſ. chelidon. verben. beton. puleg. an. m. s. ſem. anis. fænic. carv. ameos. ſil. mont. à. dr. ij. mac. cinam. charyoph. nuc. moſch. à dr. 1. incis. & conquaſſ. coq. ex aq. vel ſi fortiùs agendum ex vino addito etiam ſp. vin. Foreſt.* mirè laudat *liquorem ex Iecore muſtelæ piſc.* alij Ung. *Severin. ex ſucco tabac. cum butyr. matal ad conſiſt. coct.* pro inunct. palpeb. *Scultet.* laudat *fel. luc. piſc. cum pauco ſacch. commixt.* laudantur quoque *Fel perdic. bov. homin. anguill.* l. ℞. *fel carp. mell. ſucc. chelid. on. à. unc. s. coq. parum donec. inſpiſſ. add. tut. dr. 1. camph. ſcr. s. axung. Thymal. piſc. unc. s. M. f. linim.* pro inungendis palpebris ſub ingreſſum lecti. *l.* ℞. *ſucc. chelid. rut. fænic. aq. mell. à. unc. s. M. add. ſi. fortiùs agendum fel perdic. luc. piſc. à. dr. 1. M.* viſum quoque clarificare dicitur *ſal. vol. viper. ad gr. 1. l. ij. in aq. roſ. ſol.* alij vaporem oculis excipi jubent ex *ſpirit. ſal. armon.* laudatur etiam liq. ex *fl. roriſm.* ad ſolem in ampulla poſitis ſtillans. item ℞. *mell. anthos. deſpum. Z. Z. pulv. charyoph. ſal. com. à. unc. s. M. f. ung.* de quo particula inſtar. ſem. ſinap. oculo impon. & aliquamdiu continuetur. Circa topica hæc Not. 1. ante eorum applicationem Emollien-

tia

ia applicanda forma ſaccul. vel foment. 2. Si for-
iora applicentur, Emplaſt. adſtringens tempori-
us applicandum, uti & Veſicator. l. cauter. ad
ucham 3. Si acrimonia nocuiſſe videatur, demul-
endam aq. album. ov. mucilag. ſen. cyd. aq. roſ.
xt. 4. Pelliculam jam condenſatam per diſcu-
ientia calida ſubinde plùs indurari. Ultimum
emedium eſt depoſitio per acum Inſtituenda Ve-
e vel autumno, hora matutina, corpore Jejuno,
ic clara, ac lunâ decreſcente.

Præſervatio fit victu tenui, frugali deſiccante,
ttenuante, ut in gutta ſerena dictum, inſtitutis
urgationibus uſualibus, exhibito decocto *chin.*
xcitatis fonticulis Sumptis *Oxydorcicis*, ablu-
ione oculorum quotidianâ tantillo vino in ore ca-
efacto, maſticato priùs *fænic.* aſpectu rerum niti-
arum ùt *auri, ſpeculorum, &c.* uſu *ſpecillorum* ſ.
ulgarium ſ. rubrorum, viridium.

Ophtalmia.

NOm. Ophtalmia, *Lippitudo* die Endtzündung/ Hitz-Röthe- und Schmertzen der Augen.

Definit. Eſt inflammatio tunicæ adnatæ ſ. al-
ugineæ cum rubore, dolore, ardore, & lachry-
nis involuntarijs exorta à ſanguine acri in venu-
s illius ſtagnante & effuſo.

Gen. Eſt morbus intemperiei calidæ cum au-
a magnitudine.

Subject. Eſt totus oculus: in ſpecie autem tu-
ca oculi adnata.

Differ. Alia eſt *ſanguinea* de qua dictum, alia

ſeroſa ſ. lymphatica dicta etiam *epiphora* continua ſcil: & copioſa lacrymarum ſtillatio comitata plùs minùs cum ejus dolore, morſu, ardore & rubore: alia *incipiens* dicta *taraxis, perturbatio & vacillatio* ſi nempe ſit levis ac oculus incipiat reddi humidior, calere, rubere, dolere, ídque ferè à cauſa externa: alia *chemoſis* dicta ubi & palpebræ ſimul afficiuntur & quaſi invertuntur, albúmque ſupra oculi nigrum intumeſcit: alia eſt *epidemica*: alia *contagioſa*: alia *periodica*: alia *humida* afficiens lacrymis nunc tenuibus, acribus & quaſi corroſivis, nunc ſubdulcibus palpebras glutinantibus & inviſcantibus: alia *ſicca dicta Xerophtmalmia,* quæ eſt pruriginoſa ſinè fluore oculorum diſpoſitio exorta à ſubtili, ſaiſa vel acri lympha oculos naturaliter humectante.

Cauſ. intern. Sunt humorum particulæ vitioſæ, ſeroſæ, acres, acidæ vel alkalinæ in venulis ſtagnantes dolorémque inferentes, hinc ex doloroſa fibrarum ſtrictura ſtagnationem ſanguinis ejûſque in motu remoram, econtra uberiorem lymphæ è glandulis conſtrictis effuſionem cauſantes. *Epiphoræ* cauſa eſt tum vitium quaſi habituale lymphæ acrioris, ac acido ſalſioris, tum glandulæ oculorum relaxatæ vel irritatæ, tum carunculæ lacrymalis defectus.

Cauſ. diſpoſ. Hæreditaria diſpoſitio, oculorum prominentia &c.

Externæ aër auſtrinus, aquilonaris, æſtivus 3. *aph.* 21. Alimenta craſſa, viſcida, acria, vaporoſa, abuſus meraci, balnea, exercitia violenta, prægreſſæ variolæ, ictus, contuſion. vuln. pul-

vis.

is, fumus, aliáque in oculum illapſa, ictus & ontractus inſectorum, tinea malè curata, aurium uxus impeditus, ſuppreſſio menſ.

Prognoſt. Hip. 6. aph. 17. ait: *Lippientem alvi roſluvio corripi bonum.* Dolor diu perſeverans eſſimus innuens materiam corrodentem, diſtenentem vel ſuppurantem, ophtalmiam diuturam aut ſæpiùs recurrentem facilè ſequitur visûs ebetudo. In uno oculo incipiens plerumq; etiam d alterum tranſit, malè curata in ſuffuſionem bit. Hæmorthagia malum quandoque in meliùs nutat. Si lippienti diuturnus capitis dolor eveiat, cæcitatis periculum eſt, epiphora in inntibus frequens diætâ vel ætatis curſu mutaar. Adultioribus contumacior eſt deſinens ſubde in fiſtulam lacrymalem.

Indicat. Sunt affluxum ulteriorem præcavere, oſtiles cauſas removere, ſeri acrimoniam aciam vel ſalſam temperare, ſtagnantem cruorem eſolvere, oculúmque roborare.

Curat. fit I. Adhibendo V. S. eámque ſi opus, epiùs iterando, applicando *cucurb. ſcarif.* ad apul. dorſum, brach. &c.

II. Humores ſeroſos & bilioſos evacuando & uidem in cauſa calidiori *infuſ. tamar. ſenn. rhei, &c. cum mann. ſyr roſ. ſol. elect. de tamar. de ſucc. rſ. crem. tart. &c.* v.g. *tamarind. unc. s. fol. ſenn. dr. iij Rhab. el. dr. 1. ſem. aniſ. dr. s. fol. endiv. rb. fumur. à. m. s. coq. ad unc. iv. in expr. diſſol. ann. ſyr. roſ. ſol. an. unc. 1. M.* poteſt etiam ad aliquid de pulv. Gial. vel *Elect. de ſucc. roſ. dr. i. ij.*

i.ij. diaphæn. &c. in frigidiori *pilul. coch. luc. maj. de ſuecin. crat. &c.*

III. In affectu contumaciori, & præſertim Gallica, utendo *decoct. ſaſaph. lig. ſanct. herb. theè.*

IV. Particulariter evacuando, & derivando per apertionem V. frontis, arteriothomiam, vel applicationem, *hirudin.* ad tempora, veſicat, ad nuchã, vel ponè aures: perforationem auricularum immiſſis fibrillis *mezerei*, vel *elleb. nig.* excitationem ſatacei, vel fonticulor. in nucha vel brachiis etiam in infantibus. 5. l. 6. annorum, quæ ſub pubertatis annos denuo conſolidari poſſunt.

V. Utendo, ſi affectus contumax videatur foveri ab intemperie epatis calida *ſer. lact. tamarindat. acidul.* apertione hæmorrhoid. baln. *aq. dul*

VI. Topica adſtringentia temporibus: oculo autem affecto antiophtalmica applicanda, priora petenda ex tit. *de Dol. Dent.* poſteriora ſunt ſeq. ùt *alubum. ov. 1. agitat. cum fruſt. alum. in patin. ſtann. ad conſiſt. ung.* quod ſupra linteum extenſum tepidè oculis applicatur. Prodeſt etiam *mucilag. ſem. pſyl. cydon. extr. cum aq. appropriat. cum ſacch. ſat. & pauxil. Camph.* item *ſacch. ſat. cum aq. approp. dilut.* ℞. *aq. roſ. plant. fænic. an. unc. s. ſacch. cand. Jovial. dr. iij. tut. præp. ſcr. s. croc. or. gr. iij. M. Vitriol. alb. alum.* dicuntur anima oculorum, hinc expertum Collyr. ſeq. Thoner. ℞. *aq. roſ. plantag. an. unc. ij. ſolan. unc. 1. Vitriol. alb. ſcr. 1. diſſolv. ad ignem. Col. add. tut. præp. ſcr. 1. M.* poſſunt et: addi fl. *Zink.* Croll. ſeq. commendat. ℞. *aq. roſ. chelidon. fænic. à. unc. 1. vitriol. alb. gr. v. filt. add. tut. ſcr. s. ſacch. ſat. gr. xv. M.* laudatur

ıtur ſeq. Barbett. & Mermann. ℞. *ov. Gallin.* *l durit. coct. dempta teſta & Vitell. imple cavita-* *m vitriol. alb. ſuſpende in cella, ut liquor. in aq.* *ſ. ſuppoſitam depluat. Col. vel inde cavitati ſacch.* *t. gr. vj. camph. gr. ij. Vitr. alb. gr. iij. mell. roſ.* *ıc. s. poſtquam ita paulisper ſteterint, ſortiter ex-* *rim. ſi liquor nimis craſſus, add. aq. chelidon. q. ſ.* ɔrbaith ſeq. aulicum proponit. ℞. *aq. roſ. alb.* *ænic. Euphraſ. à. unc. ij. ſp. vin. rectif. dr. 1. ſacch.* *b. tut. præp. an. dr. 1. M.* laudatur quoque *aqu.* *pthalm. ex canc.* Minſ. *liquor ſl. cich. & cyan.* *ollyr. Gulielm. Fabric. Foreſt. &c.* *Crato* pro ecreto habuit *butyr. rec. admixto alcool lapid.* *ılaminar. q. ſ. pro Ung.* l. ℞. *butyr. rec. aq. roſ.* *t. unc. s. tut. ppt. dr. s. camph. dr. s. M.* addunt ij *marg. præp. Corrall. ſach. ſat. &c.* de hoc tem- ore ſomni magnitudo lentis immitatur Cantho ıajori & palpeb. inung.

VII. Dolori ſuccurrendo urgenti cataplaſ. v. g. *. pom. dulc. N. iij. coq. ex aq. roſ. & plant. à. ſ. q.* *d mollit. trajic. per crib. pulpæ add. ſacch. albiſſ. dr.* *. camph. gr. xj. croc. gr. v. M.* Speciale eſt hoc Cataplaſ. non tantum in contuſion. & Vuln. ſed in omni oculorum dolore l. ℞. *mucilag. ſem.* *Pſyl. cydon. cum aq. roſ. extr. an. dr. vj medul. pom.* *ub cin. coct. unc. 1. liq. album. ov. dr. ij. M.* alij mponunt *fruſt. carn. vitul.* vel *bovin.* alij *mic. pan.* *q. roſ.* vel *plant.* humectatam, alij *mic. pan. alb.* *um ſem. fænug. cyd. coq. in lact. vel flor. chamom.* *nelil. cyan. ſemin. fænugr. & cum vitell. ov. & croc.* . Catapl. lac mulieb. ob uctuoſitatem, & facilem ceſcentiam ſuſpectum eſt in doloribus oculo- rum.

rum. Uti & opium, tum ob amaritiem ſuam acrem, tum quia diſponit ad gangrænam.

VIII. In Epiphora utendo *aq. Timæi.* in Epiphora expert. ℞. *torment. groſè pulv. dr. 1. alum. gr. v. aq. roſ. plant. an. unc.* 1. *ſtent. in loco calido per diem & noct. filt.* decoct. *fol. cyd.* infuſ. *gr. ſumach. in aq. plant. ros. Euphorb. cum alb. ov. & ſacb. cand. pulv.* item *tut.* vel *alo.* linteo raro except. & *vin. auſter.* vel *aq. roſ. humect.* quo oculi abluuntur.

Diæta aër ſit temperatus, purus, ſubobſcurus, hinc linteolum atrum, viride, vel cæruleum oculo obducendum. Sanus etiam oculus clauſus tenendus. Aër ſit expers fumi, pulveris & ventorum. Vitentur radij ſolar. ignis, objecta alba, rubicunda, aliáque ſplendida & lucida victus parcior, præſertim in morbi principio *ex ov. tremul. piſc. saxat. carn. agnin. hædin. vitul. vervec. bubul. juniore, avicul. mont. &c.* elixa præferuntur aſſis. vitentur acetoſa, ſalita, piperat. vaporoſ. infumat. legum. vitetur omnis repletio, uſus meraci, bibatur decoct. *hord. paſſul. cinam. fænic.* vel *vin. oligoph.* in morbi declinatione. *Hip. 6. aph.* 31. merum propinat, dum ait: *Oculorum dolores meri potio aut balneum aut V. S. aut purgatio ſolvit.* Quod locum habet, ſi affectus oriatur à copia ſanguinis craſſioris & pituitoſi, quem fundere, liquare & diſcutere deberet. ſomnus valde conducit, imperanda quies, alvus ſit aperta, venus exulet, vitandæ lucubrat. ad lychnum & lectio ſcripturarum minutarum.

Albugo,

Albugo & Suggillatio.

NOm. Albugo ſi tenuis & ſuperficiaria, dicitur *Nebula*, ſi craſſa, & profunda, propriè *Al-ugo*. Græcis leucoma.

Definit. Eſt macula alba tunicæ corneæ ean-em ita ſubinde denſam reddens, ut ſpeciebus iſibilibus tranſitus denegetur.

Cauſ. Eſt denſitas corneæ, exorta vel per ex-ccationem ùt in ſenibus: vel ab humoribus craſ-s in eam impactis vel pituita inter ejus laminas ontenta, vel ex intempeſtivo reſolveutium aut efrigerantium uſu in ophtalmia, vel à cicatrice oſt vulnus aut ulcus relicta.

Curat. Fit tum emollientibus ùt foment. de-oct. *rad. alth. fol. malv. euph. chelid. maj. fl. me-ll. ſem. lin. fænug. &c.* tum detergentibus & di-cutient. ùt *aq. mell deſtill: ſach. cand. aq. fænic.* *iſ.* inflatio in ocul. *ſach. ſubtiliſſ. trit. linct. reqùens pueri ſem fænic. maſticant. ſucc. fænic. ec. expreſſ. cum gutt. 1. bals. peruv. ſucc. ana-all. fl. cærul. ping. luc. antiq. ol. chart. ſ. ex int. combuſt. phlegm. vitr. aq. roſ. vel plant. ilut. ſem. hormin. oculo impoſit. vel in aq. roſ. nfus.* ℞. *tut. præp. ſacch. cand. à dr. s. oſſ. ſep. r.* 1. *M f. pulv.* inflandus.

Suggillatio, *hypoſſphagma* mit Blut unterloſ-ene Augen.

Definit. Eſt ſanguinis ex venulis apertis in ad-atam vel corneam effuſio colore primùm rubro, inc livido vel nigro eas tingens.

Cauſ-

Cauſ. Effuſio cruoris venulis ictu vel caſu aut acrimoniâ ſanguinis apertis.

Curat. Fit tum repellentibus ùt *album. ov. cum aq. roſ. & bol. arm. agitat.* decoct. *roſ. rub. ex vin* decoct. *ſymph. & ſigill. ſalom. ov. ad duri-ritiem coct. per medium ſect. & dempto vitell. calidè applicat.* tum diſcutientibus ùt *ſang. columb. lact. mulieb. talleol. rec. rad. bryon*, *vel ipsâ radice contus, applicat. mucil. ſem. fænugr. cum ſacch. cand.* foment. *ex aq. chærefol. & fl. cyan.* vel decoct. *fænug. altht. fænic. rut. chelid. &c.* v. g. ℞. *herb. fænic. Euphrag. beton chelid. m. fl. cham. melil. à. mj. ſem. fænug. unc. s. sem. anis. fænic. à. dr. 1. s. coq. in ſ. q. aq. ad lib. s. f. foment. cum ſpong.* In malo inveterato prodeſt *byſſop. contrit.* linteo incluſ. *in aquam ferventem* demiſſ. & oculo applicat.

Unguis Oculi.

NOm. Unguis Oculi, *Ungula, Unguicula, Pterygium, Pannus.* ein Fehl über die Augen.

Definit. Eſt membranula nunc tenuis, fibroſa, dura, & albicans: nunc carnoſa inſtar panniculi ex exilibus capillamentis, & venulis cruentis inter ſe contextis apparentis orta ut plurimum ab angulo oculi majori tunicæ adnatæ valde adhæreſcens: quandoque etiam ad corneam protenſa.

Gen. Eſt morbus in numero aucto.

Subject.

Subject. Tunica adnata : ſubinde etiam cornea, *Differ.* alius *membranoſus*, *durus*, alius *carno-us*, *mollis*, alius *albus*, alius *citrinus*, *ruber*, *niger*: lius *magnus*: alius *parvus*, alius *ſimplex & be-ignus*: alius *malignus & cancroſus*, qui lividus, olorofus.

Cauſ. Eſt eroſio carunculæ lacrymalis vel tu-icæ adnatæ v.g. in ophtalmia à lacrymis ſalino-cidis, qua mediante lympha nutritia reſudat, & n concretum ejuſmodi membranaceum vel car-oſum faceſſit.

Prognoſt. Unguis recens facilè; vetus difficul-er curatur cæcitatem tandem inſerens, cancroſa unica non attingenda.

Curat. p.p. fit vel topicis abſtergentibus & landè erodentibus vel operâ manuum chirurgi-â, ex illis ſunt *ſach. cand. aq. mell. deſtill. aq. nfus. croc. met. aq. ſaphirin. chirurgorum, vitr. lb. fel. luc. piſc. fel. hum. deſtill. ſuec. chelid. maj. um rore fœniculo inſidente, collyr. Foreſt, lot-ich, &c.*

Surditas.

NOm. Surditas Taub/oder Gehörloſigkeit.

Definit. Eſt anditus plùs minus abolitus.

Subject. Auris nunc externa, nunc interna.

Differ. Alia *abolita*, ubi æger nullos : alia *dim-minuta obauditio* dicta, reddens homines ſurda-tros, ubi cum difficultate ſonos percipit.

Canſ. intern. Eſt vel cerebrum intemperatum, repletum & imbecille, vel ſpiritus an. deficiens.

vel nervus auditori⁹, aut flacceſcens aut à lympha tenui minutiſſimis ejus tubulis ſe inſinuante, hinc coagulatâ & craſſeſcente obſtructus, vel organum exterius cavitate ejus obturatâ ab externis illapſis, aut cerumine, vel interius aut malè conformatum, aut repletum bile, pituitâ, flatibus, irruente lymphâ, vel tympanum aut nimis laxum redditum v. g. ab humectatione per aërem auſtrinum, vel nimis tenſum aut ſiccius, vel eroſum à materia purulenta, vel omnino diſruptum à nimio ſonitu, caſu ab alto, vel aër internus craſſior, turbidior, impurus, vel reliquæ denique auris particulæ ab ortu aut cauſa aliqua p. n. à debito naturali ſtatu deficientes.

Cauſ. diſpoſ. Ætas ſenilis 3. *aph.* 31. organi debilitas aut vitioſa conformatio.

Cauſ. extern. Aër auſtrinus, nam 3. *aph.* 5. *auſter auditum hebetat &c.* Caſus ab alto, percuſſio capitis, nimius ſonitus.

Prognoſt. Surdi ab ortu plerumque muti. Surdi ab ortu, vel longo tempore tales non amplius vel difficillimè curantur. Curabilis eſt, quæ per intervalla creſcit & decreſcit. Auditus gravis tandem in omnimodam ſurditatem degenerat. Surditas in principio acutorum morborum periculoſiſſima, in ſtatu autem morbi apparens ſalutem portendit in febribus præcipuè malign. Alijs ſymptomatibus quantumvis periculoſis exiſtentibus. Surditas ſuccedens phrenitidi, aut alium gravem capitis morbum ſequens, priori morbo ceſſante vel alleviato bonum. *Hip.* 4. *aph.* 49. ait: *in febre non intermittente, ſi æger non videat, nec audiat,*

iat, imbecilli jam exiſtente corpore, mors in pro-nquo eſt. id. 4. *aph.* 28. ait: *quibus bilioſæ de-ctiones adſunt, ijs ſurditate ſuperveniente deſi-unt, & quibus ſurditas adeſt, ijs ſupervenienti-us bilioſis dejectionibus finitur.* id. 4. *aph.* 60. ait: *uibus per febres aures obſurduerunt, ijs ſanguis e nribus profluens aut alvus turbata morbum ſol-it..*

Indicat. Pro varietate cauſarum variant.

Curat. In cauſa calida proponetur infra de do-ore aurium. In cauſa frigida fit.

I. Venam ſecando in plethora: ſecus non.

II. Pituitam evacuando pilul. *de ſuccin. crat. cch. extr. panchym.* &c. decreſcente lunâ exhi-endis *vid. dol. cap. & Catarrh.*

III. Caput particulariter evacuandum per err-ina *ex ſucc. major. bet. &c.* & præcipuè maſti-atoria ob meatum ab interna aure ad palatum endentem ex *maſtich. pyr. cub. nuc. moſ.h. car-am. &c.* v. g. ℞. *pul. zz. pyreth. à dr.* 1. *maſtich. nc. s. ſacch. dr. ij. cer. q. ſ. M. f. globul. pro ma-icat.* Laudatur etiam in hunc finem *fumus Tabac* ternutatoria ob vehementem humorum agita-onem ſuſpecta.

IV. In malo contumaciori inſtituenda diæta ſu-orif. tentandus uſus *herb. theè*, potus *caphee.* onticuli utpote in omnibus aurium affectibus naximè convenientes inurendi brach. veſicato-ia ponè aures applicanda, vel hirudin. thermæ tiam ſulfureæ, bituminoſæ & balneo & lotione apitis utiles. vel lotiones capitis ex cephalicis, .g. ℞. *lixiv. ex ciner. Iuniper. & aq. fluv. fact.*

lib. ix. cui inf. |*per hor. 24. ſerpill. fl. cham. abſint matric. an. m. s. bacc. laur. Irid. an. unc. s. aſar. unc. 1. s. coq.* geſtatæ etiam cucuphæ. Exhibita caput roborantia ùt totul. cephal. elect. *ex cephal. timæi conſ. roſm. beton. condit. nuc. ind. cubeb. mac. amb. moſch. eſſ. roſm. lavend. cum ſ. q. brod. nuc. indic. &c. vid. affect. capit.*

Veniendo ad topica, circa quæ nota 1. nè ſint nimis calida vel frigida ſed tepida. 2. non imponantur nova, nisì aure à ſordibus & præcedenti medicamento purgatâ. 3. Unâ vice non nisì guttæ 3. vel 4. Inſtillandæ, vel potiùs remedia auribus indenda immitantur mediante goſſypio in tutundæ formam concinnato, & ad apicem ejus medicamento imbuto. 4. Remedia inſtillanda non ſint nimis acria, nec viſcoſa & unctuoſa. 5. Jacendum dein ſuper latus ſanum, hinc ordinariè ante lecti ingreſſum topica auribus imponuntur. 6. Aurem dein obturandam cottone moſchato. 7. Omnia auribus inſtillanda majorem effectum ſortiri, ſi primò per infundibulum excipiatur ſuffitus *ex ſuccin. maſt.* vel decoct. aliquo, maſticando interim *fabam* vel aliquid *cinam.* ut meatus auditorius magis hiet. ſunt autem ottica præſtantiora *gr. 1. moſch. cottone* exceptum & continuò in aure geſtatum. *elix. vit. math. ſpir. anhalt. cephal. eſſ. acoviſt. minſ. aq. regin. hung. aq. card. ben.* ſæpiùs cohobata, *aq. apopl. magnanim. fraxin. orig. cum vin. deſtill. eſſ. abſynth. card. ben. caſtor. fell. hum. vel perdic. lepor. cap. &c. ſpir. formic. ping. anguill. vel ſerpent.*

ent. aut viper. cum tantill. ol. aniſ. vel ſuccin. mixt. & mediante turundâ indit. goſſyp. balſ. eruv. madefact. infuſ. *fol. elleb. alb. in ſp. vin. va. formic. trit. cum ſucc. cep. ſucc. rut. cum mell. & caſtor. ſucc. cep. ſp. vin. imbut. & ſub in. coctæ cum ol. caſtor. vel ſuccin. alb. axung. alp.* decoct. v. g. ℞. *ſem. carv. dr. ij. bacc. aur. N. ij. fl. chamam. fol. roriſm. ſalv. à mj bull. n ſ. q. vin. l. vin. & aq. ac inſerviat l. pro ſuf- itu, aut foment. cum ſpong. l. ſaccul. dein* ℞. *Zib. r. v. moſch. gr. ij. ol. deſtill. ſalv. roriſm. à gut . M.* hâc mixturâ imbuatur cotto, quo aures ob- urantur. Si fortius agendum. ℞. *rad. Elleb. alb. r. ij. pulp. colo c. ſcr. ſ. caſtor. dr. ſ. orig. ſerpill. ut. à m. ſ. fol. laur. unc. ſ. cubeb. dr. ſ. coq. in in. & aq. à. p. æq. excip. vap.* alij utuntur ſuf- tu ſicco. v. g. ℞. *lig. alo. dr. I. thymiam. benz. ſcr. iv. maſt. dr. I. M.* hinc ℞. *amb. gr. iij. oſch. gr. ij. man. Chriſt. ſ. N. ij. M. & inſperg. ombac. cum ol. aniſ. madefact. & particulam ctu auribus Immitte.* Laudatur etiam *pan. um farin. & ſem. carv. bacc. laur. junip. nuc. oſch. parat. calens. è furno. extract. per me- um. ſectus.* vel *inferiori cruſtâ ablatâ ſp. vin.* el *aq. reg. hung. madefact. &* calidè *ad aurem pplicatus. ol. deſtill. roſm. major. ſalv. fænic. uc. charyoph. ad dr. ſ. cum ol. amygd. am. nucl.*

perſic. unc. ij. ſucc. heder. cum vin. alb. vapor *ex fab. in aq. coct.* vel decoct. *gr. junip. & ſabin. fum. charyoph.* chymici *ſal. tart. & ſal. armon. aa. ad p. æq. indunt vitro anguſti colli & aq. ſerpill.* Affusâ illud auribus ſubitò applicant.

Diæta hîc vitentur cibi craſſi, viſcidi, excrementitij, coctu difficiles, flatulenti. Panis ſit bene fermentatus & *ſem. carv. aniſ.* vel *fœnic.* ſubact. potus. cereviſ. bona & defæcata, nec nimis lupulat. vinum mediocre, vel decoct. chin. ſaſaph. lentiſc. abſit generoſ. & caput replens, aures cuſtodiantur ab aëre frigido, vento auſtrino, exulet venus, ebrietas, animique affectus immoderatiores, poſt paſtum utatur tragæâ v. g. ℞. *ſem. coriand. præp. dr. ij. ſem. aniſ. fœnic. an. dr. 1. cinam el. dr. ij. cort. cit. dr. 1. cardam. min. dr. ij. ſacch. roſ. tab. unc. 1. fin q. ſ. M. f. trag.*

Sonitus & Tinnitus Aurium.

NOm. ſonitus, *ſibilus, ſuſurrus*, das Sauſen und Brauſen. Tinnitus das Klingen der Ohren.

Definit. Eſt ſenſus cujuſdam ſonitûs moleſti intra ipſas aures dependens ex tympani vellicatione & aëris implantati agitatione, turbatione & commotione.

Gen. Eſt ſymptoma actionis audiendi depravatæ.

Subject. Auris, præcipuè interna.

Different. Variæ pro cauſæ multitudine vel paucitate, craſſitie vel tenuitate, motu celeri, vel tardó.

Cauſ.

Cauſ. immediat. Tympani aut fibrarum nerve-
rum nervi acuſtici irritatio, aërisque implantati
.. n. agitatio & commotio.

Mediat. Spiritus ſ. vapor flatulentus elevatus
ex frigida & craſſa materia, ſ. maligna ùt in lue
ener. item quodcunque aliud peregrinum aëri
n cavitate oſſis petroſi exiſtenti miztum, ejúsque
notum depravans, item orgaſmus & turgeſcentia
nguinis ùt in dolore capitis, febrib. &c. arterio-
rum pulſationem concitatiorem efficiens. item
fferveſcentia materiæ purulent. Utì etiam defi-
iens, & ſimul turbatus ſpirituum anim. motus
t in Epilepſia, animi deliq. convaleſcentibus &c.

Externæ ſunt frigus, & itinera hyberna, calor
mmodicus, ventus, ictus, percuſſio, contuſio, vul-
era capitis, ſoni vehementiores, potus vini gene-
oſ. crapul. inedia, vomitoria & purgantìa violen-
i.

Prognoſt. Tinnitus recens facilè curatur: chro-
icus verò inveteratus, & à morbo gallico ortus
arò curatur, & eſt via ſ. proxima diſpoſitio ad
rditatem. Bombus in acutis, & ſonitus aurium
ethalis ex *Hip. in coac.* denotans flatum craſſio-
em ex ſimili materia intra tam exiguum morbi
patium vix ſuperabili oriundum, convaleſcenti-
us vel immoderatis evacuationibus exhauſtis,
rì oculi tentantur vertigne, ita aures bombilare
olent.

Indicat. & Curatio pro cauſarum varietate va-
ant: immo curatio eadem ferè, quæ ſurditatis
. nempe V. S. ex brach. & ped. purgantia. diæt.
dorif. veſicat. cauter. errhin. maſticat. ſtillicid.

therm. vel decoct. *lour. roriſm. rut. ſerpill. agrim. ſtæch. arab. ſalv. fl. cham. mel. rad. alth. Pæon. ſem. lin. fænug. carv. cumin. aneth. bacc. laur. junip. &c.*

II. Iiſdem ferè topicis, quibus addes ſuffit. *ex abſynth. & verben. in lact. coct.* evaporatio ex decoct. v. g. ℞. *herb. ſerpill. maior. rut. meliſſ. puleg. abſint. tanac. cent. min. an. mj. fl. roſ. beton. ſalv. ſtæch. à. m. s. bacc. laur. unc. ij. Iuniper. unc. 1. coq. ex vin. alb. ſ. q. excip. vapor. maſticando ſub ea aliquot, Piſa,* hinc immittendo *goſſyp. balſ. peruv. imbut.* vel ℞. *ol. amygd. am. dr. iij Balſ. peruv. ſcr. iv. ol. deſt. roriſm. gut. iij. M.* laudatur etiam *pan. rec.* ùt in ſurditate. item *ſucc. major. cum ol. charyoph. ſucc. ex ov. formic. expreſſ. fel. lepor. cum aa. mell. virg. urin. lepor. vel ſola, vel cum ſpir. vin. mixt. ol. de pice cum ol. amygd. am. ſucc. raphan. cum ol. amygd. am. & pauco ſal.* in Tinnitu ex caſu experta eſt mixtur. *Plater. ex aq. vit. cochl. 1. ſucc. cep. cochl. dimid. & ol. deſtill. ſpic. gutt. 4.* extrinſecùs *ſal. toſt.* auribus applicari poteſt.

Dolor Aurium.

NOm. Dolor aurium, *otalgia* Ohren-Schmertzen.

Definit. Eſt ſolutio unitatis in partibus membranoſis auris.

Gen. Symptoma ſolutæ unitatis.

Subject. Partes autis membranoſæ.

Differ.

Different. Variæ pro varietate cauſarum.
Cauſ. intern. Vel eſt inflammatio à ſanguine ibi-
em ſtagnante & effuſo affligens inſigni ardore,
olore continuo pulſatili vehementiſſimo, rubo-
ad tempora & malas ſubinde ſe extendente,
um febre, & interdum delirio, motibus convul-
vis, ſyncope, frigore extrem. &c. vel ulcus ex-
rtum ſ. ab abſceſſu rupto, aut acri lympha eò
elata, aut ſordibus retent. Aut acri liquore fo-
nſecus illapſo, aut ab ictu, caſu &c. infeſtans
olore, ardore, punctione vehementi, cum egreſ-
ſaniei & ſanguinis, vel vermes, vel humores
igidi, flatulenti, aut calidiores ſ. bilioſi, ſ. ſero-
, acido peregrino tincti ùt in catarrhis.
Cauſ. extern. Sunt ict. caſ. vuln. res externæ
apſæ aut immiſſæ.
Signa diagnoſt. Per ſe clara.
Prognoſt. Dolor ortus ex inflammatione peri-
ulofus, graves cerebri affectus & mortem ipſam
ferre valens, ídque magìs, ſi in profundo hæ-
at. Ulcera aurium difficulter curantur ob vici-
um cerebrum excrementa eò deponens. Diu-
urna facilè in fiſtulam abeunt, aut hyperſarcoſi
onoxia auditum obturant, faciliùs curantur ab-
eſsûs confectaria, & in quibus pus laudabile,
uàm ſanies virulenta, fætida. Subinde ulcus
ntùm apparens eſt in auribus, ubi ſanies ſubin-
e multiformis & aquoſa ex auribus diu effluit
nè incommodo, immo præſervans ab affectibus
pitis ùt in infantibus.
Indicat. Sunt dolorem lenire, cauſam ejus tol-

lere revellendo, evacuando, diſcutiendo, & partem affectam roborare.

Curat. I. Fit dolorem leniendo per foment. & evaporat. ex decoct. v. g. ℞. *fol. plantag. ſolan. à mj. fl. chamam. melil. à pj. coq. in. lact. pro ſuffumig.* Laudatur etiam inſtillat. *lact. mulieb. rec. ol. amygd. d. vitell. ov. ſcorp. aſell. ſcarab.* item *ol. è vitell. ov. rec. tepid. inſtill. l. cum bambac. immiſſ.* Miraculi inſtar ſeq. Catapl. profuit teſte Foreſt. ℞. *cep. ſub cin. coct. N. 1. ol. chamom. unc. s. butyr. rec. ol. anet. an. unc. s. croc. ſcr. 1. contuſa Emplaſt. mod. applic.* in cauſ. frigidiore vapor ex decoct. *ſem. carv. bacc. laur. fl. cham. roſm. in vin. ſpir. acuiſt. minſ. aq. anhal. ol. cærul. cham. eſſ. ſuccin.* Aliáque in ſurditate propoſita. *ov. cum camph. & ol. amygd. d.* in ſumma neceſſitate immittendum, ſed cautè v. g. ℞. *op. gr. iij. diſſolv. in ol. amygd. am. l. nuc. perſ. unc.* I. *Camph. gr. ij. M.* Extra ſaccul. anodyn. vel *ſal. toſt.* auribus applicetur.

II. Ratione cauſarum in inflammatione præmiſſo clyſter. emol. & refrigerant. V. ſecanda, ac V. S. ſæpiùs repetenda, *cucurb. ſcariſ.* ad ſcapul. & dorſ. & pro derivatione ponè aures applicandæ, leniora cholagoga exhibenda. julep. it. & emul. refrigerantes, diaphoretica &c. Internis enim hic plùs proficimus, quàm externis, quæ ſint anodyna, & ſi tumor ad ſuppurationem verga, maturanti v. g. ℞. *lact. mulieb. rec. mulct. unc. ij. album. ov. in liquorem verſ. M. inſtill. te-*

pide

idè ℞. *malv. alth. violar. lactuc. à. mj. ſem. ›alv. cydon. à dr. 1. s. fl. cham. melil. roſ. à pj. f. coſt. quâ cum ſpong. foveatur auris* ℞. *me-'ull. pan. alb. lib. 1. coq. in lact. cap. ad conſiſt. dd. vitell. ou. N. ij. ol. roſ. unc. ij. croc. ſcr. 1. tem Catapl. de cep.*

III. In ulcere præmiſſis univerſalibus & diæ-â ſudorif. abſtergent. mundificantia & exſiccan-ia ùt *urin. in qua raſ. lig. guajac. infuſ.* vel *hlegm. urin. cum mell. roſ.* vel *ſyr. de nico-ian. mixt.* addendo aliquid *ung. ægypt.* ſi ul-cus ſordidum, it. *mel. cum urin. puer. & vin. lb. dulc. coct.* vel *ſucc.* aut *ſyr. abſynth. marrub. le nicot. cum mell. roſ. leviter, coct. alum. uſt. um. vin. mixt.* & in aurem *infuſ.* pro con-ſolidatione laudatur *ung. de tut. diapomph. blaſ. ſulf.* aut *ol. amygd. am. ad gutt. tres. m. & v. tepidè inſtill.* In ulcere apparente materia effluens non tam citò ſiſtenda præſertim in ſub-iectis humidioribus vel excretionibus capitis cu-taneis, aut affectibus capitis internis obnoxijs præ-ſertim infantibus, ſed mundus ſervandus meatus auditorius *urin. hum.* aut *vin alb. cum ſucc. agrim. abſynth. cent. min. leviter coct.* Aliàs etiam pur-gationes blandæ & frequentes inſtituendæ. In adultis etiam diæta ſedorif. cum veſicat. cauter. cucurb. ſcarif. &c. 4. In dolore à vermibus, hi eliciendi *lact. tepid.* cum ſpong. applicat. vel *pom. dulc. aſſ.* enecandi *ſucc. abſynth. cucum. aſ. ol. nuc.* per

per ſic. diacolocynth. mercur. d. ol. deſtill. junip. abſynth. balſ. ſulf. ſuffit. *ex myrrh. gumm. ammon. ſem. hyoſc.* decoct. *alo. myrrh. ſumit. abſinth. in vin.* 5. In dolore à flatibus & pituita, vide ſurditatem. In dolore à bile, vide inflammat. 6. In dolore à rebus externis immiſſis orto extractio tentanda auriſcalpio, olea calentia meatui inſtillanda, ſternutatio cienda ore & naribus compreſſis, ſpecillo lanâ obvoluto ac *in terebinth.* Demiſſo utendum. Caput lacertæ vivum vel recens mortuum auri per 3. horas admotum omnia infixa corpuſcula infallibiliter extrahere dicitur aqua auri illapſa excutitur vel prono auris foramine, vel exſuctione per ſiſtulam, vel evocatur goſſyp. aut lana, vel ſpongiolâ immiſſâ, hirudo evocatur aure externa perfusâ *ſang. rec.* pulex immiſſo globulo ex pilis caninis.

Læſus Olfactus.

LÆſus Olfactus, Verlohrner Geruch.

Defin. eſt ejuſdem abolitio vel diminutio ſ. etiam depravatio in fœtore narium, oriunda à variis cauſis odoratûs organum diverſimodè afficientibus.

Cauſ. Dimminuti vel aboliti eſt aut defectus ſpirituum an. ùt in moribundis, vel obſtructio aut anguſtia cerebri aut proceſſuum papillarium, aut naſi interni quoad membranam ejus pituitariam, & os ethmoides nimia à lympha copioſiori humectatio ùt in coryza. *Cauſa* depravati ſ. ſensûs cujuſdam fœtoris in naribus eſt vel humor putri-

dus

lus in interiori parte cerebri contentus, aut pu-
redo exiſtens in oſſe ethmoide, vel ozæna, vel
arcoma, aut polypus, vel per conſenſum alia-
um partium ventriculi nimirum pulm. gingiva-
um, dentium aut faucium, vapore fœtido nares
ranſeunte.

Prognoſt. Coryza periculo caret: immo ſæpiſ-
imè ſalubris. Ulcera recentia narium faciliùs.
ſordida & putrida difficillimè curantur, cancro-
a incurabilia, ſic polypus quoque difficilis cu-
ationis præſertim durus, lividus, in ſumma par-
e narium ſitus.

Indicat. & curat, pro varietate cauſar. variant.
I. in coryza p.p. egregium eſt illitum *ol. deſt.
aniſ.* vel *camph. ol. amygd. d. ſol.* ſuffit *ex gum.
anim. ſuccin. maſt. ſuffit, tabac, impragn. aliquot
gutt. ol. aniſ.* ſi caput grave obnubilatum, illina-
tur vertici *ol. deſt.* aut *balſ. ſuccin.* vel *peruv.* pro
muco in ſtatu evacuando proſunt *pulv.* ſternutat.
v. g. ℞. *pulv. Tabac. ind. unc. s. fl. lil. convall.
major. an. dr. ij. ol. deſt. anth. gut. vj charyoph.
gut. iij. amb. gr. vj. M.* ℞. *Tabac. Braſil. unc. s.
Balſ. apupl. ſcr. 1. M.* ℞. *lil. guall. pij. herb. ma-
joran. baſilic. à pij Tabac. dr. 1. M. f. pulv. tenuiſſ.
add. amb. moſch. à gr. ij. ol. aniſ. major. à. gut. iij.
M. utilis et: pul. ex ſacch. & rad. Elleb. nig. à p.
eq. l. aq. major. unc. 1. cum gr. v. l. vj. vitriol.
alb. extra* ℞. *ung. de alth. ſcr. 1. pomat. roſ. à ſcr.
s. ol. major. gut. vj. lavend. gut. 1. l. ping. anſ.
cum ol. major. ſalv. beton. mixt.* Si cum coryza

gra-

graviori adſit ſaucium phlogoſis & dolor, guſtûs abolitio, raucedo & tuſſis præter ſuffitus conveniunt opiata & papaverina veſperi aſſumpta.

II. In ulceribus narium præmiſſa V. S. purg. cauter. veſicat. ſudorif. &c. cruſta emollienda fotu *aq. tepid. butyr. inſuls. adip. anſer. gallin. ol. amygd. d.* hinc abſtergendum in ſimplici ulcere *aq. hord. cum mell. roſ.* dein utendum *ung. de tut: alb. rhas. ol. e vitell. ov. in mort. plumb. agit.* in ozæna pro deterſione *aq. aluminos, l. aq. plant.* in qua aliquid. *mercur. d.* diſſolut. vel *ung. ægypt. aq. hord. diſ.* vel ℞. *hord. integ. pj. agrim. plantag. abſint. cent. min. à mj. roſ. rub. pj. coq. in aq. ferrat. ſolv. in Col. mell. roſ. unc. iv.* vel his non ſufficientibus *aq. mercurial.* ℞. *aq. plantag. unc. iv. ſublimat. crud. pulv. gr. xij. bull. in phial vit. ad med. p. conſumpt.* maximè et: proſunt *aq. virid.* Plater. & Hartman. pro exſiccatione inſufflandus *pulv. roſ. rub.* excipiendus fumus ex *cer. rub* vel *troch.* paratis *ex ladan. hypociſt. myrrh. maſt. ſtyrac. thur. auripig. ſandar. cum thereb.*

III. In polypo utendum vel medicamentis ùt remedio *Galen. ex 3. gener. granat. ſpir. vitr. aq. mercurial. præcipit. rub. cum mell. roſ. mixt.* turund. *ſucc. rad. aron. imbut.* in uſum horum nares muniantur *ung. popul. infrig. Gal.* vel *alb. ov. cum ol. roſ.* immittantur per fiſtulam lunâ decreſcente, vel chyrurgiâ & ferro idoneo. In fætore narium pro cura Palliativa naribus attrahend. *vin. alb. in quo ſalv. beton. calam. arom. cent. min. bull, cum amb, moſch. Gall. moſch.* ℞. rad. *cy-*

per.

r. calam. arom. à unc. s. roſ. rub. pj. myrrh. *. ij. coq. cum vin. alb.* prodeſt & *aq. major.* *em vitr. alb. l. ſucc. bet. item varii pul. ſter-* *utat.*

Hæmorrhagia Narium.

NOm. Hæmorrhagia narium. Naſen-Schwaiß/ oder Blůten.

Definit. Eſt p. n. & immoderata ſanguinis per ares effluxio à vaſorum naſo inſertorum apertio- e oriunda.

Gen. Eſt ſymptoma in excretis toto genere p. n.

Subject. Eſt naſus potiſſimùm quoad ramulos rteriosos carotidis internæ juxta proceſſus mam- nillares in plures ſurculos diviſos & per forami- a oſſis cribroſi ad membranam narium ſuperio- em glanduloſam delatos.

Differ. Alia *critica* accidens cum conferentia ie critico præcedentibus ſignis coctionis: alia *ymptomatica* accidens cum virium debilitate, in ùmma cruditate, die non critico v. g. ſexto qui yranus dicitur: alia *periodica:* alia *non:* alia quæ it ab *anaſtomoſi*, alia à *diapidaſi:* alia à *diabroſi* ſ. *liæreſi:* alia à *rixi.*

Cauſ. intern. Vel ſanguinis abundantia ejuſque orgaſmus & turgeſcentia, vel ejus nimia aquoſi- as accedente fibrarum & partium tono laxiori, vel etiam ejus acrimonia plùs minùs ſalſa, vel cido-ſalſa adeoque occultè corroſiva, utì con- ingit in diſpoſitione M. S. ſcorbutica, acri & ſal- ſa,

ſa, vel vitium vaſorum, dum ſubinde ſanguinis circulatio impeditur ob ſpaſmum fibrarum nervoſarum tam in ipſis vaſis ſanguifluis, quam partibus vaſa recipientibus. Hinc vaſa ſanguinis mole diſtenta neceſſariò in extremitate aperiuntur.

Cauſ. intern. Aër fervidus, mora ſub ſole, victus plenior, ſ. polyphagia, cibi acres, aromatici, ſalſi, crapula, potus vini generoſ. ardentis, Hiſpanici, fortior corporis motus, ſaltatio, ira, contuſiones, caſus, ictus, ſternutatoria, inſpirata quævis acriora, ſuppreſ. menſium hæmorrhoid. ven. nimia.

Cauſ. diſpoſ. Ætas Juvenil. ingraveſcens, prædit i ſanguine præferuido ſed temperamento debiliori.

Sign.diagnoſt. Per ſe clara. primo appulſu plerumque febris præfert indicia cum dolore & calore ſincipitis, hinc ſanguis per horas aliquot fluit, dein aliquamdiu ſiſtitur, mox denuo erumpit, atque hæc viciſſim, ut adeo ægro ſingulis annis à recidiva metuendum præſertim, ſi à liquoribus ſpirituoſis vel alia occaſione æſtuare contingat.

Prognoſt. Sanguis bene ac langiter fluens è naribus die critico ſalutaris, hæmorrhagia in principio morbi ſymptomatica eſt, non tamen ſemper contemnenda, dummodo largè fluat, nimis copioſa & hypercatharctica peſſima animi deliquia, hydropes & cachexias inducens, interim non deſperandum, cùm ſæpè ſanguis plurimo ſero ſit dilutus, & ſic evacuatus minùs debiliter. In affectibus epatis, aut lienis non è directo par-

tis

s affectæ facta mala. ſtillicidium ſanguinis ſ.ſtil-
: ſanguinis psucæ in acutis per nares effluentes
alæ & periculoſæ, præſertim alijs pravis ſym-
omatibus conjunctæ, denotantes naturæ im-
ecillitatem vel irritationem à malignitate, nisì
e indicatorio apparens cum bonis ſignis criſin
er eandem viam futuram prænunciet. Immode-
tus ſanguinis fluxus in varriolis & morbillis
aximè paſt earum eruptionem uti etiam in feb-
ous malignis & peſte ſemper malum portendit.

Indicat. Sunt, ſanguinis efferos motus, ejúſ-
ue ebullitionem & orgaſmum inhibere, laxam
us texturæ compagem obfirmare, acrimoniam
us contemperare, poros ejus conſtringere, con-
enſare, vaſorúmque orificia aperta occludere.

Curat. fit I. Inſtituendo V.S. Si vires nondum
ſolutæ, & quidem ex brachio è directo fluxûs:
nmo etiam V. pedis ſæpè plurimùm confert, *teſte*
vicen. & *Trallian.* cum ſanguis pleuriticorum
nguini plerúmq; reſpondeat. Fiant ligaturæ ex-
emor. Dolorificæ, cucurbit. ſupra pedes ex *obſ.*
oreſt. it. ad hypochondria, ſed cautè, nè ſe-
uatur inflammatio. Uſitatior eſt ventoſa magna
l nuchan. applicata. *Crato* pro revulſione laudat
curvationem minimi digiti. *Zacut.* cauter. actua-
ad plantas pedum applicat. ſanguinem etiam ſi-
it terror quovis modo inductus, lipothymiæ &c.

II. Purgatio per ſe non convenit, nisì adſit
oundantia humoris ſeroſi, tenuis, bilioſi fluxum
romoventis, in quo caſu decoct. *tamar. cum in-*
ſ. rhei. myrob. & *ſyr. roſ. ſol.* convenit. v. g.
. Tamarind. unc. s. fol. plant. mj. coq. in ſ. q. aq.

ad unc. iv. in Colat. inf. Rhabel. dr. 1. myrob. cit. dr. s. ſant cit. gr. vij. in Col. diſſolv. ſyr. roſ. ſol. unc. 1. Rhab. pulv. ſcr. 1. l. ℞. mann. El. unc. ij. diſſolv. in aq. plant. unc. iij. add. Rhab. el. pulv. dr. 1. ſyr. myrt. unc. 1. M. interim utile eſt finitâ purgatione exhibere Paregoricum, ut ſanguinis furor ceu catena conſtrictus coerceatur. Enema quoque refrigerens ſæpiùs iniici poteſt.

III. Frigida & adſtringentia applicentur nuchæ, fronti, ſcroto, manibus, pedibus, mammis in mulieribus, & interdum etiam epati. Sic fronti applicari poteſt catapl. *ex bol. armen. cum alb. ov & acet.* vel *ex gypſ.* aut *argill. calcinat. cum acet.* vel *ex fulig. cum alb. ov. & acet.* frontal. etiam v. g. *croc. mart. adſt. bol. arm. terr. ſig. ſang. drac. à. dr. 1. decoct. gall. malicor. cum mj. mille fol. unc. vj. acet. roſ. unc. 1. s. nit. præp. dr. s. M. l. ℞. aq. roſ. opt. unc. iij. fol. querc. unc. 1. acet. roſ. unc. 1. s. bol. arm. terr. ſig. lap. hæm. à. dr. s. album. ov. N. 1. M.* proſunt & lintea quadruplicata immerſa in aq. frigid. in qua *nitr. diſſol.* ad epar, & teſtes epithem. v. g. ℞. *ſucc. ſemperviv. maj. rec. expr. lib. s. acet. acerr. unc. ij. nit. unc. s. camph. dr.* 1. Alij teſtibus, collo & hypochondrijs frigidè applicant *oxycrat. cum nit.* eundem etiam liquorem linamentis intrudunt in nares, vel etiam in ore eum teneri jubent. Pedes etiam in frigidam demer-

ergunt. *Acet.* In aurem rari fluenti vicinam ſtillant. it. fabam aut numiſma argenteum raci narium inter cilia arctè alligant.

IV. Danda intrinſecus refrigerantia, incraſſana, ſanguinem ſiſtentia. ùt *tinct. roſ. papav. errat. ſant. rub.* julep. v.g. ℞. *ſyr. pro tinct. roſ. unc. iij. decoct. hord. lib. iij. ſp. vitr. q. ſ.* ℞. *aq. ag. unc. iv. burſ. paſt. endiv. cich. roſ. à. unc. i. ſyr. corrall. unc. iij. fl. papav. errat. frag. à. unc. i. s. ſucc. cit. unc. ij. M.* ℞. *aq. plant. papav. errat. portul. ſperm. ran. à. unc. iv. ſyr. de nymph. vel roſ. ſicc. unc. ij. ſal. prun. dr. i. M.* addunt ii *Camph. & laud. op* mixtur ſtegnotica *ſylv.* ℞. *aq. plant. unc. iij. cinam. dr. ij. acet. vini unc. s. corrall. rub. præp. ſcr. ij. terr. ſig. ſcr. i. laud. op. gr. iij. ſyr. myrt. dr. iij. M.* capiat cochleatim. proſunt et: Emulſ. v. g. *amygd. unc. I. ſem. 4 fr. m. à. dr. I. papav. alb. dr. iij. decoct. hord. lib. I. M. f. emulſ. dulcor. ſacch. ſ. q.* imprimis utilia acida ùt *ſpir. vitr.* hinc etiam utiliſſimæ *fridul. vitriolat.* ex ſpecificis intrinſecis ſunt *ſterc. porcin.* vel *aſinin cum ſucc. urt.* vel *aqua plant. dit. colat. & ſach. dulcorat.* valent etiam hæc ſtercora exteriùs vel olfacta vel calentia fronti & temporibus admota, vel ſicca naribus immiſſa. Alij exhibent ſanguinem effluentem toſt. & pulveriſat alij *ſucc. urtic.* alij *ſpic. nard. pulveriſ. ex viſcul.* vel *aq. plant.*

V. Veniendum ad ſpecifica externa & topi ca, venas apertas occludentia. Ex illis ſunt *buff. ex-*

ſiccat. pulv. & in ſindon. rub. axillis ſuppoſitus, vel manibus retentus, ut incaleſcat.. *lign. ſympathet. ex fraxin.* Wund-oder Hayl-Holtz naribus ad motum. *lap. hæmat.* manu detentns, vel *jaſpis genuinus*, vel *fruſt. cretæ* digito annulari detentum. *pulv. ſympathet. ex vitriol. ven.* cui, vel ſanguis inſtillatur, vel quo linteum ſanguine madidum conſpergendum, aut ejus ſolutioni immergendum. Alij eum etiam chartæ vel linteo incluſum ſub axillis ponunt, ut incaleſcat. Ex his ſunt *alum.* vel *integre naribus immiſſ.* vel *cum lacca pictorum pulveriſ. l. ſang. drac.* v. g. ℞. *alum. crud. q. pl. add. lacc. pictor.* Kuglack *q. ſ. ad pulv. incarnato colore tingendum. inſuffietur ſæpiss l. cum turunda in. aq. humectat applicetur. alij laco lacc. ſang. draconis addunt. laudatur & ſolutio alum. & vitriol. item liq. ſtiptic. Weber.* aut *della vigne.* turundis inditus ac intra nares per 2. dies relict. it. *phlegm. vitr. acid. goſſyp. atrament. infect. fulig. furni,* vel *ex fundo cacab. æneorum.* vel *etiam cum alum. mediante aq. ſperm. ran. & album. ov. humect. & cum goſſyp. applicat.* it. ℞. *ſterc. porc. exſicc. dr. ij. pulv. roſ. rub. dr. s. excip. ſucc. plant. & cum bombac. applic.* ℞. *thur. alo. ſang. drac. farin. vol. tel. aran. pil. lepor. minut. inciſ. à. dr. s. excip. ſucc. plant.* ℞. *lanug. cydon. trag. maſt. ſang. drac. Bol. arm. lap. hæm. alo. farin. vol. à. ſcr. 1. M. f. pulv. ſubtiliſſ. ex quo cum album. ov. & goſſyp. f. turund.*

dum

lum turundæ naribus induntur, os aquâ frigidâ lenum tenendum. Prodeſt etiam exceptus *vapor. cet.* it. *oxycrat.* naribus frequenter attractum. ttmüllero teſte *ſpir. vin. rectific.* naribus paulò òſt profundiùs injectus, ſanguinem citiſſimè coaulat.

Diæta victûs ratio ſit incraſſans ex *oryz. extremit. animal. ovis ad durit. coct. pom. coct. cyon. condit. pult. amygd.* vini uſus ſuſpectus, hinc otus ſit *emulſ. amygd.* cum decoct. *cc. uſt.* para, vel *tinct. roſ.* vel *aq. chalyb. cum ſyr. gran.acid. orall.* vel 3.p. *aq. font.* & 1.*p. lact.* ſimul coct. pro otu extraordinario *vin. gran. cyd.* vitentur graiores animi & corporis motus ùt ira, frictiones aſi, oris motus per multam loquelam, maſticaonem &c.

Læſus guſtatus.

Æſus guſtatus verlohrner Geſchmack.

Definit. Eſt ejuſdem vel abolitio vel diminutio exorta vel à defectu ſpiritûs an. in ipſa par, vel nervi guſtatorij quoad ejus filamenta paillaria intemperie, obſtructione: vel ejuſdem epravatio à linguæ ſubſtantia, ejúſque papillis erveis vitioſo quodam humore imbuta.

Curatio fit pro varietate cauſ. in guſtu icterico æpè convenit vomitus, vel infuſ. *rhab. cum ſyr. e cich. cum rhab. & el. de ſucc. roſ.* hinc *ſer. lact. cidulat.* decoct. *cich in aq.* vel *juſcul.* vel *radix acetario,* aut *condit.* vel decoct. amarum l. ℞. *ad. cichor. berb. abſint. Rom. Card. ben. a. mj. cent.*

min. m. s. coqu. in vin. & aq. cich. à. menſ. 1. s. ad conſumpt. 3. part. prodeſt & *crem. hord. cum ſucc. lim. crem. tart. ex juſcul.* collutio oris *ex aq. plant. cum ſyr. ex ſucc. acetoſ. & ſal. prun.* raphanus ante paſtum maſticatus acuit guſtum *teſte Hæfero.*

Prunella.

NOm. Prunella die Breyn.

Definit. Eſt linguæ ſiccitas, durities, nigredo & ſcabrities, ità ut interdum etiam rimas agat.

Gen. Eſt morbus in ſuperficie ſ. ſymptoma qualitatis mutatæ.

Subject. Lingua.

Differ. Alia *vera*, de qua dictum: alia *dicta* die Hertz-Breyn dum illa ſiccitas, durities &c. ad æſophagum & ipſum quoque orificium ventriculi extenditur: alia *angina alba* die weiſſe Breyn contingens præcipuè in inflammatione tonſillarum mitiori, ubi materia viſcida, alba mucoſa & glutinoſa linguam & fauces inſtar tenacis pelliculæ incruſtat.

Cauſ. Prunell. eſt ſaliva à vaporibus & humoribus calidis, acribus, putridis aut malignis glutinoſa & mucilaginoſa reddita: immo ab æſtu quaſi calcinata partes irritans, ut phlogoſin acquirant. Accidit ùt plurimùm in febribus contin. malign. aut inflammationibus viſcerum.

Prognoſt. Lingua nigra cum ſiccitate, ſcabritie, ſciſſuris & uſtione in morbo acut. periculoſa, ob maximum incendium. Ab initio morbi ſtatim

m exuſta denotat viſceris alicujus inflammatio-
em ex hypochondriorum dolore, duritie, tu-
nore & calore dignoſcendam.

Curat. Fit ablatâ causâ. pro mitigatione ſym-
tomatis V. S. ſub lingua maturè inſtituenda :
onveniunt collutiones oris tam cum, quàm ſinè
argariſmo v. g. ℞. *aq. Prunell. unc. iv. acetoſ.
rag. plantag à. unc. ij. ſemper viv. maj. unc. 1. dia-
nor. dr. vj. troch. de nit. præp. dr. 1. M.* ab hujus
ſu fauces & lingua Illin. ℞. *Diamor. unc. 1. s. ſyr.
iol. ſ. dr. vj. ſp. vitr. gut. iv. M. ſeq.* Gargariſ.
naximè uſualis. ℞. *herb. ſemper viv. rec. Miij.
ancr. viv. N. iv. aq. ſemperviv. m. unc. iv. acetoſ.
ymph. à. unc. iij. contund. & exprim. add. acet. fl.
amb. roſ. à. unc. 1. s. diſſolv. ſal. nit. præp. ſcr. 1.
liamor. unc. 1. M. pro garg.* poteſt ejus particula
tiam abſorberi, ut ad æſophagum ſimiliter affe-
tum perveniat. prodeſt & ſolum *ſal. prunell.* in
q. ſemperviv. ſolut. l. ℞. *aq. ſemperviv. m. impræ-
nat. cum ejus ſucc. rec. expr. lib. 1. diſſolv. ſal. ar-
non. dr. 1. M.* proſunt & mucilagines v. g. ℞.
*nucilag. ſem. Pſyl cydon. malv. cum aq. rub. id. l.
berm. ran. extr. à unc. s. ſyr. viol. l. Portul. dr. vj.
it. parum M.* ſi lingua æſtu exuſta collutioni non-
ederet prodeſt impoſitum linguæ *fruſt. lard. non
alit.* vel *aq. priùs macerat.* vel *butyr. rec. in aq.
oſ. lot. unc. s. cum ſal. prun. dr. s. mixt. in aq. frig.
ervat. & ad piſi* vel *fabæ magnitud.* ſæpiùs de die
& diu in ore detentum. Si palatum doleat ex ra-
nentis cutis decidentibus, *lac tepid.* gargarizetur
vel ℞. *hord. mund mj. raſ. cc. unc. ij. herb. prunell.
l. malv. arbor. à. M. s. fol. ſemperviv. m. mj. ſem.*

cydon. plant. à. dr. ij. canc. contuſ. N. xij. coq. ex aq. font. lib. iv. ad 3. p. conſumpt. & applic. ſeq. ℞. *ſem. pſyl. cydon. à. dr. 1. ſ. Gumm. trag. dr. 1. cum ſ. q. aq. roſ extr. mucilag. ſatis liq. cui add. ſyr. viol. parem doſim. f. inſtar. gelat.* qua gelatina frequenter ex cochleari utendum, diúque in ore continenda. vel ℞. *mucil. ſem. cyd. aq. roſ. extr. mell. roſ. à. unc. ij. ſucc. ſemperviv. rec. cochl. iv. M.* à intrinſecùs nonnulli exhibent. *pulv. pyrium.* alij *lap. prun.* vel *pulv. rubeum prun. ab Hœfer.* deſcriptum. vel pro *potu ord.* ℞. *ſal. nit. præp. unc. 1. crem. tart. dr. ij. ſulph. alum. crud. à. dr. 1. ſacch. unc. ij. M. f. pulv. de quo coch. m. cum aq. font. menſ. 1.*

Dolor Dentium.

NOm. Dolor dentium, *Odontalgia* alijs etiam odontagra Zahn-Schmertzen.

Definit. Eſt triſtis ſenſatio partium membranoſarum iu dentibus exorta ab earum ſolutione continui.

Genus. Eſt ſymptoma depravati ſensûs tactûs.

Subject. Sunt membranulæ dentes intimè inveſtientes, & nervoſæ fibrillæ poros penetrantes, inque ſubſtantiam ſe ſe inſinuantes, ſubinde etiam gingivæ.

Differ. Alius *intenſus*: alius *remiſſus*: alius *continuus*: alius *remittens*: alius *periodicus*: alius *filius calidæ materiæ* ein hitziger Fluß. Infeſtans facie rubrâ, inflatâ, venis & arterijs turgidis, dolore pulſatorio, ſubinde etiam tumore maxillæ ſan-

gui-

guineo cum dolore tenſivo & pulſatorio, totum capitis hæmiſphærium occupante: alius **ein falter Fluß** infeſtans ſignis contrarijs & tumore ædematoſo.

Cauſ. intern. Vel eſt humor calidus, ſeroſus, ſalſo-acris vel acidus, vel nunc mitior & lymphâ magìs dilutus ex M. S. vel vicinis glandulis ad radicem dentium delatus, vel materia in dentibus corrupta ac putreſcens, ut vermiculi exinde generentur, vel corruptio proprij dentium alimenti, quod acorem contrahit, híncque fibras, ſ. membranam nerveam circa radicem dentium criſpat, & vellicat: immo etiam dentium cariem & corroſionem efficit.

Cauſ. extern. Aër auſt. aquil. crapul. & omnes, quæ fluxiones excitare valent. it. aſſumpta ſacharata, dulcia, fervida, ſuperbibendo potum frigid. nimis. frigida, acida.

Prognoſt. Odontalgia per ſe non eſt periculoſa: contumacior tamen aut diuturnior convulſiones, vigilias pertinaces, atque alia ſymptomata gravia excitare valet. tumor in gingivis, aut maxillis obortus doloris dentium ſolutionem affert. Dolor dentium quandoque eſt infallibile ſignum conceptionis in mulieribus, quod plurimæ confirmârunt.

Indicat. Sunt dolorem lenire, acidum corrigere, fluentem materiam revellere, evacuare, diſcutere, dentes carioſos evellere, vermiculos enecare &c.

Curat. fit. I. Præmittendo ſubinde univerſalia præſertim in dolore contumaciori ut v. g. V. S.

largam, purgationem per *gialap.* cucurb. ſcarif. ad ſcapul. & cubit. veſicator. ad nucham, vel ponè aures. quæ nunquam negligenda utpote maximè proficua.

II. Adſtringentia & fluxionem inhibentia applicanda temporibus, ſi dolor ſit in maxilla ſuperiori: propè aures, ſi in inferiori, talia ſunt emplaſtra ex *maſt.* vel *ex pic. nig. cum gall. & alum.* vel *ex tacam. carann. cum balſ. peruv. malax.* vel *rad. conſol. maj. contuſ. & admot.* Alij etiam auribus infundunt *acet.* vel *vaporem ejus* excipi jubent. Alij in cauſa magis frigid. inſtillant *ol. amygd. am.* vel *ſucc. all. cum theriac.*

III. Ex topicis dolorem ſiſtentibus laudantur ſequentia ùt *ſotirell parv. minder.* imponendo ejus parum cavitati dentis. *laud op.* ſ. *pilula ejus* parti dolenti indita. ſ. *ejus eſſent. cum ſp. vin. extract. cum bombac. denti* immiſſa. ſ. *ad gr.* 2. vel 3. *intus exhibitum.* prodeſt etiam *fum. nicotian.* it. eadem dentibus maſticata utì & *radix pyr.* vel *in acet. decoct.* it. decoct. *rad. hyoſc. in acet.* vel *aq.* vel *decoct. nicotian. cum fl. cham. decoct. guajac. in aq.* vel *vin.* vel *junip. in acet. vin. l.* ℞. *vin. alb. generoſ. unc. iv. rad. hyoſc. alb. dr. ij. bull. ad conſumpt. 3. p. col. add. acet. unc.* 1 *vernic. dr.* 1. *iterum ebull. & col.* valet et: decoct. *quajac l. gall. l. rad. urt. maj. l. cc. uſt. in aq. l. vin.* proſunt. *fl. Sambuc. in vin.* coct. & etiam extrinſ. applic. egregiè etiam confert. *camph.* vel tantillum denti dolenti intruſ. vel *in ſp. vin. ſol.* vel *in acet. decoct. ac calide in os ſumpta.* v. g. ℞. *camph. dr. s.*

coq. in acet lib. s. ac calidè in os ſumatur, egregia etiam ſunt *ol. deſt.* ùt *charyoph. bux. junip. ſabin. cum camph. eſſ. ſuccin. cum camph. petrol. cum camph.* Tinctur. Odontalg. *Timæ troch. & balſ. odontalg. minſ.* Teſte etiam *Foreſto* dolorem ſubitò mitigat *rad. lapat. acut. vere collect. in tall. inciſ dentique applicat* alij ſeq. laudant ℞. *ol. charyoph. ſp. thereb. à. ſcr. 1. camph. gr. iv. M.* indatur denti mediante Goſſyp. ter. l. quater in die laudantur etiam in cauſ. calid. *troch. de nit. pp. ſ. dentibus inditi ſ. in aq. ſolut. & in ore tepidè detent.* à proprietate juvare dicitur *oſſiculum brachij,* vel *femor. dextr. buffon.* aut *ranæ terreſt.* à carne mundatum, quo gingivæ dentis fortiter fricantur. prodeſt & fumus hyoſc. carbon. inject. & ore hauſtus. Alij ad curas magneticas & transplantatorias deveniunt. alii ſp. vin. in quo zz. infuſ. guttam unam l. alteram naribus attrahere jubent. Alij ſpirit. ſulph. in quo antim. crud. per noct. infuſ. tempora inungunt ſi in Superiori maxilla dens doleat, ſi vero in Inferiori partem dolentem, ſed brevi poſt abluatur aq. font. rurſus, ne cutis aduratur.

Extrinſecùs in tumore maxillæ conveniunt ſuffit. *ex ſach.* vel *ſuccin. maſt. ſabin. &c.* applicetur *ſal. in ſartag. toſt.* vel empl. *de melil de ſperm. cet.* vel *camph. in ol. amygd. d. ſol.* Si propè radices dentium affectorum parvus tumor durus emergat intenſè dolens, pro ſuppuratione adjuvanda *lac. tepid. cum incoct. fic. & croc. gargarizandum.* Si vermes in dente fuerint, immittenda aliquot *gr. mercur. d.* vel *ol. deſt. abſinth.* vel

ſp. vin.

ſp: vin. in quo aloës ebullierit. Si dolor nullis cedat remedijs, dénſque omnino cavus & carioſus ſit, vel filo candenti ferreo adurendus, quod ſinè dolore fit, ac remedium tutum eſt vel evellendus citra magnam concuſſionem, vel maxillæ aut vaſorum diſruptionem; neque tamen etiam in ſummo dolore, vel dum fluxio vehemens aut ſumma gingivæ inflammatio. Si ingens ſequeretur Hæmorrhagia ſiſtenda *pulv. vitriol.* vel remedio Galen. *ex alo. thur. pil. lepor. cum alb. ov. l:* cauter actual.

Caries, Nigredo, Stupor, Algor, Stridor, & vacillatio Dentium.

CAries Dentium hole/ würm-ſtüchige Zähn. *Definit. & Cauſ.* Eſt eorundem corruptio & corroſio, ut excaventur, frangantur & fruſtillatim excidant, oriunda vel ex læſa dentis nutritione alimento ejus in acidum degenerante, vel à vermiculis in dentibus genitis, vel ex aſſumptis nimiùm frigidis. Teſte enim *Hip. 5. aph. 18. frigidum inimicum oſſibus, dentibus &c.* vel nimis calidis, aut acidis, aut viſcidis, glutinoſis, dulcibus, vel à fucis mulierum ex hydrargyro. Caries hæc in parvo puncto primitus nigreſcentè incipit, hinc foraminulum aperitur ad interiora penetrans. Subinde etiam fætor oris conjungitur ex corruptione tum nutrimenti dentis, tum maſticatorum, retentorum in ijſdem.

Curat. fit. 1. Cariei ulteriorem progreſſum inhibendo vel per *cauter, actual. ex aur,* vel *argent.*

vel

vel *potential.* immittendo *cum bombac. ſp. vitr.* vel per medicamenta, qualia ſunt *cer. virid. cum myrrh. ſubact. zz. in oximel. coct. corall. alb. oſſ. ſep.* vel *ſol.* vel *cum mell. roſ. mixt.* it. *camph.* 2. dentem evellendo, ſi caries longiùs proceſſerit, nè etiam dens contiguus carie afficiatur, & ſi propè radices tuberculum recidivet & fiſtulam efficiat. Si dens cavus doleat ex defluxione, non ſtatim evellendus, cùm dolor dein alium dentem occupet: immo etiam periculoſa ſit extractio tempore fluxionis & ſummi doloris. Dentem ad faciliorem evulſionem l. ut ſponte excidat, diſponunt *ſucc. tithymal.* denti inditus, vel globul. ex *eo* & *ſale ammon.* parat. vel paſt ex ſarin trit. cum *lact. ficuln. l. catapot.* item *ping. ran. virid.* dentibus affricata l. iis indita. Fætorem dentium ex carie tollit ablut. cum *aq.* in qua *ſal armon.* mixt.

Nigredo dentium ſchwartze/ häßliche Zähn.

Definit. & Cauſ. Eſt eorundem decoloratio & in colorem nigreſcentem vel alium fœdum mutatio Oriunda ab humoribus vitioſis in ſuperficie illorum hærentibus ſ. fruſtrata eorum nutritione genitis, ſ. aliunde delatis, vel ex frequenti eſu dulcium, inunctione, *mercur. viv.* huc etiam ſpectat *lapis. dentalis. ſ. lithodonton, tophus*, aut vulgò *tartarus dentium*, der Weinſtein am Zähnen ortus tum ex læſo dentium nutrimento, tum ex adhæreſcente mucilagine ciborum & potuum.

Curat. Fit vitando acetum & cibos admodum calidos, removendo ſæpiùs adnatum tartarum & impuritates dentium per dentiſcalpium ex *lentiſco*, colluendo dein os à ſumpto cibo *vin.* vel *aq.*

ſal.

ſals. Nigredinem tollunt frictio dentium cum liccinia lanea imbut. *aq. font. cum ſp. vitr.* vel *alum* ità tamen, nè nimiùm aceſcat fricando poſtmodum cum *magiſt. corrall.* vel *pulv. dentiſric.* vel decoct. *alum. uſt. & cinam. in aq. font. & roſ.* v.g. ℞. *alum. uſt. ſubtiliſſ. pulv. dr. ij. cinam. integ. dr. 1. s. aq. font. roſ. à unc. iv bull. in phiol. vit. ad 3. p. conſumpt* hinc conveniunt pulv. dentifricij *ex oſſ. ſep. cc. uſt. mandib. luc. piſc. teſt. ov. calcin. corall. alb. alum. teſt. conch. cin. tabac. roſm. ſalv. ſang. drac. myrrh. maſt. thur. rad. ir. lapid. pumic. ſilic. calcinatus* (licèt monente *Zwelfero* duriora lapidea utpote gingivas nimiùm atterentia vitanda ſint) *rad. biſtor, panis ſiligin. toſt.* &c. hiſce odoris gratiâ addi poſſunt *moſch. amb. gall. moſch.* vel *ol. deſt. lig. rhod. cinam. ſalv.* vel ſpecies irrorari *ſpir. roſ.* poſſunt etiam ejuſmodi pulveres tingi *tinct. ſant. rub.* vel *gr. kerm.* vel *coccioniglià* in *aq. aluminoſ. ſol.* v. g. *rad. biſtort. alum. Corall. alb. à. unc. 1. M. f. pulv. l.* ℞. *oſſ. ſep. cc. uſt. pumic. præp. à. unc. iij. moſch. ſcr. 1. M. f. pulv. add. ſp. roſ. unc. s.* ſicca ℞. *lap. pum. ſubtiliſſ. pulv. unc. 1. pulv. Ireos dr. iij. Gall. moſch. dr. 1. ol. roſmar. ſalv. cinam. à. gut vj. ſilic fluv. calcin. & pulv. unc. iv. pan. ſilig. toſt. pulv. & cribrat. unc. ij. cin. ſalv. roriſm. Tabac. Iuniper. à. dr. 1. s. maſt. olib. ſang. drac. à. dr. 1. myrrh. alum. à. dr. s. M. f. pulv. vel cum ſyr. aut mell.*

roſ.

iſ. f. linim. prodeſt etiam *farin. virgin. minſ. um ſang. drac.* in malo pertinaciori optimum emedium eſt *ſpiritus ſalis cum mell. ad gratiam iporis mixtus*, vel *ol. ſulf. aq. vulg. dilut.* it. frictio dentium *cum rad. polyp. in vin. ſpir. ſulfur. cificato* immiſſa & exſiccata. Circa acida fortiora otandum, quòd frequentiùs uſurpata dentes quidem dealbent, ſed fragiliores reddant, ſenſimque rodant. Nigredo dentium & linguæ ex eſu ceraſ. l. myrtill. tollitur ſuffitu *candelæ ſulph.* occluſs tamen faucibus.

Stupor ſ. *hæmodia dentium*, **ſo einem die Zähn erſchlagen** eſt moleſtia & dolor quidam dentibus ccidens ac maſticationem impediens, contingens t plurimùm poſt aſſumpta acida, vel eadem vomitu rejecta ùt in affectione hypochondriaca. *In urat.* prodeſt *portulac. rec. maſticat. caſeus rec.* el *vetuſt. ſiliq. ov. ad durib. coct.*

Algor dentium, eſt vitium eorum, quo frigois attactu notabiliter alterantur & ſpecialiter doent cum impedimento maſticationis. Prodeſt in oc affectu *ſpir. vin. dentibus affrict. pan. calid.* el *vitelli. ov. aſſat. calide maſticat. theriac. dentibus affrict.*

Stridor dentium **das Zähn-Klappern** eſt maxillarum vehementiſſima conſtrictio cum ſtridore, ependens ex impetu convulſivo muſculorum naxillam inferiorem deorſum moventium. Tollitur curatis convulſionibus.

Vacillatio dentium **das Zähn-Nacklen** / eſt eoundem nimia mobilitas & laxitas, dependens

vel

vel ex ictu, caſu &c. vel à defectu alimenti ùt in ſenibus & convaleſcentibus vel à nimia humiditate radices dentium laxante, vel etiam ſimul acrimonia ſcorbutica ex particulis corroſivis, acidis & volatilibus, gingivarum poros penetrante, eos corrodente, ac ſpiculis ſuis connexionem cum dentibus debilitante: immò ſæpiùs etiam dentes quo ad corticem exteriorem exedente, & denigrante.

Curat. Dirigenda potiſſimùm ad gingivarum eroſionem. Utendum collut. or. v. g. *herb. cochlear. veron. ſalv. prunell. à. mj. polypod. q. unc. s. maſt. myrrh. à. dr. ij. alum. dr. s. inciſ. & contuſ. coq. cum aq. ſalv. lib. ij. col. add. mell. roſ. unc. iij. M.* detineatur calidè in ore. ſi putredo adſit. ℞. *oxymell ſquill. mell. roſ. à. unc. 1. myrrh. pulv. dr. s. alum. uſt. ſcr. s. M.* teſte Borrell. *c. 2. obſerv. 55.* parùm *alum.* in *unc. 1. ſp. ſulph. ſolut. cum unc. vj. conſ. roſ. mixt.* & deterſo dentium tartaro inſtar opiatæ admot. intra 15. dies dentes dealbat firmat & carnem gingivarum reſtituit. Mermann. ſeq. probat ℞. *alum. dr. s. diſſolv. ad ignem in unc. iij. acet. add. mell. unc. ij. coq. ad conſiſt. Elect. moll.* quod m. & v. gingivis affricetur. Si dentes exciderint locum ſuppleant factitij ex *ebore* vel *dente hypopothami parati & filis aureis dentium ſeriei adaptati.*

Gingivarum Eroſio.

GIngivarum eroſio eſt affectus quo gingivæ ab humoribus acribus, ſcorbuticis: ſubinde

etiam

iiam à vaporibus ex lumbricis elevatis (in pue-
ss enim gingivas corroſas habentibus haud vana
ſpicio vermium eſſe debet) eroduntur ac flac-
dæ, tumidæ, ulceroſæ, cruentæ & corruptæ
dduntur ſub nomine Mund-Feyl. Nonnun-
iam etiam abſumuntur.

Curat. Præmiſſis univerſalibus fit topicis mun-
ficantibus, adſtringentibus, conſolidantibus &
itredinem inhibentibus ùt collut. or. ex decoct.
t. in vin. ex decoct. *ſalv. roſm. in aq. cum*
uco alum. l. ℞. *herb. ſalv. mij. fl. malv. hort.*
b. mj. rad. polypod. unc. s. f. decoct. in lib. 1. aq.
nt. Col. add. mell. roſ. unc. 1. s. alum. uſt. dr. 1.
. prun. dr. iij. M. l. ℞. *rad. pentaph. unc. s. ſol.*
lv. myrt. piloſell. naſturt. aq. à. m. s. fl. roſ. rub.
ij. Balauſt. cort. gran. à. unc. s. coq. in vin. rub.
aq. plant. à. lib. 1. s. contineatur m. in ore
llide ℞. *gall. immat. calic gland. balauſt. à.*
ic. 1. roſ. rub. pj. alum. crud. dr. iij. coq. in aq.
rrat. p. 2. & 1. vin. rub. auſt. Dein gingivæ
inantur *diamor. ſp. vit. acificat.* vel *ol. vitr.*
m mell. roſ. vel *ſyr. de roſ. ſicc. mixt. ad inten-*
m aciditatem. proſunt & liniment. parata
mell. ſp. ſulf. vel *ſal. acificat.* addendo *pulv.*
l. ſalv. fl. aquileg. alum. rad. ir. flor. myrrh. cc.
. roſ. rub. ſang. drac. nuc. cupreſſ. cin. Tabac.
c. ℞. v. g. *alum. crud. dr. 1. s. fl. aquileg. fol. ſalv.*
dr. ij. rad. Ir. fl. dr. 1. s. myrrh. El. ſcr. ij mell.

K roſ.

roſ. q. ſ. M. f. linim. efficacius erit, ſi mel imprægnetur gutt. aliquot *ſp. ſal.* l. *vitriol.* hoc illin. quottidiè bis gingiv. l. ℞. *pulv. fol. aquileg. ſalv. ment. criſp. nuc. moſch. á. unc. s. alum. uſt. unc. I. mell. periſſ. unc. iv. M.* laudatur etiam *ſp. Cochlear. cum mell. roſ. mixt.* utilis etiam *tinct. lacc.* l. ſeq. ℞. *Crem. aq. calc. viv. ſupernatant. dr. iij. gum. lacc. dr. ij. vitriol. cyp. gr. vj. aq. roſ. ſalv. à. unc. I. s. ſolv. leni calore ac eo* laventur gingiv. quod remedium probatum. in malo graviori quandoque deveniendum ad *ung. ægypt. aq. virid. hartman. plater. &c.*

Aphtæ.

APhtæ das Gurſer.

Definit. & Cauſ. Sunt exulcerationes & excoriationes aliquarum vel omnium oris partium: quandoque etiam & æſophagi ac ventriculi cum eſcharis ſubinde variorum colorum exortæ à vaporibus vel humoribus acribus, bilioſis, ſalſis, acidis vel malignis ùt in febrib. malig. lue vener. vel ſcorbuto infectis, vel ab ichore ſalivali corrupto vel in infantibus ex lactis corruptione & exinde exorta acrimonia & aceſcentia.

Cauſ. diſpoſ. Infantes tenelli, adulti etiam & præcipuè mulieres menſium ſuppreſſione laborantes, gravidæ, ſcorbuticæ febribus malignis laborantes.

Different. Alia ulcuſcula ſunt *alba*, alia *flava* alia *nigra*, alia *benigna*, alia *maligna*, alia *profundiora cruſtoſa & ſordida &c.*

Pro-

Prognoſt. Faucium exulceratio cum febre ma-
. & cum alio inſuper pravo ſigno apparens mor-
s periculum minatur: denotans malignam hu-
orum acrimoniam. *Valleſ.* Multos hâc affectio-
e perire obſervavit ob graviſſimum faſtidium
bi & potûs. Aphtæ aliàs facilè curantur, præ-
rtim albæ, & tenvi cruſta tectæ, malè ardiunt
avæ, peſſinæ profundiores, putridæ, nigræ, cru-
oſæ.

Curat. Præmittendo ſi opus univerſalia, præ-
rtim in adultis per V. S. purgationem *ex mann.
ſſ. tamar. ſyr. roſat. ſol.* cucurb. ſcarif. veſicat.
l cervic. hirud. propè aures, temperantia ùt *ſer.
ct. baln. aq. d. vict. refrigerante &c.* fit topicis,
oi, ſi inflammatio ſimul conjuncta ſit, locum
bent *crem. hord:* gargariſ. *ex lact. chalyb.* inunct.
*mucil. ſem. pſyl. cydon. cum aq. roſ. extr. ſyr.
mor. de roſ. ſucc. de rap. cum nit. pp. aq. plant.
m mell. roſ.* Si his non cedat, vel non adſit in-
ammatio unicum ac ſummum remedium eſt *te-
e River. ſp. vitr. aut ſulf.* qui in adultis, purus
urpatur] intincto in eum goſſyp. bacilli apici al-
gato, eóque ulceri leviſſimo attactu admoto: in
eris *cum mell. roſ.* miſcetur ut aciditas linguam
viter feriat, ac cum pennicillo ex linteo baculo
ligato aphtæ frequenter illinuntur, huc ſpectant
nnia remedia de gingivis eroſis & exulceratis
cta ùt v. g. decoct. *ſaturei.* l. *veron. ex vin. cum
ell. roſ.* addendo aliquid *alum.* in affectu contu-
aciori. frict. cum viridi fol. ſalv. inunct. *cum
c. moſch. combuſt. cum mell. roſ. l.* ℞. *ſyr. de roſ.*

ſicc. mell. roſ. à. dr. ij. s. maſt. el. pulv. dr. s. ſp. vitr. gut. vj. M. in ſummo dolore & inflammatione ad *laud. op.* deveniendum, ſi ſordida & profunda fuerint ulcera *ung. ægypt. cum mell. roſ.* miſcendum vel *alum. uſt.* decoctis. v.g. ℞. *ung ægypt. unc. s. mell. roſ. unc. 1. ſyr. de roſ. ſicc. dr. ij. M.* ℞. *mell. roſ. unc. ij. rob. diamor. unc. s. alum. uſt. ſp. vitr. à. ſcr. iv. M.* præſervatio fit ablutione per *urin.* illius infantis.

Relaxatio uvulæ.

RElaxatio uvulæ ſo einem das Zapffel entfallen. *Definit. Cauſ. & Sign.* Eſt ejuſdem p. n. à pituita ſ. lympha craſſiore laxatio & elongatio citra inflammationem, ut longior facta partem ſuperiorem æſophagi contingens nauſeam pariat ac radici linguæ incumbens titillationem moleſtam in faucibus excitet, ut hâc laborantes eam perpetuò fruſtrà vorare & excreare velint, metuántque nè ejus impetu ſtrangulentur.

Curat. I. Dirigenda ad catarrhum quoad univerſalia.

II. Topicis in princip. adſtringentibus & repellent. ùt in angin. hinc reſolvent, & exſiccantibus, ùt ſuffitu. *ſuccin.* ore except. quod eſt ſpecificum Rueland. *pulv. cort. gran. addito tantillo pip.* vel v. g. ℞. *roſ. rub. balauſt. cort. gran. à dr. s. rad. biſtort. torment. gall. immat. Ir. flor. à. dr. 1. alum. uſt. ſcr. ij. M. f. pulv.* qui applicatur ſpatulâ, vel cochleari exiguo ad id ſpecialiter

iter concinnato. l. ℞. *gall. immat. dr. 1. s. cort.* *ran. dr. 1. fl. roſ. rub. equiſet. an. dr. ij. lap. ca-* *lminar. præp. dr. 1. s. alum. uſt. dr. s. M.* pro-leſt etiam *ferment. cum ſp. vin. humect. & ver-* *tc. impoſitum* utendo ſimul gargariſ. ex de-coct. *fol. liguſt. cum ſal. prun.* Alij applicant *ſal. decrepitat*, vel *armon. cum pauc. pip.* alii pi-los quoſdam verticis ſurſum trahunt. ultimum re-medium eſt chyrurgia.

Angina.

NOm. Angina, *ſtrangulatio* ſ. *ſuffocatio*, *ſqui-nantia*, Halß-Wehe oder Apoſtem.

Definit. Eſt inflammatio ſummarum gulæ, gut-turiſque partium à ſtagnatione ac effuſione ſan-guinis fervidioris exorta, affligens cum febre con-tinua acut. difficultate ſpirandi & deglutiendi.

Gen. Eſt morbus intemperiei cum aucta magni-tudine.

Subject. Sunt laryngis & pharyngis muſculi, glandulæ, partéſque aliæ vicinæ.

Differ. Alia eſt angina *vera* de qua dictum: alia *notha* ſ. *ſpuria* quæ eſt tumefactio harum par-tium uti etiam uvulæ, tonſillarum &c. plùs mi-nùs ædematoſa exorta à lympha glutinoſa plùs minùs acri nunc irritante & phlogoſin excitante, nunc glandulas infarciente & ſanguinis motum plùs minùs impediente: affligit hæc ſinè febre vel ſaltem cum lenta & ſolo impedimento deglu-tiendi, vera alia dicitur *Synanche*, dum interni fau-

 cium

cium ſ. pharyngis muſculi: alia *paraſynanche* dum externi inflammantur: alia *cynanche*, dum internæ partes laryngis: ſubinde etiam ipſe pulmo eſt inflammatus, atque hæc omnium vehementiſſima affligit cum orthopnæa, oris rictu, linguæ exſertione, oculorum prominentia, faciei rubore, aphonia & potûs per nares regurgitatione: alia *paracynanche* dum exteriores laryngis muſculi inflammati. diviſio hæc magìs ſpeculativa eſt quàm practica, cùm ùt plurimùm ſimul larynx, & pharynx, utut nunc una pars magìs, altera minùs afficiatur, prout cognoſcendum ex læſione reſpirationis vel deglutitionis & ſenſu doloris. alia Angina eſt, in qua tumor ſive intus, ſive extra ſive utrobique apparet. Alia, in qua nullus adeſt tumor ſenſibilis, ac ideo *Aretæo* haud ineptè *latens* dicitur it. Angina alia eſt *epidemica & maligna*, alia *ſimplex & benigna.* Alterius quoque Anginæ mentionem facit. *Hip.4. aph.35.* dum ait: *ſi febre detento repentè collum intorqueatur ut vix deglutire queat, nullo exiſtente tumore lethale eſt.* Hujus cauſam veteres ad luxationem vertebrarum cervicis: R.R. autem meliùs ad convulſionem emproſtothano ſimilem deducunt.

Cauſ. intern. Eadem, quæ aliarum inflammationum.

Extern. Aër frigidus ſubitò inſpiratus poſt intenſam corporis incaleſcentiam, vel eodem modo aſſumptus potus frigidus, tempeſtas pluvioſa 3. *aph.* 16. inſpirata fermenta epidemica, res ineptè deglutitæ, & in faucibus hærentes, inunct. mercuriales ineptè inſtitutæ, crapul. ſuppreſſ. menſ. hæmorrhoid. &c.

Cauſ.

Cauſ. diſpoſ. Ætas Juvenil. temperam. ſangui-
eum, tempus inter vernum & æſtivum medium,
uſſi.

Sign. diagnoſt. Poſita in definit. & different. ncipit hic morbus cum rigore & horrore ſequiur febris ſæpè acutiſſima & paulo poſt dolor & aucium inflammatio, cui niſi maturè ſuccurraur, æger ſtatim nec deglutire ampliùs valet, nec piritum per nares ducere cum periculo ſuffocaionis.

Prognoſt. Angina vera eſt morbus acutiſſimus x valde periculoſius præſertim *cynanche* 3. vel 4. ie ſtrangulans. de hac loquitur *Hip. 4. aph. 34.* um ait: *ſi febre detento nullo apparente in faubus tumore ſtrangulatio ſubitò ſuperveniat, lehale.* hinc *paracynanche*, levior eſt *ſynanche* eglutitionem magìs lædens, leviſſima eſt *paaſynanche* de qua loquitur *Hip. 6. aph. 37. Aninâ detento, ſi tumor appareat in collo, bonum: forâs enim exiſtit morbus.* id. 5. *aph. 10.* ait: *uibus ex Angina ad pulmonem mali fit converſo, intra 7. dies intereunt, ſi verò hos effugerint, urulenti evadunt.* Sicut ſtrangulatis & ſuffocatis x *Hip. 2. aph. 43.* ità & anginoſis ſpuma circa os pparens lethale ſignum. Tumores faucium in ngina ſinè ulla ratione repentè evaneſcentes lehale ſignum ex *Hip. in coac.* quò minùs oculis ſe iſtit tumor, eò majus periculum. Si in Angina enæ ſublinguales apertæ parùm vel nihil ſanuinis ſtillent, pro malo habetur ſigno.

Indicat. Quæ in alijs inflammationibus.

Curat. fit. I. Adminiſtrando quantocyus V. S. utpote hic remedium optim. præſentaneum & compendioſum, eámque pro neceſſitate ſæpiùs repetendo & quidem 1. ex brach. hinc etiam ex ped. præſertim in fæminis vel ſuppreſſis menſibus. Pro derivatione aperiendæ V. ſublinguales, quarum apertio interdum ſola præcavet anguſtiam, dum ſentitur Anginæ principium, ubi nec febris magna nec corpus plethoricum.

II. Aliæ etiam revulſiones & derivationes inſtituendæ per frict. lot. pedum, cucurb. ſcarif. ad ſcapul. & lumb. veſicat. quod ſtatim poſt V. S. cervici admovendum, it. ex *Zacut.* p. p. cucurb. ſcarif. ſub ment. vel ſcarificat. Profundæ ſub maxilla & ſupra collum. in tonſillarum inflammationibus ſæpiùs ſubinde recurrentibus ex lymphæ vitio convenientiſſimum præſervativum eſt fonticulus.

III. Lenitiva exhibenda, vel, cùm ùt plurimùm anginoſi purgari nequeant, donec meatuum anguſtia majori ex parte ſublatâ, frequentibus clyſter. Alvus ſubducenda iiſque ſubinde acrioribus præſertim ſi pituita concurrat.

IV. Vomitoria à RR. nonnullis commendata non conveniunt, niſi vel in princip. morbi, ſi adſit amarities oris cum gravitate hypochond. & propenſione ad vomitum ac nauſea, vel ſi morbus per contagium excitatus, primæque viæ cacochymiâ ſcateant, vel in ſtatu periculoſo, ubi facta ſuppuratio, quæ tamen ob anguſtiam & ineptitudinem loci aut profunditatem ſitûs ſcalpello

aperiri nequit, quin potiùs ex tumore immi-
eat ſuffocatio, vel metus ſit, nè apertus in pul-
iones irruat, ubi vomitus periculoſum quidem,
ttìs tamen tutum remedium eſt, quia unicum
ſt.

V. In maligna & epidemica Angina V. ſectio-
e cautiſſimè adminiſtratâ, & omiſſa purgat. dia-
horet. appropriatis agendum, quæ etiam in be-
igna præmiſſ. V. S. locum habent *ex mixt. ſimpl.*
ntim. diaph. dent. apr. ſucc. ſterc. equin. &c. v.g.
z. aq. ſcorz. unc. 1. s. fl. ſambuc. unc. s. cinam.
ugloſſ. dr. iij. antim. diaph. tinct. bez. à dr. s. ſyr.
cetoſ. cit. dr. iij. M. pro 2. doſ.

VI. Utendum gargariſ. quâvis hora. vel inje-
tionibus per ſyringam. ſi vires debiles, vel ſal-
em reſupinato corpore ſinè agitatione ad unum
el alterum cochlear in ore detineantur, cùm gar-
ariſmi ex motu & agitatione partium inflamma-
atum ſuſpecti præſertim in progreſſu morbi. Pa-
antur ex decoct. *hord.* vel ℞. *decoct. hord. cum*
nj. ij. fl. malv. hort. lib. 1. s. diamor. mell. roſ.
n. unc. 1. s. ſp. vitr. ſcr. s. M. ℞. *aq. plant. roſ.*
rub. ſperm. man. à. unc. iv. album. ov. in aquam
gitando redact. N. iij. ſacch. cand. alb. dr. iij. M.
. fl. roſ. rub. m. s. balauſt. p. j. fol. plant. ſcabioſ.
. m. s. rad. biſtort. dr. ij. capul. gland. dr. 1. inciſ.
& conquaſ. coq. ex aq. ſ. q. in Col. lib. 1. diſſolv.
mell. roſ. unc. s. diamor. unc. 1. s. addunt alij ſp.
ſulph. l. ſal. prunell. in magno dolore prodeſt gar-
gariſ. *ex lact. chalyb.* vel *lact. & aq. plant. aa. ad*

p. æq. quo *Foreſt.* Anginas ad miraculum curâſſe dicitur. In Angina magìs pituitoſa admiſcenda magìs reſolventia, diſcutient. & volatilia ùt *ſem. ſinap. ſp. vin. ſp. ſal. armon. &c.* v. g. ℞. *aq. plant. lib s. acet. vin. unc. 1. ſacch. alb. unc. 1. ſem. ſinap. dr. 1. l. ſp. vin. unc. 1. l. ſp. ſal. armon. dr. 1. M.*

VII. Topicis extrinſecè utendum ut *ol. amygd. d. applicat. cum lan. ſuccid.* vel *lana ovilla nigra in ol. chamom. frix. ac cum lint. duplicat. involuta appoſito deſuper Empl. de melilot.* vel ℞. *ung. de alth. unc. ij. ol. cham. unc. s. Philoſoph. dr. ij. M.* ℞. *ol. chamom. lil. alb. amygd. d. à. unc. 1. pingued. Gallin. butyr. rec. à. unc. 1. s. croc. ſcr. 1. M.* Rueland. commendat Cataplaſ. *ex abſint. contuſ. cum axung. porc mixt.* Thoner. ſeq. ℞. *caſſ. rec. Extr. unc. 1. s. ol. chamom. amygd. d. à. unc. 1. M.* craſſo linteo obductum applicetur ſub mento. efficaciſſimum eſt Catapl. *de nid. hirund.* ℞. *nid. hirund. N. 1. fol. malv. violar. à. mj. rad. alth. lib. alb. à. unc. s. fic. ping. par. iij. fl. cham. melil. à pj. coq. & contund. add. farin. hord. ſem. lin. fænug. à. dr. iij. croc. ſcr. 1. butyr. rec. unc. 1. ol. cham. amygd. d. à. q. ſ. M.* ℞. *farin. hord. fab. à. unc. iv. pulv. nid. hirund. unc. ij. ſterc. can. alb. unc. 1. s. mell. unc. ij. ol. roſ. q. ſ.* ℞. *nid. hirund. N. 1. ſterc. can. alb. mj. coq. in vin. l. lact. prout opus ad conſiſt. Catapl. l. piſtentur cum mell. & axung. porc.*

VIII. Tu-

VIII. Tumore ad ſuppurationem vergente, ea-
em adjuvanda gargariſ. *ex lact. incoctis ficub.* vel
..*rad. liq. raſ. paſſul. mund. à. unc. 1. caric. ping.*
. vj. ſem. alth. cydon. à. dr. ij. fl. cham. pj. coq.
ſ. q. aq. in Col. diſſolv. mell. commun. l. roſ.
nc. ij. croc. ſcr. s. myrrh. dr. s. M. extrinſecus
onvenit Catapl. ex *nid. hirund.* addita *Cep.*
b cin. coct. l. ℞. *medull. pan. trit. lib. s. rad. alth.*
b. alb. à. unc. 1. ſem. lin. dr. vj. fænug. unc. s. coq.
lact. ad conſiſt. pult. traiic. per ſettac. add. ol.
mygd. lil. alb. à. dr. vj. butyr. rec. unc. s. croc.
. 1. vitell. ov. N. 1. M.

IX. Abſceſſus maturatus aperiendus vel digitis
fauces immiſſis, vel ſcalpello incurvo vel cul-
o ligneo acuto, vel candelâ cereâ vel attactu *ol.*
itr. vel per vomitum, vel ſpong. filo alligat. de-
lutit. & retractam. aperto abſceſſu ulcus mun-
ficandum & detergendum decoct. *hord. cum mell.*
oſ. vel ℞. *herb. prun. ſalv. veron. rad. polyp. glych.*
dr. ij. alum. crud. dr. 1. mell. roſ. unc. 1. coq. in ſ.
aq. ſ.

X. Si ſuffocationis immineat periculum & ab-
ceſſus nec removeri nec aperiri valeat, ultimum,
on tamen minùs rarum, quàm periculoſum eſt
emedium *brancho l. laryngothomia.*

Diæta aër ſit temperatus, victus admodum te-
uis *ex juſcul. gall. hordeac. avenac. ov. ſorbilib.*
orbitiones per cannulam, ſi aliter nequit, hau-
at. nonnulli *clyſter. trophinos* commendant, qui
amen vix quidquam efficient. alij odore panis &

car-

carnium ægros reſtaurant. Vinum venenum hic eſt. hinc ejus loco bibatur decoct. *hord. liq. & paſſul.* vel decoct. *citr.* v. g. ℞. *hord. mund. & ex-ort. cochl. 2. paſſul. min. ſacch. à. cochl.* 1. *coq in menſ.* 1. *s. aq. ad remanent.* 1. *menſ. l.* ℞. *rad. liq. dr. ij. paſſul. min. hord. mund. ſpec. decoct. pect. à. mj. coq. in 2. menſ. aq. ad conſumpt. med.* Somnus & vigiliæ moderatæ ſint. æger capite ſublimi & erectâ cevice reſpiret, alvus ſit apert. imperetur quies & maximè linguæ: in Angina notha diæta petatur ex cap. de catarrhis.

Læſiones Vocis & Raucedo.

LÆſio vocis eſt ejuſdem vel deficientia dicta *aphonia* vel *amiſſa loquela* contingens vel vitio thoracis non exſpirantis ùt in apoplex. convulſ. graviori: vel vitio laryngis ſ. ob rimulam ejus coanguſtatam, vel conſtrictam à tumoribus vicinis, rebus aſſumptis &c. ſ. muſculorum & nervorum vitio nunc paralytico excrapul. caſu ab alto, copia phlegmatis, magna raucedine: ſ. convulſivo ùt in paroxyſ. hyſter. vermibus, febrib. &c. ſ. ob ſubitaneam ſpirituum perturbationem ùt in terrore perculſis, vel vitio linguæ: vel eſt ejuſdem depravatio, & quidem, vel in *blæſitate* Liſplen / dum una littera vel ſyllaba pro altera præter voluntatem profertur: vel in affectu, quem vocans Schnarren/ dum litteram R. rite pronunciare nequeunt: vel in *balbutie* dum litteras vel ſyllabas quaſdam inter pronunciandum abſorbent & quaſi ſupprimunt, quorum omnium cauſa re-

fer-

rtur vel ad linguæ nervorum & muſculorum
temperiem plerumque humidiorem ſ. nativam,
: in ebrijs: vel ad malam linguæ conformatio-
em ùt nimiam ejus brevitatem vel craſſitiem
c. vel in raucedine, de qua hic potiſſimùm ſer-
io.

Nom. raucedo *raucitas* ſ. *ravis* die Haiſerkeit.

Defin. Eſt remiſſio vocis morbifica à ſua natu-
ali gravitate: immo inæqualis, ſubſtridula &
emiſona exorta ex læſione organorum vocis &
ræcipuè aſperæ arteriæ.

Gen. Morbus in ſuperficie.

Subject. In definition. poſitum.

Cauſ. intern. Eſt lympha, quæ licèt naturali-
er in aſperam arteriam ex membrana ejus glan-
duloſa ac glandulis juxta annulos laryngis ſitis
ranſudet pro ejus humectatione, planitie & de-
enſione ab inclementia aëris, hic tamen copio-
ùs effunditur & quidem nunc tenuior, mitior,
nunc craſſior, mucoſa, inſpiſſata in raucedine in-
veterata, & quidem ex irritatione laryngis &
aſperæ arteriæ tum à cauſis externis tum internis.

Internæ ſunt, lympha acrior, ſalſior, acidior
vel etiam materia purulenta titillando, & irritan-
do uberiorem lymphæ effuſionem concitans: hæc
lympha ad Veterum mentem à capite deſtillat:
juxta R.R. probabiliùs ex proprijs laryngis &
aſperæ arteriæ glandulis effunditur internas par-
tes quandoque excorians ùt in lue vener. ſcor-
but. tuſſi crebriori, phtyſica, ac empyematica &c.
inveterata raucedo ſequitur quandoque occultam

pul-

pulmonum vomicam, it. ulcera faucium, corroſionem uvulæ vel nervi vocalis.

Cauſ. extern. Sunl aër hybern, fumus ſulfuris, aliique acriores, diuturna loquela, vociferatio intenſior, cachinnus diuturnior & vehementior, potus glaciatus in ſummo calore &c.

Prognoſt. Aphonia, etſi nunquam bona, ac non periculoſa non tamen ſemper lethalis præſertim ſi illam critica evacuatio ſequatur. Per ſe incipiens & ſolitaria ſucceſſivè curabilis eſt, periculoſa eſt illa, de qua loquitur *Hip. 5. aph. 3. Si ebrius quiſpiam derepente obmutuerit, convulſus moritur, niſî febre corripiatur, aut quâ horâ erapula ſolvitur, vocem recuperet.* it. de qua *7. aph. 58.* ait: *quibus occaſione aliquâ cerebrum vehementer concuſſum fuerit, mutos fieri protinus neceſſe eſt.* Peſſimæ ſunt aphoniæ junctæ cum ſingultu & virium exſolutione. Raucedo per annum vel 2. confirmata vix ſanatur. Quæ ex ſuppuratione aut tabe fit, mortis brevì futuræ prodroma eſt. Sic quoque raucedines ob reſectionem vel cotroſionem nervi vocalis, vel uvulæ poſt antiquum morbum gallicum incurabiles.

Indicat. Pro varietate cauſarum variant.

Curat. In aphonia ad primarium morbum dirigenda, in raucedine præmiſſis univerſalibus ùt V.S. evacuatione, ſudorif. fonticul. arteriaca palmam cæteris præripiunt ùt v. g. ℞. *ſyr. jujub. liq. viol. à. uns s. papav. alb. dr. iij. M.* ℞. *ol. amygd. d. rec. unc. ij. ſacch. cand. viol. q. ſ. M.* ℞. *mucil. ſem. phyl. aq. viol. extr. unc. 1. ol. amyd. unc. ij. ſyr. viol. ſacch. cand. alb. à. q. ſ. M. f. linct. adden-*

dendo quandoque balſ. ſulph. thereb. l. aniſ. ſcr. 1. prodeſt etiam *diacod. in rotul. ad unc. 1. 1. s.* item *ſucc. glych. inſpiſſ.* rotul. *bechic. alb. rub.* l. parat. *ex ſpec. diatrag. frig. cum ol. aniſ.* conducit infuſ. calid. *Theè. veron. ſalv. ſpec. decoct. pectoral. &c.* decoct. ſecundar. *repar. cum ſacch.* rob. *rapar. paſſular.* decoct. *paſſul. cum aniſ. fl. ſulph. ex ovo ſorbil. ſperm. cet. à. dr. s. ad dr. 1. ex brodio calid.* item ℞. *caric. ping. dactyl. jujub. à. unc. s. liq. dr. iij. coq. in aq. ſcabioſ. & plantag. ad. 3. in Col. unc. iv. diſſolv. ſyr. viol. jujub. liq. à. dr. ij. M. pro gargariſ.* in magìs inveterata laudatur *ſyr. de Erys. Lobel. Bals. sulph. thereb. l. anis.* cum ſyr. vel ſacch. in forma pulv. item ℞. *rad. aron. pulv. ſacch. cand. pulv. à. unc. s. syr. viol. q. s. pro linct.* alij laudant *Eleſt. ex scord. fol: salv. & rad. ennul. pulv. cum s. q. mell. fact.* plura *vide de tuſſ.*

Diæta. Aëris habeatur ratio per ſuffumig. *ex gum. anim. maſt. ſuccin.* vino abſtinendum, bibendo decoct. *glych. cum tantillo aniſ.* vel *fænic.* Potus ſit actu calidus, ova cruda & ſorbilia epota claram vocem efficiunt.

LI-

LIBER III.

De Affectibus Pectoris & Cordis.

Aſthma.

NOM. Aſthma Keichen/ Engbrüſtigkeit.

Drfin. Eſt reſpiratio frequens, anheloſa, ſtridula oriunda ex pulmonum ejúſque bronchiorum ac veſicularum obſtructione & coarctatione.

Gen. Eſt ſymptoma actionis reſpirandi depravatæ.

Subject. Eſt pulmo cum ſuis veſiculis & cellulis bronchialibus membranaceis: ſubinde etiam diaphragma & muſculi reſpirationi inſervientes.

Differ. Aliud eſt *propriè dictum aſthma* accidens cum ſibillo, ſtridore, ronchiſatione & ſubinde cum inſigni anxietate: aliud dictum *diſpnæa* in qua reſpiratio frequens, denſa, citra ſonum: aliud *orthopnæa* in qua reſpiratio ſummè difficilis, quæ decumbentibus ſuffocationem minatur & non niſì erectâ cervice perfici poteſt: aliud eſt *humidum ſ. manifeſtum*, ortum ex materia humorali, & ceſſans per ejus excretionem: aliud *ſiccum ſ. occultum*, dictum etiam *convulſivum*, & juxta *Helmontium caducus pulmonum*, ortum citra præſentiam ſenſibilis materiæ, ceſſánsque ſinè notabili excretionem: aliud *per eſſentiam*, dictum etiam

etiam *pectorale ſ. pnevmonicum*: aliud *per conſenſum*, & quidem vel *ſtomachale*, *præcordiale*, *ſ. hypochondriacum*, vel *hyſtericum*: aliud denique eſt *continuum*: aliud *periodicum*.

Cauſ. intern. Aſthmatis humidi, vel hæret in pulmonibus, vel in ſtomacho & primis vijs: in pulmonibus cauſa eſt, vel pituita ſ. mucus viſcidus, aut per epigeneſin ex depravata eorum nutritione genitus, ijs fortè læſis ab inſpiratis acribus, aut per metaſtaſim eò delatus ex M. S. ùt in febribus contin. quandoque accidit ceſſantibus per copioſam excretionem materiæ per tuſſim, vel à capite aut aſpera arter. mediante defluxione catarrhali, vel cauſa eſt materia purulenta in vomica, empyemate, phtyſi &c. vel ſerum copioſiùs pulmones inundans, ac in ijs effervescens, quod Aſthma plerúmque cum difficultate urinæ & tumore pedum conjunctum, vel ſanguinis motus per pulmones impeditus ſ. ob ejus copiam, turgeſcentiam & ebullitionem, ſ. ejus coagulationem à frigido vel acido, ſ. vitium ejus cachecticum & cruditatem, ob quam tardiùs circulatur. Vitio ſtomachi ac primarum viarum oritur ex muco crudo, craſſo & viſcida ſaburra, ac exinde genitis flatibus ventriculum diſtendentibus, & tum diaphragmatis liberum motum impedientibus, tum illud in conſenſum trahentibus, ac convulſivè irritantibus: familiare hoc aſthma præſertim poſt paſtum eſt hypochondriacis. .. fit Aſthma in tympanitide graviori, tumore hepatis, lienis, uteri geſtatione ſublimi, hydrope confirmato, tum ob liberum diaphragmatis mo-

tum impeditum, tum ob diſtentos muſculos abdominis thoracis dilatationem & elevationem impedientes; tum ob ſerum retentum craſin ſanguinis vitians & acrimoniâ pulmones vellicans. *Aſthma ſiccum* oritur vel ex vitio malæ conformationis ùt in gibboſis, vel à calculo, grandine, tuberculo crudo, ſcirrho pulmonum, vel eorum atrophia, exſiccatione & corrugatione, vel potiſſimùm â convulſione nervorum, & muſculorum reſpirationi inſervientium ùt diaphragmatis, laryngis, aliorúmque ob conſenſum nervi intercoſtalis & paris vagi; variorúmque inter ſe muſculorum; uti apparet in aſthmate hypochondriaco, hyſterico, illóque quod arthriticis confirmatis contingit, paroxyſmis tardè vel difficulter ſupervenientibus, vel tandem ratione fibrarum, veſiculas pulmonales colligantium & ipſius membranæ pulmonis contractarum, dum irritantur vel ab interno acido acri, quò ſpectat Aſthma ortum ex ſcabie retropulſâ, vel externo ùt ſpiritibus metallicis, aëre impuro &c.

Cauſ. diſpoſit. Sunt, hæreditaria diſpoſitio, ætas ſenilis 3. *aph.* 31. it. qui pectus à natura habent ſtrictum, pulmones nimiùm parvos vel magnos, homines obeſi, hypochondriaci, temperamento humido & deſtillationibus obnoxio præditi, foſſores it. metallici, fuſores minerarum metallicarum, confectores cinnabatis factitij, ſublimatores mercurij, aurifabri, deſtillatores aquarum fortium, molitores, cæmentarij &c.

Cauſ. extern. Sunt aër frigidus aut nimiùm calidus, vel varijs imprægnatus effluvijs arſenicalibus.

ibus; mercurialibus, carbonum, calcis vivæ, uſus
limentorum craſſorum, viſcidorum, acidorum,
ini auſteri, acidi: potus ſubitaneus frigidæ poſt
æſtum, ira, ſcabies repulſa, ſupreſſ. menſ. &c.

Signa diagn. In definit. expreſſ. in vitio humo-
ali Aſthma ſolet eſſe magis continuum, ſucceſſi-
è increſcere, veſperi & noctu exacerbari uti &
notu corporis, ac pro varijs aëris mutationibus.
iccum ex improviſo aggreditur ægros aliàs op-
imè reſpirantes, ac evaneſcit citra ſenſibile no-
umentum reſpirationis ac rejectionem materiæ
er tuſſim. hujus fomes ſi ſit in capite, vertigo aut
llia capitis ſymptomata præcedunt: ſi in plexi-
us meſenterij, ſonitus, murmura, tenſiones hy-
ochondrior. Si in muſculis diaphragmatis vel
horacis, pectus quaſi conſtrictum videtur: ſi in
ulmonibus, ſentitur inexplicabile impedimen-
um reſpirationis.

Prognoſt. Aſthma eſt tyrannus affectuum pe-
coris: morbus chronicus ratione totius paroxyſ-
ni, & curatu difficillimus, hinc illud vulgare:
*ydrops & Aſthma mirabile phantaſma, quod nul-
m ſanat cataplaſma.* Senes extra ſpem ſunt: *ju-*
enes difficulter curantur: pueri & infantes, niſi
naturè curentur, catarrho ſuffocativo intereunt.
ò difficiliùs curatu eſt Aſthma, quo magis eſt in-
eteratum, vel hæreditarium: rariſſimè igitur
erfectè curantur aſtmatici, quin leviſſimo diætæ
rrore recidivent: tandem ſub contumacia mor-
i fiunt cachectici, hydropici, vel phtyſici. Aſt-
mati pleuritis aut peripneumonia ſuperveniens
thalis ob pulmonemjam inſigniter debilitatum.

Hip. 6. aph. 46. ait: *qui gibbi ex aſthmate aut tuſſi ante pubertatem fiunt, ſtatim moriuntur.* Aſthma cum ſyncope aut pulſu languido intermittente & inæquali mortem in olla ſignificat: it. ſi vires debiles & homoplatæ cum muſculis intercoſtalibus multùm deprimantur & attollantur. diſpnæa in puerperis febre contin. detentis monſtri quid alit, & omnes fermè moriuntur. *Hip. 6. aph. 68.* ait: *in febribus ſpiratio offendens mala eſt. convulſionem enim ſignificat.* ſic ex eodem *l. 3. præſag. 10. perituri in acutis difficulter reſpirant.* Aſthmata noctu magìs exacerbantur tum ob poros collapſos tum ob cauſam morbificam à calore lecti magìs agitatam, tum ob ſerum veluti mare microcoſmicum noctu magìs efferveſcens ob prædominium lunæ.

Indicat. Pro cauſarum varietate variant.

Curat. in paraxyſ. fit I. Per aëris ambientis ventillationem, erectam ſeſſionem, alvi ſubductionem & revulſionem per clyſter. acres, ſuppoſitor. V. S. ſi ſanguis mediocriter abundet, vel ſtagnare, aut turgeſcere videatur in pulmonibus: immo per accidens etiam ad circulatorium ſanguinis motum promovendum: prodeſt præcipuè & efficaciter *teſte River.* in ea aſthmatis ſpecie, quæ fit ſinè ſtertore. Aperiatur V. in brach. ſectio malleoli etiam præſtans in affectu ſympathico. in affectu antiquiori, ubi pluries jam ſanguis detractus, ſatiùs eſt à V. S. abſtinere.

II. Purgantia minùs conveniunt in aſthumate ſicco, quàm humido: fortiora hìc exulent. conveniunt *mann. in juſcul. diſſ.* vel *in aq. acac. cum*

extr.

extr. diacarth. aq. laxat. vienn. infuſ. *ſenn. rhab. mechoac. cum mann. pulv. aſthmat. Rueland &c.*

III. Vomitoria ferè in quovis aſthmate egregia & quotidianâ experientiâ ſtabilita, niſi oriatur ab abſceſſu pulmonum, vel pure in ijs collecto, vel vaſa pulmonum ſint nimis debilia, ut ruptura metuenda ſit, per hæc enim magna pituitæ copia rejicitur tum ex ſtomacho tum ex pulmonibus vel ſaltem illa concuſſione humor ille tenax è tubulis pulmonum & alijs partibus abraditur, ejicitur, fluxilis redditur, ut denuo cum ſanguine circulari, corrigi vel ad ignobilem partem deponi poſſit neque metuenda ſuffocatio, cùm nunquam exinde contigerit. conveniunt igitur ſeq. ut *ſyr. emet. ang. ſal. ad unc. s. l. dr. vj. cum Iul. roſ. & aq. cinam. l. tart. Em. gr. ij. iij. l. croc. metall. gr. viij x. xij. in vin. bull. &c.*

IV. Non negligendæ frict. ligaturæ. repetendi clyſt. acres, ſed in minori quantitate, adminiſtranda pediluvia decoct. *ſalv. byſſ. cent. min. lavend. rut. cham. ſtæch. &c.* v.g. ℞. *herb. artbemiſ. abſint. orig. ſerpill. ment. ſl. cham. roſ. à. mj. ciner. ſal. à. mj. ſ. decoct. in aq. l. lix. iv. pro pediluv.* vel pedes ſaltem mittantur in aquam calidam, quod teſteHœfero multum præſtat in aſthmate hypoch. & hyſter &c. veſicat. applicanda ad cervic. præſertim ſi. paroxyſ. diutiùs protrahi videatur. it. ad ſcapul. vel brach. maximè in aſthmate ſicco. *Willis* ea internis brachijs propè axillas applicat.

V. Narcot. ſ. opiata in aſthmate humido ſuſpecta, materiam magis inſpiſſando & excretio-

nem impediendo: tutiora ſunt in aſthmate ſicco mixta antepilepticis & antehyſtericis.

VI. Veniendum ad ea, quæ proſunt incidendo, attenuando, diſcutiendo & expectorando ut v. g. in forma mixtur. ℞. *aq. cinam unc. ij. oxymell. ſquill. unc. 1. M.* detur cochleatim. ℞. *aq. ſcabioſ. veron. tuſſilag. à. unc. 1. s. cinam. bugl. unc. s. fl. mamph dr. ij. ſacch. cand. alb. unc. 1. fl. ſulph. ſcr. 1. lact. ſulph. ſcr. s. Eleoſacch. aniſ. dr. 1. M.* ℞. *aq. aſthmat. unc. iv. cinam. unc. ij. s. fœnic. unc. ij. veron. ſcabioſ à. unc. 1. s. loch. ſan. & expert. unc. 1. ſpirit. card. b. angel. à. dr. 1. M.* ℞. *aq. hyſſop. unc. iij. vin. Rhen. unc. 1. s. gumm. ammon. dr. s. M.* quæ potiuncula *Brunneri* ingrata quidem ſed efficax. *Horſt.* ſeq. aq. rub. pect. commendat ℞. *fl. roſ. rub. pj. aq. veron. unc. vj. extrahe tinct. hinc add. aq. aſthm unc. 1. Elix. vit. Matthiol. dr. ij. M.* Expertiſſima eſt ſeq. Timæ. ℞. *rad. enul. condit. unc. 1. s. cort. arant. & cit. condit. à. unc s. inciſ. contund. in mort. affund. aq. hyſſop. unc. vj fœnic. unc ij. exprim. fortiſſ & Col. add. aq. aſth. unc. 1. cinam. unc. ij. loch. ſan. & expert. unc. s. M.* dentur per uries 4. l. 5. cochlear. in forma linct. ℞. *oxymel. ſquill. ſyr. de hyſſop. à. unc. ij. extr. croc. ſcr. 1. fl. ſal. armon. gr. xxiv. M.* ℞. *oxymel. ſquill. unc. ij. ſyr. viol. unc 1. s. Balſ. ſulph. aniſ. ſcr. 1. M.* ℞. *ſyr. de Eryſ. Lobel. unc. 1. s. oxymel. ſquill. dr. iij. gumm. ammon. in acet. ſquill. ſol. dr. 1. Eſſent. croc. ſcr. s. ol. deſt. aniſ. gut. iij. aq. Hyſſop. unc. 1. s. M.* ſubinde cum his linctibus exhiberi poteſt *ſperm. cet. ad ſcr. s.* immo hoc ſolùm *à dr. s. ad dr. 1.* in vehiculo calido ſumptum efficaciſ-

ſimum

ſimum eſt ad ſufflaminandum paroxyſmum. in forma pulv. ℞. *ar. crud. pulv. unc. iv. irid. fl. unc. ij. ſulph. opt. benz. pulv. ā. unc. 1. antibect. pot. unc. ij. ſacch. q. l. pro lubit. doſ. dr. s.* ℞. *ſacch. cand. alb. unc. iv. ſpec. diatrag. frig. diair. ā. dr. 1. Balſ. ſulph. dr. 1. ol. aniſ. fœn. ā. ſcr. ij. M.* Thoner. laudat. *ol. ſulph. acid. ad gut. iv. l. v. ex ſyr. l. aq. l. Brod.* proſunt etiam *ſyr. de nicot.* item fum. nicotian. item *aq. ex raph. rec. in tall. col. inciſ. & ſacch. conſperſ. ac inter 2. patin. expreſſ.* alij commendant Elect. *ex pulv. rad. ennul. & fl. ſulph. cum mell.* item *Balſ. ſulph. thereb. l. aniſ. ad gut. v. l. vij.* ipſa etiam therebinth ad dr. ij. data. alii commendant *ſucc. chœrefol.* vel *bellid.* ex brod. alii vel maximè *ſucc. ex aſell.* v. g. ℞. *milleped. N. xij. panno lineo involuta macerentur in vin. alb. addunt alii aliquid de croc. & cinam. exprim. ſucc. add. ſacch. cand. parum.* aliqui in uſu habent vin. pectoral. v. g. ℞. *rad. Ir. flor. unc. 1. ennul. unc. ij. imperat. l. zeduar. unc. s. marrub. mij. hyſſop. roriſm. ā. mj. ſem. anis. fœn. ā. dr. vj. paſſul. min. unc. 1. s. inf. in vin. ſ. q. l. coq. in aq. l. in aq. & mell. &c.* in aſthmate ſicco convulſivo conveniunt pulv. antiſpaſmod. v. g. ℞. *ſuccin. præp. cinnab. nat. ā. dr. s. aſell. præp. ſcr. s. caſtor. ſcr. s. M.* ſubinde addi poteſt parùm *de laud. op.* prodeſt & theriac. in aſthmat. hypoch. proſunt gutt. aliquot *ol. deſt. carv.*

carv l. ſp. ſal. armon. injecto ſimul clyſt. carmin. Extrinſecùs applicetur *empl. fil. zach.* unguent. ℞. *pulp. cep. ſub cin. coct. unc. iij. ol. viol. Irin. ſem. lin. à. unc. s. ung. pect. l. de alth. unc. 1. croc. ſcr. 1.* addunt alii *gumm. ammon. in acet. ſquill. ſol. M.* alii *utuntur axung. mur. alp.* Mermann. ſeq. ſaccul. in uſu habuit ℞. *hord. integ. ad putrilag. coct. lib. 1. ol. viol. amygd d. à. unc. iij. croc. ſcr. 1. M.*

Extra paroxyſ. inſtituenda.

I. Purgatio vel per *pilul.* v. g. ℞. *maſſ. pilul. de hier. cum agar. ſcr. 1. gumm. ammon. acet. ſquill. diſſol. ſcr. s. troch. alch. l. mag. gial. gr. v. l. vj. cum ſ. q. ſpirit. anis. M. f. pil. N. xj. deaur.* vel dentur *pilul. coch. cum Extr. Cathoc. l. panchym.* nec negligendus *mercur. dulc. cum ſcam. ſulph. acuat.* quo aſthma contumax curatum fuiſſe teſtatur *Thiermayr* l. per nodul. laxat. v. g. ℞. *herb. abſint. pont. card. b. hyſſop. veron. capill. q. ſcolopend. meliſſ. à. p j. rad. ennul. ſcyll. p. p. calam. arom. charyoph. à. dr. ij. ir. flor. dr. 1. Rhab. ver. dr. iij. fol. ſenn. ſ. dr. vj. agar. troch. turb. gial. rad. polypod. q. à. dr. ij. cinam. opt. dr. 1. mac. ſcr. 1. crem. tart. dr. iij. aniſ. fænic. à. dr. s M. ad nodul. pro vin. alb. lib v.* vel per ſeq. vin. purgans Plater. quo aſthma & hydropem curavit ℞. *rad. irid. unc. 1. ennul. ſcyll. p. p. à. unc. s. marrub. m. ij. cort. ſamb. ebul. à. unc. 1. ſenn. unc. 1. s. agar. dr. ij. ZZ. dr. 1. coq. in lib. iv. vin. in vaſe dupl.* purgantia in aſthmate ſeroſo *vid. hydrop.*

II.

II. V. ſecanda in plethora vel ſi ſanguis non
it jam ſæpiùs miſſus.

III. Inſtituenda diæta ſudorif. *ex chin.* exhiben-
um decoct. *gall. vet.* cum alterantibus & quan-
oque etiam ſimul purgantibus. v. g. ℞. *rad. en-
ul. ir. flor. à. dr. 1. s. fol. hyſſop. tuſſilag. à. mj. s.
iq. raſ. paſſul. mund. à. dr. ij. caric. ping. N. iv.
enn. mund. dr. iij. polyp. querc. ſem. carth. contuſ.
unc. s. ſem. anis. dr. 1. s. coq. cum 3. l. 4. p. gall.
et. ſ. a. f. juſcul. quod ſumatur per 15. dies.* Exci-
andi fonticuli, uſurpanda errhin. ſternut. ſi ma-
eria à capite ad pectus defluere videatur, & tan-
em pectoralia ſuperiùs deſcripta ùt *oxym. ſquill.
um ſp. ceraſ. nig.* vel *aq. cinam.* emulſ. *ennul. Ti-
æ.* pilul. *ex fl. ſulf. benz gum. amon. bdel. in acet.
quill. diſ.* pulv. *ex ſpec. diair. ſperm. cet. fl. ſulf.
lcoſach. aniſ. ſach. cand.* &c.

Diæta aër ſit temperatus, ſerenus, ſiccus. mi-
ùs tamen æſtuans. Vitetur frigidus, humidus,
raſſus, pluvioſus, cibus in paroxyſ. parcus: ex-
a eum eupeptus, calefac. attenuans, mixtis hu-
nectantibus: condiatur *ſalv. major. hyſſ. thym.
er. & inprimis croc.* Panis ſit bene fermentatus,
bſtinendum frequentiori eſu piſcium, legumini-
us, lacticin. fruct. horarijs, potus ſit cereviſ. de-
ecat, vel vin. tenue, ſubdulce & ennulat. aut
ydromel: in paroxyſ. decoct. *hord. liq. paſſ.* vel
ecoct. *chin. ſaſaph.* v. g. ℞. *ſcob. lig. ſaſaph. len-
ſc. rad. chin. à. unc. s. cinam. opt. dr. ij. ſem. aniſ.
r. 1. cc. phil. pp. ocul. can. p. p. â. dr. 1. s. M. f. pulv.
roſſ. de quo cochlear. 1. cum aq. fervent. menſ. 1.
Miſc.* vitentur crapulæ & comeſſationes, omnes

 cor-

corporis & animi vehementes motus: it. ſomnus meridian. & qui mox à cibo initur; ſomnus fiat capite magis elato in latere magis, quàm dorſo: noxiæ etiam multæ lucubrationes, alvus ſervetur libera.

Pleuritis.

NOm. Pleuritis, *morbus lateralis*, à *Plinio compunctio lateralis*, à *Quinto Sereno telum* dicta. Seiten-Stechen.

Defin. Eſt inflammatio pleuræ ſ. membranæ coſtas ſuccingentis dependens ùt plurimùm à ſanguine fervidiore in motu ſuo ſufflaminato, ſtagnante & tandem evaſato acriori reddito & fibras vellicante; infeſtans cum febre continua, acuta, dolore lateris, pungitivo, reſpirandi difficult. tuſſi, ac pulſu celeri & duro, & ſputo cruento.

Gen. Eſt morbus auctæ magnitudinis cum intemperie calida.

Subject. Eſt pleura una cum muſculis meſopleurijs: in graviori etiam pulmones, ſubinde etiam diaphragma & mediaſtinum.

Differ. Alia eſt, in qua ſola pleura affecta: *alia* in qua ſimul pulmones, quæ dicitur *pleuropneumonia*: alia *benigna*: alia *maligna*: alia *aſcendens* jugulum versùs in 3. coſtis ſuperioribus radicata: alia *deſcendens* hypochondria versùs in 4. coſtis inferioribus: alia *vera* de qua dictum in definitione: alia *notha* tum ratione ſitûs oriunda ex inflammatione muſculorum intercoſtalium. Externorum pariente dolorem mitiorem, pulſantem,

tem, qui tactu & decubitu ſuper partem affectam xaſperatur, ſinè tamen tuſſi, ſputo & febre acut. ūm ratione cauſæ oriunda vel à flatibus, vel à vaoribus ſubinde verminoſis, vel ab humoribus ſeoſis & acribus in muſculos intercoſtales effuſis ıtì ſæpè contingit in febre catarrhali, ſcorbut. lue ener. &c. infeſtans etiam citra febrem, vel falem acutam, tuſſim, ſputum, cum pulſu laudabiı: alia eſt *eſſentialis ſ. primaria* dolore febrem ſequente: alia *accidentalis & ſecundaria*: alia *ſicca* n qua nihil, vel vel perexiguum rejicitur etiam n morbi progreſſu: alia *humida* in qua ſputum ſtatim ab initio copioſum eſt. Alia *manifeſta*: alia *occulta* ſeu magìs indolens, in qua ægri in alterıtrum latus decumbentes ac fortiter reſpirantes & tuſſientes dolorem aliquem l. gravitatem in pectore ſentiunt.

Cauſ. intern. Eſt impeditus motus ſanguinis & quidem frequentiùs ab acido ſanguinem ad coagulationem & grumeſcensiam diſponente ac partes membranaceas vellicante & ad crebriores contracturas ſtimulante, hinc ſanguis emiſſus ferè ſemper albus, tenax & viſcidus in ſuperficie.

Cauſ. diſpoſitiv. Annus inter ver & æſtatem ambigens, præditi temperamento ſanguineo, ſæpè & ruſtici ac duriori corporis habitu præditi.

Cauſ. intern. Sunt aër frigidus aut peregrino acido turgidus poſt corporis incaleſcentiam incurie admiſſus, vel hauſta frigida poſt æſtum corporis, auſtrina vel epidemica cæli conſtitutio, cibi copioſi, polytrophi, crapul. animi & corporis motus vehementes ut ira, equitatio, ſaltatio, pi-

larum

larum vel conorum luſus, evacuationes ſanguinis ſuppreſſæ, prægreſſæ febres contin. dyſenteria ſuppreſ. vel malè curata, ſcabies retropulſa, caſus, ictus &c.

Signa diagnoſt. Poſita in definition. reſpiratio nempe difficilis & frequens, febris contin. acuta cum inſigni ardore, ſiti, vigilijs, dolore capitis, pulſus frequens celer, durus, dolor acutus punctorius inſpiratione inprimis moleſtus in laterum alterutro circa coſtas perceptibilis, qui nunc verſus omoplatas, nunc ſpinam, nunc ex adverſo verſus anteriora pectoris ſe propagat, tuſſis frequens, moleſta cum cruciatu, ut prima tuſſiendi molimina coerceat æger, initio ſicca: hinc ſanioſa, mox nonnihil ſpumoſa & variè tincta hinc ſputum totum cruentum, tandem albeſcit, craſſeſcit fitque mucilaginoſum: ſi pulmo ſimul inflammatus, reſpiratio eſt magìs ſublimis cum ſumma pectoris anguſtia, dolore gravativo & facie rubra: ſi diaphragma dolor magis eſt circa extrema coſtarum confinia, ut venter cinguli inſtar tendatur tuſſis non eſt adeò humida, dolor non ità vehemens, delirium tamen facilè ſupervenit: ſi mediaſtinum, dolor magìs anteriùs ad regionem ſterni percipitur.

Prognoſt. Prognoſis pleuritidis maximè deſumitur ex ſymptomatum vehementia vel remiſſione & præcipuè reſpiratione: it. ex ſputo ex Hip. enim 1. *aph.* 12. *in pleuritide ſi ſputum ſtatim ab initio* (id eſt intra 3. diem) *appareat, brevem fore denunciat: ſi verò poſteriùs conſpiciatur longum.* Pleuritis exquiſita in qua nihil exſpuitur aut ſpu-

tum

ım apparens denuo ſupprimitur dolore lateris & ravitate pectoris ſuperſtite, periculoſiſſima, fla-ı bilis pituitæ vel pauco ſanguini permixta cum tìs copioſo ſputo in principio morbi ſalutare. ericuloſum eſt ſputum valde ſanguinolentum ob enarum ruptionem. it. ſputum album, rotundum glutinoſum ob indicium caloris adurentis præ-rtim ſi conjunctum cum raucedine ob junctam ſciditati acrimoniam. malum etiam viride, æru-noſum, nigrum, mala etiam anacatharſis copio-dolorem & ſymptomata non minuens ob co-iam materiæ. Pleuritis in ſenibus, gravidis, aſth-aticis & qui bis vel ter jam ſunt paſſi hunc mor-um perniciosa. it. denſis & exercitationi deditis orporibus ob difficilem tranſpirationem & quia rpote rebuſti non nisì ex graviſſima cauſa hâc orripiuntur. Pulſus parvus, frequens & valde urus in pleuritide mortem ſignificat & ex eo ullum ſanatum vidit *Galen.* præſertim ſi nihil xcernatur ac ſpirandi difficultas & febris ſit ma-ima *Hip. 5. aph. 8.* ait: *qui pleuritide laborant, iſì intra dies* 14. (alij ad 20. extendunt) *ſuper-e repurgentur, ijs in empyema ſit mali translatio* l 6. *aph.* 16. ait: *pleuritide aut peripneumoniâ de-ento diarrhæa ſuperveniens malum.* Intellige quæ upervenit proſtratis jam viribus, vel ſi accidat in rincipio & morbi hi ſint valde graves: non autem i ſit critica. vomitus bilioſus & copioſus in prin-ipio pleuritidis ſalutem pronunciat. *Hip. 7. aph.* 1. ait: *pleuritidi ſi peripneumonia ſuperveniat, malum.* Si pleuriticus dolor cum ſputis bilioſis ſinè atione evanuerit, ægri in delirium incidunt. de-

litium

litium in pleuritide malum eam ſortem denotans, aut metaſtaſin ad caput: diuturno morbo ſuccedens aut in corpore cachectico periculoſa; quibus in morbo laterali plurimus ex ſputo ſtrepitus in pectore ſonat & vultus demiſſus, oculúſque aurigine ſuffuſus & caliginoſus, in his mors exſpectanda eſt ex *Hip. in coac.* in pleuritide ſputorum magìs, quàm urinæ habenda ratio. Pleuritici ùt plurimùm moriuntur cum ſtertore & quaſi ſuffocatione. pulſus intermittens in pleuritide non adeo ùt aliàs periculoſus. ſanatâ pleuritide ſi remaneat tuſſicula quædam & circa veſperam blandus calor aut pleuritidis recrudeſcentiã vel ſuppurationem prognoſticare poteris. pleuritides recidivantes omnes ferè lethales ex Hippoc. ſi dolore ceſſante febris adhuc perſeveret l. augeatur cum pulſu parvo, frequenti, intermittente ſudore frigido, æger poſt vi horas delirabit & hinc morietur ex gangræna: ut pleuritis benè ſolvatur, debet prius ceſſare febris, hinc dolor: in pleuriticis ſæpiùs ſeptimo die criſis notatur per urinam.

Indicat. Sunt revellere, ſanguinem concretum & ſtagnantem reſolvere, acidum abſorbere, dolorem lenire, cruditatem humorum concoquere, expectorare, viréſque conſervare.

In curat. I. Illico præmiſ. clyſt. V. ſecanda, eáque aliquoties repetenda, donec dolor & febris mitiores evaſerint, præſertim ſi ſanguis V.S. extractus abeat in coagulum: quod plerúmque fit, cùm ex pluribus pleuriticis vix unus ſit cujus ſanguis extractus non ſit ſebaceus ac cruſta pus referente indutus, hinc etiam ſi non ſit, V. S. nullum affert

ert levamen, uti etiam ſi ſanguis non pleniori
rgite & recto flumine proſiliat, prout aliqui
tarunt. hinc *Hip.* ſanguinem mittendum eſſe
bet ad coloris in ſanguine mutationem, quod,
èt ùt plurimùm optimè in praxi ſuccedat, non
men ſemper temere exſpectandum, cùm vires
ùs deficere poſſent. Si medicus in principio
cetur & adſit inſignis plethora, in parte op-
ſita priùs V. ſecanda: ſecus & ordinariè in par-
affecta ex brach: hinc etiam in deſcendente ex
de, licèt etiam poſt 4. aut 7. principio negle-
V. ſecare: non tamen ſi libera anacatharſis fie-
ncipiat. in pleuritide maligna V. S. cautè ad-
niſtretur vel ſaltem ſit parcior.

III. Humores vitioſi lenioribus evacuandi præ-
tim in deſcendente ùt *mann. in juſcul.* vel *de-
ct. pectoral. diſ. cum ſyr. roſ. ſol* vel *aq. lax vien.*
l *infuſ. rhei, crem. trat. &c. cum mann &c.* ali(
yſteribus magis contenti ſunt, nè excitetur di-
hæa. qui in ejus principio validiora exhibent,
utum ſupprimunt ac febrem & dolorem augent.
ij præſertim *Galli* cum *Hartmann. Rueland. Ang.*
. *Fabr.* &c. vomitoria laudant imitantes natu-
m, quæ vomitum bilioſum in principio morbi
utarem eſſe oſtendit, uti etiam auctoritatem
ip. qui *4. aph. 18.* ait: *dolores ſupra ſeptum
anſverſum, qui purgatione egent, per ſuperna
rgandum opus eſſe ſignificat &c.* Verùm directè
per ſe hæc minimè convenire videntur, ſed
ntùm per accidens quandoque, ubi nempe vi-
oſa excrementa ac in ſpecie bilioſa, acida &
ruginoſa in primis vijs ſtabulantur.

III.

III. Exhibenda refrigerantia ac ſpecificâ vi infringentia ùt *tinct. antipleurit. Tima. minſ.* julep. v. g. ℞. *aq. papav. irrat. unc. iv ſyr. viol. l. papav. errat. unc. 1. ſal. prun. dr. 1. M. f. Iulep. ſtatim poſt. V. S. exhibendus l.* ℞ *aq, papav. errat. endiv. tarax. à. unc. iv. ſyr. fl. papav. errat. gran. d. à. unc. ij. ſpirit. ſulph. ſcr. 1. M.* Emulſ. ℞. *ſem. mel. excort. dr. vj. papav. alb. dr. ij. amygd. d. excort. unc. ij. decoct. hord. lib. 1. M. f. Emulſ. add. ſacch. cand. alb. unc. ij. Magiſt. dent. apr. ocul. canc. à. dr. 1. M.* de hac quarta quoque hora exhibeantur unc. iv. alij loco *aq. hord.* accipiunt *aq. deſtill. card. m. tarax. viol. papav. errat. ac diſſolv. ſal. nit. perl. pulv. antipleur. man. Chriſt.*

IV. Poſt V. S. proſunt diaphor. & ſpecifica, quæ vim habent coagulata diſſolvendi, fluida reddendi: ſudorem movendi, acidum deſtruendi & circulantibus humoribus motum reſtituendi à fortioribus in principio abſtinendum, cùm delirium & alia graviſſima capitis mala inferunt. Inter ea, quæ palmam referunt eſt tinct. bezoart. vel mixt. ſ. ad gut. xxx. ſingulis 6. horis exhibita item ſp. ſal. armon. aniſ. ad gut. xxv. his fixiora interponenda vel miſcenda ſi febris & calor urgeant ùt *antim. diaph. ocul. canc. dens apr. mandib. luc. piſc. ſang. hirc. ſperm. cet. pulv. antipleur. minſ. Auguſtan.* maximè laudatur. *ſterc. eq. cum aq. card. b. diſſol. & col. add. ſyr. viol. l. papav. Errat.*

V. Opia-

'V. Opiata, ſicuti in ſtatu non conveniunt, nè
pediatur expectoratio, ità in principio à RR.
ıdantur ad ſiſtenda pathemata doloroſa ac in-
ıſſandam materiam præſertim ſudoriferis magìs
latilibus maritata. v.g. ℞. *aq. Card. b ſcab. chæ-*
Fol. â. unc. 1. s. ocul. canc. antim. diaph. an. ſcr.
ſp. ſal. armon. ſcr. s. laud. op. gr. dimid. Iul. viol.
. vj. M.

VI. Conveniunt dolorem lenientia tam intrin-
ca ùt *ol. amygd. d. cum ſacch. cand.* vel *ſyr. viol.*
ll *lin. depur.* vel *ſolum* vel *cum raſ. dent. apr.* co-
leatim exhibendum, quàm extrinſ. ùt *inunct.*
g. ℞. *ung. de alth. pectoral. an. unc. 1. s. ol. lin.*
amygd. d. unc. 1. M. ℞. *ung. de alth. ping. mur.*
ont. an. unc. 1. ol. amygd. d. unc. s. camph. ſcr. 1.
: laudatur *ol. deſt. cer.* unguent. addit. alii
ıungunt locum affectum *ung. de alth. pomat.*
ab. pot. ſuperimpoſito fol. braſſ. ad ignem cale-
ct. & inunct. ac inſperſo pulv. cumin. alii lo-
o dolenti applicant *oment. caſtrat. ſuis l. vi-*
ul. ol. amygd. d. irrorat. l. *gallin. vivam per ſpi-*
am ſect. alii panem *rec. è furno extract. per*
medium ſect. & in butyr. liquat. immerſ. pro-
unt & fomenta v. g. ℞. *rad. alth. lib. alb. â.*
nc. ij. fol. malv. violar. pariet. à mj. ſem. lin.
enug. â. dr. 1. fl. cham. melil. viol. papav. Errat.
pj. f. decoct. in ſ. q. lact. f. foment. l. perſpon-
iâ l. linteum multiplicat. l. veſicam ſuillam ſemi-
leaam, l. per ſaccul. in lact. coq. *Dolæus* fotu ſeq.

plures mitigavit pleuritides ℞. *milii mij fl. cham. melil. à. m. s. ſem. lin. unc. 1. s. ſal. crud. unc. 1. M. in ſartag. & calidè in ſaccul. applic.* Cataplăſma et: locum habet ex pom. putrid. cri ol. lin. frix. l. v. g. ℞. *reſid. decoct. ſuper. ad pult. coct. & Crib. add. ol. amygd. d. chamom. lil. alb. à. unc. ij. ping. Gallin. unc. 1. farin. hord. fab. à. q. ſ. M.* l. fiat *ex ſem. lin. l. pan. alb. in lact. coct. cum croc. & Camph. ac ol. lin.* ex Emplaſt. laudatur *diachyl. ſ. de melilot. de ſperm. cet.* in declinatione *Empl. de bacc. laur.* l. ſeq. quod multis inſtar ſecreti eſt. ℞. *pic. naval. unc. 1. s. ſulph. trit. unc. s. cer. flav. dr. vj. thereb. unc. s. ol. cham. q. ſ.* Alii applicant cucurbit. bis l. ter l. iterum venam ſecant l. hirudines applicant.

VII. Locum habent expectorantia ùt ℞. *ol. amygd. d. unc. iij. ſyr. viol. l. papav. Errat. unc. 1. M.* ℞. *ol. amygd. d. unc. ij. ſyr. viol. capill. ven. à. unc. 1. ſacch. cand. unc. 1. M. f.* Eccleg. item ante ſomnum *pomum dulce ex cavat. ſacch. cand. replet. & coct. l. thur. & fl. ſulph.* item Eccleg. *ex butyr. mell. & ſacch. á. p. æq.* l. ℞. *ſyr. jujub. viol. l. de liq. à. unc. 1. s. oxymel. ſquill. unc. 1.* l. ℞. *mucilag. ſem. pſyl. aq. viol. extr. unc. 1. ol. amygd. d. rec. expr. l. lin. depur. unc. ij. ſyr. viol ſacch. cand. alb. à q. ſ. M. f.* Eccleg. Prærogativam ex Thoner. ſeq. aq. habuit ℞. *aq. ſcabioſ. unc. iij. veron. cord. f. à. unc. 1. s. hyſſop. unc. 1. tuſſil. unc. ij. chæreſol. unc. 1. ſacch. cand. alb. dr. vj. man. Chriſt. perl.*

unc.

:. 5. R.R. ſyrupi dulces ſuſpecti ob facilem ace-
ntiam & excitationem fermentationis, hinc
eferunt decoct. pectoral. calidiſſimè ſorbillata
rata *ex hord. liq. paſſul. jujub. ſebeſt. fic. ſem. 4.*
m. herb. ſcabioſ. capill. ven. chærefol. hed. terreſt.
bellid. papav. viol. &c. vid. tuſſ.
VIII. Ex obſervatione *Georg. Baglivi* Medici
omani in pleuritide, ubi magna apparet ſpiran-
& expectorandi difficultas, irritis aliis 2. veſi-
ntia tibiis l. cruribus admota non ſolùm expe-
rationem promovere, ſed etiam ſpirandi diffi-
ltatem lenirè, immo alui fluxum, ſi adſit, ſiſtere
piſſimè expertum.
IX. Si pleuritis tendat ad ſuppurat. eadem ad-
vanda; hinc ruptio ejus procuranda vomitu vel
rnutat. vel apertio inſtituenda loco abſceſſûs
obè cognito ex pondere, dolore; ruptus, quod
ſpuitione puris cum ichore plùs minus cruen-
paret, mundificandus, procedendúmque ùt in
npyemate & phtyſi.
Diæta aër ſit temperatus: diæta tenuis *excar-*
s, ex panatell. juſcul. gall. cum ovi luteo. crem.
rd. aven. cum ſacch. cand. pulp. pom. aſſ. paſſul.
tentur omnia ſalſa, acuta, acida, acerba, aro-
atica, potus nullo modo ſit actu ſrig. vinum
ocentiſſimum: hujus vices ſubeat decoct. *hord.*
q. v. g. ℞. *hord. M. S. liq. dr. 1. s. paſſul. unc. 1.*
m. aniſ. pj. coq. in menſ. 1. s. aq. font. ℞. *hord.*
ud. mij rad. liq. dr. vj. aq. font. lib. vj. coq. ad
nſumpt. lib. ij. add. in fine ſem. fænic. parùm
ntuſ. dr. ij. Col. ℞. *rad. liq. dr. ij. paſſul. min.*

hord. mund. ſpec. decoct. pect. à. mj. coq. in lib. iv. aq. ad conſumpt. lib. 1. ſi ſit pleuritis maligna. ℞. *raſ. cc. unc. 1. s. aq. font. lib. vj coq. ad reman. lib. iv. add. ſyr. viol. papav. Errat. à. unc. ij. ſp. ſulph. dr. s. M.* ſuadet inſuper ſydenhamb, ut ſi vires admittant æger ad horas aliquot quottidie lecto abſtineat.

Peripneumonia.

NOm. Peripneumonia, *pulmonia*, *pnevmonia*, *eryſipelas pulmonum.* ein Entzündung der Lungl.

Defin. Eſt inflammatio pulmonum, dependens ab eadem cauſa, qua pleuritis, ac affligens cum febre continua acuta, inſigni ſpirandi difficultate cum anxietate & periculo ſtrangulationis, tuſſi modo ſiccâ, modo humida cum ſputis pituitoſis, cruentis, hinc purulentis, dolore pectoris gravativo ſpinam quaſi attingente, quandoque etiam inter ſcapulas præſertim in tuſſi perceptibili, rubore faciei & genatum vel quoad totum vel quoad dimidiam partem, pulſu magno, undoſo, inæquali.

Gen. Ut in pleuritide.

Subject. Pulmo modò quo ad dextram, modò quo ad ſiniſtram, modò quo ad utramque partem.

Differ. Alia *conjuncta cum pleuritide*: alia *non*: alia *ſicca eryſipelatodes*: alia *humida*: alia *dum dimidia ejus pars*: alia *dum totus inflammatur pulmo.* alia *vera*, alia *notha* ſeu *ſpuria* dum ex cattarrho febris cum tuſſi & ſpirandi difficultate excitatur.

Cauſ. Ut in pleurit. *Si-*

Sign. diagn. in definit. dicta. ſi ſit ſpuria, ple-
mque ingruente hyeme l. ſub ejus exitum aut
ris initium aggreditur paulo habitiores virilem
atem aſſecutos l. prætergreſſos præſertim vi-
o deditos, ita ut æger ab initio nunc caleat, nunc
gear, vertiginoſus ſit, conquerens de capitis
lore lancinante, quoties tuſſit, cum urinis turbi-
s & intensè rubentibus, detracto ſanguine pleu-
icorum æmulo, potulenta ſubinde vomitu re-
it, anhelus ſpiritum crebrò & celeriter ducit,
let & Thorax omnis l. ſaltem pulmonum coar-
atio percipitur, quoties tuſſit æger, in habitio-
bus nulla fere febris indicia ſunt materia phleg-
atica ebullitionem impediente.

Prognoſt. Eſt affectus pleuritide periculoſior &
plurimùm lethalis: hinc etiam *teſte Celſo* plùs
ibet periculi, quàm doloris & plerumque in
lamitatem abire ſolet. in quibuſdam regioni-
ns eſt affectus popularis teſte experientiâ & *Hip.*
ni pulmonias frequentes adſcribit regionibus pa-
dosis. ſpem ſalutis oſtendit virium robur, mi-
or ſymptomatum vehementia, ſputa ſubflava
on multo permixta ſanguine circa initia excre-
. bonum etiam, ſi mutetur in pleuritidem, li-
t hoc rarò contingat. ſalutem etiam oſtendunt
x *Hip.* abſceſſus circa aures vel partes infernas
ebitè ſuppurati & aperti. *Hip. 7. aph. 11.* ait: *à*
leuritide peripneumonia malum: inflammatio
ulmonis ſiniſtri periculoſior eſt dextri. expe-
ientiâ conſtat in morbis pulmonum periculo-
ſis morituros brevì mori: evadentes verò non
isi longioris temporis tractu liberari. peripneu-

moniam lethalem, ægrúmque 4. aut 7. die ſuffocandum fore oſtendunt ſymptomatum vehementia: vigiliæ, aut ſomnus brevis ſtuporem ac delirium inducentes, frigus extrem. ſtertor cum maxima reſpirationis anguſtia, unguium livor & incurvatio &c.

Indicat. & Curat. ùt in pleuritide. ſi ſit vera, ſpuria tollitur V. S. ſi opus repetita interjectis lenientibus & pectoralibus.

Empyema.

NOm. Empyema, *ſuppuratio.* German. nonnullis dicitur ein Bruſt-Geſchwår.

Deſin. Eſt materiæ purulentæ in cavitate thoracis collectio reſpirationis libera organa in ſua actione ſufflaminans.

Gen. Eſt ſymptoma in excretis toto genere p.n.

Subject. Eſt cavitas thoracis nunc una, nunc altera mediante ſcil: mediaſtino diviſa, nunc utraque.

Differ. Aliud eſt *verum*: aliud *nothum* ſ. *ſpurium* ex phlegmate corrupto pus referente: de hoc loquitur *Hip. 7. aph. 38. deſtillationes in ventrem ſuperiorem ad ſuppurationem deveniunt intra dies* 20. aliud, quod oritur *per ſe* à ſanguine extra vaſato in pus mutato: aliud *ſecundarium*, quod alios morbos ſequitur, ùt pleurit. peripneumon. angin. aliud, quod eſt in latere *dextr.* aliud quod in *ſiniſtro*, aliud quod in *utroque.* aliud, in quo *pus verum & laudabile* excernitur, aliud in quo *materia acris, fætida, ſanioſa* excernitur.

Cauſ.

Cauſ. Vel ſanguis in cavitatem thoracis effu-
us, grumeſcens ac in pus mutatus ex vulnere,
ontuſ. contorſione, caſu ab alto &c. ex *Hip.* enim
.*aph.* 20. *ſi in ventrem ſanguis p.n. effuſus fuerit,*
ſuppuretur neceſſe eſt. vel materia purulenta il-
uc effuſa ùt v.g. ex rupto abſceſſu pleuritidis,
eripneumoniæ, anginæ &c. proùt ait *Hip.* 5. *aph.*
. *qui pleuritide laborant, niſi intra dies* 14. *ſuper-*
è repurgentur, ijs in empyema fit mali translatio.
. 5. *aph.* 10. *quibus ex angina ad pulmonem mali*
t converſio. intra 7. *dies intereunt: ſi verò hos*
ffugerint, purulenti evadunt. vel ex *vomica* pul-
nonum rupta: eſt autem vomica collectio mate-
iæ purulentæ in pulmonibus intra cyſtim ali-
uam ſ. membranam: hæc nondum rupta ſæpiùs
ullum ſui dat veſtigium: ſubinde ſe prodit feb-
iculâ, tuſſi aſſiduâ ſiccâ, pondere & gravitate,
nhelitu gravi, fætido, tabe, & ſputo cruento
um eſt in via ad rupturam: rupta autem vel ani-
mi deliquium & repentinam mortem affert ex
Hip. enim 7. *aph.* 8. *à tuberculi introrſum ruptione*
xſolutio, vomitio & animi defectio fit. vel pus
opioſum & fætidum per plures exſpuunt hebdo-
nades: immo menſes & tandem debiles facti ta-
idi ùt plurimùm moriuntur. oritur hæc vomica
æpiùs ex atomis acerrimis reſpiratione attractis,
quibus ſubſtantia pulmonum corroditur & in ſup-
urationem abit, donec ſenſim ad exteriorem
membranam per veniens eam perrodat & putri-
aginem confertim evomat: hinc plurimi chymi-
ſtæ ſubitaneâ morte intereunt.

Sig. Diagnoſt. Sanguinis in pectore collecti & grumati ſunt prægreſſæ cauſæ violentæ, læſio reſpirationis, tuſſis moleſta, ſputum ſanguinis, dolores pectoris varij, gravitas ac pondus circa coſtas nothas, ſuppuratio ſanguinis. ſ. empyema in fieri cognoſcitur, ſi prægreſſis pleurit. peripneum. caſ. vuln. &c. poſt unam vel alteram ſeptimanam ſine prægreſſo ſputo copioſo cum pondere & ſenſu gravitatis in parte febris intenſior ſuperveniat cum rigore, anxietatibus, vigiliis, deliriis &c. pus factũ ex remiſſione febris & reliquorum accidentium deducitur: dum rumpitur abſceſſus, quòd ſæpius circa 30. vel 40. accidit, rigor & febris denuo fit intenſior: hinc eodem rupto & empyemate facto febris fit mitior & lenta magìs ad hecticam accedens veſperi & circa noctem vehementior, reſpiratio gravis ac difficilis cum ſenſu gravativo, dum ſtant aut ſedent, vel fluctuationis, dum decumbunt, ſputo ſanioſo, purulento, anxietatibus, ſudoribus colliquativis nocturnis, palpitatione cordis, malarum rubore, cibi faſtidio, pulſu creberrimè intermittente in carpo lateris affecti, tumore pedum, ſenſu ſaporis cinerei & putridi in ore, decubitu faciliori in latere affecto.

Prognoſt. Hip. 5. aph. 15. ait: *Qui ex pleuritide empyici fiunt, ſi à ruptione empyematis intra dies 40. repurgentur, bonum: alioquin tranſeunt in tabem.* Quibus ex magna puris copia totus thorax in reſpiratione attollitur celerrimè ſuffocantur. Si poſt apoſtematis ruptionem febris & ſitis remittant, ac appetitus redeat, bonum: præſertim etiam, ſi pus album, læve ſinè dolore cum levi Tuſſi

eji-

ciatur. Salutem etiam portendit, ſi pus empy-
rum per alvum aut urinam validis adhuc viri-
s exiſtentibus ſatis copioſè expurgetur. empyi-
meliùs habentes, & qui ferè expurgati videntur,
putum fœtidum excernant, cum recidiva inter-
nt *Hip. 7. aph. 44.* ait: *Quicunque ſuppurati
untur, vel ſecantur ſi pus purum vel album ef-
xerit, ſanantur: ſi verò ſubcruentum, fæcu-
ntum, fœditum pereunt.* id. *6. aph. 27.* ait: *qui-
nque empyici aut hydropici uruntur, aut ſecan-
r ſi pus aut aquæ univerſim effluxerit, moriun-
r.* Empyemata, & imprimis illa, quæ exter-
m quandam cauſam agnoſcunt ùt lapſum ab
co, contuſionem vel oneris gravioris ſublatio-
em diu interdum latent, donec tandem ſuper-
niat difficilis reſpiratio & tuſſis moleſta ac ru-
um ingentis puris copiam in pectus effundat
m periculo ſuffocationis, quæ impediri nequit,
ſi artificioſa ſectione. Si poſt Apoſtematis rup-
onem febris & ſitis remittant ac appetitus re-
eat, bonum præſertim etiam, ſi pus album, læ-
e ſinè dolore cum levi tuſſi rejiciatur.

Indicat. Sunt ſanguinem grumatum reſolvere,
er convenientes vias evacuare vel ſuppuratio-
em ejus adjuvare, pus debitè evacuare, acrimo-
am ejus corrigere & læſionem partis inductam
ſtituere.

In Curat. I. In caſ. ab alto, percuſſ. contuſ. &c.
ræmiſsâ V. S. conveniunt ſanguinem reſolven-
a, eumque ſ. per ſudorem ſ. urinam evacuantia
: *pulv. contra caſ. ex aq. chæreſ. ocul. canc. cum*

 acet.

acet. deſt. ſperm. cet. ex vehiculo calido. ſang. hirc. pp. ſpec. diamum. antim. diaph. ung. rub. pot. ping. hum. &c.

II. Puris generatio adjuvanda extrinſecùs catapl. ſuppurantibus. intrinſecùs *decoct. fic. glych. paſſ. malv. alth.* &c.

III. Pus evacuandum per loca, quò natura vergit. ſputum promoventia, ſi natura eò tendat petenda ex *ſyr. de nicot. oxym. ſquill. hydromel. incoct. rad. ir. elen. ſcab. hyſſ. marrub. liq. jujub. paſſul.* &c. Paracenteſis inter 5. & 6. coſtam in affecto latere, quod tumor, calor, dolor pondus ac ſtrepitus puris fluctuantis indicabit. inſtituatur viribus adhuc conſtantibus in ætate juniori & pulmonibus nondum læſis, præſertim ſi naturales evacuationes non ſuffecerint, vel non ſuffecturas ſuſpicio ſit.

IV. Acrimonia puris corrigenda & læſio partis reſtituenda *per fl. ſulf. cum antim. diaph. thereb. vitel. ov. diſ. cum aq. heder. terr. balſ. ſulf. thereb. vel ſuccin. chæreſ. ſcab. hed. terr. ſyr. de ſucc. heder. terr. marrub. cum thur. myrrh.* &c. ſi calor ſimul excedat reliquis miſceantur *antihect. poter. ſach. ſat.* valet etiam uſus *lact. capr. cum ſach. roſ.* Alij etiam laudant decoct. *guajac. chin.* v. g. ℞. *raſ. lign. guajac. unc. 1. ſaſaph. unc. s. macer. per 2. hor. in aq. commun. lib. vij. coq. ad conſumpt. lib. 1. s. add. hed. terreſt. fl. hyper. herb. veron. à. mj. rad. liq. unc. s. ſem. fænic. dr. vj. paſſul. min. conquaſſ. unc. iij. coq. ad remanent. lib. iv. f. decoct. ter.* in die ſumend. cum doſi *antim. diaph.* quod ſpeciale eſt in omni ſuppuratione. Cardiluc. laudat

ſucc.

ſc. naſturt. rec. expr. cum acet. vin. à. p. æq. add. liquid ol. oliv. & ſal. comun. de qua mixtura omni hora cochlear ſumend. alii ſic exhibeat ℞. ol. ſem. l. depur. unc. 1. ſucc. naſturt. unc. s. ſacch. ſcand. plv. dr. ij. M.

Diæta aër ſit temperatus, victus evchymus ex hordeat. amygdal. pineat.. crem. hord. panatell. pom. dulc. gelatin. juſcul. decoct. chæref. potus decoct. hord. ſic. & glych. vel potus Traumaticus, g. ℞, cc. uſt. unc. s. hord. integ. unc. 1. s. herb. agrim. veron. alchimill. ſanic. à. pj. rad. conſolid. m. liq. à. unc. s. ſpec. pro decoct. pect. unc. 1. s. aniſ. fenic. à. ſcr. 1. M. de his ſpeciebus M. ij. iij. coq. in menſ. ij. aq. font. vitetur omnis motus corporis & animi vehementior.

Hydrops pectoris.

NOm. Hydrops pectoris. Bruſt-Waſſer-Sucht. Defin. Eſt lympha ſ. humoris ſeroſi in cavitate pectoris collectio.

Cauſ. Vel vitium totius M. S. dum ſimul conjungitur cum hydrope univerſali, aut præcipuè hepatis vel lienis ſanguinem haud rite deſpumantium, vel oritur ab ipſorum pulmonum digeſtione debili, vel à lymphaticis. & lacteis motu lymphæ impedito & ſtagnante apertis, hinc frequenter oritur ex pulmonum hydatidibus, quæ ſunt veſiculæ aquâ plenæ natæ ex lymphaticis, lymphâ intra valvulas earum ſtagnante & ea diſtendente.

Diſ-

Different. Alius *primarius* ſeu *ſolitarius*, dum ſolum pectus primario afficitur. alius *ſecundarius*, dum hydropi generali ſupervenit, uti crebro fit in Cachecticis. alius, dum aqua in *toto* pectore colligitur, alius dum in *alterutro latere* alius in quo materia *limpida & aquoſa*. alius, in qua *craſſior*, *albicans* & quaſi *lactea* continetur.

Sig. Diagnoſt. Sunt dolor thoracis gravativus, tuſſis ſicca, reſpiratio difficilis primo ſomni tempore magis urgens & quaſi ſuffocans, quod quaſi ſignum eſt pathognomicum, murmur & ſonitus fluctuantis aquæ ad motum ægri, ſitis moleſta, pedum tumor, brachij alterius vel humeri dolor quaſi paralyticus: ſubinde etiam febricula, palpitatio cordis, animi deliquium &c.

Prognoſt. Morbus hic curatu difficilis utpote præſupponens gravem viſceris affectum, hinc ſæpiùs recidivat, uſque dum tandem in aſcitem degeneret. ſi aſciti ſuperveniat affectus deploratus eſt: non verò ſi affectio ſit primaria & corpori aliàs ſano contigerit.

Indicat. & Curat. cum diæt. ùt in aſthmat. ſeroſo & hydrop. conveniunt nempe hydragoga, diuretica, ſudorifera, cauteria ac paracenteſis &c.

Hæmophtyſis.

NOm. Hæmophtyſis, *hæmophtoë*, *ſputum ſanguinis* Blut-ſpeyen.

Deſin. In genere ſumpta eſt omnis ſanguinis excretio per os: in ſpecie eſt rejectio ſanguinis floridi ac ſpumoſi per tuſſim ex reſeratis pulmonum vaſis oriunda.

Gen.

Gen. Eſt morbus in via p. n. aperta.

Subject. Pulmo quo ad vaſa ſua ſanguifera.

Differ. Alia *recens.* alia *inveterata:* alia *perio-
a:* alia *indolens:* alia *cum dolore plùs minus con-
ncta,* & quidem vel conſtrictivo pulmonum,
l gravativo obtuſo vel rodente & irritante: alia
aſi *critica:* alia *cum ſputo ſincero:* alia *cum mi-
o:* alia *propriè ſic dicta* accidens ordinariè *cum
ſi,* licèt abſque ea ſubinde graves contigiſſe hæ-
ophtyſes teſtentur *Authorum obſervationes,* dum
l: ob ſanguinis copiam impetúmque ſubitaneum
ſſi haud tempus relinquitur: alia quæ *fit cum
reatu* apertis nempe vaſis laryngis vel ductuum
achealium: alia quæ fit *ab anaſtomoſi:* alia â *dia-
daſi:* alia *à rixi.*

Cauſ. intern. Eſt vel copia, turgeſcentia, fer-
or ac orgaſmus ſanguinis vel ejuſdem utì etiam
ri acrimonia ſalſo-acida, vel bilioſa à ſalibus
rribus corroſivis M. S. non tam fundentibus,
uàm tenellas vaſorum pneumonicorum fibras ac
embranas divellentibus, corrodentibus, aperien-
bus & ſic exundationes ſanguinis pernicioſas
arientibus, vel vaſorum ruptura à cauſis exter-
is violentis.

Cauſ. diſpoſ. Pulmonum textura levis & imbe-
illis, utì & ſanguinis diſpoſitio acris ſcorbutica,
etas juvenilis, nam ex *Hip.* 3. *aph.* 29. *juveni-
us ſanguinis ſpuitiones, tabes &c.*

Cauſ. extern. Sunt aër calid. frig. repentina ca-
idi & frigidi alteratio, æſtus ſolis, balneorum,
tomi minerales reſpiratione attracti, cibi acres,
cidi, ſalſi, aromatizati, victus plenior, uſus vini

ge-

generoſi vel potûs glaciati in magno æſtu, fortior corporis motus ex ſaltatione, equitatione, curſu, luctatione, clamor, vociferatio, tuſſis ferina, ira, ſuppreſ. menſ. hæmorrhoid. ictus, lapſus, percuſſ. vuln. &c.

Sign. diagnoſt. Rejectio ſanguinis floridi ac ſpumoſi per tuſſim ex *Hip.* enim 5. *aph* 13. *qui ſpumantem ſanguinem extuſſiunt, ijs ex pulmone educitur*, in generali hæmophtyſi ſanguis levi exſpuitione ejectus provenit ex partibus palatinis, naribus aut vicinis ſuperioribus: qui levi ſcreatu ejicitur, ex faucibus, ſumitate aſperæ arteriæ & vicinis locis venit; qui partim ſcreatu, partim tuſſi cum ſenſu titillationis in palato & prægreſsâ vel comitante hæmorrhagiâ narium ex naribus deſcendit: qui tuſſi profundâ & magno conatu præſertim obſcurus, niger, plùs minùs ſpumoſus vel ſpumæ permixtus cum dolore rejicitur, ex cavitate pectoris provenit: qui vomitu ex ſtomacho & partibus vicinis eò ejicitur.

Prognoſt. Hip. 4 *aph.* 25. ait: *ſanguinem supernè quidem efferri qualiſcunque ſit malnm: infernè verò ſi niger dejiciatur, bonum.* Hæmophtyſis ſubinde critica eſt & liberat à morbis magnis præſertim in quibuſdam ſuppreſſ. menſ. vel hæmorrhoid. detentis, atque hæc eſt periodica ſinè pulmonum peculiari noxa contingens ac ſubinde ad plures annos ægrum innoxiè moleſtans. Si hæmophtyſi corripiatur corpus antè ſanum & robuſtum major ſalutis ſpes eſt, quàm ſi cachecticum, ſcorbuticum, phtyſicum vel aliud valetudinarium; aliàs hæmophtyſis malum peri-

cu-

roſum, quòd citò jugulat vel facilè degenerat
phtyſin præſertim ſi oriatur à diabroſi: hinc
p. 7. *aph.* 13. & 16. ait: *à ſanguinis ſputo puris*
ſpuitio mala à puris ſputo phtyſis & fluxio, cùm
ro ſputum retentum fuerit, moriuntur. hæmoph-
is orta à rixi periculoſior eſt illâ, quæ fit ab
aſtomoſi: omnium autem periculoſiſſima eſt,
æ fit à diabroſi ob neceſſariò ſequentem phty-
, vel vomicam.

Indicat. Sunt, ſanguinem motu peccantem re-
llere, copiam ejus minuere, æſtum compeſce-
acrimoniam temperare, coagulatum reſolve-
vaſa aperta obturare, adſtringere, & conglu-
are.

Curat. fit. I. Adminiſtrando V. S. revulſoriam
æſertim ſi oriatur ab impetu & copia ſanguinis:
ntiùs autem, vel non, ſi fiat ab eroſione & acri-
onia humorum, convenit ſaltem ipſo fluxûs
mpore, extra quod non erit adeò ampliùs ne-
ſſaria. Inſtituatur ex brach. lateris affecti per
ervalla, hinc ex pede maximè in ſuppreſſ.
enſ. cucurb. ſcarif. applic. ſcapul. & dorſo, vel
cæ hypochond. & inguinibus: fiant Frict. liga-
r. & ſi æger obnoxius ſit hæmorrhoidibus, eæ-
m aperiantur.

II. Purgantia fortiora præſertim vitanda, à qui-
s facilè in tabem conjiciuntur ægri: interim
viora non prohibentur præſertim *rhabarbarina*
quidem eò magìs, quò ſanguis magìs ſeroſus
acris exiſtit: dari poſſunt *mann. in decoct. pect.*
ſ. caſſ. elect. de tamar. ſyr. de cich. cum rhab. in-
ſ. rhei, myrob. tamar. cym ſyr. roſ. ſol. & pauco
pulv.

pulv. rad. gial. &c. v. g. ℞. *mann. El. unc. ij. diſſolv. in aq. plant. unc. iij. add. Rhab. el. pulv. dr. I. ſyr. myrt. unc. I. M.* ℞. *Rhab. El. dr. I. myrob. cit. dr. ſ. tamarind. unc. ſ. inf. in ſ. q. aq. plant. in expreſſ. diſſolv. Rhab. pulv. dr. ſ. mann. ſyr. roſ. ſol. à. dr. vj. M.*

III. Exhibenda alterantia & temperantia ùt julep. v. g. ℞. *aq. plant. papav. Errat. à. unc ij. ſyr. de roſ. ſicc. unc. I. ſal. prun. dr. I. M.* ℞. *aq. nymph. plant. portul. fol. querc. à. unc. iij. lap. hæmat. ſang. drac. à. dr. ſ. ſacch. cand. q. ſ. ad grat. dulced.* item Emulſ. ſic Hoffman. hæmophtyſim aliquoties feliciter curavit exhibitâ Emulſ. *ſem. 4. f. & papav. alb. cum aq. chærefol. plant. roſ. portul. cum. dr. ſ. lap. hæmat. in pollin. redact. & mag. Corrall. perl. à. gr. v.* ℞. *ſem. 4. f. m. à. dr. I. papav. alb. dr. iij. amygd. unc. ſ. aq. portul. plant. roſ. à. unc. I. ſ. f. Emulſ. add. pulv. ſtegnot. guttman. ſc. I. Corrall. rub. p. p. ſcr. ſ. man. Chriſt. perl. dr. ij. M.* prodeſt etiam *tinct. roſ. l. papav. Errat. cum ſyr. myrt. & myv. cydon.*

IV. Ad acres & ſalſos humores corrigendos, ſanguinis & ſpirituum impetum ſiſtendum conveniunt quoque opiata ùt *ſyr. de papav. troch. de alkek. cum op. in lact. diſſ theriac. rec. laud. op. adſtringentibus mixt. ſem. hyoſc. alb.* quod in ſpecie hîc ſpecificum eſt, unde expertiſſimum elect. *Helidæ.* ℞. *ſem. hyoſc. alb. papav. alb. à. dr. x. terr. ſig. Corrall. rub. p. p. à. dr. v. ſacch. roſ. vet. q. ſ. M. f. Elect.*

V. Ve-

V. Veniendum ad remedia adſtringentia & ſan-
nem ſiſtentia mixtis ſanguinem coagulatum
olventibus, ex ſimplic. laudantur *ſyr. de ſucc.*
nt. portul. hed. terr. conſ. roſ. vet. lap. hæm. bol.
n. terr. ſig. croc. mart. adſtr. ſang. drac. alum.
c. urt. ſyr. de ſymph. Fernel. Corall. ſucc. expreſſ.
cydon. coctis ad 3. cochl. exhibitus, aquâ deco-
nis cum ſach. cand. pro potu data. ex Compoſi-
varia ſunt, ùt Elect. pulv. decoct. mixtur. ro-
. &c. Elect. ℞. *conſ. roſ. vet. papav. Errat. à.*
c. ij. croc. ♂. *per reverb. dr. iij. ſyr. fl. papav.*
rat. q. ſ. M. f. El. l. ſeq. quod Timæo expert.
conſ. roſ. vetuſtiſſ. unc. iij. s. pulv. rad. conſol.
ſem. portul. maſt. bol. arm. trag. à. ſcr. 1. s. ſyr.
ſymph. q. ſ. M. l. ℞. *conſ. roſ. vet. hed. terreſt.*
ſymphit. à. unc. 1. troch. de carab. terr ſig. lap.
mat. p. p. à. ſcr. 1. laud. op. gr iv. cum ſyr. de
mph. l. roſ. ſicc. M. f. Elect. ter. de die ſumen-
m magnit. nuc. moſch. Pulv. ad ſtring. *ſcalig.*
ſerap. vid. *River. l.* ℞. *cort. myrob. cit. bol.*
m. Corrall. rub. p. p. ſem. plant. à. dr. 1. ſacch.
tab. dr. ij. M. f. pulv. cujus doſ. dr. 1. decoct.
mæi longo uſu probatum ℞. *rad. ſymph.*
ni. unc. 1. s. plantag. pimpin. à. dr. ij. torment.
c. s. alth. liq. à. dr. iij. herb. burſ. paſt. prunell.
lypod. chærefol. conſolid. m. ſanic. à. mj. fl. hy-
r. roſ. bellid. cum tot. à. m. s. ſem. hyper. dr. iij.
riſ. infund. per noct. in aq. font. hinc coq. &

Col. de colat. cum album. ov. clariſ. ℞. *lib. iij. add. ſyr. de ſymph. de alth. à unc. ij. oxymel. ſ. unc. I. s. M. dentur ter. de die unc. iv. v. aſſnmpto præſertim priùs Elect.* aliis ſeq. pro arcano eſt. ℞. *rad. torment. cum tot. millefol. cum tot. à unc. iij. ſanguiſorb. mij. conſ. roſ. rub. unc. iij. coq. in lib. vj. aq. font. ad med. doſ. unc. vj. m. merid. & v.* Alij laudant decoct. *lig. querc.* ex vin. item in malo graviori ſæpiùs reciduante ex cauſis externis ſeq. ℞. *raſ. ſant. rub. unc.* I. *ſaſaph. uns. s. mac. per 12. hor. in aq. commun. lib. viij. coq. ad conſumpt. lib. I. s. add. herb. hed. terreſt. ſumit. hyper. veron. à. mij. ſem. fænic. dr. vj. rad. liq. dr. iij. paſſul. min. unc. ij. coq. ad reman. lib. iv. doſ. unc. vj ter. in die.* mixturæ cochleatim ſumendæ etiam locum habere poſſunt ùt mixt. ſtegnot. *ſylv.* v. g. ℞. *aq. plant. unc. iij. cinam. dr. iij. acet. vin. unc. s. Corrall. rub. pp ſcr. ij. terr. ſig. l. ſang. drac. ſcr. I. laud. op. gr. iij. ſyr. myrt. dr. iij. M.* item rotul. ſeu tabul. Hæmophtoic. *Plater.* vid. *River.* l. ℞. *lap. hæmat. in alcool. redact. unc. I. cc. uſt. dr. ij. ſang. drac. Bol. armen. roſ. rub. à. dr. I. ſacch. roſ. triplum ad pondus omnium M. & cum ſ. q. gumm. trag. in decoct. glych. ſol. f. paſt. pro hypoglott.*

VI. Si malum videatur foveri à catarrho acri, cauterium brachio inurendum, ac corpus ſæpiùs evacuandum.

VII. Præſervatio ab hymophtyſi fit diætâ convenienti, inſtitutâ V. S. ſi adſit plethora bis in

anno

anno adminiſtratâ, purgatione quater in anno factâ *cum infuſ. ſenn. rhe. tamar. cum mann.* utiliter etiam per aliquot tempus ſingulis diebus ſummi poteſt *ſcrupul. rhab. toſt. lac. aſinin.* vel *caprin. chalyb. per menſem bibatur, & affigatur cauter.*

Diæta aër ſit temperatus, inclinans ad frigidum: victus refrigerans, incraſſans & vi emplaſticâ præditus *ex ptiſan. hord. oryz. amyl. mil. pulment. amygd. panatell. extremit. anim. carn. agnin. vitul. vervec. canc.* interdictis ſalſis, piperat. acidis, acribus & flatulent. in potu vinum exulet, vel ſaltem ſit tenue, decoct. *glycb.* dilut: vel bibatur *cereviſ. tenuis*, vel *aq. hord. cum ſyr. viol. & ſp. ſulf.* vel *emulſ. amygd. d.* vel *tinct. roſ* vel decoct. *rad. torm. pentaph. ſant. coriand. hord. paſſ. liq* vel decoct. *coriand. ex aq. chalyb. cum ſp. vit. aciſ.* vel *cum ſyr. de portul. myrt. de roſ. ſicc.* vitentur vehementia exercitia, incandeſcentia, vociferatio, vinum generoſum, æger parùm loquatur, ſomnus ſit longior, ſumptâ ſub ingreſſum lecti *conſ. roſ. rub. ant.* vel elect. quodam adſtringente, fugiatur fumus nicotianæ hæmophtyſicis infenſiſſimus.

Phtyſis.

NOm. Phtyſis, phtoë. *conſumptio ſ. tabes pulmonalis* die Lungl-Sucht.

Defin. Eſt exulceratio pulmonum exorta à materia acri erodente, ac infeſtans febre lentâ contin. tuſſi, ſputo purulento ac totius corporis contabeſcentiâ.

Gen. Eſt morbus ſolutæ unitatis cum dimminuta magnitudine ſi ſit perfecta. in principio tamen, prout anatome ſæpiſſimè oſtendit, eſt morbus auctæ magnitudinis, dum partes pulmonum glanduloſæ infarctione quadam à ſero copioſo ibidem ſecreto & ſtagnante intumeſcunt, ut in tubercula indureſcunt, uſque dum tandem acrimoniâ humoris detenti inflammantur & exulcerantur.

Subject. Pulmonum veſicularis ſubſtantia.

Differentia. Alia *hæreditaria:* alia *adventitia:* alia *contagioſa* præſertim confirmata, fermento ulceris corruptivo ſ. per halitum, ſ. ſaniem expectoratam in aliud corpus tranſmiſſo: præcipuè autem conjuges & conſanguinei ſe mutuò afficiunt: alia *primaria & eſſentialis* ex acriori lympha orta: alia *ſecundaria ſ. ſymptomatica*, quæ alios morbos ſequitur ùt Pleurit. Peripneu. Empyema, ſputum ſanguinis, variolas, febres malig. vulnera penetrantia, ſcorbut. ſcroph. affectiones chronicas hyſter. & hypoch. febres continuas l. intermittentes malè curatas. Alia *vera* ſuperiùs deſcripta: alia *mendoſa*, in qua plurima materia puri analoga citra continui ſolutionem perpetuò & copioſè rejicitur à depravato pulmonum alimento, vel materia aliunde delata, & in materiam puri ſimilem converſa, hinc à ſolo puris ſputo de pulmonum læſione vel eorundem particulæ deperditione non ſemper certò judicandum, cùm vix Medicus ſit, qui non perfectè reſtituit aliquos, qui per longum temporis ſpatium pus vel puri quid ſimile rejecerunt cùm ſubinde

hoc

hoc lateat in Thorace ſine læſione pulmonum. Alia eſt phtyſis *lenta* ſeu *chronica*, quæ ad plures annos ſe extendit in adultioribus & ſenibus magìs frequens. Alia magis *acuta*, quæ intra menſem unum vel aliquos ad interitum deducit. Ut in juvenibus. alia eſt *imminens*: alia *incipiens*: alia *conſummata & perfecta*.

Cauſ. intern. Frequentiſſima eſt nimia ſanguinis & lymphæ acrimonia & ſalſedo muriatica nunc à capite deſtillans, nunc cum ſanguine mediante ejus circulo ad pulmones delata ibidemque ſecreta glandulas & veſiculas infarciens, tumefaciens, indurans, uſque dum inflammantur & exulcerantur: it. ſanguis grumeſcens, aceſcens & putreſcens juxta *Hip. 7. aph. 15.* vel pus in abſceſſibus ruptis ex eodem *Hip. 5. aph. 15.* vel ulcus relictum à prægreſſis variol. vulner. &c.

Cauſ. diſpoſ. Sunt diſpoſitio hæreditaria, ætas juvenilis, nam ex *Hip. 5. aph. 9. tabes ijs maximè ætatibus fit, quæ ſunt ab anno 18. uſque ad 35.* it. 3. *aph. 29. juvenibus ſanguinis ſputitiones, tabes &c.* it. prava thoracis conformatio; ùt in gibboſis item dum thorax anguſtus (quo præditi *pectoroſi* ſ. *ſtenothoraces* Engbrüſtige dicuntur) ſcapulæ alarum modo prominentes, collum longum cum gutture prominenti, pulmones molles, laxi, corpus aliàs gracile, & macilentum, utpote ſanguine acriori, aſperiori & ſalſiori præditum: it. diſpoſiti ſunt bilioſi, hypochondriaci, atomos acres & venenoſas vaporetenus attrahantes ùt aurifabri, foſſores, cæmentarij, chymici &c.

Cauſ. extern. Sunt aëris magni exceſſus, va-

riæque ejus anomaliæ præcipuè autem *teſte Hip. 3. aph. 10. autumnus tabidis malus.* it. turgidus particulis carbonum, calcis vivæ, mineralium &c. cibi acres, ſalſi, abuſus vini generoſ. ſp. vin. vel etiam vini acidi, hinc phtyſis in Auſtria endemica, acidulæ etiam & omnia vitriolata, quæ in pulmonibus debilibus ſummè nociva, abuſus fumi nicotian. hauſtus ingens ſubitaneus frigidæ poſt corporis incaleſcentiam, conſtrictio pectoris nimia in virginibus pro concilianda venuſtate, ſuppreſſ. menſ. vel hæmorrhoid. nam ex *Hip. 6. aph. 12. diuturnas curanti hæmorrhoides, niſi unaquæpiam ſervetur aperta, periculum aquæ inter cutem aut tabis impendet.* Curatio veterum ulcerum, clauſio fonticulorum, ſuppreſſio gonnorrheæ, fluoris albi, metus, ira, triſtitia, intempeſtiva ſtudia.

Sign. diagnoſt. imminentis ſunt fluxio latenter defluens, ſtimulus ad tuſſim & tuſſicula inanis, ſputi ſapor in ore amarus vel ſalſus, quandoque febris levior: ſigna hæc certiora erunt, ſi adſit paulò antè dicta prava thoracis conformatio cum voce exili, clangoſa ac gracili corporis habitu & ætas juvenilis.

Signa incipientis ſunt querela de virium labefactione cum appetitu plùs minùs dejecto aut ſaltem carnes abhorrente, flacceſcentia ſubſtantiæ carnoſæ in artubus & atrophia incipiente potiſſimum in carpo, & carne muſculoſa pollicis.

Progredientis, tuſſis vehementior & moleſtior affligens præſertim veſperì ſaltem poſt lecti introitum aut manè cum rejectione materiæ viſci-

dæ

dæ pituitoſæ, ſenſus gravitatis thoracis, ſubinde etiam dolor acutus ante & retro, ſuperveniens febricula lenta ipſis ægris ferè inſenſibilis, niſi quòd poſt paſtum præter gravationis ſenſum circa præcordia ſentiant levem calorem prodentem ſe ſubinde erratico faciei & malarum rubore cum pulſu tamen ſemper celeri, frequenti, plùs minùs parvo, ſapor in ore putridus, reſpiratio magìs difficilis, & anheloſa præſertim à citatiore ambulatione, urina rubra ac præcipitata cum ſedimento farinaceo, corpúſque magis extenuatur, tuſſit etiam æger magis, dum in unum latus magis decumbit, quàm in alterum.

Confirmatæ, calores acutiores ex ſuperaddita febri Hecticæ febre preumonica inflammatoria à tuberculorum inflammatiore, ſudores nocturni, tuſſis continua, rigores frequentes, inordinati, febres erraticæ, in quarum paroxyſmo ſæpiùs delirant, atque hæ febres oriuntur ex ſuppuratione tuberculorum, ſputum magìs purulentum, immo ſincerum pus exſpuitur, quod à pituita diſtinguitur, quòd ſit minùs album, ſed potiùs cinereum, ſubviride, vel flavum, ſubinde ſimul fætidum in ignem præſertim effuſum, ac in aquam tepidam projectum fundum petat, in quo etiam diſſolvitur, reſpiratio fit magìs difficilis, macies tanta, ut oſſa tantùm pelle tecta ſint cum faciei colore pallido & cadaveroſo, urina oleaginea & rubra deponens ſubinde ad fundum matulæ arenam rubicundam inſtar cinnabaris, tandem ſupervenit pilorum defluvium, tumor pedum, diarrhæa colliquativa aphtæ ac peculiaris gutturis dolor

inter deglutiendum ac tandem viribus exhauſtis ceſſante tuſſi & expectoratione ſuffocatio ac mors placidiſſima cum retentione rationis ad extremum uſque halitum. Interim tantâ ſignorum ſpeculatione opus non eſt: *teſte* enim *Aretæo*, ſi quis vel plebæus viderit hominem pallentem, tuſſientem, macie confectum, hunc verâ phtoë laborare pronunciandum.

Prognoſt. Primus gradus Phtyſis facilè curabilis: difficiliùs autem cognoſcibilis eſt, & ſub ſpecie catarrhi pluribus imponit. Diſtinguitur tamen tuſſis Phtyſica à catarrhali, quod hæc ultima ſtatim primo limine ferox ac humida ſine ponderoſa pectoris oppreſſione ac reſpiratione anhelosa, quod ſpatio paucorum dierum vel ſaltem hebdomadum termineтur, quod non ſit juncta gravitas hypochond. ſitis, inapperentia cum vomitu poſt cibum ex violenta tuſſi, quæ omnia ſunt contraria in tuſſi phtyſica, in qua etiam excernitur materia purulenta coloris cinericii l. flavi, craſſa quidem, ſed fluida & fibrillis deſtituta, ſtriis etiam ſanguineis interdum intermixta. Secundus gradus difficiliùs curatur, licet per vulneraria & laudabilem diætam ulterior progreſſus per plures annos interdum retardari poſſit, quò mitius enim hic morbus tractatur, eò diutiùs vis lethifera longas in moras protrahi poteſt. Tertius gradus *teſte Galen. Craton. Timæ* &c. ac quotidianâ experientiâ incurabilis eſt, tum ob tuſſim & pulmonum motum conſolidationem impedientes, tum ob vim medicamentorum longo tractu ad pulmones uſque exoleſcentem, tum ob indicationes

con-

ontrarias inter ulcus, febrem & maciem, tum
b cruſtam quandoque ſuperinductam levi occa-
one decidentem & morbum renovantem, hinc
robabile eſt, eos, qui pro phtyſicis confirmatis
abiti reſtituti fuiſſe dicuntur, tabe ſaltem vel he-
ticâ, vel catarrho chronico mendoſam phtyſin
xcitante detentos fuiſſe, quò melior in phtyſi
rima viget concoctio, eò uberior ſanitatis ſpes,
uam etiam augent, ſi pectus amplum, hirſutum,
ires robuſtæ, ſputum album, læve, æquale,
uòd facilè expectoratur, appetitus vigeat, alvus
ompacta, ſitis nulla, febris remittat. *Hip.* 5. *aph.*
1. ait: *qui tabe infeſtantur. ſi ſputum, quod ex-*
uſsiunt, graviter oleat carbonibus injectum &
apilli defluant, lethale eſt, id. 4. *aph.* 12. ait:
uibus per tabem capilli defluunt, ij alvi pro-
luvio ſuperveniente moriuntur. unde 5. *aph.* 14.
it: *ſi tabe detento profluvium alvi ſupervene-*
it, pernicioſum. it. 7. *aph.* 16. *à puris ſputo phty-*
ſis & fluxio, cùm verò ſputum retentum fuerit
moriuntur. Anorexia tabidis mala, præſertim
um inflatione ventriculi & hypochondriorum:
nimi deliquia, ſudores colliquativi, raucedo,
iarrhæa, urinæ oleaginoſæ, convulſiones ac ſpaſ-
mi certiſſimi mortis prænuncij: phtyſis acuto
morbo ſuperveniens brevi interimit: ſecus quan-
doque chronica ad plures annos & quidem magis
hronica eſt in ætate provectioribus, quàm juve-
ibus. Phtyſici ùt plurimùm moriuntur, quando
olia prorumpunt vere ſcil: aut decidunt nempe

autumno: hinc vulgò dicitur. **Er wird den Gukuck nit mehr hören rueſſen.** Phtyſis hæreditaria, & à mala thoracis conformatione exorta ut plurimùm lethalis. ex cantagio contracta curatu difficilior & plerumque magis acuta. reſtituri obſervati, quibus vel callus in pulmonibus contractus, vel pars exulcerata cum pleura agglutinuta. curabilis, in qua parua exulceratio & pus benignum propria cyſtide contentum. curata phtyſis à leviſſima cauſa recrudeſcere ſolet. Hæmopthyſici dicuntur ſemiphtyſici, ſi oriatur à ſanguine acri, ſæpiúſque redeat cum celeri pulſu & urina rubra.

Indicat. Sunt ſerum atque aliorum humorum recrementa à pulmonibus divertere, acrimoniam demulcere, materiam tabificam abſtergere, educere, pulmones læſos reſtituere, conſolidare, ac partes emaciatas reſocillare.

Curat. fit I. Evacuando humores vitioſos per intervalla remedijs lenioribus *ex mann. caſſ. aq. lax. vienn. el. lenit. ſyr. roſ. ſol. infuſ. ſenn. rhe. pilul. de ſuccin. Crat. &c. vid. catarrh.* In morbi progreſſu à purgantibus abſtinendum, cùm etiam levior tabidos copioſiſſimè evacuare ſoleat cum inſigni virium noxa, atque inſuper poſt purgationem veſperì crebriùs & pejus tuſſiant. RR. in phtyſi laudant vomitoria, cum morbus ferè ſemper in principio, nisì hæmophtyſin ſequatur, ſit ex vitio ſtomachi cum tuſſi ſtomachali, minúſque lædat vomitus, quàm continua tuſſis: ille etiam potenter & copiosè faniem ex pulmonibus evacuet: alij econtra cum veteribus vomitoria minùs tuta cenſent, præſertim in actuali ulcere ob me-

netum rupturæ vaſorum pulmonalium, unde tiam *Hip. 5. aph. 8.* ait: *tabi obnoxios ſupra nè urgato.* Ego diſtinctionem adhibendam eſſe ar- itror, cenſeóque vomitoria convenire poſſe in rincipio morbi, ſi conſtet viſcera haud eſſe adeò nfirma, nec pulmones corruptos, nec præceſſiſſe putum ſanguinis: ventriculus econtra bilioſis ut acidis humoribus turgeat, ac nauſea & vó- nendi adſit diſpoſitio. interim non ſint vitrio- ata, nec valde vehementia, ac poſt eorum uſum ut etiam purgantium ſumendum paregoricum lyſt. tutiores, & ſemper utiles ſunt.

II. V. S. locum non habet, nisì quandoque in rincipio præſertim ſi ſanguinis evacuatio ſup- reſſa in cauſa ſit tum ad minorandam efferve- centiam & colliquationem ſanguinis, tum ad præ- avendam inflammationem. hæc etiam in pro- reſſu repeti debet, licet corpus ſit maci lentum, adſit diſpnæa inſigniter aſthmatica, l. lateralis olor, l. ſigna aliqua Rheumaticæ, Pleuriticæ, l. eripneumonicæ diſpoſitionis.

III. Pro catarrho avertendo commendantur *ſe- ac. fontic.* qui quidem in principio utiles: non utem, ſi jam ad extrema deductus ſit affectus. in undem finem utendum errhin. *ex ſucc. major. bet. eton. &c.* ſacculis capiti applicandis. *ex mil. & al. toſt.* it. cucuph. ſuffumig.

IV. Pro mitiganda acrimonia ſalina totius M. . præſtantiſſimum eſt *lac* ceu præcipuum phty- corum ſolatium ſeroſâ parte abſtergens, caſeoſâ lurinans, & butyroſâ reficiens. convenit autem naximè lac, ſi dolor moleſtus cum phlogoſi in

gut-

gutture ſentiatur, ſumitur *lac aſin. caprin.* vel *etiam bubulum* additâ dimidiâ parte aquæ quolibet manè ad unc. 6. aſcendendo cum unc. 2. uſque ad lib. 2. eâdem doſi veſperi circa 5. tam repetitâ. cura hæc maximè convenit ad finem veris l. principium æſtatis. tepidè prout redditur addendo parum *ſach. roſ.* ac continuandus ejus uſus per 3. menſes: prtùs autem colluvies viſcerum tollenda, videndúmque nè adſit febris putrida, nec diarrhæa ex cruditate ventriculi orta, nec hæreat acidum in primis vijs. ſignum boni eventûs curæ lactis erit, ſi urina cocta, nec valde tincta, nec nimis aquoſa, ſi fæces alvi non crudæ, copioſæ, fætidæ, ſi ſitis mitigetur: ſecus ſi audiantur murmura, adſit dolor ventris, nauſea, vomitus, ſuperveniat febris, dolor capitis exaſperetur. ab eodem etiam abſtinendum, ſi Epar ſcirrhoſum l. obſtructiones ſint in Meſenterio, item ſi pulmo pure gravatus, ulcus ſordidum, ſputum copioſum, ventriculi ægritudo & oppreſſio gravativa. alij cancros elixos contundunt in mortar. affundendo lac vaccin. ſicque colatum exhibent.

V. Deveniendum ad vulnerar. abſtergentia, exſiccantia & conſolidantia in forma l. *decoct.* l. *Brod. pulv. rotul. Elèct. Ecclegmatum.* in forma *decoct.* laudatur à plurimis decoct. quajac. chin. ſalſapar. v. g. ℞. *rad. chin. in taxcol. inciſ. unc. 1. ſaſaph. ſant. cit. an. unc. s. macer. in aq. font. menſ. ij. s. add. herb. heder terreſt. ſcabioſ. pulmon. à. mij ſem. aniſ. fæn. à. dr. iij. liq. unc. s. paſſul. min. conquaſſ. unc. 1. coq. ad. 3. Col. l.* ℞. *rad. ſalſapar. unc. vj. chin. unc. ij. ſant. alb. rub. à. unc. s. raſur. ebor.*

&c.

c. à. dr. iij. inf. & *coq. in aq. font. lib. viij. ad. iv.*
dd. liq. dr. vj. paſſul. unc. 1. s. Col. Fonſec. laudat
ecoct. *ſant. cit.* vid. *River.* proſunt & alia deco-
ta ex herbis vulnerarijs, ùt *Veronic.* per modum
Theè cum rad. liq. decoct. uſurpata l. ℞. *fol. Theè*
r. ij. veron. agrim. ſalv. à. dr. 1. ſpec. decoct.
ector. rec. diſpenſ. dr. ij. raſ. liq. ſaſaph. rad. ir.
ciſ. à. dr. 1. s. inciſ. dentur ad Chart. ℞. *herb.*
ed. terreſt. chærefol. veron. à. mj. rad. ennul. unc.
. s. ir. fl. unc. s. ſem. aniſ. dr. iij. fænic. dr. ij, fic.
ing. N. iv. paſſul. min. unc. 1. s. rad. liq. dr. vj.
oq. in ſ. q. aq. pluv. mart. l. cereviſ. l. ſer. lact.
ibatur hauſtus m. v. & ante cubitum cum cochl.
imid. pulv. antiphtyſ. prædictis addi vel ſub-
titui poſſunt *rad. ſymphit. chin. herb. tuſsil.*
hat. nob. plant. min. ſcabioſ. ſanic. pulmon. agrim.
ugul. &c. poſt decoct. in uſum veniunt juſcula
eu brod. ùt *juſcul. decoct. carn. vervec. cum bugul.*
cum ſucc. bellid. (quæ herba præſtantiſſima)
hærefol. veron. &c. Wepfer. ſeq. multa præſtitit.
. ſucc. naſturt. expreſſ. Nummular. bellid. coch. 2.
iij. cum pauxill. mell. roſ. cum brod. l. ℞. *herb. dict.*
d. mij. l. iij. affund. brod carn. non ſalit. ferv. unc.
. l. v. hinc col. add. parum mell. prodeſt & *gelat.*
. brodiis addita. datur & decoct. *chin. cum Gal-*
n. l. columb. vid. *Catarrh.* alii accipiunt *Herb.*
ravmat. & *ſacch. roſ.* & immittunt in ven-
rem exenterat. pull. hinc lento igne in olla coo-
erta coq. pulveres antiphtyſici maximo etiam
ı uſu ſunt ter l. bis de die exhibendi v. g. ℞.
herb.

herb. pulmon. ſalv. hyſſop. pulm. vulp. præp. veron. pulm. capr. mont. à. unc. s. ſacch. cand. viol. unc. ij. antihect. pater. dr. ij. s. lact. ſulph. dr. 1. s. eleoſach. aniſ. dr. vj. M. f. pulv. ℞. *Balſ. ſulph. vel peruv. dr. ij. impaſtetur cum ſacch. cand. unc. ij. add. ſpec. diatrag. fr. pulv. anonym. à. dr. ij. ſucc. liq. rad. ennul. ir. flor. lact. ſulph. à. ſcr. ij. M. f. pulv. ter de die exhib. ſuper pane vino toſt. ad. dr. 1.* addi vel ſubſtitui poſſunt *pul. haly. ſpec. diair. fl. ſulph. benz. ſperm. cet.* Alij cum fructu ſimpliciſſimo utuntur pulvere *ex fol. ſalv. ſylv. l. pulmon. aur. cum ſacch. à. p. æq.* remediis ſulphuratis minùs utendum, ſi præcordiorum æſtus, & febris hectica prævaleat. Electuar. hic etiam in uſu ſunt, & præcipuè ex ſimplicibus maximè convenit *conſerv. roſ. rub.* quâ ſolâ multi reſtituti fuiſſe dicuntur vel ℞. *conſ. roſ. rub. fl. bellid. min. à. unc. 1. s. rad. conſol. m. condit unc. 1. pulv. Haly. rec. p. p. dr. vj. antihect. pot. dr. ij. cum ſ. q. ſyr. de ſucc. hed. terreſt. M. f. Elect.* addi etiam poſſent *fl. ſulph. Balſ. ſulph. aniſ. ſpec. diatrag. fr.* l. ℞. *conſ. roſ. vet. unc. 1. s. pulv. antihect. poter. Balſ. de capaiv. à. dr. 1. s. cum ſyr. fl. bellid. ſ. q. M. f. Elect. de quo ter de die ſumatur magnit. nuc. moſch.* Ecclegma ſeq. laudatur *à Timæo.* ℞. *ſucc. ſymph. m. lib. 1. s. veron. portul. roſ. rub. ſalv. hed. terreſt. pulmon. aur. pimpin. à. unc. iv. depur. & cum ſ. q. ſacch. coq. ad conſiſt. linct.* alii etiam commendant *therebint.* v. g. ℞. *thereb. cyp. unc. 1. mell. roſ. dr. vj. pulv.* glych. *dr. iij. M. detur m. magnit. nuc. moſch.* l. ℞. *thereb.*

ꝛb. ven. coct. unc. s. Balſ. peruv. dr. 1. cum pulv. lych. M f. pil. pond. 1. *gr.* ſuffitus etiam magni ꝛſtimantur præſertim *a Williſio* & quidem l. hu-nidi l. ſicci v. g. ℞. *decoct. herb. Traumat.* ac co-*nt. effervescentis vapor hauriatur m. & v. per ho-ꝛ quadrantem per foramen chartæ in conum con-volutæ.* ℞. *olib. ſuccin. alb. benz. ã. dr. 1. s. pulv. oſ. rub. ſant. rub. l. maſt. à. dr.* I. *M. f. pulv. pru-is aſpergend. & fumus per tubulum hauriendus.* ad-unt alii etiam *fl. ſulph.* circa dicta remedia not. 1. a, uti in omnibus morbis chronicis, ad longum empus præſcribenda eſſe, cùm ægri aliàs facilè eſerant medicum. 2. dulcibus non reſtitui phty-im, cùm plus lædant, quàm proſint.

VI. Opiata in phtyſi maximè proficua ſiſtendo rritationis ſenſum, hinc tuſſim mitigant, humo-úmque acrium in parte decubitum, ac corrupte-am ulteriorem impediunt, unde ab eorum uſu uſſis remittit, meliùs dormiunt, ſudores nocturni ohibentur, ac manè faciliùs magis cocta exſpu-ınt ægri: verùm hæc vera, ſi dentur in principio & incremento morbi, ubi tuſſis & exſpiratio non dmodum urgent: non autem in progreſſu & ſta-u morbi, ubi anhelitus difficilior & exſpiratio nultorum viſcidorum urgent, ubi cautè uſurpen-ur, vel penitus omittantur, nè reſpiratio adhuc iat difficilior & ſuffocationis metum incurrat æ-ger, hinc ſi vigiliæ urgeant, nec opiata tutò ex-hiberi poſſint, paretur emulſ. *amygd. pin. piſtach. &c.* ex opiatis 2. horis ante cænam ſumendis con-veniunt *pilul. de cynogl. ad gr. vj.* l. ℞. *antihect. poter. ſcr. 1. ſacch. ſat. ſcr. s. extr. croc. gr. iv. laud.*

op.

op. gr. ij. l. iij. cum ſ. q. Balſ. peruv. M. f. pil. pro 2. doſ. l. ℞. ſtorac. calam. myrrh. thur. extr. liq. op. croc. à. ſcr. 1. M. f. pilul. gr. pond. dent. ix. ſub introitum lect. l. datur *laud. op. cum conſ. roſ.*

VII. Lubricantia, incraſſantia, tuſſim mitigantia & expectorantia locum habent *ùt ſucc. glycb. troch. Becch. nig. ol. amygd. cum ſacch. cand. ſyr. jujub. viol. de glycb. &c.* vid. *tuſſ. rauced.*

VIII. Extrinſecùs ſpina dorſi & thorax inungatur *ung. reſumpt. ol. viol. roſ. ping. glir. mont.* vel *gall. ind.* quibuſdam commendatur *baln. ol. olivar.* vel *inſeſſ. in ſemicup. tepid. ex decoct. hord.* ſed febris lenta abſit neceſſe eſt, aliàs non tantùm nihil adjuvat, ſed ùtplurimùm lædit.

IX. Præſervatio phtyſis fit *victu refrigerante & humect. uſu lact. baln. aq. d.* vel *hordeac. fontic.* decoct. *chin. ſant.* uſúque aliorum antiphtyſicorum, quæ aliquamdiu continuanda, non tamen ſint nimis dulcia.

Diæta aër vergat ad ſiccum, vitetur aquil. auſtr. veſpertin. nocturnus, loca ſubterranea. mutatio aëris ſæpè profuit. ſic *Galen.* phtyſicos ablegavit ad montem *Tabias: Celſus. in ægyptum*, quod remedium ſi non ægris, ſaltem *Medicis* ad evitandas moleſtias: quandoque etiam ignaviam ſalutare. ſydenhamb exercitium equitatione factum pro remedio ſpecifico proponit. victus ſit refrigerans, humectans, analepticus: hinc ex carnibus conveniunt carnes *capon. gallin. pull. avic. mont. vitul. vervec. cum eorum. gelat. conſumat*, vel *contuſ.* ex piſcib. *luc. perc. trott. fundul.* ex teſtaceis *canc. teſtud.* ex fruct. *amygd. pin. piſtacb. paſſ. fic.*

pom.

[...]om ex frugibus *oryz. trit. hord. aven.* it. *ov. ſorb.* [...]itanda nimiùm ſacharat. acria, ſalſa, aromatiza[...], acida. refectionis neceſſitas potiùs frequentiâ [...]bationis, quàm copiæ ubertate compenſetur. [...] potu vitetur vinum acrimoniam augens: loco [...]ius bibatur *cereviſ. alb.* decoct. *hord. liq.* v. g. ℞. [...]*ord. mund. m. iv. rad. liq. unc. ſ. paſſul. min.* [...]*nc. 1. ſ. jujub. N. xx. ſem. aniſ. fænic. à. dr. vj.* [...]*nam. unc. ſ. M. inciſ. & contuſ. ad chart. de his* [...]*. iij. coq. in menſ. 1. ſ. ad ʒſumpt. 3. p. l.* ℞. *rad.* [...]*hin. ſcl. raſ. lig. guajac. à. dr. vj. liq. raſ. dr. v.* [...]*jub. ſebeſt. à. dr. vj. cinam. dr. iij. paſſul. m. 1.* [...]*inciſ. ad Chart. de quibus quantum volâ manus* [...]*pitur. coq. in menſ. ij. aliquot ebullit. Col. l.* ℞. [...]*d. chin. ſcl. dr. iij. liq. dr. ij. paſſul. min. mund.* [...] *major. enucleat. à. unc. ſ. fic. ping. dactyl. à.* [...] *v. jujub. ſebeſt. à. N xij. ſem. melon. aniſ.* [...]*en. à. dr. 1. Bull. in 2. menſ. aq. per hor. med.* [...]itentur ira, venus, mæror, triſtitia & profundæ [...]ogitationes.

Tuſſis.

NOm. Tuſſis die Hueſten.

Defin. Eſt motus depravatus & veluti con[...]ulſivus exſpirationis thoracis, ſ. vehemens, cre[...]ra, & ſonora ſpiritûs efflatio à facultate expultri[...] & veloci pulmonis, thoracis & muſculorum [...]ontractione edita, ad id, quod organis ſpirandi [...]oleſtum eſt, excutiendum.

Gen. Eſt ſymptoma motûs thoracis depravati coacti nempe & irritati.

Subject. Sunt nervoſæ, fibroſæ ac membranoſæ organorum reſpirationi inſervientium partes ùt aſpera arter, thorax una cum pulmonibus, muſculis & præcipuè diaphragmate.

Differ. Alia eſt *humida* cum rejectione materiæ: alia *ſicca*, *arida* etiam *vulpina* dicta, in qua magno labore nihil excernitur: hæc, ſi ſit gravior & vehemens *Hip. ferina* dicitur: alia eſt *epidemica*: alia *convulſiva ſ. ſuffocativa* pueros & infantes ùt plurimùm infeſtans, quâ detenti quaſi præfocati ejulant & ob ſanguinem ſtagnantem vultu quaſi lividi & nigri evadunt: immo interdum tuſſiendo pectore convulſo à reſpiratione ceſſant: alia eſt *continua*: alia *interpolata*. it. ratione fomitis alia *pectoralis*: alia *ſtomachalis* quatenus diaphragma ab affecto orificio ventriculi ſuperiore, quod in tranſitu æſophagi mediantibus fibris membraneo diaphragmatis circulo annectitur, ob contiguitatem vellicatur, vel quatenus æſephagus ſimul vellicatus contiguam ſibi aſperam arter. per conſenſum afficit ac in tuſſim proritat.

Cauſ. immediat. Eſt organorum reſpirationi inſervientium irritatio, atque hinc ſubitanea convulſiva contractio ad rem moleſtam excutiendam.

Mediatæ ſunt præſertim in humida materia mucoſa, pituitoſa, purulenta, ſanguis extravaſatus, lympha acrior, ſalſior, acidior primæ digeſtionis vitio progenita ſ. à capite & glandulis aſperæ arter. depluens ſ. in pulmones ſ. in ven-

tri-

triculum, & tuſſis catarrhalis dicitur: à M. S. me-
diante circulatione eò delata, atque huc ſpectat
illa tuſſis, quâ quandoque febres ardentes minùs
acutæ per ſputa mucilaginoſa judicantur. ad tuſ-
ſes ex vitio lymphæ natas ſpectant etiam illæ, quæ
ſolent affligere in princip. varriol. morbill. & quæ
infantibus quandoque ſuperveniunt ex malè cu-
rata ſcabie, achoribus, favis. tuſſes hæ licèt quan-
doque in princip. ſiccæ ſint: progreſſu tamen dein
ſunt humidæ, tum ob uberiorem lympham ex
irritatione tranſudantem, quæ pedetentim con-
denſatur in mucum plùs minùs craſſum & viſci-
dum. tum ob læſionem partis graviùs irritatæ
phlegmonoſam, ulceroſam, excoriationem, quâ
nutrimentum vitiosè aſſimilatum unà tranſudat
ſub forma muci. præterea tuſſis præſertim ſicca
oritur à pulmonum calculo, grandine, ulceribus,
vulneribus, tumoribus epat. lien. ventric. hinc
diuturna tuſſicula ſicca cum dolore vel tenſione
hypoch. obſtructiones contumaces viſcerum ſig-
nificat: excitatur quoque tuſſis præſertim convul-
ſiva ſinè immediato vitio partium ſpiritualium ex
ſolis ſpaſmis nervorum tam ex primario affectu,
quàm conſenſu cum alijs partibus affectorum, ut
in hypochondriacis, hyſtericis, quibus paroxyſ-
mi ex acri acido retento remorantur, hinc ejuſ-
modi tuſſes ſuperveniente podagrâ breviter & qua-
ſi ſponte evaneſcunt.

Cauſ. diſpoſ. Ætas puerilis 3. *aph.* 24. ſenilis 3.
aph. 31.

Extern. Aër frigid. aquilon. hinc *Hip.* 3. *aph.*
5. ait: *aquilo tuſſes movet, fauces exaſperat &c.*

vel alio peregrino æthere & charactere epidemico notatus, aut acido coagulativo turgidus, tempus hyemale *3. aph. 23.* vernale *3. aph. 21.* fumi acidi, acriores præſertim mineralium inſpirati, potus frigid. vel etiam ſubacidus, auſterus, aſſumpta rancida, cibus & potus per rimam laryngis aberrans.

Signa diagn. Per ſe clara. diſtinguitur autem tuſſis ſtomachalis à pectorali, quòd in illa locus irritationis, titillationis & ſtimuli ad tuſſim ſit in partibus inferioribus, profundiùs reſpirantes non tuſſiant, ſonitus ſit quaſi è profundo loco erumpens, magìs de die affligat, ſuperveniat non rarò vomitus, adſit anorexia, ſenſus ſtomachi gravativus, apepſia &c. cùm in pectorali ſenſus ſtimuli percipiatur in larynge, aſpera arter. aut ſuperioribus pectoris locis, ſonitus ſit magìs ſuperficialis, noctu magìs affligat, febricula ſubinde adſit nocturna, profundiùs reſpirantes ſtatim tuſſiant.

Prognoſt. Tuſſis à cauſa externa excitata caret periculo. ſi crebriùs affligat in ſubjecto habente pulmones debiles, ac ſero & ſanguine ſalſioribus & acrioribus prædito abſque læſione pulmonum vix recedit, & phtyſin vel hæmophtyſin infert, hinc maturè illi ſuccurendum. ſi enim diutius protracta & remediis vulgaribus non facilè cedens ſputum copioſum varii coloris producat accedente languore & tabe corporis cum ſiti, appetitu dejecto & reſpiratione difficili, jam ad phtyſis limites deventum. Tuſſis ferina tam in infantibus quàm adultis maribus herniam, & prægnantibus

abor-

abortum inferre valet. nocturna ex vitio lymphæ catarrhalis phtyſis prodroma *Hip.* 2. *aph.* 40. ait: *deſtillationes & gravedines coctionem in valde ſenibus non admittunt.* id. 6. *aph.* 46. ait: *qui gibbi ex aſthmate & tuſſi ante pubertatem fiunt, ſtatim moriuntur.* id. 6. *aph.* 35. ait: *ſi hydropicis tuſſis ſuperveniat malum.* Febribus contin. in declinatione ſuperveniens tuſſis humida cum ritè ſuccedente expectoratione bona: ſecus hecticæ periculum infert.

Indicat. Sunt, materiam irritantem motu peccantem revellere, intercipere, fluxam evacuare, acrem contemperare, craſſam attenuare, tenuem incraſſare. partéſque ſpirituales roborare.

Curat. Fit pro varietate cauſar.

I. V. S. magnæ ſubinde efficaciæ in tuſſi, præſertim ſi corpus plethoricum, sìtque tuſſis effectus catarrhi calidi & ſi febris ſit juncta.

II. Clyſteres & purgantia leviora locum habent & quidem magis proſunt in tuſſi ſtomachali, quàm pectorali, quæ ab ijs plerumque exaſperatur: immo in ſtomachica vomitoria à R. R. commendantur.

III. In tuſſi diuturna aut vehementiori veſicatoria poſteriori parti capitis vel brachijs, pedibuſque affigenda, aut cauteria inurenda.

IV. Pectoralia danda, quæ vel incraſſantia & irritationis ſenſum ſiſtentia, vel mucum glutinoſiorem incidentia & attenuantia, vel balſamica vulneraria. inter illa ſunt inprimis papaverina & opiata, quæ ſicuti in tuſſi ſicca & lympha tenui acri optimè proſunt, ità in tuſſi humida & mu-

coſa pectorali vel planè non vel rariùs exhibenda, nè humores concentrati inflammationem, vel retenti ſuffocationem inducant. maximè igitur locum habent in tuſſi ſicca pulmonali catarrhali, præmiſſa nempe V. S. blanda purgatione, clyſt. interdictione vini; hordeat. veſicat. applicat. capiti raſo emplaſt. *ex cochl. 2.* vel *3. in mortar. contuſ. ſupra ſtupam extenſ. ac pulv. nuc. moſch. maſti ſuccin. conſperſ.* vel *placent. roſ. hoc pulv. conſperſ.* talia autem ſunt *pilul. de cynog. laud. op. cum conſ. roſ. pil de ſtyrac. Schröder, &c.*

V. Expectorant. exhibenda vel formâ ſyr. & linct. ùt v. g. ℞. *ſyr. viol. mucilag. ſem. cydon. mell. roſ. à. unc. 1. M.* ℞. *ſyr. jujub. papav. Errat. à. unc. 1. s. M.* ℞. *ol. amygd. rec. unc. 1. ſacch. cand. viol. q. ſ. pro lambit.* ℞. *ol. amygd. unc. 1. s. ſyr. capill. ven. l. de ſiliq. unc. ij. viol. unc. 1. ſperm. cet. non rancid. dr. 1. s. M* ſi materia craſſior. ℞. *ſyr. de praſſ. l. Eryſ. lobel. de hyſſop. à. unc. iij. oxymell. unc. 1. M. l.* ℞. *oxymell. ſquillit. unc. ij. ſyr. viol. unc. 1. s. Balſ. ſulph. aniſ. ſcr. 1. M.* dentur hæc cochleatim ac præſertim ſub introitum lecti. proſunt etiam *ficus* cum *ſp. vin.* deſuper accenſo aſſæ. item ſucc. ex talleolis raphan. ſaccharo conſperſis, & inter 2. patinas agitatis relictus. in forma *mixtur l. aq. claret.* ℞. *aq. tarax. ſcabioſ. à. unc. iij. ſacch. cand. alb. unc. ij. M. filt.* eſt Panæcæa Vienenſ. l. ℞. *aq. ſcab. unc. iij. tuſſil. unc. ij. veron. Card. b. borrag. à. unc. 1. ſacch. cand. alb. dr. vj. M. l.* ℞. *aq. aſthmat. unc. iv. cinam. unc. iij. fœnic. unc. ij. ſcabioſ. veron. à. unc. 1. s. loch. ſan. & expert. unc. 1. ſp. angel. card. b. à. dr. 1. M.* in forma

Elect.

Elect. eſt *butyr. rec. cum ſacch. mixt. vid. phtyſ.* in forma *pulv.* ℞ *ſulph. commun. opt. trit. dr. s. benz. ſcr. I. M. ſumatur in Ovo ſorbili m. & v. ante cubit. l.* ℞ *ſpec. diair. diatrag. fr. à. ſcr. ij. thur. albiſſ. ſcr. ij. s. myrrh. ſcr. I. liq. ſcr. ij. ſacch. cand. alb. penid. à. dr. vj. M. f. pulv. cujus Cochl. parvũ detur m. & v. ſuper pane toſto vino madid.* ſeq. à *Timæo* laudatur l. centies in tuſſi & aſthmate expertus. ℞. *ſpec. diair. dr. ij. pulv. liq. rad. ir. flor. à. ſcr. I. s. croc. Orient. ſcr. s. fl. ſulph. ſcr. iv. ſacch. cand. alb. unc. I. s. ol. aniſ. gut. v. M. detur larga cuſpis cultri ac in ore contentus ſenſim liquefiat* vid. *aſthm.* in forma *rotul.* quæ aliis expectorantibus præferuntur, quia ſenſim liqueſcentes ingredi cenſentur laryngem, in uſu ſunt rotul. *diacod. diair. de ſucc. viol. de ſucc. liq. troch. becch. alb. rub. l.* ℞. *ſpec. diatrag. fr. diamarg. fr. à. dr. I. bol. arm. or. dr. ij. conf. alk. dr. s. conſ. roſ. rub. unc. s. ſacch. albiſſ. in ſ. q. aq. fl. acac. diſſol. q. ſ. M. f. rot. à Wepfero commendat. l.* ℞. *conf. alk. ſpec. diair. ſ. à. ſcr. ij. conſ. roſ. dr. iij. fl. benz. gr. vj. ſacch. in aq. veron. cum modic. tragac. ſol. q. ſ. M. f. rot.* l. ℞. *ſpec. diair. diatrag. fr. à. dr. I. extr. ennul. l. liq. ſcr. I. ſacch. in aq. tuſſil. ſol. q. ſ. M. f. rot. l.* ℞. *looch. ſan. & expert. unc. s. ſpec. diair. dr. iij. fl. benz. gr. v. ſacch. in aq. fænic. diſſol. unc. iv. M.* in forma *morſell. & tabul.* ℞.

looch. ſan. & expert. dr. v. ſpec. diair. dr. ij. condit. rad. ennul. unc. 1. cond. cort. arant. dr. vj. fl. benz. gr. vij. ſacch. albiſſ. in aq. fœn. diſſol. q. ſ. f. morſell. l. ℞. ſpec. diair. diatrag. fr. à. dr. ij. fl. ſulph. pulv. rad. ennul. benz. à. ſcr. 1. Eleoſach. aniſ. ſcr. 1. ſacch. alb. ſol. & ad conſiſt. tabul. coct. unc. viij. f. tabell. pond. unc. ſ. vid. rauced in forma *pilul.* proſunt *pilul. Balſam. Morton.* ℞. *pulv. millepea. p. p. dr. iij. gumm. ammon. depur. dr. 1. s. fl. benz. ſcr. ij. extr. croc. Balſ. peruv. à. ſcr. s. Balſ. ſulph. thereb. l. aniſ. q. ſ. M. f. pil. medioc. de quibus ter in die 3. ſumendæ.* in forma *decoct.* prodeſt *decoct. pectoral. decoct. ennul. cum paſſul. decoct. rapar. ſecundar. decoct. veron.* l. ℞. *raſ. lig. ſaſaph. unc. 1. mac. in aq. font. menſ. ij. add. herb. hed. terr. ſcab. pulmon. à. mij. ſem. aniſ. fœn. à. unc. s. liq. dr. iij. paſſul. unc. 1. coq. ad. 3. detur hauſtus calid. m. bihorio ante cœnam & ante cubitum quandoque ſimul ſumi poſſunt gut. x. Balſ. ſulph. aniſ.* decocta hæc magìs ſæpè proficua, quàm nobiles remediorum apparatus, præſertim in tuſſi chronica phtyſim minitante. vid. *pleurit. phtyſ.* proſunt tandem pediluvia ituris cubitum ex cereviſ. calid. l. decoct. herb. cephal. & pect. inunctis poſtea ſoleis ping. luc. plura vid. de *aſth. rauced.*

Diæta aër ſit temperatus, vitetur impurus, nebuloſus, fumoſus, frigidus: diæta ſit moderata; vi-

ritentur ſalſa, pontica, acria, amara, acetoſa. in uſſi ab humoribus acribus convenit *crem. hord. aven. amygdalat.* interdictio vini cujus loco bibatur decoct. *hord. liq. paſſ. fic.* &c. exulet ira, venus, alvus arte ſolvatur. cætera omnia ſint moderata.

Palpitatio Cordis.

NOm. Palpitatio Cordis das Hertz-Klopffen.

Defin. Eſt motus depravatus ac veluti convulſivus pulſantis cordis facultatis, quo forti ſyſtole vehementer & impetuosè ſe contrahit ad em moleſtam & irritantem excutiendam.

Gen. Eſt ſymptoma motûs cordis depravati & ucti.

Subject. Sunt fibrillæ nerveæ motrices ventriculorum cordis ſpaſmodicè contractæ.

Differ. Alia *vera* de qua dictum in definit: alia *tremor cordis* das Hertz-Zittern/ eſtque ejuſdem trepidatio, quâ pulſationes ejus minores, crebriores & quaſi tremulæ fiunt, cum pulſu inæquali, languido & quaſi interdum vermiculari, dependens ab irritatione & debilitate ſimul pulſantis cordis facultatis: alia *idiopathica*: alia *per conſenſum*, quæ frequentior: alia *mitior*: alia *valida & vehemens* alia *continua*, alia *periodica*, alia *erratica* incertis invadens, recurrenſque intervallis huc referri poſſunt *particulares arteriarum pulſationes* ægris ſubinde moleſtæ & oriundæ vel ex inflammatione loci alicujus, vel convulſione arteriarum vel partium ipſis vicinarum.

Cauſ. int. immediat. Eſt fibrillarum cordis irri-

tatio háncque ſequens convulſiva cordis ſyſtole ſanguini ingreſſo liberum denegans tranſitum, eúmque diutiùs quàm par eſt, in corde ſtagnare faciens.

Cauſ. mediat. Vel hydrops pericardij, aut aqua ejus abundans ac periodicè efferveſcens & ebulliens, vel vermes intra pericardium der Hertz-Wurm. vel calculi, vel abſceſſus cordis, vel concretiones polypoſæ aliíque infarctus ſ. obſtructiones intra cordis ſinus, vel arterias aut venam pulmonalem reperibiles, vel ipſe ſanguis vitioſus minùs turgeſcens & fermenteſcibilis, indéque ad ſtagnatiorem pronus ùt v. g. in cachexia, ſuppreſſ. menſ. quâ laborantes ex levi motu in palpitationem incidunt, vel humores vitioſi, id eſt, ſ. acidi ſ. viſcidi ſ. auſteri ſ. pituitoſi vel acres, maligni ſanguini commixti, qui & acrimoniâ ſuâ fibrillas cordis ad convulſivum & palpitantem motum irritare & ipſi ſanguini grumeſcentiam ſ. ſpiſſitudinem conciliare valent, vel vapores flatuoſi ex hypochond. aut utero mediante circulatione ad cor delati, aut potiùs partes flatus continentes ſpaſmo affectæ, nervóſque cordis in conſenſum trahentes, utì frequenter contingit in ſcorbuticis, hypochondriac. hyſtericis ob conſenſum nervorum meſentericorum & ſplenicorum cum cardiacis, hinc ſimul concurrit rugitus hypochond. ſenſus cordis conſtrictivus, vertigines &c. vel calor in corde p. n. auctus ſ. ſanguinis nimia rarefactio & commotio, vel ſpiritus an. tumultuantes & ad cor impetuoſiùs ruentes ùt in vehementioribus animi pathemat. vel etiam defectus ſpirituum ùt v. g.

n convaleſcentibus, quibus ex deambulatione aut uavìs alia corporis agitatione etiam leviori pulis immutatur, & fit creber, celer, parvus palpiıtioni vel potiùs tremori analogus.

Sign. diagnoſt. Per ſe clara. à palpitatione atteıæ cæliacæ ſitu diſtinguitur: nam pulſus hujus ɔngè infra cor eſt, & ferè ad regionem ſiniſtram omachi, fitque plerumque in magnis hypoıond. obſtructionibus, tantáque interdum eſt, r quandoque ex diſtenſione fiat ancuriſma, & ex us apertione ſequatur mors repentina. ſi palpitio oriatur à cauſa organica ùt v.g. polypo, aneuſmate &c. continuò ægrum moleſtabit, ac faes ægri pallido aut alio colore morboſo ſuffuerit, gravibúſque aliis ſymptomatibus hydropi ffinibus ſubjicietur patiens: econtra. ſi oriatur materia fluida irritante, per intervalla officiet ræſertim dominante auſtro l. ſupervenientibus nimi pathematibus cum colore faciei naturali. alpitatio cordis diſpnæam ùtplurimùm conjunam habet.

Prognoſt. Palpitatio cordis eſt morbus peracuıs ratione paroxyſmi, chronicus autem reſpectu otius morbi decurſùs. Sympathica frequentior t & minùs periculoſa quàm idiopathica, quæ ùt lurimùm lethalis. ſi palpitationi cordis ſuperniat pulſus ſenſim remittens, imminentis ſynɔpis ſignum eſt: quæ ex malo hypochond. aut orbuto frequentior quidem eſt, ac ſæpiùs recidivans: levior autem reliquis ſpeciebus. ſi diutiùs ffligat ſæpiùſque redeat periculum ſubeſt mortis epentinæ. *ex obſ. Gal.* omnes, qui juvenes aut

in

in declinante ætate ſani ſinè ullo manifeſto ſymptomate palpitatione cordis correpti ſunt, ante ſenectutem moriuntur.

Indicat. Pro cauſar. varietate variant.

In *Curat.* I. Paroxyſmo fortiùs urgente V. S. convenit pro motu ſanguinis reſtituendo præſertim ſi ſubjectum plethoricum aut affectus oriatur ex terrore vel ſanguinis nimia effervescentia è ſalibus heterogeneis & ſylveſtribus in ſero vel ſanguine turbam cientibus. *Galen.* 5. *de loc. aff. c.* 2. fatetur, ſe nunquàm inutiliter V. ſecâſſe in palpitatione cordis. cùm licèt non ſemper proſit ratione cauſæ, conducat tamen ratione effectus ad arcendam ſuffocationem: in gravidis quoque V.S. circa medium geſtationis tempus optima eſt.

II. Utiles ſunt clyſt. lenient. & carminat. frequenter injecti, evacuantia per epicraſin ex infuſ. *ſenn. rhab. mechoac. rad.* 5. *aper. fl. cord. cort. cit. ſem. fæn. cinam. &c.* vel *pil. aloet.* vel *tart. querc. extr. melanag. marocoſt. &c. cum tinct. tart. formatis.*

III. Extra paroxyſ. cæteris omnibus palmam præripiunt *martial. & acidul.*

IV. Conveniunt in paroxyſ. epileptica opiatis mixta & præcipuè cordial. ùt v.g. in forma *Elect.* ℞. *conſ. fl. borrag. p. iv. conſ. alk. p. 1. M. l.* ℞. *conſ. roſ. rub. vitriol. unc. iv. pulp. cit. cond. unc. ij. condit. cort. cit. unc. 1. s. fl. cit. condit. unc. 1. magiſt. Corrall. perl. à. ſcr. ij. conſ. alk. de hync. à dr. ij. ſyr. gran. dulc. q. ſ. M. f. Elect. l.* ℞. *conſ. meliſſ. anth. Borrag. fl. tun. à. unc. 1. confect. alk. ther. vet. à. dr. 1. ſpec. diamb. diamoſch. d à. ſcr. 1. cum*

ſyr.

ır. de cort. cit. ſ. q. M. f. Elect. in forma *julep.* ℞. *r. rub id. unc. 1. confect. alk. ſcr. ij. ſp. roſ. ſcr. 1.]. ceraſ. nig. unc. iij. ſp. vitriol. q. ſ. M. l.* ℞. *aq. cord. fr. ɔſ. fl. arant. cinam. cydon. à. unc. 1. s. ſyr. fl. tun. ıc. 1. ſp. roſ. dr. 1. s. conf. alk. dr. ij. M. dentur ochl. 2. per intervall.* Ex ſimplicibus hîc ſpectant *. cc. tinct. Corrall. Elix. vit. Matth. aq. carbunc. ır. potab. eſſent. amb. croc. caſtor.* interim no-ındum ſalia volatilia oleoſa in paroxyſmo ex-ıbita in quibuſdam hypochondriaeis l. hyſtericis ɛnus nervoſum ſubinde fortiùs afficere ac paro-yſmum exaſperare. in forma *rotul.* proſunt *ro-ıl. ex ſucc. cit. & conf alk. cum ſacch. l.* ℞. *mag. orrall. perl. à. dr. 1. conf. alk. dr. ij. ol. deſt. ci-ım. gut iij. cit. gut. ij. ſacch. albiſſ. in aq. Carbunc. ıl. unc. ij. l. q. ſ. M. f. rot.* in forma *morſell.* ℞. *ɔnf. alk. de hyac. à. unc. s. pulv. cord. Timæ. dr. ij. ɔndit. cort. cit. unc. 1. s. fl. cit. dr. vj. ſp. roſ. rub. id. . dr. 1 ſacch. in ſucc. cit. ſol. lib 1. M. f. morſ. aſperg. l. deſt. nuc. moſch.* in forma pulv. ℞ *Corrall. rub. p. marg. p. p. à. dr. ij. bez. ut. à. dr. s. ſuccin. al-iſſ. ſcr. ij. amb. ſ. 1. M. f. pulv. cujus doſ. dr. s bis ı die.* proſunt & ſpec. de gemm. frig. de hyac. ɛc.

V. Extrinſecùs conveniunt *ung.* regioni cordis pplicata v. g. ℞. *ung. roſ. unc. ij. ſpec. pro Epith. ord. ſubtiliſſ. pulv. dr. 1. diamb. dr. s. camph. ol. eſt. lig. Rhod. a. ſcr. 1. M.* l. ℞. *ung. roſ. pomat. . dr. ij. ol. lig. Rhod. gut. vij. charyoph. cit. à. gut. v. ſpec. cord temp. ſcr. ij. moſch. gr. iij M. f. Balſ. ɛ. ol. nuc. moſch. expr. dr. iij. ſtyac. calam. dr. 1. s. l. deſt. roſ. gut. xiij. cit. cinam. à. gut. ix. nuc. moſch.*

gut.

gut. vij. Charyoph. gut. v. amb. moſch. a. gr. iv. M. in forma *Emplaſt.* valet applic. *gfect. alk.* ſuper pann. ſcarlat. l. *theriac. cum aq. anhalt. l. carbunc. l. ℞. midrith. opt. unc. s. ſpec. pro Epith. cord. ſcr. iv. Campb. ſcr. s. vin. opt. l. aq. cinam. cochl.* 1. à Foreſt. laudatur *meliſſ. virid. & fl. borrag. cum aq. roſ. & tantillo acet. irorat. ac calidè cordi admota* in forma *Epithem. ℞. aq. meliſſ. lib. 1. fl. cit. roſ. à. lib. s. ſpec. cord. temp. dr. ij. diamb diamoſch. à. dr. 1. ſucc. cit. unc. iij. acet. roſ. unc. 1. vin. alb. lib. s. M. pro Epith.* quod ſpiritus ſubito reficit l. *℞. aq. fl. namph. carbunc. meliſſ. à unc. ij. acet. fl. tun. unc. 1. croc. dr. s. conſ. alk. dr. 1. M. ℞. aq. meliſſ. borrag. bugl. à. unc. iij. acet. fl. tun. unc. 1. ſpec. pro epit. cord. dr. 1. s. gr. kerm. pulv. dr. s. croc. camph. à. ſcr. 1. album. ov. conquaſſ. N. 1. M.* in forma *ſaccul.* prodeſt *nodul. ex croc. & camph.* circa cordis regionem ſuſpenſus, vel *℞. roſ. rub. fl. anth. à. dr. ij. lavend. dr. 1. ſem. Angel. cort. cit. Charyoph. cinam. mac. à. dr. s. croc. ſcr. 1. amb. moſch. à. gr. vj. cum ſind. rub. f. ſaccul. irrorand. vin. alb. & aq. roſ.* ac tepidè cordi applicandus.

Diæta aër ſit purus, cibi boni & laudabilis ſucci, juſcula condiantur *croc. mac. cinam.* gelatinæ etiam hic maximè conveniunt, utì & *chocolata.* fugiantur cibi flatulenti, craſſi, acres, ſalſi, aceſcentes, fructus horarij. potus ſit vinum tenue, odorat. aq. dilut. nî quid obſtet: vel decoct. *chin. ſantal.* alvus ſit aperta, exulent ira & venus; in motu & ſomno *nè quid nimis.*

Im-

Imbecillitas virium & animi deliquium.

NOm. *Imbecillitas virium*, Schwachheit/ Krafftloſigkeit. *animi deliquium* dictum etiam *aureo ſolutio naturæ. ſenecæ conciſura. paracelſo cordis aralyſis & fulmen microcoſmi. ſcaligero ſpirituum ıbtractio* Ohnmacht.

Defin. Imbecillitas virium eſt languor virium ıcceſſivus morbos nunc concomitans, nunc anteedens, nunc & ſubſequens cum pulſu parvo deili, tardo. motûs & omnium actionum torpore. nimi deliquium eſt præceps ſubitúſque virium mnium, maximè autem vitalium lapſus cum pulı plùs minùs debili, diminut. vel abolito depenens ex denegata irradiatione & influxu ſpirituum ital. utì & an. ecclypſin etiam exinde patienum in totum corpus.

Gen. Eſt ſymptoma actionis vitalis diminutæ el abolitæ.

Subject. Primarium eſt cor una cum ſpiritibus ital: ſecundarium totum corpus.

Differ. Alia talis dicitur per *reſolutionem* orta cauſis reſolventibus & in hac pulſus eſt contiuus, parvus, languidus, ac valde frequens, alia er *oppreſſionem*, *gravationem* ſeu *ſuffocationem* nfeſtans cum pulſu vario, confuſo, ac variis modis inæquali. alia eſt *inceptanea* animi defectio accidens cum perfrigeratione partium extremar. & exſolutione virium abſque tamen ſudore, vox etiam & ſenſus nec planè intercipiuntur, atque

hæc,

hæc, ſi ſit infimus ejus gradus *ecclyſis*: ſi fortior *lipothymia* ſ. *lipopſychia* dicitur: alia prædictis *gravior*, in qua omnes vires ſimul repentè concidunt, vox, ſenſus & motus intercipiuntur, pulſus debiliſſimus eſt vel omnino abolitus, extrema frigida, color faciei pallidus, cadaveroſus, ſudor frigidus in temporibus, cervice & pectoris fovea, hæc dicitur *ſyncope* & extremus gradus *aſphyxia*. it. animi deliquium aliud eſt *cardiacum* corde primariò affecto: aliud *ſtomachicum* orificio ejus ex acribus ſuccis præſertim æruginoſis irritato, infeſtans ſimul cum anxietatibus & inexſplicabili moleſtia circa ventriculum: aliud *hyſtericum* exortis hinc inde ſpaſmis cor quoque in conſenſum trahentibus, illúdque in continua ſyſtole detinentibus.

Cauſ. Imbecillitatis virium eædem ſunt, à quibus animi deliquium inducitur, ſi ſenſim & ſucceſſivè agant præcipuè autem vitiata craſis M. S. viſcoſioris, & glutinoſioris impedientis debitam fermentationem, & ſpiritualſcentiam, ſ. id fiat ob particulas ſpirituoſas ſalino-ſulfureas obrutas ex cruditate chyli plùs minùs acida, ſ. ſanguis effætus & vappidus reddatur ob particulas ſulfureas nimis deflagratas aut depreſſas: hinc in ſcorbuto vires ſubinde adeò imbecilles, ac convaleſcentibus à morbis acutis, præſertim ſi tantillum in diæta peccent.

Cauſ. Animi deliquij ſunt vel defectus ſpirituum tam vitalium, quam anim. ſ. ob defectum materiæ poſt copioſas hæmorrhag. ſ. ejus coagulationem, infectionem à pure, cruditatem & ineptitu-

dinem

linem ad fermentationem & ſpiritualſcentiam ſ. mpeditam ejus circulationem in ſyncope cardiaa, ſ. ob cordis generantis affectus tam eſſentiaes ùt abſceſſus, vulnera &c. vel ſpirituum diſſiatio à cauſis externis, vel eorum ex irritatione liqua in motu exorbitantia, ut vel aliò deferanur, vel cor in continua ſyſtole detineant, utì conigit in morbis convulſivis partium internarum, el ſpirituum corruptio à materia maligna, veneata, vel peculiaris eorum affectio per odores inratos, vel alias certas idioſyncraſias, vel tandem orum oppreſſio, concentratio, & ſuffocatio ùt in errore ſubitaneo.

Cauſ. diſpoſitiv. Sunt homines debilitate quâam ſ. nativâ, ſ. aſcititia à morbo aut alio caſu ræditi, puſillanimes, fæminæ potiùs quàm maes, virgines menſtrua patientes, mulieres graidæ, quæ ſunt raræ texturæ, hyſtericæ, icteri, ſplenici, melancholici &c.

Cauſ. extern. Sunt calor inſignis, æſtus acris, ër venenatus, motus corporis nimius, ira, gauium, terror. vigiliæ, inedia, venus, dolores & vacuationes nimiæ quæcunque, morſus & ictus enenatorum anim. peculiares rerum antipathiæ.

Sign. diagnoſt. Imminentis deliquij ſunt, imroviſa anxietas, animi perturbatio, capitis graitas, viſûs caligo, ac tenebræ oculis obverſanes, ùt & colores varij flavi & virides, vertigo, innitus aurium, pallor faciei, loquelæ impotenia, pulſus frequens.

Signa præſentis dicta in definit. nempe præceps irium lapſus, ſenſûs & motûs privatio, pulſus

rariſſimus, formicans, obſcurus, intermittens ac tandem abolitus, ſummus faciei pallor, corporis frigus, ſudor ſyncopticus: ſæpiùs etiam urinæ & excrementorum alvi ſpontaneus effluxus.

Proguoſt. Sinè cauſa manifeſta languidi in morbos inclinant. reconvaleſcentes præſertim à morbis acut. diu languidi vel cachexiam, vel recidivam incurrunt. in morbo quocunque præter manifeſtas cauſas mox ſuperveniens ſumma virium fruſtratio ſignum eſt morbi maligni. lipothymiæ quævis plùs minùs periculoſæ, prout magis vel minùs durant, utì etiam prout cauſæ antecedentes graviores vel leviores.. *Hip. 2. aph. 41.* ait: *qui frequenter & vehementer citra manifeſtam cauſam animo linquunt, derepente moriuntur.* Syncopizantes, ſi poſt exhibitionem ſpirituoſorum poſt irrotationem faciei cum frigida, poſt ptarmica ad ſe non redeant ſummum portendit periculum. ſyncope, quæ fit à cauſa reſolvente periculoſior eſt, quàm à ſuffocante, nisì cauſa ſit venenata, ac peſtilens. ſudor frigidus ſyncopizantibus ſuperveniens, quò copioſior ac frigidior, eò ſtatus ægri periculoſior.

Indicat. Variæ pro varietate cauſar. in imbecillitate virium acidum corrigendum, bilis acuenda, ventriculus reſtaurandus, ſanguinis glutinoſitas attenuanda, & ejus fermentatio promovenda. in deliquio ſpiritus deficientes reſtaurandi, ſopiti excitandi, languentes vegeti, & volatiles reddendi, flammula vitalis accendenda, exaltanda, ſanguiniſque æqualis fermentatio conſervanda.

In

In Curat. In imbecill. vir. præter analeptica in-
riùs in diæta proponenda maximè conveniunt
rdialia, quæ, vel ſunt ſpirituoſa, ſulfurea, aro-
atica, ac oleoſa, quibus tamen quandoque cau-
utendum in hyſtericis quibuſdam, vel maribus
tteratis, qui ſvaveolentia ob rariotem ac ſubti-
orem ſpirituum texturam commodè ferre ne-
ueunt, vel ſunt ſalina, volatilia, actia, urinoſa,
el acida, volatil. acria, vel præcipitantia. quo-
um pleraque propoſita *de palpit. cord.* his add.
q. ut *Elect.* v. g. ℞. *conſ. pulp. cit. unc. ij. roſ. rub.*
nc. 1. confect. alk. unc. s. ſp. vitriol. dulc. gut. xxv.
r. acetoſ. cit. q. ſ. M. f. El. l. ℞. *conſ. borrag.*
etoſ. cit. à. unc. 1. s. ſucc. lim. rec. dr. ij. conf.
k. dr. s. ſpec. de hyac. lætif. à. ſcr. ij. eleoſach. ci-
am. ſcr. 1. cum ſ. q. ſyr. fl. tun. M. f. Elect. in
rma julep. ℞. *aq. meliſſ. cum vin. deſt. unc. iij.*
lix. vit. Matth. dr iij. conf. alk. dr. 1. ſyr. fl.
n. dr. vj. M. in forma *aq. Cordial.* quæ fre-
uentiſſima ℞. *aq. borrag. bugl. à. unc. 1. s. ce-*
ſ. nig. acetoſ. à. unc. 1. roſ. cinam. à. dr. vj. marg.
v. ſc. 1. ij. lap. bez. or. gr. vj. man. Chriſt. per-
t. dr. vj. M. ℞. *aq. 4. cord. ceraſ. nig. à. unc.*
cit. ex tot. fl. namph. à. unc. s. cinam. bugl. dr. iij.
arg. orient. p. p. ſcr. ij. mag. Corrall. ſcr. 1. cc. uſt.
v. l. mat. perl. ſcr. 1. man. Chriſt perl. dr. iij. M.
ddi etiam poſſet *dr. 1. conf. alk. item ſpec. de*
mm. de hyac. fragm. s. lap. pret. &c. in forma

Emulſ. perlat. ℞. *aq. borrag. è flor. lib. 1. marg. p. p. dr. iij. aq. cinam. unc. 1. M. in mort. marmor. l.* ℞ *amygd. excort. dr. vj. ſem. 4. fr. m. à. dr. 1. aq. borrag. unc. iij. cord. fr. unc. 1. cinam. bugl. unc. s. M. f. emulſ. add. magiſt. perl. l. marg. p. p. dr. 1. ſacch. q. ſ. M.*

Extrinſecùs conveniunt odoramenta ùt v.g. in forma *aq. odorif.* ℞. *aq. roſ. unc. ij. lavend. cinam. Elix. vit. M. à. unc. 1. s. acet. fl. tun. unc. ij. roſ. unc. 1. s. ſpir. roſ. dr. ij. s. M. inſerviat. pro naribus, pulſibus, & regione cordis.* ℞. *aq. roſ. opt. unc. ij. odorif. fuchſ. unc. 1. ſp. cephal. anhalt. dr. s. acet. roſ. rub. id à. unc. ij. moſch. gr. ij. M.* in forma *nodulor.* ℞. *fol. meliſſ. pj. cinam. mac. Charyoph. galang. à. ſcr. s. impl. 2. nodul. ex ſind. alb. priori aqua madefac. & pulſ. applic. l.* ℞. *ſpec. cord. temper. dr. iij. fl. roſ. rub. lavend. à. dr. 1. moſch. gr. iv. M. f. 2. ſaccul. pro puls. madef. seq. aq.* ℞. *aq. roſ. lavend. à. unc. iij. aq. cinam. unc. s. acet. roſ. dr. x. croc. ſcr. s. camph. gr. v. M.* in forma *ſaccul. pro cord. & epithem.* vid. *de palp. cord.* ℞. *ſpec. pro epith. cord. ſcr. iv. pulv. roſ. rub. lig. alo. ſpec. cord. temp. à. ſcr. 1. s. aq. roſ. unc. iij. meliſſ. lavend. à. dr. vj. acet. roſ. unc. 1. croc camph. à. ſcr. s. M.*

In paroxyſmo deliquij æger ſupinus in plano collocetur, aqua frigida ex ore faciei inſpergatur, con-

concitetur ſternutamentum, in os imittatur *vin. generoſ.* vel *aq. imperial. cinam. elix. vit. naribus admoveatur ſp. ſal. armon. acet. fl. tun. rut. roſ. aq. carbunc. ſp. lil convall. balſ. apopl. pan. rec. è furno extract. ſal. labijs & dentibus affricetur, volæ manuum & plantæ pedum rutâ fricandæ.* Præterea fiat vociferatio, narium compreſſio, digitorum contorſio, pilorum evulſio, frictio narium, temporum & labiorum *cum aq. ſpirituoſis.*

Ratione cauſar. in ſyncope ſtomachica interdum vomitus provocari poteſt admotis tamen in ipſo vomitionis actu odoribus penetrantibus. ſi vomitus non videatur tutus, clyſma paulò acriùs injiciendum. ſi ex hauſto veneno, convenit vomitus, hinc alexipharmaca & epiceraſtica. ſi ex nimijs evacuationibus & ſpeciatim purgatione nimia, convenit *ther. rec.* vel *antiq. cum gr. 2. laud. op. in vin diſ.* vel mixtur. *ex aq. ment. cinam. ſp. theriac. & conſ. alk. clyſt. ex lact. chalyb. cum vitell. ov. & phil. rom. mica. pan. vin. madid.* vel *vinum ipſum.* ſi ex terrore convenit V. S. ac volatilia ſpirituoſ. ſi ex nimia ſanguinis evacuatione optima ſunt *opiata acidis juncta cum pulv. corall* in affectibus convulſivis & hyſter. conveniunt *ſal. vol. ſuccin. caſtor.* ſi immineat à V. S. imponatur æger ſupinus pavimento, ori indatur ſal commune, quo etiam labia fricentur, nares comprimantur. lipothymiæ obnoxijs dorſo cubantibus V. ſecetur aſſumpto priùs juſculo, ori indatur *ſal*, vel labia eodem fricentur, aut *aq. frig.* orè teneatur, ſæpiúſque exſpuatur.

Diæta. Aër ſit ſerenus, purus, lucidus, frigi-

dior, cibi optimè reſtaurantes, liquidi & facilis diſtributionis ùt *juſcul. cum conſ. hyac.* vel *alk. deſtillata reſtaurantia. conſum. contuſ. gelatin. ov ſorbilia* maximè prodeſt ſucc. carn. vervec. ſemiaſſatæ, ſorbitio ex vitell. ov. cum vin. ſacch. & cinam. &c. ægri non diu maneant jejuni. potus ſit decoct. *carn. gallin.* das Hennen Brat-Waſſer. vel *vin. generoſ.* nî quid obſtet: hinc etiam delibari poteſt tantillum *vin. hiſpan.* vel *malvat. intincta in id mica pan. triticei.* vel *vin. hippocrat.* v. g. ℞. *cinam. acut. unc. iij. mac. charyoph. à. dr. ij. cardam. min. dr. 1. s. cort. cit. dr. 1. vin. alb. gen lib. vj. ſtent. in infuſ. in loco calid. per trid. col. dulc. ſacch. alb. unc. x. col. iterum bis l. ter per manic. hipp.* in cauſ. calid. detur *aq font. cum ſucc. limon. & ſach.* vitetur motus nimius, ſomnus ſit moderatus, affectus animi ſanæ rationis imperio coërceantur.

Venenum.

NOm. *Venenum, toxicum.* Gifft.

Defin. genericè & in ſenſu latiori ſumptum eſt omne id, quod corpus citra externam violentiam violenter deſtruere aptum natum: in ſpecie & magìs ſtrictè eſt id, quod per ſe etiam ſub mole minima vi occultâ & machinæ humanæ peregrinâ & deſtructoriâ corpori, ejúſque principijs vitalibus ſummè nocivum.

Gen. Inducit primariò morbos totius ſubſtantiæ & occultæ qualit. ſecundariò etiam alios præſertim ſi venenum ſit corroſivum.

Subject. Frequentius eſt cor cùm ſpiritibus vital,

tal, hinc ponere venena placuit ad affectus cordis, ſubinde & cerebrum cum anim. ſubinde etiam aliæ partes. in venenis particularibus ùt pulmo reſpectu leporis marini, veſica reſpectu canthari-dum &c.

Differ. Variæ, aliud enim eſt *extrinſecum* cor-pori illatum: aliud *intrinſecum* in eodem produ-ctum: illud propriè dicitur vonenum: hoc ma-lignum & veneno analogum: aliud eſt, quod *in-ſpiratu* lædit: aliud quod *hauſtu:* aliud quod *con-tactu:* aliud quod *ictu* vel *morſu*: aliud eſt magìs *activum & præſentaneum*, quod exiguo temporis ſpatio interficit: aliud *lentum & temporaneum*, quod remiſſioris eſt efficaciæ: aliud eſt venenum *homini tale*: aliud *brutis*. multa ſiquidem homi-ni ſunt venena, quæ alijs animantibus in alimo-niam cedunt ùt cicuta reſpectu ſturni, ſerpentes reſpectu cervi &c. aliud eſt *univerſale* reſpectu omnium animantium ùt *arſen. mercur. ſublim.* aliud *particulare ſ. ſpeciale*, quod nunc huic, nunc illi tantùm parti adverſatur: aliud eſt, quod infi-cit magìs partes *ſpirituoſas*. aliud *humidas*: aliud magìs *ſolidas:* aliud eſt *vegetabile* ùt *aconit. ci-cut. napell.* aliud *animale* ùt *ſcorpius*, *vipera &c.* aliud *minerale* ùt *arſen. mercur. ſublim. cobalt.* aliud ſimul *corroſivum*, quod ventriculo eſcharam & necroſin inducit: aliud *fermentativum*, quod motum p. n. eúmque vel abſolutè lethalem, vel ſummè periculoſum in M. S. inducit: aliud *va-poroſum*, quod ſpiritus præſertim anim. obnubi-lat, ſuffocat ac deſtruit: aliud *mixtum*. ſic venena *mineralia* primariò agunt vi cortoſivâ & ſpeciali

ſubtiliſſimâ acrimoniâ acidâ irritante: ſecundariò etiam peregrinâ fermentatione & ſequente ſpirituum turbatione: venena *animalia* vi peregrinâ fermentativâ agunt: *vegetabilia* nunc & quidem potiſſimùm vaporoſitate peregrinâ ex ſulfure impuro, mucilaginoſo nervis inimico, nunc etiam colliquatione humorum, nunc etiam irritatione per vim quaſi cauſticam. venenum in corpore genitum nocet fermentatione, & ſi peſtilens, ſingulis junctim.

Sign. diagnoſt. Virium præceps lapſus, pulſus frequens vel diminutus, palpitationes cordis, lipothym. anxietates, cardialgiæ, vertigines, tremores, ſingultus, morſicationes & dolores ventriculi & inteſtin. ſitis, urinæ ſuppreſſ. vomitus materiæ pravæ, quæ cani cum cibo exhibita eum vel inſigniter lædit, vel mori facit, ſubinde etiam diarrhæa, dyſenteria, ſuccedunt ſudores frigidi, lingua intumeſcit, labia nigricant, inflammantur, interdum totum corpus intumeſcit, ſubinde & maculæ in corpore erumpunt, poſt mortem etiam corpus colorem citrinum aut ſubviridem, hinc lividum vel nigrum acquirit. diſtinguitur venenum hauſtum ab intus genito, quod hoc non ſubitò afficiat, ſed ſymptomata paulatim ſuperveniant, nec omnia ſimul appareant, ſéque plerumque prodat cum febre, habeat etiam nonnunquam certas periodos & remiſſiones, neque corpus ſanum & bonis humoribus abundans, cibiſque bonis nutritum ſubitò infeſtet, ſed cacochymicum. præterea ſi vagentur morbi epidemij veneni hauſti minor erit ſuſpicio. venena temporaria diffici-

cilioris ſunt cognitionis, ſui tamen conjecturam faciunt tum in ipſa ſumptione, tum poſt ipſam, quatenus ægri plerumque in diuturnos morbos, quorum nulla cauſa manifeſta reddi poteſt, incidunt, ùt v. g. fatuitatem inſaniam, epilepſiam, paralyſin, dolores vagos, tabem, &c. venena morſu illata auriginem inferunt, dolorem, ardorem, inflammationem, & mortificationem partis inducunt.

Prognoſt. Morbi omnes à veneno illati periculoſi ſunt, & nisì idonea remedia ſtatim adhibeantur, homini nunc citiùs, nunc tardiùs mortem inferunt: econtra ſi venenum vel foràs è corpore expellatur vel in locum aliquem ignobilem propellatur cum ſymptomatum remiſſione, ſalutis ſpes eſt.

Indicat. Sunt venenum è corpore expellere per eam viam, per quàm corpus ingreſſum, illúddque idoneis alexipharmacis expugnare.

Curat. fit I. In veneno ore ſumpto excitando vomitum, & quidem per leniora, eáque quæ ſimul lentorem obtinent, ut ſi quæ veneni acrimonia & vis corrodendi, illa obtundatur. parantur talia *ex juſcul. ping. ol. amygd. d. butyr. in cereviſ. calid. diſ. &c.* ſi venenum jam ad inteſtina deſcenderit quod ex torminibus, ventris ardore & inflatione præſumitur clyſt. agendum *ex lact. cum caſſ. & tantillo ſacch.* vel ℞. *rad. alth. dr. iij. herb. malv. cum tot. violar. lactur. endiv. à. mj. fl. chamom. verbaſc. à. m. s. ſem. 4. fr. à. dr. ij. pſyl. dr. iij. coq. ex ſ. q. aq. hord. in col. diſſ. ol. oliv. unc. ij. roſ. unc. 1. M.*

II. Alijs etiam epiceraſticis veneni corroſivi vis infringenda ùt *aliment. ex crem. hord. oryz. in lact. coct. pulticul. ex amyl. juſcul. ping. decoct. alth. edulia. pulv. tragac. conſperſa, lac. dulc. cum mell. roſ. pitiſſat. emulſ. ſem. frig. amygd. pinear. cum troch. de alkek.* lambitiv. v. g. ℞. *ſem pſyl. cydon. malv. à. dr. iij. tragac. unc. s. aq. plant. q. ſ. extr. mucilag. cui add. troch. de alkek. dr. iij. ſyr. viol. q. ſ. M.*

III. Veneno evacuatio danda ſtatim alexipharmaca vel propria ſi ad manum ſint, & veneni natura cognita, de quibus conſule *ſenert.* vel communia ùt *orvietan. el. de ov. diaſcord. ther. cum ter. ſig. & ſmaragd. lap. bez. unicorn. cc. mixt. ſ. cryſt. pp. tinct. & acet. bezoart. ſpec. liberant. bezoart. solar. mins. &c.* Aliáque in febrib. malig. & peſte proferenda. v. g. ℞. *theriac. dr. 1. detur acet. ſolut.* ℞. *aq. ſcord. card. b. à. unc. 1. s. ther. andr. dr. ij. ſal. vol. cc. scr. s. mixt. ſ. ſeu tinct. bez. dr. s. syr. de ſcord. q. ſ. pro dulced.* ℞. *aq. galeg. scord. card. b. à. unc. ij. s. pulv. rub. pannon. elect. orviet. à. scr. iv. l. terr. ſig. unicorn. foſſ. à. ſcr. s. syr. fl. tunic. unc. 1. l. man. Chriſt. q. ſ. M.* in veneno per ictum vel morſum communicato vid. infrà de vuln. ven. in veneno in corpore genito de feb. malig.

LIBER IV.

De Affectibus Ventriculi.

Inappetentia.

NOM. *anorexia, aſitia, apoſitia, inappetentia* Unluſt zum Eſſen/verlohrner Appetit. *Defin. & Gen.* Eſt appetitus plùs minùs abolitus vel diminutus dependens ex defectu vellicationis in orificio ſtomachi ſenſibili.

Subject. Eſt ventric. unacum fermento ſuo gaſtrico & calore: præcipuè autem quoad tunicam ſuam rugoſam & ſuperius orificium ventriculi.

Differ. Alia *dicta in definit.* alia *dicta cibi faſtidium* ein Grauſen ob den Speiſen. In qua præter inappetentiam inſuper nauſea & horror alimentorum concurrit: alia *eſſentialis*: alia *per conſenſum.*

Cauſ. intern. Hærent vel in fermento volatili acido digeſtivo ventriculi, dum vel varijs ex cauſis deficit, vel obruitur & enervatur à cruditatibus in ventriculo ſtabulantibus, aut materia viſcida pituitoſa, vel iners & inefficax redditur à materia bilioſa nidoroſa &c. vel in orificio ſtomachi, dum vel nervi ipſius malè afficiuntur ſ. per eſſentiam ſ. per conſenſum ùt in colica, nephritide, hernijs &c. vel ſpiritus an. dum vel deficiunt vel narcotici & ſtupidiores redduntur, quò ſpectat uſus fumi tabaci appetitum imminuentis vel mo-

tus

tus eorum immutatus, ut partim non dirigantur ad ſtomachum, partim vehementius in cerebro commoti non recipiant impreſſiones in orificio ſtomachi factas ùt in delirijs, triſtitia, terrore, magnis doloribus, triſti nuncio &c. l. tandem cauſa hæret in calore ventriculi aut partium coadjacentium langueſcente.

Cauſ. extern. Sunt aër nimiùm calidus, alimenta vel copiâ peccantia, vel qualitate ùt pinguia, cruda, coctioni rebellia, multa potatio vini meri aut ſp. vin. acidum gaſtricum deſtruentis & dulcificantis: hinc vini potatores vix quidquam ampliùs comedunt, donec hydropici fiant, animi pathemata ùt ira, terror, amor, nimium gaudium, triſtitia, ſuppreſſ. menſ. &c.

Prognoſt. In quocunque ægri articulo, veriſſimus eſt textus *Hip. 2. aph. 33. in quovis morbo mente conſtare, rectéque ſe habere ad ea quæ aſſumuntur, bonum: contrà verò ſe habere malum.* Faſtidium cibi magìs funeſtum eſt exortum à caloris nativi exſolutione & acidi defectu vel extinctione quàm ex cacochymia, hinc appetitus in principio & ſtatu morbi cacochymici dejectus non adeò malum ſignum, modò in declinatione redeat: quodſi non redeat præſertim poſt quaslibet febres curatas recidivam minatur. appetitus planè abolitus etiam in principio febris malig. ſignum malum virium nempe uno ictu proſtratarum. pejus ſignum eſt, ſi nihil appetant ægri, puàm ſi appetant & allata faſtidiam: fatale ſignum eſt ſi ægri ſummè debiles appetant ſubitò alimenta, quæ antea faſtidierunt. in pueris inappeten-

ia gravior eſt, quàm in alia ætate *Hip. 7. aph. 6.*
ait: *in morbo diuturno cibi faſtidium malum, &*
um febe pejus. id. *6. aph. 3. in longis inteſtinorum*
difficultatibus cibi faſtidium malum & cum febre
pejus. anorexia omnimoda periculoſa vires deji-
ciens & ſanguinem effætum ac vapidum reddens
unde icteri, cachexiæ, hydrops aliique plures
morbi: immo mors ipſa, cùm vita ſine cibo teſte
Hipp. ultra 7. l. ij. protrahi nequeat, quod tamen
non eſt perpetuum.

Indicat. Sunt vitioſa in ſtomacho hærentia eva-
cuare, pituitam viſcidam incidere, attenuare, de-
tergere, bilem temperare, ventriculum roborare
ejúſque tonum conſervare.

Curat. fit I. Evacuantibus vel per vomitoria
ùt *ſyrup. Emet. A. S. ab unc. s. ad. 1. l. tart. em.*
℞. tart. em. gr. ij. antim. diaph. gr. vj. ſal. abſint.
gr. iij. M. ℞. crem. tart. ſcr. 1. ſcam. ſulph. gr.
xj. tart. em. gr. 1. ij. iij. M. l. vitriol. ℞. vitriol.
alb. p. p. ſcr. ij. oxymel. dr. ij. aq. deſt. icch. unc. 1. s.
M. l. per croc. metall. ℞. croc. metall. à gr. vj. ad
xij. ebull. in ſ. q. vin. alb. col. per chart. emporet. vel
per purgantia ùt *pilul. f. f. Emanuel. aleoph. ma-*
ſtich. aggreg. cum l. ſine ſtimulo vel nodul. *℞. rad.*
ennul. fænic. charyoph. polyp. q. à. dr. ij. herb. abſint.
card. b. hyſſop. marrub. à. m. s. fol. ſenn. ſ. unc. 1.
agar. troch. dr. iij. Rhab dr. ij. cinam. dr. 1. galong.
ſcr. ij. cum ſind. alb. f. ſaccul. pro menſ. vin. l. biba-
tur de ſeq. ſuavi vino medicato purgante. ℞. fol.
ſenn. ſ. unc. s. l. dr. vj. zz. inciſ. dr. s. galong. ſcr. s.
nuc. moſch. raſ. ſcr. 1. ſumit. abſint. vulg. p. 1. l. ſi
palato non arrideat fol. ſalv. roriſm. à. pj. l. cort.
cit.

cit. extr. dr. 1. excip. ſind. & infund. in vin. alb. Necar. lib 1. s. l. ij. doſ. m. unc. vj. poſt aſſumptum juſculum calid. ſine pane l. ℞. *fol. ſenn. ſ. unc, 1. s. agar. troch. unc. s. rad. mechoac. craſsè pulv. unc. s. ZZ. inciſ. dr. 1. s. herb. beton. card. b. agrim. ſumit. abſint. à. pj. cort. cit. inciſ. dr. 1. s. ad ſaccul. ex ſind. alb. pro lib. iij. vin. alb.*

II. Roborantibus & appetitum cientibus ùt in cauſa frig. *elix. & ol. deſt. ment. eſſ. ſyr. & ſal. abſinth.* præcipuè, hinc ſeq. pulv. vix præſtantiùs remedium ℞. *ſal. abſint. tart. vitriol. à. unc. s. cort. flav. arant. dr. 1. M. f. pulv.* proſunt quoq; *aromata omnia præſert. piper. & cinā, ſic laudatur aq. cinā. cū myv. cyd.* vel *ſyr. ment. abſint. corall. cū modico amb.* utiliſſ. ſunt *zz. & Zedoar.* it. *rad. acor.* vel *in pulv.* vel *minutim. inciſ. cum cochl. ſp. junip. ſp. & aq. maſtich.* vel *maſtix. ſumpt. quotidie ex ovo ſorbil. cum pauco cinam.* vel *ZZ. elix. prop. Par. ad. gut. xij. xv.* vel *ſolum* vel *mixtum cum eſſ. abſinth. ſp. ſal. arm ol. mac. &c. pulv. ſtomach. querc birkm.* vel ſeq. ℞. *rad. aron. ſicc. pulv. unc. ij. ſal. armon. unc. s. rad. calam. arom. dr. ij. cinam. mac. à. dr. j. Charyoph. ſcr. 1. M.* nodul. in vin. infund. præſertim in declinatione morbor. obſalivam viſcidam & glutinoſam v. g. ℞. *rad. acor. ver. unc. ij. ennul. unc. 1. ment. criſp. miij. Zeduar. dr. vj. M. ad nodul. vin. infund.* teſte River. & Thoner. ſeq. decoct. maximè profuit

in

n Inappetentia. ℞. *rad. cichor. herb. abſint. Rom. ard. b. à. mj. cent. min. M. S. coq. in vin.* & *aq. ich. à. menſ. dimid. ad. 3. p. conſumpt. de quo m.* & *.* ſumatur hauſtus. datur etiam *aq. claret. River. oſa ſolis ſal. vol. oleoſ. ad. gut. xxx. excyath. in. alb. chocolat. cum malvat. amb. cum ſacb.* præ- ertim in inappetentia ex debilitate ventric. *ther. et.* tabell. *arom. roſ.* vel ℞. *pulp. cort. arant. rec. ec. arom. roſ. à. dr. ij. ſacch. alb. in aq. fl. arant. ol. unc. iv. M. f. tabell. l.* ℞. *ſpec. pro morſ. imper. nc. 1. pulv. ſtom. querc. dr. iij. ſacch. in aq. ment. ol. q. ſ. f. tab. balſ. perv. ad gutt. aliquot eum vin. ippocrat.* vel *in forma pil.*

In cauſa magis calida proſunt *acidul.* it. *cicho- acea, crem. tart. tart. vitr. ſal. eſſential. acetoſell. alv. epat. rub. myv. ſyr.* & *ſucc. cyd. cum aq. ment. inam.* & *ol. ſulf. ſpirit. vitriol. phil. elix. vitr. inſ.* balneum vel ſemicupium refrig. & hume- ans bis aut ter repetitum reconvaleſcentes ma- imè recreat, iiſque appetitum reſtaurat. in af- ectu inveterato frigido prodeſt decoct. *guajac.* & *ſaph.* vel *ſumptæ aq. thermal. ſulfureæ.* & *ni- roſæ.*

III. Extrinſecis roborantibus ùt liniment. *ex . nuc. moſch. & balſ. peruv.* v. g. ℞. *ol. deſt. ju- ip. dr. 1. ment. abſint. à. dr. s. mac. Charyoph. ſcr. s. cinam. gut. v. Balſ. peruv. ſcr. 1. ol. nuciſt. ſ. pro Balſ. ſtom. probè infricando ſcrobiculo cor- is* prodeſt etiam *cruſta panis toſta vin. malv. & acet. ebria, ac conſperſ. cum pulv. Charyoph.*

mac.

mac. nuc. moſch. cinam. item *Empl. ſtom. minſ. Zvvelf. craton.* quod præſtantiſſimum ℞. *lad. unc. ij. cer. unc. iv. ol. nuc. moſch. dr. iij. M.* ℞. *Empl. de maſt. unc. 1. ſpec. arom. roſ. dr. 1. cum ol. nuc. moſch. ſ. q. M. vid. læſ. chylif.* alij *theriac.* emplaſtri loco adhibent. laudantur etiam *pelles vultur.* vel *lepor.* vel *pannus ſcærlat.* in regione ventric. geſtatus.

Diæta ſuppeditet acida in alimentis ùt ſucc. cit. acet. proſunt olivæ capp. abſtinendum ab aqueis, oleoſis, pinguibus, ingratis. pro potu, ni quid obſtet vinum merum concedatur l. abſintit. l. Hippoc. *l. decoct. aniſ. coriand. cinam.* l. ſeq. præſtans aq. decoct. cinam. ℞. *cinam. unc. s. crem. tart. dr. vj ſacch. unc. ij cort. cit. rec. dr. 1. aq. font. lib. ij. ebull.* poſt paſtum utilis eſt pulv. diggeſt. ℞. *Coriand. p. p. unc. s. ſem. aniſ. fæn. à. dr. ij. cinam. Charyoph. à. dr. 1. s. ſacch. ad pondus omnium dupl. M. f. pulv.* de qua cochl. 1. ſumatur poſt ſingulos paſtus nihil deſuper edendo l. bibendo.

Fames Canina.

NOm. Fames canina **der Hunds-Hunger.**

Defin. Eſt continua, inordinata ac ferè inexplebilis fames dependens à vehementi ſuctione in ore ventriculi.

Gen. Eſt ſymptoma appetitûs depravati & p. n. aucti.

Subject. Orificium ſuperius ventriculi.

Differ. Alia propriè *fames canina* dicta quæ cum

vo-

vomitu, quandoque etiam cum diarrhæa infeſtat: dia quæ ſæpè deſinit in nauſeam cum lipothymia & virium dejectione, adeo ut ſit quaſi incipiens famelicum animi deliquium & dicitur *bulimos ſ. bulimia* der Kühe-Hunger.

Cauſ. intern. Eſt humor acido-auſterus armoniacalis vitriolatus ſubtilis volatilis orificium ventriculi ſuperius corrugans & vellicans: ſubinde etiam lumbrici, qui tamen quandoque ſunt potius effectus hujus morbi, quàm cauſa.

Cauſ. diſpoſ. Subjecta melancholica, ſpleneti- ca & hypochond. quibus lympha ſtomachalis plùs juſto aceſcit & efferveſcit.

Prognoſt. Bulimos ſuperveniens morbis chronicis ùt quartanæ, hydropi &c. ferè funeſtus: quandoque in cachexiam vel hydropem deſinit. Poſt morbos inprimis febres in ſtatu convaleſcentiæ ſubinde emergit appetentia caninæ ſimilis, quæ quidem ſine periculo: non tamen ſinè metu recidivæ.

Indicat. Sunt acidum temperare, evacuare & ventriculum roborare.

Curat. fit I. Acidum temperantibus & abſorbentibus ùt v. g. ℞. *Corrall. rub. p. p. marg. p. p. à. ſcr. 1. cret. albiſſ. ſcr. s. ſacch alb. dr. iij. M. f. pulv. divid. in 6. p. æq. I. ℞. Corall. rub præp. limat. mart. ſubtiliſſ. trit. à. dr. 1. lap. canc. carp. à. ſcr. 1. croc. orient. ſcr. s. M. f. pulv. cujus doſ. detur ex vino potent.* tum oleoſis ùt *ol. deſt. carv. caryoph. aliiſque pinguibus.* tum narcoticis ùt *ther. Midrit. vinum* etiam maximè prodeſt, tum quia acidum dulcificat, tum quia continet in ſe particu-

las nonnullas ſtupefacientes & narcoticas: unde *Hip.* 2. *aph.* 22. ait: *famem vini meracioris potio tollit.* poteſt igitur exhiberi præſertim in bulimo *vin. generoſ. malvat.* vel *vin. ſalviat. meliſſat. abſint.* vel etiam *ſp. vin. ment. aut ſalv. River.* etiam laudat uſum *amb. ad gr.* 5. vel 6. *ex ov. ſorb.*

II. Ità temperatum & corroſivitate ſuâ exutum acidum evacuandum per leniora. cùm humor acidus non ferat purgantia fortiora. hinc utendum pilul. de hier. l. ℞. *ſpec. hier. ſ. dr.* 1. *cum aq. cinam. f. bol. nebulis involv. ac ſumend. l.* ℞. *rad. gial. rec. pulv. ſcr.* 1. *reſin. ſcam. gr. v. ſal. tart. gr. vj. M.* proſunt & vomitor. *ex vitriol. l. ejus ſale.*

III. *Diæta* conveniens inſtituenda abſtinendo ab acidis & exhibendo *vitell. ov. ad durit. coct. canc. fluv. cochl. carn. ſuillam, oryz. cum butyr. coct. extremit. animal.* pro potu detur *vinum*, poſt paſtum utatur *conſ. aniſ. fæn. coriand. &c.*

Pica.

NOm. Pica, citta ſeltzamer Geluſt.

Defin. & Gen. Eſt appetitus prorſus depravatus & heteroclitus ſubſtantiæ alienæ præter naturam & rationem alimenti ùt v. g. carbonum, cretæ, calcis, corij &c.

Subject. Ventriculus quoad ſuperius orificium

Differ. Alia *propriè talis dicta* & ſupra definita: alia *malacia* dicta, groſſer ungewöhnlicher Luſt der ſchwangeren Frauen / eſtque appetitus vehemens quo prægnantes non quidem alienos ſed conſue-

tos

tos cibos avidiùs tamen & cum animi quaſi im-
potentia appetunt.

Cauſ. intern. Eſt humor pravus, corruptus & peculiaris fermentum gaſtricum vitians, phantaſiam per vitiatos ſpiritus aut eorum motum depravans, eámque ad certum edulij genus appetendum dirigens.

Cauſ. diſpoſ. Mulieres hyſtericæ, prægnantes, obſtructione menſium ſ. chloroſi laborantes; ſubinde etiam pueri à matre chloroſi laborante nati: rariùs viri melancholici, hypochond.

Cauſ. extern. Suppreſſ. menſ. ingravidatio &c.

Prognoſt. In gravidis ùtplurimùm circa 4. geſtationis menſem ſuâ ſpōte ceſſat. ſi ejuſmodi mulieres ægrotantes ab edulijs pravis abſtinere incipiant, & laudabilibus uti cum minori faſtidio, proxima ſalutis ſpes eſt. cæterùm affectus eſt chronicus non tamen admodum periculoſus, præſertim ſi talia aſſumantur ordinatè, nec unâ vice nimis copiosè & corpus à natura vel arte quandoque evacuetur ac ſuppreſſæ evacuationes redeant: secus vel graves obſtructiones, cachexias & hydropes cauſatur vel cardialgias, & lipothymias. meliùs eſt in hoc affectu acida & acuta appetere, quàm res à natura prorſus alienas.

Indicat. Sunt humorem pravum evacuare, ſpecificis eum corrigere, ac ventriculum roborare.

Curat. fit I. Adminiſtrando in gravidis V. S. parcâ manu: utì & in laborantibus ſuppreſſ. menſ. in vitis aperiri poſſunt hæmorrhoid.

II. Evacuando ſtomachum vomitorio in non gravidis; in gravidis cautiùs hoc utendum primis

 nem-

nempe 3. menſibus in iis, quæ facile vomunt vel etiam per alvum, cautè tamen in gravidis. v. g. ℞. *maſſ. pil. de hier. dr. s. pulv. ſyr. gr. vj. ol. deſt. ment. gut. ij. cum ſ. q. ſyr. de abſint. M. f. pil. N. xj. de aur.*

III. Exhibendo remedia ſtomacho grata & appropiata ùt *ſucc. cyd. lim. gran. acid. ſp. vit. philos. aq. pampin. vit. vere exſtillans. cum aq. theriac. & ſucc. cit.* commendatur etiam *pulv. ſtomach. querc. birk. ſyr. de abſint. de cort. arant. magiſt. mat. perl. ebor. cum fæcul. byron. potus vin. gener. cum infus. ment. abſint.* Alij ſpecificè commendant *conſ. roſ. vitr. cum pulv. zeduar.* vel *conſ. ment. criſp. vitr. cum pulv. zeduar. & ſyr. cyd.* v. g. ℞. *conſ. ment. criſp. vitriol. unc. iv. pulv. Zed. dr. ij. ſucc. cyd. dr. vj. myv. cyd. arom. q. ſ. M. f. Elect.* in gravidis ſeq. mixt. prodeſt ℞. *aq. ment. meliſſ. à. unc. 1. elix. ment. dr. ij. ſucc. cyd. dr. vj. ſyr. cyd. dr. ij. M.* dent aliquot cochl.

IV. In non gravidis utì etiam in viris ulterior cura inſtituatur ad imitationem melancholiæ hypochondriacæ.

Sitis Morboſa.

NOm. Sitis, ſiticuloſitas, Durſt.

Defin. Eſt nimia appetentia humidi excitata in ore ventriculi ob ejus defectum.

Gen.

Gen. Eſt ſymptoma ſitis p. n. auctæ.

Subject. Nunc fauces cum glandulis & ductibus ſalivalibus, nunc ſimul orificium ventriculi ſuperius.

Differ. Alia eſt *moderata* orta v. g. ab exercitio, loquela diuturna, ariditate faucium pro ſubjecto ſimul habens orificium ventriculi & repetitis plurimis hauſtibus vix extinguibilis.

Cauſ. intern. Vel eſt humor ſale volat. acri præditus, amarulentus, bilioſus, nidoroſus, glutinoſus ùt in febrib. vel lympha ſalivalis acrior, ſalſior ac plùs minùs glutinoſa ùt in hydropicis, ſcorbuticis, affectibus catarrhalib. vel eadem una cum ſpiritibus abſumpta per labores ingentes, evacuationes nimias, dolores &c. vel obſtructio glandularum & tubulorum faucium.

Cauſ. extern. Aër æſtuoſus, mora diuturna ad ſolem vel ignem, aſſumpta varia ſalita, acria, aromatica, dulcia, purgantia, venena, potus meracior, motus vehementes, vigiliæ, balnea, evacuationes nimiæ &c.

Prognoſt. Sitis ab externis cauſis excitata nihil habet periculi: ab internis autem eſt periculoſior præſertim in morbis chronicis ùt hydrope, phtyſi, diabete. ſi æger ſitiens (id eſt in quo omnes cauſæ, circumſtantiæ & indicia ſitis adſint ùt lingua arida, os glutinoſum aut exſuccum, æſtus inſignis corporis) non ſitiat malum: indicans adeſſe delirinm aut ſummam proſtrationem. ſitire in febribus. ardent. haud adeò malum: bene tamen ſitis inexhauſta, quæ nullo potu expleri poteſt. ſitis etiam pauca in febrib. ardent. ſuſpecta,

niſi impediatur à lympha à capite vel glandulis eò delata ex *Hip. 4 aph. 54.* ubi ait: *quibus tuſſes ſiccæ modicè irritantes in febrib. ardent. diu durant non admodum ſiticuloſi ſunt.* in quo tamen caſu lingua erit mollis & humida. mala eſt ſitis depravata v. g. *ſucci lim. acet. &c. Hip. 4. aph. 48.* ait: *in febre non intermittente ſi exteriores partes frigeant, interiores urantur & ſitim habeant, lethale eſt.* In magno æſtu repente frigidiſſimus potus ingurgitatus ſummè noxius: ſicuti enim ſilices candentes in frigidam conjecti mox diſſiliunt, ità & viſcera interna æſtuantia frigido potu reſtincta exſolvuntur & hydropem vel hecticam incurrunt.

Indicat. Sunt ſitim fallere, cauſam irritantem tollere, lympham ſalivalem acrem temperare, deficientem augere, tubulos ſalivales obſtructos reſerare &c.

Curat. Variat pro diverſitate cauſar. pro ſymptomate mitigando aqua frigida non ſemper tuta cùm ſæpè exinde mors: frequenter etiam periculoſum aſthma exortum ſit, tutiora ſunt ſequentia acida, nitroſa, temperantia, diluentia &c. *acida* maximè conveniunt in febribus & affectibus biliosis ùt v. g. *limonada,* l. ℞. 2. *pom. cit. in talleol. diſſect. & ſacch. conſperſ. iniic. in menſ. 1. s. aq. font.* l. ℞. *decoct. cc. uſt. cum infuſ. pulp. cit. & ſacch.* quod quandoque temperari poteſt ſeq. ſyr. ℞. *ſyr. acetoſ. cit. è ſucc. viol. a. unc. ij. ſp. vitr. gut. vj. l. julep. roſ. ſyr. acetoſ. cit.* ℞. *ſacch. unc. iv. coq. cum aq. font. lib. vj. ad. iv. iniic. cort. fl. cit. Tamarind,* & æſtum mitigant, & alvum ſimul laxant.

℞.

℞. *Tamarind. conquaſſ. unc. ij. coq. in ſ. q. aq. ſ. in col. lib. 1. diſſolv. ſyr. rib. berb. à. unc. 1. M.* vulgus *ceraſ. acid. & nig. in mortar. contund. affund. aq. l. prun. aut. paſſul. coq.* Radix acetoſ. potum gratum & rubellum ſuppeditat. ℞. *decoct. rad. & fol. acetoſ. lib. 1. add. succ. acetos. rec. extr. unc. iij. syr. rib. gran. à. dr. vj. M.* l. ℞. *rad. acetos. fragrar. à. dr. ij. cc. uſt. unc. 1. coq. in aq. font. ſ. q. in col. mens. 2. ſolv. ſacch. roſ. tab. unc. 1. s. nit. p.p. dr. ij. M.* huc ſpectant julep. acidul. v. g. *ſyr. pro tinct. ros. parat. unc. ij. aq. font. mens. 1. s. ſp. vitriol. q. ſ. pro grato acore l.* ℞. *aq. font. lib. ij. syr. rub. id. unc. ij. l. syr. viol. acetos. cit. jul. ros. &c. à. unc. 1. ſp. vitr. q. ſ. M.* l. ℞. *limat. cc. unc. iij. coq. in lib. viij. aq. font. ad caſ. 2. dig. transv. add. parum de cort. cit. rec. in col. diſſolv. syr.* ùt ſupra. julap. ſeq. ſiccum pro ſiti compeſcenda utile ℞. *ſucc. cit. berb. à. unc. ij. s. ſacch. alb. lib. 1. pond. civil. M. ſuper marmore. de hoc 3. l. 4. cochl. ſolv. in mens. aq. font.*

Nitrata quàm maximè æſtum compeſcunt, ſitimque levant abſente tamen diarrhæa, v.g. ℞. *nit. præp. cc. phil p.p. à. dr. 1. M. f. pulv. M. cum menſ. aq. font.* ℞. *decoct. cc. uſt. lib. iv. sal. nit. perlat. ſcr. iv. ſucc. lim. unc. iij. ſacch. albiſſ. q. ſ. M.* ℞. *decoct. hord. & liq. lib. ij. cc. ad albed. calcin. unc. 1. lap. prun. dr. s. ſp. vitr. q. ſ. M.*

Temperantia & diluentia ſunt *emulſ. amygd ſem. mel. ſer. lact. ſucc. cit. acidul. decoct. hord.* v. g. ℞. *hord.*

hord. rec. mj. paſſul. min. unc. 1. liq. raſ. unc. s. ſem. anis. fœn. à. dr. 1. coq. in ſ. q. aq. font. l. ℞. *rad. acetos. ſcorz. an. unc. s. hord. mund. mj. cc. raſp. unc. 1. pom. cit. N. 1. cinam. dr. 1. s. coq. in ſ. q. aq. font. ad lib. ij. col. ſi placet, in col. ſolv. syr. viol. de rub. id. l. rib. herb. à. unc. 1. s. ſp. vitriol. q. ſ. M.*

Acrimoniam ſalſam temperantia, & demulcentia ſunt v. g. ℞. *ſem. coriand. p. p. dr. ij. liq. raſ. dr. iij. ſem. anis. ſcr. s. cinam. dr. ij. coq. in aq. menſ. ij. s. aliquot ebullit. qui potus gratiſſ.* I. ℞. *rad. chin. unc. 1. liq. dr. iij. raſ. lign. ſaſaph. dr. iij. ſant. rub. dr. iij. infund. in aq. commun. lib. vj. ſtent. in B. M. per noct. m. add. paſſul. min. conquaſſ. unc 1. s. ij. coq. ad reman. lib. iv. col.* Trageæ ſeq. maximè utiles & grat. ℞. *lig. ſaſaph. dr. x. chin. opt. dr. vj. liq. dr. 1. cinam. opt. unc. s. ſem. anis. dr. ij. cc. præp. dr. ij. ocul. canc. p. p. dr 1. s. M. f. pulv. ſubtiliſſ. ad ſcat. cujus unc. 1. ſeu cochl. coq. l. infund. mens. ij. aq. fervid. vaſe operculo occluſo. poſſunt addi lig. lent. ſant. cit. &c.* poſſunt & variæ ſpecies pro potu ordinari pro varia indicatione *ex chin. ſaſaph. ſarsap. ſem. anis. fœn. ſant. cinam. paſſul. nit. præp. cc. &c.* de quibus cochl. iij. coq. cum menſ. ij. aq. ad conſumpt. 3. p. ſitim fallunt detentio in ore *ſal. nit.* vel *armon.* collutio faucium crebrior per *oxycrat.* liquores in ore volutandi & retinendi præſertim ſi lingua ſimul

nul arida, ſcabra & plùs minùs nigra v. g. *aq. ſemperviv. m. unc. iij. ſucc. ejusdem unc. 1. s. mucil. ſem. cyd. aq. ſperm. ran. extr. unc. 1. ſal. armon. dr.* . *M.* liquor hic contineatur aliquamdiu in ore, hinc exſpuatur. ℞. *mucil. ſem. cydon. cum phleg. vitriol. extr unc. 1. s. syr. viol. l. ſemperviv. l. ſucc. ſemperviv. unc. 1. nit. depur. dr. 1: M. vid. prunell.* In ſiti orta ex ſpirituum diſſipatione *cochl. 1. ſp. vin.* eam magìs ſedat quàm copioſiſſimus aquæ potus. *acidulæ* ſitim ſæpiùs levant, interdum eandem augent, hinc febricitantibus non ſemper tutæ.

Diæta victus ſit refrig. humectans proſcriptis ſalſis, acribus, aromatizatis, alimentis mali ſucci & difficilis coctionis. dentur juſcula alterata *fol. acetos. lactuc. portulac. &c.* os contineatur, taceatur. &c.

Læſa Chylificatio.

NOm. Læſa Chylificatio üble Däwung deß Magens.

Defin. Eſt læſa ventriculi concoctio dependens ab impedita & fruſtrata ejus fermentatione.

Subject. Ventriculus tum ratione coloris innati, tum ratione lymphæ fermentalis tum ratione toni & debitæ conformationis.

Gen. & Differ. Alia eſt *abolita* concoctio *apepſia* dicta: alia *diminuta* ſ. *tarda chyloſis bradipepſia* dicta infeſtans ructibus poſt 6. vel 7. horas qualitates ciborum referentibus, gravitate, tenſione & inflatione circa ſtomachum, phlogoſi poſt

paſtum, reſpiratione difficili præcipuè dum dorſo incumbunt, ac ore muco pleno matutino tempore, urinis aquoſis, crudis: alia *depravata*, dicta *cruditas*, quæ 2 plex: alia enim eſt *acida* dum alimenta abeunt in ſuccum acidum plùs minùs viſcidum nec ſufficienter attenuantur & volatiliſantur, atque infeſtat ructibus vel vomitibus acidis, inflatione ſtomachi poſt aſſumptum cibum, phlogoſi poſt paſtum, murmuribus & rugitibus alvi, ejus adſtrictione, appetitu tamen adhuc vigente: alia *nidoroſa*, dum alimenta vertuntur in liquamen tetricum, putrilaginoſum, ſaporis plùs minùs horridi atque infeſtat ructibus nidoroſis piſcium vel ovorum corruptorum, aut olei frixi naturam referentibus, vomitu quandoque liquidorum ſubflavorum aut inſipido-dulcium aut ex amarore dulceſcentium, alvóque plùs ſolito apertâ.

Cauſ. intern. Læſæ chylificat. aut eſt vitium fermenti ſtomachalis, dum vel deficit ex defectu ſpirituum, vel impetu eorum ad alias partes ùt in lucubrat. poſt paſtum &c. vel non eſt ſatìs volatile ſed acidius à peregino acore in ſtomacho corruptũ ùt in hypochond. ſcorbuticis &c. in quibus diſſolvit quidem promptè alimenta ſed eadem non debitè fermentat, nec ritè volatiliſat ſed potiùs in materiam vitiosè acidam tranſmutat. vel iners eſt & debito acore deſtitutum ùt in febrib. vel bile in ſtomachum regurgitante vel ciborum longiori morâ ac corruptione in ſtomacho, vel ex aſſumptis vitioſis, vel læditur, dum calor ventriculi deſtructus aut tonus ejus læſus.

Cauſ. extern. Sunt alimenta peccantia vel quan-

tita-

tate vel qualitate ùt ſi v. g. ſint cruda, ſalita, in-
imata, duræ diggeſtionis &c. vel uſu intempe-
ivo & ordine perverſo; potus etiam vel nimius
im fermentum nimis diluendo, tum fluctuatio-
em pariendo, tum ſtomacti tonum lædendo, vel
imis parcè aſſumptus, vel qualitate vitiosâ pec-
ans ùt v. g. cereviſ. novella, vina lenta, mucida,
ppida &c. vigiliæ, curæ nimiæ, lucubrationum
venetis exceſſus præcipuè poſt aſſumptum cibũ.

Prognoſt. In chyloſis læſione conſiſtit fundus
fomes quàm plurium morborum chronicorum
ì etiam cutaneorum; vitium enim coctiouis
imæ non corrigitur in reliquis: præcipuè au-
m ex cruditate ſtomachi acida omnes ferè mor-
derivari poſſunt, qui vulgò ex viſcerum ob-
uctionibus dependent, aliàs ex abolita ventri-
li coctione oriuntur lienteria, hydrops, atro-
ia &c. ex diminuta colica, cachexia &c. ex de-
avata obſtructiones, febres, ſcabies &c.

Indicat. Sunt impedimenta removere ac ven-
iculum roborare.

Curat fit I. Evacuationibus ſ. per vomitoria in-
imis antimonialia ſ. per ſeceſſum purgantia ex
ibus laudantur *pil. aloët. de hier. cum agar. ma-
ch. aleophang. cum ſcam. acuat.* vel infuſ. *ſenn.
ar. mechoac. cinam. galang. &c. in vin. abſint.*
l *nodul. laxat. &c.* vid. *inappetent.*

II. Roborantibus tum internis tum externis.
ter interna commendantur in cauſa frigida *zz.
ind. condit. elix. prop. eſſ. abſint.* v. g. ℞. *elix.
op. pp. dr. ij. eſſ. abſint. ſcr. ij. ol. mac. gut. vj. M.
ſ. gut. xij xv. l. xx.* item *tart. vitr. ſal. arm.*

de-

depur. ejúsque flor. fæc. aron. ſp. maſtich. ceraſ. nig. roſa ſolis, nux. moſch. ſal. vol. oleoſ. pulv. ſtom. birk. acor. condit. eſſ. meliſſ. puleg. præcipuè in ſenibus utì & amb. cum ſach. in forma pulv. balſ. fæn. ſtomach. hartman. eſſ. pan. ex vin. malv. ſuccolata. caphè. herb. theè. ex compoſitis proſunt *vin. medicat.* v. g. ℞. *rad. ennul. dr. vj. zz. l. zeduar. dr. iij. herb. abſint. ment. criſp. à. mj. ſem. anis. unc. s. cinam. acut dr. ij. inciſ. & contuſ. includ. nodul. pro mens. ij. vin. alb.* Electuar. ℞. *conſ. fl. anth unc. iij. z. z. condit. unc. iij. calam. arom. unc. ij. cort. arant. unu. 1. s. ſpec. arom. roſ. diacinam. à. dr. vj. cubeb. unc. s. cardam. dr. iij. ſyr. de cinam. q. ſ. M. f. Elect.* mixtur. ℞. *aq ſtomach: unc. vj. cinam. unc. ij. ſp. maſtich. ſcr. 1. s. ſp. Bacc. juniper. calam. arom. à. unc. s. rot. l. man. Chriſt. dr. ij. M.* detur cochleat. morſell. ℞. *ſpec. pro morſul. imper. unc. 1. Z. Z. in ind. condit. cort. cit. nuc. ind. condit. an. unc. s. cardam. dr. 1. s. cubeb. dr. ij. ol. deſt. cinam. gut. v. mac. gut. iv. Charyoph. gut. iij. cit. gut. ij. ſacch. albiſſ. in aq. ſasaph. cum cinam. deſt. sol. lib. 1. M. f. morſell.* l. ℞. *gr. paradis. dr. ij. aq. cinam. unc. iv. ſtent. in infus. per noct. in col. diſſolv. ſacch. albiſſ. unc. ix. add. ſpec. arom. ros. dr. ij. diarrhod. abb. dr. 1. cardam. min. ſcr. ij. cubeb. dr. ij. condit. cort. arant. cit. à. dr. vj. zz. chin. dr. ij. f. mors. aſperg. ſp. ros. in quo amb. gr. vj. diſſol.* trageæ hîc maximè uſuales v. g. ℞. *cubeb. dr. ij. cardam. z. z. nuc. moſch. à. dr. 1. Charyoph.*

dr.

. s. cinam. acut. dr. ij. ol. cit. gut. ix. ſacch. roſ.
b. ad pondus omnium. M. l. ℞. *coriand. p.p. dr.*
ſem. anis. fæn. à. dr. 1. cinam. dr. ij. cardam.
. 1. cort. cit. dr. 1. ſacch. roſ. tab. unc. 1. fin. q. ſ.
. dictis addi vel ſubſtitui poſſunt *ſpec. arom.*
ſ. diarrhod. abb. diamb. Corrall. nux. moſch.
ac. ſantal. galang. cort. arant. pan. bis coct. Hi-
an. &c. huc ſpectat pulv. duc. ex 2. p. ſacch. &
p. cinam. omnibus alimentis inſperſus. item *gr.*
p. aliquot ſ. integra ſ. contuſ. jejuno ventriculo
mpta &c. de his remedijs notandum nimis cali-
 non ſemper tuta eſſe præſertim uſum *aquarum*
itæ, cùm ſubſtantiale humidum conſumant &
nſequenter calorem ventriculi magis reſolvant
: diſſipent.

In ventriculi diatheſi calida conducunt. *tinct.*
ſ. viol. bellid. pulv. epat. rub. decoct. cit. minſ.
ſcul. cichorac. ſer. lact. emulſ. sem. mel. ſp. vitr.
hilos. cum cons. ros. acetoſell. ment. &c.

III. Inter externa juvant *cruſt. pan. vin. vel acet.*
bria & pulv. Charyoph. conſpers. sal. in sartag.
ſt. & in ſaccul. impos. placent. *ex ov. in frixo-*
io aſſat. ex incis. ment. abſint. & ol. cham. ſac-
ul. *ex ment. abſint. ſem. carv. bacc. juniper. in*
vin. coct. l. ℞. *com. abſint. ment. lavend. à. mj.*
maſt. nuc. moſch. tacamach. à. dr. 1. fl. anth. la-
vend. ros. à. mj. incis. & irrorat. ſp. abſint. in-
lud. ſaccul. qui geſtetur in regione ſtomachi
l. ℞.

l. ℞. *ment. abſint. à. mj. bacc. laur. l. junip. unc. ſ. rad. cyper. galang. l. calam. arom. Charyoph. cort. cit. cinam. mac. à. dr. 1. includ. ſaccul. ex ſind. rub. coq. in vin. rub. ac calidè impon.* inunct. *ex ol. nuc. moſch. balſ. peruv. ol. ſuccin. rectif. deſt. ment. Charyoph. ſtomach. crat. florentin. Zedoar. &c.* v. g. ℞. *ol. nuc. moſch. expr. dr. 1. ſ. ſuccin. rectif. balſ. peruv. à. ſcr. 1. M. illin. regio ſtom. applicando deſuper linteum calefact. l.* ℞. *Balſ. peruv. ol. nuc. moſch. exp. à. dr. ij. Charyoph. ſcr. 1. ol. deſt. maſt. ſcr. ſ. gumm. lad. in ol. abſint. diſſol. dr. vj. M.* empl. *de tacam. ſchröd. ſtomachal. mins. pann. ſcarlato induct. empl. ſtomach. crat. de maſtich. vel ex reſin pin. vel ſtomach. gal. cum dimid. part. lad.* v. g. ℞. *cerat. ſtom. gal. unc. 1. lad. el. unc. ſ. malax. cum ol. nuc. moſch. extend. ſuper alut. & cum ſind. rub. interpaſſat. f. ſcut. ſtom.* ℞. *empl. ſtom. crat. unc. 1. gumm. tacamach. dr. iij. ol. ſtom. crat. q. ſ. f. empl.* topica hæc externa monente *Guliel. fabric.* cautè etiam uſurpanda, cùm epar etiam attingant, idque inſigniter calefaciant.

Diæta hic maximè neceſſaria adeò ut *teſt. craton.* ſupervacaneum ſit optimam ijs præſcribere medicinam, qui bonam victûs rationem tenere neſciunt. diæta igitur ſit moderata, cibi boni ſucci facilis coctionis, aſſa magìs quàm elixa & *aromat. condit.* non ſuperbiat varietate, vitetur ſatie-

tie-

ietas, ſervetur juſtum tempus, ſumatur *pulv. pep-ic.* fugiantur cruda, viſcida, acida. ſalita fumo ndurata, cæteráque coctioni rebellia. potus ſit *erevíſ. meracior, vinum merum vel abſinth. meliſſ. oſm. aut lig. ſaſaph. cinam. & Caryoph. medicat.* itentur lucubrat. & ſtudia poſt paſtum. exulent enus & animi pathem. alvus ſervetur aperta, entriculus à frigore muniatur detentione ma-uum nocturnâ ſuprà eum, pulvjnari *ex corio & 'umis cygni, pellibus catorum ſylveſtr. pp. vel le-oris, panno ſearlato &c.*

Singultus.

NOm. Singultus der Gluckeßer / Heßeß / oder Schnagleßer.

Defin. Eſt depravatus & veluti convulſivus ven-iculi & diaphragmatis ſubitò deorſum contra-i motus ad materiam irritantem cum ſonitu eli-endam inſtitutus, dependens ex irritatione & ellicatione fibrillarum nervearum ſuperioris ori-cij ventriculi.

Gen. Eſt ſymptoma motus depravati & expul-icis irritatæ ventriculi & diaphragmatis.

Subject. Eſt ventriculus ſecundùm fibrillas ſuas erveas ſ. tunicam cum diaphragmate nervoſo ommunem, eíque firmiter annexam, dein etiam aphragma, cùm orificium ventriculi ſuperius, uatenus tranſit membranaceum diaphragmatis rculum ejúſque fibris muſcularibus nerveis con-ectitur, irritatum in conſenſum quoque trahat aphragma, illúdque ad motum ejuſmodi inter-olatum inducat.

Dif.

Differ. Alius *idiopathicus* : alius *ſympathicus*, & quidem præcipuè per conſenſum cerebri, jecoris & inteſtinorum.

Cauſ. immediat. Eſt irritatio ſuperioris præcipuè orificij ventriculi & diaphrag.

Mediatæ. Flatus, vapores vel humores bilioſi, portacei, acidi, acriores plùs minùs viſcidi intra rugas orificij hærentes, ſubinde etiam maligni, vermes quoque, pus, grumi ſang. vel per conſenſum ùt in inflammat. epatis : ex *Hip.* enim. *5. aph. 58. ad recti inteſtini & uteri inflammationem, purulentóſque renes accedit ſtranguria : jecore verò inflammationem patiente ſupervenit ſingultus.* it. in vulneribus capitis, nephrit. hernia graviore, affectu iliaco, dyſent. &c.

Cauſ. extern. Sunt aſſumpta nimis frigida, calida, acria, corrupta, venena, purgantia, inedia, vigiliæ, evacuationes immodicæ & hypercatharſes.

Prognoſt. Singultus leve quidem videtur malum, aliquando tamen generoſa illudit remedia. in hyſtericis non admodum timendus. in febribus tempore criſis cum reliquis bonis ſignis nihil mali denotat, ſecus monſtroſi quid alit, ac præſertim delirio & convulſionibus junctus mortis prodromus eſt. hinc etiam *Hip. in coac.* ait: *ſi quis in laborioſa febre in ſtatu perſeveranter ſingultiat, morbo laborat peſſimo. Valeſius* ait, ſe nullum vidiſſe ſervatum in extenuatis febre ardente vel maligna correptis, cui ſingultus ſupervenerit, quod etiam teſtatur *plater. Hip. 7 aph. 17.* ait : *propter jecoris inflammationem ſingultus ſu-*

per-

erveniens malum it. ſuperveniens purgationi teſte eodem 5. *aph.* 4. *à purgatione immodica convulſio aut ſingultus ſuperveniens malum* it. diarrheæ & præcipuè dyſenteriæ vel herniæ contumaciori aut ileo, nam *Hip.* 7. *aph.* 10. ait: *ab ileo vomitus vel ſingultus vel convulſivo malum.* id. 7. *aph.* 3. ait: *à vomitu ſingultus & oculorum rubor malum*, præſertim ſi ad aliquot tempus perſeverent: denotat enim inflammationem ventric. vel cerebri, vomitus ſingultui ſalutariter accedit: econtra ſingultus quos vomitiones non ſolvunt. mali. teſte Aëtio velociſſimus ad interitum eſt ſingultus in affectibus ſoporoſis, animi deliquiis ac tetanis. in hernia inteſtino prolapſo repoſito ſtatim ceſſare ſolet: peſſimus, ſi oriatur ex superveniente inflammatione & febre.

Indicat. Sunt irritationem & ſpaſmum ſiſtere, cauſam occaſionalem removere, acrem temperare, viſcidam incidere, attenuare ac ventric. roborare.

Curat. fit I. Agendo vomitorijs ſi ſit ſinè febrè, atque ſuſpicio mali in ſtomacho hærentis vel dejectorijs ùt *pil. aloët. f. f. emanuel. cum gr. aliquot diagrid. acuat. &c.* vel *rhabarbarin.* in materia biloſa. aliqui pilulis purgantibus miſcent *gr.* 1. *laud. op.*

II. Opiatis pro irritatione ſiſtenda ùt ℞. *conſ. roſ. dr.* 1. *ther. dr. s. laud. op. gr. iij.* l. Bol. Timæ. contra ſingultum & vomitum expertus. ℞. *ther. Andr. ſcr. ij. lig. alo. ſcr. s. l. extr. caſtor. gr. ij. ij. ol. uſt. mac. gut. ij. laud. op. gr.* 1. *M.* in magnis jungatur laudan. alexipharmacis ùt *tinct.*

bez cum eſſ. anodyn. ther. diaſcord. aq. cinam. cord. f. &c.

III. Appropriatis, iiſque vel abſorbentibus acres, acidáſque ſcorias ventriculo & diaphragmatis fibris impactas & ad motum elaſticum ſollicitantes: vel humores viſcidos attenuantibus, detergentibus, flatúſque diſcutientibus. ex prioribus ſunt *ebur. uſt. cc. uſt. ad. dr. 1. cum vin. rub. exhibitum quod in omni ſingultu ceu expertiſſimum commendat* Joël. alij ſimul addunt *corall. rub. pp. ol. Charyoph. cinam.* vel *aniſ.* it. *ocul. 69. cryſt. pp. terr. ſig. lap. perc. carp. tunic. inter. ſtomachi gallin. exſiccat. cum laud. op.* v. g. ℞. *cinnab. nat. ſcr. 1. Corrall. rub. p. p. cc. ſ. ign. p. p. à. gr. xv. marg. p. p. gr. x. ther. cæleſt. gr. xij. ol. caſtor. Caryoph. à. gut. ij. M.* poſſunt etiam in febribus exhiberi emulſ. addit. præcipit. ex poſterioribus præcipuum eſt *caſtor. opiatis maritatum* vel *extr. caſtor. in pilul.* l. mixtur. ſeq. ℞. *aq. ment. unc. ij. elix. vit. M. unc. s. l. ſp. theriac. dr. iij. conf. alk. dr. 1. laud. op. gr. ij. ſyr. de ment. unc. 1. M.* proſunt etiam acet. l. *oxym. ſquill. elix. prop. p. Charyoph. in ore detenti.* decoct. *ſem. aneth. in vin. gen. mica. pan. tritic. malvat. inebriata.* decoct. *foreſt.* in ſingult. crebriùs expert. *ex ſem. aniſ. anet. carv. portul. papav. alb.* &c. pulv. v. g. ℞. *ſem. anet. unc. s. zeduar. lig. alo. nuc. moſch. Charyoph. ſpec. diamb. à. dr. 1. M. doſ. ſcr. ij. cum vin. odorif.*

IV. In quovis ſingultu p. p. proſunt cucurbitula ventriculo admota, ventriculi per faſciam conſtrictio, ſpiritûs retentio, excitatio ſternutationis, nam ex *Hip. 6. aph. 13. ſingultu fatigante ſter-*

nu-

mutatio ſuperveniens liberat. collutio faucium *ex aq. frig.* clyſt. frequentiores, aſſumptum *ſem. aniſ.* vel *cochl. 1. acet. ſquill.*

V. Inter extrinſeca locum habet catapl. *contra ſingult. minſ.* vel *parat. ex ferment. cum ſp. vin. camph. & piper. mac. nuc. moſch. &c.* l. ℞. *ferment. acerr. unc. ij. s. pulv. ment. unc. 1. zeduar. unc. s. ſem. cumin. car. aniſ. à. dr. ij. acet. roſ. q. ſ. f. catapl. addunt alii bacc. laur. roſ. rub. &c.* Alij fotum faciunt *ex acet. calido acri. cum caſtor. pip. ſinap.* alij imponunt *cruſt. pan. aq. anhalt. irrorat.* Dolæ ſeq. empl. probatum eſſe ait ℞. *empl. de bacc. laur. ſtom. crat. à. unc. 1. ſuccolat. unc. s. ol. caſtor. ſcr. s. M.*

Diæta aër ſit temperat. purus, cibus cupeptus, expers omnis acrimoniæ, ſalſedinis, aciditatis & flatulentiæ. potus ſit vin. oligoph. nî quid obſtet, merum ceu nervis inimicum fugiatur, cùm ſingultus ad convulſiones ab *Hip.* reducatur *6. aph. 39.* ubi ait: *convulſio fit vel à repletione vel ab inanitione, utì & ſingultus.* vel cereviſ. defæcata, vel decoct. *hord. cum tantillo cinam, galang. &c.*

Vomitus.

NOm. Vomitus **das über ſich Brechen.**

Deſin. Eſt rejectio cum impetu è ventriculo rei ſibi moleſtæ per convulſivam pylori contractionem, ac ſubſequentem motum totius ventriculi periſtalticum inverſum dependens à cauſa fibras nerveas ventriculi vellicante.

Gen. Eſt ſymptoma motûs ventriculi depravati.

Subject. Ventric. quoad fibrillas ſuas nerveas, in ſpecie autem quo ad pylorum, à quo vomitus initium ſuum ducit.

Differ. Alius eſt *propriè* dictus vomitus: alius *levior* ejus ſpecies dictus *nauſea*, der Grauſen oder Ekl. quæ nempe eſt inane vomendi deſiderium cum præcordiorum anxietate & tenuis humoris per ſalivam excretione conſiſtens potiùs in pertinaci clauſura & conſtrictione ſuperioris orificij ventriculi reſpuentis rem ingratam, quàm in ejus laxatione: it. alius vomitus eſt *naturalis*: alius *artificialis* v. g. emetico excitatus. naturalis alius *ſpontaneus*· alius *non ſpontaneus* & quidem vel *criticus*, vel *ſymptomaticus*: alius *periodicus*; alius *non*: alius *benignus*: alius *malignus* à veneno vel humore corrupto & maligno excitatus: alius *levior*, qui *vomituritio* nonnullis dicitur: alius *vehementior Galeno volvuloſa ſubverſio* dictus: alius *per eſſentiam*: alius *per conſenſnm*: alius *cibalis*: alius *humoralis*. alius *vomitus ſang.* ortus ex aperto vaſe ad ſtomachum pertinenti, idque vel vitio ſuppreſſæ ſang. evacuationis, vel lienis aut pancreatis ſanguine ibidem ſtagnante & per vas breve aut pancreatis in ventriculum vi ſibi viam quærente, hinc ſæpè ante vomitum ſanguinis percipiuntur pulſationes & præcipuè in dorſo propè latus ſiniſtrum.

Cauſ. immediat. Eſt convulſiva inferioris orificij ventriculi irritati ſuperiora versùs contractio.

Cauſ. mediat. intern. Sunt plures & quidem per eſſentiam inflammatio vel ulcus ventriculi, occluſio pylori à tumore vel callo, ubi vomitus diutur-

turni ac continui nullis cedunt remedijs. humores aut excrementa acria, bilioſa, acida vel pituitoſa ſ. in eodem hærentia, ſ. ex duodeno ratione ductûs pancreatici & bilioſi in eundem regurgitantia, cibi itidem corrupti, vermes, pus, ſanguis &c. per conſenſum fit in tumoribus pancreatis, in principio febrium intermitt. ex efferveſcentia bilis & ſucci pancreatici pylorum vicinum irritante, in paſſione colica, iliaca, nephritica, contuſionibus cranij, ac vulneribus cerebri ex *Hip. 6. aph. 50 quibus cerebrum vulneratur, ijs febrem & bilis vomitum ſupervenire neceſſe eſt.* it. in mulieribus tum gravidis tum menſ. ſuppreſſ. laborantibus.

Cauſ. diſpoſ. Sunt infantes ob aceſcentiam lactis, pueri ob voracitatem. gravidæ, ſuppreſſos, menſes habentes, hypochond. nephritici &c.

Cauſ. extern. Sunt aër contagioſus, fætidus, cibi pingues vel præpoſtero ordine ingeſti, aut in odore vel ſapore vitioſi, fungi, fructus horarij, ingluvies, crapula, venen. philtra, incantamenta, motus violenti inſueti, navigatio in mari, aſpectus vel imaginatio rei turpis & fætidæ, ira, percuſſio capitis, ictus, compreſſio circa epigaſtrium, ſuppreſſ. menſ. &c.

Signa inſtantis vomitûs ſunt nauſea, oculorum caligo, vertigo, cardialgia, inferioris labij tremor, os ſalivâ repletum &c.

Proguoſt. In genere vomitus omnis, ſi non nimius ſalutaris eſt præſertim ſi fiat cum conferentia. ex *Hip.* enim 1. *aph.* 2. *in turbationibus alvi & vomitibis, qui ſponte fiunt, ſi qualia oportet pur-*

gentur, conſert & facilè ferunt: ſi minùs, contra, bonus etiam ex bile flava & pituita mixtus, nec admodum copioſus. ſalutaris etiam qui eſt à cauſa externa, vel à menſibus ſuppreſſis in gravidis, vel ſpontaneus in principio morborum ùt pleurit. aut criticus in declinatione, *Hip. 6. aph. 15.* ait: ***longo alvi profluvio detento vomitus ſponte ſuperveniens, morbum ſolvit.*** Vomitus paucus & laborioſus in febre acuta malus, denotans materiæ pravitatem aut vitium imbecillitatem. malus vomitus lividus, plùs minùs graveolens vel humoris fuſci aut obſcurè nigricantis, mali it. vomitus variegati, porracei, æruginoſi, lividi, nigri, fætidi, præſertim in morbis malig. aut juncti cum ſingultu, lipothymia, motibus convulſivis &c. mali quoque vomitus vermium in malignis. it. ſinceri & impermixti in acutis denotantes humoris cruditatem & fervorem. minùs tuti ſunt vomitus, ſi pro comite habeant diarrhæam. vomitus puerperarum maturè ſiſtendi, cùm ſæpiùs illas ex inſidijs trucident. non obſtante continuo vomitu bene tamen ad tempus nutriri poſſunt ægri ob liquida præterlabentià. *Hip. 4. aph. 22.* ait: *morbis quibusve incipientibus, ſi atra bilis ſupernè, vel infernè exierit, lethale.* excretiones ſanguinis ſurſum vel deorſum in exanthematibus, variolis, morbillis &c. lethales, vomitus ſang. perſeverans & frequenter repetens funeſtus conjiciens in periculum vel repentinæ mortis, vel gravium ſymptomatum ùt animi deliq. ſuffocationis præcordialis &c. ob ejus coagulationem, vel hydropis incurabilis. ſpleneticis tamen vomitus cruentus

quàm

quàm non cruentus, periodicus, nec nimius eſt ſalubris. *Hip. 5. aph. 34.* ait: *mulieri ſanguinem vomenti menſtruis erumpentibus fit ſolutio* ex *hippoc. 7. aph. 37. qui ſanguinem vomunt, ſi ſine febre accidat, ſalutare eſt, ſi cum febre malum. Curatio verò refrigerandi & adſtringendi vim habentibus perficitur.*

Indicat. Sunt cauſam irritantem evacuare, irritationem ſiſtere, ac ventriculum intus & extra roborare.

Curat. fit I. Omittendo V. S. niſi vomitus ſit vehemens cum febre junctus & corpus plethoricum ad præcavendam inflammationem. in gravidis quoque convenit V. S. quâ magìs ſublevantur, quàm purgatione.

II. In morbi principio Medicus ſubinde magìs ſit ſpectator, quàm actor, ſic vomitus hypochondriacor. gravidarum &c. ſoli naturæ ſubinde vel ſaltem ad tempus relinquendi: aliàs in cauſa humorali vel exhibenda vomitoria *ex vitr. alb. pp. ſyr. em. aſar. tart. emet.* v. g. ℞. *aloës. tart. em. à. gr. ij. ol. mac. q. ſ. M. f. pil. &c.* cùm *teſte Hip. l. de flat. vomitus vomitum curet.* vel purgantia per alvum ùt *pil. peſtilent. ruff. de hier. pic. de hier. cum agar. f. f.* vel ℞. *maſſ. pil. peſt. Ruff. de hier. à. ſcr. s. pulv. syr. gr. vij. sal. abſint. gr. iij. balſ. peruv. q. ſ. M. f. pil.* alij ſimul addunt *laud. op.* vel *pulv. rhab. & myrob. cit. ex juſcul.* vel infuſ. *rhab. myrob. in aq. deſt. cich. vel ſanguis ſ. tinctur. rhab.* l. ℞. *aq. deſt. cich. lib. 1. rhab.*

el. inciſ. & in nod. lig. dr. ij. myrob. cit. dr. i. ſtent in infus. per 24. hor. dos. unc. iv. l. ℞. *rhab. el. dr. ij. tart. crud. ſcr. 1. inf. in ſ. q. aq. in col. unc. ij. diſſolv. syr. de cich. rhab. unc. 1. rhab. pulv. ſcr. 1. aq. cinam. dr. ij. M.* in vomitu pituitoſo prodeſt *ſp. vin. purg.* vid. *hydrop.*

III. Clyſter. in omni vomitu utiles tum evacuando tum revellendo, in pauca tamen quantitate injecti, nè colon replendo fundum ventriculi irritent: diſſolvi in ijs poteſt *hier. pic. gal. vel diaphæn.* ſubinde etiam *colocynt.* ad drach. 1. vel alteram incoqui poteſt ad fortiter revellendum, & contrarium motum conciliandum.

IV. In vomitu hypochondriaco cum gravativo ſiniſtri hypochond. dolore p.p. *acidulæ* erunt ſacra anchora.

V. Opiata hîc maximè conveniunt mixta præſertim adſtringentibus, & roborantibus. ex illis in uſu ſunt *eſſ. op. laud. op. ther. extr. ther. ſyr. de papav.* &c.

VI. Ex roborantibus & adſtringentibus internis laudantur *elix. ment. ſyr. de canell. minſ. aq. cinam. cum vin. cyd. tinct. caſſ. lig. maſtix. ad gr. aliquot m. ſumpt.* it. *ſp. maſt.* vel *decoct. Joël ad quemvis vomitum præſtantiſſimum* ℞. *Charyoph. craſſ. inciſ. dr. 1. maſt. dr. s. roſ. rub. p. 1. coq. cum vin. rub. lib. dimid. in vaſc. clauſo ad med.* it. *Balſ. peruv. ad gutt. 2. vel 3. ex ov. ſorbil. elix. prop. p. ex juſcul. ſal. abſint. ad ſcr. 1. cum cochl. ſucc. lim.* quod præſtans eſt in vomitu febrium malig. vel

℞.

:. *ſal. abſint. gr. xxiv. ſucc. lim. dr. ij. ſyr. de ment.*
r. 1. aq. ment. dr. iij. M. pro 1 doſ. ſicuti etiam
idorifera opiatis juncta ut *diaſcord. ther. ſp. ther.*
amph. opiat. bezoart. timæ v. g. ℞. *aq. ment. unc.*
i. cinam. dr. vj. diaſcord. ſcr. ij. corrall. rub p.p.
bor. ſ. ign. à. ſcr. 1. syr. ment. unc. s. M. datur
tiam in vomitu *ſp. vit. cum malvat.* vel mix-
ur. ℞. *vin. malv. unc. vj. ol. vitriol. gut. vj. M.*
aq. ment. unc. ij. ſucc. cyd. unc. 1. aq. cinam.
r. vj. ſp. vitr. gut. v. ol. cinam. gut. iij. M. capiat
ochl. ℞. *aq. cinam. unc. ij. ſucc. lim. unc. iv. cor-*
all. rub. p.p. dr. ij. ſal. abſint. dr. 1. s. M. detur
ochl. 1. l. alt. bis in die ℞. *ſpirit. ſal. armon.*
nct. op. à. unc. s. ol. mac. gut. vj. M. dentur ter
n die 40. gutt. in forma *bol.* vid. ſingult. l. ℞.
heriac. dr. s. conf. alk. ſcr. 1. laud. op. gr. 1. l. ij.
M. in forma *Elect.* ℞. *cons. ros. vet. unc. iij. dia-*
d. unc. 1. condit. cort. cit. unc. s. ſpec. arom. roſ.
r. 1. corall. rub. præp. ſcr. ij. lig. aloës ſcr. s. terr.
g. ſcr. 1. myv. cyd. q. ſ. M. f. Elect. in forma
ilul. ℞. *laud. op. gr. iij. extr. lig. alo. Zeduar. ca-*
or. à. gr. iij. cum syr. papav. M. f. pilul. poſſunt
tiam parari *ex extr. torment. calam. arom. terr.*
atechu cum laud. cydon. l. theriac. Cæleſt. in for-
na *pulv.* ℞. *corrall. rub p.p. dr. 1. rad. torm.*
uc. moſch. à. dr. ij. cc. uſt. p.p. dr. 1. s. M. dos. dr.
bis in die cum vin. rub. l. cydon. in vomitu ex-

citato ab emetico *cochl.* 1. *ſp. vin.* ſubitò prodeſt. impeditur vomitus poſt ſumptum purgans collutione oris cum *ſp. vin. cruſt. pan. aſſ. naribus admota, ſumpt. cort. cit. amygd. Charyoph.* admovendo gutturi *ovum crudum.* in vomitu hypercatharctico detur *ſp. vin. l. pan. vin. intinct. l. ther. rec. cum confect. alk. aq. cinam. & ſp. vitr.* applicetur *clyſt ex lact. cum theriac.* ventriculo applic. *empl. de cruſt. pan. vel theriac. cum ſucc. ment.* &c.

VII. Inter extrinſeca vomitnm ſiſtentia ſunt inunct. *ex ol. nuc. moſch. expr. ceu baſi additis ol. deſt. carv. mac. Charyoph. ment. zed.* vel *ex balſ. peruv. ol. ſtom. crat. vel florent. cum prædict. ol. deſtill. ſubact.* v. g. ℞. *ol. ment. abſint. maſt. à. dr.* 1. *s. nuc. moſch. expr. dr. 1. s. cer. parùm f. ung. add. balſ. peruv. ſcr. s. M. vid. læſ. chylif.* empl. *de carann. malax. cum balſ. peruv. & irrorat. ol. deſt. ment. empl. de cruſt. pan. malax. cum ol. maſt. addito etiam ol. deſt. ment. nuc. moſch. expr.* v. g. ℞. *empl. de crnſt. pan. de tacamach. à. dr. ij. malax. cum ol. maſt. & illin. cum balſ. peruv. gut. v.* ℞. *gum. tacamach. ladan. à. dr. ij. maſt. dr. 1. Charyoph. dr. s. cer. flav. dr. ij. s. ol. deſt. maſt. gut. xv. ment. abſint. à. ſcr. s. balſ. peruv. ſcr. 1.* ſequens præſentiſſimum eſt teſte ſorb. ℞. *pic. unc. ij. ol. cyd. unc. s. liq. & f. dropax &c.* valet etiam *ther. balſ. peruv. ſubact. inſpergendo etiam pulv. mac. Charyoph. &c.* it. *cruſt. pan. toſt. madefact. acet.* vel *vin. gen. aut malv. & ſucc. ment.*

vel

-vel *aq. anhalt. & conſperſ. pulv. Charyoph. mac. -inam. nuc. moſch. thur. maſt. gr. kerm. &c.* uſi-atum etiam eſt *catapl. de ferm. minſ.* vel ℞. *-erment. acerr. unc. iv. pulv. ment. unc. I. Zeduar. -dr. vj. nuc. moſch. N. iij. mac. cinam. à. dr. ij. acet. -oſ. q. ſ. M. f. catapl.* poſſunt addi l. ſubſtitui *maſt. Charyoph.* alij parant catapl. *ex cruſt. mel--it. piperin.* Lebzelten *trit. & cum vin. Hiſpan. -oct. addit. arom. alii ex carne cyd. acet. decoct. -& contuſ. vel cydon. contuſ. cum aromat. ſal.* -etiam in ſartagine toſtus, & in ſacculo applicat. -vomitum ſiſtit. vel paretur ſaccul. in omnibus ven-ric. affectibus conveniens propoſitus in *læſ. chy-liſ.*

VIII. In vomitu ſanguinis illico convenit V.S. -parcè & ſæpiùs iuſtituta, *hirud.* ad hæmorrhoid. -hinc adſtringentia & ſanguinis grumos reſolven-tia v.g. commendantur *ſucc plant. portul. urt. maj. -ſyr. de ſymph. fernel. aq. plant. vel urt. eum ol. vitr. -acidulata. camph. cum aq. plant.* vel *oxycrat. tinct. -roſ. corall. croc. mart. adſt. lap. hæm. troch. de ca--rab. de ter. ſig.* mixtur. *Foreſt.* ℞. *aq. burſ. paſt. -portul. plantag. à. unc. ij. acet. roſ. dr. iij. troch. -de carab. de terr. ſig. à. dr. I. s. ſyr. myrt. dr. vj. -M.* vel *ſylvij* vid. hæmophtyſ. uti & *Emulſ. Elect. -Julep.* &c. profunt etiam tabell. Corrall. Timæ. -tem *ſpecif. helvet. ex alum. & ſang. drac. ad. dr. s. -. I.* ſi malum vehemens ſingulis 4. horis exhi-bit. quod plerumque poſt 4. l. 5. doſes effectum -edit. poſt mali ceſſationem continuatur adhuc bis

de

de die &c. Extrinſecùs manus demittantur in aq. frig. ſic enim omnis vomitus ſedatur. hypochondria ſubfrigidè foveantur decoct. *plant. portul. &c. in oxycrat.* vel toti ventriculo calidè inducatur pulticula *ex medull. pan. ſecal. coct. in vin. rub. & acet.* pro impedienda recidiva inſtituenda purgatio *ex tamar. rhab. myrob.* apertio hæmorrhoid. bis in anno utilis, uſurpatis etiam chalibeatis. veſperi exhibeantur adſtringentia ùt elect. vel tabell. præſertim dum purgatio inſtituitur, nè ſequatur vomitus.

Diæta cibi ſint facilis coctionis, ſaporis grati & paucæ quantitatis. vitentur pinguia, dulcia, juſcula multa, carnes ſint magìs aſſæ. in vomitu ſang. victus ſit refrig. & incraſſ. *ex hord. amygd. oryz. panatell. gelat. extrem. animal. cyd. coct.* interdicto omni vino. potus ſit parcus. detur decoct. *maſt.* v. g. ℞. *maſt. el. dr. ij. coq. in lib. iv. aq. font. in olla tect. ad. 3. decoct. ferventi add. flav. cort. cit. cinam. confract. à. dr. 1. ſtent cooperta, donec refrigeſcant.* l. ℞. *aq. chalyb. lib. ij. vin. claret. lib. s. cinam. unc. s. ſacch. albiſſ. unc. iv. f. inful. & col.* emulſ. *amygd. tinct. roſ. aq. chalyb. cum ſyr. cyd. myrt. corall. gran. acid. & ſp. vit.* ſomnus utiliſſimus eſt. vitetur motus tum animi tum corporis vehementior, alvus ab adſtringentium uſu conſtipata clyſt. relaxetur.

Ru-

Ructus & inflatio ſtomachi.

NOm. Ructus über ſich koppen. *Inflatio ventriculi* Auffblähung deß Magens.

Defin. Ructus eſt violenta & ſonora flatus in ntric. ſtabulantis per ſuperiora eruptio. inflatio ntriculi eſt ejuſdem à flatu in ejus capacitate ncluſo diſtenſio cum ejuſdem tumore renitente ad percuſſionem ſonum tympani edente, ructi- us frequentibus, & ſi orificia clauſa cum præ- rdiorum anguſtia & difficili reſpiratione, præ- rtim in ſupino decubitu, quod in hypochond. equens.

Gen. Ructus eſt ſymptoma facultatis expultri- s irritatæ. Inflatio morbus auctæ magnitudinis.

Subject. Cavitas ventriculi.

Differ. Ructus alius eſt *acidus* ut in hypochond. ius *nidoroſus* ovi corrupti ſaporem & odorem ferens: alius *ſpecificus* ſimplicium aſſumptorum lorem referens qualis v. g. poſt eſum raphani rcipitur. alius *inſipidus* ſinè determinato ſapore: ius ſed rarior *fœtidus*, qui peſſimæ notæ & ad- odum funeſtus *teſte Gabelkover.*

Cauſ. intern. Sunt flatus oriundi ſ. ex detona- one ſulfuris & nitri à calore reſolvente ſ. ex vi- oſa fermentatione acidi in materia viſcida & pi- itoſa.

Cauſ. diſpoſ. Detenti ventriculi debilitate, do- ribus colicis, hyſtericæ. hypochond. ob abun- ans acidum fermentativum.

Cauſ. extern. Cibi craſſi, flatulenti, legum. ni-

mia

mia eorum repletio, potus immoderatus, motus à cibo &c.

Prognoſt. Ex obſ. *Sennert.* qui ſupra modum ructant ante cibum, diſpoſiti ſunt ad colicam: qui verò poſt cibum, ad tympanitidem. Ructationes acidæ ſi diu contineantur, hydropem vel lienteriam minantur: aliàs flatus, ſi per ſe oriantur, cruditatem denotant. in malo hypochond. ordinarium ſunt ſymptoma. Inflatio ventriculi in convaleſcentibus recidivam denotat, & diu durans ad tympanit. diſponit.

Indicat. Sunt cauſam morbificam evacuare, acidum fermentans temperare flatúſque diſcutere.

Curat. fit I. Evacuantibus ùt *pil. maſtich. aloët.* &c. vel etiam vomitorio.

II. Clyſter. laxantibus emoll. & hinc carminat. v. g. ℞. *decoct. carmin. lib. 1. ol. chamom. laur. à. unc. ſ. cumin. carv. à dr. ij. diaphæn. unc. 1. mell. anthoſ. unc. iv. ſal. p. 1. M. l.* ℞. *herb. calam. rut. puleg. à. mj. fl. cham. mj. ſambuc. m. ſ. ſem. aniſ. carv. anet. ſeſel. à. dr. ij. bacc. laur. unc. ſ. ſumit. anet. m. ſ. coq. in ſ. q. aq. font. in col. unc. x. diſſolv. vin. malv. unc. iij. el. de bacc. laur. unc. ſ. bened. lax. unc. 1. ol. anet. rut. à. unc. 1. M.* alii parant ex *decoct. colocynt.* vel cum *River.* ex *ol. nuc. rut. & vin. generoſ. à. cum unc. ij. aq. vit.*

III. Intrinſecis carminativis ut *aq. ſtom. zedoar. phyſagon. carmin. cum man. Chriſt. perl. dulcor. eſſent. carmin. cum tinct. anod. ſpirit. carminat. &c.* decoct. *fl. cham. vulg. vel rom. cum modico ſem. aniſ. carv. ex cereviſ.* ex obſ. *Foreſt. ol. deſt. aniſ. fœn. carv. zed. cort. arant. ſaphir. ex cham.* v. g. ℞.

ol.

l. deſt. aniſ. ſcr. ij. fæn. ſcr. 1. arant. gut. xij. cha-
om. gut. x. cit. gut. iij. M. ad parvum vit. doſ. gut.
, ex brod. ℞. *ol. mac. dr. 1. ſuccin. ſcr. 1. M. doſ.*
ut. vj. laudatur etiam *eſſ. caſtor. cort. arant. vin.*
bſint. amb. quoque in ructu contumaciori opti-
num remedium in forma pulv. cum ſach. *River.*
l ructus acidos commendat *pip. gr. 5. vel 6.* in-
gra jejunè deglutita. it. prodeſt. *ſyr. de bacc.*
ur. vel junip. balſ. ſulf. aniſat. it. maximè egre-
rium carminativum eſt præſertim ſi cum flati-
us conjunctus ſit ador. æſtus & phlogoſis *ſp. nit.*
ulciſ. cum ſp. aniſ. vel ment. vel elix. vit. matth.
. g. ℞. *aq. ment. fænic. à. unc. ij. ſp. vin. rectif.*
elix, vit. M. unc. 1. ſpirit. nit. op. ſcr. 1. laud. op.
r. iij. ol. mac. gut. ij. syr. de ment. unc. 1. s. M.
audatur & *pulv. cort. flav. arant.* ℞. *pulv. cort.*
. arant' ſcr. iv. mac. ſcr. s. ol. deſt. cit. gut. vij.
M. f. pulv. divid. ad 2. p. æq.

IV. Extrinſecis ut inunct. *cum ung. carmin.* ad-
itis nonnullis oleis deſt. v. g. ℞. *ung. carmin. unc.*
. ol. cham. laur. capp. abſint. à. dr. ij. cerat. de ci-
ut. unc. s. M. ℞. *ol. laur. dr. vj. ung. popul. dr. iij.*
l. carv. ſcr. iv. M. ſaccul. *ex mil. cumin. aven.*
neth. cum aq. vit. humect. placent. *ex inciſ. ment.*
bſint. vel ex pul. fæn. aniſ. cumin. cum ol. laur. vel
ham. & vitell. ov. v. g. ℞. *vitell. ov. N. vj. agi-*
at. fortiter add. pulv. aniſ. fæn. cumin. à. dr. 1. ol.
aur. q. ſ. M. f. placent. umbilic. applic. emplaſt. *de*
acc. laur. malax. cum ol. abſint. ment. junip. &c.
atapl. *ex mel. & ſem. cumin.* foment. *ex ſp. vin.*
romat. vel decoct. *Foreſt.* ℞. *rad. alth. unc. s. roſ.*
rub.

rub. fl. chamom. ſumit. abſint. à. mj. coq. in aq. font. & chamom. ad lib. 1. s. add. in fine vin. rhen. aq. roſ. & acet. parùm.

Diæta ſit frugalis, abſtinendum ab uſu *legum. caulium, caſei, rap. raph. caſtan.* vitetur ſatietas, poſt paſtum in uſu ſit pulv. diggeſt. v. g. ℞. *ſem. coriand. p.p. dr. iij. aniſ. fæn. à. dr. ij. nuc. moſch. galang. à. dr. 1. Caryoph. ſcr. 1. corall. rub. p.p. dr. 1. s. ſpec. arom. roſ. dr. ij. ſacch. roſ. tab. ad pond. omn. M. f. trag.*

Cholera.

NOm. Cholera Brech⸗Sucht.

Defin. Eſt aſſidua & immoderata humoris pravi corrupti & acris per ſuperiora & inferiora excretio cum ventris ac inteſtinorum dolore plùs minùs vehementi, inflatione ac diſtenſione, cardialgia, ſiti, pulſu celeri & frequenti, interdum parvo, anxietatibus præcordiorum inſignibus, animi imminentibus deliquijs, partium extremar. frigore, ſudore circa frontem ac tandem ſupervenientibus ſæpè convulſionibus.

Gen. Eſt ſymptoma facultatis expultricis violenter irritatæ.

Subject. Recipiens ſed rurſus ejiciens ſunt ventric. & inteſt. cum ductu choledoch. & pancreatico, in quorum regione eſt locus irritationis & inverſionis motûs periſtaltici: *ſubject.* mittens ſæpiùs tota M. S.

Differ. Alia *cholera humida* de qua dictum: alia *cholera ſicca* ſpiritûs nempe flatuoſi per ſuperiora

&

& inferiora excretio cum inflatione ventris, ſtre-
itu ac dolore laterum & lumborum exorta ſ. ex
itioſa effervescentia acidi, aduſti, ſalſi cum ad-
nixtione alterius humoris contrarij utì contingit
n ol. tart. cum ſp. vin. in aq. injectâ calci vivæ,
n creta aceto perfuſa &c. ſ. ex continuis detona-
ionibus & accenſionibus ſulfuris & nitri. dein
Cholera humida alia eſt *legitima* orta ex humo-
ibus bilioſis aut corruptis: alia *notha* ab eſculen-
s exorta: alia *primigenia:* alia *conſectaria:* alia
eluti *critica:* alia *ſymptomatica.*

Cauſ. immediat. Eſt convulſivus ventric. & in-
eſt. motus depravatos & corruptos humores ſur-
ùm & deorſum dejiciens.

Mediatæ humores acres nunc bilioſi alcalini
nunc ſæpiùs acidi & ſolitarij. vel bili permixti ac
um eadem in inteſtino duodeno inſigniter effer-
veſcentes & bilem æruginoſam ventriculo extre-
mè hoſtilem conſtituentes, vel fermentum ali-
quod malignum naturæ antimon. vel elleborinæ,
quod ſub mole minima M. S. inquinat, diſſolvit
& fermentativo motu humores colliquefacit &
conturbat, ac per ductum choledochum & pan-
creaticum à ſanguine ſeparatos ad inteſtina præ-
cipitat.

Cauſ. diſpoſ. Ventriculi imbecillitas, acutus py-
lori ſenſus, ætas juvenilis & conſiſtens.

Extern. Sunt aër epidemicus, tempus autum-
nale immo & menſis Auguſtus, aſſumpta facilè fer-
menteſcibilia ac promptè corruptibilia, ùt mala
perſica, cucumer. melon. raph. all. cæp. porr. ca-
ro ſuilla, lac, fungi, dulciaria & mellita omnia,

ova piſcium barbi & lucij inprimis ſi hiſce coneſtis ſuperbibatur aq. frig. vel cereviſ. novell. aut muſt. it. purgantia vel acriora, vel in nimia doſi, vel ſubjecto contentis acrioribus prædito propinata, venena acriora, evacuationes ſuppreſſ. motus intenſi animi & corporis.

Sign. diagnoſt. Poſita in definit.

Prognoſt. Cholera eſt malum acutiſſimum & periculoſiſſimum ſubitam plerumque mortem inferens: facilè etiam degenerat in paſſionem iliacam, ſubinde periodum obſervat tertianariam. minùs periculoſa eſt, ſi ex aſſumptis oriatur. quò graviora ſymptomata, ùt ſyncope, couvulſiones, extrem. frigus &c. eò periculoſior & brevior morbi hiſtoria, periculoſior exorta à bile æruginoſa, etſi excernantur loturæ carnis ſimilia, vel livida, aut nigra, aut fætida. ſalutis ſpes eſt, ſi vomitus ſedari incipiat, ac faciei color cadaveroſus ac habitus hippocraticus reſtituatur. in principio quarundam febrium eſt veluti critica. ſæpiùs jam convaleſcere viſis ſupervenit nihilominus recidiva lethalis.

Indicat. Sunt natnram deficientem in evacuanda cauſa morbifica adjuvare, acrimoniam ejus temperare, fermentum malignum deſtruere, irritationem ac humorum & ſpirituum impetum ſiſtere, vires conſervare ac ventriculum roborare.

Curat. fit I. Cavendo initio ab adſtringentibus, nè particulæ præcipitatæ viſceribus & glandulis adhuc inhærentes magìs ſtagnenti uti etiam catharcticis, cùm omnia magis perturbent, novóſque fluctus & turbas cieant, ſed utendo contem-

pe-

berantibus & detergentibus ùt clyſt. *ex decoct.* *pull.* quod etiam in bona quantitate per os tepidè propinandum digito deſuper in fauces immiſſo & provocato vomitu. *Sydenhamb* intra 3. l. 4. horas aliquot cyathos decoct. pull. tepidè exhauriendos propinat, & eodem tempore per plures clyſteres iniici jubet, ut humores acres temperentur & eluantur. it. locum habent, ſi natura in evacuando per inferiora deficiat, clyſt. *ex lact. vel decoct. emoll. vel brod. carn. cum mell. mercur. ſach. ol. amygd. d. butyr. vitell. ov. &c.* vel *ex lact. cum ther.* it. *per os ſer. lact. tamarind. ſer. lact. cum syr. ros. sol. de cich. cum rhab.* vel *infus. bland. rhab.* vel *rhab. cum conſ. ros. in bolo.* vel *cum syr. de abſint.* in *pilul.*

II. V. S. licèt à pleriſque hîc rejiciatur ob virium debilitatem, tamen in ſumma partium internarum inflammatione unicum eſt remedium viribus tamen ſemper aliquantulum reſtauratis & cohibito humorum impetu.

III. Opiatis hîc maximè utendum, ſed non in integra; verùm refracta doſi & partitis vicibus ob magnam virium exſolutionem: imò ſi tardiùs etiam acceſſerit Medicus & æger vomitu & dejectionibus ad plures horas fuerit exhauſtus & graviora immineant ſymptomata, omiſſis omnibus alijs ad *laud. op.* ceu ſacram anchoram confugiendum continuando illud ad ſanitatem uſque. ex opiatis in uſu eſſe poſſunt *laud. op. ther. ſ. & camph. diaſcord. opiat. bezoart. tim. &c.* quæ vel ſola vel meliùs appropriatis & adſtringentibus

maritata uſurpando v.g. *℞. laud. og. gr. ij. ſyr. corrall. dr. ij. aq. cinam. unc. s. M. ℞. ſyr. cinam. corrall. à. dr. ij. aq. ment. unc. ij. s. laud. op. gr. iv. M. pro. 3. doſ. vid. vomit. ſingult.*

IV. Deveniendum ad appropriata & adſtringentia ſpecifica ùt *cryſt. & ſmaragd. pp. theriac. ſmaragd. antim. diaph. cc. uſt. ter. ſig. bol. arm. coral. rub. croc. mart. adſt. ſucc. ment. portul. plant. &c.* ex compoſitis in forma *mixt. ℞. aq. portulac. unc. iij. cinam. ſpirit. theriac. à. dr. iij. diaſcord. dr. iij. antim. diaph. dr. s. M. l. ℞. aq. ment. cinam. cydon. à. unc. ij. ebor. ſ. ign. p.p. mag. corrall. rub. à. ſcr. ij. ſmaragd. p.p. ſcr. 1. syr. corrall. unc. 1. M.* in forma *bol. ℞. theriac. dr. 1. terr. ſig. ſcr. 1. Chryſt. p.p. gr. xij. syr. de ment. q. ſ. M. f. bol. hauriendo deſuper vin. abſint. calid. poſſent addi gr. ij. l. 1. laud. op.* in forma *pulv. ℞. ebor. ſ. ign. p.p. vel unicorn. ver. Chryſt. p.p. mag. corrall. à. dr. 1. ſmaragd. p.p. ſcr. 1. M. f. pulv. cui & laud. op. addi poteſt. cujus doſ. detur ex aq. ment. & cinam.*

In Cholera ex abuſu malorum perſicorum vel ovorum barbi &c. convenit *opiat. bezoar. tim. ex vin. calid.* it. *in* quavis maligna *diaſcord. vel ther. ſmaragd. cum lap. bez. & laud. op.* in Cholera ab hypercatharſi *ther. cum vin generoſ. vel abſint.* in aſſumpto veneno præmiſſis oleoſis & pinguibus ùt *lact. ol. amygd. d.* &c. ſimiliter alexipharmacis & abſorbentibus.

V.

V. Etiam extrinſecis ſiſtentibus & roborant. ıtendum ùt *empl. de cruſt. pan. malax. cum balſ. peruv. & ol. maſtich.* vel dropax. *ex pic. cum ol. cyd.* qui vomitum illico ſiſtit. it. *pan. toſt. in vin. adſt. vel acet. diſ. cum pulv. ment. maſt. Chary. ph. roſ. balauſt. &c.* maximè etiam conducit *ſp. vin. campb. theriacal.* cum panno vel linteo multiplic. quàm calidè æger ferre poteſt, regioni epigaſtrij admot. vel ℞. *theriac. unc. 1. extr. torment. dr. ij. terr. ſig. unc. s. ſp. vin. campb. q. ſ. extend. ſuper alut. l.* ℞. *diaſcord. theriac. rec. à. dr. ij. ol. nuc. moſch. expr. ſcr. ij. deſt. ment. ſcr. s. M.* Alia etiam ſupra in vomitu laudata hic proſunt, & ſpeciatim *pan. toſt. vin. gen. vel ſp. vin. camph. humect. & pulv. arom. conſperſ.*

Diata aër ſit temperatus. cibus paucus, coctu facilis & analepticus *ex juſcul. acidulat. gelatin. contuſ. conſumat.* pane *vino gran. aut cyd. intinct.* potu quantum poſſibile abſtinendum, hinc os ſaltem colluatur *liq. acidulo.* bibatur emulſ. *amygd. d. parat. cum aq. extinct. aur.* vel decoct. *cc. uſt.* vel decoct. *cc. cum rad. ſcorz. & syr. Corrall. tinct. roſ.* vel julep. *ex aq. cum syr.* vel *ſucc. gran.* vel *cyd.* aut *oxyſacch. acetoſ. cit.* vel *vitrum fumo ex accenſo maſt. replet. aquâ repleatur hinc inde circumagitanda, Tralliano teſt.* multi *ex ſola vin. potione* (nî quid obſtet) præter ſpem mortis periculum effugerunt. dilui poteſt *vin. gran.* vel *cyd.* quies & ſomnus optimum cruditatum remedium, motus animi & corporis excedentes vitentur.

 Do-

Dolor Ventriculi.

NOm. Dolor Ventric. Magen-Wehe.

Defin. Eſt triſtis & dolorifica ſenſatio ventriculi dependens à ſolutione continui confertim & violenter facta.

Gen. Eſt ſymptoma ſensûs tactûs depravati.

Subject. Eſt Ventric. quoad omnes ſuas partes maximè autem, quo ad ſenſibiliſſimum ejus orificium ſuperius ceu nervorum quoddam reticulum.

Differ. Alius dolor eſt *continuus* : alius *periodicus* : alius *remiſſior* ſi fundus & latera ventric. magìs afficiantur & tunc dicitûr *colica ventriculi*: alius *intenſior* & magìs acutus ac dicitur *cardialgia*, *cardiogmus*, *cardiaca*, *morbus cardiacus* Hertz-Geſpan / eſtque dolor ventric. & præſertim ſuperioris ejus orificij acerbus, mordicans & ſæpiùs compreſſivus das Magen-Trucken / qui circa ſcrobiculum cordis : ſubinde etiam circa dorſum & ultimas pectoris vertebras percipitur, ſubinde etiam intra ſcapulas æſophagi ductum ſequens, & quidem nun ſinè, nunc cum anxietate & anguſtia circa præcordia, inquietudine, ſudore frigido, lipothymia &c. ſi dolor obtuſior dicitur magìs *cardiaca* : ſi levior ejus ſpecies, magìs vaga dicitur *anguſtia & anxietas præcordiorum* ſo den Krancken Angſt und Bang / dum ægri conqueruntur de quadam anguſtia & inexplicabili moleſtia circa præcordia cum inquietudine, uti contingere ſolet in imminente vomitu ab aſſumpto

vo-

vomitorio. it. in feb. malig. & inſtante vel præſente paroxyſmo febrium intermitt. in hypochondriacis vel hyſter. it. dolor ventric. alius eſt *idiopathicus ſ. primigenius* : alius *ſympathicus* : alius *humoralis* : alius *flatulentus*. huc quoque ſpectat *ardor ſtomachi ſ. ſoda* der Sod/ eſtque ardentis cujuſdam doloris ſenſus in ventric. & gula utendo quaſi moleſtans dependens vel à bile volat. aut ſulfureis particulis volatilib. gulam versùs delatis, membranaceas partes ferientibus & ardorem excitantibus, vel halitibus elevatis ex vitioſa efferveſcentia acidi cum ſalino oleoſo, hinc frequens eſt iracundis & hypochond. præſertim ſi aſſumant mellita vel ſacharat. aut aromatica.

Cauſ. immediat. Cardialgiæ eſt orificij ſuperioris inſignis eroſio & irritatio ſubſequente conſtrictione convulſiva.

Cauſ. mediat. intern. Vel morbi ventriculi aut eſſentiales ùt inflammatio, tumor, ulcus &c. aut per conſenſ. in nephritide, vel flatus in ventric. vacuo oberrantes & incluſi ex potenti utriuſque orificij ſtrictura, utì accidit in hypoch. & hyſtericis præſertim ſi corripiantur quâdam febre intermitt. vel particulæননbilioſæ acres, alcalinæ, lixivioſæ, aliæque heterogeneæ fibrillas nerveas divellentes, vel pituita ex acido viſcida vel admodum frequenter contenta porracea & æruginoſa graviſſimas anxietates & cardialgias inferentia ob latens acidum plùs minùs auſterum, bili junctum, vel ſalia volat. acria cauſtica, maliga ùt in peſte & febribus malig. vel tandem etiam vermes.

Cauſ. diſpoſ. Juvenes bilioſi, pichrocoli, hypochondriaci, hyſter. & quibus acutus orificij ſenſus.

Externæ cibi pravi nutrimenti & mox corruptibiles, acres, flatulenti, nimiâ copiâ aſſumpti, lac in ventric. coagulat. fungi, purgantia, venena corroſiva aliáque varia deglutita ùt aciculæ vitri fruſtula &c. vini intempeſtiva ingurgitatio, mæror, triſtitia &c.

Prognoſt. Cardialgia ex ſe leve malum eſt, ſi tamen ſit atrocius & diutiùs protrahatur, non contemnendum ob periculoſa ſupervenientia ſymptomata. hâc magis periclitantur, qui os ventriculi admodum ſenſile habent, & ſunt ræræ ac teneræ texturæ. res periculo non caret, ſi ægri in cardialgia frigeant aut lipothymia vel ſyncope aut convulſiones ſuperveniant. *in febribus* ait *Hip. 5. aph. 65. circa ventriculum vehemens æſtus & cardiogmos malum.* peſſima & deſperata eſt orta ex inflammat. ulcere, veneno &c. hinc quæ fit à bile porracea l. æruginoſa vel vermibus. contumacior ſed minùs moleſta orta ex pituita viſcida acida. eardiogmus in febre non lethali ſignificat bilis vomitum ex *Hip. l. 3. præſag. 30.* cardialgia orta ex intemperie habituali flatus generante facilè tranſit in hydropem ſiccum: unde *Hip. 4. aph. 11.* ait: *quibus tormina ventris adſunt, & circa umbilicum cruciatus ac lumborum dolor, qui neque medicamentis neque per alia remedia ſolvitur, in ſiccum hydropem firmatur.*

Indicat. Variæ pro varietate cauſar. cauſa nempe morbifica tollenda, irritatio ſiſtenda, dolor placandus ac ventriculus roborandus.

Cu-

Curat. ſit I. In affectu per eſſentiam ex con-
ntis humoralibus excitando vomitum, ſi febris
oſit: hinc *Hip. 4. aph. 18.* ait: *non febricitanti*
bi faſtidium, cordis dolor, vertigo tenebricoſa
er ſuperiora purgatione opus eſſe ſignificant. pur-
antia itidem ex uſu ſunt præſertim opiatis mix-
, cum & ipſa ventriculo inimica malum poſſent
xaſperare, dentur autem in majori doſi, cùm
is eorum â narcoticis infringatur. V.V. exhibent
iaphæn. cum philon. rom. R.R. v. g. *pil.* ℞. *maſſ.*
l. alcophang. ſcr. 1. troch. alch. gr. vj. laud. op.
r. 1. cum ſ. q. eſſ. abſint. M. ſ. pil. l. ℞. *reſin. ſca-*
on. gr. xij. mercur. d. ſcr. s. laud. op. gr. 1. l. 1. s.
l. cort. arant. gut. iij. M. f. pil. l. ℞. *tart. vitr.*
r. xv. ſcam. ſulph. gr. xij. laud. op. gr. ij. ol. deſt.
arv. gut. ij. M. f. pulv. clyſmata quoque maxi-
nè proſunt præſertim ſi oriatur à flatibus vel ef-
erveſcentia humorum in inteſtino duodeno ùt in
aroxyſ. feb. intermitt. in paroxyſ. hyſter. hypo-
hond. &c. parantur vel *ex brod. & ſach. vel lact.*
& mell. vel carminat. ùt in inflatione ſtomachi.

II. V. S. per ſe nihil juvat, nisì ſuſpicio ſit in-
ammati ventriculi.

III. Si à flatibus, conveniunt *decoct. cham. ol.*
jus deſt. ſaphirin. eſſ. ment. abſint. pulv. cort. arant.
in. decoct. ſalv. ſp. vin. aniſat. mixtur. *ex ſp. vit.*
dulcif. cum ſp. aniſ. quæ præſtantiſſima eſt, ſi ar-
lor ſimul percipiatur. vel *ſp. ſal. armon. aniſat.*
um eſſ. op. l. ſal. vol. oleoſ. l. mixtnr. ſeq. ℞. *aq.*
nent. fænic. ā. *unc. ij. elix. vit. M. unc. 1. ſp. ſal.*
dulc. gut. xx. ol. aniſ. gut. vj. laud. op. gr. ij. ſyr.

 de

de ment. unc. ſ. M. item ℞. *aq. chamom. unc. iij. cinam. cydon. unc. ſ. elix. ment. dr. iij. ol. deſt. cham. gut. vj. laud. op. gr. iij. ſyr. de cinam. dr. iij. M. doſ. cochl. ij. iij.* ℞. *aq. phyſagon. cinam. à unc. iij. zeduar. unc. ij. M.* datur etiam *ol. amygd. am. rec. expr. cum vin. alb. aut malvat.* vel *ol. amygd. d. rec. cum ſperm. cet. ex juſcul. gallin.* olea deſtill. ſubinde efficaciſſima obſervata ùt *deſt. carv. ſuccin. &c.* item *pulv. ſtom. quercet. cum potu caphee.*

IV. Si oriatur dolor à contentis bilioſis vel acribus acidis, æruginoſis & poraceis ex hibeantur *emulſ. julap. clyſt. anod. ol. amygd. d.* acidum deſtruentia & abſorbentia ùt pulv. abſorb. *Wedel.* ℞. *vitriol. mart. gr. vj. conch. p.p. ocul. canc. p.p. corrall. rub. p.p. antim. diaph. cinab. antim. à. ſcr. ſ. laud. op. gr. 1. M. f. pulv. divid. in 6. p. æq. l.* ℞. *ocul. canc. p.p. corall. rub. unicorn. ver. à. dr. 1. antihect. poter. dr. 1. ſ. cinnab. nat. antim. à. ſcr. ſ. extr. caſtor. ſcr. 1. croc. gr. iv. M. f. pulv.* poteſt etiam admiſceri aliquid *de laud. op. l.* ℞. *chryſt. pp. dr. 1. corrall. rub. p.p. cc. uſt. à. dr. ſ. laud. op. gr. ij. iij. M. f. pulv. pro aliquot doſ.* ſic in febribus quoque poſſunt exhiberi *corall. ocul. 69. cc. ebur. ſ. ign. lap. bez. laud. op. &c.*

V. Inter extrinſeca locum habent *ventoſa ventriculo admota, baln. aq. tepid.* vel *decoct. herb. emoll* ſaccul. *ex aven. crud. replet. & in ſartag. calefact. vel ex mili. furfur. & ſal. decrepit.* inunct. *ex ung. cardiac. Schröder. ol. ſtom. crat. deſt. cham. mac. Charyoqb. &c.* emplaſt. *ex tacam. p. iij. cum*

balſ.

lſ. peruv. p. 1. vel *ex ladan. tacam. vel carann.* g. juxta *Thoner.* ℞. *ladan. el. gumm. tacamach. dr. vj. extend. ſuper alut.* proſunt & empl. *cerat. cumin. de ladan.* vid. prax. Gaukes ſaccul. *ex fl. am. rom. abſint. major. ſem. aniſ. fæn. carv. uc. bacc. junip contuſ. &c.* placent. *ex ov. frix. m abſint. ment. & ol. cham.* fotus *cum pann. lid.* foment. *Foreſt.* fotus cum *lapid. ſerpent. lid. l. opercul. terreo calido &c.*

VI. In ardore ventric. conveniunt *ocul. 69. cryſt. . lac. lun. corall. cret. cc. nux moſch. ſyr. de ſucc. rtul. ſumit. querc. ſiliq. crem. tart.* quo ardor ventric. deſperatus jam fuit. ſublatus. *lap. prun. in q. ſt. ſambuc. diſ. ſpec.* & *morſul. diacret. minſ.* l. eq. ℞. *ſpec. diacret. minſ. dr. vj. ebor. uſt. dr.* 1. *ocul. nc. p. p. unicorn. foſſ. corrall. rub. p. p. à. ſcr. ij. uc. moſch. dr.* 1. *M. f. pulv. l. cum ſacch. in aq. rtul. ſol. ſ. q. M. f. morſell. Tragæa.* ſeq. etiam tilis ℞. *nuc. moſch. pulv. N.* 1. *mag. ocul. canc. atr. perl. ſuccin. p. p. cc. uſt. pp. à. ſcr.* 1. *ſacch. and. alb. unc. ij. fol. aur. N. vij. M.* utilis etiam *ucil. ſem. cyd. cum cryſt. pp. aq. frig. ante ſomnum hauſta, butyr. rec. manè comeſt. cum ſacch. el ſal.* quibuſdam uſitatum eſt *lateres pulveriſaos.* propinare, qui potenter præcipitant quamvis n ſtomacho efferveſcentiam. *ſiliqua ceracea comeſta eſt egregia.* extrinſecùs ung. *ex ung. pom. cum ev. hirc.* expertum eſt.

Diæta Aër ſit temperat. cibi ſint facilioris co-

ctio-

ctionis, boni ſucci & non flatulenti, vitetur jejunium. à paſtu in uſum veniat *trag. ſtomach.* pro potu ſit *vinum merum aut abſint* nî quid obſtet, vel decoct. *ſarſapar. cum cinam;* vel decoct. *chin.* addendo in fine *cort. unius cit. rec. & cinam.* vel decoct. *hord. paſſ. aniſ. &c.* ſomnus convenit largior. vitentur motus & vigiliæ, alvus reſpondeat naturæ legi.

Inflammatio & ulcus Ventriculi.

NOm. Inflammatio Ventriculi Entzündung/ oder Magen-Apoſtem/ *Ulcus* Magen-Geſchwer.

Defin. Inflammatio Venrriculi eſt ejuſdem à ſanguine p. n. in tunicas ejus effuſo, ſtagnante ac putreſcente intumeſcentia cum febre ardentiſſima plerumque lipyria, dolore vehementi, ac aliquali tumore ad regionem ventric. nauſea & ingeſtorum vomitu, ſiti inexplebili, corporis jactatione, vigilijs, ſubinde etiam delirijs & motibus convulſivis. ulcus ventric. eſt ejuſdem exulceratio dependens vel ex abſceſſu poſt inflammationem rupto vel ex materia acri erodente, ſ. aſſumpta ſ. ibidem genita ſ. aliunde affluente affligens dolore pungente, ardente & ulceroſo ad ingeſtionem præcipuè alimenti calidioris, acrioris vel frigidioris, excretione puris ſ. ſaniei & ſanguin. ſ. per vomitum ſ. per alvum ſ. per utrumque.

Gen. Inflammatio eſt morbus auctæ magnitudinis cum intemperie calida. ulcus ſolutæ unitatis cum dimminuta magnitudine.

Sub-

Subject. Ventriculus.

Differ. Alia *phlegmone* proprie dicta: alia *eryſipelatoſa, ædematoſa, ſchirrhoſa.*

Cauſ. & ſign. In defin. propoſita.

Prognoſt. Inflammat. eſt affectus periculoſus & ùtplurimùm lethalis præſertim ſi totum ventriculum aut ſuperiorem ejus partem occupet. ſi abſceſſus aperiatur, meliùs eſt, ut intra rumpatur quàm extra. ſi intus, evacuari poteſt, ſi extra inteſtina aut aliam partem gangrænâ afficiendo ægrum interimere poteſt.

Indicat. Ut in alijs inflammat.

Curat. fit I. Adminiſtrando quantocyus V. S. eámque parcè ſed pluries repetendo, utilis etiam præſertim in aſſuetis apertio hæmorrhoid. cucurbit. etiam ſcapul. & dorſo applicandæ.

II. Purgatio non convenit, nisì in declinatione, bene tamen clyſmata emol. & refrig. ſæpiùs injicienda *ex jure pul.* vel *decoct. malv. viol. &c. cum caſſ. ol. roſ. viol. ſach. & vitel. ov.*

III. Interna contemperantia & æſtum ac fervorem demulcentia exhibenda ùt emulſ. *ſem. mel. & papav. alb. decoct. hord. cum ſyr. viol.* julep. *ex aq. plant. papav. err. card. b. cum ſyr. papav. err. nymph. portul. rib. berb. &c.* convenit etiã *nit. antimoniat. antihect. pot. ſach. ſat. &c.* extrinſecùs *ung. roſ. infrig. gal. cum ſach. ſat.* foment. *ex aq. roſ. plant. cum ſach. ſat.* vel *decoct. cham. roſ.*

IV. In ulcere ventric. conveniunt *juſcul. alte-*

rata

rata herbis refrig. & moderatè adſtringent. hordeat. amygdalat. cum ſach. roſ. parat. lac. rec. ſumptum cum ſach. & tantillo mellis, tandem chalybeat. ſer. lact. quoque pro abſterſione prodeſt, vel *decoct. hord. byſſ. cum mell.* prodeſt. etiam, ſi febris abfuerit, decoct. *chin.* per 20. aut plures dies ſumptum leviter ſudores provocando. ſi tabes metuatur decoct. *in juſcul. gallin. vel columb. cum hord. & herbis vulnerarijs* prodeſt & *balſ. lucatell.* in omnibus ulceribus & vulneribus internis accommodatus, qui ſic componitur ℞. *cer. flav. puriſſ. unc. iv. ol. hyper. unc. x. vin. Hiſpan. unc. ij. ſ. coq. lent. ign. ad vin. conſumpt. col. per lint. add. thereb. ven. unc. iij. balſ. peruv. unc. ſ. pollin. ſant. rub. dr. ij. M. f. Balſ.* in diuturniori ulcere prodeſt potus *aq. mineral. vitr. ferrat. aut aluminoſarum*, tandem ad ulceris occluſionem dandi pulv. troch. vel elect. *ex bol. arm. ter. ſig. corall. lap. hæm. ſang. drac. gum. arab. trag. thur hypociſt. ſarcocoll. ſach. roſ. &c.*

Diæt. In inflammat. vent. vid. *pleurit.* in ulcere vitanda aromat. acid. ſalſa, dulcia, ſpirit. vin. quidquid cibi l. potus ingeritur, ſit tepidum, pinguia præ cæteris conducunt.

LI-

LIBER V.

De Affectibus Inteſtinorum.

Dolor Colicus.

NOM. *Dolor Colicus, Colica* Grimmen / Darm-Gicht.

Defin. Eſt triſtis & dolorifica ſenſatio in-ſtinorum & præcipuè coli, orta ex irritatione ſpaſmodica fibrillarum corrugatione.

Gen. Eſt ſymptoma ſensûs tactûs depravati.

Subject. Sunt inteſtina præſertim colon præ-pue circa ejus valvulam & regionem inteſtini eci in latere dextro: ſæpiùs etiam ex obſervat. auchin. *& Gul. fabric.* in latere ſiniſtro, cùm ibi lon ſit anguſtius, adeò ut dolor ibidem fixus alijs nunc renibus, nunc lieni non ſinè falla-a adſcribatur. ſubinde etiam pars affecta eſt me-nterium cum plexibus ſuis nerveis præſertim in lica convulſiva.

Differ. & Cauſ. intern. Alia eſt *continua* : alia terpolata: & ſubinde *periodica*: alia *benigna* : ia *maligna & epidemica*: alia *endemica* certis lo-s vinoſis vernacula : alia *levis & accidentalis*: lia *habitualis* & jam radicata: alia infeſtans do-re *terebrante & fixo* : alia *diſtendente & diſ-umpente*: alia *gravativo & contundente* : alia odente i alia *pulſante*: it. Colica alia dicitur *ſter-*

cora-

coraria orta â fæcibus induratis tum ex ſui viſciditate & craſſitie, tum ex acido auſtero coagulante: alia *flatulenta* exorta à flatibus: alia *humoralis* orta vel ex pituita vitrea ſ. acido. viſcida plùs minùs auſtera ſ. materia bilioſa nunc in ſubſtantiam inteſtinorum, nunc in membranas eorum vel duplicaturam peritonæi effuſa, quæ poſterior AA. Colica *notha ſ. ſpuria* RR. autem *convulſiva* dicitur, ac non provenit à contentis inteſtinor. ſed à convulſione meſenterij ejúſque plexûs nervoſi à materia acri bilioſa vel acida in plexus nerveos meſenterij, locáque vicina membranoſa depoſita, ibíque pertinaciùs hærente. infeſtat hæc dolore contorquente, lacerante, lancinante & abdomen nunc contrahente nunc in duritiem tendente, nunc fixo, nunc vago, nunc inchoante in dorſo & regione lumbari, ubi annexum meſenterio: hæc vel eſt *ſcorbutica* in qua dolor contumax mox abdominis mox artuum dolores excitat cum alvo pertinaciter clauſa & umbilici introrſum retractione, vel *hyſterica*, in qua præter immanem abdominis dolorem contorquentem ſimul jungitur faucium conſtrictio & quaſi ſuffocatio. vel *per conſenſum in colica nephritica* doloribus parturientium, vel poſt partum &c. Alia Colica eſt *verminoſa:* alia tandem oritur ab ipſis inteſtinorum affectibus ùt ulc. inflammat. abſceſſ. glandul, meſent, & pancreat, qui *teſt. Barthol.* tormina abdominis contumaciora, licèt non ſemper æquè atrocia pariunt.

Cauſ. diſpoſ. Sunt bilioſi, hypochond. hyſter. viſcerum intemperie, inteſtinorum naturali angu-

ruſtiâ præditi, aut bilis ſtimulantis defectu la-
borantes, hinc icterici etiam Colica patiuntur tor-
mina ob contenta inteſtinorum acida, & viſcida
ex defectu bilis.

Cauſ. extern. Aër nimiùm calidus vel frig. vel
epidemicus aut particulis mercurial, corroſivis
turgidus: hinc Colica etiam metallarijs frequens,
cibi ſtiptici, difficulter diggeſtibiles, flatulenti &
facilè corruptibiles, ut legum, piſces, caſeus, oſt-
reæ, fructus horæi, ſacharata, pinguia ſuperin-
geſto potu frig. vel acidulo, cereviſ. novella, mu-
ſtum, vina acida, abdominis & pedum refrige-
ratio, potus glacialis, venena, purgantia, ira, alvi
ſtipticitas, vita otioſa & ſedentaria.

Sign. diagnoſt. Per ſe clara, jungitur dolori
colico nunc ſenſus ardoris & æſtuationis tum ex
impetu & motu ſanguinis & ſpirituum ratione
doloris, tum ex efferveſcentia bilis cum ſucco pan-
creatico acidiore: nunc ſenſus algoris ab eodem
ſucco nimis acido vel auſtero occurente bili pau-
cæ vel obrutæ à materia viſcida. vomitus quoque
infeſtant, qui graviores ſunt in colica convulſiva:
minùs in humoroſa niſi inteſtina ſuperiora ſint
infecta vel ex occaſione aſſumptorum, alvus etiam
plurimùm conſtricta eſt. in convulſiva ex al-
vo aperta minùs commodi percipiunt ægri, quàm
in humoroſa, ut diſtinguatur à nephrit. probè con-
ſideranda ſunt *antecedentia* ùt ægri conſtitutio,
victus ratio, vitæ genus, morbi conſueti &c. *ad-
juncta ſ. eſſentialiter inhærentia* ùt doloris ratio &
ſupervenientia ſymptomata: *conſequentia* ùt mu-
tationes in urina vel alvi excrementis, it. *juvan-*

tia & lædentia. in nephrit. dolor in lumbis & rene magis fixus, per inguina ad pubem tendens iſque magis gravativus & profundus cum ardore urinæ, ejúſque majori mutatione, ut primò tenuis tranſcolata, nunc etiam plùs ſuppreſſa, hinc cum p. n. ſedimento appareat: in colica econtra dolor magis vagus, acutus, tenſivus & ſuperficialis medium ferè ventrem occupans, qui à pastu ſtatim exaſperatur, quod non fit in nephritico, cum urina ſtatim ab initio craſſa, alvóque adſtrictiori, quæ ſoluta majus levamen affert, quàm in nephrit. Colica biliosa ſubinde epidemicè graſſatur, ac invadit juvenes bilioſos æſtate præcipuè cum dolore inteſtinorū atrociſſimo & intolerabili inteſtina nunc faſciæ injectæ inſtar conſtringentæ, nunc eodem in punctum collecto eadem quaſi terebello perforante cum alvo pertinaciter clauſa & vomitu materiæ nunc ſubviridis, nunc flavæ, nunc inſolito aliquo colore tinctæ *Colica hyſterica* bilioſæ ſimilis tum doloris acerbitate, quàm ſitu, vomitúque humoris flavi l. viridis. jungitur eidem major animi dejectio & deſperatio quàm in ullo alio morbo. poſt diem unum l. alterum abit dolor, qui poſt paucas ſeptimanas revertitur: immo facillimè ex leviſſima animi commotione recrudeſcit. ſubinde icterum comitem habet, ſed intra dies paucos evaneſcentem, ſubinde dolorem nephriticum mentitur cùm tamen malum exaſperetur ab enematibus & lithontripticis ſubinde calculum veſicæ refert, ſubinde etiam afficiuntur fauces, coxæ, crura &c.

Prognoſt. Colica ex ſe leve malum eſt præſertim

im humoralis, ſtercoraria & flatulenta, ſi levior
c remiſſior, nec diuturna aut fixa, alvúſque non
mnino clauſa ſit. convulſiva periculoſior præſer-
im contumax vel non rite tractata, quæ non ra-
ò fit habitualis & facilè in epilepſiam vel paſſio-
em iliacam vel pareſin, contracturam aut arthri-
idem tranſit, ùt in locis vinoſis v. g. auſtria, fran-
onia, moravia &c. ſi in Colica urgeant vigiliæ,
omitus, ſingultus, delirium, frigus extrem. cum
jusmodi ſudoribus mors præ foribus eſt. eodem
nodo dolor Colicus, epidemicus & malignus
t plurimùm lethalis, uti & ortus ex inflam-
nat. inteſtin. Colica orta ex acido viſcido contu-
nax eſt, cùm ægre diſſolvatur, quin remaneant
articulæ fermentales ingeſta in ſuam naturam
ogentes. in Colica bilioſa ſuccedit frequenter
phonia & vox rauca, quæ per totum ferè mor-
i decurſum apparet, ac febribus bilioſis quoque
miliaris. in Colica pertinaci ſi ſudor copioſus &
niverſalis ſuperveniat, brevi paralyſis exſpe-
anda. bonum in Colica, ſi excrementa non reti-
eantur, dolor locum mutet, intermittat poſt fæ-
um l. flatuum emiſſionem. Dolor Colicus quan-
oque tranſit in abſceſſum, quandoque in hydro-
em.

Indicat. Sunt cauſam morbific. corrigere, eva-
uare, irritationem ac ſenſum doloroſum ſiſtere,
notúſque convulſivos appropriatis impugnare.

Curat. fit I. Clyſmat. quæ in toto paroxyſ. le-
itimè applicata plurimùm ſunt proficua, malo
ræſertim hærente in inteſtinis craſſis, vel ubi
entriculus graviùs ſimul affligitur, vomitibúſ-

que magis vexatur, ut ſint veluti ſtimulus revulſorius tam ratione cauſæ irritantis, quàm motûs ſpirituum, injiciuntur pro diverſitate cauſar. ſed ſemper in minori quantitate nunc *emoll. incident. & evacuantes*, v. g. ℞. *herb. mercurial. malv. pariet. rut. à. mj. fl. cham. melil. anet. à. m. s. ſem. aniſ. fæn. carv. à. dr. 1. rad. alth. unc. s. coq. in ſ. q. aq. font. in col. unc. x. diſſolv. Elect. Cathol. dr. vj. diaphæn. bened. lax. hier. ſ. à. dr. ij. ol. chamom. anet. à. unc. s. vitell. ov. N. 1. ſal. gemm. dr. s. M.* nunc *carminativi* vid. *inflat. ſtomach.* nunc *refrigerantes, emoll.* & anodyn. v. g. ℞. *lact. vaccin. rec. lib. 1. s. ſem. carv. mj. coq. ad lib. 1. diſſolv. ſacch. rub. l. mell. crud. unc. 1. s. ol. anet. cham. lin. à. unc. 1. ſal. dr. s. M. f. clyſt.* ℞. *crem. hord. l. decoct. emoll. cum m. 1. hord. parat. l. lact. vacc. rec. lib. 1. diſſolv. ſacch. rub. unc. ij. l. Elect. lenit. diacath. à. dr. vj. ol. cham. anet. à. unc. 1. s. l. len. unc. 1. cum vitell. ov. & ſal. M. f. clyſt.* Clyſteres ex *therebint.* etiam maximè proficui præſertim in Colica nephritica v. g. ℞. *rad. alth. dr. iij. hord. malv. pariet. melilot. à. m. 1. ſem. lin. fænug. à. dr. iij. fænic. dr. 1. inciſ. bull. in ſ. q. aq ad conſumpt. 3. p. in col. lib. 1. diſſolv. ſacch. rub. unc. ij. thereb. vitell. ov. diſſol, à. dr. iij. ad vj. ol. viol. chamom. à. unc. 1. cum pauco ſal. M. f. clyſt.* nunc *acriùs ſtimulantes* præſertim in humoroſa alvo pertinaciter clauſa, vel quando clyſter. leviores non ſufficiunt, aut poſt propinata purgantia non ſuf-

ficienter reſpondet alvus. parantur vel *ex decoct. colocynt. in pet. lig. cum ſach. vitell. ov. & ſal.* vid. *apoplex. com.* vel *ex jure piſor. vel carnis cum aq. ben. ruel.* vel *infuſ. croc. metall.* vel *extr. eſul. vel ſyr. em. A. S.* v. g. *brod. carn. l. jur. piſor. unc. viij. aq. benedict. l. infuſ. croc. metall. unc. ij. l. iij. l. extr. eſul. dr. 1. s. l. ſyr. em. A. S. unc. 1. M.* clyſteres enim antimoniales nullibi magis efficaciores, quàm in Colica. huc etiam refertur clyſt. paratus ex *ſol. aq. font. cum manip. dimid. ſal. com.*

II. Utendum evacuantibus per os, ſi malum hæreat in inteſtinis tenuibus, quod eo magis præ-timendum, ſi videamus clyſteribus acrioribus malum non mitigari. ſi verò ob doloris vehementiam, & vomituritionem cathariticum non operetur, intendendæ ejus vires, vel detur in forma pilul. ut minùs vomitu rejiciatur, l. prius detur anodynum & paucis horis elapſis cathariticum, unde etiam magis conveniunt purgantia dolore jam miteſcente & vomitibus non ampliùs adeò urgentibus, neque etiam ſint fortiora præſertim in convulſiva utpote irritando malum exaſperantia: exhibenda igitur v. g. *mann. cum ol. amygd. d. ex jeſcul. gallin. calid. aq. lax. nunc. ſola. nunc plùs minùs acuata. infuſ. ſenn. rhab. paſſ. &c. cum mann. r. roſ. ſol. de cich. cum rhab. el. de tamar. &c.* in materia craſſa, viſcida, fortioribus utendum admixto *laud. op.* ùt v. g. *pil. coch. vel extr. aur. ſinè* ... *ibus cum pulv. ſyr. mercur. dulc. laud. op. & aq. abſint. ſ. q. vel pulv. cornachin. &c. Sydenhamb* opiata purgantibus non admiſcet, ſed poſt purgationem veſperi exhibet, ne novæ turbæ ciean-

tur, quod ferè meliùs. vomitoria cũ magna cautela uſurpanda, neq; neceſſaria, nisì ventriculus & ſupernæ partes inteſtinor. magnâ repletæ ſint ſaburrà & cardialgia, nauſea & vomitus immineant.

III. V.S. locum non habet, nisì febris urgeat, vel adſit, aut metus ſit, nè ex intenſo dolore ſuperveniat inflammat. Sydenhamb eam omnium primo adminiſtrat. exhibito poſt 3. l. 4. horas anodymo. *Baglivius* in Colica pertinaci & ſpaſmodica, ſi adſit ſitis, linguæ ariditas & calor univerſalis, irritis aliis remediis præſtantius haud inveniſſe ait remedium, quàm V. S. in Brachio, quâ adhibitâ ſæpius vidit dolores velut in ovo ſuffocatos, & injecta enemata retenta ſtatim ſoluta fuiſſe.

IV. Opiata hîc maximè conveniunt & inprimis in convulſiva, atque etiam in hac tutius, ſi ægri alvus priùs aperta, dentúrque mixta appropriatis anticolicis. in humoroſa magìs locum habent, ubi materia tenuior & acrior, quàm viſcidior, uſus eorum non differendus, donec vires jam collapſæ, ſed ijs ſtatim utendum alvo reſeratâ & causâ morbif. ex parte evacuatâ præterea opiata in caſu neceſſitatis ſubinde ante purgantia propinanda ubi nempe tanta eſt ſeu ventriculi debilitas ſeu vomituritio, ut nihil retineri poſſit. peracta catharſi tam diu repetenda paregorica m. & v. donec l. ceſſaverit dolor vel admodum fuerit mitigatus, hinc etiam cum dolor hic facilè recidivet, omnis ecrevertendi cauſa arodyno bis quotidiè exhibito ad dies aliquot præſcindenda eſt præſertim verò in Colica hyſterica à ſpirituum ata-

xia

xia oriunda proſunt prædicta anodyna, quæ ſub-
inde ſine purgatione & V. S. omnem abſolvunt
paginam. in formul. ſeq. locum habere poſſunt.
℞. aq. fl. chamom. unc. iij. syr. de mecon. unc. s. l.
r. aq. cinam. dr. ij. addi etiam poteſt de laud. op.
gr. vij. ℞. laud. op. gr. iij. extr. caſtor. gr. iv. l.
extr. lig. alo. caſtor. zeduar. à gr. iij. cum syr. de
papav. M. f. pilul. l. ℞. laud. op. gr. iij. conſ. alk.
dr. s. l. midrit. opt. conf. alk. compl. à. ſcr. 1. cum
ſacch. f. bol.

V. In Colica bilioſa præmiſſis univerſalibus, evacuationibus per epicraſin, clyſt. lacteis &c. præſentaneum & præſtantiſſimum remedium ſunt *acidul.* vel etiam *uſus ſer. lact.* imò in hac Colica ab omnibus calidioribus tam in, quàm extrinſecis ſedulò abſtinendum, quæ malum multùm exaſperare, pareſin accelerare, ſubinde etiam inflammationem excitare valent.

VI. Utendum anticolicis appropriatis aromaticis nempe carminat. & acid. abſorbentibus ùt *veron. cum myrrh. in vin. decoct.* decoct. *cham. ex aq. vel cereviſ. calidè ſæpiùs hauſt.* quod eſt inſtar omnium in omni Colica. it. *aq.* & *ol. ejus cærul. l. ſaphirinum.* it. *ol. amygd. d. rec. expr. ad unc. ij. cum ſperm. cet. ex juſcul.* vel *vin. malvat.* laudatur etiam *decoct. ſclar. ſ. bormin.* it. *rad. allij*, hinc multis ex uſu *juſcul. cum allio* & *ol. calidè hauſt. cum vini opt. dimid. parte. cort. flav. arant.* quàm maximè anticolici ſunt, ſ. uſurpetur eorum *pulv. unacum zed. ocul. 69. ſuccin. tal. lepor. mandib. luc.*

piſc. &c. quæ ultima acidum corrigant. ſ. eſſ. & tinct. eorum ſp. vin. extr. cum an. ſp. nit. ſ. ol. deſt. commendatur etiam *vin. decoct. abſint.* præſertim in Colica ex febrium reliquijs orta. vel *rad. elen. cum cort. arant.* it. *midrit. ther. cum pulv. cort. arant. caſtor. laud. op. & ol. cort. arant.* egregia etiam eſt *gentian. pulv.* ruſtici utuntur ejus *ſpir. ſem. 4. calid. major. in vino bullit. teſt. Helm.* ſunt ſolamen pauperum: hinc etiam utilia *ol. eorum deſt.* utì etiam *ol. deſt. ment. cort. arant. angel. zed.* imò *zedoaria* egregium eſt carminat. quoad pulv. *eſſ. Hartm. aq. zed. mixt. cum phyſagon. & ſp. mac.* huc etiam ſpectant *eſſ. carmin. Wedel. aq. vit. junip. ſp. thereb. ſp. carmin. de tribus. ſp. nit. dulc. anticolicus dictus* præſertim ſi conjunctæ vagæ phlogoſes & æſtus. prodeſt etiam *ſp. urinoſ. ſul.* vel *ſal. armon. caſtor.* quoque in quavis Colica pro ficuum. VV. illo uſi ſunt in hauſtu vini calidi. RR. utuntur vel ejus *tinct. cum ſp. ſal. arm. & eſſ. op.* vel *extr. ejus cum laud. op. & ol. cort. arant. in pilul. anticolicas redacto. ſtercus lup.* ab omnibus habetur pro decantato remedio, ſpeciale præſertim in convulſiva eſt *ſterc. eq. avenâ paſti*, cujus ſuccus expreſſ. cum vehiculo debito calidè propinatur. laudatur etiam *ſucc. ſterc. columb. cum expreſſ.* it. *ſordes aur. human.* pulv. *teſticul. eq. cum ſem. aniſ.* eſt remedium laudatiſſimum *ſonſec.* idem *pulv. cum pauco croc. ex aq. lil. alb.* eſt experiment. *Zwelfer.* proſunt etiam *fl. ſulf. ex vin. calid.* ex his variæ parari poſſunt formulæ.

VII. Inter extrinſeca laudantur in flatulenta *cucurb. magna* umbilico affixa. applicatus *lap. ſer-*

pen-

entin. vel *magnes calefact. tegula aut opercul. ol-* *æ calefact. linteo involut.* ſaccul. *ex aren.* vel *ven. replet. & calefact.* vel *parat. ex mil. ſal.* *em. cumin. fl. cham. ſamb. bacc. laur. &c.* inunct, *x ung. carmin. ol. laur. cham. deſt. cumin. rut.* *ngel. aniſ. mac. &c. ex galbanet. parat. ex ol. deſt.* *uccin. cum ol. ſpic. ad umbil. Paraceſſ.* feliciter ſus fuit *zibet.* umbilico illito. alij ſubigunt *zibet.* *um ol. nuc. moſch. addito ol. deſt. mac.* alij utun-ur *bals. de zib. mins.* vel *apopl. cum ol. mac.* *cuat.* ex empl. hîc uſitat. *empl. de galban. ma-* *ax. cum ol. ſuccin.* it. *ex tacam.* vel *caran. vel* *mpl. de bacc. laur. cum tacam. ol. cham. & aneth.* alnea à quibuſdam etiam laudantur vel *hordeat.* el *aq. d.* vel parata *ex decoct. malv. orig. calam.* *ut. fl. cham. melil. ſumit. aneth. ſem. lin. fænug.* *acc. junip. &c.* verùm hæc pluribus ſuſpecta ſunt, um quia non ſolent prodeſſe, nisì abſit febris, ruditas in primis vijs, nulláque pars principalis lebilis ſit, quod in Colica ratum: tum quia in iliosa viſcera magìs calefaciunt & dolorem au-gent, tum quia carnem muſculoſam flaccidam, ffæminatam & ad deteriorem metaſtaſin reci-piendam diſponunt. interim, ſi omnia fuerint fru-trà tentata, & dolor non ceſſaverit, nihil ob-tat, quin ægrum balneo inſidere permittamus & metaſtaſin ſtudio concitemus, ut morbus gra-rior per mitiorem curetur & ex 2. malis minùs ligatur, maximè cùm ſemicupio dolor colicus

ferè ſemper miteſcat. ultimò huc ſpectat ligatura ventris arctior cum faſcijs **mit einer Hand-quell.**

Diæta Aër ſit purus, tenuis, cibus euchymus, & coctu facilis. vitentur flatulenta, ſalſa, acida, dulcia, fruct. horæi. vitetur frigus ventric. & pedum. hinc calidus fotus & potus optimè proſunt. pro potu detur decoct. *chin. cum paſſ.* vel *chin. ſarſapar. cin. &c.* in cauſa frigida *vin. abſint.* vel aliud mediocre ùt *necar. rhen moſell.* in bilioſa nocent omnia vina, motûs & quietis ſervetur æquilibriũ. immò in Colica bilioſa pertinaci teſte Sydenhamb maximè prodeſt exercitium equo l. curru factum ſomnus vigilias ſuperet, animus ſit tranquillus, alvus ſervetur laxa *clyſt.* vel *vino paſſulat. &c.* poſt paſtum in uſum veniat *trag. ſtomachal.*

Paſſio Iliaca.

NOm. *Paſſio Iliaca, ileos. volvulus, chordapſus, miſerere mei*, **das Darmwinden oder Verwicklen.**

Defin. Eſt motus inteſtinor. periſtalticus inverſus ſ. gravis inteſtinor. convulſio, ac præcipuè ilei & cæci affligens crudeliſſimo dolore ventris præcipuè ſupra umbilic. perfectâ ſtercorum & flatuum cohibitione (niſi quandoque aliquid excernatur in principio de fæcibus infra inteſtinum affectum ſubſiſtentibus) ano introrſum retractâ, nauſeâ, ſingultu, vomitibus chyloſis, pituitoſis, bilioſis, tandémque etiam ſtercoreis: ſubinde etiam febre ùt plurimùm lipyriâ & extremorum frigore, difficultate ſpirandi, urinæ ſuppreſſione, ſudo-

udoribus frigidis, imminentibus convulſ. &c.

Gen. Eſt ſymptoma expultricis inteſtinor. irritatæ, motúſque eorum depravati.

Subject. Sunt inteſtina ac ſæpiùs finis ilei & principium coli non excluſo etiam cæco ex *obſ. Bartholin.*

Differ. Alia *exquiſita*, in qua totalis fæcum retentio: alia *non exquiſita*: alia *vehemens*: alia levior: alia *periodica* tertio quovis die recurrens ex *obſ. Foreſt.*

Cauſ. immediat. Eſt inteſtinor. ſpaſmodica irritatio, motúſque inteſtinor. periſtalticus inverſus, quo mediante non ſolùm omnia ſurſum inclinant, ſed & illis per inferiora via præcluditur.

Cauſ. mediat. Sunt inteſtina vel retentis induratis infarcta, vel inflammata aut gangrænata, vel quod frequenter accidit, mutuò ingreſſa aut coarctata, vel ulcerata, vel quod itidem ſæpè contingit hernia translocata vel convulſa.

Diſpoſ. Sunt ætas pueril. conformatio vitioſa coli valvulæ.

Extern. Depravata viciûs ratio, ut eſus pyrorum crudor. *teſte Foreſt.* cyd. *teſte Zacut.* braſſicæ *teſte Rolſink.* caſei *teſte Helwig.* fructuum horariorum immaturorum, ſpiratum, fabar. piſor. meſpil. caſtan. venena, purgantia, vulnera & herniæ inteſtinor.

Sign. diagnoſt. In defin. expreſſ.

Prognoſt. Ileos omnis eſt periculoſus & affectus peracutus cui ſtercoris vomitus ſupervenit, ut plurimùm exitialis eſt, & à quo pauci convaleſcunt. ſi tamen ex hernia ſuperveniat vomitus,

non

non adeò deſperatus eſt, quàm ex alijs cauſis, ortus igitur ex hernia vel fæcibus induratis nunc plùs nunc minùs periculoſus eſt. in ileo ex inflammat. & gangræna res deſperata eſt: qui ex mutuo inteſtinor. ingreſſu oritur curabilis eſt, ſi ingreſſus fiat per aſcenſum. non autem ſi per deſcenſum. ex uſu opiatorum ſuccedens quies atque ſomnus & doloris remiſſio ſpem ſalutis promittit: ſecus res deſperata eſt. in ileo delor acutiſſimus ſubitò ſinè cauſa manifeſta deficiens gangrænæ ſignum. *Hip. 7. aph.* 10. ait: *ab ileo vomitus vel ſingultus aut convulſio aut deſipientia malum.* Sudor vel ructus aut crepitus ventris multum fætidi ex *obſ. Foreſt.* malum. ſudor frigid. mortis prodromus eſt. mortis etiam imminentis ſignum aliquibus dicitnr ſuperveniens ſurditas. ſi ſymptomata remittant & medicamenta vel alimenta ore aſſumpta per inferiora deſcendant, ſalus exſpectanda eſt. quandoque in ileo lethali ante mortem alvi excretio ſupervenit, quæ tamen potiùs malum, quàm bonum ſignum, reſolutæ ſcil: facult. animal. hinc jungitur utplurimùm ſudor frigidus, inteſtinorum indolentia cum pulſu debili.

Indicat. Sunt irritationem inteſtinor. ſiſtere, dolorem urgentem mitigare, excretionem contentorum naturalem promovere cauſáſque remorantes tollere.

Curat. fit I. Clyſmat. in quorum legitimo uſu potiſſima conſiſtit ſpes, ſint tum emoll. hinc etiam fortiùs ſtimulantes. primi generis parantur ex decoct. *malv. alth. viol. cham. melil. ſem. lin. fænug. &c.* vid. *dol. col.* vel *ex ol. com. ſolo* vel *ſimul cum*

3. part.

3. *part. butyr.* vel *ol. lil. alb. amygd. d.* vel *ex de-coct. inteſt. & oment. vervec. cum butyr. & ſal. gem.* vel ſimul ſtimulantes ex *decoct. colocynt.* l. cum Rueland. ℞ *ol. ſem. lin. unc. vj. troch. alch. dr. 1. s. bull. parum.* l. ℞. *ol. rap. unc iv. lin. unc. iij. diacolocynt. quercet. dr. vj. M.* ſi oriatur ex inflammatiore inteſt. convenit clyſt. *ex crem. hord. l. lact. cum unc. 1. mucil. ſem. pſyl. & dr. 1. nit. p. p.* ſi ex hernia ℞. *decoct. carmin. unc. viij. ol. cham. amygd. d. ā. unc. 1. s. laur. unc. 1. mell. anthoſ. unc. 1. s. el. diacathol. dr. vj. M.*

II. Purgantia in ileo ſ. leviter ſtimulantia multò minùs fortiora per os exhibita non conveniunt, cum ſemper evadant vomitoria malum exaſperantia, niſi ubi jam ſedata omnis irritatio & motus inverſus reſtitutus ibi enim neceſſaria, cùm æger ſecutus non ſit, niſi ſequatur alvi profluvium, aut ſponte aut arte procuratum.

III. V. S. non convenit, niſi in inflamat. inteſt.

IV. Per os exhibenda *juſcul. gall. decoct. cham. cum ol. amygd. d. juſcul. decoct. rap.* vel *decoct. earum tam crudar quàm priùs aſſatar. ſucc. pom. borſdorf. put.* it. pro compeſcendo vomitu *ſal. abſint. cum ſucc. lim. aq. ment. ther. &c.*

V. Opiata hoc in morbo irritationem quidem ſiſtunt, ſed alvi excretionem impediunt, unde, quod magis urget, conſiderandum, & pro ratione hujus hæc vel illa anteponenda. exhibeantur autem viribus adhuc robuſtis exiſtentibus & præſertim ſi ob continuum vomitum reliqua omnia ſint irrita, in inflammat. inteſt. ijs abſtinendum, cùm ad gangrænam magis diſponant.

VI.

VI. In pertinaci alvi clauſura prioribus non ſufficientibus, exhibent nonnulli *globulos ſclopetorum deglutiendos*, ſed præmiſo prius uſu *ol. amygd. d.* alij *mercur. viv. purgat. ad unc. 2. 3.* applicando ſimul extrinſecus *foment.* vel *baln.* vel ægrum movendo ac agitando in curru, exhibendo etiam poſt ejus effluxum *ol. amygd d. cum ol. deſt. aniſ.* alij *acidulas* in quantitate hauſtas commendant, licèt primis vicibus per vomitum rejiciantur, notandum autem, *Mercur.* & ſimilia locum tantùm habere, ſi malum oriatur à fæcibus remorantibus, vel ab aſcenſu inteſtini inferioris in ſuperius: ſecus econtra, & ſi oriatur ab inflammat, Veteres in hoc caſu, quo inteſtina à copioſo ſtercore fuere repleta unacum præſentia flatuum applicato folle ventum copioſum in inteſtina injecerunt, ut eadem diſtenta à ſcybalis ſecederent. injiciendo poſtmodum *clyſt. emoll. cum troch. alchand.* quod etiam locum habet ſi inteſtina ſuperiora ingreſſum fecerint in inferiora.

VII. Extrinſecùs conveniunt balnea emollient. *ex aq. ol. lact. &c.* inunct. abdom. *ex ung. dialth. cum pingued. tax. ol. deſt. cham. & ol. laur. galban. par. cum ung. de arthan. & ol. cham.* applicando deſuper lintea calefacta, *ſterc. vaccin. rec.* abdomini impoſitum quoque prodeſt. it. *oment. vervec. rec. exempt.* vel in *aq. fervent. calefact.* it. foment. *ex fil. linament.* Sträng-Garn/ *in lact. decoct. catul. viv. abdomini impoſ. exuv. ſerpent. in ol. roſ. coct. & illit.*

Diæt. In hoc affectu ſit tenuiſſima ſumendo bis vel ter de die aliquot cochl. *juſcul.* vel *crem. hord.*

vel

vel *panatell.* imò ſatiùs eſt in principio 24. horis ab omni cibo abſtinere. potus faciliùs quidem tranſit, ſit tamen paucus nec ullo modo frig. ex decoct. *hord.* & *liq.* convaleſcentes etiam tanquam puerperæ tractandi, ut neque in victu peccent vitando frigida, cruda, flatulenta, ſalſa, pinguia &c.nec frig. aëri ſe exponant. cordialia etiam in uſu ſint ob virium debilitatem & juncta animi deliquia infectis à fætore ſpiritibus.

Inflammatio Inteſtinorum.

NOm. Inflammatio inteſt. **Entzündung der Gedärm.**

Defin. cauſ. & ſign. Eſt eorundem à ſang. in js ſtagnante ac putreſcente intumeſcentia ſequens quandóque pertinacem & quaſi iliacam alvi obſtructionem, vel herniam, vel dyſenteriam immediatè & præmaturè ſuppreſſam, vel externam læſionem ùt contuſ. vuln. &c. affligens dolore acuto, indicibili, fixo, diſtendente, ſubinde plùs minus pulſatorio, tumore rotundo ac renitente ut inteſtina chordæ inſtar convoluta deprehendantur, hinc etiam affectus *chordapſus* dicitur febre lypiriâ, alvo arctiſſime occluſâ & introrſum retractâ, inflatione ventris, reſpiratione difficili, urinæ ſuppreſſione, vomitibus aſſiduis.

Gen. & Subject. Eſt morbus auctæ magnitud. cum intemperie calida in inteſtinis.

Differ. Alia *in inteſt. tenuibus* de qua dictum ſuperiùs: alia in *craſſis*, in qua vomitus non itâ continuò durat, dolor non ità acutus, hypochondria

ma-

magìs affligens, lumborum quoque adeſt gravitas, nec tanta ſtomachi diſtenſio, ſpiritûs anguſtia ac tormina in partibus ſuperioribus.

Prognoſt. Affectus hic eſt malum periculoſum breviſſimè durans & non raró intra biduum curſum abſolvens. ſubinde eam gangræna ſequitur cognoſcibilis ex ſubito ceſſante omni dolore. ſæpiùs ſinè gangræna in ileum lethalem terminatur.

Indicat. Ut in alijs inflammat.

Curat. Fit tractando hunc affectum leniter, nè irritentur crabrones. V. S. quàm primùm adminiſtranda ſanguíſque iteratis vicibus tum ex brach. tum ex ped. mittendus, cucurb. ſcarif. applicandæ, clyſt. emoll. & refrig. injiciendi *ex oxycrat. crem. hord. lact.* vel *decoct. hord. cum mell. roſ. ſach. nitr. depur. ad dr.* 1. *ij.* vel *ex lact. cum ſucc. plant.* vel *ſucc. aut decoct. canc. fluv. &c.* vel ℞. *rad. alth. unc. ij. fol malv. violar. à. mj. ſem. cucurb. unc. ſ. lin. pſyl. à. dr. ij. fl. roſ. nymph. à. pj. cham. p. s. f. decoct. in ſ. q. aq. font. in col. diſſolv. ol. roſ. unc. ij. caſſ. rec. extr. unc.* 1. *M f. clyſt.* purgatio omninò periculoſa, magìs proficua *juſcul. alterat. acetoſ. borrag. &c.* julep. emulſ. cum exigua ſaltem doſi *laud. op.* quibus ſi dolor ſucceſſivè remittat & ſequatur ſomnus, ſalva res eſt; ſi non & delitium ſequatur mors certa. extra fiant inunct. *ex ol. viol. cham. amygd. d. cum mucil. ſem. lin. fænug. pſyl. ping. gallin. anat. &c.* catapl. diſcutiens *in lact.* vel *ſer. lact. coct.* vel *ex farin. hord. ſem. lin. in oxycrat. coct. cum ol. roſ.* præ cæteris laudatur *oment. vervec. rec. extr. & impoſ.* *Diæt.* ùt in alijs inflammat.

Alvi

Alvi Adſtrictio.

N*Om. Alvi adſtrictio, conſtipatio, retentio & ſuppreſſio* Leibs-Hartigkeit/ Mangel der Leibs-
Oeffnung/ oder Stuhlgang.

Defin. Eſt excrementorum in inteſtinis con-
ntorum & per alvum excernendorum ultra or-
narium tempus accidens retentio: vel eſt diffi-
lis & tardior eorum egeſtio.

Gen. Eſt ſymptoma in retentis p. n.

Subject. Inteſtina potiſſimum craſſa.

Cauſ. intern. Quærendæ vel in contentis vel in
teſtin. in *contentis* dum vel deficiunt ex inedia
t alimentis paucis aſſumptis, vel ad motum ſunt
epta ſ. ob exſiccationem & indurationem ùt in
brib. ardent. crebrioribus exercitijs, convale-
entibus, in quibus uberior liquidi intra corpus
diſtributio. calore p. n. viſcerum, defectu ſeri
alias partes translati, nimis parcè bibentibus
c. ſeu ob viſciditatem fæcum alvinar. ex aſſum-
is copioſis viſcidis aliment, vel ijſdem ex vitia-
diggeſtione in mucum viſcidum tranſmutatis
in hypochond. vitam ſendentariam agentibus
c. ſ. eorum coagulationem & condenſationem
bilis defectu, vel ejus inertia & lympha pancrea-
a nimis viſcida, auſtera, aluminoſa, ùt in icte-
is, hyſter. hypochond. &c. *Inteſtinor.* vitio al-
excretio plùs minùs tollitur ſ. quando nimis
nt coanguſtata ùt in inflammat. gangræn. ex-
eſcentijs &c. ſ. quando deficiunt in ſuo motu
riſtaltico ob affectionem vel paralyticam, ùt in

V apo-

apoplex, paralyſi, vel convulſivam, quâ ijſdem irritatis ſequitur pertinax fibrar. contractura ùt in nephrit. Colica &c.

Cauſ. diſpoſ. Splenetici, nephritici, hyſter. arthrit. hypochond. litterati, puerperæ & diu decumbentes.

Cauſ. extern. Cibi tenacem ſuppeditantes ſuccum ùt ſpiræ, ov. indurat, meſpil. ceraſ. cum nucleis. caſtan. cyd. fructus horæi tenaci pelliculâ obducti ùt uv. criſp. vit. &c. inedia, potus parcior, aſſumpta diuretica, ſudorif. ſalivantia, mora dejiciendi ob negotia, exercitia violenta, continuus in lecto decubitus.

Prognoſt. Ex hipp. ventris torpor omnium confuſio. interim alvi ſuppreſſio pro circumſtantiarum varietate plus minùs periculoſa. contumacior colicam vel ileum inferre valet. alvus obſtructa ſemper augere ſolet capitis ſymptomata. hinc libera ſit in vuln. cap. cephalalg. melanchol. & affectu hypochond. in omnibus morbis ſalutare eſt, ſi alvus reſpondeat, plùs tamen periculi infert diarrhæa, quàm alvi adſtrictio in morbis puerperarum ſtatim â partu, variolis & febrib. malig. interdum nimia alvi adſtrictio in cauſa eſt ut ægri malè habeant in hypochond. ſiniſtro ex retentis ibidem ſcybalis ob colon anguſtius, ut ægri falsò habeantur pro ſpleneticis.

Indicat. Sunt variæ pro cauſar. varietate. inprimis fæces emolliendæ & fluxiles reddendæ; inteſtina ſtimulanda, anguſtia vel iritatio aut alia quævis cauſa de medio tollenda.

Curat.

Curat. I. Prohibet purgantia fortiora, nè iliaca paſſio fortè deliteſcens excitetur, ſed mitiora admittit per os aſſumpta ùt v.g. ſemel vel bis in ſeptimana *caſſ. rec. extr. cum crem. tart. vel* in forma *Elect.elect.de tamarind.* l. *lenit.* l.ſeq. *burrhi* ℞. *mann. el. unc. iij. ſyr. de alth. fernel. roſ. viol. ſol. pom. redol. caſſ. rec. extr. pulp. tam. pulv. fol. ſenn. ā. unc. 1. M. f. Elect.* l. ℞. *Elect. lenit. unc. ij. pulv. rad. mechoac. dr. 1. s. ſyr. roſ. q. ſ. M.f. el. doſ. magnit. nuc. moſch. hora una ante prand.* his addi vel ſubſtitui poſſunt *pulp. tamar. paſſul. c. ſt. diacathol. pulv. rad. gial. ſcam. ſulph. chryſt. tart. &c.* huc ſpectat elect. pueril. *Rechberger.* ℞. *caſſ. rec. extr. pulp. tamar. a. dr. vj. mann. el. cum aq. viol. diſſol. unc. 1. s. pulv. fol. ſenn. dr. ij. s. cum ſyr. roſ. ſol. M. f. elect. doſ. dr. iij* in forma *potionis* ℞. *mann. calab. unc. 1. ij. diſſolv. in brod. carn. col.* l. tinct. ſenn. ℞. *fol. ſenn. ſ. dr. 1. aq. calid. unc. ij. ſal. tart. gr. vj. ſtent per noct. m. filt.* l. ℞. *fol. ſenn. ſ. ſcr. iv. liq. raſ. ſcr. 1. cinam. ſcr. ij. contuſ. affund. aq. ferv. lib. 1. ſtet per dimid. hor. col. ſinè expreſſi add. syr. viol. unc. s. M. dos. unc. iv. frigide.* ℞. *fol. ſenn. ſel. unc. 1. paſſul. min. unc. iv. cinam. dr. iij. fl. viol. mj. crem. tart. dr. ij. his ſuper affund. aq. ferv. lib. iv. ſtent per noct. col. quàm maximè laudatur vinum paſſulat* Timæi, quod ſic ſe habet. ℞. *paſſul. min. mund.*

unc. ij. ceraſ. nig. exſiccat. una cum nucleis unc. 1. contund. in mort. marmor. ad paſt. affund. aq. font. lib. iv. s. coq. ad reman. lib. iij. in colat. ferventiſſ. infund. fol. ſenn. ſ. dr. vj. fl. viol. pj. cinam. acut. dr. ij. ſtent in loco calid. per 4. hor. col. & filt. per chart. empor. vel ℞. *paſſul. mai. min. à. unc. iij. fol. ſenn. ſ. unc. 1. cinam. acut. dr. iij. contus. ad paſt. affund. vin. rhen. opt. lib. iv. ſtent per diem & noct. col. per chart. empor.* l. panacæ. *ex nit. ſol. ad dr. ij. ſolut. in aq. l. acidul. l. emulſ. amygd.* l. in forma *prun. & paſſul. laxat.* dentur aliquot prun. lax. hora anteprandium l. cænam potiſſimum, cùm ſic manè operentur, quod tempus egerendi commodiſſimum. ℞. *fol. ſenn. ſ. ſcr. ij. z. z. inciſ. ſcr. 1. ſacch. unc. s. ligata in linteolo coq. cum prun. dulc. N. xiij. in ſ. q. aq. add. in fine mann. el. dr. iij.* l. ℞. *prun. lax. N. vij. pulv. syr. gr. vj. M. cum cochl. 1. s. brod. conſervat. vel cochl. 1. paſſul. laxat.* vid. *diſpenſator.* l. in forma *pulv. ut crem. tart. ad dr. 1.* vel *tart. vitriol. ad ſcr. 1. l. ſolus l. acuat. gr. iij. l. iv. ſcam. ſulph. ex brod.* l. *pulv. diaſenn. montagn.* l. *Wier ij.* ℞. *fol. ſenn. ſ. tart. alb. à. unc. 1. ſem. anis. charyoph. cinam. galang. à. dr. 1. diagrid. dr. ij. M. f. pulv. dos. à. ſcr. s. ad. dr. 1. s. poteſt. etiam. vino infundi* l. *pulv. cholagog. Hoffman.* ℞. *ocul. canc. p. p. nit. puriſſ. rhab. el. à. dr. 1. M. f. pulv. di-*

livid. in 3. p. æq. vel in forma pilul. ùt *pil. aloët* *aq. pend. f. f. aliquot, horis ante cænam. ſumpt.* vel ut plùs operentur tribus vicibus continuis aſſumptæ, ità ut prima doſis ſumatur à parca cæna: altera manè die ſequente, & tertia eodem die veſperì, interim *pil. aloët.* obeſis magìs conveniunt, quàm gracilibus & hypochond. in quibus pro nunc quidem juvant, ſed in futurum nocent nimiùm exſiccando & calefaciendo. nonnulli ſeq. laudant ℞. *aloes ſuccotrin. à. reſinoſa parte ſepar. gumm. ammon. vin. ſol. à. unc. s. diagrid. ſulph. troch. alch. à. dr. ij. tart. vitriol dr. ij. M. f. pil. de quibus gr. x. l. xv. dentur poſt cænam. huc quoque ſpectant pilul. Grembſii, Morton. aliorum-que* vel in forma *enematum*, quæ vel ter in ſeptimana in uſum vocanda, cavendo tamen, ne natura iis aſſueſcat ſic v. g. clyſter. domeſt. paratur *ex brod. carn nonſalct. lib. 1. ſacch. unc. ij. ol. oliv. unc. ij. cum vitell. ov. & pauco ſal. l.* ℞. *brod. carn. lib. 1. mell. crud. cochl. v. l. vj. ol. oliv. cochl. viij. ſal. dr. 1. M.* ℞. *malv. mij. chamom. mj. ſem. carv. dr. ij. coq. in ſ. q. aq. font l. lact. vacc. in col. diſſolv. ùt ſupra.* l. ℞. *decoct. emoll. lib. 1. l. rad. alth. dr. iij. malv. violar. pariet. hord. mund. à. mj. ſem. lin. fænug à. dr. ij. inciſ. coq. ad conſumpt. 3. . in col. lib. 1. diſſolv. elect. diacath. dr. vj. l. lenit. diacath. a. dr. vj. ſacch. rub.* l. *mell. viol.* l. *roſ.* l. *mercurial. unc. 1.* l. *1. s.* l. *mann. ſyr. roſ. ſol. unc. 1. ol. viol. amygd. à. unc. 1. vitell ov. N. 1. cum ſal. M. f. clyſt. 6.* in contumaci obſtructione proſunt clyſt. *ex ol. oliv. & butyr.* l. *ſem. lin. rapar.* ſi talibus non ſolvatur, acriora ſimul adduntur ùt *ſal. gemm.* l.

paretur clyſm. *ex colocynt.* l. *antimon. vid. Colic.*

II. Poſt clyſmata in uſu etiam ſunt ſuppoſitoria parata *ex ſal. & mell. cum pulv. muſcerd. elleb nig. &c.* vel fortiora *ex mell. cum ſal. gem. & troch. alchand.* vel *ex alumin.* in formam ſuppoſitorij formato. fiunt etiam globuli pilularum major. inſtar. *ex vitell. ov. ad durit. coct. cum fell. bov. liquid. & pauco ſale.* quos Wind-Kugl. vocant, & eos ano intrudunt. it. in uſu ſunt globuli ſacharat. moſchat. Biſam-Kugl.

III. In fæcum retentione ex calore & fervore viſcerum excellit *ſer. lact. tamarind.* vel *paſſulat.* vel *citrat.* uti etiam *acidulæ.*

IV. Extrinſecùs convenit baln. vel ſemicup. frequens, inunct. plantar. ped. & umbilici, quæ magnam cum inteſtinis habent amicitiam, *ex ung. de arthanit. malax. cum ol. diacolocynt.* vel *ex ung. popul. cum hier. pic.* vel *ex ung. dialth. ping. anſ. butyr. majal. ol. amygd. d. cum ſpec. hier. diagrid. colocynt. ſal. gem. &c.*

Diæta victùs ratio ſit refrigerans & humectans proſcriptis fumo induratis, in muria maceratis, ſalſis: in uſu ſint *juſcul. hordeac. avènac. decoct. bet. pom. coct. cum ſach. & prun.* per horam ante prandium ſuper bibendo parùm *vini lymphat. ov. ſorbilia* in prandio ſumpta, *butyr. rec.* nucis quantitate per horam ante prandium ſumpt. ſuper bibendo *vin. lymphat. mic. pan. toſt. ol. oliv. irrorata & manè deglutita.* utilis & *pulp. paſſ.* ſinè addito alio. potus ſit copioſior, diluatur vinum infuſ. vel decoct. *cichor. acetoſ. agrim.* ſumatur ſubinde *vin. paſſulat.* ſollicitetur & ſæpiùs tentetur alvi depoſitio.

Li-

Lienteria & Cæliaca.

NOm. *Lienteria, lævitas inteſtinor. diarrhæa aſſumptor.* Roher Speiß Durchlauff / Ma-
en-Ruhr.

Deſin. Eſt celer per ventric. eſculentorum po-
ulentorúmque tranſitus, quo talia inconcocta re-
iciuntur, qualia fuêre aſſumpta.

Gen. Symptoma facultatis retentricis & con-
oċtricis ventric. & inteſtinorum læſæ.

Subject. Ventric. maximè quoad pylorum, ſub-
nde & tenuia inteſtina coafficiuntur.

Differ. Alia *legitima* ex retentricis infirmitate
orta: alia *ſpuria* orta ex ulceroſa diſpoſitione irri-
ante ad præmaturam excretionem: alia *conſum-
nata*: alia remiſſa. quò ſpectat *affectio ſ. fluxus
æliacus, diarrhæa chyloſa* quibuſdam die weiſſe
Ruhr dicta, quæ nempe eſt alimentor. nonnihil
& leviter in ventric. concoctorum chyli ſpecie
per alvum defluxus dependens vel à chyli diſtri-
ɔutione læſa ab obſtructione venar. lactear. à mu-
cilagine viſcida, tenaci, ſ. compreſſione à glan-
dulis ſtrumoſis, induratis, & in his cauſis excre-
menta ſunt liquida plùs minùs flaveſcentia ob
commixtionem bilis & excrementor. cum chy-
lo, vel à chyli ſecretione læſa à fæcibus ob de-
fectum bilis, vel ejus inertiam & aquoſitatem,
atque in hoc caſu excrementa ſunt griſea plùs mi-
nùs albicantia.

Cauſ. intern. Lienteriæ eſt tonus ſ. facultas re-
tentrix & concoctrix ventric. & inteſt. læſa vel

ex intemperie frig. & humida, vel ex inſigni debilitate. uti accidit poſt dyſent. nam *teſte Hip. 7. aph. 72. dyſenteriæ ſupervenit lienteria.* vel ex fermento ſtomachi diggeſtivo aut deficiente, aut inerti, aut à varijs contentis obruto & impedito, vel á toni & pylori nimia laxitate accedente leni moleſtiâ & irritatione ſtomachi ſ. ab ulceroſa ejus diſpoſitione ſ. ab humoribus acribus mordacibus.

Cauſ. diſpoſ. Præditi ventriculo frig. & imbecili.

Extern. Sunt alimenta cruda, phlegmatica copiosè & jejunè ingeſta ùt fruct. horar. fung. venena, refrigeratio ventric. &c.

Prognoſt. Lienteria diu perſeverans periculoſa eſt vires proſternens & vel ad atrophiam & tabem, vel ad cachexiam & hydropem diſponens. idem dicendum de cæliaca. Lienteria ſuperveniens gravioribus morbis ſ. acutis ſ. chronicis ùt plurimùm lethalis.

Indicat. Sunt humores vitioſos evacuare, irritationem, ſi quæ adſit, ſiſtere ac ventric. & inteſt. adſtringentibus aromaticis & moderatè acidis roborare.

Curat. fit I. Evacuantibus per inferiora & quidem per ea, quæ præter vim laxativo-abſterſivam ſimul nonnihil adſtringunt ùt *rhab. toſt. infuſ. rhab. myrob. cheb. agar. zz. fæn. roſ. rub. in vin. abſint. pil. maſt. aleophang. emanuel. aq. pend. f. f. &c.* vid. *diarrh. & dyſent.* vomitoria in præſentia excrementor. ventriculi pituitoſorum aliorúmque vitioſor. retentorum convenire poſſunt, ſed mi-

mitiora, cùm fortiora nimis tonum ventric. magis laxent, aut certè malum irritent.

II. Internis ſtomachicis utendum, ex quibus ſimpliciora & paratu faciliora hîc ſæpiùs plùs præſtant, quàm compoſita ùt v.g. *zz. condit. nux. moſch. condit. cyd. condit. elix. vitr. minſ. prop. p. præſertim ſinè acido. meſpil. condit. eſſ. & vin. abſint. aq. cinam. cum ſyr. corall.* it. *tinct. corall.* omnia *ex maſtiche.* parata ùt *aq. ſp. ſyr. de maſt. tim. pulv. maſtich. ex vin.* vel *ov. ſorb. cum nuc. moſch.* vel *in pil. cum ſucc. abſint.* vel *in bol. cum conſ. ment.* laudatur etiam euporiſton *Foreſt. ex vitell. ov. ſuper tegul. ignit. aſſato. & pulv unius nuc. moſch. conſperſ.* vel illud *helm. ex 2. vitell. ov. indurat. & acet. intinct.* prodeſt *& vin. abſint. chalybeat. vin. infuſ. abſint. ment. meliſſ. &c.* it. *pan. biscoctus in ſp. vin. macerat. ac ther. illit. myv. cyd. aromat. cum pauca ter. ſig.* it. *ther. diaſcord. fracaſt. decoct. ad lienter. querc.* elect. *Amat. luſit.* à pluribus commendatum & parat. *ex conſ. roſ. ther. opt. ſp. vitriol. & myv. cyd. arom. ſ. q.* vel elect. *ex conſ. ment. vitriolat. diaſc.* vel *ther. ter. ſig. ol. deſt. cinam. & ſucc. cyd. ſ. q.*

III. In metu vel ſuſpicione veneni eodem per debitas vias evacuato dentur alexi pharmaca mixta adſtringent. quæ etiam locum habent in lienteria excitata à fungis vel fruct. horæis &c.

IV. Inter extrinſeca conveniunt inunct. *ex ol. deſt. nuc. moſch. expr. ol. deſt. ment. abſint. fæn. junip. &c.* vid. *vomit.* it. *cruſt. pan. malvat. ebria & ſpec. diacum.* vel *arom. roſ. conſperſ.* it. empl. *ſtipt. minſ.* vel parat. *ex tacam. maſt. cum ol. maſt.* vel

 ſac-

ſaccul. *ex abſint. ment. roſ. rub. maſt. nuc. moſch. charyoph. zz. zed, &c.* vel catapl. *ex ferment. cum arom. &c.* aliáque in vomitu propoſita.

V. In cæliaca p.p. ex uſu ſint abſtergentia, aperitiva, amara ſtomacho ſimul grata ùt *eſſ. abſint. cum tinct. chalyb.* vel *tart.* vel *antim.* it. *ſp carmin. de 3. ex aq. ment.* vel *vin. abſint. ſp. ſal. armon. cum ſp. cochlear. mixt. ſal. vol. oleoſ. liq. cc. ſuccin. qui paratur ex unc. 1. ſp. cc. & dr. s. ol. ſuccin. alb.* it. remedia parat. *ex ment. abſint. agrim. rad. aperit. cich.* cujus amaror abſterſivus egregius eſt, quàm maximè etiam hîc proſunt *acidulæ.* vid. *obſtruct. epat. ſcirrh. &c.*

Diæt. Aër & victus cauſæ contrarientur. *vinum* in cauſa frig. generoſius vel *abſint.* in calidiori oligoph. convenit, cibi adſtringentes præcedant. ſomnus & quies omnes fluxiones ſiſtunt & coctiones adjuvant. poſt cibum ſumatur *pulv. pept.* reliqua vid. in *c. ſeq.*

Diarrhæa.

NOm. *Diarrhæa, alvi fluxus, alvi profluvium.* Durchbruch/ Durchfähl.

Defin. Eſt frequens variorum liquidorum plus minùs naturalium aut corruptorum excrementorum excepto ſanguine vel alimento crudo per alvum excretio dependens ab irritatione expultricis inteſt. ſ. ab humorum copia, ſ. qualitate vitioſa.

Gen. Eſt ſymptoma in excretis toto genere p.n.

Subject. principal. Sunt inteſtina quoad eorum fi-

ibras & glandulas irritatas & ſpaſmodicè contractas non excluſo ductu pancreatico & choledocho. minùs principale ſ. ſubjecta cauſæ & partes mittentes plures ſunt ùt ventric. hypoch. uter. & ſæpiùs tota M. S.

Differ. Alia eſt *artificialis* inſtituta per medicamenta: alia *naturalis* ipſo naturæ motu concitata: hæc vel eſt *ſpontanea* accidens ſ. ob errorem externum ùt v. g. ex aſſumptis fruct. horæis, refrigeratione corporis nocturna. ſ. ob internam materiæ metaſtaſin ſ. ex mutata diæta in peregrinationibus ſ. in mutatione anni temporis ùt in diarrhæis ſpontaneis vernalibus vel autumnalibus: vel *non ſpontanea* & quidem nunc *critica* accidens in declinatione morbor. cum euphoria: nunc *ſymptomatica* accidens in princip. v. g. feb. malig. huc ſpectat *colliquativa* ſic dicta, quia ros partium nutritivus ac ipſa M. S. ex texturæ mutatione ità fatiſcunt, ut inſtar liquaminis ſeroſi fætidi copiosè per alvum evacuentur cum juncta maciatione & virium debilitate: contingere hæc ſolet in feb. malig. hectic. phtyſicis. quos aliquamdiu ante mortem præcedit, eóſque ſaltem ab hydrope præſervat: it. alia eſt *benigna*: alia *maligna*. *epidemica plùs minùs contagioſa*, it. ratione variorum excretor. alia dicitur *bilioſa* cum excretis flavis per vaſa choledocha copioſiùs tranſcollatis: alia *ſeroſa* excretis aqueis per vaſa pancreatica uberiùs effluentibus: alia *melancholica* cum excretis nigris: alia *pituitoſa* cum excretis viſcidioribus minùs tinctis: alia *ſtercoraria, fætida*: alia in qua excernuntur *cineritia alba* vel *pinguia*

&

& ſebacea ut in phtyſicis. it. ratione partium mandantium alia dicitur *epatica, ſplenetica, ſtomachalis, hyſterica, cerebralis:* de qua ait *Hip. 7. aph. 30. quibus per diarrhæas ſpumoſa ſunt alvi excrementa, iis è capitè fit defluxio.* tandem alia eſt *accidentalis* alia *habitualis* diu ad longum tempus perſeverans ventriculo ac inteſtinis ex vitio fermenti ſtomach. & bilis adeò irritabilibus ſucceſſivè evadentibus, ut leviſſimo objecto v. g. potu ordinario ad ſui contractionem irritentur.

Cauſ. immediat. Eſt glandularum & fibrarum nervearum in inteſtinis irritatio.

Mediatæ. Humores acres nunc bilioſi & alcalini ex acrimonia ſanguinis lixiviali geniti, nunc ſæpiùs acidi, volatiles, acres vel invicem mixti, vel etiam maligni, vel minima ſaltem prædictorum humorum fermenta nunc inteſtina ſolùm irritantia, unde humorum tranſcolandorum uberior affluxus, nunc etiam fermentando & colliquefaciendo M. S. & ſpeciatim chylum quaſi muſteum nec adeò perfectè ſanguini adhuc aſſimilatum ea in liquamen excrementitium convertentia.

Cauſ. Diſpoſ. Debilis conſtitutio viſcerum coctioni inſervientium præſertim fermenti ſtomach. deficientis vel inertis & bilis acrioris, unde chylus acris, ſalſus, inteſtina ſtimulans. it. magìs diſpoſiti ſunt, qui denſæ ſunt texturæ & cutim habent ſpiſſam: it. temperamento ſeroſo præditi, infantes, dentientes, ſenes, balbi, qui *teſte Hip. 6. aph. 32. maximè alvi profluvio corripiuntur.*

Cauſ. extern. Sunt aſſumpta facilè efferveſcibilia

ꝓilia aut corruptibilia ùt fruct. horæi, mala perſic. melon. cucum. prun. fungi, muſt. rec. cereviſ. non defæcat. aër hybernal. autumn. vernal. epidem. purgantia fortiora, venena, mæror, timor, ira &c.

Sign. diagnoſt. In defin. dicta, jungitur ſæpiùs alvi fluxui appetitus ùt plurimùm dejectus, ſitis econtra aucta: ſubinde ſimul vexant ructus, flatus, ſubinde etiam tormina aut borborygmi immediatè excretionem præcedentia, ſigna etiam imminentis diarrheæ ſunt *teſt. Hip. in coac.* & *aph.* ructus, flatus, ſtrepitus ac elevationes ventris, hypochondrior. murmura ac lumbor. dolor.

Prognoſt. Diarrhæa critica eſt optima & illa, quæ ob materiæ metaſtaſin vel ſpontaneum humorum motum accidit cum levamine & facili tolerantia, de quibus *Hip.* 1. *aph.* 2. ait: *in turbationibus alvi & vomitibus, qui ſponte fiunt, ſi qualia oportet, purgentur, confert & facilè ferunt: ſi minùs contra.* hinc etiam *celſ. l.* 4. *c.* 19. ait: *uno die alvum fluere ſæpè pro valetudine eſt, atque etiam pluribus. dummodo febris abſit, & intra 7. diem quieſcat.* præſertim autem diarrhæa haud nocet, quamdiu appetitus & ventriculi concoctio in ſalvo ſunt. diarrhæa ſymptomatica ſi non ſemper: ſaltem ùt plurimùm mala tum impediens coctionem tum vires proſternens, tum ſequens ùt plurimùm colliquationem. in febribus malig. cum cæteris malis ſignis plerumque lethalis. dejectiones ſinceræ in morbis acutis peſſimæ denotantes exuſtam omnem humiditatem ab æſtu febrili, dejectiones pingues viſcoſæ, paucæ graveolentes

letha-

lethales, colliquationis indices. malæ in febribus acut. dejectiones ſpumoſæ denotantes vel ſummum caloris incendium, vel flatuoſum ſpirituum humori commixtum. copioſior alvi dejectio in quolibet morbo mala præſertim, ſi conjuncta cum ventre ſubtumido, ob calorem debilem flatus & cruditatem generantem. paucæ dejectiones quoque malæ, vel quæ ſtatim ubi inceperint, ſiſtuntur. dejectio liquida, quæ cum acuto morbo incipit & cum eodem perſeverat mala denotans magnam materiæ morbificæ copiam, vel malignitatem. *pleuritide aut peripneumoniâ detento diarrhæa ſuperveniens malum. ex Hip. 6. aph. 16.* intellige ſi accidat in principio vel viribus ſummè debilitatis, & morbi hi valde graves ſint. id. *6. aph. 17.* ait: *ophtalmiâ laborantem alvi profluvio corripi bonum.* ob revulſionem cauſæ morbificæ. id. *6. aph. 15.* ait: *longo alvi profluvio detento vomitus ſponte ſuperveniens morbum ſolvit.* id. 7. *aph.* 29. ait: *ſi leucophlegmatiâ detento fortis diarrhæa ſuperveniat, morbum ſolvit.* id. 5. *aph. aph. 34.* ait: *mulieri utero gerenti, ſi alvus multum fluat, periculum eſt, nè abortiat*, mala ſunt excrementa alvi vitellina, viridia, æruginoſa, variegara, valde fætida, livida, vel nigra (nisì in ſpleneticis vel ex aſſumptis martialibus) *ex Hip. in prog.* unde etiam *Galen. l. de at. bil.* ait: *quibus nigra vel per alvum vel per vomitum in morbis gravibus ſecedunt, omnes moriuntur. Hip.* inſuper 7. *aph. 6.* ait: *in morbo diuturno cibi faſtidium & ſinceræ dejectiones malum.* malæ quoque præſertim in acutis dejectiones albæ indices vel icteri,

vel

vel colliquationis, vel bilis aliò delatæ. mala dejectio liquida, quæ non ſentientibus effertur delirium aut caloris nativi exſolutionem oſtendens. mala excrementa alvi fluida cum dolore aut laborioſa & frequenti dejectione excreta, vel ſi inter excernendum ſuperveniat animi deliq. bona ſunt alvi excrementa liquida, quæ in progreſſu morbi ſenſim craſſeſcunt. hydropicos diarrhæâ affectos ſæpè evadere: ſæpè etiam mori obſervavit *Plater.* à maleficio orta raró curatur, ſed doloribus conſumptos tabe plerúmque perire facit *teſt. Mercat.* bona eſt diarrhæa, quæ in gravidis ultimò tempore partum reddit faciliorem vel quæ ſequitur lochia retenta poſt 9. vel 10. partùs diem. Mala dejectio crocea rubiginis ferri diſſolutæ aut lateris rubri non abſimilis. pernicioſæ ſunt diarrheæ in morbis pectoris, in puerperis, in infantibus febre maligna correptis. diarrheæ ex mærore & animi pathematibus exortæ ſunt ferè incurabiles, ſi cauſa mæroris perſtiterit, ſupervenit etiam febris erratica ac atrophia cum interitu ægri.

Indicat. Sunt acrimoniam humorum ſ. fermenti peccantis temperare, corrigere, excrementa vitioſa abſtergere, irritationis ſenſum ſiſtere, inteſtina & ventric. roborare.

Curat. fit I. Naturæ motum conſiderando, quamdiu non excedit, neque lædit appetitum & coctionem ventric. neque parit defectum bilis aut ejus corruptelam, neque cauſatur inteſtinor. atoniam, vel nimiam irritabilitatem; hinc adſtringentia quà talia in principio vitanda, nè lupus includatur in ſtabulo ac periculoſæ ad alias partes fiant metaſtaſes.

II.

II. Utendum abſtergent. tam per os aſſumptis, quàm per alvum injectis præſertim cùm excernenda varia vel in primis vijs congeſta, vel ad hæc loca aliunde moventur, vel quando ex fruct. horæis malum recens natum eſt. abſtergentia per os aſſumpta ſint rhabarbarina ùt in forma *pulv.* ℞. *rhab. toſt. dr. s. l. ſcr. ij. ad chart.* ℞. *rhab. leviter toſt. dr. s. myrob. cit. ſcr. s. nuc. moſch. gr. vij. M. f. pulv.* l. ℞. *rhab. toſt. ſcr. iv.* l. *dr. ij. pulv. lig. alo. ſcr* 1. *ol. mac. gut. v. M. f. pulv. divid. in 2. l. 3. p. æq.* in forma potion. ℞. *aq. lax. unc. ij. s.* l. *iij. rhab. toſt. pulv. dr. s. syr. ros. sol.* l. *de cich. cum rhab. syr. de myrob. cum rhab. à. dr. vj. aq. cinam. dr. ij. M.* ℞. *rhab. el. dr. 1.* l. *ij. myrob. cit. dr. s. sant. citr. ſcr. s.* alii etiam addunt *Tamarind. inf. in aq. plant. ſ. q. in expreſſ. diſſolv. rhab. pulv. dr. s. syr. ros. sol.* l. *de cich. cum rhab. unc. 1. crem. tart. ſcr. 1.* l. *diſſolv. mann. el. unc. 1. s. pulv. rhab. dr. s. syr. myrt. unc. s. M.* in forma *clyst. abſterg.* parantur illi l. *ex brod. carn. cum sacch. rub. mell. ros. & vitell. ov.* l. quandoque pro acrimonia temperanda *ex lact. chalyb.* l. ℞. *decoct. hord. lib. 1. mell. ros. col unc. iij.* l. *iv.* l. ℞. *hord. integ. pij. furfur. mac. ros. rub. à. pj. liq. ras. paſſul. à. unc. 1. coq. ad lib. 1. in col. diſſolv. sacch. alb. unc. 1. vitell. ov. N. ij. M.*

III. Vomitoria maximè convenire poſſunt, cùm maximè urgent ſtomachi ſymptomata, & exinde diu-

diuturnior evadit affectus, prout ait *Hip.* 2. *aph.* 15. longo alvi profluvio detento vomitus ſpontè ſuperveniens bonum, hinc etiam quàm maximè in contumaci diarrhæa laudatur radix Braſſilienſis ipecacuanha vomitum movens.

IV. V. S. non convenit, nisì recrementa fermenteſcibilia ex ſanguine deponantur in inteſtina & febris accedat, vel ſi jungatur dolor aut inflammatio.

V. Diaphoreſis pro viribus conſervanda. immo interdum promovenda præſertim in epidemica, ſudor enim diarrhæis ſuperveniens morbum ſiſtit.

VI. Opiata hîc maximè proficua utpote ſenſuum irritationis ſopientia ùt *ther. diaſcord. laud. pp.* ſ. ſola, ſ. quod meliùs appropriatis mixta.

VII. Veniendum ad præcipitantia, abſorb. adſtringent. & ventriculum, cujus in quovis alvi fluxu ſumma habenda ratio, roborantia: ex quibus inter ſimplicia excellunt *pulv. rad. torm. ad* *ℓr. s.* ſingulis 2. l. 3. horis exhibitus vel *ejus extr.* *rum laud. op. fol. plant. in juſcul. coct. & ſpeciatim ſem. plant. cydoniata quælibet, coralliata cc. gelat cc. ter. ſig. ſmaragd. pp. cryſt. pp. meſpil. cond.* aut quod præſtat *cruda ex obſ. Foreſt. rob. ſorb. nux. moſch. mac. maſt. ova vitell. indurat. & acet. roſ. temperat. bol. arm. croc. mart. &c.* ex compoſitis exhiberi poſſunt mixtur. v. g. ℞. *aq. ment. torment. plantag. à. unc.* 1. *s. cinam. cydon. unc. s. diaſcord. fracaſt. ſcr. iv. terr. ſig. ſcr. ij. antim. diaph. ſcr.* 1. *laud. op. gr. ij. iij. ſyr. cydon. unc. s. M.* pulver. ℞. *troch. de carab. de ſpod. à dr. iſ.*

 ſem.

ſem. plantag. ſcr. iv. M. f. pulv. cujus doſ. dr. 1. ex ov. ſorb. l. ℞. pulv. gr. act. quercet. corrall. rub. p.p. terr. ſig. rub. cc. uſt. p.p. à. ſcr. iv. M. divid. in 4. p. æq. ℞. corrall. rub. p.p. dr. 1. rad. torment. nuc. moſch. à. dr. ij. cc. uſt. pulv. dr. 1. s. M. dos. dr. s. bis in die cum vin. rub. l. cydon. Electuar. *℞. cons. ros. rub. vet. unc. iij. diacydon. cum ſpec. unc. 1. condit. cort. cit. unc. s. ſpec. arom. ros. dr. 1. corrall. rub. p. p. ſcr. ij. lig. alo. ſcr. s. terr. ſig. ſcr. 1. myv. cydon. q. ſ. M. f. Elect. l. opiat. Amat. Luſitan. ℞. cons. ros. rub. unc. vj. ther. androm. dr. iij. cum myv. cyd. ſ. q. M. f. el. dos. unc. s. nibil* ſuperbibendo l. ℞. *cons. ros. vet. unc. iv. nuc. moſch. incis. N. 1. pulv. rub. pannon. cc. phil. p. p. corrall. rub. p.p. sant. rub. à. dr. s. cum syr. corrall. & rub. id. ſ. q. M. f. Elect.* Bolus v. g. ℞. *cons. ros. rub. dr. 1. ther. androm. ſcr. 1. laud. op. gr. 1. M. f. bol.* addi et. poteſt conf. alk. vid. *dyſent.*

In hypercatharſi conveniunt *ther. andron. cum aq. cinam.* it. *ter. ſig. cc. ſ. ign. pp. antim. diaph. diaſcord. ther. laud. op. vin. gen.* vel *abſint.* clyſt. *ex lact. cum ther. ℞.* v. g. *cort. gran. unc. s. roſ. rub. pij. coq. in lact. vacc. ſ. q. in col. lib s. diſſolv. diaſcord. unc. s. l. ther. and. dr. iij. M.* ſi crebrius & parcius dejiciant ægri &c. in diarrhæa nocturna catarrhali p.p. locum habent *veſicat.* & *fontic.* in epidemica miſceantur *alexipharm. abſorbentibus* & *adſtringent.* in habituali conveniunt *thermæ.*

VIII.

VIII. Inter extrinſeca convenit *ther.* ventricu-
o & umbilicali regioni impoſ. vel ſola vel mixta
um aa. balſ. peruv. vel *cum ung. comitiſſ.* & *ter.*
ig. inunct. ventris *ex ol. maſt. ment. abſint. nard.*
nuc. moſch. expr. ol deſt. ment. carv. mac. &c.
mpl. ſtom. hartm. panno ſcarlat. induct. cruſt. pan.
vin. auſt. vel *acet. ebria.* ac *pulv. nuc. moſch. con-*
berſ. l. ℞. *pan. ſeclan. unc. iij. cydon. unc.* 1. *coq.*
n vin. rub. & *acet. col. conſiſt. pult. add. pulv. terr.*
ig. rad. torment. conſol. m. à. dr. vj. M. l. maſt nuc.
moſch. Caryoph. vid. vomit. ſuffitus ab infra ſuſci-
piendi *ex tapſ. barb.* vel *fol. conyz.* aliáque in vo-
mitu & cholera propoſita. v. g. ℞. *thereb. coct.*
unc. s. thur. maſt. à. ſcr. iv. confracta dentur ad
hart. proſuffit. poſſet addi *dr. s. lig. alo.*

Diæta Aër ſit temperat. vitetur frig. cibus ſit
paucus, moderatus & excarnis ùt *oryz. in lact.* vel
brod. coct. pultic. amygd. ov. indur. ov. ſorbil. cum
pulv. nuc. moſch. vel *traga. cydonia cocta* paulo
ante cibum ſumpta, *carnes volat. aſſæ* &c. alias
nocet multus carnium eſus alvi fluxu laboranti-
bus, vitentur etiam cibi crudi, acidi, ſaliti, fumo
indurati, legum. ob occultum acidum, pinguia
& humida omnia. pro protu convenit, ſi febris
abſit, *vin. abſint.* vel *rubrum ſtipt. aq. chalyb. di-*
lut. vel *cereviſ. mediocris injecto pane toſt. nuc.*
moſch. conſperſ. l. *decoct. maſt.* vid. vomit. l. *vi-*
trnm fumo maſtich. accenſ. repletum aqua poſtmo-
dum repleatur l. *decoct. cc. cum cydon. ſiccat.* ſi
febris adſit cum vigilijs, detur *emulſ. amygd. d.*
cum decoct. cc. it. aliàs in cauſa calida *tinct. roſ.*
vel aq. chalyb. cum ſucc. vel *ſyr. gran,* vel *decoct.*

cc. vel *ſem. coriand. ſcorz. torment. &c. cum ſyr. corall. gran. myv. cyd. vin. gran. cyd. &c.* de cætero ſomnus & quies optimum cruditatum & fluxionum ſunt remedium. *poſt paſtum trag.* in uſum vocanda v. g. ℞. *ſem. coriand. p p. unc. s. ſant. rub. dr. ij. nuc. moſch. dr. 1. man. Chriſt. perl. unc. 1. s. l.* ℞. *conf. ſem. aniſ. fænic. à. dr. ij. cort. cit. condit. dr. 1. marg. corrall. rub. p. p. à. dr. s. cinam. acut. ſcr. ij. ſacch. roſ. tab. unc. iv. M. f. trog.*

Dyſenteria.

NOm. *Dyſenteria, difficultas inteſtinor.* Die Ruhr oder das Ferch.

Defin. Eſt diarrhæa ſ. dejectio alvi frequens plùs minùs cruenta, ac torminoſa dependens ab irritatione & exulceratione inteſtinor. ab humore acri.

Gen. Eſt ſymptoma in excretis.

Subject. Sunt inteſtina nunc craſſa, nunc tenuia, nunc ſeorſim, nunc conjunctim ventriculo ſubinde etiam in conſenſum tracto.

Differ. Alia eſt *cruenta* die rothe Ruhr: alia *incruenta ſ. alba* die weiſſe Ruhr / ubi excreta vel ſola ſunt mucoſa vel ſaltem cruorem exſuperant: alia eſt *benigna ſporadica*: alia *epidemica contagioſa* plures eodem tempore inficiens & ſæpiùs interficiens: alia eſt *primigenia*: alia *ſymptomatica*: alia eſt *cum febre*: alia *ſine febre*: alia *in inteſtinis tenuibus* dolorem habens intenſiorem quaſi cultris inteſtina diſcinderentur, locus doloris eſt circa umbilicum & magìs in regione hypogaſtri-

ſtrica : tardior poſt tormina contingit excretio, ſanguis etiam & mucus magis permiſta ſunt excrementis, ac ad vomitum & anxietates magis ſtimulantur ægri : alia *in inteſtinis craſſis* in qua dolor remiſſior & obtuſior, infra & juxta ſtomachum ac circa latera, celer poſt tormina fit excretio, ſanguis & mucus minùs confuſa ſunt cum excrementis, minor ad vomitum eſt ſtimulus ac minùs malè ſe habent ægri : alia eſt *remiſſa & magis recens* orta ex ſimplici irritatione inteſtinorum, quâ ſpaſmodicè contracta motu quaſi vermiculari ſe torquent, ac nunc mucum nunc ſimul ſanguinem fundunt & exprimunt. non enim ulcus ſemper adeſſe ex eo patet tum quia non tam citò curari poſſet, cùm aliarum partium membranoſarum ulcera ſint ferè incurabilia : alia *intenſa, gravior, & diuturnior* conjuncta cum ulceratione: alia *dolens*, alia *indolens*, in qua uſque ad extremum halitum nullum ægri percipiunt dolorem, qualem Bartholin. obſervavit 1669. & ex qua omnes penè mortui ſeu ob majorem malignitatem ſeu inteſtinorum gangrænoſam conſtitutionem ſenſum omnem excludentem hanc & ego aliquoties ita deprehendi : alia eſt *incipiens ſ. in primo gradu*, dum exulceratio eſt in ſuperficie inteſtinor. ac mucoſum quid exiguo cruore mixtum excernitur ; alia *ingraveſcens & in ſecundo gradu* dum fibræ & ramenta inteſtinor. cum ſanguine excernuntur : alia *confirmata & in 3. gradu*, dum veluti carunculæ ſ. fruſtula ſubſtantiæ inteſtinor. excernuntur, quæ tamen potiùs vi-

dentur eſſe glandulæ tumefactæ & ſeparatæ; de hac loquitur *Hip. 4. aph. 26.*

Cauſ. immediat. Eſt inteſt. vellicatio, irritatio, excoriatio & exulceratio.

Mediat. Humores ſummè acres, corroſivi, bilioſi, acidi, ſalſi, maligni inteſtinis ſpecificè inimiciſſimi, vel horum minima ac ſubtilia fermenta proſapiæ antimonialis, elleborinæ, eſulinæ vel colocynthideæ, quæ acrimonia ac ſpecifico ſuo ſapore inteſtinis infenſiſſimo vellicando & irritando dyſenteriam excitant.

Cauſ. diſpoſ. Ætas juvenil. pueril. viril. homines lentiginoſi, humoribus valde mobilibus, fluidis & acribus præditi, & quibus oſcula venar. levi negotio in inteſtina hiant & ſanguinem effundunt.

Cauſ. extern. Aër æſtivus, autumnalis, epidemius, variæque ejuſdem anomaliæ, nam ex *Hip. 3. aph. 1. mutationes temporum pariunt morbos.* eſculenta & potulenta ſiniſtro ſiderum influxu, maláque aëris diſpoſitione inquinata, vel per nebulas & pluvias inſalubres infecta præſertim fruct. horæi, ut pruna varia, mala perſic. cucum. melon. &c. fruct. immaturi, ēſus uvarum, potus muſti, dulcia, ſacharata, mellita: it. aquar. corruptela & infectio, inunctio mercur. purgantia, venena, ſuppreſ. menſ. hæmorhoid. contagium, quatenus nempe miaſma dyſentericum per latrinas vel quocumque modo & loco intra corpus admiſſum fermentationem quandam in humoribus efficit, quâ moti & peculiarem malignitatem adepti unacum miaſmate ad inteſtina ruentes eadem exulcerant.

Sig.

Sign. diagnoſt. Dolor torminoſus, & quoties dejicitur alvus, ingens cruciatus & inteſtinor. depreſſio cum dolore, & moleſtiſſimo viſcerum omnium quaſi deſcenſu, dejectiones non ſunt ſtercoreæ ſed nunc ſimpliciter mucoſæ, nunc intermiſtim ſanguineæ, nunc ſimpliciter ſanguineæ. mucus iſte non eſt ſanies aut pus, utut talia in graviori & diuturniori dyſenteria eſſe poſſint, nec pituita naturaliter obliniens parietes inteſtinor. ob nimium ejus copiam, quæ excernitur, ſed nutrimentum eorum proximum non rite aſſimilatum, atque ex his ſucceſſivè plorans nunc ſub forma muci, nunc ſeri cruenti. adeſt ſubinde febris plùs minùs intenſa, lingua ſubalbida mucilagine densè obſita, & ſi vehementiùs æſtuet corpus, nigra etiam & ſicca, vires inſigniter proſternuntur, ægri ſunt anxij, inquieti, inſigniter ſitientes, dyſuriâ laborantes, ſubinde ſanguis ſincerus confertim effluit ex corroſione majorum vaſor. quandoque inteſtina inflammantur & gangrænâ incurabili afficiuntur, interdum aphtæ fauces obſident præſertim ſi intempeſtivè ſupprimatur, ſucceſſivè etiam ſimul afficitur inteſtinum rectum, hinc doloroſiſſimus teneſmus.

Proguoſt. Dyſenteria malum ſordidum fætidúmque, quò magìs in ea tenuia afficiuntur inteſtina & præſertim *teſte Aëtio* jejunum, eò periculoſiùs laborat æger: nam ex *Hip. 6. aph. 24. ſi quod gracile inteſtinum diviſum fuerit, non coaleſcit. & econtra.* vomitus bilioſus in princip. morbi periculoſus. *Hip. 4. aph. 24.* ait: *difficultas inteſt. ſi ab atra bile inceperit, letbalis:* ob ul-

 cus

cus nempe cancroſum, id. *4. aph. 26.* ait: *ſi ei, qui difficultate inteſt. laborat veluti carunculæ per inferiora exierint, lethale eſt.* id. *6. aph. 3.* ait: *in longis inteſt. difficultatibus cibi faſtidium malum & cum febre pejus.* Dyſenteriæ, in quibus excreta viridia, nigra aut varia, aut admodum graveolentia & cadaveroſa peſſimæ. convulſiones ac deliria & vigiliæ immodicæ ſupervenientes mortem indicant. Dyſenteria indolens ſæpè mali ominis eſt necroſin oſtendens. Dyſenteria, quæ cum vomitu affligit, & quæ ferè jungi ſolet cum ſingultu peſſima eſt, cùm periculum ſit, nè & ipſe ſtomachus ſit affectus. Eſt autem ſingultus admodum malus, qui in progreſſu morbi ſupervenit, cùm in princip. non adeò ſit funeſtus. dyſenteria ſi eſt ſymptoma febris malig. aut variolarum periculoſa, & ferè lethalis. Dyſenteriæ ſuperveniens febris, aut ſi quæ aderat, intendatur, malum oſtendens inflammat. aut inſignem inteſt. corruptelam, lienteria ſuperveniens dyſenteriæ admodum mala. aphtæ dyſenteriæ ſupervenientes ùt plurimùm lethale indicium. ſi in dyſenteria poſt autem ſiniſtram vel dextram nigra macula vel tubercula appareant, æger citò moritur. gravidæ dyſenteriâ laborantes ſunt in ſummo abortûs periculo, ſi verò partus legitimus ſuperveniat, eadem ſubinde liberantur. quoties in dyſenteria teneſmus adeſt cum hiatu ani, ut clyſt. injecti ſtatim elabantur, aut cum tanta adſtrictione, ut nihil intromitti poſſit plerúmque mortis ſignum eſt, cùm hîc tumor inflammatorius, & illic adſit paralytica diſpoſitio. qui ex dyſenteria intereunt,

præ-

præcipuam mortis cauſam habent gangrænam & ſphacelum inteſt. quod obſervatur plerúmque triduo ante mortem, ubi ſitis & dolor non ampliùs urgent, & extrema frigent. pulſus fiunt debiles, exiles, inæquales, paucíſque ante mortem horis delirant. ſenes & pueri ex hoc morbo ſæpiùs pereunt, quàm in media ætate conſtituti, *ex Hip. in prog.* periculoſior eſt dyſenteria, in qua floridus excernitur ſanguis: imò qui cruorem purum fundunt cum continuis & ferè momentaneis ſedibus cum vigilijs, anxietate cordis, ſiti intenſa & ſudore frig. mortem incurrunt, dyſenteria aliquando intra 14. dies abſolvitur: ſubinde etiam ad 6. ſeptimanas ſe extendit, & tamen ægri moriuntur. ſi dyſenteriæ ructus ſuperveniat vel crepitus ventris bonum ſignum eſt redeuntis nempe fermenti diggeſtivi, hydrops ſuperveniens dyſenteriæ lethale ſignum *teſt. Hip.* ſi adeſt linguæ inflammatio & deglutiendi difficultas malum abſolutè lethale, uti etiam raucedo & vocis deperditio. ſummè periculoſa eſt dyſenteria in laborantibus ſuppreſſ. menſ. opiata antidyſentericis mixta ſi p. p. exhibeantur & primâ nocte effectum ediderint, ità ut æger ſentiat levamen, curabitur, ſi verò nullum, morietur, infantum dyſenteria, quæ fit cum vomitu & vermibus plerúmque lethalis juncta inprimis cum febre acuta. malum in dyſenteria, ſi lumbrici ſimul infeſtent, ſi extrema frigeant, ſi torſiones nullis aut brevibus intervallis ſint interciſæ, l. ſi derepente altum ſileant. ſiniſtri inſuper ominis eſt dejectio gluttinoſiſſima, qualis ex veſica calculoſa excer-

ni ſolet item ſi excrementa rubiginem ferri diſſolutam repræſentent. ſi poſt uſum opiatorum altero mane color oculorum ægri ſit immutatus, non ſuperabit æger morbum ex obſervat. nonnullorum: ſecus reconvaleſcet. Ex dyſenteria intempeſtivè ſuppreſſa ſupervenire poſſunt inflammationes Meſenterii, Melancholia, inſania, pleuritis, ſanguinis vomitus, epilepſia & hydrops.

Indicat. Sunt ſordes & cauſam morbificam abſtergere: irritationem inteſt. ſiſtere, ſalia acria temperare, malignitatem infringere, miaſma contagioſum eliminare, noxámque inteſtinis illatam reſtituere.

Curat. fit I. Abſtergentibus per os exhibitis, ſi corpus cacochymicum, vel malum ortum fuerit ex fruct. horæis, & dyſenteria ſit benigna, ſecus enim & in maligna cautiùs his utendum. dari poteſt vel *pulv. rhab. toſt. cum mirob. cit. & nuc. moſch.* vel *aq. plant. aut laxat. cum pulv. rhab. & ſyr. roſ. ſol. de mirob. cum rhab.* vel *tinct. rhab. aut infuſ. rhei in aq. plant. aut decoct. tamar. mirob. &c. cum ſyr. roſ. roſ. de cich. cum rhab. de mirob. cum rhab. &c.* vid. diarrhæ. ex RR. aliqui admiſcent *unum vel dimid. gr. laud. op.* nè hypercatharſis augeatur. alij econtra hoc intermittunt & veſperi poſt operationem purgantium laudanum exhibent, ut fluctus excitati ſopiantur. exhibenda autem bis l. ter ejuſmodi purgantia abſterſoria interpoſitis aliquibus anodynis. vomitoria ſuſpecta, nè materia inteſtina ſuperiora & ventric. verſùs trahatur: convenire tamen poſſunt, ſi oriretur à pharmaco maligno aut veneno, vel ſi æger

ſit

ſit nauſeabundus & humor in ventriculum reſtagnare videatur; immo RR. Rhabarbari loco exhibent Braſilienſem radicem ipecacuanham, quæ vomitum ùt plurimùm ciet, & intra triduum ferè affectum hunc curat. circa uſum hujus radicis Not. 1. eam per 3. dies ſucceſſivè m. exhibendam *adſcr. 1. l. dr. s. ex brod. calid. l. cereviſ.* hinc hora elapsâ, præter propter l. pituitam l. bilem vel acidum aliquid vomitu reddi. 2. Illos, quibus primis ſtatim morbi diebus propinatur, certius auxilium habere, quàm alios diuturnitate magìs enervatos. 3. Ubi gravior morbi impetus, radicem veſperi reiterari: immò in malo graviſſimo ter de die ſumi poſſe, ſi præſertim primà l. altera vice non fuerit ſecutus vomitus. 4. Remedium tutiſſimum eſſe, ut granum ejus infantulo ſemeſtri dari poſſit. 5. Mali ominis eſſe, ſi poſt ejus uſum nulla ſequatur anxietas, nauſea, l. vomitus. 6. Eam etiam exhiberi poſſe in forma potionis *cum ſyr. & aq. appropriat. l. in bolo cum conſerv. l. in pilul. cum mucilag. trag. l. infuſ. ad dr. 1.* 7. Si inter initia die uno vel altero dolor & alvi fluxus non cedat, radici non eſſe addendum *laud. op.* cùm anguſtiam majorem excitet. ſed intra illud manendum eſſe. l. uſum rad. torment. interpolandum. 8. Radici ſubſtitui poſſe *rad. torment. cum gr. s. l. 1. tart. em.*

II. Clyſt. agendum qui, licèt nimius eorum uſus ſuſpectus ſit ob aliquam irritationem fibrar. nervearum, neceſſarij tamen ſunt tum in benigna, ubi elueudæ ſordes, tum ubi temperanda acrimonia, tum quando malum eſt in inteſt. craſſis, tum quan-

quando nimis affliguntur inteſtina tenuia & pylorus, ut ſint quaſi per modum ſtimuli revulſorij, ſint igitur non adeò frequentes, ac in minori quantitate injiciantur, parati nunc *ex detergent.* ùt v. g. ℞. *decoct. hord. lib. 1. mell. roſ. col. unc. ij. iij. M.* ℞. *hord. toſt. mj. fl. roſ. rub. verbaſc. à. m. s. furfur. p. 1. coq. ex aq. ſ. q. in col. lib. 1. diſſolv. mell. roſ. dr. vj. ſacch. rub. unc. 1. vitell. ov. N. 1. M.* ℞. *lact. chalyb. unc. x mell. roſ. unc. 1. thereb. ven. vitell. ov. diſſol. unc. s.* nunc contemperantes, lenientes & anodyni v. g. ℞. *lact. chalyb. unc. x. mell. roſ. dr. x. ſeu. cerv. dr. vj. vitell. ov. N. ij. M.* ℞. *lact. chalyb. decoct. hord. à unc. iv. mel. roſ. unc. 1. mucilag. ſem. cyd. unc. s. thereb. vitell. ov. diſſol. unc. s. ſacb. ſat. dr. s. M.* ℞. *decoct. ſumit. hyper. cum pedibus vervecin. aut meſenter. unc. iij. theriac. dr. ij. ol. hyper. unc. 1. s. M.* l. ℞. *decoct. capit. vervec. cum rad. torment. unc. s. fl. hyper. m. 1. fact. unc. viij. mell. ment. roſ. à. unc. 1. s. M.* Sydenhamb in torminibus ſiccis & dyſenteria indolis magis ſubtilis & ſpirituoſæ uſus eſt enemate ex *ſero lactis* tepido ſinè ſaccharo ſæpiùs repetito ita ut rejecto 4.to enemate viderit ſemper ceſſare tormina & dejectiones cruentas ac eodem ſubfrigide per os exhibito, nunc adſtringentes & conſolidantes v. g. ℞. *rad. conſolid. m. torment. à. unc. s. herb. plantag. polyg. ſanic. à. mj. fl. verbaſc. roſ. balauſt. à. pj. ſem. plant. dr. 1. s. coq. ex lact. chalyb. ſ. q. in col. unc. x. diſſolv. ſeu. hirc. dr. vj. bol. arm. terr. ſig. à. dr. s. ol. roſ. cydon. à. unc. s. M.* addunt alij l. ſubſtituũt in decoct. *rad. biſtort. herb. burſ. paſt. conſol. hord. toſt. nuc. cup. myrtill. in diſ-*

ſolut.

ſolut. balſ. peruv. ad. dr. 1. in vitell. ov. diſſol. mucil. tragac. ſucc. plant. millefol. polyg. pulv. acac. hypociſt. ſang. drac. terr. ſig. &c. aliqui ſequenti utuntur ℞. *rad. biſtort. torment. à. dr. ÿ. cort. gran. fl. balauſt. à. dr. ÿ. alum. crud. ſcr. ɪ. coq. ex aq. commun. col. ad unc. x. inſerviat pro enemat.*

III. V. S. convenit, ſi corpus plethoricum, ſi ex dolore vehementi metuenda ſit inflammatio, ſi febris continua ſit juncta, vel conſueta ſanguinis evacuatio ſuppreſſa, vel ſanguis copiosè per alvum evacuetur. Sydenhamb, cùm affectum hunc eſſe credat febrem ſui generis in inteſtina introverſam, curam à V. S. inchoat propinato noctu paregorico ac ſequenti aurora potione lenitiva bis ter repetenda.

IV. Sudorifera maximè utilia, ſi adſit malignitas: imò ſtatim in princip. exhibita ità ut interdum purgantibus omiſſis ad ea confugiendum ſit, aliàs etiam in omni dyſenteria optimum eſt, ut æger per æqualem continuum calorem ad ſudorem diſponatur.

V. Narcotica licèt à multis damnentur & dicantur necrotica, debitè tamen exhibita ſacra ſunt anchora, omnémque implent paginam, *Willis.* ait, ſe quolibet veſpere, & inſuper in quibuſdam caſibus etiam interdiu laudani doſim ſatis magnam exhibuiſſe ſine damno. Sydenhamb poſt V. S. & purgationem veſperi ſemper exhibet laud. ut excitatus motus ſufflamminetur. idem. p.p. exhibuit

illud

illud m. & v. donec omnino convaleſceret æger, nec vel minimum incommodi à tam frequenti narcotici exhibitione expertus eſt: immò plures ſe noviſſe ait, qui in morbo contumaciori eodem uſi fuerunt ad aliquot ſeptimanas. exhibentur tutiùs & conſultiùs ſub noctem, cum de die rarò agant, feliciùs verò operentur noctu præſertim etiam cùm ordinariò circa noctem exaſperetur dyſenteria, exhibentur vel ſola &c. vel quod meliùs mixta abſorbentibus, præcipitant, adſtring. aut alexipharmacis v. g. ℞. *conſ. roſ. rub. vet ſcr. ij. confect. alk. ſcr. 1. laud. op. gr. ij. M.* ℞. *ther. l. midrit. dr. ſ. conf. alk. ſcr. 1. laud. op. gr. 1. l. ij. M.* ℞. *extr. torment. ſcr. ſ. laud. op. gr. ij. iij. M. f. pil. N. vj.* ſeq. opiat. p. p. expertiſſima inventa ℞. *conſ. roſ. vet. unc. 1. ther. vet. diaſcord. à. dr. 1. terr. ſig. corrall. rub. p. p. ſem. plant. à. ſcr. 1. s. cc. phil. p. p. ſcr. 1. lap. bez. occid. gr. vj. laud. op. gr. iij. l. iv. cum ſ. q. ſyr. de roſ. ſicc. M. f. Elect. ſingulis 4. hor. nuc. jugl. magnitud. aſſumendum.* Clyſter ex *lact. lib. ſ. cum ther. and. unc. ſ.* ſingulis diebus iniici poteſt, ſi neceſſe. huc quoque ſpectant reliqua anodyna & epiceraſtica per os exhibita, ùt *ol. amygd. d. rec. expr.* vel ſi febris abſit & corpus bene priùs ſit purgatum *lac. chalyb. cum incoct. rad. torm. ſymph. maj. l. cum pulv. terr. ſigillat.*

VI. Veniendum ad antidyſenterica, ſpecifica appropriata, & adſtring. quæ tamen non exhibenda, nisì diebus 4. vel 5. circiter elapſis, & præmiſſis laxativo-abſterſivis in benigna, ac alexipharmacis in maligna, doloréque ex parte ſedato.

lato. ex ſpecificis internis ſunt *priap. taur. cerv.* &c. *cet. in pulv. gelat. cc. raſur. cran. hum.* vel *ejus* *iſne. dens. hypopotham. unicorn. ver. torn.* vel *ſang. lepor. epar. ſerpent.* & *viper.* præſertim in maligna. *ungul. eq. pulv. alb. græc. pom.* vel *mal. cyd. excavat. cer. & gum. arab. replet. aſſ. & comeſt.* pulv. *ſuber. combuſt.* vel *torm. rob. sorb. fl. ſulf. ſacch. ſat. alum. propinatum ex lact.* vel *vin. rub.* huc ſpectant quoque *plant. pimpin. ſanguiſorb. fol. querc. liſimach. burſ. paſt. milleſ. conſol. maj. biſtort. ros. balauſt. fl. papav. er. bellid. hyper. nux. mosch. lap. hæm. bol. arm. ter. ſig. cryſt. ſmaragd. op. ſuccin. croc. mart. adſt. rubric. fabril. putam. ov. os. sep. &c.* ex compoſitis in uſu ſunt *pulv. gran. act.* l. ℞. *terr. ſig. dr. vj. cc. ſ. ign. p. p. raſur. priap. cerv. à. unc. s. pulv. rad. torment. corrall. rub. p. p. à. dr. 1. s. M. f. pulv. dos. dr. 1.* l. ℞. *corrall. rub. p. p. dr. ij. cc. uſt. p. p. succin. p. p. bol. arm. p. p. nuc. mosch. à. dr. 1. sacch. ros. tabul. unc. 1. M. f. pulv. ſubſtitui* l. *addi poſſunt. pulv. rub. pannon. rad. contraieru. croc. mart. rad. biſtort. gumm. trag. troch. de carab ſem. plant. &c.* in forma *mixturæ* ℞. *aq. plantag. unc. iij. cinam. unc. s. acet. ros. dr. ij. diaſcord. fracaſt. dr. 1. troch. de carab. de terr. ſig. à. dr. s. ocul. canc. p. p. ſcr. ij. syr. myrt. dr. vj. M.* poteſt etiam addi *gr. 1. l. ij. laud. op.* in forma *emulſ.* noctu ſumendæ.

℞.

℞. *amygd. d. ex cort. unc. s. ſem. papav. alb. dr. iij. 4. fr. m. a. dr. s. aq. plant. fol. querc. à. unc. 1. dyſent. dorncreül. unc. ij. M. f. Emuls. add. cc. uſt. p.p. corrall. rub. p.p. à. ſcr. 1. man. Chriſt. perl. dr. ij. jul. ros. unc. 1. ſpirit. rub. id. ros. à. dr. s. M.* in forma *Electuar.* ℞. *cons. ros. vet. unc. ij. condit. carn. cydon. unc. 1. fl. cit. arant. à. unc. s. bol. arm. terr. ſig. à. dr. 1. tragac. dr. s. corrall. rub. p.p. marg. p.p. à. ſcr. 1. ſmaragd. p.p. ſcr. s. cum ſ. q. vin. gran. M. f. Elect. ter. de die ſumend. quant. nuc. jugl.* ℞. *cons. ros. rub. vitriol. unc. ij. ther. androm. unc. s. pulv. rad. torment. contraieru. corrall. rub. p.p. Margarit. p p. à. dr. 1. syr. de ros. ſicc. q. ſ. M. f. Elect. 4. ta quoque hora quant. nuc. caſtan. exhibend. ſuperbibendo deſuper. jul. ſeq. unc. iij.* ℞. *aq. ment. meliſſ. cinam. cydon. à. unc. iv. thiriacal. epidem. à. unc. ij. marg. p. p. dr. 1. ſacch. unc. 1. M.* huc ſpectat Elect. *ſorb.* item *ſupra inter narcot. deſcript.* in forma *pilul.* ℞. *extr. torment. dr. s. ther. cœl. ſcr. s. laud. op. gr. v. M. f. pilul. N. xxxv. dos. N. v.* Si malum mitigatum, pro reſtituendis inteſtinis in declinatione morbi conveniunt remedia vulneraria, inter quæ eminet *Balſ. peruv.* l. in forma *pulv.* cum ſacch. & corrall. mixt. l. in vitell. ov. ad dr. s. diſſol. & calidè propinat. l. clyſt. additus. huc ſpectant *pot. & decoct. vulnerar.* v. g. ℞. *herb. hed. terreſt. mij. alchimill. plantag. à. mj. ſumit. hyper.*

p iv.

iv. raſ. cc. unc. I. *s. coq. in ſ. q. aq. in col. diſ-*
lv. ſyr. corrall. de ſymph. fernel. à. unc. 1. M.
imatur ter de die hauſtus cum vj. gut. balſ. ſulph.
ereb. l. aniſ. l. ℞. *hord. mund. unc. 1. rad. bi-*
ort. torment. cort. gran. à. unc. s. fol. querc.
lant. ſanic. pimpin. alch. à. mj. capit. pap. alb. N.
i. paſſul. min. unc. iv. aq. font. lib. iv. coq. ad
ed. in uſu horum dictorum antidyſentericorum
bſervandum, tum ut nunc calida nunc frigida
ligantur pro conditione humoris peccantis, tum
t frigidis aliquid ſubinde calidorum coctionem
djuvantium addatur, ut *nux moſch. ment. abſint.*
&c. cùm in tota cura ſumma ratio habenda ſit
omachi non ſecus ac in alijs alvi fluxibus, tum
t exhibeantur ſæpiùs & in parva quantitate tum
t poſt V. S. & catharſim per totum morbi decur-
um ſumantur cardiaca temperatiora præſertim in
enioribus & phlegmaticis, ut ſpiritus magna de-
ectionum vi proſtrati erigantur.

VII. Inter extrinſeca conveniunt inunct. *ex ol.*
yper. abſint. ment. nard. nuc moſch. it. *ther. cum*
er. ſig. à. vel *croc. mart. applicat.* vel *ung. dyſen-*
er. vel *comitiſ. l.* ℞. *ung. comitiſſ. dr. vj. terr. ſig.*
r. ij. ther. androm. dr. iij. cer. par. M. f. empl. con-
venit etiam emplaſt. de bol. de maſt. ſtipt. minſ. con-
ra rupt. l. R. empl. de cruſt. pan. unc. I. *ung. comit.*
dr. ij. ol. nuc. moſch. dr. iij. maſtich. q. ſ. M. f. empl.
umbilico applic. cùm adſtringentia hæc externa
vix interiora penetrent, fomenta ſub formul. ſac-
cul. & catapl. præſtantiora ſunt v. g. ℞. *fol. querc.*

furfur. à. mij. fl. cham. verbaſc. à. mij. ex his conciſ. repl. 2. ſaccul. quorum unus rotundus major umbilico: alter oblongus minor ano applicetur acet. calid. incoct. catapl. *ex mic. pan. ſecal. unc. iij. & cydon. unc. 1. in vin. rub. coct. cum pulv. maſt. nuc. moſch. roſ. rad. torment. charyoph. &c.* alii ſeq. applic. ℞. *bol. arm. unc. 1. alum. unc s. farin. fab. unc. 1. s. album. ov. N. 1. acet. q. ſ.* ſuffitus quoque egregii ſunt vel *ex therebint* aut *colophon.* l. *ex acet. l. raſ. cc. l. zz. ſuccin. maſt. &c.* l. ℞. *ſuccin. cit. maſt. thur. à. ſcr. iv. fl. lavend. p. ij. roſ. p. 1. thereb. coct. ad pond. omnium. confract. dentur ad ſcat. pro ſuffit.* l. ℞. *thereb. coct. unc. s. thur. maſt. à. dr. 1. s. M.* alij etiam balneis & inſeſſibus utuntur præſertim in pueris ex *decoct. tenerorum germin. querc. bacc. virid. cypreſſ. ſtrob. pin.* &c. ſed neceſſe eſt, ut corpus non ſit cacochymicum, nec dyſenteria maligna ſit, nec febrem comitem habeat.

Diæta aër ſit temperat. purus, victus expers omnis acrimoniæ, aciditatis & ſalſedinis, ſimúlque adſtringens. dentur *crem. hord. juſcul. avenac. vervec. vitul. panatell. oryz. in lact. coct. pult. amygd. carn. aſſ. avicul. perd. turt. lepor. vitell. ov. indur. &c.* abſtinendum à carnibus ſaltem in principio: in declinatione convenire poſſunt aſſæ. potus ſit emulſ. *amygd. d. cum decoct. cc. parat.* vel *tinct. roſ.* quâ ſola copiosè exhibitâ multi curati fuêre vel *aq. agitat. cum conſ. roſ.* vel *aq. auro uſtulat.*

it. cum ſyr. cyd. de roſ. ſicc. &c. vel ℞. *rad. tor-
ment. cc. uſt. à. unc. 1. coq. in aq. chalyb. menſ. 1. s.
d. 3. add. in fin. cinam. acut dr. ij.* addi poſſunt
em. coriand. ſæn. carn. cyd. exſiccat. prun. ſylv.
ubinde dilui poteſt *cum ſyr. rub. id. corrall. vin.
ran. ſyr. acetoſ. cit.* prodeſt & *decoct. maſt.* in vo-
nitu propoſ. *aq. chalyb.* aut in qua *later. ignit.
xtinct. immerſo pan. toſt. pulv. nuc. moſch. perfrict.*
otus ſit parciſſimus, nec ſiti reſpondeat: ab eo-
em frigido quantum poſſibile eſt abſtineat æger:
inc *juſcula gall. calida* ſæpius ſorpta, licèt minùs
rata, ſunt tamen ſummè proficua. vinum utpo-
e egregium ſtomachicum in dyſenteria præſer-
im in juncto vomitu & abſente febre quandoque
rofuit, ſed cùm acoris ratione ſummè ſuſpectum
t, cautiſſime cum eo procedendum, præſtátque
odem carere, vel non niſì *vin. gran aut aq. cha-
yb.* diluto uti. ſomnus optimum ſolatium uti &
uies ac vitatio omnis corporis jectigationis, hinc
ui ſtatim à morbi principio decumbunt, nec de
ignantur in lecto ſuper lintea dejicere, violen-
iam morbi faciliùs ſuperant. ſedulò etiam cave-
nt ægri, nè corpus refrigerent & præſertim pe-
les, ſed illud pro viribus calidum & blando ma-
lore irroratum conſervent. excrementa in loca
ſanorum ne rejiciantur. fæcibus inſpergi poteſt
pulv. ſympathet digbæi vel alvum expediat æger
ſuper *caput mortuum vitriol. mart.* animi *pathem.*
graviora faceſſant. pulv. etiam diggeſtivus in uſum
trahi poteſt v. g. ℞. *ſem. coriand. p.p. unc. 1. ſant.
rub. dr. ij. confect. man. Chriſt. perl. unc. 1. s. M. f.
trag. ſum. cum pan. toſt. vin. rubello chalyb. imbut.*

l. ℞. lamin. pan. alb. vin. malv. mac. & exſicc. unc. ij. ſem. aniſ. fæn. à. unc. ſ. cort. ext. cit. condit. ſicc. unc. 1. corrall. rub. p.p. marg. p.p. à. dr. ij. ſuccin. alb. p.p. dr. 1. ſ. amb. griſ. dr. 1. cinam. dr. 1. ſacch. alb. ad pond. omn. tripl.

Teneſmus.

NOm. *Teneſmus* Zwang zum Stuhlgang.

Defin. Eſt aſſidua per alvum dejiciendi cupiditas cum dolore, in qua vel nihil vel pauca mucoſa & cruenta dejiciuntur, dependens ab irritatione recti inteſt.

Gen. Eſt ſymptoma expultricis irritatæ.

Subject. Inteſt. rectum cum ejus ſphinctere.

Cauſ. irritantes, vel ſunt tales per eſſentiam ùt irritatio ab inteſtini recti refrigeratione, aut à muco acido viſcido, ùt in dyſent. aut à purgantibus tum ob excreta acriora, tum ob reſinoſas purgantium particulas inteſtino recto pertinaciùs affixas, aut ab ani inflammatione infeſtante cum dolore, tumore, rubore loci affecti, ídque non ſinè pulſatione, æſtu, ſiti, difficili & doloroſa excretione &c. aut ab ulcere, fiſtulis, hæmorrhoid. cæcis, aſcaridibus &c. vel per conſenſum ùt in nephrit. ſub motu calculi, calculo veſicæ, mulieribus partui vicinis.

Prognoſt. Teneſmus per conſenſum abſque periculo eſt, qui per eſſentiam infert ſubinde procidentiam ani vel ulcus aut fiſtulam. aliàs teneſmus eſt morbus gravis ratione moleſtiæ & durationis. *ex Hip. 7. aph. 27. prægnanti ſi teneſmus ſuper-*

ſuperveniat, abortûs cauſa eſt. ob uterum vicinum ſimul irritatum.

Indicat. & curat. Pro cauſar. varietate variant, clyſmata conveniunt in pauca quantitate canalem etiam leniſſimè podici inſerendo, ſint nunc lenientia, nunc abſtergent, nunc glutinant. præſtantiſſimum eſt paratum ſeq. *℞. fl. verbaſc. mj. roſ. rub. m. s. ſem. pſyl. fænugræc. à. dr. ij. lumb. conciſ. unc. 1. coq. in lact. rec. ſ. q. in col. lib. 1. diſſolv. ſeu. hirc. unc. 1. mell. roſ. dr. vj. M. f. clyſt. pro 2. dos.* convenit etiam *brod. carn. aut capit. vervec. cum gut. aliquot ol. deſt. cer. l. balſ. peruv. l. ℞ jur. caſtr. ping. non ſalit. unc. viij. thereb. vitell. ov. diſſol. dr. iij. mell. roſ. unc. 1. M.* ex topicis appropriatum eſt *verbaſc. in lact. coct. cum ſpong. vel lint. multiplic.* vel ſaccul. parat. *ex fol. verb. & abſint. in lact. decoct.* v. g. *℞. fol. verbaſc. abſint. à m. vj. coq. in lact. rec. & includ. 2. ſaccul. qui alternatim ano & ventri applic.* vel *ex fl. verb. cham. melil. ſem. lin. fænug. &c* vel *ex furf. & fol. querc. ex acet.* vel *aq. chalyb. decoct.* prodeſt & vapor ex ejuſmodi decoctis exceptus. ſuffitus quoque egregii ſunt ut ſuffit *de verbaſc. minſ.* vel *ex thereb. & pulv. verb. ſuper laminam ferream* vel *ex acet. infuſo ſuper laterem candentem* vel *ex thur. pic. colophon. &c. carbonibus vivis injecto.* vel ſequens *Foreſt. ℞. maſt. dr. 1. thur. ſcr. 1. myrtill. dr. 1. s. roſ. rub. ſcr. ij. M. f. pulv. pro ſuffumig. l. ℞. maſt. dr. ij. thur.*

 ſtor.

ſtor. cal. à. dr. s. fl. verbaſc. roſ. rub. à. ſcr. ij. M. l. ℞. thereb. coct. unc. s. thur. maſt. à. dr. s. M. confract. dentur ad chart. vel *ex ſabin. in aq. & acet. coct.* nonnulli commendant ſuppoſitor. *ex ſev. birc.* admixto quandoque *ſem.* vel *ol. hyoſc. papav.* vel *etiam op. gr* 1. *in ol. amygd. d. ſol.* quæ omnia ſolvuntur & in nodulum chartaceum ſuppoſitorij formâ effunduntur. prodeſt quoqne immiſſus nodulus *ex mucil. ſem pſyl. cyd. cum vitell. ov. & ung. popul.* it. inunct. inteſt. recti *cum butyr. non ſalit. cum alcool. lap. ſciſſil.* In dyſenteria teneſmus non oritur ab ulcere inteſtini recti, ſed dum morbus hic diu excurrit, ſupervenit ex eo, quod natura & ſuperiora inteſtina ſeſe exonerent in inteſtinum rectum, quod ob ſpirituum inopiam & tonum labefactatum illud quod moleſtum eſt, foràs eliminare nequit, atque in hoc caſu potiùs analepticis utendum, cùm creſcentibus viribus decreſcat ejuſmodi excernendi deſiderium & immiſſa topica plùs irritent, quàm aliquid efficiant. ut adeo clyſteres & topica quæcunque moleſtiam magis augeant: econtra liquores cardiaci & analeptica vires augendo plurimùm proſint.

Fluxus Epaticus.

NOm. *Fluxus epaticus, diarrhæa cruenta, dyſenteria epatica* Leber-Ruhr.

Defin. Eſt copioſa & frequens, ſanguinis tenuis & aquoſi loturæ carnium ſimilis abſque dolore per alvum excretio cum colore totius corporis pallido, inflatione & tumore palpebrarum & pedum &c.

Gen.

Gen. Eſt ſymptoma in excretis.

Subject. Juxta AA. eſt epar ſanguificans: juxta RR. vaſa inteſtinalia & ſubinde tota M. S.

Differ. Alius dicitur *verus* ortus ex imbecillitate & atonia epatis: alius *ſpurius* ortus ex acrimonia ſanguinis.

Cauſ. Juxta AA. eſt deficiens ſanguinis ſanguificatio ob ejus atoniam & debilitatem. RR. eum oriri volunt vel à fluxu hæmorrhoid. internarum, vel poſt curatam dyſent. in qua ob depauperatam M. S. ac nimis hiantia inteſtinor. vaſa, ſubinde talis diarrhæa cruenta ac dyſent. habitualis teſtare ſolet, vel ex hæmorrhagia inteſtinali exorta vel diſcraſia ſanguinis ejúſque acrimonia à ſalibus ſylveſt. vel ejus colliquatione & nimia ſeroſitate tonum partium ſimul labefactante, vel ex ſuppreſſa conſueta evacuatione, vel à circulatione ſanguinis impedita ex inſigniori obſtructione in quodam viſcere abdominis, utì contingit in lienoſis &c.

Sign. diagnoſt. Dicta in defin.

Prognoſt. Malum hoc in juvenibus difficulter: in ſenibus raro curatur, aliàs facilè diſponit ad cachexiam, hydrop. vel tabem.

Indicat. Sunt ſanguinis diſcraſiam corrigere, acrimoniam ejus temperare, ſerum abundans evacuare, vaſa aperta claudere & organa ſanguificationis roborare.

Curat. fit I. V. S. omittendo nisì plethora vel conſueta evacuatio ſuppreſſa aut aliqua ſaltèm revulſio neceſſaria ſit.

II. Abſtinendo etiam à purgant. nisì rhabarba-

barinis in ſanguine ſeroſo vel bilioſo exiſtente ſic exhiberi poſſet rhab. cum myrob. l. per longum tempus ſcr. 1. rhabarb.

III. Fontic. in brachio excitatus magnæ poterit eſſe efficaciæ.

IV. Pro acrimonia ſanguinis temperanda utile *lac.* vel *ſer. lact. tamarindat.*

V. In copia materiæ ſeroſæ nonnulli quoque propinant *decoct. chin.* ſudores enim alvi fluxum imminuere ſolent, raptâ ſcil: aliorſum materiâ ſeroſâ. ſi æger ſudet & leviter id ferat, magna ſalutis ſpes eſt; ſecus contrarium & noxæ epatis ſignum cum ejus imbecillitate, ſcirrho aut obſtructione detenti vix guttulam ſudoris emittere poſſint.

VI. Roborant. & adſtring. ex quibus excellunt *corall. eorúmque ſyr. tinct. & magiſt. cum ſucc. cit. parat. gelat. cc. cum aq. cinam parat. troch. de carab. decoct. cich. cum paſſ. unicorn. foſſ. ebor. ſ. ign. decoct. cyd. & agrim.* vel *cich. pimpin. ſanguiſorb. acetoſ. cum ſyr. corall. rib. berb. &c. rob. paſſ.* ex compoſitis præſcribi poſſunt vel *pulv.* v. g. ℞. *ebor. ſ. ign. ppt. dr. ij. epat. lup. p. p. dr. 1. s. ſpec. diatrionſant. dr.* 1. *M. f. pulv.* vel *tabell. diatrionſant. dupl. rhab.* l. Elect. v. g. *conſ. rad. cich. unc.* 1. *roſ. vet. unc. s. pulp. paſſul. corint. dr. vj. croc. ♂. dr.* 1. *corrall. rub. p p. raſ. eb. cc. à. ſcr.* 1. *cum ſyr. de roſ. ſicc. ſ. q. M. f. el. add. ſp. vitriol. ſcr. s.* l. ℞. *paſſul. corinth. lib. s. coq. in vin. vet. ad pult. conſiſt. traiic. per ſetac. add. cort. cit. cond. unc. s. ſpec. diatrionſant. diamarg. fr. à. dr.* 1. *corrall. rub. roſ. rub. à. ſcr. iv. jecor. lup. p. p. dr. iij. M. f. opiat.*

VII.

VII. Extrinſecùs pro inunctione hepatis locum habet *cerat. ſant. cum croc. mart. adſt. ol. cyd. abſint.* epithem. v. g. ℞. *aq. deſt. cich. endiv. abſint. a. unc. iv. acet. roſ. unc. ij. pulv. ſant. rub. roſ. rub. ſpod. a. dr. s. M.* fieri quoque poteſt fotus *ex fol. querc. plantag. rad. torment. biſtort. cinam. in ſacul. incluſ. in vin. rub. & acet. decoct. & applic.*

Diæta in cibis conveniunt *hordeat. amygdalat. oryzat. epata animal.* ùt *anſ. gallin. teſtes pullor. pulp. paſſ.* pro potu detur *tinct. roſ.* vel decoct. *cich. gram. acetoſ. &c. cum ſyr. cyd. & ſp. vitr.*

Lumbrici.

NOm. *Lumbrici* Bauch-Würm.

Deſin. Sunt animalcula lumbrici formia toto genere p.n. in inteſt. genita functiones eorum impedientia.

Gen. Sunt morbus materialis in numero aucto vel potiùs ſunt cauſæ morbificæ.

Subject. Inteſtina nunc tenuia in teretibus nunc craſſa ùt in aſcaridibus.

Differ. Alij ſunt *oblongi, teretes ſ. rotundi.* Die Spuel-Würm / qui frequentiùs generantur in inteſt. tenuibus: alij *lati* dicti etiam *tæniæ & faſciæ* die Bändl-Würm: alij *aſcarides ſ. tineæ* ventris parvi ſcil: vermiculi filorum particulas referentes, iiſque ſimiles, qui in caſeo & jumentorum excrementis obſervantur. generantur hi in inteſt. recto, ejúſque ſphinctere. lumbricus latus juxta aliquos eſt tantùm receptaculum lumbricorum, quod tamen ſenſui repugnat, cùm capite præditus ſit, at-

que motum habeat, ad quem comparatæ ſunt illæ inciſiones ſ. genicula & internodia ſemen cucurbitæ plùs minùs referentia, ac mirâ ſerie ſibi invicem cohærentia. hic vermis longitudine ſæpiùs aliquot ulnas adæquat, quare alij hos dividunt *in longos & breves:* illos fæminas: hos mares & *cucurbitinos* appellant.

Cauſ. intern. Humor pituitoſus, viſcoſus, craſſus & lentus principium ſeminale ſui generis ſ. ovula cum alimentis aſſumpta & à muſcis vel aliunde eò depoſita in ſe continens, quæ à calore putredinali in actum deducta in vermes degenerant.

Cauſ. diſpoſ. Debilitas ſtomachi ac calor debilior ovula non deſtruens, ſed potiùs in actum deducens, bilis inertia & aquoſitas, infantes, pueri, lactantes & unacum lacte carnibus cibati, ſubjecta pituitoſa &c.

Extern. Nimia ingluvies, cibi facilè putreſcentes & craſſum ſuccum generantes atque ii, quibus muſcæ utplurimùm inſidere, ac in ijs ovula deponere gaudent ùt caſeus, lacticin. legum, fruct. horar. ſacharata, dulcia, quæ tamen lumbricos potiùs commovent, quàm generant, cùm aliàs putredini reſiſtant.

Sign. diagnoſt. Manifeſta, ſi vermes per alvum aut vomitum rejiciantur: aliàs varia eorum ſunt ſigna non omnia in omnibus ſed plura in pluribus apparentia. frequentiora & magìs ordinaria ſunt fætor oris peculiaris ſubacidus, dejectiones ſtercori bubulo ſimiles, coloris griſei, ut argillam diſſolutam referant, inflatio tympanitica ventris cum dolore ejus lancinante ſ. morſu & vellicatio-

ne

-e jejunos magis affligente, pruritus narium, ſtri-
-or dentium, tuſſis ſicca. pavores in ſomno, ut de-
-epente clamantes expergeſiant, appetitus modò
-uctus modò diminutus, quandoque cum nauſea
-el vomitu præſertim matutino, aut diarrhæa, fa-
-ies pallida, livida, cachectica cum oculis conca-
-is & ceruleo quaſi annulo circumductis, ſubinde
-tiam per intervalla rubeſcens, corporis macilen-
-ia, naſique acuties, gingivarum eroſio &c. ſub-
-nde etiam accedit febris continua, delir. cardialg.
-onvulſ. ſyncope &c. in lumbrico lato appetentia
-ibi nimia & perpetua ac niſi cibus offeratur, do-
-or & morſus, corpus tamen extenuatur & cum
-lvi excrementis corpuſcula quædam cucurbitæ
ſeminibus ſimilia excernuntur. in aſcaridibus eſt
dolor ac pruritus moleſtiſſimus circa anum cum
gravitate dorſi & teneſmo.

Prognoſt. Lumbrici plures paucioribus dete-
riores & majores minoribus. ſubinde gravia cau-
ſantur accidentia, ùt febrem intenſam, inordina-
tam, ſyncopen, aphoniam, delirium, epilepſ. co-
licam &c. Lumbrici quoque ulcera in inteſtinis
faciunt, quæ & dolore & ſtercore purulento ſe
manifeſtant: ſubinde foramina perepunt tumore
externo ſubſequente. lumbricus latus curatu qui-
dem difficilior teretibus, qui tamen pejores gra-
viora ob mobilitatem excitant accidentia. aſcari-
des omnium tutiſſimi ſunt. in morborum princi-
pio vermes prodire malum tam vivos quàm mor-
tuos præſertim ſi ſoli & ſinè ſtercore exeant, cùm
illi cruditatem vel alimenti penuriam: hi ſum-
mam indicent putredinem, in declinat. morbi au-
tem

rem coctione apparente cum excrementis exeuntes ſalutem protendunt.

Indicat. Sunt vermes enecare, expellere ac ſentinam putridam ſ. nidum, in quo ſtabulantur, evacuare &c.

Curat. fit I. Evacuant. ſimúlque enecantibus ùt v. g. in forma *potionis* ℞. *rhab. el. dr. 1. ſant. cit. ſcr. s. inf. in aq. gram. l. portul. unc. iij. in expr. diſſolv. rhab. pulv. cont. verm. à. ſcr. 1. ſyr. ſl. perſic. unc. 1. M.* laudatur etiam *Elect. & extract. diacarth.* item *ſyr. ſl. perſic. cum pulv. Mechoac. vel jalapp.* quæ ſpecifica eſt in vermibus. in forma *pulv.* ℞. *ſpec. diaturb. cum rhab. ſcr. ij. ſcam ſulph. ſcr s. crem. tart. gr. vij. M. f. pulv.* utiliſſimus eſt *Mercur. dulc.* v. g. in puero 8. l. 10. annorum ℞. *Mercur. gr. xij. diagrid. gr. vj. M. f. pulv. exhibendus cum pomo coct. ſacch. conſperſo l. panatell. ſaccharat. l.* ℞. *gial. pulv. gr. xiij. Mercur. gr. vij. ſal. abſint. gr. iij. ſacch. fin. ſcr. s. M. f. pulv.* in forma *pilul.* ℞. *ext. panchym. ſcr. 1. troch. alch. gr. iv. ſucc. abſint. inſpiſſ. gr. v. cum aq. ſl. perſic. ſ. q. M. f. pil. N. xj. deaur.* l. ℞. *maſſ. pil. de nit. Trall. ſcr. 1. 1. s. extr. colocynt. gr. vj. l. hujus loco Mercur. d. ſcr. s. ol. deſt. ſabin. gut. iij. cum ſ. q. aq. abſint. f. pil. N. xj. deaur.* proſunt & pil. f. f. *Emanuel. de hier. pic. &c.* in forma *nodul.* ℞. *dictamn. alb. angel. à. dr. iij. herb. abſint. rom. card. b. cent. min. ſcord. à. mj. fol. ſenn. unc. 1. agar. troch. dr. iij. rhab. el. ſem. ſanton. à. dr. ij. M. f.*

no-

modul. pro menſur. hydromel. alternis diebus ſumen-dus in forma *rotul.* quæ utiliſſimæ. ℞. *Mercur. d. reſin. ſcamon. ā. dr. ij. ſacch. alb. unc. ij. gumm. tragae. aq. card. b. dilut. gr. xvj. M. f. rotul. pond. I. ſcrup.* de his una trimo, una & ſemis puero 6. annorum. duæ 12. annorum, & 4. adulto quottidiè dentur.

II. Clyſt. utendum & quidem paratis ex dulcibus pro ijs alliciendis ùt v. g. *ex juſcul. pull. admixt. ſach. & mel. roſ.* vel *ex lact. aut decoct. glych. paſſ. fic. &c.* ex anthelminticis parati clyſt. in cauſa ſunt, ut vermes ad ſuperiora pellantur & graviſſima excitent ſymptomata, quare ijs abſtinendum, niſi dum eos in inteſtinis craſſis morari ſuſpicio ſit, cùm ſic vix ampliùs in tenuia aſcendere poſſint. parantur v. g. ſeq. mod. ℞. *ſumit. abſint. tanacet. abrot. ā. p. I. pulp. coloc. in pet. lig. dr. I. coq. in ſ. q. aq. font. in col. diſſolv. elect. hier. pic. bened. lax. ā. dr. iij. ol. abſint. unc. I. s. ſal. dr. s. M.*

III. Anthelminticis utendum, eáque præcipuè propinanda luna decreſcente, mixtáque cum dulcibus, ut alliciantur & fallantur vermes. ex his laudantur *ſucc. naſtur. cum vin. aq. com.* vel *alia anthelmintica cum infuſ. hydrargyr. per noct.* vel in qua *hydrargyr* per horam integr. in ampulla vitrea ſemiplena agitat. vel bullit. *pulv. cc. uſt. ſp. cc. eſſentificat. pulv. & morſul. ex lumbric. calcinat.* qui tamen ſeminium poſt ſe relinquere dicuntur. *ſem. & herb. corallin. ſem. ſanton. ſ. contra verm. ſach. incruſt.* vel *crudum cum mell. exhib.* vel *ejus pulv. cum rad. primul. ver. pulv.* alij laudant *cret.*

colo-

colonienſ. alij *lac.* in quo *allium* bullierit. it. *ol. com. cum vin. l. ol. amygd. d.* cum nulla inſecta vivant in oleo, licèt vivant in aceto. hinc *Foreſt.* pro arcano habuit *ſucc. gran. cum ol. oliv.* v. g. ℞. *ſucc. gran. unc.* 1. *ol. oliv. unc. s. M.* laudatur etiam *ol. deſt. junip. ad gut.* 2. vel 3. vel *elix. prop. p.* it. *myrrh. zed. tanac. gent. cep. conſciſ. & in aq. per noct. infus.* it. *aq. font* vel *alia appropriat. cum ol. ſulf.* ex compoſitis in uſu ſunt varii *pulver.* v. g. *pulv. ad verm. Auguſtan.* item Timæ ℞. *ſem. ſanton. unc. s. fol. card. b. fl. tanac. rad. filic. à. dr.* 1. *vitriol. calcin. ſcr. ij. M. in mort. marm. & f pulv. detur dr. s. l.* 1. *ex hydromel. luna decreſc.* l. ℞. *corrall. ſcr. iv. rad. dictamn. alb. dr. s. ſem. ſanton. rhab. à. ſcr.* 1. *M. f. pulv.* addi vel ſubſtitui poſſunt *myrrh. zeduar. cc. uſt. rad gent. &c.* quàm maximè in uſu ſunt *rotul.* v. g. ℞. *pulv. corrallin. ſcr. iv. ſem. ſanton. cc. uſt. p p. à. dr.* 1. *ſacch. in aq. plant. ſol. q. ſ. M. f. rotul. paruæ* de quibus N. ix. l. xi. ſumantur l. ℞. *ſem ſanton. dr. ij. turb. el. dr.* 1. *rhab. opt dr.* 1 *s. reſin. gial. ſ. à. ſolut. ſcr. s. corrallin. dr. s. ol. deſt. cit. gut. ij. ſacch. albiſſ. in aq. fl. perſic. ſolut.* ſolent etiam parari *nodul.* vino l. cereviſ. infundendi v. g. ℞ *ad. filic. dr. iij. dictamn. cret. cych. ſylv. à. dr. ij. fol. card. b. m. s. fl. tanac. hyper. à. p.* 1. *ſem. ſanton. dr. iij. cit. card. b. à. ſcr.* 1. *paſſul. min. unc. s. inciſ. dentur ad nodul.* aliqui his non proficientibus etiam ipſum *argent viv.* exhibent vel cum *ſach.* per continuam trituram *in pulv.* redact. vel cum ſulph. mixt. ſub nomine *æthiop. mineral.* vel *cum ſach. rub.* in mortar. mortific. additis aliquot gut. *ol. amygd. d.* nè in pri-

ſti-

inam formam redeat, vel cum *aloë & thereb. in ilul.* quo tamen in caſu, ſi os l. leviter intumeſceret l. exulceraretur, ac ſalivatio excitaretur, ab odem protinus abſtinendum.

IV. Extrinſecis etiam utendum ùt *ung. de arthanit.* quo bis in die largiter ad ignem venter inungatur cùm ſubinde & alvum fluidam reddat l. *ung. de arthanit. l. ad verm. Auguſt. d.iij. elix. p. dr.* 1. *M.* l. ℞. *ung. contra verm. Auguſt. unc. fell. taur. inſpiſſ. dr.* 1. *ol. deſt. abſint. tanac. à. ut.vj. M.* ℞. *ung. de arthanit. unc.iij. mercur.viv. r.* 1. *M.* prodeſt & *ol. ſimpl.* in quo *pulp. colocynt.* coct. l. ℞. *colocynt. dr.vj. teratur ac cum fel. bov. & vin. impon. umbilic.* item *cataplaſ.* ℞. *farin. lupin. unc. ij. myrrh. alo. à. dr. ij. fell. bov. & ol. abſint. q. ſ. f. Catapl. l.* ℞. *com. abſint. tanac. ment. min à. mj. inciſ. minut. add. myrrh. el. pulv. dr. ij. contund. in mort. & madefact. ſucc. abſint. ligentur ſupra umbilic.* plura vid. infra de morb. infant.

Diæta aër ſit temperat. cibus euchymus & boni ſucci. fugienda, quæ cruditates ſuggerunt, chymúmque craſſum & glutinoſum præbent, ùt *ping. lacticin. dulcia , fruct. horar. piſces &c.* potus ſit *cereviſ.* bene defæcat. vel *vin. ſ. abſint.* omnes enim vermes vinum averſantur & obſervante *Bartholin.* fugiunt ex antris terræ vino irrigatæ vel detur *decoct. raſ. cc.* vel *rad. gram. cum ſp.vit.* vel *decoct. ſebeſt.* præcipuè in pueris, in cibis frequenter miſcendum oleum, cùm in eo ſuffocentur & pereant.

Her-

Hernia Inteſtinalis.

NOm. *Hernia inteſtinalis. ruptura, crepatura, ramex inteſtinalis* Darm-Bruch.

Defin. Eſt inteſtinor. è ſua ſede in ſcrorum prolapſus dependens à peritonæo vel rupto vel laxato.

Gen. Eſt morbus in ſitu p. n. vitiato.

Subject. Peritonæum præcipuè quoad ejus proceſſus.

Differ. Alia eſt dum inteſtina in ſcrorum decidunt, & præſertim ileum, unde etiam *enterocele* dicitur, craſſa enim inteſtina utì firmiter lumbis & hypochondrijs annexa citra vim divulſionis ſitum mutare nequeunt: alia dum omentum decidit dicta *epiplocele* Netz-Bruch: alia mixta *epiplo-enterocele* · alia *perfecta ſ. completa* dicta *ſcrotalis ſ. oſcheocele*: alia *imperfecta inguinalis & bubonocele* dicta, ſi inteſtina ultra inguina non prolabantur, ſed in ijs tumorem rotundum, preſſu facilè intropellendum, & ad excitatam tuſſim prominentem ac crepaturas excitantem efficiat: hæc etiam fæminis communis eſt ex partu laborioſo vel fætu nimis grandi ob ligamenta uteri peritonæum perforantia, licèt in ijs rarior ſit, eò quòd firmiori præditæ ſint peritonæo. ſubinde hanc herniam mentitur teſticulorum alter abdomen verſus retractus. diſtinguitur à bubone tenſione, renitentia, aliquando etiam calore, rubore & febre, quæ omnia in hernia deficiunt, alia *hernia umbilicalis ſ. omphalocele* Nabel-Bruch/ frequen-

ter contingens ex partu difficili, dum in umbili-
o contingit ruptura, aut ibidem tumor, aut pro-
ninentia nunc nucis, nunc pomi, nunc ſacci ma-
gnitudine apparet. item aliæ *magna*: alia *parva:*
lia *recens:* alia *inveterata*.

Cauſ. Vel ruptura peritonæi à quovis motu vio-
ento ùt caſu ex alto, percuſſ, ſaltu, equitat, vo-
nitu, tuſſi, oneris gravioris elevatione, vocis
ntenſione, clamore, ſpiritûs retentione, crurum
ivaricatione, coitu nimio &c. vel ejus laxatio
b ijſdem cauſis ſenſim & ſæpè illud impetenti-
us accedente maximè peritonæi & inguinum de-
ilitate & humiditate.

Cauſ. diſpoſ. Juvenes ob varias violentias, pue-
i ob teneram mollitiem & laxitatem, ſenes ob
ruditates & pituitoſas frigiditates, tubicines,
antores, concionatores, it. in aqua morantes ùt
iſcatores, nautæ &c.

Sign. diagnoſt. Tumor in ſcroto vel inguine
ut umbilico per ſe indolens, niſi ſubinde oriatur
flatibus, vel inteſtina in anguſtiori foramine in-
luſa ſint, quo in caſu *hernia incarcerata* dicitur
præſertim etiam dum ſcybala includuntur, ut ob
luritiem & tumorem provolui nequeant. hic tu-
mor nunc augetur, creſcit & protuberat præcipuè
n ſtantibus vel tuſſientibus: nunc minuitur vel in
otum evaneſcit ſ. compreſſus, ſ. in decumbenti-
us. ubi ægro reſupinato, ac elevatis nonnihil
cruribus & natibus interdum cum murmure in ab-
lomen relabuntur.

Prognoſt. Ruptura frequentior eſt in ompha-
locele: rarior in ſcrotali. ruptura in pueris faci-

liùs ſanabilis : in adultis difficulter & vix unquàm, nisì parva ſit : in ſenibus neutiquam : licèt igitur multa in hernijs à grandiloquis deprædicentur remedia, pauca tamen vel nulla ſunt, quæ famam ſuſtinent. bina ſunt pericula ex hernijs ingruentia nempe morbus iliacus occaſione irritationis inteſt. in loco prolapſo ſ. ab extrinſecis ùt frigore ſubitaneo, contuſione &c. ſ. internis ùt retentis flatibus, fæcibus &c. it. nè inteſtina prolapſa inflammentur & gangrænam concipiant, unde mors, vel ſuppurentur & ſuppurata foràs aperiantur, ut ſtercora & aſſumpta egrediantur. ſi in herniis prolapſis accedat dolor abdominis & ſcroti cum aſſiduis vomitibus, ſequitur inflammatio, gangræna, hinc paſſio iliaca & ipſa mors.

Indicat. Sunt inteſtina prolapſa reponere, repoſita firmare, ac peritonæum conſolidare.

Curat. fit I. Removendo impedimenta ùt flatus, fæces, duritiem. quæ potiùs oritur à ſpaſmodica membranarum inteſt. tenſione quàm à fæcibus, cùm tales non ſint in inteſtinis tenuibus & craſſa decidere nequeant. intus igitur dentur aromatica ùt *ſem. 4. calid. m. in vin. bullit. ol. amygd. d. cum vin. malvat. aq. carminat.* &c. extrinſecùs alii fovent herniam *vin. rub. calid. River.* applicat. *ſp. vin. calid.* alij comendant *oment. caſtrat. tepid.* prodeſt etiam *fil. crud. cum cumin. in lixiv. ciner. fag. decoct.* addito in fine *pauco vin. malv.* & calidè ſæpiùs applicat. optimus etiam eſt fotus *ex ſterc. ovill. in lact. coct.* eodem etiam cataplaſmatis modo ſuper impoſito.. alij utuntur fo-

menento v. g. ℞. *fl. verboſc. chamom. melil. à. pij. mit. aneth. mj. ſem. lin. fænug. malv. à. unc. s. coq. aq. ſ. q. f. fot. cum ſpong.* hinc inunctio tepid. *. lil. alb. aneth. cham.* alii deſuper imponunt *ca- pl.* ℞ *rad. lil. alb. rec. unc. 1. fol. malv. violar. ariet' fl. cham. melil. à. mj. furf. m. s. coq. ad mol- t. contuſ. add. farin. rad. alth. hord. ſem. lin. à. nc ij. ol. roſ. lil. alb. à. unc. 1. s M.* ſunt alij, qui *ellem leporis* in cereviſia calefactam applicant. lij cum ſummo fructu *ſaccul. inter paſſat emollien- bus herbis impletos, in aq. decoct. & poſtmodum vin. calefacto immerſos.* Clyſteres etiam con- eniunt emoll. & carminat. v. g. ℞. *decoct. car- in. unc. viij. ol. chamom. amygd. d. à. unc. 1. s. ur. unc. 1. mell. anthoſ. unc. 1. s elect. diacathol. r. vj. M.* l. ℞. *rad. & fol. malv. alth viol. pariet. . mj. fl. cham. melil. ſamb. à. m. s. ſem. lin. fænug. à. nc. s. aniſ. fæn. à. dr. iij. coq. in ſ. q. aq ad. 3: in ol. diſſolv. el. diacath. unc. s. vitell. ov. N. ij. ol. ham. aneth. butyr. rec. à. unc. ij. M. reſiduum clyſt. clud. ſaccul.* l. ℞. *fol. pariet. malv. malv. verbaſc. . mj. fl. cham. melil. aneth. ſamboc. à. m. s. ſem. aniſ. enic. à. unc. s. inciſ. dentur ad chart. pro ſaccul.* lyſteres autem maximè proſunt præſertim ſi pro- pſus jam confirmatus & ſymptomata gravia ur- eant. in recenti verò caute ijs utendum, nè una- um inteſtino deſcendant in ſcrotum & malum rgeant hinc præſtat alvum obſtructam ſuppoſi- orio laxare, móxque ſacculum emoll. & diſcu- ientem applicare.

II. Inteſtina prolapſa manu decenter reponen- a citra violentiam, ne contuſio vel inflammatio

 ſe-

ſequatur. hoc in caſu not. herniam l. eſſe paruam, recentem & inteſtinum vacuum, & ſic facillimè manu reponi l. eidem aſſociatam eſſe l. inflammationem, quæ patet ex dolore, calore, rubore, febri &c. l. flatus, l. fæcus retentas, atque ſic hiſce prius proſpiciendum eſſe. ſi repoſitio nullo modo fieri poſſet inſtantibus vomitibus & doloribus, extremum remedium eſt chyrurgia faciendo aperturam in inguine. Inteſtina ſic repoſita firmanda tum per faſcias & ſubligacula Bruch-Bänder ſeu ex corio ſeu panno goſſypin. ſeu ferro aut chalybe parata tum per ſubjecta medicamenta ut *empl. contra ruptur. de pell. ariet. diaſulf. Ruel. fact â prius inunct. cum balſ. ſulf. calid. l. oxycroc. empl. contra hern. minſ. contra rupt. Würz.* ſeq. et: expertum dicitur ℞. *gumm. carann. ſem. naſturt. à. q. pl. cum album ov. f. empl. l.* ℞. *empl. cont. rupt. pic. nau. liq. empl. diaſulph. Ruel. à. q. ſ. malax cum ſ. q. ol. hyper. induc. ſuper alut.* applic. calidiſſimè, nec removeatur priuſquam ſponte decidat. hinc denuo appl. facta priùs inunct. cum *balſ. ſulph. calid.* commendant alii *empl. ex reſin. pin. mixt. lateribus coct. pulveriſ. & craſſe ſuper alut. extenſ.* commendatur etiam *ſucc. herniar. cum farin. fabar. mixt.* it. *mucilag. ſymph. maj. Zvvelfer. gelatin. contra herniam ſorbaith. ol. hyper. thereb. ſpic. vitell. ov.* inprimis *ol. lacertar. vel ol. aut balſ. Conzagianus.* it. *lintea intincta in acet. deſt. in quo lytharg. ſolut.* interim

terim topica hæc promiſſione magna, ſed expe-
ctatione ſæpiùs fallacia ſunt. applicanda autem
40. diebus cum quiete & continuo decubitu in
dorſo, ſubligaculo & bona victûs ratione.

III. Intrinſecus etiam conſolidantibus & vul-
nerarijs utendum, ex quibus excellunt *eſſ. ſymph.
hyper. balſ. ſal. gem. Schröd. decoct. contra herniam
minſ.* vel ſeq. ℞. *rad. torment. conſolid. m. biſtort.
à. unc. s. herb. ſanic. pyrol. alchim. agrim. à. mj. fl.
roſ. balauſt. papav. errat à. pij. ſem. aniſ. dr ij. den-
tur ad ſaccul pro 2. menſ. vin. alb. & 1. aq. font.*
addunt alii l. ſubſtituunt *rad. ſigill. ſalom. Valerian.
glych. herb. piloſell. millefol. burſ. paſt. plantag.
herniar. epat. nob. pulveres* etiam proſunt v. g.
℞. *rad. torment. conſolid. m. à. dr. 1. herb. her-
niar. perfoliat. corrall. rub. p.p. thur. maſt. à. dr.
1. M. f. pulv.* l. ℞. *herb. epat. nob. herniar. ſem.
perfoliat. à. ſcr. ij. croc. mart. adſt. dr. 1. ſpec. arom.
roſ. diarrhod. abb. à. ſcr. 1. maſt. dr. s. ſacch. al-
biſſ. unc. ij. M. f. pulv. ſubtiliſſ.* in forma *Electuar.*
℞. *conſ. ſymph. unc. ij. roſ. vet. unc. 1. cort. cit-
rond. arant. condit. à. unc. s. pulv. herb. perfol.
herniar. rad. conſol. m. à. dr. 1. s. ſem. plantag.
ſcr. iv. corrall. rub. p. p. dr. 1. s. marg. p. p. dr. s.
lap. chryſol. p. p. ſcr. 1. ſyr. corrall. q. ſ. M. f. elect.
dos. quant. jugl m. & v. bibendo deſuper vin.
auſter. rub. cum infuſ. traumat.* Inter ſimplicia eſt
ſem. naſturt. quod nulli cedit remedio intus & ex-
tra uſurpatum. ſic *Fonſec. pulv. hujus ſem. ſubigit.*

cum album. ov. & extenſum ſuper alutam applicat. alius quidam plures pueros reſtituit propinando interius *ſem. naſturt. vin. infus.* exterius verò applicando *fruſtum pellis anguill. cum album. ov. oblinit.*

IV. Si hæc non ſufficiant ſubligaculo contentus ſit æger, ſecus accedendum ad orchotomos ſ. ſectores teſticularios Bruch-Schneider / quorum operatio formidabilis licèt, certa tamen & ſecura, imò etiam dolorem momentaneum ingens compenſat utilitas, dummodo à peritis adminiſtretur, aliàs etiam periculo non caret, & non adminiſtranda in ætate ſenili, ſed ſi ſit inveterata, pharmacia fruſtra adhibita, & tumor maximus.

Diæta vitetur frigus præſertim ſubitaneum. victus ſit parcior, vitentur flatulenta & excrementitia ùt *legum. oler. lacticin. piſc. caro ſalita, infumat. ſuilla, caſeus.* potus ſit *vin. rub.* vel *cereviſ. defæcat.* imponendo ſubinde *rad. conſolid. maj. herb. pyrol. ſanic. perfol.* &c. vitetur repletio, & vehemens corporis motus præſertim equitatio, ſaltatio, curſus per loca declivia, elevatio oneris gravioris, vociferatio, alvus ſemper ſit lubrica, à vomitu, tuſſi, ſternutatione cruta comprimenda aut decuſſatim implicanda. in dejiciendis alvi fæcibus inguina & ſcrotum manu comprimantur. cæterùm quies & ligatura præcipuum in hernia ſunt arcanum.

Procidentia Ani.

NOm. Ani procidentia, Außfallung deß Affters / Vorfallung deß hintern Leibs.

Defin.

Defin. & cauſ. Eſt exterioris recti inteſtini partis extraprominentia accidens vel ex nimia & frequentiſſima vel violenta ani extruſione, ùt in dyſenteria, teneſmo, acrimonia clyſt. aut ſuppoſitorij, fæcibus duris ac excrementis viſcidis in inteſtino recto ſubſiſtentibus aç id continuò ſtimulantibus. In partu difficili, calculo veſicæ, qui diutiùs affligens ordinariè procidentiam ani cauſantur, vel ex paralytica diſpoſitione muſculorum levatorum anum retrahentium ſ. hæc contingat vitio nervorum ùt in percuſſione, aut caſu ab alto ſupra os ſacrum, vel vertebras lumborum, ſ. vitio fibrarum muſculi laxatarum & extenſarum vel à frigore externo, dum protruſum diutius extra hæret, vel ab excrementis ſeroſioribus aut aquoſioribus copioſiùs & crebriùs per anum ſecedentibus.

Cauſ. diſpoſ. Pueruli, gravidæ, parturientes.

Gen. & Subject. Eſt morbus in ſitu p. n. inteſt. recti exterioris partis & ſphincteris una cum muſculis levatoribus.

Prognoſt. Ani procidentia prò cauſar. varietate nunc magìs nunc minùs curatu difficilis. à paralyſi orta difficulter curatur. ſi diutiùs prociderit ſubinde inſignem tumorem contrahit, unde inflammatio, & gangræna.

Indicat. Sunt anum reponere, impedimenta repoſitionis removere, & repoſitum firmare.

Curat. fit I. Præmittendo clyſt. ſi alvus obſtructa & fomenta, ſi adſit inflammatio & tumor inteſt. prolapſi v. g. ℞. *ſumit. abſynt. hyper. fl. ſamb. cham. melil. à. m. ſ. roſ. rub. pij. coq. in lact. dulc.*

l. vin. rub. adſtring. hoc foveatur anus, donec inflammatio & tumor ceſſet vel ℞. *fl. verbaſc. q. ſ. ind. ſaccul. qui in lacte coct. pro fomento ano applic. utiles etiam ſunt furfur. ſecal. tepid. cum ſaccul.* impoſ. in diuturno malo foveatur priùs anus vin. rub. l. decoct. ſeq. ℞. *fl. cham. anth. fol. ſalv. balauſt. à. m. s. gall. par. 2. coq. in vin. chalyb. quo foveatur anus inſperg. dein pulv. roſ. balauſt. maſt.*

II. Anus reponenda ope manuum, dum indice digito vel per ſe vel linteo circum voluto intruditur. alij eum priùs inungunt *ol. hyper.* vel in infantibus *ol. roſ.* ſuperaſperſo ſubtiliſſimo *pulv. gall.* fabric. in prolapſu inteſt. rect. extra refrigerati ſic proceſſit. primò fotu ſeq. uſus eſt ℞. *fol. & fl. verbaſc. fl. cham. melil. rad. & fol. alth. á. mj. ſem. lin. fænug. à. unc. 1. anis. unc. s. coq. in lact. vacc. pro fot. per hor. per lint. duplic. hinc toti inteſtino hunc inſperſit pulv.* ℞. *fl. ros. rub. cort. gran. nuc. cupreſſ. maſt. thur. croc. mart. plumb. uſt. à. dr. 1. M. f. pulv. tandem illud. reduxit.*

III. Pro firmatione poſt repoſitionem patiens coxas & crura extendere, & ità quàm diu poteſt, quietus jacere debet. optimum etiam eſt oſſi ſacro aut lumbis applicat. *oxycroc. aut empl. ex gum. ſagap. & opopan. aa. q. ſ.* ſuper allut. induct. & calidiſſimè applic. alij inungunt. os ſacrum *ol. caſtor.* ſuffitus etiam egregius eſt ſeq. ℞. *aſphalt. ſuccin. maſt. thur. myrrh. à dr. 1. contuſ. inſperg. carbon. ignit. &c.* it. applic. ſaccul. *ex furfur. millefol. & fl. verbaſc. roſ. rub. fol. querc. cort. gran. in acet. deſt.* vel *vin. rub. coct.* præſertim ſi poſt

par-

partum difficilem malum ortum fuerit. alij utuntur ſeq. fom. ℞. *cort. gran. unc. iij. fol. plant. querc. à. mj. fl. cham. ros. rub. à. p. ij. balauſt. dr. ij. alum. crud. dr. iij. coq. cum aq. ferrat. l. vin. rub. adſtring. ad unc. xx. l.* ℞. *bol. arm. ſang. drac. à. unc. s. gypſ. dr. ij. croc. mart. adſtr. dr. 1. M. f. pulv. ſubtiliſſ. excip. ſpong. aq. ros. cum alb. ov. diſſolv. imbut.* & *applic.* nonnulli jubent ægrum inſidere per quadrantem aſſeri probè calefacto & *maſt.* illit. vel *medull. hirc. aut cervin.* idque quàm calidè ferre poteſt æger. alij inungunt *ol. maſt. in quo fl. verbaſc bullierint*, vel *ſcarabæi.*

Diæta ſit ſiccans, vitentur motus violenti ante cibum, nè alvus conſtipetur ſumi poſſunt quædam *pilul. uſual.*

Fluxus Hæmorrhoidum.

NOm. Fluxus Hæmorrhoidum gülden Ader-Fluß.

Defin. Eſt rejectio ſanguinis ex inteſtini recti vaſis hæmorrhoidalibus per anum facta nunc majori, nunc minori quantitate dependens ab eodem ſanguine peccante vel in quanto vel in quali.

Gen. Eſt ſymptoma in excretis.

Subject. Inteſt. recti arteriæ & venæ, à quibus, cùm non abſorbeatur ſtagnando pauliſper arteriolas diſrumpit, & ſe exonerat ſanguis.

Differ. Aliæ ſunt *ſpontaneæ* beneficium ſcil. naturæ ſe exonerantis: aliæ *non ſpontaneæ* & quidem vel *criticæ* in morbi declinatione contingen-

tes, vel *ſymptomaticæ* ex quacunque cauſa in ægri perniciem exortæ : aliæ *moderatè* : aliæ *nimium & immodicè fluentes*, de quibus hîc potiſſimum agitur : aliæ ſunt *periodicæ*, quæ certam periodum : aliæ *erraticæ* quæ nullum certum recursûs tempus obſervant : aliæ ſunt *externæ:* aliæ *internæ :* aliæ *hæreditariæ* utì de Judæis nonnulli affirmant, aliæ *non*.

Cauſ. interna eadem cum alijs hæmorrhagijs ſanguinis nempe vel orgaſmus & turgeſcentia, quò ſpectat conſueta evacuatio ſuppreſſa, vel qualitas ejus tenuis, acris, ſalino - acida vel bilioſa.

Cauſ. diſpoſ. Hæreditaria diſpoſitio, ſubjecta hypochondriaca, ſplenetica, cholerica, macilenta & colorem faciei ad viridem inclinatum habentia : it. menſ. ſuppreſſ. laborantes : hinc etiam ſubinde mulieribus habitioribus poſt 48. annum ordinario menſtruo fluxui ſuccedunt.

Cauſ. externæ ſunt aër calidus, æſtivus, hinc Italis frequens hic fluxus, cibi nimiùm aromatizati, acres, ſaliti, uſus vini meri, purgantia magìs reſinoſa ùt *ſcamoniata* vel *aloetica*, fortior motus, ſaltatio nimia, equitatio aut vectio gravior, fæces duriores, clyſt. & ſuppoſitoria acria, conatus laborioſior in partu, terror, timor, triſtitia, curæ, vigiliæ.

Sig. diagnoſt. Materia ex apertis hæmorrhoidibus fluens eſt ordinariò ſanguis floridus, nunc niger, fæculentus, craſſus guttatim effluens, qui chartâ emunctoria ſæpiùs deprehenditur, tandem citrinus utì & pallidus, hinc color faciei palleſcit, vires labaſcunt, crura langueſcunt &c. ſub-

inde

nde etiam effluit alius humor aquoſus citrinus. ſanguis hæmorrhoidalis plerúmque in principio exonerationis alvi præcurrit, emungitur in progreſſu ac ex toto ceſſat in fine. excrementis etiam upernatat.

Prognoſt. Hæmorrhoides criticæ aut ſpontaneæ non nimiæ ſunt ſalubres præſervantes & curantes multos morbos à melancholia vulgò derivatos, ùt maniam, melancholiam, ſcorbutum, ſcirrhos, tumores viſcerum ac ſimilia mala, unde non ſinè ratione quibuſdam venæ aureæ dicuntur. ſic dantur quoque exempla plurium virorum longævorum ex periodico hæmorrhoidum fluxu. it. ſalutares ſunt, quando contingunt menſtruationis loco. ſuppreſſæ quæ ſemel ac iterum fluxerunt, nunc fovent, nunc exacerbant morbos chronicos ùt cord. palpitat. pedum tumores, ſcirrhos lienis, nephritidem & ſpeciatim arthritidem, quæ ab ijſdem fluentibus non parùm levatur. fluxus hic diuturnior & copioſior vires proſternit, lipothymias excitat, cruditatibus generandis anſam præbet, hinc cachexiæ, hydropes, tab. apoplex, &c. *Hip. aph.* 11. ait: *melancholicis & nephriticis hæmorrhoides ſupervenientes bono ſunt.* id. 6. *aph.* 21. ait: *inſanis, ſi varices* vel *hæmorrhoides appareant, inſaniæ fit ſolutio.* id. 6. *aph.* 12. ait: *diuturnas curanti hæmorrhoides, nisì una quæpiam ſervetur aperta, periculum aquæ inter cutem aut tabis impendet.*

Indicat. Sunt ſanguinis per alvum effluxum & turgeſcentiam compeſcere, acrimoniam ejus temperare, fluxionem alio divertere, vaſorúmque

que orificia intra inteſt. rectum dehiſcentia occludere.

Curat. fit I. Relinquendo motum naturæ quàmdiu hic fluxus fit cum ægri levamine éſtque criticus.

II. Si nimius ſit utendo V.S. revulſoriâ præſertim ſi evacuatio ſanguinis ſuppreſſa, frictiones, ligaturas, cucurb. ſcarif. ad ſcapul. vel ſiccas ad hypochond. vel mammas.

III. Rariùs purgandi ſunt fluxu hæmorrhoidum laborantes præſertim per validiora l. aloëtica. in abundantia tamen materiæ ſeroſæ vel bilioſæ blanda purgatio *ex tamar. rhab. myrob.* non oberit.

IV. Conveniunt ea, quæ in diarrhæa ac dyſenteria ſunt ſpecifica ac in uſu ſunt ad hæmorthagias habituales vi acidi abſorbtiva ſimul inſtructa ùt v. g. *conſ. fol. querc. ſyr. de roſ. ſicc.* quo *Borell.* inſignem hæmorrhoid. fluxum compeſcuit. *ſyr. & ſucc. portul. ſucc. urtic. maj.* qui eſt experimentum *River. ſucc. & ſyr. è ſterc. aſin. decoct. ſanguiſorb.* eſt egregium experimentum *teſte Bartholin.* it. *dens eq. marin.* ex quo etiam annuli parantur pollicibus pedum applicandi. proſunt & *troch. de carab.* ac præſertim *pil. de bdell.* it. *lap. hæm. croc. mart. adſtr. ther. laud. op.* nam opiata quaſvis hæmorthagias ſiſtunt ſenſum partium vellicatarum mitigando ac ſanguinis impetum motivum nonnihil cohibendo. ex compoſitis in uſu eſſe poſſunt vel *Elect.* ℞ *conſ. roſ. rub. vitriol. rad. ſymph. m. cichor. à. unc. s. diacyd. dr. x. lap. hæmat. terr. ſig. à. dr. 1. corrall. rub. p.p. ſcr. ij. vitriol. ♂.*

ad

d *albed. calc. ſcr. 1. laud. op. ſcr. s. ſyr. cyd. q. ſ. M. f. Elect. doſ. dr. ij. l. ℞. cons. ros. rub. unc. ij. iaſcord. fracaſt. dr. ij. corrall. rub. p. p. ſcr. iv. troch. eſpod. ſcr. iv. croc. mart. adſt. dr. ij. maſſ. pilul. de ynogloſſ. ſcr. ij. cum aq. cinam. ſ. q. M. f. elect.* in forma *pulv. ℞. troch. de carab. ſcr. ij. lap. ıæm. corrall. rub. p. p. à. ſcr. 1. croc. ♂. dr. s. camph. cr. s. M. f. pulv. ſubtiliſſ. cujus doſ. dr. s. poſſet tiam parùm addi de laud. op.* l. in forma *emulſ. ℞. decoct. hord. aq. deſt. ſperm. ran. à. unc. ij. ſem. mel. unc. s. amygd. excort. N. viij. f. emuls. cui add. man. Chriſt. corralliat. unc. s. corrall. rub. um ſperniol. inſuccat. ocul. canc. p. p. l. unicorn. oſſ. à. ſcr. 1. M. f. emuls.* laudatur etiam *tinct. corrall.* item *infuſ. millefol. in aq. fervent. & per integrum menſem ſumpt.* alii etiam infundunt *in vin. alb.* ſeq. vinum Hoffman. *expert. ℞. pulv. rad. biſtort. torment. à. unc. s. cinam. charyoph. galang. à. dr. 1. camph. dr. s. M. f. pulv. infund. in menſ. vin. & coq. ad conſumpt. 2. digit. transverſ. dos. m. & v. cochl. iv.*

V. Applicanda etiam extrinſeca ſiſtentia, ex quibus excellunt *crepit. lup.* it. *fulig. furn. cum album. ov. conquaſ. & cum tela aran. applic.* it. *ſanguis rec. excretus in lamin. ferrea exſiccat. & pulv. inſperſ.* item *ping. anguill.* quæ dum aſſatur extillat. pulv. *ex mum ſuber. uſt. croc. mart.* vel *terr. vitriol. d. cum ſucc. plant. in liniment. conſiſt. red. act.* it. *ung. de lythbarg.* vel *de tut. cum cin. cochl. uſt.*

uſt. vel *oſtrear.* vel *ung. comitiſ.* vel *ſolum* vel cum *pulv. roſ balauſt.* &c. proſunt & foment v. g. ℞. *rad. biſtort. unc. ij. fol. plant. verbaſc. ſumit. rub. querc. à. m. 1. s. ſumach. balauſt. gall. virid. malicor. à. m. s. mirtill. dr. s. roſ. rub. p. ij. alum. unc. s. coq. in 3. p. aq. ferrat. & 1. vin. auſt. f. fom. cum ſpong. Rueland.* laudat foment. *ex 2. ſaccul.* alternatim calidè admotis *ex pann. rubr. glandib. contuſ. ac fol. querc replet. & in acet. fort. multùm decoct.* it. catapl. *ex alo. thur. & pil. lepor. combuſt. cum album. ov.* aliqui poſt fæces exoneratas *ſpongiolam* applicant *album. ov. madefact. inſperſo pulv. ex alum. gall. immat. ſang. drac. ſperniol.* &c. laudantur & ſuppoſitor. *ex ſev. hirc. mixto cum adſtringentibus.* injectiones *ex ſucc. plant.* vel *decocto pro fotu*, vel *ſanguine* cujuſdam animalis recenter mactat. & fervid. adhuc: quò etiam ſpectat *pulmo arietis* adhuc calens & cruentus podici ſubjectus. ſuffitus in dyſent. propoſiti vel *ex decoct. tapſ. barb.* ut autem prædicta remedia ipſi venæ fluenti applicari poſſint æger ſuper menſam collocatus podicem exprimere debet quaſi dejicere vellet, donec conſpicua evadat. remedijs nihil conferentibus ad ſectionem vel uſtionem deveniendum. interim perpetuò notandum recentes & nimiùm fluentes hæmorrhoid. ex toto conſtringi poſſe, periculoſum econtra eſſe *teſt. Hip.* antiquas conſtringere nisì aliæ per V. S. purgationem, & diætam inſtituantur evacuationes, ut adeò ſatiùs ſit unam relinquere apertam.

VI. Pro præſervatione bis aut ter in anno V. ſecetur, purgatio uſualis inſtituatur, cauſticum

ti-

biæ admoveatur. cura *lact.* vel *ſer. lact. tamarin-*
at. inſtituatur, æſtate convenientiſſimæ ſunt *aci-*
ulæ. River. contumacem ejuſmodi fluxum ſuſtu-
t *pilul. chalybeat.* hypochondriorum habendo
tionem. *Fonſeca* laudat *decoct. lentiſc.* vel *ejus*
fuſ. in vin. pro potu ord. per menſ. integrum.
g. ℞. *raſ. lentiſc. unc. ij. inf. in vin. lib. xiij. per*
4. hor. in loco tepid. col.

Diæta aër vergat ad frigidum. victûs ratio ſit
craſſans *ex cremor. hord. oryz. in lact. coct. cum*
odico amyl. extremit. animal. carnes elixæ. *ju-*
ul. alterat. borrag. bugl. portul. plant. agrim. pim-
n. gel. cc. raſ. ebor. ov. ſorbil. abſtinendum ab
mnibus acribus, præcalidis & ſalſis &c. potus ſit
ecoct. hord. cum cc. vel *emulſ. amygd. cum decoct.*
. vel *aq. ferrat.* vel *decoct. millefol. aut infuſ.*
ntiſc. l. vin. rub. lymph. l. decoct. chin. raſ. eb.
ypopoth. cc. l. *tinct.* ſeq. ℞. *roſ. rub. piij fl. veron.*
ub. p. iv. viol. borrag. bugl. a. piij. rad. torment.
r. iij. ſant. cit. dr. 1. aq. font. lib. iv. ſp. vitr. q. ſ.
tinct. vitanda exercitia fortiora, uti & animi
athemat. ſtudia immodica & venus hîc penitus
xeſſe, vel ad tempus reſtitutionis uſque valere
ibentur. alvus conſtipata aperiatur clyſmate,
uod robur poſt ſe reliquit v. g. *ex decoct. capit.*
ervec. cum fl. hyper. roſ. rub. addendo *mel. roſ.*

Suppreſſio, dolor & tumor hæmorr-hoidum.

N*Om. Suppreſſio hæmorrhoid. hæmorrhoides cæ-*
cæ, dolentes, furentes das Geſeig / Schmer-
en und Geſchwulſt der guldenen Ader.

Deſin.

Defin. Eſt ſanguinis per vaſa hæmorrhoidalia elabi conantis interceptio, & ſtagnatio, cujus ope ob clauſuram orificiorum vaſorum & fibrarum vellicatarum ſtricturam dolor ingens ac varia tubercula excitantur.

Gen. Eſt ſymptoma in retentis.

Subject. Vaſa hæmorrhoidalia.

Differ. Aliæ ſunt *hæreditariæ*: aliæ *aquiſititiæ*: aliæ *abditæ occultæ, & latentes*: aliæ *apparentes*: aliæ *mites & benignæ*: aliæ *malignæ, cancroſæ & gangrænoſæ*: aliæ pro varia tuberculorum figura nunc *veſicales*, nunc *morales, ficales, verrucales &c.*

Cauſ. Eſt ſanguinis crſſities, fæculentia & acrimonia ſalina ſpinæ infixæ inſtar fibras vaſorum nerveas irritans, ut ſtringantur, ſanguis etiam exinde ſtagnet, tumor plùs minùs inflammatorius, dolor intenſus, ſubinde etiam fluxus ſanguinis excitetur.

Cauſ. diſpoſ. Hypochondriaci, hyſtericæ, puerperæ & alvum obſtructam habentes.

Sign. diagnoſt. Dolor ingens punctorius, qui maximè exaſperatur in excretione alvi, ut quandoque etiam deliquia, vel convulſiones ſuperveniant, præſertim dum internæ laborant hæmorrhoides, tumor etiam figurâ varius apparet & inæqualis præſertim poſt rejectionem duriorum ſcybalorum & in externis hæmorrhoidibus adeò ut ægri nec ſedere, nec deambulare, nec ritè decumbere poſſint.

Prognoſt. Affectus hic eſt chronicus plùs habens moleſtiæ, quàm periculi, niſi hæmorrhoi-

des,

des ſint malignæ & cancroſæ, aliquando tamen gravem inflammationem concipiunt, ut gangrænæ periculum immineat, vel non rarò in abſceſſum vel ulcus abeunt: imò ſæpiùs fiſtulam in ano reliquunt ùtplurimùm incurabilem ob partis mollitiem & ſummam humiditatem, ſubinde ſanguine coagulato in ſcirrhos aut pro ejus corroſiva acrimonia planè in cancrum degenerant.

Indicat. Sunt ſanguinem eò fluentem revellere, fluxum earum, ſi utiliùs videtur, promovere, ſecus eas diſcutere ac imprimis dolorem lenire.

Curat. fit I. Non ſtatim aperiendo hæmorrhoides in quacunque earum ſuppreſſione, ſi nempe nunquam aliàs fluxerint, aut fluere conſuetæ ſint neque multùm opus ſit, ut fluant: licèt enim earum apertio in multis magnis morbis proſit, nunquam tamen eadem temere tentanda. ex *Galen.* enim evacuationi per hæmorrhoides natura nunquam eſt aſſuefacienda, quoniam periculoſus eſt exceſſus, ſ. ſanguis ſupra modum excernatur ſ. ſupprimatur.

II. In aſſuetis vel ubi magna ſperanda utilitas aperiendæ ſunt præſertim hirudinibus ano affixis ità tamen, ut ſi magnus adſit dolor cum metu inflammationis affluxûs humorum aperiatur priùs V. in bracho, vel etiam ſi hæc non ſuffecerit, in pede.

III. In cæcis hæmorrhoid. intrinſecùs ea administranda, quæ vulgò in morbis ſpleneticis ac reſerandis viſcerum obſtructionibus adhiberi ſolent præſertim martialia, ubi etiam in affectu chronico & quaſi habituali egregiè convenit fonticulus in tibia.

IV. ad dolorem leniendum, calorem temperandum, & inflammationem prohibendam topica refrigerántia & anodyna applicanda, quæ vel illinuntur vel cum bombace aut linteo imponuntur, vel etiam ſi æger ferre poſſit, ano per fiſtulam injiciuntur: ex his probata ſunt *ol. com.* vel *amygd. d. per infuſ. pomor. momord.* it. *ol. infuſ. fl. verbaſc.* it. *ſcarab. ſtercorar.* vel *aſell. contuſ. in ol. lil. alb.* vel *viol. coct.* præbent ol. expertiſſima contra hæmorrhoid. tumentes & dolentes. laudatur etiam *ol. nuc. expr.* in quo *aſell.* bullierint. it. *ol. nuc. perſic. ol. ovor. ol. bux. cum ol. lin.* v. g. ℞. *ol. ſem. lin. unc. s. ol. bux. ſcr. 1. M.* maximè laudatur *ung. de linar.* ex floribus ejus cum adipe porcina coct. addito *vitell. ov.* v. g. ℞. *ung. de linar. unc. 1. ol. hyoſc. expr. dr. 1. l. ij. M. l.* ℞. *ung. de linar. unc. 1. de liq. unc. s. ol. ov. maſt. à. dr. 1. s. M. applic. cum goſſyp.* it. linim. *ex bacc. herb. parid. in ol. cum modico vin. coct.* vel *ex ciner. ſuberis combuſt. cum ol. roſ. & vitell. ov.* prodeſt etiam *ung. roſ. popul. cum ol. roſ. viol. vitell. ov. &c.* it. *mucil. ſem. pſyl. cyd. aq. ſperm. ran. extr. cum ſacb. ſat. & camph.* præſertim in magnis inflammationibus. v. g. ℞. *mucilag. ſem. cyd. cum aq. ſperm. ran. extr. unc 1. ſp. vin. camph. ſach. ſat. à. dr. 1. s. M.* ℞. *mucilag. ſem. cyd. pſyl. à. unc. 1. ſacch. ſat. dr. 1. camph. gr. v. op. gr. iij. M.* in magis in inflammat. prodeſt ſolum *ſacch. ſat. in aq. roſ. ſol.* alij utuntur etiam alum. cum album ov. conquaſſ. fomenta etiam maximo in uſu ſunt, ſæpiúſque utiliora quàm unguenta. ex ijs eminet ſaccul. *Rueland.* etiam commendatus à *Lotticchio ex gland. contuſ.*

&

& fol. querc. in acet. decoct. alij *ex fl. cham. ver-*
aſc. ſambuc. linar. rad. alth. lil. alb. ſem. lin. fæ-
ug. hyoſc. &c. ſacculos parant *in lac.* vel *aq. co-*
uend. & applicand. ſorbaith. cum frequentiſſimo
ffectu miraculi inſtar uſus eſt catapl. ſeq. ℞. *por-*
orum cum tot. m. iv. mic. pan. lib. s. coq. in lact.
ap. ad putrilag. contuſ. in mort. adde ſub finem croc.
uſt. dr. s. l. q. ſ. ad intenſam flaved. alij etiam *add.*
l. roſ. & vitell. ov. Gruling. ſeq. pro arcano ha-
uit ℞. *ſicuum in mortar. ad pult. conſiſt. contuſ.*
l. 4. l. v. mell. roſ. unc. 1. s. l. ij. illin. parvo lint.
& applic. Aquapend. commendat catapl. *ex parie-*
ar. plant. & malv. in aq. decoct. cum ol. roſ. it.
audat *rad. porr.* vel *ſcrophul. ſub prun. cum ſtuppa*
madefact. decoct. & cum butyr. piſtat. idem præ-
ant *cep. ſub cin. coct. & cum butyr. ſubact.* in com-
nuni etiam uſu eſt *pulm. hædin.* ex anim. adhuc
alens parti affect. appoſitus. valet & *balſ. ſulf.*
am ad dolorem ſedandum, quam tumorem di-
cutiend. uti etiam ad hæmorrhoid. ulceratas, ad
uas etiam utile eſt *ol. ov. in mort. plumb. agitat.*
el *ol. roſ. cum ceruſ. lythargyr. cer. &c.*

V. Si nunquam fluere conſuetæ ſint hæmorr-
oides, nec ſpes ſit eas fluxuras, nec utile ſit,
anda opera ut exſiccentur adhibitis diggerenti-
us, & citra morſum ſiccantibus admixtis ſimul
olorem lenientibus: in hunc finem maximè ſpe-
ifica eſt *rad. ſcrophular.* autumno collecta ſ. lum-
is alligata, ut cutem attingat, ſ. mundat, & con-
uſ. *cum butyr. rec.* & per 15. dies in cellam re-
oſita, hinc ad ignem expreſſ. & illit. vel ſub-
ſtaantiam ejus ſiccam vel viridem, vel decoct. ejus

ſumendo, non minoris uſûs eſt *craſſula muj. ſ. ſedum teleph.* it. *chelid. Wedel.* multis experimentis probatiſſimum amuletum eſſe ait *rad. fabar. rec.* dorſo intra ſcapulas appenſam. ſimul enim ac tabeſcunt radices, marceſſcit quoque & evaneſcit omne tuberculum, aliàs etiam ad tumorem hæmorrhoidum diſcutiendum convenit fotus *ex alum. in vin. rub. decoct.* vel *ex aq. thermalibus*, vel *ex ſpong. ex aq. calc. viv. expr.* it. ſuffit. *ex tapſ. barb.* vel *ſcrophul.* vel *ex ſemperviv. maj. in vin. alb. decoct.* vel *ex lap. pyrit. in acet. extinct.*

Diæta victus ſit mediocris adhumidum inclinans & alvum lexans, unde cum cibis ſumantur paſſul. ſpinach. malv. blit. &c. vitatis aromatibus & acribus. vinum omnibus nocet ſ. apertione ſ. ſuppreſſione hæmorrhoid. laborantibus. alvus continuò laxa, & mollis ſervanda, nè fæces duræ in tranſitu dolorem augeant exhibitis in juſculo oleribus emollientibus vel *mann. caſſ. &c.* hinc à *River.* laudatur *infuſ. caſſ. cum ſyr. viol.* m. & v. ſumendum. v. g. ℞. *fol. lactuc. malv. bugl. à. mj. liq. paſſul. à. unc. s. fl. borrag. bugl. viol. à. p. ij. coq. in aq. com. ad lib. 1. in col. diſſolv. caſſ. rec. extr. ſyr. viol. à. unc. 1. M. col.*

LI-

LIBER VI.

De Affectibus Epatis, Lienis & Meſenterij.

Intemperies Epatis Calida.

NOM. *Intemperies Epatis calida* allzu hitzige Leber.

Deſin. Eſt ejuſdem à cauſis p. n. incaleſcentia.

Gen. & Subject. Morbus in intemperie epatis calida.

Differ. Alia *ſinè*: alia *cum materia.*

Cauſ. extern. Aër calidus, æſtuoſus, uſus ciborum calidorum acrium, aromat. vini meri, violenti animi, corporiſque motus, vigiliæ.

Sign. diagnoſt. Cibi faſtidium & præcipuè carnis, ſitis, alvus adſtricta, calor totius corporis præcipuè autem in volis manuum & plantis pedum maximè à paſtu, macies corporis, facies icterica, læſio à calidis & juvamen à frigidis. ſi ſit cum materia, adeſt vomitus vel diarrhæa bilioſa, oris amarities, urina flava & plerumque febris.

Indicat. Sunt intemperiem contrarijs alterare, materiam pituitoſam ſi opus, evacuare, partémque affectam roborare.

Curat. fit I. V. ſecando cæteris paribus, cùm tantum ſit caloris, quantum ſanguinis.

II. Evacuando bilem *infuſ. ſenn. rhab. tamar. cum ſyr. roſ. de cich. cum rhab. el. de tamar. de ſucc. roſ. &c.* vel apozemate bilem præparante & evacuante.

III. Refrigerantibus epaticis utendum, ex quibus inter interna excellunt *cich. ſ. aſſumptum in juſcul. vel acetar. ſ. decoct. cum paſſ.* it. decoct. *rad. acetoſ. tarax. gram. ſcorz. &c.* quàm maximè utilis *tinct. roſ. viol. bellid.* it. *tinct. ſant. rub.* epar. ſimul mirè confortans. vid. *ſorbaith.* optimum etiam *ſer. lact.* vel cum *acet.* vel *ſucc. lim.* vel *cum crem. tart. aut tamarind. confect.* vel in quo ebullierint *acetoſ. lactuc. endiv. portul. &c.* vel etiam ipſum *lac. caprin.* vel *aſinin.* præſertim ſi corpus ſimul fuerit emaciatum & conſumptum. convenientiſſimus etiam uſus *acidul.* ſi obſtructiones ſimul adfuerint *River.* commendat decoct. *chin cum ſucc. lim. parat.* proſunt etiam *tinct. corall. cum ſucc. lim. parat. rob. cinosbat. tabell. triaſant. ſang. cich. & chamæd.* vid. *River. juſcul. medicata ex agrim endiv. cich. acetoſ. coct. cum pull. gallin.* addito *ſal. prunell.* vel *gutt aliquot ſp. vitr.* exhibetur etiam *pulv. epat. rub. ſal. cich. aut abſint. vitriolat.* vel *nitrat. ebur. ſ. ig. pp.* it. *julep. alexandrin.* v. g. ℞. *aq. font. lib. 1. aq. roſ. ſucc. lim. ſacch. alb. ā. unc. iv. coq. lento igne, dum deſpumaverint.* vel *ex aq. endiv. cich. portul. epat. frig. minſ. cum vin. gran. ſyr. acetoſ. cit. & ſp. vitr. ſ. q.*

IV. Inter extrinſeca eſt *baln. aq. tep.* vel *hordeat.* quod frequenter uſurpatum totum corpus refri-

refrigerat & humectat, & quidem multo potentius & utilius, quàm quodvis aliud remedium præſertim in emaciatis. Item Epithem. v. g. ℞. *aq. endiv. roſ. nymph. portul. acetoſ. a. unc.* I. *s. acet. roſ. unc.* I. *ſpec. diarrhod. abb. diatrionſant. à. dr. s. pulv. roſ. ſant. rub. à. ſcr.* I. *M.* item *ung. roſ. refrig. gal. cerat. ſantal.* v. g. ℞. *cerat. ſant. unc.* I. *ſucc. cich. rec. extr. unc. ij. bull. ad ſucc. conſumpt. add. ol. ros. de capp. à. unc. s. acet. ros. dr. ij. M.* prodeſt etiam *geſtatio laminæ plumbeæ.*

Diæta aër ſit temperat. vel frigid. vitetur calid. loca æſtuoſa, radij ſolares. it. uſus *fructuum crud. aromat. dulcium.* conveniunt *juſcul. hordeac. avenac. juſcul. pull. alterata endiv. cich. acetoſ. portul.* it. *capon. pull. gallin. avicul. &c.* potus ſit *cereviſ.* tenuis, vel *vinum lymphat.* vel *tinct. roſ. ſp. vitr. acific.* vel decoct. *hord. liq.* vel addita ſimul *rad. gram. acetoſ. cum ſyr. de lim.* addito ſi potentiùs refrigerandum *ſal. prun. & ſp. ſulf.* vel *vitr. ſ. q.* optima etiam *ſeq. ptiſan. ſicc.* ℞. *pulv. glych. unc. iv. ſem. aniſ. coriand. à. unc. ij. cinam. unc.* I. *ſacch. Chryſtall. unc. vj. M. f. pulv. pro lib. xvj. aq. quæ per manicam ſuper pulv. toties traijcitur donec ejus virtutem attraxerit.* in paſtu primus hauſtus ſit *aq. frig.* ſomnus & quies ſint moderata, vitentur ira, ven. vigil. exerc. immodica.

Inflammatio, abſceſſus & ulcus epatis, lienis & meſenterij.

NOm. *Inflammatio epatis* (*in ſpecie Epatitis dicta*) *lienis & meſenterij* Entzündung oder Apoſtem der Leber/ deß Miltz und Kräß. *ulcus* ein Geſchwär.

Defin. Eſt partium harum à ſanguine p. n. in ſubſtantiam ſ. parenchyma earum effuſo, ſtagnante & putreſcente intumeſcentia.

Ulcus eſt partium harum exulceratio facta ſ. ab humore acri erodente ſ. quod frequentiùs ex rupto abſceſſu ſequente inflammationem.

Gen. Inflam. eſt morbus in intemperie cùm aucta magnitudine. Ulcus ſolutæ unitatis cum diminuta magnitudine.

Subject. Epat. lien. & meſenterium.

Differ. Alia eſt inflam. epatis in parte ejus *gibba*: alia *in cava*: alia magìs *eryſipelatoſa*; alia *phlegmonoſa*.

Cauſ. extern. Nimia corporis calefactio à fervore ſolis, baln. exercit. immodicis, uſu meri, aromar. hauſta à calore frigida, ictus, caſus, contuſio, ſtrictura veſtium, applicatio calidorum vel cucurbit. &c. Meſenterij inflammat. ſpecialiter quandóque ſequitur dyſenteriam malè curatam vel herniam eodem ſimul in ſcrotum deſcendente ſubinde etiam ex metaſtaſi ſequitur febres ardentes.

Sign. diagnoſt. Inflammat. epatir affligit cum gravitate dextri hypochond. ac ſenſu doloris ob-

uſo & tenſivo, tuſſi ſicca, difficult. ſpirandi, feb-
re continua plùs minùs acuta, decubitu faciliori
ſupino: difficiliori ad latera, ſi pars cava affici-
tur, ſingultus frequens oboritur. vomitus mate-
riæ bilioſæ, interdum etiam diarrhæa adeſt, do-
lores ventris etiam concurrunt colicam mentien-
tes. ſi gibba, acris eſt dolor circa cordis foveam,
dolor ex preſſura exacerbatur, tumor apparet ma-
nifeſtior, partes ad jugulum dextrum deorſum
trahi videntur, tuſſis & reſpiratio difficilis magìs
urgent. &c. diſtinguitur à pleuritide coſtarum
notharum dextri hypochondrij, quod in hac do-
lor punctorius longè acutior, tuſſis vehementior
& ferè humida, pulſúſque durus, qui in epatitide
undoſus. ab inflammat. muſculor, abdominis di-
ſtinguitur, quòd in hac dolor pulſatorius perci-
piatur, tumor circumſcriptus, nec adeò profundè
ſitus, ut cutis ſupra tumorem non ſinè dolore
contrectetur, extuberantia quoque major ſenſibi-
lis, nec color faciei immutetur. Inflammat. lie-
nis infeſtat cum febre continua, dolore & tumo-
re ſiniſtri hypoch. pulſatione ob copioſas arterias
& ſpirandi difficult. Inflammat. meſenterij infe-
ſtat febre continuâ lentâ, quæ circa veſperam e-
xacerbatur, ſi profundum meſenterij ſit inflamma-
tum, ſubinde febre plùs minùs acutâ & non ra-
rò ſemitertianâ: ſi inflammat. ſit circa partes ex-
teriores, ubi reliquis abdominis viſceribus con-
jungitur, adeſt tenſio, gravitas ac pondus ſub-
tus ventric. ſubinde adſunt egeſtiones chyloſæ,
ſubinde alvus ſuppreſſa cum dolore ventris &
lumborum, abſceſſus hi dolentes habentur ſub-

inde pro uterinis, colicis aut nephriticis ſymptomatibus, cùm nauſea & vomitus etiam ſubinde accedant.

Ulcus harum partium cognoſcitur ex dolore earum ulceroſo, excretionibus purulentis, & cruentis, faſtidio carnis, atrophia, accedente febre lenta ſæpiùs in hecticam deſinente.

Prognoſt. Hepatis inflammat. malum periculoſum & plerumque lethale: gravior quæ in gibba, quàm quæ in cava ejus parte. ſingultus ſuperveniens epati inflammato malus *teſte Hip. 5. aph. 58. & 7. aph. 17.* ſi dies 21. excedat & febris perduret, in ſuppurationem abit. alvi fluxus niſi criticus, ferè lethalis. malum ſi comitetur febris ardens. Ulcus epatis niſi ſuperficiale & leve fuerit, vix curatur, accerſens plerúmque hecticam. Lienis inflam. minùs periculoſa eſt, quàm epatis facileque in ſcirrhum degenerat. bona eſt hæmorrhagia naris ſiniſtræ, vel alvi fluxus criticè accidens. Inflammatio meſenterij aut ſuppurando in abſceſſus abit, ſed lentè & tardè, aut in ſcirrhum. ſi pus per alvum erumpat, meliùs: ſi in cavum abddominis vel membra vicina inficit, ut gangrænam concipiant vel acredine corrodit.

Indicat. Ut in alijs inflam. & ulceribus.

Curat. fit I. Præmiſ. clyſt. *ex decoct. emoll. cum m. 1. hord. in ſer. lact. fact. cum caſſ. mell. viol. mercurial. &c.* ſecando V. ex brach. dextro, ſi epar: ex ſiniſtro vel etiam ſalvatellam. ſi lien inflammatus, hinc etiam ex pede. apertio hæmorrhoid. quoque utilis.

II. Purgantia quælibet exulent, niſi in declinatione morbi uti & vomitor.

III. Exhibenda intrinſecùs diaphoretica ſanguinem ſtagnantem reſolventia ùt *mixt. ſim. antim. diaph. dens apr. fl. ſulf. bezoart. jov.* quibus in febricula lenta ſocianda *ocul. canc. antibect. pot cum pauco ſal. armon.* it. alterantia & refrig. ùt emulſ. vel julep. *ex aq. endiv. cich. acetoſ. portul. cum ſucc. acetoſ. ſyr. viol. gran. dulc. & ſp. vitr.* abſtinendum à nimiš dulcibus & epar inflantibus.

IV. Extrinſecùs conveniunt Epithem. diſcutientia & ardorem compeſcentia calidè tamen applicāda *ex ſp. vin. blandè camphorato* cum lint. multiplic. applicat. l. ℞. *aq. nymph. plant. hyoſc. à. unc. 1. nit. depur. unc. s. camph. in ſp. vin. ſol. gr. xv. M.* alij utuntur *ſacch. ſat. in aq. ſol. ſal. Foreſt.* ſeq. fot. commendat. ℞. *fl. cham. melil. roſ. rub. à. pj. ſem. aniſ. fæn. lin. à. dr 1. s. ſant. rub. dr. 1. coq. in aq. ſ. q. col. add acet. opt. unc. 1. aq. endiv. unc. s.* alij ſeq. utuntur ℞. *herb. agrim. cich. fl. roſ. à. miij. coq. in ſ. q. aq. in col. lib. 1. diſſolv. acet. roſ. unc. ij. troch. de camph. dr. ij. ſant. rub. pulv. dr. s. M.* alij epar inungunt *ung. ſant. cum ol. roſ. viol. abſint.* alij applicant oxyrrhodinum *ex ol. nymph. roſ. cum aq. roſ. & acet. &c.*

V. Ad ſuppurationem vergens inflammat. adjuvanda ſumpto *lact. aſinin. cum ſach.* vel *decoct. paſſ. fic. dactyl. &c.* extrinſecùs catapl. emoll. & diſcut. applic. *ex rad. alth. lil. alb. malv. fic. paſſul. ſem. lin. fænug. fl. cham. melil. coct. in hydromel. cum croc.* pus factum dignoſcitur ſi dolor, febris & reliqua ſymptomata miteſcant, vires tamen debilio-

biliores relinquantur cum pulſu frequenti, languido & interdum animi deliquio. rupto abſceſſu evacuatio puris, quo natura vergit, adjuvanda, & quidem ſi per alvum *clyſt. abſtergent.* vel *hydromelite medicato.* ſi per urinam *oxymel. diuretico.* vel *ſer lact. plùs minùs medicato.* vel emulſ. *ſem. mel. viol.* vel *decoct. rad. ap. petroſel. agrim. bacc. junip. cum hydromel.* ſi per vomitum attemperantibus, pinguibus ùt *juſcul. ping. cereviſ. butyrat. ol. amygd. d. &c.*

VI. Pro ulcere mundificando & conſolidando conducunt *pilul. de thereb.* it. *thereb. cyp. vitell. ov. diſſ.* it. *balſ. ſulf. thereb. aut ſuccinat.* nî febris intenſior obſteterit. it. *bals. peruv. in juſcul. calid.* vel *ov. ſorbil. aſſumpt.* it. pot. & decoct. vulnerat. *ex agrim. hyper. perſicar. &c. decoct. lig. ſanct. & ſaſaph.* in principio rupti abſceſſûs optimè convenit. it. *decoct. rad. chin. cum paſſ. & liq. ser. lact.* quoque egregium eſt abſterſivum ulcerum internorum vi nitroſitatis ſuæ, ídque vel ſolum vel incoctis vulnerarijs. hiſce ſubinde etiam blandiora *martialia* præſertim in forma liquida ſocianda, hinc *Thoner.* in abſceſſu meſenterij *acidul.* cum fructu uſus fuit, neque etiam negligendum *rhab.* tam pro ſcopo abſterſivo, quam adſtrictorio & quaſi vulnerario.

Diæta ſit tenuis *ex crem. hord. aven. panatell. juſcul. pull. gallin. alterat. endiv. cich. acetos. &c.* potus ſit decoct. *rad. cich. cum nit. & ſach.* vel *emulſ. ſem. mel.* vel *decoct. hord. rad. gram. cich. liq. cum syr viol. capill. ven. & sal. prun.*

Ob-

Obſtructio epatis, lienis & meſenterij.

NOm. *Obſtructio ſ. oppilatio epatis, lienis & meſenterij* Verſtopffung der Leber/ Miltz und Kröß-Adern.

Defin. Eſt anguſtia pororum, canaliculorum ac vaſorum harum partium dependens à materia cavitatem earum implere.

Gen. Morbus organicus in via p. n. coangu-ſtata.

Subject. Prædictæ partes utpote ob vaſorum copiam, anguſtiam & meandros, ſuccorúmque continuo permeantium craſſitiem & cruditatem frequentem obſtructionibus maximè obnoxiæ.

Differ. Alia *recens:* alia *inveterata:* alia *in cava:* alia *in gibba* epatis parte.

Cauſ. intern. Utplurimùm humor craſſus, viſcidus ac lentus; ſubinde etiam flatus craſſus, ſubinde alij humores quantitate vel qualitate peccantes.

Cauſ. extern. Alimenta craſſa, cruda, mucilaginoſa, pituitoſa, ſacharata, mellea, olera, fructus, adſtringentia, vina craſſa, dulcia, exercitium à cibo, vita ſedentaria &c.

Sig. diagnoſt. Si ſit in epate vel liene obſtructio, adeſt ſenſus gravitatis in dextro vel ſiniſtro hypochondrio, dolor etiam obtuſus plùs minùs tenſivus, qui ab aſſumpto etiam cibo leviſſimo & pauco exaſperatur, ità ut gravitas illa ab *Hip. ſatietas hypochondrior.* dicta augeatur, quandoque tumor eorum vel ſaltèm tenſio & renitentia perci-

cipitur, adeſt difficilis reſpiratio præſertim in acclivi aſcenſu vel concitatiori ambulatione, tuſſis ſicca, urina cruda, paucior, color faciei in epaticis pallidus, & ad vitioſam flavedinem inclinans: in ſpleneticis obſcurus, lividus & quaſi plumbeus. ſi in meſenterio ſit obſtructio, adeſt tenſio, renitentia & tumor mollis in medio ventre ac regione umbilicali, excreta alvi liquida ſubinde varia, dolor obſcurus, interdum plùs minùs gravitativus in profundo abdominis perceptibilis: ſubinde acutiſſimus in dorſo, ſi flatus juncti, tandem ægri ſucceſſivè emaciari videntur, nec nisì, ubi longiùs proceſſit malum, tactu tumor renitens percipitur.

Prognoſt. Obſtructio recens facilè, inveterata difficulter curatur inferens humorum putredines, febres intermittent. hypochondriacam, inflat. alvi fluxus varios ac diuturnos, colicam, icterum, aſthma, cachexiam, hydropem, ſcirrhum, tabem &c. ut adeò *Avicen.* obſtructionem appellet matrem ægritudinum & præcipuè chronicarum. RR. obſtructiones potiùs productum alterius cauſæ, quàm producens eſſe volunt: eas igitur ùt & omnes affectus chronicos deducunt ex cruditate acida accedente quandoque bile vel pauciore vel inertiore, hinc ametria chyli, diſcraſia ſanguinis ac partium nervoſarum multiplices doloroſi affectus, neque adeò ijs ita frequentes ſunt obſtructiones præſertim in vaſis ſanguiferis, cùm neceſſariò aliàs ex humorum circulandorum motu impedito pars magìs intumeſcere, vel liquoris ſtagnantis coacervatio & tandem ruptis vaſis in loca vicina

effu-

ffuſio ſequi deberet. quibus lien intumeſcit *teſte Hip.* his totum corpus contabeſcit, vel quia ſanuis minùs defæcatus ad alendum ineptus, vel alor excrementorum copia obrutus.

Indicat. Sunt obſtructiones aperire, cauſas eoum tollere, materiam incidendo, attenuando, deergendo, acidum corrigendo, evacuando, partéſue affectas roborare.

Curat, fit I. Præmiſ. clyſt. vel lenit. inſtituen-o V.S. ex pede in ſuppreſſis menſibus; ex brach. n plethora vel febre præſente. hæmorrhoid. aertio maximè etiam prodeſt in earum ſuppreſone. in cauſa valde frigida omittendo V.S.

II. Diggeſtiva & præparant, exhibenda *ex rem. tart. cryſt. tart. tart. vitr.* &c. v. g. ℞. *tart. itriol. ſcr.* 1. *s. fæcul. aron. bryon. à. ſcr.* 1. *ſal. taariſc. ſcr. s. M. f. pulv. divid. in* 3. *p. æq.* l. ℞. *rem. tart. dr.* 1. *chryſt. tart. dr.* 1. *s. ſal. abſint. ſcoopend. tamariſc. à. ſcr.* 1. *ol. mac. ſcr. s. M. f. pulv. etur cuſp. cuetell. ex brod. carn. cum decoct. rad. etroſell. agrim. hyſſop. capill. ven. &c.*

III. Denuo evacuandum vel vomitorio vel purantibus: ex his præſtant. *infuſ. ſenn. ad. dr. ij. n aq. frig. unc. viij. cum ſcr.* 1. *l. dr. s. ſal. tart. & ut. xv. ſp. ſulph.* quod medicamentum ad mulos dies continuatum omnem obſtructionem ſolit, adeo ut *River.* non raro quartanas contumaes hujus remedio uſu per 15. dies continuato radicitus curatas viderit. præſtat etiam *Rhabarb.* quod aliàs anima epatis dicitur, exhibendo illud vel in infuſ. dum unc. s. frigidè infund. groſſe pulveriſat. in lib. iv. aq. font. l. ℞. *rhab. el. dr. iij.*

cort.

cort. arant. dr. 1. inciſ. & nod. incluſ. infund. in aq. cich. & vin. alb. à. lib. s. col. dentur unc. iv. vel in *Bocchet*, quod pueris & infantibus utiliſſimum pro potu ordinario ℞. *aq. font. menſ. ij. ebull. per med. quadrantem horæ. inf. rhab. dr. 1. ſant. cit. dr. s. ſacch. parum & pauxill. cinam. pro gratia ſaporis col.* vel in ſubſtant. in pulv. vel Elect. ſumendo *unc. 1. pulp. paſſul. & dr. 1. rhab.* de quo bis in die ſumitur quant. nuc. jugl. optimi etiam ſunt nodul. laxat. v. g. ℞. *rad. gram. cich. bugl. à. dr. ij. l. aſparag. fænic. rad. s. aper. &c. polypod. q. dr. iij. herb cuſcut. ling. cerv. adiant. agrim. à. m. s. fol. ſenn. ſ. unc. ij. rhab. fib. elleb. nig. à. unc. s. agar. troch. dr. vj. cinam. acut. dr. 1. ſem. anis. fænic. cit. à. ſcr. ij. crem. tart. dr. ij. M. inciſ. ad nodul. pro menſ. 1. s. vin. alb. & mens. 1. aq. font.* laudantur etiam in obſtructionibus pilul. ex gummat. ut *pil. tart. querc. de ammon. ejusdem l de galb. ſylv.* l. ℞. *maſſ. pilul. tart. Schröd. ſcr. 1. extr. chelid. m. gent. pulv. ſyr. à. gr. v. malax. cum ſ. q. ſyr. de eupator. f. pil. N. ix.* l. ℞. *extr. elleb. nig. mercur. dulc. à. gr. xv. ſcam. ſulph. gr. iij. M. f. pilul.* utiles etiam ſunt pilulæ quædam uſuales quavis ſeptimanâ repetendæ. ſic aliqui ſequentes commendant ℞. *gumm. ammon. in acet. ſquill. diſſ. dr. iij. ſp. hier. pic. dr. 1. s. aloes crud. ſcr. iv. myrrh. ſcr. 1. croc. gr. vj. cum ſ. q. ſyr. de abſint. M. f. maſſ. pil. cujus doſ. a. ſcr. s. ad. 1.*

IV. Veniendum ad deobſtruentia, quæ continuanda uſque dum dolor remittat; & hypochon-

dria

lria fiant leviora : exhibentur longiſſimè à cibo n forma magìs liquida, ſintque ſimul appropria-a & leniter adſtringentia cavendo à dulcibus : in-er hæc præſtantiſſimus eſt *chalybs*, qui licèt per e adſtringat, per accidens tamen aperit, abſor-endo acida ratione texturæ ſuæ terreſtris & cum nis in concretum vitriolicum abſterſivum abeun-lo. in hujus uſu nota 1. *chalybis* præparationem uò ſimpliciorem, eò meliorem eſſe. 2. Corpus riùs debere eſſe per univerſalia diſpoſitum & ræparatum. 3. Fæces nigras excretas ſignum ſſe chalybis ritè operantis. 4. Poſt ejus aſſump-ionem deambulatione per 1. vel 2. horas corpus xercendum capiendo poſtmodum *juſcul. gall. in uo rad. aperit. & paſſ.* bullierint. 5. Tertiò vel uarto quoque die clyſt. injiciendum vel leniti-um aut pilul. aloëticas ſumendas. 6. Chalybis uſam commodiſſimè inſtitui vere & autumno, ámque nunc 15. nunc 30. diebus continuandam ſſe. 7. In complexionibus humidioribus eum lari poſſe magìs in forma ſicca ùt *pulv. elect. pi-ul.* &c. in ſiccioribus verò, & quorum ſtomachus enſibilior in forma humida ùt *vin. tinct. eſſ. &c.* umi igitur poteſt vel in forma pulv. ùt v. g. *li. nat. mart. crud. ad ſcr. s.* ſæpiùs ingeſta l. ℞. *li-nat. mart. p. 1. caſſ. liq. p. iij. ſacch. p. iv. M. f. ulv. cujus ſcr. 1. l. s. detur bis quottidie* l. ℞. *pulv. acbect querc. dr. s. detur quottidie m. per dieęs 15. x brod. ac tertio die hora 4. pomerid. magnitud. aſtan. de ſeq. el.* ℞. *rob. ebul. unc. ij. s. diagrid. cr. ij. s. cum ſ. q. ſyr. viol f. elect. moll l. ſeq. pulv.* ℞. *chalyb. cum acet. p.p. unc. 1. s. caſſ. liq. opt. fæ-*

cul. aron. chryſt. tart. à. dr. ij. ol. charyoph. gut. xx. cinam. gut. vij. ſacch. roſ. tab. dr. vj. M. f. pulv. doſ. dr. 1. ex brod. deambul. deſuper leniter per horam ac 6. die l. 7. ſumendo lenit. l. ℞. *chalyb. cum acet. p.p. dr. vj. ſal. abſint. card. b. nit. pp. à. ſcr. 1. fæcul. aron. dr. 1. ocul. canc. p.p. ſcr. iv. chryſt. tart. unc. s. charyoph. ſcr. iv. M. f. pulv. detur cum pond. plumb. dr.* 1. in forma *tabell.* ℞. *chalyb. cum ſulph. p.p. l. pulv. cachect. querc. unc. s. conf. alk. dr. ij. amb. griſ. ſcr. 1. ſacch. in aq. roſ. & namph. diſſol. unc. iv. f. tabell. cap. dr. ij. m.* l. ℞. *chalyb. cum acet. cum ſulph. p.p. à. unc. s. caſſ. lig. ſcr. iv. mac. ſcr. ij. charyoph. ſcr. 1. croc. ſcr. s. ſacch. in aq. cinam. ſol. unc. iij. f. conf. in morſell. N. viij. capiat. unam.* in forma *Elect.* ℞. *limat. chalyb. acet. p.p. unc. vj. cinam. nuc. moſch. à. dr. iij. rhab. dr. ij. ſpec. arom. roſ. dr. vj. mell. opt. ſacch. alb. à. lib. 1. unc. 1. cum lento igne f. el. dos. unc. s. hor. anteprand. ſuperbibendo l. 2. cochl. vin. malv. l. abſint.* l. ℞. *conf. fl. tamariſc. capill. ven. à. unc. 1. s. cond. rad. ennul. dr. vj. chalyb. cum ſulph. p.p. dr. vj. ſal. tamariſc. dr. 1. ſp. vitr. ſcr. s. cum ſyr. de cort. cit. f. opiat. dos. dr. ij.* in forma *pilul.* ℞. *limat. mart. gr. viij. cum ſ. q. extr. abſint. M. f. pilul. N. vj. ſumantur ſummo manè & repetantur hora 4. l. 5. pomerid. per dies 30. ſuperbib. hauſt. vin. abſint. l. malv. hæ pilul.*

in omnibus morbis chronicis ac præſertim hyſteri-
cis expertiſsima l. ℞. chalyb. cum ſulph. p.p. unc.
s. alo. ſenn. agar. trochiſc. rhab. à dr. 1. ſpec. di-
arrh. abb. dr. s. croc. ſcr. s. cum ſ. q. syr. ros. sol.
M. f. maſſ. pil. de cujus dr. 1. f. pil. N. xiij. ſuman-
tur m. quottidie per dies 15. in forma vin. ℞.
ſpum. chalyb. dr. 1. diſſolv. in vin. alb. unc. ij. M.
& ſic deinceps ℞. croc. mart. aperit. unc. iij. ſpec.
arom. charyoph. dr. ij. dentur ad ſaccul. ex ſind.
alb. pro menſ. ij. vin. alb. vet. ſtent per 2. dies. l.
℞. chalyb. p.p. unc. 1. pulv. charyoph. dr. s. mac.
dr. 1. f. ſaccul. oblong. inſtar. digiti, affund. vin.
mens. ij. & ſemper quantum bibitur, tantum re-
affundatur l. ℞. chalyb. cum ſulph. p.p. unc. 1. en-
nul. camp. cort. tamariſc. à. unc. s. ſenn. unc. iij.
Epithym. unc. 1. fæcul. cinam. byron. à. dr. ij tria-
ſant. dr. 1. s. aq. agrim. vin. alb. à. lib. 1. inf. per
trid. in B. M. de col. ſum. unc. iv 3. hor. antepaſt.
vulgo uſurpatur infus. limat. chalyb. fact. in vin.
alb. cum multa aq. permixt. pro potu ordinario
per 2. l. 3. mens. continuand. quo ſolo remedio te-
ſte River. quàm plurimæ virgines à Chloroſi libe-
rantur potiùs adhuc operatur vin. hoc, ſi præter
potum ordinarium meracum m. ſumatur ad unc.
iij. in forma tinct. mart. à gut. xv. ad dr. 1. de-
tur ex brod. aperient. ratione chalybis præſtantes
etiam in hoc affectu ſunt acidul, it. maximè in ob-

ſtructionibus conducunt *mixt. ſ. ſp. aperit. penot. tinct. aperit. mæb. ſp. ſal. armon.* v. g. ℞. *ſp. ſal. ſp. tart. à. ſcr. ij. elix. vit. Matth. p. p. à. ſcr. 1. M. doſ. gut. xv. m. & v. ex brod.* ℞. *elix. prop. p. ſcr. ij. ſp. ſal. ſp. tart. aperit. penot. ſal. armon. à ſcr.* 1. *M.* it. remedia *ex tart.* parat. ùt *crem. cryſt. ſal. ſp. & tinct. tart.* it. *ex vitr.* ùt *ſp. ejus in apozemat. & ſyr.* &c.

V. Epar roborandum *tinct. ſant. elix. prop. p. eſſ. abſint.* elect. v. g. ℞. *conſ. abſint. capill. ven. fl. tamariſc. à. unc.* 1. *condit. ennul. cort. cit. à unc. s. myrob. cond. N.* 1. *nuc. moſch. cond. dr. iij. conſ. alk. dr. ij. ſpec. diarrh. abb. dr.* 1. *ſal. abſint. tamariſc. à. ſcr. ij. croc. ſcr.* 1. *amb. griſ. ſcr. s. cum ſyr. de cart. cit. f. op.*

VI. Inter extrinſeca convenire *balnea tepid. incoctis emoll. & aperient.* it. *foment. cum ſpong. ex decoct.* v. g. *rad. alth. byron. à. unc. iij. herb. attripl. verbaſc. malv. à. mj. agrim. m. s. ſem. lin. fænug. à. unc. s. fl. malv. arbor. rub, ros. rub. à. pij. ſant. rub. unc. s. coq. ex ſ. q. aq.* hinc fiat inunct. v. g. ℞. *ung. deopil. carm. à. unc.* 1. *s. ol. deſt. charyoph. gut. v. mac. gut. iij. lig. rhod. gut. ij. M.* l. ℞. *ol. capp. amygd. am. à. unc.* 1. *s. tart. dr.* 1. *gumm. ammon. bdel. in acet. ſquill. diſſol. à. dr. vj. cer. par. M.* hinc applicari poteſt *empl. de cicut. de ammon.* l. ℞. *maſſ. cerat. de cicut. ſantal. à. unc.* 1. *malax. cum ſ. q. ol. lib. alb. M. f. maſſ. moll. epati applicanda & ſæpiùs renovanda* plura topica vid. infra de ſcirrh.

Diæta aër ſit purior, calidior, ſiccior vel temperatus in cauſa calida. vitetur frigid. auſt. pulvioſ. ventoſ. cibi ſint coctu faciles ut *carn. vitul. hæd. pull. gall. cap.* vitentur *lacticin. legum, ping. farinacea, fruct. hor. mellita, dulcia &c.* potus ſit *vin. alb. tenue* vel *cereviſ. tenuis l. vin. infuſ. lim. chalyb. cum cinam.* in cauſa calida decoct. *cich. cum paſſ. & pauco cinam.* convenit etiam moderata corporis exercitatio ante cibum, ſervetur quies abſque ſomno diurno, alvus ſit laxa.

Inflatio Epatis & lienis.

NOm. Inflatio Epatis & lienis **Auffblähung der Leber und deß Miltz.**

Defin. &c. Eſt partium harum à flatu craſſo ſub tunica earum contento inflatio ac intumeſcentia affligens cum tumore dextri vel ſiniſtri hypochondrij ad compreſſionem nonnihil cedente ac murmur excitante, dolore aliquo per intervalla diſtendente ſinè gravitatis ac ponderis ſenſu, ac ſinè coloris mutatione in facie.

Curat. fit I. Præmiſ. univerſal, ùt in obſtruct. & præcipuè clyſt. carmin. v.g. ℞. *decoct. carmin. lib. 1. ol. cham. laur. à. unc. s deſt. cumin. carv. à. dr. ij. el. diaphær. unc. 1. mell. anthoſ. unc. iv. ſal. commun. pj. M.* topicis ùt inunct. v.g. ℞. *ol. cham. laur. capp. abſint. à. dr. ij. ung. carmin. minſ. unc. 1. cerat. de cicut. unc. s. M. ad ig.* prodeſt etiam *empl. de bacc. laur. de cicut. ſorbaith.* in dolore lienis quandoque confecit ſaccul. ex verbena viridi inciſ. & contuſ. cum farin. hord. & album ov. mixt.

quem lieni applicavit quique msgnam quantitatem humoris cruenti extraxit, ut lintea vel decies multiplicata penetraverit. non autem videtur juxta ipſum ordinaria iſtius mixturæ tinctura cùm non ſemper, nec in alio loco, quàm liene hunc affectum producat. huc quoque ſpectat *cucurb. ſicc.* regioni harum partium applicata. plura vid. de inflat. ſtom. colic. & tympanitide.

Icterus.

NOm. *Icterus, cachexia icterica, aurigo, auriginoſa perfuſio galbulus, arquatus ſ. arcuatus, morbus regius.* Die Gelb-Sucht.

Defin. Eſt color totius corporis p. n. flavus, ſubviridis vel ex flavo niger ab excrementitij & vitioſi humoris ejuſdem coloris in cutem effuſione exortus.

Gen. Eſt ſymptoma viſibilis qualitatis mutatæ.

Subject. adæquat. Eſt corporis habitus cutis nempe ac præcipuè album oculi, ungues, labia &c. ſubinde etiam partes internæ ab icterica tinctura haud immunes ſunt. ſerum in ictericis non tantùm poſt V. S. flaviſſimum conſpicitur, ſed etiam excitatis veſicis intensè croceus liquor elicitur.

Subject. principal. Eſt epar cum veſicula fellis ac poro choledocho.

Differ. Alius eſt *rrcens:* alius *inveteratus:* alius *primarius:* alius *ſecundarius* ſ. ſuperveniens febribus tam continuis quàm intermittent. chronicis ſivè ſit *criticus* accidens die critico prægreſſis ſig-

nis

nis coctionis, ſive *ſymptomaticus*: alius *flavus*: alius *niger* die ſchwartze Gelb-Sucht/ quando flavedo nunc ad viriditatem, nunc ad cæruleitatem, nunc ad obſcurum livorem inclinat. hic juxta AA. oritur ab effuſione humoris melancholici ex liene vel obſtructo vel imbellici non attrahente: juxta RR. autem probabilius à flavo quo ad cauſam non differt, nisì quòd in hoc bilis magìs corrupta, vitriolica & fixior ex mixtione acidi auſteri primarum viarum ſ. ſtomachalis ſ. pancreatici, cùm bilis ab inſtillatis acidis ad virorem inclinet.

Cauſ. intern. Eſt vel bilis ex nidore p. n. vitio primæ digeſtionis ex fermento vitioſo acido-auſtero genita in ventriculo, hincque M. S. inquinans, ùt in febribus. vel bilis Epatis naturalis aut vitiata à prædicto acido auſtero texturam ejus immutante, eámque plùs minùs inſpiſſante, & quandoque in calculos coagulante, ut nec debitè in epate ſecerni, vel ſecreta excerni poſſit: hinc in graviori & pertinaciori ictero ſpiſſior ac tenacior bilis ſubinde inventa fuit, vel diſtributio ejus læſa à meauum biliariorum anguſtia ſ. ab obſtructione à pituita vel bile craſſa, vel calculo ſ. à compreſſione per tumores ſ. quandoque à ſpaſmodica contractione veſiculæ fellis in doloribus colicis, hyſtericis &c.

Cauſ. diſpoſ. Temperamentum calidum & ſiccum bilis ferax, ætas adoleſcentiæ & juvenilis licèt & pueris malum non ſit inuſitatum. præ cæteris calculoſi maximè diſpoſiti ſunt

Cauſ. extern. Aër calidior & ſiccior, fruct. hor. lac. corrupt. piſces corrupti, dulcia, ira, triſtitia,

abuſus ſp. vin. ſuppreſſ. menſ. morſus animalium venenatorum & venena aſſumpta ſanguinem fermenti inſtar in humorem flavum corrumpentia.

Sign. diagnoſt. Totius corporis flavedo, citrinitas aut pallens viriditas etiam in albo oculi conſpicua, dolor compreſſivus præcordiorum & ſtomachi, laſſitudo & pruritus totius corporis, urina paſſea, craſſa, lixivialis cereviſiæ inſtar vel ex flavo & rubro nigricans & rutilans lintea immerſa croceo colore tingens, amaritudo oris præſertim in confirmato, aut varius oris ſapor cum ſiti ùtplurimùm clamoſa, alvus nunc fluida eſt diarrheæ bilioſæ inſtar, nunc ſæpiùs pertinaciter clauſa excrementis albicantibus prodeuntibus, in aliquibus adeſt dolor hypochondrij dextri obtuſus in profundo perceptibilis ſubinde cum duritie, quandoque adſunt etiam ſingultus, vomitus bilioſus, dolor capitis &c.

Prognoſt. Icterus qui ſequitur vitium epatis quoddam confirmatum, vel ſcirrhum, ferè lethalis eſſe ſolet & nunc immediatè, nunc mediatè hydropis nempe interventu jugulat. Icterus qualiscunque ſi in confirmationem & diuturnitatem abeat, periculoſus eſt. *Hip. 6. aph. 42.* ait: *Regio morbo laborantibus jecur durum fieri malum* id. 4. *aph. 62.* ait: *quibus per febres morbus regius ante ſeptimum ſupervenerit malum*, cùm ſit ſymptomaticus: econtra *4. aph. 64.* ait: *quibus per febres, die 7. vel 9. vel 11. vel 14. morbus regius ſupervenerit bonum. niſi & dextrum hypochond. durum fuerit: alioquin minimè bonum.* Icterus flavus curatu facilior quàm niger: in ſpecie niger quarta-

nis

nis ſuperveniens ſolet eſſe contumacior, ex flavo ſecuriſſimus eſt, qui in febre criticus, it. ex obſtructione meatûs choledochi natus, modò non nimis pertinax fuerit obſtructio. ex calculo ortus difficillimè curatur, aut curatus crebriùs recidivat & mortem infert. Icterici ſunt quaſi in ſtatu neutro nunc ad convaleſcentiam, nunc ad decidentiam. lethiferum icterum portendit plerúmque venter turgidus & vehementer intumeſcens. Icterus ſenibus pinguibus abſque febre accidens rarò curatur ob materiæ craſſitiem. potatores vini meraci vel aduſti nunquam antea ictero detenti prognoſticis potiùs, quàm ſalutaribus auxilijs relinquendi *teſte Hartm.*

Indicat. Sunt obſtructiones ductuum biliariorum & vaſor. choledochor. tollere & aperire, acidum corrigere, humores viſcidos incidere, attenuare, bilem corruptam evacuare, craſim ſanguinis reſtituere &c.

Curat. fit I. V.S. non adminiſtrando, cùm à *Gal.* improbetur, & hîc non proſit præſertim in inveterato, nisì in corpore plethorico, ut omnia vaſa reddantur patula.

II. Exhibenda vel *vomitoria* ventriculum phlegmatis viſcoſi ſaburrâ aggravatum alleviantia & ſimul vaſa choledocha irritando atque ductus omnes epaticos valde ſuccutiendo infarctiones eorum expedientia, biliſque per vias priùs aſſuetas tranſitum ſollicitantia præſertim ſi icterus ſit recens vel *purgantia* ex quibus præſtant *infuſ. ſenn. cum ſal. tart. &c. rhab.* vel *in ſubſtant. & pulv. cum ſal. abſinth. & cremor. tart.* vel *in infuſ.* vid.

obſtruct. Epat. maximè hîc conveniunt *nodul. lax.* v. g. ℞. *rad. cich. fænic. aſparag. à. dr. ij. chelid. m. polyp. querc. à. dr. 1. s. fol. ſenn. ſ. unc. ij. rhab. el. dr. vj. ſib. elleb. nig. turb. alb. gumm. à. dr. iij. herb. cuſcut. chamæd. nob. chamæpyt. cent. min. marrub. à. p. 1. s. curcum. dr. ij. ſem. cit. ſcr. ij. anis. coriand. p. p. à. ſcr. 1. galang. min. cinam. el. à. ſcr. 1. s. croc. ſcr. 1, tard. crud. dr. iij. M. incis. & contus. ad nod. pro menſ. 1. s. vin. alb. & mens. s. aq. font.* ſubinde etiam addi poteſt chalyb. p.p. in nod. lig. alij etiam in obeſis *pilul.* commendant. ſic à ſorb. ſeq. commendantur. ℞. *maſſ. pil. tart. Schröder. ſcr. 1. extr. chelid. m. cent. min. croc. à. gr. vj. pulv. syr. gr. v. cum ſ. q. aq. chelidon. m. f. pilul. N. ix. & ſic fiant. 4. l. 6. dos. ſingulis l. alternis diebus ſumendæ.*

III. Veniendum ad appropriata anteicterica, inter quæ primarum obtinet *chelid. maj.* ſ. quoad ſuccum ejus rec. expreſſ. l. *radix.* ejus in vin. macerata, quod exinde flaveſcit & egregium in ictero eſt experimentum. ſ. decoct. ejus vel ſolum vel *cum gr. junip.* vel prout proponit *River.* ℞. *rad. rub. tinct. unc. s. fol. chelid. m. mj. lumit. abſint. pont. cent. min. à. pj. cinam. dr. s. croc. ſcr. s. inf. per noct. in vin. alb. unc. viij. col. add. ſacch. alb. unc. s. capiat m. 3. hrr. ante paſtum. hoc eodem teſte per 6. l. 7. dies uſurpat. affectum ictericum plerumque radicitus tollit, ſi recens adhuc.* Joël ſeq. commendat ℞. *rad. chelid. m. inciſ.*

mij.

*nij. gr. junip. mj contuſ. affund. vin. rhen. lib. 1.
loſ. unc. iv. bis in die.* Lindano teſte ſeq. decoct.
quemvis icterum curat præmiſſo vomitorio ℞. *rad.
ich. l. tarax. unc. ij. chelid. m. dr. vj. l. unc. 1. herb.
ich. mij fragrar. m. 1. s. marrub. m. s. tart. alb.
unc. s. l. dr. vj. fol. ſenn. dr. vj. coq. in aq. & vin.
. ſ. q. vaſ. clauſ. col. lib. ij. pro uſu. ſingulo hau-
tui addi poteſt ſp. tart. rectit. ſcr. 1.* inter ſpecifica
etiam laudantur *marub. cent. min. tarax. fl. cham.
n decoct.* ex obſ. *Poter.* appropriatum eſt *decoct.
rad. rub. tinct.* it. expertum eſt *decoct. fragrar.
um paſſ.* it. *anſerin. fl. hyper geniſt. calend.* & præ-
cipuè *croc.* ſpecificum etiam eſt *ſem. aquileg.* hinc
pulv. *Timæi* ad icterum expertus paratur ℞. *ſem.
aquileg. dr. vj. croc. orient. dr. 1. tart. vitriol. dr.
. M. f. pulv. divid. in 7. æq. ſumend. ex vin. calid.
. diebus continuis* laudatur etiam *mixtur. ſ. ſp. ape-
rit. penot. elix. prop. p. ſp. tart. rectif. ſp. ſal. armon.*
hinc pauperculi *urinæ* potu ab ictero ſe curant ſu-
mendo eam vel ſolam vel cum *ſucc. marub. & ab-
ſint.* & in lecto deſuper ſudando. *rad. curcum.* e-
tiam anteicterica eſt ſ. ſola ſ. mixta *cum antim.
diaph.* it. *pulv. lumbr. ter.* vel *ſal. vol. lumbr. aut
urin.* laudatur etiam ob texturam volatilem ſali-
nam nitroſo-armoniacalem ſtercora quædam ùt
*ſterc. anſercul. ſter can. oſſa rodentis ſter. album pull.
exſicc. & pulv. trag. ſtercorar. quercet. lap. in fel-
le bovis.* vel *porcor. repert. bez. occid. &c.*

IV. Optima etiam in ictericis ſunt chalybeata,
ſic *pulv.* ad icter. ſpecificus eſt *lim. mart. exactiſ-
ſime pulveriſ. & ſub. tritura ol. deſt. lig. ſaſaph.
irrorat. nunc ſol. nunc. cum aa. cryſt. pp.* huc etiam

ſpe-

ſpectant *pulv. cacbect.* ſupra in obſtruct. epat. propoſ. I. ℞. *croc. mart. aperit. ſcr. iv. pulv. epat. rub. ſal. abſint. chelid. m. cent. min. à. ſcr. 1. M. f. pulv. divid. in 8. p. æq. ſumend. ex juſcul. alterato rad. cich. petroſel.* it. *vina chalybeata. vin.* in quo *aur.* ſæpè extinctum. huc ſpectant quoque *acidul.* quæ deſperatos interdum curârunt icteros.

V. Inter externa prodeſt inunct. epat. *ex ol. lumb. ter.* ad hoc ſpecifico, vel *ol. tamariſc. cum cerat. ſant. & de ſucc. cicut.* it. *ung. mart. deopilat. empl. de cicut.* laudatur etiam *hyperic.* plantis pedum ſuppoſit. vel catapl. *ex fol. marub. virid. rad. chelid. m. & viſc. querc. cum acet.* vel *vin ſubact.* pro delenda penitus tinctura convenit *baln. aq. d.* fricando in eo corpus *ſaccul. farin. hord & fab. replet. & in aq. calid. intinct.* vel paretur inſeſſus ſeq. ℞. *rad. ſigill. Salom. ſerpent. ennul. chelid. m. à. mj. herb. cent. min. murrub. praſſ. fumar. pariet. orig. ſcabioſ. à. mij. fl. hyper. melil. ſamb. à. mj. ſem. cumin. unc. 1. s. furf. m. iij. coq. ex ſ. q. aq. pro inſeſſ.* elicito priùs ſudore per ſeq. emulſ. ℞. *ſem. aquileg. ſcr. iv. card. b. citr. à ſcr. 1. aq. fum. ſamb. à. unc. 1. s. M. f. emulſ. add. cc. phil. p. p. ſcr. 1. ſpir. ſamb. ſcr. s. M.*

Diæta aër ſit temperat. purus, luminoſus, victus mediocris boni ſucci magis ex liquidis. vitetur ingluvies, cibi craſſioris ſucci, legum. fruct. hor. piſc. carnes ſalit. infumat. mellit. ſacharat. potus. ſit vin. lymphat. vel cereviſ. tenuis aut medicat. vel decoct. *cich. rad. fragrar. paſſ. &c.* vel *rad. cynosbat, liq. paſſ. &c.* vitetur ira & triſt. ſomnus, vigil. motus & quies ſint mediocria, alvus præ cæteris ſervetur laxa. *Scir-*

Scirrhus epatis, lienis & meſenterij.

NOm. *Scirrhus epatis, lienis & meſenterij* Er-
hartung der Leber/ Miltz und Kröß-Drüſſen/
artter Leber und Miltz-Zelten.

Defin. Eſt partium harum tumor frigidus, du-
us, renitens, ac indolens à materia craſſa & fri-
ida progenitus.

Gen. Eſt morbus auctæ magnitudinis.

Subject. Epar, lien & glandulæ meſenterij, quæ
ubinde etiam afficiuntur tumoribus ſtrumoſis &
cirrhoſis, quod non rarum in infantibus cum atro-
hia & tumore quaſi tympanitico abdominis.

Differ. Alius eſt *non exquiſitus ſ. recens* ſenſi-
ilis adhuc & dolens: alius *exquiſitus* & diutur-
ius in lapideam tranſiens duritiem, ſenſúmque
mnem ac dolorem exuens.

Cauſ. intern. Humores craſſi, frig. viſcidi, tar-
arei diuturnas obſtructiones cauſantes præcipuè
i aciditas juncta, cujus hoſtili præſentiâ ſtringun-
ur fibræ, clauduntur pori ac ordinarius fluido-
um tranſitus plùs minùs impeditur.

Cauſ. extern. Victus craſſus, dulcia, ictus, ca-
ſus, compreſſio hypochond. applicata topica vel
nimiùm refrigerantia & ſanguinem coagulantia,
vel nimiùm reſolventia ac tenuiores partes diſſi-
pantia & craſſiores relinquentia, aq. craſſ. impuræ,
turbidæ.

Sign. diagnoſt. Si in epate, adeſt, durities &
renitentia dextri hypoch. figurâ epatis circum-
ſcripta, gravitas ac ponderis ſenſus in reſpiratio-
ne,

ne, difficilior decubitus in latus ſiniſtrum, color faciei pallidus ac quaſi vireſcens, corporis macies, quandoque & tumor pedum &c. ſi in liene, hæc obſervantur in ſiniſtro hypoch. & difficilior eſt decubitus in latus dextrum. ſi in meſenterio, itidem tactu & ex ſitu loci percipitur interim benè res perpendenda, ne durities, quæ circa ſiniſtrum hypochondrium ſentitur vel reſideat inter muſculos abdominis & peritonæum l. inglandulis omenti & meſenſenterij l. in inteſtino ſtercore craſſiori obſeſſo & tumorem farciminalem exhibentem, cùm durities lienis non ſit adeò frequens, prout vulgo putatur.

Prognoſt. Scirrhus inſenſibilis curationem non admittit, qui verò difficulter ſentit, difficilis quoque curatu. inveteratus in hydropem degenerat. ictero ſuccedens aut illum generansvalde pernicioſus. ſi ad ſuppurationem deducatur, facilè degenerat in cancrum.

Indicat. Sunt p.p. materiam induratam emollire, diſcutere, reſolvere.

Curat. fit I. Intrinſecùs ijſdem,quibus obſtruct. epat. ubi *martialia* ante perfectum ſcirrhum ſunt optima, hinc *aquæ ferratæ* tumentes lienes abſumere dicuntur, atque experientiâ conſtat, animalia apud fabros ferrarios educata, qui ipſis dant aquam, in qua candens ferrum extinctum, exiguos hebere lienes, prodeſtigitur *tinct. mart. aperit.* l. *mars aperit. Williſ.* quorum deſcript. vid. in prax. *Gaukes* l. ſcr. 1. quottidie de limat. mart. pro evacuatione laudantur *pilul. ex ammoniac. de tart. querc.* tartar. Bont. l.ſeq. ſorb. ℞. *gumm. ammon.*

on. gr. viij. maſſ. pilul. melanagogus querc. ſcr. 1.
xtr. gent. cent. min. à. gr. iv. pulv. ſyr. gr iij.
um ſ. q. ſyr. defumar. M. f. pil. N. ix. deaur. ſeq.
tiam maximè proficuæ. ℞. *mart. cum ſulph. calc.*
r. ij. gumm. ammon. depur. ſcam. ſulph. à. dr. 1.
um ſyr. de cich. cum rhab. & ſp. vin. à ſ. q. f. maſſ. pil.
uarum doſ. à. gr. viij. ad ſcr. 1. quottidie ſeq. de
umm. purg. utiliſſimæ ℞. *gumm. ammon. depur.*
mat. chalyb. ſubtil. trit. & crib. mercur. dulc. à.
r. s. caſtor. ſcr. 1. *reſin. ſcam. ſcr. ij. mag. gumm.*
ot. dr. s. troch. alch ſcr. 1. *ol. charyoph. gut. x.*
1. f. pil. N. Lvi. dentur quottidie *m. N.* 3.4.5. ex
eobſtruentibus conveniunt *tart. vitr. cum ſal.*
ch. abſint. ſal. hypochond. pot. croc. mart. aperit.
nct. & ſp. tart. it. aperientia ùt jura pulli alte-
at. cichor. cuſcut. agrim. petroſel. &c. cum gutt.
liquot ſp. tart. l. ſal. armon. alij etiam commen-
ant uſum *thereb.* in ſcirrho lienis ſpecificum di-
itur *urt. mort. ſ. pulv. ſ. in vin. decoct.* 2. agendum
opicis emoll. & digerentibus, quæ invicem mi-
cenda, vel alternatim uſurpanda, nè ex ſolo
mollientium uſu putredinis & cancri: ex ſolo
iſcutientium majoris indurationis immineat pe-
iculum. ex his topicis in uſu inprimis ſunt ſemi-
up. & foment. parat. v. g. ℞. *rad. bryon. alth. lil.*
lb. à unc. 1. *fol. malv. violar. pariet. abſint. agrim.*
mj. ſem. lin. fænug. aneth. à. unc. s. fl. cham. me-
l. roſ. à. pj. coq. in 3. p. aq. & 1. vin. alb. ſub fi-
em addit. l. in aq. & acet. fomentetur m. & v. per
ong. per ſemihoram. ſi ſcirrhus contumacior. add.
ad. ir. cucum. ag. ebul. &c. hinc fiat inunct. ℞.
l. tamariſc. lil. alb. à. unc. 1. *diſſolv. maſſ. empl. de-*

clcut.

cicut. unc. ij. M. f. lin. valet etiam *ung. decut. fabric. Hild.* item *ung. luſitan.* l. ℞. *ol. capp. abſinth. maſtich. à. unc. s. ſucc. rad. bryon. ap. à. unc. 1. s. coq. ad ſucc. conſumpt. add. mucil. rad. alth. acet. roſ. fact. unc. s. gumm. ammon. acet. ſquill. diſſol. & inſpiſſ. dr. vj. cer. q. ſ. M. f. ung.* prodeſt etiam catapl. *ex nicot. Zwelf.* it. *ex fol. hyoſc. in acet. coct. addito ol. amygd. am.* it. *ex ferment. acrior. in aa. ol. & vin. ad conſiſt. catapl. coct.* vel ℞. *rad. cucum. agreſt. lib. 1. fol. malv. violar. à. m iij. coq. ad putrilag. contund. & traiic. per ſetac. add. ol. de capp. de tamariſc. à. unc. 1. acet. ſquillit. parùm M. f. catapl.* multum prodeſt catapl. de cep. ſeq. ℞. *cepar. ſub ciner. aſſat. & excort. N. viij. herb. malv. bismalv. à. m. iv. farin. fænugræc. unc. viij herb. conſciſſ. & cum cæp. benè contuſ. coq. ex aq. ad conſiſt. catapl.* quod tepidè liberaliter & immediatè ſuper tumorem iniiciatur & per vinculum in ſuo loco ſervetur. ex empl. proſunt *empl. de nicot. Zwelf. empl. de cicut. cum aa. gum. ammon. in acet. deſt. ſol.* l. ℞. *empl. de mucilag. unc. 1. de melil. unc. s. gumm. ammon. in ſucc. abſint. diſſol. dr. iij. malax. cum ol. abſint. & lil. alb.* item *empl. de ran. cum mercur. empl. carminat. ſylv. cerat. de amoniac. Foreſt.* vel *cerat. aq. pendent. ex ammon. ſucc. nicot. reſin. pin. thereb. ſucc. ebul. ol. capp. & cer.* item cerat. de cæp. ℞. *cæp. ſub cin. aſſ. excort. minutiſſ. conciſ. & contuſ. unc. v. ſap. ven. unc. xij. cer. fl. reſin. à. unc. iij. farin. fænug. trit. unc. vj. ol. oliv. parùm. liq. ſimul & agit. piſtill. donec frigefiat.* item empl. de lad. empl. Buſting. vid. prax. Gauckes &c. emplaſtra hæc uſûs tempore mala-

xari

:ari poſſunt *ol. deſt. ſuccin.* vel *tart. philoſoph.* :*um. ammon. &c.* proſunt etiam ſtillicidia *ex de-* *oct. emoll.* vel *ol. lil. alb. lumbr. lin. &c.* it. *luta.* *hermarum.* poſt uſum emollientium prodeſt *va-* :*or ex acet. forti & aq. vitæ* ſuper lapidem mo- :atem, aut laterem candentem effuſis, poſt cujus :ſum iterum ad emollientia, & hinc rurſus ad re- ɔlventia tranſeundum.

Diæta ut in obſtructionibus epatis. proſunt in :ibis *naſturt. croc. aſparag. fænic. petroſel. capp.* :&c. potus ſit aq. fabrorum l. vin. tamariſcat. l. :nedicat. cum infuſ. ſplenet. l. chalybeat. l. aurat. :&c.

Cachexia.

NOm. *Cachexia, malus habitus.*

Defin. Eſt corporis totius habitus in pallidum, :ividum, plumbeum vel vireſcentem & ſubtumi- :um ac flaccidum mutatio cum tumore faciei, :alpebratum ac pedum ædematoſo, diſpnæa præ- :ertim in acclivi aſcenſu & tantillo motu cum :alpitatione cordis quandoque ac arteriarum cir- :a jugulum & tempora pulſatione, laſſitudine to- :ius & præcipuè crurum, urgente non raro dolo- :e compreſſivo & anxioſo præcordiorum, urinis :rudis aqueis ſubinde turbidis cum copioſo albo :edimento, febre etiam quandoque lenta &c.

Gen. Eſt ſymptoma nutritionis partim dimmi- :utæ. partim depravatæ: imò etiam in qualitate :nutata.

Subject. adæqu Eſt univerſi corporis habitûs

ac præcipuè cutis muſculi. *ſubject. originale* ſunt partes chyloſi ac præcipuè ſanguificationi inſtrumentaliter ſervientes.

Differ. Alia eſt *pura* exorta à ſanguine crudo pituitoſo vel ſeroſo: alia *mixta*, cùm crudo ſanguini aliquid etiam alterius humoris ùt bilis vel melancholiæ admiſcetur, unde poſtmodum diverſi oriuntur colores fædi & p.n. hinc alia cachexia eſt alba, alia citrina, alia livida. item alia *primaria & primigenia* quæ per ſe incipit: alia *conſectaria* quæ alios morbos ſequitur: alia *recens*: alia *inveterata*: alia *cachexia* propriè dicta: alia *leucophlegmatia* quæ eſt ſummus cachexiæ gradus cum habitu corporis inſigniter tumido ac inflato, laxatóque tono fibrarum muſculoſarum & nervoſarum: alia *anaſarcha ſ. hypoſarcha* quæ eſt habitus cachecticus ex ichoroſo & crudo ſero ex qualicunque occaſione retento in habitum corporis depoſito concurrente etiam fortè impedimento circulationis lymphæ, eâdem ex obſtructione tubulorum & glandularum partium ſtagnante, hinc effuſâ ac veluti in gelatinam concreſcente. differt à leucophlegmatia quod in hac habitus pituitoſus minùs ſplendens ac nitens ſit, ùt in anaſarcha cum veſtigijs digito impreſſis diutiùs durantibus.

Cauſ. immediat. Eſt depravata univerſi corporis nutritio ex cruditate M. S. ac inde deficiente aut dimminuta ejus fermentatione oleoſis nempe & volatilibus chyli particulis ſuppreſſis: ſeroſis verò & pituitoſia dominium obtinentibus. oritur autem cruditas M. S. vel ex deficiente chyloſi ali-

men-

mentis non ritè fermentando volatiliſatis ac in ſubdulcem aut ſubſalſum volatilem liquorem, ſed in pituitam craſſam, crudam & acidam degenerantibus accedente bilis inertiâ ſ. deficiente ejus acrimoniâ ſalino volatili, quæ nec corrigit, nec perficit debitè chylum, nec fæces ritè ſeparat, unde ex cacochylia cacochymia & vitium coctionis primæ non corrigitur in ſecunda, hinc ſanguine tali crudo infarciuntur potiùs quàm debitâ aſſimilatione nutriuntur partes, vel alios morbos ſequitur immediatè ſanguinem vel ejus defæcationem & depurationem attingentes ùt v. g. nimias hæmorrhagias, ſanguinis ſuppreſſ. gonorrhæam, fluorem album, febres chronicas, molam aut fætum mortuum, renum ulcera, urinæ ſuppreſſ. epatis aut lienis atonias, obſtruct. tumores &c.

Cauſ. diſpoſ. Temperamentum frig. & humid. ætas ſenilis *teſte Hip. 3. aph. 31.* ob langueſcentem calorem & deficientes plurimas volatiles oleoſas particulas. ætas puerilis ob ingluviem, mulieres ratione menſium vel nimis fluentium vel ſuppreſſor.

Cauſ. extern. Aër frig. & humid. alimenta pravi ſucci, vel nimiùm frigida, craſſa, cruda, viſcoſa & tartarea, ingluvies & immodicæ helluat. & commeſſationes, nimiæ lucubrationes ſuppreſſ. menſ. hæmorrhoid. vel nimiæ harum evacuationes, toxicationes, morſúſque animalium venenator.

Sign. diagnoſt. Jam poſita in defin. facies enim maximè turgeſcit præſertim ſub auroram, manus

etiam & pedes potiſſimum ſub veſperam amplian-tur, totum quoque gravatur corpus, & ad motum pigrius evadit, ac aliquatenus ſtupeſcit.

Prognoſt. Cachexia eſt malum chronicum tar-dæ & difficilis curationis præſertim inveteratum ſæpiſſimè degenerans in hydrop. cujus eſt prodro-mus. ſi occurat ſcirrhus epatis vel lienis confir-matus vix curabitur. difficilis etiam curatu eſt, quæ ſequitur febrem acut. aut intermittent. chro-nicam malè à medico vel crebriori potu ab ægro tractatam. it. ſi ſuperveniat mulieribus, quibus ordine naturæ menſes deficiunt. Cachexia hæc etiam ſenibus familiaris, quâ tamen affecti vix evadunt. pueri facile curantur. teſte Aretæo hic affectus longo aquiritur tempore, & nec ab uno inducitur corporis vitio ac affecto viſcere, ſed eſt omnium in deterius converſio.

Indicat. Sunt primam digeſtionem emendare, acidum vitioſum abſorbere, humores crudos, craſ-ſos incidere, attenuare, evacuare, bilis inertiam acuere, diſcraſiam ſanguinis corrigere, partéſque affectas roborare.

Curat. fit I. V.S. omittendo, niſì menſes vel hæmorrhoides ſuppreſſæ.

II. Propinanda digeſtiva *ex crem. & cryſt. tart. tart. vitr. ocul. canc. ſal. abſint. &c.* v.g. ℞. *magiſt. tart. vitriol. dr.* 1. *s. fæcul. bryon. ſal. abſint. card. b. à. dr. s. mag. corrall. rub. ſcr. ij. M. divid in* 8. *p. æq.* l. ℞. *tart. vitriol. ſcr. ij. ſal. abſint. ſcr.* 1. *M. divid. in* 2. *p. æq. dentur cum brod. decoct. gal-lin. cum rad. fæn. petroſel. paſſul. croc. mac.*

III. Eva-

III. Evacuando ſ. per vomitum ſ. per alvum idque vel per nodul. laxat. per epicraſim, quo lenius enim tractantur cachectiti, eo citiùs curantur v. g. ℞. *rad. ebul. hirundinar. ir. noſt. à. dr. vj. cich. unc. s. cort. ſamb. dr vj. herb. agrim. epat. nob gratiol ſoldanell. card b. ſumit. abſint. à. mj. fol. ſenn. ſ. unc. 1. mechoac. turb. rhab. à. dr. iij. ſem. carth. unc. s. galang. calam. arom. à. dr. ij. ſem. aniſ. dr. iij. inciſ. dentur ad nod. ex ſeric. alb.* I. ℞. *herb. cuſcul. capill. ven. ling. cerv. meliſſ. puleg. à. mj. abſint. pont. m. s. fol. ſenn. ſ. unc. ij. rad. gial. unc. s. rhab. el. dr. ij. mart. cum ſulph. p. p. tart. alb. p. p. à. unc. s. mac. ſcr. 1. f. nod. pro vin. alb. lib. v ſtent in infuſ. per 24. hor. doſ. unc. vj. præ aſſumpto carnis brod. & compreſſo nodul.* vel in forma *pilul.* ℞. *extr. panchym. ſcr. 1. mag. gial. gr. vij. ol. deſt. abſint. gut. ij. cum ſ. q. tinct. mart. M. f. pil. N. xj. deaur.* vel in forma bol. ℞. *rob. ebul. dr. 1. ij. mag. gial. gr. xv. (plus minùs) crem. tart. ſcr. s. M.* vel in forma pulv. ℞. *rad. gial. rec. pulv. ſcr. 1. s. ij. scam. sulph. gr. ix. x. crem. tart. ſcr. 1. ol. fænic. gut. iv. M. f. pulv.* plura vid. *de hydrop.*

IV. Imprimis conveniunt *martialia* ùt *pulv. cachect. querc. & hartm.* vel ℞. *chalyb. cum acet. p. p. unc. 1. s. fæcul. aron. chryſtall. tart. à. dr. ij. ol. charyoph. gut. xx. cinam. gut. vij. sacch. ros. tabul. dr. vj. M. dos. dr. 1. m. ex brod. de ambu-*

lando deſuper leviter. item *vin. ex infuſ. abſint. roſm. & chalyb.* it. *tinct. mart. liquid. Zwelf. tinct. vitr. mart. Ludovic. vin. malvat. martial. hartn. claret. martial. minſ.* nodul. v. g. ℞. *herb. roriſ. m. salv. à. m. s. abſint. mj. fl. cent. min. p. iv. rhab. el. unc. 1. s. cinam. galang. zz. à. dr. ij. limat. mart. rec. unc. 1. s. M. includ. nodul.* ſub uſu horum ſemper alvus aperta ſervanda eſt; quare conſultum omni ſeptimana ſemel vel bis veſperì aſſumere doſin *pilular. uſual.* vel *ff.* vel utì clyſtere lenitivo.

V. Exhibenda roborantia & alterantia volat. plùs minus aromatico-amata, ſumendáque ex vehiculo calido: talia ſunt *elix. prop. p. ſinè acid. eſſ. abſint. cent. min. agrim. chamæd. elix. ment. tinct. tart. compoſ. ſp. carmin. de 3. ſp. ſal. arm. tinct. corall. ſp. & rob. baec. junip. &c.*

VI. In anaſarcha præcipuè laudantur inſuper ſudorifera & diuretica: inter illa eminet decoct. *ſaſaph. & guajac.* v. g. ℞. *raſ. lign. ſanct. unc. vj. ſaſaph. unc. ij. ſant. omn. à. dr. vj. raſ. ebor. cc. à. dr. iij. infund. & coq. in aq. font. lib. viij. ad med. add. rad. calam. arom. galang. min. bardan. peta ſit à. unc. 1. fol. salv. chamæd. à. mij. col. dos. ad unc. viij. x.* bis in die. inter hæc decoct. *gr. junip.* it. *rad. vincetox. in vin. parat. decoct. ennul. aut vin. abſint. v. ennulat.* lixiv. *ex ciner. abſint. & geniſt. cum vin. alb. parat.* v. g. ℞. *cin. geniſt. l. abſint. l. ſarment. vit. ad albed. calcin.*

cin. & cribr. unc. iv. vin. alb. lib. ij. digger. calid. in vaſe clauſ. per 3 l. 4. hor. col. dos. unc. vj. l. vij. bis in die laudatur etiam malvat. juniper. item *ſp. sal. l. thereb. ex brod. decoct. petroſel.* Ettmüller. aliquando in anaſercha proficuum obſervavit ſeq. decoct. ℞. *rad. bryon. rec. unc. 1. aſar. unc. s. ſal. tart. dr. iij. inf. in ſ. q. aq. ſ. ſtent in loco tepido per noct. manè add. rad. vincetox. dr. iij. com. abſinth. mj. fl. bellid. m. s. bacc. juniper. dr. iij. inciſ. & contus. confund. ſimul ac coq. de col. ℞. lib. 1. s ſp. ſal. armon. tinct. nephrit. à. dr. ij. syr. de hyſſop. dr. iij.* detur hauſtus ter de die mirè etiam laudatur *decoct. aſar. cum pauco cinam.*

VII. Pro materia in ambitu corporis diſcutienda utendum validâ frictione cum linteis aſperis, inprimis etiam utiles ſunt *thermæ ſulf. bituminoſ. baln. laconica &c*, non tamen in principio, ne intēpeſtivè adhibita aſthma vel applexiâ excitent. pro œdemate pedum ſeq. prodeſt baln. ſudorif. ſequente ſuffitu & aſperſione pulv. ℞. *rad. ebul. unc. iv. herb. ſalv. beton. roriſm. à. miij. bacc. laur. m. s. juniper. m. 1. s. incis. & contus. coq. pro baln. ſudorif. ped. ſudor detergatur linteo maſt. perfum. l. ſeq. ſuffit.* ℞. *maſt. ſuccin. olib. à. dr. 1. tacam. dr. ij. lig. alo. dr. 1. ros. rub. mj. M. f. pulv. abſterſo sudore seq. pulv. corroborationis ratione aſpergatur* ℞. *abſint vulg. hed. terreſt. ſcord. à. mij. ſabin. m. s. fl. ros. anth. ſtæch. salv. à. m. s. farin. fab. lupin. lent. à. unc. 1. s. bacc. laur. juniper. myrtill. à unc. 1. myrrh. maſt. à. unc. s. M. f. pulv. cauteria*

etiam crutibus affixa utilia ſunt in his affectibus.

Diæta victus ſit tenuis calefaciens & exſiccans, cibi boni ſucci aromatibus conditi, magìs aſſi quàm elixi. vitentur frigida, craſſa, lenta & excrementitia ùt *olera fruct. hor. lacticin. piſc. &c.* vitetur ciborum varietas & repletio, cùm abſtinentiâ multi fuerint curati. potus ſit *vin. alb. tenue, odorif.* vel *amaricantibus ùt abſint. elen. &c. aromatizat.* ſit etiam partior & citra ſatietatem, fugiatur potus aq. vitetur otium. juvant exercitia moderata. deambulat. frict. nocet ſomnus diurnus vitentur fortiores animi motus ac alvus ſervetur aperta. poſt cibum ſumatur pulv. peptic. v. g. ℞. *ſpec. diarrh. abb. diatrionſant ã. ſcr. ij. diacureum. dialacc. ã. ſcr. 1. cinam. opt. dr. ij. nuc. moſch. dr. 1. mac. Charioph. cubeb. cardam. ã. ſcr. ſ. corrall. rub. p.p. dr. 1. fol. aur. N. ij. ſacch. albiſſ. unc. ij. M.* l. ℞. *ſem. aniſ. dr. vj. Coriand. fænic. ã. dr. 1 corrall. rub. p.p. cinam. ã. dr. 1. tunic. intern. ventric. gallin. p.p. dr. 1. ſacch. roſ. tab. unc. iv. M. f. pulv.*

Hydrops.

NOm. *Hydrops. hydropiſis, morbus hydropicus, aqua inter cutem ſ. intercutanea* Waſſerſucht.

Defin. Eſt aucta abdominis magnitudo dependens à ſeroſo & aquoſo humore in ejus capacitate contento.

Gen. morb. Eſt morbus in magnitudine aucta, vel ſymptoma læſæ ſanguificationis.

Sub-

Subject. continens & adæquat. præcipuè eſt ab-
domen, ſubinde etiam ſcrotum ac pedes. *Princi-
pale* non tantùm jecur, prout VV. volunt, verùm
etiam quælibet viſcera ſanguinis generationi vel
defæcationi & deſpumationi inſervientia immò i-
pſe ſanguis debilitatus chylum ritè ſibi aſſimilare
haud valens.

Differ. Alius hydrops eſt *aſcites ſ. utricularis*
de quo dict. in defin. alius *tympanitis* de quo in-
fra: alius *leucophlegmatia* de qua ſupra in cache-
xia. it. alius hydrops eſt *univerſalis* ùt in anaſar-
cha: alius *particularis* ùt in aſcite, hydrocepha-
lo, hydrocele, hydrope pectoris, uteri &c. it. aſci-
tes alius eſt *incipiens*: alius *increſcens*, alius *inve-
teratus*: alius *lento pede* accidens: alius *ſubitò* in-
vadens: alius *primarius* per ſe vel ab evidenti cau-
ſa oriundus: alius *conſectarius ſ. ſecundarius* qui
alios morbos ſequitur.

Cauſ. immediat. Eſt partium chylificat. & ſan-
guificat. deſtinatarum atonia & imbecillitas, imò
ipſa M. S. ſpiritibus depauperata & in craſi vitia-
ta ut aſſumpta ac in chylum mutata cum juncto
vehiculo ſeroſo ſanguini debitè non aſſimilentur,
ſed ſucceſſivè magis attenuata ac reſoluta cum ſe-
ro tandem extravaſentur accedente ejus coacer-
vatione per deficientem urinæ excretionem & in-
ſenſibilem tranſpirationem, oritur igitur hydrops
vel per ſe vitio læſæ primæ digeſtionis, vel alios
morbos ſequitur generationem vel defæcationem
ſanguinis lædentes ùt v. g. tum febres intermit-
tent. chronicas quaſvis malè tractatas ſpeciatim
quartanas diuturnas ægris præſertim in paroxyſ-

nimis bibentibus, tum aſthmata diutiùs durantia, uti & alia pectoris pathemata ùt empyema, phtyſin, ſputum ſanguinis, tum renes obſtructos, debilitatos, ulceratos, mictum quoque ſanguinis diuturnum, tum atoniam, obſtruct. vel ſcirrhos epat. lien. pancreat. glandular. meſenterij &c. tum icterum & alias cachexiæ ſpecies confirmatas uti & ſcorbutum, tum ſanguinem vel p. n. excretum poſt quamvis enormem hæmorrhagiam vel p. n. retentum ùt in ſuppreſſ. menſ. hæmorrhoid. &c. imò & alias nimias evacuationes ſequitur ùt v. g. per alvum, tum etiam crebriorem aut copioſiorem aut intempeſtivum potum præſertim frigidæ ùt in æſtate vel paroxyſmis febrium tum quandoque colliquationem ùt in febrib. acut. & hecticis. his cauſis ùtplurimùm ſi non ſemper jungitur defectûs ſenſibilis excretionis urinæ & tranſpirationis ùt difficillimè ſudent, quod fortè oritur ex irritatis ac conſtrictis poris ac fibris à contento ſero acri acido ſalſo, à qua cauſa etiam oriri videtur anguſtia illa præcordior. quaſi cingulo ſtringerentur hypochondria.

Aqua hydropicorum in cavitate abdominis ordinariò contenta (licèt ſubinde veſicis quibuſdam partibus intus adnatis incluſa obſervata ſit) eſt liquida & limpida M. S. pars à tinctura ſeparata, quæ tam particulas lacteas alibiles, unde leni igne in gelatinem vel ſubſtantiam ovi albumini ſimilem concreſcit: quam excrementitias in ſe continet, hinc diverſi coloris, plerumque eſt pallida & citrina urinam referens, quandoque lutea viridis, flavo-nigra, vel loturam carnium referens.

rens. eſt acido-ſalſa, hinc alij aquæ permiſta ſpumam ſaponis inſtar excitat. acrimonia patet, quod ulcera in crutibus excitet difficulter ſanabilia, ac morſum in recto inteſt. aciditas autem, quod lac coagulare obſervetur ac diſcutiatur alcalinis.

Extravaſatur hoc ſerum, vel quòd rariùs ex ruptis vaſis lacteis aut lymphaticis & fere magìs in particularibus hydropis ſpeciebus, vel frequentius ob difficiliorem circulationem M. S. ſeroſioris, ut ideò ſanguis ſeroſus proprio impetu ac mole magìs deorſum feratur ac difficiliùs aſcendat impulſu in arterijs facto in venis haud leviter diminuto hinc ſanguine exarterijs in venas tranſeunte utpote ſpiſſiori & impetum à corde impreſſum magìs ſuſcipiente, ſerum fluidius interim quà datâ portâ ſecedit ad inferiora. fit autem hoc præcipuè circa loca, ubi notabiliùs langueſcit à corde impreſſus impetus, uſque dum pedetentim ſuperiora versùs tandem vergit. VV. ſerum in cavitatem abdominis effundi voluerunt per vaſa epiploica & gaſtro epiploica juxta effatum *Hip. 7. aph. 55. quibus epar aquâ plenum in omentum eruperit, ijs venter aqua expletur & moriuntur.* omentum enim plurimum affectum eſſe volunt, tum quia animalia, quæ non mingunt carent omento, tum quia id ſemper in hydropicis diſſectum vel putridum vel laceratum vel tumoribus refertum invenitur.

Cauſ. diſpoſ. Hæreditaria diſpoſ. temperament. frig. & humid. detenti atoniâ viſcerum primæ & ſecundæ coctionis, ſubjecta pinguia & ampli pectoris dum ſeneſcunt, ætas ſenilis, puerilis, fæminæ

næ etiam magìs quàm viri præſertim ubi parere deſierunt, ſubinde etiam ſteriles juniores occupat &c.

Cauſ. extern. Uſus cibor. frigidor. & humidor. ut melon. lactuc. fruct. hor. &c. multa helluatio vin. generoſ. vel ſp. vin. omnes enim ejuſmodi calicum remiges aut tabe aut hydrope, aut ex febribus malignis pereunt. nimia etiam vel intempeſtiva frigidæ ingurgitatio præſertim etiam nocturna, diæta guloſa, & luxurioſa, ſuppreſ. menſ. hæmorrhoid. *teſte Hip. 6. aph.* 12. vel evacuationes eorum nimiæ, motus & quies immoderata &c.

Sig. diagnoſt. Præſentis vel plùs minùs imminentis ſegnities & languor totius corporis, pedum circa talos tnmor ædematoſus ac plùs minùs ſeroſus impreſſa digiti veſtigia aliquamdiu retinens, qui noctu quidem imminuitur: interdiu verò augetur & veſperì longè major apparet hoc ordinariè primùm ſignum, & licèt hoc etiam accidat prægnantibus & alijs, quibus catamenia ſiſtuntur, tamen hoc ſignum eo certiùs erit, ſi ſimul concurrant diſpnæa, urinæ paucitas, & ſitis intenſa. idem tumor paulatim & ſucceſſivè auctus ac aſcendens tranſit ad ventrem hinc & ſcrotum & tunc ſimul ſubinde intumeſcunt teſtes, it. præputium & colis, qui ſubinde penitus occultatur: ſubinde quadruplo fit major & translucidus, adeſt ſenſus fluctuantis aquæ, dum æger de latere in latus convertitur, abdomen plerumque intumeſcit ſenſim & inadvertenter: interdum breviter & quaſi ſubitò nunc ex uno nunc ex utroque

la-

ıtere, adeò ut plerumque etiam poſt mortem ſic
ıaneat. raróque detumeſcat. ex obſervatione *ſylv.*
ui in hydropem incidentes multùm bibunt, in
s plerumque hydrops ſe in abdomine manife-
at; qui verò in potu ſobrii, in his plerumque
ı pedibus. interim ſuperiores partes detumeſcunt
: emaciantur præcipuè jugulum, cervix & pe-
us, quibuſdam etiam facies præſertim manè à
mno intumeſcit, interdum etiam ad extremum
ıanus inflantur, color faciei ùtplurimùm palli-
us, plùs minùs lividus, multi ſimul etiam ve-
antur pruritu moleſto, quidam ſcabie, abſceſſus
uoque & maculæ in cruribus quibuſdam erum-
unt ſæpiùs tamen lethales, plerumque etiam fe-
ris comitari ſolet hydropicos, eáque continua,
nta circa veſperam manifeſtior, pulſus parvus,
rebrior, ſubdurus cum quadam tenſione, ſitis
amoſa & extinguibilis quæ indulgendo creſcit,
bi faſtidium inſigne plerumque, cùm aliqui ad
ortem uſque comedant, anguſtia magna circa
ræcordia & ſpirandi difficultas maximè cùm lo-
a alta ſcandunt, vel decumbunt, eſtque unum
x maximè præcipuis, de quo conqueruntur ægri
uæque etiam nondum apparente tumore hydro-
em præſagit, eáque emergente incrementum
ımit adeò ut ſæpiùs à media nocte orthopnæico-
ım more erecti ſpiritum ducere cogantur acce-
it etiam plerumque tuſſis ſicca mali ominis, uri-
a minor reſpectu potûs ac ferè ſemper craſſa,
ixivialis & intensè tincta: ſubinde, licèt raró,
allida & tenuis, alvus nunc clauſa eſt, nunc cum
phoria liberior eſſe ſolet, quandoque epilepſia
ſuper-

ſupervenit, interdum etiam in apoplexiam lethalem convertitur. diſtinguitur à graviditate. quod in hac color faciei vividus, oculorum vigor, tumor inæqualis ad præcordia ſurſum vergens ſinè fluctuatione, & ſiti, urinâ etiam magìs naturali exiſtente, menſibúſque ſuppreſſis, qui ſub hydrope ſæpe fluunt.

Prognoſt. Omnis hydrops periculoſus & curatu difficilis, eóque difficilior quò magis inveteratus, ut adeò ab hydrope pauci liberentur, ídque potíus felicitate divinâ, quàm artis auxilio: in ſpecie tota prognoſeos ratio conſiſtit ſaltèm in accurata conſideratione cauſæ remotæ & conſtitutionis viſcerum abdominis, conjunctus cùm ſcirrho epatis vel lienis aut ulcere partis internæ nunquam ferè curatur, aut curatus lethaliter recidivat. ſic malus quoque ſuperveniens morbo acuto. minùs eſt periculoſus, qui oritur ex nimio aquæ potu vel levibus obſtructionibus vel febrem ſequitur. in hydrope, cachexia, aliiſque ſimilibus morbis diuturnis, dejectio nigra, quæ non eſt à medicamentis, lethalis eſt. hydrops ex perverſo purgantium abuſu excitatus admodum periculoſus. quò lotium minùs redditur, eò deterior eſt hydrops. mala etiam urina rubicunda, lixivialis & pauca. abſceſſus vel maculæ lividæ in cruribus erumpentes lethales gangrænam nempè imminentem & mortem præſagientes. hydropici qui remediorum efficaciâ liberantur, ſi in eundem affectum reciderint, deſperati ſunt ob latens viſceris vitium immedicabile. hydrops faciliùs in juvenibus, quàm ſenibus: viris quàm fæminis; hu-

umidioribus, quàm ſiccis: ſervis, quàm libe-
s, æſtate, quàm hyeme curatur. *Hip. 7. aph. 47.*
5 *6. aph. 35.* ait: *ſi hydropicus tuſſim habeat ma-*
m, vel deſperatus eſt. eſt autem ea tantùm fera-
s & funeſta tuſſis quæ fit pulmone ab aqua in
orace laceſſito. id. *Hip. 7. aph. 55.* ait: *quibus*
ar aquâ plenum eruperit in omentum (per vaſa
iploica) *ijs venter* (id eſt cavitas abdominis)
quâ repletur & moriuntur. nam hydropi inci-
enti alvi profluvium bonum: confirmato verò
alum, mortiſque prodromus. id. *Hip. 7. aph.*
). ait: *ſi leucophegmatiâ detento fortis diarrhæa*
pervenerit morbum ſolvit. Hydropici plerum-
ie circa novilunium pejus ſe habere ſolent, eó-
ie tempore ferè ſemper moriuntur *teſte Rolfinck.*
poſt uſum violenti catharctici venter non detu-
eſcat, malum eſt deſperatum. rubicundus uri-
e color, pulſus citatus, corporis calor & macies
m virium lapſu conclamatum morbum ſigni-
ant. melioris ſpei curatio eſt, ſi æger ſit flori-
e ætatis, robuſtus ac diſpoſitiones febriles ab-
it.

Indicat. Sunt ſeroſam humorum colluviem e-
cuare, confluentem aliò avertere, cauſam, ob
iam colligitur, removere, ſanguinis craſin e-
endare, primam digeſtionem læſam corrigere,
lem acuere, urinæ fluxum promovere, partéſ-
ie affectas roborare.

Curat. fit I. V. S. niſi ab initio in ſuppreſſ.
enſ. ceu peſtem & ſummè noxiam fugiendo.

II. Digeſtiva itidem tranſmittendo, cum ma-
ria ob fluiditatem & tenuitatem nullam reci-

piat

piat coctionem, niſi craſſior materia obſtructionum cauſa ſit.

III. Veniendo ad hydragoga: circa quæ not. 1. Ea commodiùs exhiberi lunâ decreſcente. 2. Catharctica, ſi vel ſegnius, vel minùs potenter operentur, officere magìs, quàm prodeſſe ſanguinem debilitando, camarinam tantum movendo, ſicque tumorem augendo. diligenter igitur ex ægro inquirendum, num facilis l. difficilis ſolutionis, præſtatque peccare magìs in exceſſu quàm defectu cùm exceſſus uſu laud. op. tolli poſſit. 3. Hydropem poſtulare catharſim & validiſſimam & maximè celerem, hinc ſingulis diebus expurgandus hydropicus, niſi quod ſeu ob nimiam corporis debilitatem, ſeu ob catharctici præcedentis operationem plùs ſatis violentam dies unus aut alter ſubinde intercalari poſſit præſertim etiam cùm aquæ jam in motum concitatæ plùs noceant quàm quietæ, ac inſuper occaſio detur aquis denuo colligendis & corrumpendis 4. In hydrope qui l. phtyſim diuturnam excipit: l. à viſceris alicujus labe ac putredine naſcitur l. à ſanguinis tono non tam relaxato, quàm planè deperdito & ſpiritibus orbato ægrum non tantùm non juvari à catharſi ſed malum augeri, hinc in hoc paſſù magìs conveniunt roborantia, aëris mutatio, & in aëre libero exercitium 5. In hydrope, qui l. pedes tantùm inflavit: l. etiam ventrem, ſed modicè, non ſtatim curationem requiri per catharctica l. emetica, ſed haud rarò cedere roborantibus & calefacientibus. deſumuntur purgantia *ex gial. mechoac. rhab. gum. gott. elater. mercur. d.* & præcipuè

cipuè ſyr. deſpin. cerv. aquas copioſè eliciens, ſed ſitim ingentem inter operandum excitans. ex dictis ſimplicibus variæ parantur formulæ ùt in forma *potion.* v.g. ℞. *tamarind. unc. s. fol. ſenn. ſ. dr. ij. rhei dr. 1. s. coq. in ſ. q. aq. ad unc. iij. in col. diſſolv. mann. el. ſyr. deſpin. cerv. à. unc. 1. elect. de ſucc. roſ. dr. ij. M.* poſſet addi *jalap. rec. pulv. ſcr. 1. dr. s. aq. cinam. bugl. dr. ij.* &c. in forma *Boli* ℞. *rob. ebul. l. ſamb. dr. ij. conſ. alk. ſcr. 1. mag. gial. l. gr. xij. ad xviij. crem. tart. ſcr. 1. cum ſacch. l. ſyr. de ſpin. cerv. M. f. bol.* ℞. *conſ. roſ. dr. 1. gum̄. gott. gr. x. tart. vitriol. mag. gial. à. gr. vij. ol. deſt. aniſ. l. fæn. gut. ij. cum ſacch. f. bol.* in forma *pulv.* ℞. *rad. gial. rec. pulv. ſcr. ij. ſcam. ſulph. ſcr. s. tart. vitriol. gr. vij. M. f. pulv.* poteſt etiam addi *gum̄. gott. ſcr. s.* l. ℞. *ſpec. diaturb. cum rhab. rad. gial. rec. pulv. à. ſcr. 1. gumm. gott. ſcr. s. ol. deſt. mac. l. aniſ. gut. iij. M.* l. ℞. *mercur. dulc rec. p p. gr. xvj. mag. gial. gr. xij. l. rad. gial. rec. pulv. dr. s. M. f. pulv.* in forma *ſpirit. vin.* in illis præſertim, qui alia remedia nauſeant, & à repetito aliorum purgantium uſu abhorrent. v. ℞. *elix. vit. Matth. dr. ij. mag. gial. gr. xij. jul. roſ. ſcr. ij.* l. ℞. *mag. gial. gr. xj. ſp. ceraſ. nig. dr. ij. diſſolv. M.* in plures doſes. ℞. *rad. gial. contuſ. hermodact. à. unc. s. ſcam. crud. dr. iij. fol. ſenn. ſcr. ij. glych. raſ. ſem. carv. à. unc. s. ſumit. abſint. fol. ſalv. à. mj. inf. frigide in lib. iij. aq. vit. vulg. col.* uſûs tempore ſumat cochl. 1. hora ſomn. & 2. manè ſequenti augendo l. minuendo doſim pro ratione operationis. ℞. *rad. angel. galang. à. dr. v. jalap. unc. 1. charyoph. dr. iij. ſcamon. dr. ij. ſal. tart. dr. 1. s. M. f.*

 pulv.

pulv. indendus in vas vitreum anguſti orificij & aſfund. ſp. vin. unc. xx. vitro ſuperalligatur linteolum & veſicula, ponitur in loco calido per 24. hor. hinc uſus tempore ablata veſcicula per linteolum effunditur cochl. quod l. per ſe l. adjecto ſacch. m. ſub meridiem & v. exhibetur poſt levem cænam. ſi 4. l. 5. operetur ſatis eſt, ſecus doſis augenda l. minuenda. in forma *ſyrup.* ℞. *mag. gial. ſcr. I gumm. gott. ſcr. s. ſyr. de cinam. dr. ij.* in forma *pilul.* ℞. *maſſ. pil. coch. ſcr. s. elater. gr. iij. M. f. pil.* l. ℞. *mag. gial. gr. x. elater. gr. v. crem. tart. gr. iv. cum ſ. q. ſucc. abſint. M. f. pil. N. vij. deaur.* l. ℞. *troch. alchand elater. mag. gial. a. ſcr. I. mercur. dulc. ſal. ononid. à. ſcr. ij. cum ſ. q. thereb. & ol. mac. M. f. pil.* laudantur & pilul. bont. hydragog. Zwelf. Timæ. v. g. ℞. *magiſt. gutt gamand. gr. v. reſin. gial. gr. vij. extr. ennul. gr. vj. ol. deſt. mac. gut. ij. M. f. pil. N. ix.* à multis inter purgantia laudatur *ſucc. ir. noſt. rec. expr. ad unc. iij. cum mann. calab. unc. I. s. M.* maximè etiam laudatur *Rhabarb.* Epar ſimul roborans, hinc *River.* obſervat aſcitem poſt vomitum ſanguinis ortum curatum per boccher. Rhabarb. pro pot. ordinar. conveniunt etiam vina hydrotica quale probatiſſimum *ſorb.* proponit ſeq. ℞. *fol. ſenn. ſel. unc. ij. rad. gial. unc. s. troch. de eupator. de rhabarb. à. dr. ij cort. ebul. med. ſambuc. à. dr. I. s. rad ir. noſt. lapp. maj. à. dr. ij. ſcyll. præp. dr. I. fol. gratiol. ſoldanell. à. mj. tart. crud. unc. s. paſſul. min. mund. unc. I. quandoque ſi magnæ adſint* obſtructiones *chalyb. p. p. unc. s. inciſ. dentur ad nod. pro vin. alb. ſextar. v. ſtent. in diggeſt. per 24. hor.*

doſ.

doſ. unc. vj. laudant alij ſeq. decoct. ℞. *cort. inter. ſambuc. à ligno deraſ. miij. coq. in aq. & lact. lib. ij. ad lib. 1.* cujus dimidia pars manè: altera veſperi ſumpta vomitum ciet & catharſim, hinc quotti- die aſſumenda, donec æger reconvaleſcat.

IV. Vomitoria hîc juxta plurimos practicos negligendo, nisì in ſumma vomendi inclinatione aut graviori diſpnæa, cùm leniora nihil faciant & nauſeam tantùm excitent: fortiora autem viſcera magìs debilitent, reſolvántque tonum ventriculi, cujus fibræ jam antè ex nimia humiditate relaxatæ: imò fortiora vix operentur ſero lixivioſo acido infringente *ſal. volat. emeticum*, ſicuti *ſp. nit.* infringit vim *antimon.* & *ſp. vitr.* vim. *gum. gott.* interim R.R. aliqui ac præſertim Sydenhamb non veretur exhibere infuſ. croc. metall. additis ſubindè ſimul purgantibus ùt v. g. ℞. *aq. card. b. unc. iij. infuſ. croc. metall. unc. 1. s. ſyr. deſpin. cerv. unc. s. el. de ſucc. roſ. dr. ij. M.* exhib. quottidiè juxta ægri vires. licèt enim videatur tantùm colluviem in ventriculo ſtabulantem evacuare, tamen per cæcos ductus & meatus teſte experientia etiam aquæ ex abdomine ad inteſtina & ventriculum tranſmitti poſſunt accedente præſertim agitatione & concuſſione per vomitum facta. Interim hoc remedio uſus fuit, ſi venter præcipuè in tumorem inſignem ſit elevatus.

V. Purgationum vice clyſt. etiam injici poſſunt, qui commodè etiam aquas ex aſciticis educunt ſine fuſione totiùs maſſæ ſanguineæ, quàm cathartica fortiora ferè ſemper efficiunt. parantur diverſo modo v. g. ℞. *ſem. carth. unc. 1. agar.*

opt. unc. ſ. pulp. colocynt. dr. ij. fol. abſint. ut. chamæd. cent. min. à. m. ſ. coq. ad lib 1. *in col. diſſolv. ol. rut. cham. capp. à. unc.* 1. *mell. roſ. unc. ij. M.* l. ℞. *decoct. emoll. lib.* 1. *el. diaphæn. unc.* 1. *vin. emet. turb. unc. iv. M.* l. ℞. *rad. bryon. ir. noſt. à. unc.* 1. *bacc. laur. juniper. à unc. ſ. cort. int. frang. ſambuc. à. mj. coq. in ſ. q. aq. l. urin. puer. in col. lib.* 1. *diſſolv. el diacathol. unc.* 1. *bier. pic. unc. ſ. ol. aneth. lil. alb. mell. commun. à. unc. ij. M.* Williſ. ſeq. cum multo effectu uſusfuit ℞. *urin. hom. ſan. & vinum bibent. lib.* 1. *thereb. vitell. ov. diſſol. unc.* 1. *ſ. ſal. prun. dr. ſ.*

VI. Utendo diureticis utpote hydragogis naturalibus, quibus præmiſſis univerſalibus potiſſimùm inſiſtendum, licèt potiùs evacuent materiam, quæ in ventrem confluxura eſt, quàm quæ actu fluxit, maximè etiam conveniunt, dum in ægris conſtitutione debilioribus l. hyſtericis per catharctica & emetica res minùs geri nequit. ex his excellunt *rob. juniperin. malvat. junip. decoct. gr. junip. ex vin. generoſ.* v. g. ℞. *gr. juniper. contuſ. miij. coq. in vin. gen. l. aq. ad.* 3. *doſ. unc. vj. quottidiè manè.* it. *ſalia lixivialia ſarment. vit. junip. geniſt. ſtipit. fab. abſint. betul. fim. columb. &c.* quæ vel omni manè ad drach. dimid. exhibentur *ex juſcul.* vel *vin. malvatic.* vel diluuntur in *vin.* & ità propinantur ſub forma lixiv. huc etiam pertinet *lixiv. benedict. minſ.* vel ex ciner. ſtipit. fab. Sydenhamb ſeq. lixivio hydropicos pro deploratis habitos curatos vidit. ℞. *ciner. geniſt. l. ſumit. juniper. lib.* 1. *vin. rhen. lib. iv. infund. frig. add. fol. abſint. vulg. p.* 1. *l. altero. de col. ſumantur unc.*

iv.

iv. m. v. & ſero uſque dum tumor dimminutus ſit not. autem hæc lixiv. cum vino parata minùs convenire, ſi urina valde lixivioſa & rubicunda fuerit. ex volatilibus laudantur *ſp. ſal. armon. ſp. tart. aperit. penot. carminat. de 3. tinctur. nephrit. ſp. urin. per putrefact. parat. ejúſque ſal. vol.* it. *ſp. lûbr. per putrefact. parat. ex hauſtu vin. malv.* it. *pulv. buffo. pp.* ſicuti etiam *buffones vivi* lumborum regioni applicari per urinam hydropem ſolvere dicuntur. *doſ. pulv. buffon. eſt à. gr. x. ad xv. l. ſcr. 1.* laudatur etiam *thereb. ex aq. pariet. lot.* ac quotidie exhibita. it. *ſp. ſal. ex brod. l. ſpirit. thereb.* alij laudant *ſucc. pariet. ad unc. ij.* alij *ſucc chæreſ. ex vin. alb.* m. per plures dies aſſumptum. alij ex obſ. *Borell. aq. veron.* alij *decoct. rad. vicetox.* alij *opercul. cochlear. depurat. & pulv.* alij hæc ſolvunt. *in ſp. ſal.* & exinde liquorem antihydropicum parant. *acidulæ* licèt plerumque rejiciantur, tamen ratione cauſæ obſtructionis ſcil: ſpadanas pluribus auxilio fuiſſe teſtantur Medicor obſervat. maximè ubi urinæ paucæ & tegulæ contritæ ſubſtantiam referunt.

VII. Sudoriferis abſtinendo, nisì in anaſarcha præſertim ſi hectica vel atrophia adfuerit. hinc etiam exinde deterius ſe habent, cùm ob materiæ ab exhauſta parte fluidiori relictæ majorem viſciditatem lentorem ac gelatinoſam ſubſtantiam ſummam incurrant reſpirandi difficultetem.

VIII. Purgantibus & diureticis interſerendo alterantia, roborantia & deobſtruent. ex quibus laudantur inprimis martialia & amara præſertim abſinthiaca, in quibus *teſte Ettmüller.* potiſſima hy-

dropis cura conſiſtit. ſic ab eodem ſeq. laudatur. ℞. *limat chalyb. rec unc. 1. rad. zeduar. inciſ. & contuſ. dr. vj. M. ad ſaccul. exſind. alb. pro menſ. vin. doſ. m. & v. 3. l. 4. cochl. pèr 4.* aut plures ſeptimanas. prodeſt etiam *decoct. abſint. ex brod. carn. eſſ. abſint. conſ. abſint. pont.* quæ multùm laudatur *à Matthiol. elix. prop. p. aq. cinam.* item elect. amar. Sydenhamb ſuperbibendo vinum *infuſ. ſalv abſint. cent. min. fl. geniſt. cochlear. &c. pulv. cachect. pilul. ex chalyb. cum ſucc. abſint. corall. elect. deſcript. in obſtruct. hep.* vide etiam *cachex.* Notandum enim evacuatis aquis longo & aſſiduo remediorum calefacientium & roborantium uſu opus eſſe, ut novus aquarum proventus præcaveatur præſertim in ætate provectioribus, aut minùs ſano corporis habitu præditis, atque in hoc caſu æger ampliùs haud purgandus, ne catharcticum id evertat, quòd corroborans ſubſtruxit.

IX. Circa omnia medicamenta hactenus in hydrope dicta not. 1. ea, cùm morbus ſit chronicus, longiori tempore uſurpanda eſſe. 2. eadem ſubinde varianda, ne natura uni aſſueſcat. 3. interdum à medicamentis ceſſandum, ùt vires labefactatæ iterum recolligantur. 4. ad fortiora veniendum ſi mitiora non profuerint. 5. In forma ſolida potiùs exhibenda quàm liquida.

X. Externa aquam evacuantia innuit ipſa natura, quæ nunc per ſpontnneam in umbilico abdominis tumidi apertionem, nunc per veſicas in cruribus excitatas, nunc foramine in pollice pedis ſponte aperto ſucceſſivè aquam evacuando hydro-

dropes curavit. ad hujus imitationem 1. inſtitui ſolet *paracentheſis* das anzapffen nunc veterum modo per lancettam & immiſſam cannulam, nunc RR. modo per acum argenteam perforatam emittendo aquam ſucceſſivè ad unc. aliquot. nam *ex Hip. 6. aph. 27. quicunque empyici ac hydropici uruntur aut ſecantur, ſi pus aut aqua univerſim effluxerint, omnino moriuntur.* operatio hæc, licèt in ſe tutiſſima, plerumque tamen fallit, & præſertim in 2. caſibus ut 1. nempe quando nimis tardè adhibetur corruptis jam viſceribus, quod ferè ſemper contingit, cùm hæc operatio debeat fieri in umbillico prominente ex copia ſeri, hinc viſcera non poſſunt eſſe non corrupta. 2. Si cum hydrope conjunctus ſcirrhus vel aliud incurabile viſceris vitium. locum igitur tantùm potiùs habet in aſcite, quæ brevi tempore ad inſignem magnitudinem pervenit, hydragoga non juvant & vires adhuc conſtant. 2. Subinde operatio fit in ſcroto, quod tamen æquè ſæpiùs parum auxilij: multum autem periculi. cavendum enim ubique, nè gangræna ſuperveniat, quod idem dicendum de crurum ſcarificationibus, quas aliqui ſvadent, ex humoris enim ſalſi affluxu non raro inflammat. dolores graviſſimi & quandoque ipſa gangræna excitata fuit. inſtituendæ igitur circa loca carnoſa & ſuras leniter, & inciſionibus à ſe invicem diſtantibus, defenſiva ſupra & infra admovendo ac ſerum tranſudans linteolo molli citra frictionem abſtergendo vel appoſita ſpongiâ excipiendo & loca vicinâ fovendo vel vulnuſcula eluendo *ſp. vin. ſ.* vel *camph. theriac. crocat. &c.* veſicis ſpon-

taneis ſubinde in cruribus apertis & diſruptis applic. *fol. braſſ.* ad hujus imitationem quidam veſicatoria locis crurum carnoſis applicant nempe vel propè ſuras vel in parte carnoſa femorum. alij præferunt cauteria, ſed neque hæc tuta. *ex Hip.* enim *6. aph 8. aqua inter cutem laborantibus exorta in corpore ulcera haud facile ſanantur.* hinc alij cautiùs procedentes ijs tantùm utuntur in aſcite vera, ubi crura nondum ſunt tumida. ſaltem infra genu. ſic enim excitatis fonticulis Hartman. ab alijs incurabiles ſanatos vidit crurum & ventris tumores. alij etiam inſtituunt puncturas cum acubus, quibus accedit profundior unguinum abſciſſio. 11. Utendum etiam extrinſecis abdomini & ſcroto tumefacto applicandis, licèt pleraque ſint pro fuco, pluſque promittant, quàm præſtent. in leviori malo *herb. chelid. maj. aut geran. robert. contuſ.* plantis pedum alligatur *petroſel. rec. contuſ. & ſcrot. applic.* conduxiſſe obſervatum. optima ſunt *ſterc. animal.* ſic *ſterc. caprill. cum urin. prop. ſubact. & inſtar catapl. applicat.* valet. *River.* catapl. ſequens probatum habet ℞. *ſterc. bov. ſiccat. lib.* 1. *ſulph. viv. ſem. cumin. pulv. à unc. ij. cum urin. ſ. q. M. f. catapl. Thoner.* ſcroto applicat. catapl. *ex cochl. cum teſt. contuſ. aſperſo pulv. ſterc. cap. & ſem. carv.* alij catapl. parant. *ex pulv. bacc. laur. junip cum mell. except.* vel ℞. *fl. cham. mij. farin. fab. dr. vj. cochl. cum teſt. contuſ. unc. iv. ſterc. cap. dr. ij. pulv. ſem. cumin. unc.* 1. *coq. in ſ. q. aq l. aq. & acet. à. pro catapl.* prodeſt etiam catapl. ex *raph. contuſ.* l. ex fol. rut. & abſint. cum mell. ſubact. proſunt etiam foment.

cum

um aq. calc. viv. vel *foment. Hartm.* ℞. *urin. puer. ib. iv. lapid. prun. dr. iij. bull. alij ſequente utuntur ixivio. R. herb. ment. orig. à. mij. fl. ſamb. melil. . piij. ſem. carv. unc. 1. s. bacc. laur. unc. iij. ſterc. ap. ad pond. omn coq. in lixiv. foveantur partes umidæ* hinc applic. *empl. de bacc. laur. de min. aracelſ. oxycroc.* convenit etiam inunct. partium umentium *cum ſp. junip. & pauco ol. carv.* vel *um ol. buffon. ſcorp. junip. laur.* vel *ung. de ar- hanit. agripp. dialth. cum ol. ſcorp. ſ. aneth. cham &c.* cruribus ædematoſis applicari poteſt *ſp. vin. alid. ſal in ſartag. toſt. aut. cin. vit.* vel *aren. ſac- ul. indit. & cruribus calide circumligat.*

Diæta aër vergat ad calidum. vitetur nebulo- us, frig. mutatio aëris ſubinde profuit. victus ſit x cibis boni ſucci. & facilis coctionis: aſſa præ- eruntur elixis. olera medicamentoſa hîc utilia x *petroſel. aſpar. tur. lupul. &c.* vitentur acida, lſa, viſcida, flatulenta & inprimis dulcia. vi- etur potus largior præſertim frigidæ. abſtinentiâ potu plures alleviati: ſit ſaltèm parcior *ex vin. lb. ten.* vel *vin. ennul. aut abſintbit.* in quo *rad. nnul. vincetox. & leviſt. infuſ. l. medicatum red- itum per infuſ. raph. ruſt. fol. abſint. cochl. ſalv. ent. min. ſumit. geniſt.* vel *cereviſ.* ejuſmodi me- icata vel ℞. *ſcob. lig. ſaſaph. rad. chin. à. unc. s. nam. opt. dr. ij. ſem. aniſ. dr. 1. cc. præp. ocul. canc. p. à. dr. 1. s. M. f. pulv. groſſ.* de quo cochl. 1. llenum menſ. aq. feru. injiciatur, ac operculo te- atur l. ℞. *rad. chin. unc. 1. ſaſaph. ſant. rub. citr. à. nc. s. rad. glych. ſem. aniſ. fænic. à. dr. iij. paſſul. j. M. inciſ dentur ad chart.* de quibus *cochl. iij.*

 coq.

coq. in lib. v. aq. ad conſumpt. 3. Rueland. *propinat decoct. paſſul. gr. junip. & rad. cich.* alij decoct. *rad. petroſel. bacc. junip. & ſem. carv.* alij ſeq. ℞. *lap. prun. unc.* I. *ſacch. alb. unc. iv. M. f. pulv. ſubtiliſſ.* cujus cochl. diſſolv. pro pot. aliàs abſtinendum à liquoribus tenuibus & refrigerantibus quibuslibet licèt palato arideant, cùm aquis magìs obſtetricentur. pno ſiti clamoſa fallenda *gr. maſt.* ore tenenda & ſedulo maſticanda. os eluatur *aq. ſp. vitr. tinct.* vel *tamar.* in ore contineantur. prodeſt & *nit. purific.* in ore detent. vel potui indit. *ſp. ſal.* quoque potulentis inſtillatus egregius eſt. *Hartm.* commendat *ſucc.* vel *vin. gran.* ſomnus utilis, ſollicitetur *per pediluv.* vitatis narcoticis, hæc enim ùt talia per ſe hydropicis ùtplurimùm ſunt fatalia vires ulteriùs dejicientia & viſcerum tonum labefactantia. motus pro poſſe imperetur. vitetur triſt. curæ. ven. alvus ſit lubrica &c.

Tympanitis.

NOm. *Tympanitis, hydrops ſiccus.* Wind-Waſſer-Sucht.

Defin. Eſt aucta abdominis magnitudo à flatu craſſo admixto ordinariè plùs minùs ſero in ejuſdem capacitate concluſo.

Gen. Morbus auctæ magnitudinis.

Subject. Cavitas abdominis: ſubinde ſimul etiam ventriculo, inteſtinis & tunicis meſenterij flatus incluſi ſunt.

Cauſ. Vel materia cruda, craſſa & viſcoſa à calore debili in flatus reſoluta. vel humor melan-

cho-

nolicus, aduſtus, atrabilarius aut nitro-ſulfu-
ɛus à calore exagitatus & quaſi accenſus, ut ele-
ɛtur in bullas, craſſóſque vapores vel depravata
ilis, ſucci pancreatici vel melancholici cum ad-
ıixta pituita efferveſcentia coadjuvante pororum
artium chylificantium anguſtia vaporibus & fla-
ibus tranſitum denegante. *Willis* pro cauſa aſſi-
ıat tenſionem abdominis & viſcerum membra-
aceorum ſpaſmodicam ob ſpiritus animales ni-
ia copia in illas fibras adactos ac in reditu im-
ɛditos.

Cauſ. diſpoſ. Diatheſis atrabilaris, hypochon-
riaca, colica, hyſterica, aſthmatica &c.

Cauſ. extern. Inordinationes in 6. rebus non
atural. mæror, evacuationes ſuppreſſæ, potus
igidus poſt æſtum.

Sign. diagnoſt. Cutis abdominis inſtar pellis
ympani extenſa eſt, percuſſáque ſonum ejus edit.
mbilicus multùm prominet. major adeſt ventris
flatio: minor autem gravitas, quàm in aſcite,
xtrema etiam non ità tument nec veſtigium com-
reſſionis ità manifeſtum poſt ſe relinquunt, ru-
us & crepitus crebrò perrumpunt, borborygmi
rugitus obmurmurant. nec talis ſentitur flu-
uatio. ſubinde venter inſtar tympanitici intume-
it à tumoribus ſcirrhoſis, ſtrumoſis, cancroſis,
anduloſis ad molem notabilem pervenientibus,
ui tamen initio à tympanitide dignoſcuntur,
ım tactu percipiuntur & circumſcribuntur.

Prognoſt. Inter omnes hydropis ſpecies peri-
loſiſſima eſt tympanitis ob ſiccitatem quando-
ɛe hecticam ac plurium partium intemperiem
ha-

habitualem conjunctam. *Hip.* 4. *aph.* 11. ait: *quibus tormina ventris adſunt & lumborum dolor, qui neque medicamentis neque fomentis nec per alia remedia ſolvitur, in ſiccum hydropem firmatur.* notat enim flatus intra tunicas meſenterij exiſtentes; quod antrorſum inteſtinis: poſterius lumborum vertebris annectitur. in hydrope ſicco ſtillicidium urinæ malum *ex Hip. in coac.* tympanites in corpore atrabilario lethalis. tympanites curatu difficillimus, quia initia ejus vix advertuntur, & ſubito acereſcit veluti jam conſummatus & deploratus.

Indicat. Sunt ſeroſitates una cum flatibus ſenſim evacuare, reſiduam flatuoſam mateeriam cum fermento morbifico diſcutere & tandem viſcera corroborare.

Curat. Deſumenda ex inflat. ſtom. colica flatul. & hydrop.

I. Igitur materia morbifica evacuanda phlegma-hydragogis prævalentibus carminativis ùt v. g. *vin. abſint. laxat. pilul. benedict. &c.* vid. *hydrop. inflat. ſtom.* clyſt. carminat. maximè locum habent v. g. ℞. *herb. calamint. rut. puleg. fl. chamom. à. mj. ſambuc. m. s. ſem. aniſ. carv. cumin. anet. ſeſel. à. dr. ij. bacc. laur. unc. s. ſumit. aneth. m. s. inciſ. & conquaſſ. coq. ex ſ. q. aq. in col. unc. x. diſſolv. vin. malv. unc. iij. el. de bacc. laur. unc. s. bened. lax. unc. 1. ol. rut. anet. l 7. flor. minſ. à. unc.* 1. poſſunt etiam parari ex decoct. *colocynt. l. ſolo l admixtis carminativis l.* ℞. *aq. infuſ. ſterc. mar. eq. cum fl. cham. lib. 1. mell. unc. ij. M.* ℞. *urin. ſan. lib. 1. ſal. prun. dr. 1. thereb. venet. vitell. ov. diſſol. unc. 1. s. M.*

II.

II. Flatus diſcutientia & roborantia exhibenda
eſſ. carmin. ex vin. malv. tinct. cort. arant. ſp.
ticol. ſp. lig. guaj. ex aq. carminat. dorncreül.
ıct. caſſ. lig. ſaſaph. aq. vit. juniper. aq. cinam.
tul. v. g. ℞. *ſpec. arom. roſ. dianiſ. à. dr. 1. s. ol.*
nic. ſcr. s. ſacch. in aq. fl. arant. ſol. unc. iv. M. ſ.
nfect. in rot. pulv. ℞. *pulv. cort. flav. arant.*
:. iv. mac. ſcr. s. ol. deſt. cit. gut. vij. M. ſ. pulv.
vid. in 2. p. æq. l. ℞. *cinam. acut. unc. s. Zz.*
. ij. ſem. cumin. piper. charyoph. galang. à. dr.
ſacch. albiſſ. lib. s. M. ſ pulv. cujus cochl. dimid.
bearur ex juſculo calido jejuno ventre. prodeſt
oque eleoſacch. carminat. ℞. *ſacch. alb. unc.*
ol. nuc. moſch. rec. expr. dr. 1. chamom. ſcr. 1.
nic. aniſ. à. ſcr. s. cort. arant. gut. iij. thereb. gut.
. M. item pulv. carmin. & laxat. ſeq. ℞. *ca-*
n. arom. gentian. cumin. ſil. mont. aniſ. carv.
eos. petroſel. ſpic. nard. ind. à. unc. 1. corrall.
b. p. p. dr. iij. Zz. alb. fol. ſenn. ſ. tart. à. dr. x.
beb. mac. à. unc. s. charyoph. unc. 1. s. M. ſ. pulv.
ſ. dr. 1. Electuar. ℞. *conſ. rad. cich. unc. iij. roſ.*
b. unc. ij. cordit. cort. arant. unc. 1. cit. unc. s.
c. arom. roſ. dr. ij. diarrhod. dr. 1. conf. alk. dr.
s. ſp. cit. dr. 1. ſyr. de cort. arant. q. ſ. M. inte-
n cum in hoc affectu ſæpe conjungatur viſce-
m intemperies calida, quæ carminativorum ca-
iorum uſu intendi ſolet, utendum quandoque
nùs calidis & epati ſuccurendum per extrinſe-

ca

ca calorem illius temperantia, unde etiam dicit *Mercat.* Calida cùm non juverint, tranſeundum ad frigida. hinc ex RR. *Carol della font* Profeſſor Pariſinus diſſert. *de tympanit.* refert à ſe quendam curatum V.S. ter iterata, clyſt. emoll. & refrig. emulſ. julep. frig. & Electuario abſorbente, cùm oriatur ſubinde tympanites ex bile acriori & pinguiori cum ſucco pancreatico acidiore potenter & vitiosè efferveſcente cum ſenſu caloris & ardoris.

III. Inter extrinſeca carminativa eſt cucurbitula cum multa flamma & ſinè ſcarificat. abdomini per vices appoſita. it. catapl. *de cinerib. minſ. foment. Hartm. ex urin. puer. & lap prun.* l. ℞. *flor. ſal. armon. unc.* 1. *chryſtall. mineral. unc. ij. ſp. vin. tenuioris multo phlegmate dilut. lib. ij. M. diſſolv.* pannus lineus huic tepidè intinct. ſuper totum abdom. applic. & ſubinde mutetur alij utuntur *ſp. viu. theriac. camph.* alij *foment. ex decoct. ment. orig. ſem. cumin. bacc. laur. juniper. in lixiv. & vin.* utile etiam *ung. carmin.* l. ℞. *ung. de arthan. unc. vj. ol. lumb. terreſt. unc. iv. philoſ. dr. iij. M.* alij utuntur ſola inunct. *cum ol. philoſ.* bis de die fact. ex empl. prodeſt *empl. de bacc. laur. diaſapon. &c. empl. de min. cum ſapon. ven. ſ. q.* ex catapl. illud deſterc. *vaccin. cum ſem. cumin.* l. ℞. *rad. cucum. aſin. contuſ. & in acet ſquill. per 24. macerat. lib. ij. mell. deſpum. lib. ij. bull. ad conſiſt. cerat. add. ſem. cumin. pulv. unc. iv. M.*

Diæ-

Diæta victus ſit tenuis & minimè flatulentus. ...o potu ſit *vinum. alb. tenue.* vel *cereviſ. ſol. me... & roſm. medicat.* vel *decoct. chin. ſaſaph. aniſ. ...n. cort. cit. &c. l. ℞. lig. ſaſaph. dr. x. chin. opt. ...vj. liq. dr. 1. cinam. opt. unc. s. ſem. aniſ. dr. ...cc. p.p. dr. ij. s. ocul. conc. p.p. dr. 1. M. f. pulv. ...jus cochl. coq. in lib. iv. aq. poſt. col. in cellam ...pon. ut refrig. & ſubſideat.* poſt paſtum ſu...atur *trag.* ℞. *ſacch. roſ. tab, unc. iv. caſſ. lig. ...ut. dr. ij. lig. alo. dr. 1. ol. deſt. carv. aniſ. fæ...c. cort. arant, à. gut. vij. cinam. gut. vj. cha...oph. gut. iij. M. f. trag. l.* ℞. *ſpec. arom. roſ. dr. ...nuc. moſch. dr. 1. galang. zz. cardam. charyoph. ...dr. s. ſem. aniſ. fænic, à. dr. ij. coriand. cubeb. ...gr. xxiv. ſacch. roſ. tab. unc. 1. M.*

Affectio Hypochondriaca.

...Om. Affectio Hypochondriaca, malum hypochondriac. Arabibus *affect. mirachialis.* it. ...*ect. flatuoſa ſ. flatulenta* chymic. *tartarus hypo...ondriacus.* Hippocrat. *morbus deſiccatorius, ru...oſus, niger* german. Hypochondrie / Miltz...ucht.

...Defin. Eſt diſpoſitio p. n. partium primæ & ſe...ndæ coctioni deſtinatarum & famulantium de...ndens ex colluvie vitioſorum humorum ac de...avata craſi M. S. exorta ex acido vitioſo pri...rum viarum.

...Gen. varium: Imò omne morborum genus ex

hoc

hoc malo ceu equo Trojano proſilit ad oppugnandam vitæ noſtræ Trojam.

Subject. cauſ. ſ. pars affecta primaria vulgò lien dicitur, qui tamen ſæpiùs inſons in ejuſmodi demortuis inventus, & dolores ſiniſtri hypochondſæpè non cadunt in lienem, ſed in inteſtina ve ventric. aut membranas aut ſpatia muſculor. alij meſenterium: utpote fons ſexcentarum ærumnarum & nutricula medicorum: alijs duplicatura omenti ſ. cavitas illa inter ventric. & ſeptum tranſverſum. alijs epatis & ventriculi antipraxia. alij probabilius pancreas vel ventriculus quo ad fibras ſuas relaxatus & debilitatus.

Differ. Alia eſt *incipiens & levis:* alia *confirmata & contumax:* alia conjuncta cum melancholia dicta etiam *melancholia hypochondriaca* alia *ſinè melanchol.* plurimi enim affect. hypochond. laborant, qui tamen melancholiâ non afficiuntur: alia *teſte ſylv.* eſt *acida* comites habens ructus & cruditatem acidam: alia *nidoroſa:* alia *inſipida:*

Cauſ. intern. Juxta V. V. eſt colluvies vitioſorum humor. inprimis melancholicorum pituitoſorum & bilioſor. in venæ portæ & arteriæ cæliacæ ac meſentericæ ramis vel etiam in duplicatura omenti & cavitate illa inter ventric. & ſeptum tranſverſum in hypochondrijs & præcipue ſiniſtro collecta vitio antipraxiæ viſcerum ſ. ventriculi frigidioris non bene concoquentis & lienis epatis, meſent. pancreat. calidorum crudam, tenuem ac aquoſam chyli partem ad ſe trahentium & in vapores ſublimantium; craſſam tardius, un

de

le hæc vehiculo deſtituta in meſaraicis, locíſque vicinis ſubſiſtit, ulteriùs incraſſatur, aduritur, ac obſtructionibus & flatibus anſam præbet. juxta RR. cauſa eſt depravata ſanguinis craſis & deficiens ejuſdem ſpirituaſcentia exorta juxta alios vitio lienis acidum nimis exaltantis: juxta alios à ſucco pancreatico à ſubaciditate in acidum manifeſtum, auſterum & aluminoſum degenerante: juxta plurimos ex ſtomachi cruditate acida ob acidum ventriculi vitioſum fixum & minùs volatile appetens quidem & aſſumpta promptè diſſolvens, ſed minùs fermentans, hinc chylum plùs minùs viſcido acidum ac exinde talem ſanguinem & lympham generans, ex quibus etiam ſpirituum anim. depravata geneſis eorúmque ob acidum irritativum variæ ataxiæ, conglomerationes inordinationes, & irruptiones oriuntur. cauſa igitur principalis eſt cruditas acida ſtomachi, unde chylus depravatur & ſanguis viſciditatibus obruitur, hinc incipit deficere ſpirituaſcentía, lympha aceſcit, bilis hebetatur & nervoſum genus facile irritatur.

Cauſ. diſpoſ. Hæreditat. diſpoſit. temperament. ſanguineo-cholericum, cholericum ſiccum, melancholicum. ætas conſiſtens, virilis, antipraxia viſcerum, vita ſedentaria, ſpeculativa, hinc affectio hæc litteratorum pediſequa.

Cauſ. extern. Aër vel nimiùm frigidus, craſſus, vel calidus humores adurens vel peregrinis particulis acribus ſalſis & potiſſimùm acidis imprægnatus ùt marinus, ingluvies & inordinata diæta, aſſumpta difficulter digeſtibilia præſertim qui-

bus acidum ineſt manifeſtum vel occultum, ùt ſale condita vel fumo indurata, quorum illa non parùm imbiberunt de ſpiritu acido ſalis: hæc de ſpiritu acido fuliginis: it. lacticin. legum. dulcia, piſces & aves paluſt. fruct. hor. immatur. acida &c. potus vel non ſufficiens, vel nimius, vel qualitate peccans ùt cereviſ. non ritè defæcata vel aceſcens, aqua limoſa, vin. auſter. acid. &c. motus deficiens & quies nimia vel exercitium intempeſtivum ſtatim à cibo, vigil. ſomnus meridian. vita ſtudijs, curis, meditat. ac lucubrationibus occupata, quia exinde abſumuntur ſpiritus an. ex quorum defectu ſucci acidi inſigniter ſolent aceſcere, animi pathemata gravia & diuturna ùt triſt. met. terror, ira, zelotypia, veneris uſus immodicus, ſuppreſ. menſ. hæmorrhoid. &c.

Sig. diagnoſt. innumera ferè, ſed non omnia in omnibus apparentia. appetitus ùtplurimùm ſalvus, ſubinde caninus, quandoque deficiens ob exſuperantes viſciditates, appetunt acida, à quibus tamen inſigniter læduntur. ructus ab omni paſtu infeſtant, & aliàs etiam continuò boatu ſurſum feruntur ſæpiùs acidi, rariùs nidoroſi, ſubinde ſapor acris in ore inſtar piperis. in inteſtinis etiam borborygmi & crepitus cum levamine. ſentitur ſubinde inflatio ſtomachi tympanitica, alvus ad biduum vel triduum obſtructa cum excretis paucis, induratis, nigris globulorum formâ. cardialgia & dolores ſtomachi ſubinde ad ſcapulas & præcipuè regionem dorſi ſe extendentes ſæpè infeſtant interdum jejunos, interdum à cæna & horis aliquot à paſtu, quæ vix ceſſat, antequam

ſe-

equatur vomitus ciborum crudorum & pituitæ
cidæ ferventis viſcidæ. jejuni anxietatibus affli-
untur, uſque dum comedant, os & lingua ſali-
ali humiditate copioſè referta eſt, hinc ſunt ſpu-
atores, interdum tamen ſicco ore reperiuntur.
ubinde nauſea & ſequente vomitu infeſtantur
nateriæ acidæ inſtar aceti acerrimi ſummâ tellu-
e ebullientis, ac ſpumantis & præter ſtuporem
entibus illatum vaſis orichalceis exceptæ, ea-
em in æruginem vertentis. ſubinde & bilis ama-
orem ſolet inducere, laborant ſubinde æſtu &
ulſatione. præcipuè in ſiniſtro hypochond. & cir-
a lumbos maximè poſt motum vehementem,
am vel merum. phlogoſi etiam vaga in ſpecie
oſt paſtum corripiuntur, dum adhuc menſæ aſ-
dent, ubi inſigniter ſolent erubeſcere, atque eò
itius, dum hauſtum vini aſſumunt, ſubinde pa-
iuntur dolores colicos nunc in ſiniſtro: rarius in
extro hypoch. reſpiratio difficilis eſt nunc ab o-
nni cæna, nunc manè cum excretis copioſis, vi-
cidis mucoſis ob remanentias crudas ex cæna
eſpertina. ſubinde patiuntur aſthmata ſicca con-
ulſiva & faucium occluſionem inſtar ſuffocatio-
is hyſtericæ, in confirmatis interdum quoque
dſunt tumores viſcerum duri, ſcirrhoſi, ſubinde
n medijs anxietatibus & anguſtijs ſudor erum-
it frigidus, qui decreſcente malo mutatur in
alidum. interdum horror febrilis accidit, qui fri-
ore ferè circa lumbos & inter ſcapulas diſperſo
noleſtus eſt, febrémque intermitent. mentitur,
iborant inſuper ferè ſemper affectibus capitis ùt
ephalagiâ ſubinde immani, nunc gravitate capi-

 tis

tis & frequentiſſimè vertigine, dum ferè omnes hypochondriaci jejuni ſunt vertiginoſi, quæ tamen vertigo ad aſſumptionem buccellæ panis remittit, it. tinnitus aurium, quandoque loquela deficit, & lingua rigens ſentitur, quod accidens majoris mali prælndium ùt epilepſ. convulſ. cæcit. apoplex. &c. quandoque obvenit obnebulatio capitis, ingenij torpor, memoriæque lapſus, ut hypochondriaci confirmati ſubinde neceſſe habeant valedicere ſtudijs, à paſtu ſolent eſſe quaſi ebrij. facilè perterrefiunt præter cauſas manifeſtas, quandoque graviore cordis palpitatione corripiuntur, ſubinde etiam laſſitudine ſpontanea cum ſenſu ſtuporis & formicationis, quandoque fiunt melancholici, meditabundi, triſtes citra cauſam manifeſtam, ut ab omnigaudio & ſpe abhorrentes triſtiſſima quæcunque ſibi imaginentur ac timore, irâ, ſuſpicione &c. vel ex leviſſima aut nulla prorſus cauſa corripiantur, vigiliæ etiam poſt mediam noctem pleroſque infeſtant, vel noctes inſomnes ſinè cauſa agunt aut ſomni ſunt perturbati cum inſomnijs terrificis moleſtante etiam ſubinde incubo, quidam etiam hæmorrhoidum dolore & tumore crucientur, quidam gonorrhæâ vel frequenti pollutione, urina varia eſt nunc extra paroxyſmum ſanorum ferè ſimillima, nunc in eodem pallida, aquea ùt in hyſtericis quandoque craſſa, rubra, turbida cum ſedimento arenoſo ſalino aduſto. & hæc eſt illa hydra lernæa tot horrida capitibus, quibus detruncandis vix etiam ſufficerent manus Herculeæ.

Prognoſt. Affectus iſte ùtplurimùm non eſt letha-

thalis, ſed longiſſimus eſſe conſuevit, qui ægros non niſi diu vexatos & conſeneſcentes deſerit, vel ſæpè ad mortem uſque eos valetudinarios & miſeros eſſe jubet, dicitur opprobrium & ſcandalum Medicorum ob curam non ſemper feliciter ſuccedentem, vel malum facilè recidivans. it. flagellum medicorum ob nova, quæ quotidie poſtulantur remedia & inconſtantiam ægrorum tam in remedijs, quàm novis Medicis. *teſte Montan.* in hoc morbo oportet toto vitæ tempore operam dare interdum curationi, interdum præſervationi: interdum radicativè: interdum palliativè procedendo. quare tam ægris, quàm Medicis neceſſaria multa ſpes, conſtantia, patientia & diligentia, quò pauciora & minus gravia affligunt ſymptomata, & quò affectus recentior, eo major ſpes ſanitatis affulget, recens enim ſubinde ſolo corporis motu ritè inſtituto curatur, ſecus, ubi invaluit & radices egit, ubi, etſi generoſioribus ſubinde cedat remedijs, facilè tamen recidivat, cùm ſuperſite vel minimo fermento reviviſcat. degenerat in ſcorbutum, hydopem vel febrem chronicam. non raró etiam hypochondriaci fiunt icterici, ſcabioſi, quartanarij, vertigo & diuturnns capitis dolor in hypochondriaca ſubinde degenerant in epilepſ. apoplex. vel cæcitatem. hypchondriaci *teſte Liceto* ſæpiùs ſunt longævi, eò quòd accuratiori vitæ regimini ſe adſtringant. idem etiam eos primâ tonſurâ ad ſtultitiam inſignitos eſſe ſubinde aſſerit ob varias & ridiculas eorum phantaſias. hæmorrhoides, fluxus urinæ craſſioris aut nigræ, vel hæmorrhagia periodica affectum inſigniter

ſigniter

ſigniter levare ſolent. alvum in hoc morbo laxam habere meliùs, quàm adſtrictam. vomitus quoque cum ephoria ſæpè utilis: diu verò perſeverans perniciosſus. pulſus hypochondriacorum Intermittens non eſt metuendus.

Indicat. Sunt acidum corrigere, humores craſſos, viſcidos attenuare, incidere, detergere, evacuare, craſin ſanguinis emendare, primam coctionem reſtaurare, vapores diſcutere, partéſque affectas roborare.

Curat. fit I. Præmittendo clyſt. vel lenitivum. clyſt. hîc ſummè proficui, cùm hypochondriaci flatibus abundent, præſertim vero in paroxyſ. ſummè neceſſarij, ut vapores revellantur & humoris peccantis portio educatur: Parantur vel ex Emoll. & melanagog l. ex carminativis, vel ex anodynis in doloribus v. g. ℞. *decoct. Emoll. & carmin. à. lib. s. Elect. lenit. dr. vj. hier. ſ. dr. ij. ol. viol. cham. à. unc. 1. ſal. gemm. dr. 1. M f. clyſt.* ℞. *decoct. carm. lib. 1. diſſolv. elect. diaphæn. bened. laxat. de bacc. laur à unc. s. ol. rut. chamom. anet. à. unc. 1 cum ſal. & vitell. ov. M. f. clyſt.* ſeq. in doloribus flatuoſis maxime *utilis* ℞, *caput caſtrat. ſeu vervec. ſem. carv. unc. s. coq. in aq. lib, iij. ad 3. p. conſumpt. add. fl. cham melil. anet. à p. iij. rurſus coq. per med. hor. in col. lib. 1. diſſolv. ſacc. rub. unc. ij. hier. ſ. dr. iij ol. chamom. cheir à unc. 1. ſ. ſal. dr. ij. M. f. clyſt.* anodyni parantur *ex lact. cum incoct. carmin* l. *ex therebint.* lenitiva exhiberi poſſunt ſeq. v. g. ℞.

g. ℞. *fol. ſenn. ſel. epythym. à. dr. iij. ſem. cit.*
dr. s. coq. in ſ. q. ſer. lact. ad unc. vj. in col. unc.
iv. diſolu. mann. el. unc. ij. ſyr. de polypod. roſ. ſol.
à. dr. iij. crem. tart. ſl. nit. à. ſcr. s. M ℞. *fol.*
ſenn. ſel. dr. ij. s. agar. opt. dr. 1. cort. elleb. nig.
ſcr. ij. ſem. aniſ. zz. à. ſcr. 1. mac. cinam. à gr. vij.
fl. borrag. bogl. nymph. a pj. paſſul. unc. s. coqu. in
q. aq. borrag. ad 3. p. conſumpt. ſtent. per noct.
in col. diſſolv. mann. el. unc ij. mell. roſ. ſol. unc.
. oxymel. ſ. unc. s. M. ſicuti autem hæc lenitiva
optima ſunt, ità purgantia propriè dicta experi-
entiâ teſte hoc malum exaſperant, adeò ut citiùs
& melius juventur vomitorris: hinc juxta pluri-
mos RR. baſis curæ mali hypochondriac. in vomitu
præſertim vernali tempore citato cóſiſtit, cùm ſinè
ejus præmiſſione reliqua remedia parùm vel nihil
operentur. ſicque etiam ventieculus cruditatibus
acidis & nidoroſis liberetur. pro formul. ſerviunt.
seq. v. g. ℞. *ſal. armon. l. crem. tart. gr. xv. ſal.*
abſint. gr. v. tart. em. minſ. gr. 1. ij. iij. M. ℞.
conſ. fl. tun. dr. s. tart. em. gr. ij. crem. tart. gr.
. M. ℞. *ſal vitriol. ſcr. 1. 1. s. detur ex brod.*
carn. l. ℞. *vitriol. alb. p. p. ſcr. ij. oxymel. ſ. dr. ij.*
q. deſt. cicb. unc. 1. s. M ℞. *ſyr. emet. A. S. jul.*
roſ. à unc. s. aq. cinam. bugl. dr. ij. M. ℞. *croc. metall.*
. ſ. inſund. in vin. alb. per noct. in loco tepido mane
. filtrati liq. per chart. emporet. unc. s. 1. 1. s.

II. V. Secando ex brachio alterutro, prout epar
vel lien magis affectum, ſi plethora adfuerit aut
phlogoſes multùm infeſtent aut evacuatio quædam

ſanguinis conſueta ſuppreſſa ſit. alij etiam ſalvatellam aperiunt, alij hæmorthoid. apertionem autumno præſertim laudant, vel etiam ex venis inferioribus ſanguinem detrahuni præſertim ſi menſes ſuppreſſi: ſit autem V.S. parcior, cùm in hoc affectu deficiant ſpiritus & vitalis vigor in ſanguine.

III. Tranſeundo ad præparantia & diggeſtiva, quæ temperatiora ſint in cruditate nidoroſa & ubi junctæ phlogoſes: calidiora autem in cruditatè acida. v. g. ℞. *crem. tart. dr. 1. chryſt. tart. dr. s. ſal. abſint. ſcolo pend. tamariſc. à ſcr.* 1. *ol. mac. ſcr. s. M. detur cuſp. cultell. hor. med. ante prand. &cæn. ex brod. decoct. rad. petroſel. cich. aſparag. herb. agrim. cichor. ceterach. &c.* ℞. *ſal. abſint. cent. min. card. b. mag. ocul. canc. tart. vitriol. à ſcr. ij. M.* poteſt etiam pro præparat. dari *ſer. lact.* in quo chalybs ignit. ter extinct. & herb. *cuſcut. capill. ven: ling. cer. paſſul. bullierint.* l. fiat apozema. præparans. ℞. *rad. bugl. cich. à dr. vj. polyp. q. unc. s. liq. dr. ij. herb. borrag. bugl. à. m. ij. s. capill. ven. meliſſ. ceter. à m. s. fol. ſenn. ſ. dr. x. ſem. cit. aniſ. fæn. coriand. p. p. à. ſcr. 1. fl borrag. bugl. anth. à. pij. paſſul. unc. 1. s. coq. in. ſ. q. aq. font. ad unc. xv in col. diſſolv. ſyr. de fumar de lupul. de cort. cit à. dr. vj, M. f. apoz. pro 3. doſ. addunt alij cuiq. doſ. mixt. hypochond. &c.*

IV. Rurſus veniendo ad evacuantia, cùm hoc augiæ ſtabulum non tam facili negotio expurgetur, ſed crebrioribus opus ſit catharcticis deſumendis v. g. in forma boli ℞. *conſ. fumar. dr. ij. conſ. alk. ſcr.* 1. *reſin gial. gr. vij. extr. elleb. nig. gr. vj cum. ſ. q. tinct. tart. M. f. bol. aſperg. ſacch.* vel in

forma

orma *pilul.* ℞. *extr. panchym. croll. ſcr.* I. *maſſ. ilul. tartar. quercet. ſcr. s. diagrid. correct, gr. v. um ſ. q. tinct. tart. M. f. pilul N. xx. deaur l.* ℞. *naſſ. pil. tart. ſchrod. melanag. querc. à. gr. xv. xtr. alleb. nig. gr. v. pulu. ſyr. gr. ij. cum ſ. q. ſyr. le pom. M. f. pil N. ix. deaur.* fiant. *xij. doſ. tot. liebus ſumendæ. l.* in forma *nodulorum*, quæ conve-nientiſſima ℞. *rad. cich. aſparag. à. dr. ij. bugl. po-yp. querc. à. dr.* I. *s. Rhab. el. dr. vj. fibr. elleb. nig. urb. alb. gummoſ. à dr. iij. fol. ſenn. ſ. unc. ij. herb. hamed. nob. chamæpyt. cent. min. à. mj. ſem. cit. cr. ij. coriand p. p. aniſ. à ſcr.* I. *galang. min. cinam. l. à ſcr.* I. *s. tart. crud. dr. iij. ſubinde limat.* ♂. *pet. lig. unc. s. inciſ. & contus. ad nodul. pro menſ. . s. vin. alb. & menſ. dimid. aq. font. dictis addi vel ſubſtitui poſſunt rad. gram. filic.* ſ. *aperit. herb. uſcat. fumar. agrim. fl. bellid. geniſt. cich. cort. amariſc. cit. arant. paſſul. mechoac. jalapp. doſ.* quottidie præmiſſo pauco Iuſculo carnis l. para-o cum vitell. ov. & modico acet. unc. v. l. vi. tepi-lè 4. hor. ante prand. vel ut jam ſupra dictum. uſur-bentur vomitoria primas vias potenter emun-gentia.

V. poſt ſufficientem purgationem uſurpando *aln. aq. tepid.* per aliquot dies, quod convenien-iſſimum eſt vel *incoctis herb. refrigerant.* cnm bo-a quantitate *pomor. redolent.* vel. *ex hord. contuſ. & ſacculo incluſo.* in ingreſſu ventriculus inunga-ur *ol nuc. moſch.* ab exitu epar *cerat. ſant.* vel *ung. oſ. in oxycrat. loto.* poſt. ultimùm balneum ape-iri poſſunt hæmorthoid. vel ſi opus. V. in pede cari. purgationes etiam periodicæ *per ſyr magi-*

 ſtral.

ſtral. aut pilul. neceſſariæ. conſultiſſimum etiam eſt clyſt. alternis diebus injicere. *paratum ex brod. carn. non ſalit. cui in coq. herb. malv. fl. cham ſem. carv. q. pl. cum unc. ij. ſacch. pro clyſt. ol. oliv. l. ſem. lin. cochl. 7. ſal. dr. 1. l. ex brod. carn. lib. 1. cum mell. cochl. v. vj. ol. oliv. cochl. viij. ſal. dr. 1. M.*

VI. Veniendo ad uſum *chalyb.* qui viſcerũ primæ & 2. coctioni deſtinatorum egregium ſolamẽ & ſanitatis cuſtos ac reſtaurator nobiliſſimus, inprimis autem affectus hypochondriaci verum alexipharmacum ac rhizotomus tum ob inſitum vitriolum ejúſque vim præcipitandi, tum privativè edomando humores acres & cauſticos, qui, dum in ejus ſubſtantiam operantur, ferociam & acrimoniam ſuam proprio veluti enſe jugulant, inſtingunt ac retundunt, tum M. S. jam effætæ & langueſcenti volatile quoddam fermentum ceu calcar ſubdendo, à quo iterum ſpirit. animal. etiam reſtaurantur & quaſi antea ſopiti, emortui, ac pondere preſſi eriguntur, quod in puellis cachecticis obſervatur, dum aſſumpto chalybe ſtatim pulſum nanciſcuntur celeriorem, faciémque rubicundam & vividam. poteſt igîtur exhiberi *vin chalyb. horſt.* vel *minſ. tinct. vitr. mart. zwelf.* vel *tinct. mart ſorbeith.* vel *ſpum. chalyb.* vel *pulv. cachect. q.* vel proût *ſydenheimb.* præ cæteris chalybeatis commendat *lim. chalyb. ad gr. 7.* vel 9. *cum extr. abſint. io pilul. redact. & m. & v. per aliquot ſeptiman. exhibit.* bibendo deſuper *hauſt. vin abſint.* & inſtituendo moderatum motum. Idem laud. ſeq. pulv. chalyb. ℞. *limat. chalyb. probe trit. unc. 1.*

pulv.

ulv ſtom. Birk. dr. vj. ſem. coriand. p. p. aniſ. fæn. *. nuc. s. cinàm acut. corrall. rub. p. p. à. dr. iij. nuc.* *noſch. dr. ij. M. f. pulv. ſubtiliſſ. cui add. ſacch.* *lbiſſ. adpond. omn. doſ. dr. s. bis in die per 4. dies* *inc dr. 1. bis in die per 40. dies ſuberbib. coch. iij.* *in. abſint.* plura de chalyb. vid. in obſtruct. epat.

VII. *Acidulæ* commune etiam hypochondria-orum ſunt ſolamen, dum ſub veſte aquoſitatis olligunt quoque vim chalybeatam, aquoſáque tipticitate diluunt & enervant ſucci acidi acrimo-iiam eámque evacuant. bibendæ ad dies 12. 18. 4. ad menſ. 3. 4. & ultra hauriendo cum primo itro *crem. tart. ſ.* vel *acuat.* vel *rad. gial. cum rem. tart. &c. thermar.* quoque potus *teſte River.* um conveniens eſt, ſi ventriculus frigidior mag-iam craſſæ, & viſcidæ pituitæ copiam cumulet, ieque admodùm inſignis fuerit epatis caliditas, ujus partis noxa declinari poterit muniendo epar & lienem *ung. infrig. gal.* & exhibendo poſt ejectas quas *juſcul. refrig.* ac poſt integrum earum uſum *aln. refrig. & humect.* per aliquot dies uſurpando.

VIII. Vere vel æſtate à multis utiliter exhibe-ur *ſer lact.* per 15. aut 20. dies *cum infuſ. epithym.* el *fl. acac. perſic. &c.* vel *cum ſucc. cich. borrag. &c.* in corporibus valde emaciatis convenit *uſus act.* cap. vel *aſin cum ſach. roſ.* vel ſi hypochon-iria ſint obmurmurantia *cum tantill. ſpec. arom. oſ.* vel *diarrh. abb. ſydenhaimb.* cum ſummo emo-umento uſus eſt cura *lactis.* dummodo æger id fe-at, corpusq. priùs ritè præparatum, cùm acredinē. umorum temperet, corrigat, corpusque exqui-tè nutriat.

IX. Fon-

IX. Fonticuli ſi crebriores catarrhi conjuncti, in uſum quoque trahuntur. diuretica quoque commedantur, cùm in hoc morbo urina largiter fluens máximum ſit levamen. ex his laudantur *ſp. ſal. arm. ſp. tart. carmimnat ſ. de 3.* uti ex ſiixis *arcan- 2. plic. minſ.* præſertim ſi crebriores infeſtant phlogoſes, it. ſalia ſixa, *decoct. & infuſ. ex abſint. fumar. cich. cent. min. card. b. agrim.* & inprimis *bacc. junip. &c.*

X. Roborantibus utendum ùt *conſ. fl. borrag. cum conſ. alk.* ita ut ſint *4. p. conſerv.* &. 1. *confect. 1.* ℞. *conſ. bugl. unc. 1. s. borrag. viol. à. unc. 1. conſ. roſ. cort. cit. condit. à unc. s. myrob. condit. N. 1. conſ. alk. dr. iij. raſur. eb. cc, à dr. 1. lap. bez. dr. s. ſpec. lætif. gal. diarrhod abb. à ſcr. ij. corrall. rub. pp. marg. pp. â dr. s. amb. griſ. ſcr. s. moſch. gr. v. fol. aur. N. iij. cum ſ. q. ſyr. de cort. cit. M. f. elect. vel* tabell. ſeq. guſtui gratiſſimæ ℞. *confect. alk. compl. dr ij. amb. griſ. ſcr. 1. ſacch. in aq. fl. arant. & roſ. fol. unc. iv. M. f. tabell.* ventriculi etiam ſingularis cnra habenda *per z. z. in ind. cond. ſuccolat. vin. malvat. elix. prop. p. eſſ. & vin. abſint. uſũ caffeè. aq cinam. pulv. ſtomach. birkm. querc. &c.* teſte Sydenhaimb ſanguinem & ſpiritus mirè conſortat & vigorat *cort. peruv. m. & v. ad drach. dim. ad ſeptiman. aliquot. exhibit.*

Diæta aër ſit temperat. purus & tenuis vitando craſſ. fætid. nebuloſ. pluvioſ. frig. boreal. mutatio aëris & peregrinationes maximè equo ſactæ hîc ſalubres, cibi ſint boni ſucci & facilis coctionis in-

cidendi,

idendi, detergendi & aperiendi vi præditi vitan-
.o alimenta craſſa, viſcida & terreſtris ſubſtantiæ
ıprimis ſale vel acet. condita, aut fumo indurata
.el muriâ macerata ùt caro ſuilla, hircin. bubula
:nior, anſer, anat. piſc. paluſt, lacuſt braſſ. mu-
iat. legum, lacticin: ping. fruct. hor. dulc. & ſach.
:cl mell. condit. vitetur ingluvies, ciborum vari-
tas, condimenti loco *ſunt uv. paſſ. & cappar.* po-
us ſit *vin. alb. ten.* vel dilut. aq. extinct. aut. vel
ıedicat. infuſ. *tamariſc. pimpin. agrim. borrag.*
ugl. &c. vel cereviſ. bene defæcat l. bibatur aq.
oct. *cinam.* v.g. ℞. *aq. font. lib. iv. ſacch. alb. dr.*
:. *coq. donec. ebull. add. cinam acut. contuſ. dr. iij.*
ıox abigne remov. refrig. & col. l. ℞. *ſem. cori-*
nd. pp. dr. ij. liq. raſ. dr. iij. ſem. aniſ. ſcr. s. cinam
cut. dr. ij. coq. in aq. menſ. ij. s. aliquot ebullit. l. aq.
ecoct. fænic. cum cinam. l. tragæ pro pot. vid. tym-
ıanit. & ſitim vitentur vina dulcia, tartarea, ſul-
urat. cereviſ: recens, cruda, turbida &c. ſomnus
ıon ſit nimius, nec diurnus, nec ſtatim à cibo
ıeatur, vitetur quoque decubitus continuus in
atus ſiniſtrum. vitetur quies & vita ſedentaria,
ıinc motus ſubinde fortior mediante equo vel cur-
u ſuccuſſore utilis Impactas in latibulis inferioris
:entris viſcidas cruditates excutiendo. alvus per-
ıetuò ſervetur laxa, cùm aliàs ſtatim exaſperen-
ur capitis perturbationes & ſymptomata melan-
holica ſ. id fiat *per pilul. hypochond. zwelf.* vel
nelanag. minſ. vel *tart. querc. aut ſchröd.* vel *ff.*
ıut de alo. roſat. quas *Crato* alternis diebus exhibet.
llij *cum Montagnan.* unam aut alteram pilul, cu-
ıitum ituro per multum tempus præſcribunt. ſ.

per

per remedia paſſulat. ùt *vin. paſſ. timæ ſer. laxat. paſſ. cum fol. ſenn. decoct. ſenn. paſſ. crem. tart. &c.* cùm aloëtica nonnullis hypochondriacis noceant. & licet uno die laxent, altero demum plus obſtruant. vid. *conſtip. alvi* vitentur lucubrationes poſt cænam tribuendo honorem nocti & expectando auroram Muſis amicam, it. æger qui fuit ſui carnifex & tyrranus per itam, mætorem & triſtitiam, ſit ſibi medicus per lætitiam obſervans illud Poëtæ. *Atra melancholico regnet ſi in corpore bilis, læta ede, læta bibe, læta age, læta ride.* Præterea poſtpaſtum in uſu ſit pulv. pept. à quolibet paſtu v. g. ℞. *confect. ſem. aniſ. fænic. à dr. ij. cort. cit. condit. dr. 1. marg. pp. corral. p. p. à. dr. s. cinam acut. ſcr. ij. ſacch. roſ. tab. unc. iv. M. f. trag. l.* ℞. *ſem. coriand. p. p. dr. iij. nuc. moſch. galang. à dr. 1. corral. rub. pp. dr. 1. s. charyoph. ſcr. 1. ſpec. arom. roſ. dr. ij. ſacch. roſ. tab. ad pond. omn. M. f. trag.*

Scorbutus.

NO *M. ſcorbutus ſceletyrbe.* à cruciatu crutum, *oſcedo, ſtomachace* ab oris vitio, *gingibrachium* ab affectis gingivis & pedibus aut brachijs. morbus Marinus, Nauticus. eſt ſoror affectionis hypochondriacæ & ſublimior ejus gradus der Scharbock.

Defin. eſt diſpoſitio p. n. partium primæ & 2dæ coctioni deſtinatarum endemia ſeptentrioni dependens ex depravata craſi M. S. & colluvie vitioſoſorum humorum peculiaris cujusdam acrimoniæ acidæ & pravitatis participe in vaſis ad viſcera hæc pertinentibus ſtabulante. *Gen.*

Gen. varium. cùm congeries ſit multorum mor-
orum ac ſymptomatum.

Subject.adæquat. totum corpus:*principale* autem
artes primæ & 2.coctioni famulantes & totaM.S.

Differ. alius eſt *recens:* alius *inveteratus:* alius
ereditarius : alius *aſcititius* : alius *primigenius* :
ius *ſuccedaneus* ſ. alios morbos ſequens : alius eſt
ulgò *frigidus ſ. acidus* in quo diſcraſia ſanguinis
lino-ſulfurea. ſanguis craſſus, limoſus & muci-
ginoſus inſtar vini penduli : alius *calidus ſ. fulſu-
eo ſalinus* in quo ſanguis facilè efferveſcit & ebul-
t, ejúsque diſcraſia eſt ſulfnreo ſalina inſtar vini
ncidi.

Cauſ. intern. juxta veteres eſt humor melancho-
cus, ſeroſus, ichoroſus lixivij. inſtar ex aqueis,
lſis, fæculentis ac aduſtis partibus conſtans pe-
liaricer & ſpecificè corruptus, ſingularémque
alignitatis gradum adeptus, unde malum hoc
iam contagioſum, genitúſque ex deficiente fer-
entatione & ſpiritualſcentia ob alimenta ſale vo-
tili deſtituta &c. juxta RR. cauſa eſt diſcraſia
nguinis ex acido hypochondriaco in tantum
taltato & ſucceſſivè quaſi volatiliſato ac ſpecifi-
um ſaporem adepto, ut ſummum fiat penetrati-
um & fermentativum glandulis, lymphæ &
ervis præcipuè infeſtum prout pater ex ſympto-
atibus.

Cauſ. diſpoſ. hæreditaria diſpoſitio, tempera-
entum melancholicum, ſexus muliebris, qui
tiùs ſcorbuto corripitur, quàm virilis, regio-
es ſeptentrionales & accolæ maris Balthici ut
oland. ſeland. fland. brabant. ſuecia, Norveg.

island.

island. friſ. Weſtphal. pomeran. &c. his enim eſt malum endemium & vernaculum, cùm econtra Germaniæ ſuperiori utì & Hiſpaniæ, Galliæ Italiæ, &c. nullatenus vel parùm notum ſit, potiúſque diſpoſitio aliqua ſcorbutica, quàm verus ſcorbutus plerumque observetur: interim impoſſibile non eſt; eum etiam in his regionibus generari poſſe concurrente inſalubris aquæ potu aut aëris vel victûs pravâ ratione, aliiſque cauſis, in quo caſu tamen eſſet ſporadicus.

Cauſ. extern. aër præcipuè aquilonar, nebuloſ. lacuſt. ùt in holand. & belgio. it. ſalſuginoſus & præcipuè marinus effluvijs nempe ſalinis acidis ex mari frigidioris zonæ elevatis & non percoctis præditus, ac juxta ***Hartm.*** ſulfure temperato deſtitutus & ratione hujus hypochondriaci ſaltèm ſeptentrionales fiunt ſcorbutici, non autem orientales & meridionales. it. vict. nauticus & diæta ex cibis ſale vol. deſtitutis, ùt carne bubula ſeniore, hircin. captin. aprugna, cervin. ſale & aceto macerata vel fumo indurat. lard. rancid. crudo, piſc. lacuſt. maritim. pan. biscocto mucido, vel ex frumento corrupto piſto, legum, caſ. vetuſt. potu aq. corruptæ, verminoſæ. craſſæ, crudæ, impuræ, cereviſ. fæcul. vin. pendul. vita otioſa, mæror, cur, triſtit. ſuppreſſ. menſ. hæmorrhoid. frequentiſſimè autem contagium miaſmate ſcorbutico quocunque-modo intra corpus admiſſo ſimilem diſcraſiam ſanguini imprimente.

Sig. diag. in hoc quoque affectu ſub varia incedunti larva, neque omnia in omnes indifferenter cadunt, ſed alia in his; alia in alijs obſervantur ſi æger

ſi æger conqueratur tantùm de pathematibus circa digeſtionem, ac ſupervenientibus affectibus capitis, ſolâ laborabit affectione hypochondriacâ: ſecus ſi ſuperveniant oris & crurum phenomena ùt 1. gingivarum quandoque etiam faucium & palati rubor, puritus, tumefactio, laxitas, cruentatio, gangræna, ſphacelus. færor oris deterrimus, dentium nigredo, vacillatio, caſus, veſiculæ lividæ, nigræ, circa radices dentium &c. 2. laſſitudo corporis & præcipuè crurum cum maculis crurum & tibiarum ab initio rubris: in progreſſu purpureis, lividis, nigris nunc minoribus eas, quibus linteum pulices inficiunt exprimentibus præcipuè in cruribus, nunc majoribus imperialis, palmæque manus magnitudinem æquantibus, quæ brachia & femora plerumque invadunt ſinè ſenſu: 3. Reſpiratio difficilis & anguſtia pectoris *teſte River.* exorta à tumore pancreatis. 4. urina varia & ùtplurimùm flammea inſtar ſp. nitri pluribus nempe ſalibus lixivij inſtar ſaturata, ſubinde cum ſedimento rubro craſſo inſtar farinæ laterum: ſubinde naturaliter tincta arenulis tamen rubris friabilibus lateribus matulæ ſe affigentibus: ſubinde cum ſupernatante pellicula inſtar pinguedinis, quæ ad latus aſpecta caudæ pavonis inſtar eſt variegata, ac à ſalibus coagulatis oriunda. 5. Pulſus varius, quandoque debilis, inæqualis ac vermicularis: in ſummis tamen anguſtijs major & fortior. 6. Corporis pruritus cum loci intumeſcentia, & rubore, dum ſcalpunt ægri, utì & excoriationibus & ulcuſculis gravioribus ſerum acre plorantibus & difficulter ſanabilibus. catarrhi

etiam frequentes ſunt circa caput, collum & fauces. 7. Dolores varij infeſtant nunc vagi, nunc fixi, & inprimis abdominis, qui in dorſo inchoant, ut nephritidem æmulentur pergendo ulteriùs ad regionem umbilicalem cum ejus retractione qnandoque ad interiora. it. dolores dentium & artuum ſæpiùs vagi & quidem vel leviores inſtar ſenſus vermiculationis **als wann die Glider wären entſchlaffen** / quos vocant **die griblende Gicht**: vel graviores lacerativi & lancinantes, quos *arthritidem vagam*, **die reiſſende Gicht** vocant. dolores hi interdiu ſilent: noctu autem magìs affligunt ſimiles doloribus venereis, à quibus tamen diſtinguuntur, quòd gallici tenſivi: hi verò pungitivo-gravativi. it. quòd venerei medias artuum partes occupant, & ſi diu perſeverent, exoſtoſes faciant, adſint etiam alia luis ven. ſigna ùt bubon. gonorrh. caries, præcedens coit. impur. ſcorbutici econtra quaſcunque partes indifferenter invadant, adſint alia ſcorbuti indicia, vel ſaltèm temperies melancholica dominetur. 8. Scorbutici obnoxij ſunt varijs hæmorrhagijs ùt ſputo cruento, diarrheæ cruentæ, in quam facilè incidunt purgantibus tractati. 9. Variæ contingunt motûs læſiones ùt paralyſis ſpuria, quæ à vera diſtinguitur, quòd hæc permanens: ſcorbutica verò intervallata, ut, qui heri pedem vix moverat, hodie ambulet, paulo poſt iterum omni motu privandus, ac conjungantur ſæpè motus tremuli & convulſivi, tandem etiam ſubinde ſuperveniunt convulſ. particular. contractio crurum, tumores artuum varij, atrophia, hydrops &c.

Pro-

Prognoſt. Scorbut. recens faciliùs curatur & non raro ſolâ loci & diætæ mutatione: inveteratus & fixam habens ſedem difficillimè curatur, niſi ſubinde palliativè. definit ordinariò in hydropem, atrophiam vel tabem: interim non rarò curantur in hoc morbo, qui deplorati habentur. maculæ in ſcorbuticis quò magìs rubent & grandiores ſunt, eò meliùs: econtra deteriùs, quò magis ceruleſcunt. in ſcorbuticis pulſus ſubinde parvus ac debilis eſt, ut æger omni momento quoad pulſum ſit exſpiraturus, quo tamen, niſi alia adſint ſymptomata, medicus terreri non debet. dolores vagi tranſeunt in pareſin, aſthma convulſivum & ſubiude epilepſ. præcæteris gingivarum habenda eſt ratio, quæ ſubinde abeunt in gangrænam vel peſſimas faucium exulcerationes. fæminæ hunc morbum faciliùs ferre poſſunt ob evacuat. menſt. nempe ad annos 15. vel 20. maſculi non ultra 7. vel 8. annos. contagio receptus malignior eſt, gravior etiam in adultis, ſenibus & diætam negligentibus. curatu etiam difficilis hæreditarius. livor faucium in ſcorbuto lethalis. in moribundis maculæ priùs viſæ evaneſcunt.

Indicat. Sunt humores vitioſos ſalino acidos & aquæ ſtygiæ corroſivam naturam æmulantes temperare, ſpecificum eorum ſaporem per appropriata infringere, evacuare, craſin ſanguinis corrigere, fermentationem ac ſpiritualſcentiam promovere, obſtructiones aperire, viſceráque affecta roborare.

Curat. fit I. Præmiſ. clyſt. vel lenitivo V. ſecando, ſi malum recens & corpus adhuc ſucci

 ple-

plenum: ſecus ſi malum inveteratum & maculæ jam prodierint, nec ſanguis abundet: mitti poteſt per intèrvalla nunc ex baſilica vel mediana, nunc ex ſalvatel. nunc ex pede præſertim in ſuppreſ. menſ. Hæmorrhoidum apertio omni phlebotomiæ præferenda, præſertim in aſſuetis. in gingivarum ſanguinolentia cum fructu etiam apeiuntur venæ ſublingual. fonticulî quoque hîc utiles & ſcarificat. &c.

II. Præparanria in uſum trahendo v. g. ℞. *tart. vitriol. dr.* 1. *ſal. abſint. prunell. ā. dr. s. ocul. canc. crud. pulv. ſcr.* 1. *M. f. pulv. divid. ad* 6. *p. æq. l.* ℞. *tart. vitriol. ſal. juniper. geniſt. abſint. ā. gr. iij. magiſt. corrall. fæcul. aron. ā. gr. ij. Eleoſach. aniſ. cit. cinam. ā. gut. iv. M. f. pulv. l.* ℞. *rad. armorac. unc. ij. coq. in lib.* 1. *ſer. lact. cap. in col. unc. ij. inſtillari poſſunt ſpirit. ſal. armon. gut. xij. l xv. l.* ℞. *ſyr. aperit. Minder. unc. vj. ſucc. anti ſcorbut. depur. unc. iij. aq. aperit.* Timæ. *unc. iv. antiſcorbut. unc. iij. ſp. cochl. naſturt. ā. dr. ij. M. pro* 5. *doſ.*

III. Ad catharſim deveniendo abſtinendo tamen ſedulò à fortioribus purgantibus, cùm in hoc affectu facilè ſequatur hypercatharſis. optima eſt, quæ inſtituitur per epicraſin admixtis antiſcorbuticis v. g. ℞. *fol. ſenn. ſ. unc.* 1. *ſem. aniſ. dr.* 1. *infund. in ſ. q. aq. font. add. fol. acetoſ. mvj. cochlear. mij. tamarind. unc.* 1. *s. coq. ad lib. ij. s. add. ſyr. de cich. cum rhab.* 2. *plic. unc. s. M. f. apoz. dentur m. & v. unc. iij. l.* ℞. *fol. ſenn. ſel. unc.* 1. *s. cochl. mij. ſem. aniſ. dr. ij. affund. vin. alb. lib. vj. add. poſt* 24. *hor. fol. acetoſ. miij. tamarind. unc. iij. li-*

mon.

mon. conciſ. N. ij. M. f. vin. antiſcorb. detur cyath. m. v. & poſt cœnam noduli laxativi etiam optimi ℞. *herb. cochlear. naſturt. rut. murar. à. m. s. ſed. min. trifol. fibr. à. pij. rad. raph. ruſt. polypod. querc. à. dr iij. fol. ſenn. ſ. dr. x. rhab. opt. dr. ij. hermodact. unc. s. cort. flav. arant. dr. ij. cinam. galang. à. dr. 1. tart. albiſſ unc. s. dentur ad nodul. pro menſ. vin.* in naturis calidioribus detur *infuſ ſenn. rhab. rad. cich. fol. becabung cum ſal. tart. & ſp. ſulph. in ſero lact.* l. detur *aq. lax. cum pulv. gial. & ſp. cochlear. l. ſcr. 1. rad. gial. eſſent. croc. tinct. vel crem. tart. cum ſcam. ſulph. l. pilul. tartar. Schröd. cum extr. elleb. nig. vid. affect. hypoch.*

IV. Uſurpando antiſcorbutica ſ. appropriata, quæ ſale vol. abundant, humores craſſos & fixos ſubtiles & quaſi volatiles reddunt, ac coctionem & pneumatoſin adjuvant: inter hæc excellunt *cochlear. naſturtij omnes ſpecies. becabung. raph. ruſt. trifol. fib. perſicar. piperit. chelid. min. ſemperviv. minim. numular. ſem. ſinap. eruc. fum. abſint. &c.* circa hæc not. 1. Calidioribus & acribus his cautè utendum eſſe præſertim in corporibus rarioris texturæ, calidioris tempsramenti & bile abundantibus, vel ea temperatis ac blandè acidis miſcenda ùt *cich. acetoſ. ſucc. cit.* vel quod optimum *ſer. lact.* 2. dulcia ſcorbuticis non exhibenda ac præcipuè à *ſach. nimio* abſtinendum. 3. Simplicia antiſcorbutica recentia & eorum ſuccos aut conſervas præferenda eſſe compoſitis artefactis præſertim *decoct.* vel *extract. cum ſal. volat.* eorum facilè diſſipetur, & evaneſcat. in eorum uſu per dies 14. & ulteriùs inſiſtendum & 5. l. 6. die

evacuans exhibendum. ex compoſ. longiori uſu comprobata ſunt ſequentia, ùt v. g. ſucc. ℞. *ſucc. rec. expr. cochl. lib. 1. naſturt. aquat. becabung. à. lib. s. fumat. cich. acetoſ. à. unc. v. mixta præcipit. cum ſucc. cit. doſ. unc. iv. cum dr. 1. s. aq. cinam. l.* ℞. *ſucc. rec. expr. cich. fumar. becabung. naſturt. aquat. cochl. à. dr. iij. ſer. lact. cap. unc. iv. M.* mixtur. v. g. ℞. *mixtur. ſ. ſpirit. cochl. naſturt. bacc. juniper. à. unc. s. M. doſ. à. ſcr. 1. ad ſcr. ij.* huc etiam ſpectat Eſſent. *pin. Eſſent. trifol. fibrin.* Julep. ℞. *ſyr. ſceletyrb. unc. iij. de cort. cit. de pom. ſ. à. unc. ij. aq. ſcorz* q. ſ. *clarif. & aromatiz. cum aq. cinam. & cort. cit. l.* ℞. *ſer. lact. depur. lib. 1. decoct. Tamarind. lib. s. ſucc. cit. rec. unc. 1. ſyr. de tot. cit. q. ſ. M.* Electuar. ℞. *pom. cit. rec. una cum cort. inciſ. N. iij. fol. cochlear. rec. miij. naſturt. aquat. mij. acetoſell. mj. contund. in mort. marmor. & cum pauco ſacch. M. f. elect. l.* ℞. *conſ. roſ. vet. unc. ij. cochlear. ennul. à. unc. 1. s. pulv. trochſ. de viper. dr. s. ſyr. ſcelotyrb. q. ſ. pro elect.* proſunt etiam *aq. deſtill. antiſcorb. quercet. Minſicht. dorncreül. &c. conſerv. fumar.* quæ clariſſ. Sennerto frequenter in uſu fuit. item *conſ. cochlear.* Infuſa etiam frequenti in uſu ſunt v. g. ℞. *herb. rec. cochl. naſturt. fumar. à. mj. rad. armorat. N. 1. ennul. unc. 1. paſſul. min. dr. vj. contuſ. includ. nodul. ac infund. in vin. vel ſi hoc phlogoſes excitet in ſer. lact. l. ipſo lacte.*

V. Huc etiam ſpectant *martialia* acidum primarum viarum potenter deſtruentia, quæ volatilibus antiſcorbuticis præmitti poſſunt. it. *acidul.* quæ plurimùm conferunt, non tamen in ſcorbu-

ro confirmato, in quo nocent, vel ſaltèm ſinè periculo ſuaderi nequeunt. ſicuti autem in cauſa magìs calida acidulæ: ità in frigidiore chalybeata magìs proſunt.

VI. Singulare etiam quid obtinet in corrigenda craſi ſanguinis ſcorbutici ipſum *lac.* præſertim in ijs, qui nimium ſudant & ad tabem inclinant & quidem *caprin.* in quo *fol. cochl. naſt. becab. endiv. cich.* bullierint addito tantillo *ſach.* nè coaguletur: vel *ſer. lact.* præſertim in febricitantibus & qui borborygmis in hypochondrijs abundant, ut & phlogoſi vagæ ſunt obnoxij: hoc enim prodeſt vi nitrosâ non ſolùm viſcidos abſtergendo ſuccos, ſed & ardores vagos ſ. phlogoſes compeſcendo & per urinam ſal acre ſcorbuticum educendo. *Foreſt.* teſtatur ſe multos curâſſe ſcorbuticos ſolo *lacte* vel *ſer. lact.* in quo *cochl. & becab. in vaſ. 2plic.* bullierint.

VII. Pro ſudoribus eliciendis *teſte Timæ.* efficaciſſimum eſt ſeq. decoct. ſudorif. ℞. *lign. ſanct. raſ. unc. ij. s. cort. ejuſdem unc. s. ſalſapar. unc. 1. s. ſaſaph. dr. vj. ennul. ſcorz. à. unc. s. ſem. cochlear. naſturt. aquat. à. unc. s. cort. inter. pin. unc. 1. cit. unc. s. cinam. unc. 1. inciſ. & contuſ. macer. in aq. ſ. q. hinc coq. in diplom. doſ. unc. iv. l. vj.* ſudorem etiam excitat *decoct. ſtrob. pin. & bacc. juniper.*

VIII. Tandem ad roborantia veniendum ùt ventriculi *per pulv. ſtom. Birck. elix. prop. rob. junip. zz. in chin. cond. conſ. roſ. vitr. ſp. maſtich. eſſ. galang. abſint. caſſ. lig. &c.* epatis & lienis *per conſ. rad. cich. elect. chalybeat. eſſ. troch. de eupat. rhab. capp. &c,* cordis *per conſ. de hyac. alk. tinct. corall.*

mag. perl. ſp. rub. id. frag. roſ. conſ. fl. tunic. borrag. cit, &c. pulmonum *per ennul. ir. liq. veron. ſalv. hyſſ &c.* additis ſemper antiſcorbuticis. ſic etiam accidentium huic morbo ſupervenientium cura ex proprijs titulis petenda additis ſemper appropriatis.

Diæta aër ſit lucidus, temperatus, purus & ſerenus, vitetur nebuloſus, muriaticus, marinus & particulis acidis abundans. victus ſit euchymus & eupeptus. nocent acida melancholiam fermentantia & ſale marino impraegnata & condita, fumo indurata, pituitoſa, glutinoſa, craſſa & fermentatu difficilia. item dulcia. conveniunt embammata *ex naſturt. raph. ruſt. ſinap. cappar. &c.* potus ſit *vin. oligoph.* è vaſe tamariſcino bibitum vel *cereviſ.* bene fermentata vel *decoct. chin. &c.* vitetur aq. craſſa, impura, ſalſa, vina dulcia, vel nimis auſtera, ſubadſtringantia, pendula, cereviſ. fæcul. ſervetur frugalitas & ſobrietas ceu matres melioris valetudinis, motus & quies, ſomnus & vigiliæ ſint mediocria. ſtudeat æger gaudio ac hilaritati vitando triſt. mæror. ſollicitud. vener. nimiam, &c.

LI-

LIBER VII.

De Affectibus Renum, Veſicæ, & partium genitalium in Viris.

Dolor Nephriticus.

NOM. *Dolor Nephriticus.* Nieren oder Len-den-Schmertzen. Dicitur etiam Nephritis, licet hæc propriè inflammationem renum ſignificet.

Defin. Eſt gravis & dolorifica ſenſatio ſ. exaſperatio Renum excitata vel à calculo majori, vel arenulis, vel ſabulo, aut alia concretione ſalina Renum glandulas, eorumque tubulos ſeri ſecretioni dicatos non ſolum obſtruente, ſed etiam fibrillas eorum roſione & convulſoriâ criſpaturâ ac tenſione afficiente.

Gen. Symptoma ſenſûs tactûs depravati ſequens morbum ſolutæ unitatis.

Subject. Renes & quidem nunc unus vel alter, nunc ambo.

Differ. Alius dolor nephriticus eſt exortus à *calculo.* Nieren-Stein dictus propriè *lithiaſis*: alius *ab arenulis calculoſis durioribus*, quæ ſtatim in urina adhuc calida ſubſident, & fundum matulæ occupant, nec digitis tam facilè comminui poſſunt: hic affectus propriè *nephritis* das Lenden-Grieß oder Sand appellatur: alius *ſpurius* dictus

excitatus à lympha acriori particulis ſalinis tartareis impraegnata ſ. â ſalibus ſcorbuticis coagulatis ſabuli rutilantis formâ excretis, quae tamen arenulæ ſunt friabiles, digitiſque facilè comminui poſſunt ſubſtantiæ urinæ permiſcentur, lateribus vitri undequaque pulveris inſtar adhæreſcunt, neque in urina calida, ſed tantùm perfrigerata ſunt obſervabiles. calculus renum alius eſt *hæreditarius*: alius *aquiſitus* per errores in victu: alius *magnus, parvus, anguloſus, aſper, ſalebroſus. glaber, olivaris. unus* vel *plures &c.* alius *compactus, durus, ſaxoſus & naturæ ſiliceæ*: alius *magis friabilis, arenoſus & tophaceæ naturæ*: alij ſunt *albi* orti magis ex mucilagine viſcida: alij *rubri* ex minutiſſimis ſanguinis guttulis ſimul coagulatis: alij *ruffi*, qui propriè ſunt ſolius urinæ progenies.

Cauſ. generat. calculor. Juxta VV. eſt materia viſcoſa, ſalſa, fæculenta & tartarea ſuccum petroſum ſ. ſpiritum gorgonicum & lapidificum in ſe continens adjuvante Renum calore, ſiccitate & anguſtiâ, vel *teſte Fernel.* calculoſa eorum diſpoſitione. juxta RR. cauſa eſt ſal urinæ volatile coagulatum ab acido auſtero p. n. mediante alteratione putredinali per fermentum Renum vitiatum. acidum oleoſam, tartaream, fixam & fæculentam materiam coagulans pro efficiente agnoſcitur tum ex eo, quòd arthritici ordinariè etiam ſint calculoſi, quòd ad utrumque malum quaſi epidemicum ij ſint expoſiti, qui vina bibunt & copioſiora & acidiora ùt in fracon. morav. auſt. &c. acido ex primis vijs ex vino vitioſè digeſto

ad

d Renes delato & alcali volatile coagulante, uòd tandem vomitoria acidum auſterum ex pri- nis vijs eliminantia plurimùm à calculo præ- ervent non ſecus ac plurima terrea, lapidea aut alcinata contra eundem laudentur abſorbendo cidum primarum viarum. alcali volatile in ge- eratione calculi patiens eſſe docet ejus analyſis: auſa ſinè qua non diſpoſitio putredinalis urinæ nediante ſpiritu inſito, ſeu fermento renum ener- ato, quâ urinæ mixtura nonnihil ſolvitur ac al- ali volatile nonnihil ſeparatur, nec debite ſatu- atur ab acido, hinc obſervamus urinam claram xcretam, ſi ad tempus in matula præſertim ſtan- ea æſtivo inprimis tempore corrumpi ac fætere ncipiat, arenulas & cruſtam calculoſam lateribns ffricare, hinc etiam *junip. thereb. mac.* &c. quæ rinam ſuaveolentem reddunt & balſamicâ vi à utredine conſervant, à calculo præſervant.

Cauſ. diſpoſ. Hæreditar. diſpoſit, renum eorúm- ue vaſorum & tubulorum anguſtia, ſiccitas, ca- or p. n. fermentum eorum enervatnm, vitium eſæ primæ digeſtionis, ætas ſenilis 3. *aph.* 31. ubjecta hypochondriaca, arthritica, icterica, pin- uia & obeſa, it. homines incurvato terram ver- us tergo laborantes ùt vinitores, foſſores, ligno- um cæſores &c.

Cauſ. extern. Ingluvies, crapula, cruditas, cibi raſſioris ſubſtantiæ ùt panis non bene fermenta- , legum. lacticin. caſeor. carnis ſuill. carn. & ſc. ſal. & fum. indurat. piſc. glutinoſ. ùt anguill. . lacuſt. ov. indurat. fruct. crud. immatur. vina rtarea, calculoſa, id eſt, terreis particulis turgi-

da

da & acido auſtero referta vel calceam, ac cretaceam tartareitatem in ſe vehentia, it. novella, turbida, dulcia, cereviſ. novell. aut ex aq. lacuſt. parata, aquæ calceæ, vita ſedentaria, abuſus diureticorum, decubitus continuus in dorſo, venus nimia, equitatio frequens, potus parcior, ſomnus diuturnior l. ſtatim à cibo initus, lumborum arctiores faſciæ, exercitia à paſtu, lucubrationes cum vita ſedentaria & umbratili, hinc calculus ferè omnium litteratorum carnifex.

Sig. diagnoſt. Sunt pauca, ſi calculus in renibus quietus, cùm & grandiores ſubinde in renibus lateant abſque ullo p. n. ſymptomate. ſi eſt in motu adeſt dolor plùs minùs acutus in regione lumbari modò ſiniſtrorſum modò dextrorſum: hinc ferè ſemper gravans & quaſi fortiter premens adeò tamen moleſtus & cum tantis anxietatibus junctus, ut nec interdiu nec noctu quieſcere valeant ægri. dolor hic, ſi in ureteres pergant calculi, urgetur & magìs lancinans evadit præcipuè ſi calculus ſalebroſus & aſper, interdum ceſſat calculo relabente in cavitatem pelvis: modò recrudeſcit, dum iterum ad ureteres pergit. in aſſuetis dolor minor eſt ob ureteres ex crebris quaſi parturitionibus dilatatos. urina varia, ſub paroxyſ. pauca, aquoſa, acris tamen & admodum ſtimulans, quandoque omnimodè ſuppreſſa: interdum imò crebriùs cruenta ex laceratis vaſculis ab aſperitate calculi, nunc turbida cum ſedimento arenoſo: quandoque etiam cum muco albo in urina obſervabili oriundo ex nutrimento partium membranoſarum ùt pelvis, ure-

ter.

ɛr. &c. à calculo læſarum extravaſato, calor in ımbis moleſtus, ſpinam inflectendi difficultas deſt ſtupor cruris è regione renis affecti, teſti-uli etiam ob renis ſpaſmum contractio, interdum mul adeſt teneſmus, adſunt anxietates præcor-iorum, ſequuntur ſæpè vomitus enormes, re-ɔirationis adeſt difficultas coſtis inferioribus qua- cingulo conſtrictis, ſubinde dolor titillans in xtremitate glandis ſentitur, junguntur ſubinde ɔrmina colica cum nauſea & vomitu ob ſpaſmo-icas convulſiones nervorum ex plexu meſerai-ɔ in renes, inteſtina & ſtomachum diſtributo-ım, hinc affectus quoque talis *Colica Nephritica* icitur. interdum adeſt hemicrania illius lateris, avores in ſomno, convulſiones digitor. brachior. ɛc. quæ omnia accidentia oriuntur tum à ner-ulis vel tubulorum fibrillis attritu doloroſo cal-uli irritatis ac ſpaſmodicè contractis proximè co-ærentes membranoſas & nervoſas partes in con-ɛnſum trahentibus, tum ex retenta plùs minùs ɛ per metaſtaſin aliorſum translata materia.

Diſtinguitur à dolore colico eſſentiali, quòd olor colicus magìs acutus ſit, amplior quoque ɛ magìs extendatur, it. vagus & modò accedat, ıodò remittat cum rugit. & murmur. inteſtinor. ullus adſit ſtupor cruris, ægri ſe poſſint erigere, ùm calculo renum laborantes ùtplurimùm in-urvati ſint, Nephriticus etiam dolor magìs ſit ɔntinuus, fixus, regione renum circumſcriptus, el ſi ad veſicam moveatur ductum ureterum ſe-uens cum alia etiam urinarum conditione, præ-ɛrea colica à ſumpto cibo magìs exaſperatur ma-

jus

jus etiam levamen accipit à ſupernis & infernis evacuationibus, niſi ſit convulſiva, vomitus majores comites habet ac urinam minùs ſuppreſſam.

Prognoſt. Calculus renum rarò lethalis eſt aut citò jugulans, nihilominus tamen non tantùm eſt affectus acerbus & chronicus plerumque præcipuè hæteditarius, cujus paroxyſmi tam diu reverti ſolent, donec patiens uno eorum intereat, verùm etiam ſubinde periculoſus non tantùm ob moleſtiam doloroſam & hinc nata pathemata convulſiva aut vitiatam urinæ ſecretionem, ſed quia etiam inflammationes renum, iſchuriæ lethales & graviſſimi morbi nervoſi generis ſupervenire ſolent. teſte Aretæo, ſi utrumque renem calculi obſtruant interclusâ urina intra paucos dies ægri moriuntur. fœminæ calculo renum obnoxiæ, ſi gravidæ reddantur, facilè moriuntur aut abortum partiuntur. calculus quò major & aſperior, eò periculoſior inducere valens inflammationes ulcera, dolores atroces, vigilias, febres, urinæ ſuppreſſiones. Mulieres minùs frequenter & cum minori moleſtia afficiuntur Nephritide. Arthritici vix effugiunt Nephritidem, cùm ſint paſſiones conſanguineæ & collactaneæ & econtra. *Hip. 6. aph. 6.* ait: *Renum & Veſicæ vitia in ſenibus difficulter curantur.* id. etiam *in epidem.* ait, ſe renum affectiones ultra 50. annum non vidiſſe ſanatas. calculus cum ulcere renum conjunctus incurabilis eſt. Dolori Nephritico ad plurimos dies perſeveranti ſuperveniens extremorum frigus aut ſudores frigidi cum iſchuria mortem in propinquo in-

nuit. interdum certas periodos obſervat calcu-
s ità ut motus in 4.to ùtplurimùm prodeat in
mo. alij obſervârunt typum tertianariam. con-
ıleſcentiæ & paroxyſmi cedentis ſignum eſt, ſi
ina ab initio tenuis & alba, poſtea verò craſſa
fundo matulæ hypoſtaſin arenoſam, ſabulum
el fruſtula quaſi lapidum deponat.

Indicat. Sunt in paroxyſ. dolorem lenire & ſi-
ere, vias emollire & laxare, calculum, quan-
m poſſibile eſt appropriatis infringere, vel diu-
ticis blandis provocare. extra paroxyſ. præca-
ere, nè regeneretur, vel regeneratum maturè
m urina elicere.

Curat. fit I. Clyſt.emoll.ac anodyn.v.g. ℞.*rad.*
th. dr. iij. herb. malv. pariet. hord. melil. à. mj.
n. lin. fænug. à. dr. iij. fænic. dr. 1. inciſ. bull. in
j. aq. ad conſumpt. 3. p. in col. lib. 1. diſſolv. ſacch.
b. unc. ij. thereb. vitell. ov. diſſol dr. iij. ol. viol.
amom. à. unc. 1. cum pauco ſal. M. f. clyſt. ℞. *de-*
ct. emoll. & carmin. cum mj. fl. cham. in brod.
rn. fact. unc. x. diſſolv. caſſ. pro clyſt. dr. x. l.
ct. lenit. l. diacathol. unc. 1 mell. roſ. ſol. unc. 1.
ol. ſcorp. dr. vj. butyr. rec. unc. s. ſal. dr. 1. M.
oſunt quàm maximè clyſt. *ex lact.* parat. v. g.
lact. vaccin. rec. mulct. lib. 1. ſaccb. rub. unc. ij.
chamom. unc. 1. ſcorp. dr. iij. ung. rub. pot. unc.
vitell. ov. N. 1. M. quandoque ad magis emol-
ndum & leniendum componuntur clyſt. ex ſo-
oleis v. g. ℞. *ol. aneth. chamom. à. lib. s. amygd.*
unc. ij. rutac. unc. 1. l. ℞. *butyr. rec ol. amygd.*
. unc. iv calefiant & loco clyſt. applic.

II. Uſurpando juxta hæc clyſmata extrinſeca

ùt

ùt inunct. v.g. ℞. *ung. de alth.unc.s.ping. cunic. dr. ij. ol. amygd. d. ſcorp. à. dr. ij. petrol. alb.dr.1. l.ſp. therebint. ſcr.s. M. l.* ℞. *und. roſ. camph. alb. infrig. gal. de alth. à. unc. s. ol: ſcorp. ſ. unc.1.ſucc. cit. unc.1.s. M. addi l. ſubſtitui poſſunt ol. deſt. ſuccin. juniper. therebint. ſcorp. Matthiol. &c.* ℞. *fol. malv. pariet. à. mij. petroſel. cum rad. mj. rad. raph. dr. ij. coq. ad putril. contuſ. add. cep. ſub cin. coct. N. ij. ol. amygd. amar. lil. alb. butyr. rec. à. unc. ij. M. l. fiat ex medull. pan. alb. cum lact. coct. &c.* catapl. huc ſpectant *fila ex lino recenti* facta & nondum lixiviata *in lact.* vel *cereviſ. coct. & applic.* it. *aven. in ſartag. toſt.* empl. *de melil. malaxat. cum ol. cham. & petrol.* &c. ſacculi poſt litum imponendi, quíque frequentes in uſu v. g. ℞. *rad. alth. unc. ij. fol. malv. pariet. à. mij. chæreſol. fl. cham. melil. à. mj. ſumit. aneth. fol. laur. à. m. s. ſem. lin. fænug. à. dr. vj. his impleantur 2. ſaccul. quadrat. in aq. l. lact. coq. & calidiſsimè alternatim applicandi l.* ℞. *herb. calamint. puleg. pariet. matricar. à. mij. fl. chamom. melil. à. mj. bacc. juniper. unc. iij. ſem. lin. fænug. à. unc. 1. inciſ. groſſo modo dentur pro 2. ſaccul.* ſi his dolor non leniatur, in ſemicupium vel balneum demittendus æger, quò ùtplurimùm miteſcit dolor ſaltem quàm diu æger in eodem reſidet: non tamen frequentius ſit, nè ægri vires exſolvat: paratur vel ex ſola aqua dulci l. incoct. *ſtramin. aven.*

ıven. ſl. cham. calend. vel *rap. conciſ. l.* emollien-
ibus & antinephriticis v. g. ℞. *rad. alth. unc. iij.*
ıerb. malv. alth. pariet à. mij. ſl. cham. melil. aneth.
. mj. ſem. lin. fænug. à. unc. 1. M. S. ſpec. pro baln.
ui inſideat æger. ipſum magma decoct. l. applicando
ıenibus l. ſacculo includendo. l. ℞. *herb. veron. pa-*
iet. mercurial. malv. cum tot. ononid. à. mij. ſl.
bam. miij. ſamb. mj. rad. alth. fænic. petroſel. à.
nc. 1. s. ſem. lin. unc. iij. fænug. unc. 1. bacc. juni-
er. unc. iij. M. ſi non remittat dolor, parùm ſe
noveat æger ambulando per cubiculum & iterum
ıgrediatur. ſub egreſſu etiam balnei litus & clyſt.
rebro & diligenter continuandi.

III. Intus exhibenda lenientia, lubricantia ac
crimoniam ſeri temperantia ùt *ol. amygd. d. rec.*
xtr. vel per ſe vel *cum malv. aut brod. decoct. pe-*
roſel. cic. rub. cum ſucc. lim. &c. it. *juſcul. decoct.*
alv. alth. cic. rub. cum multo butyr vitell ov. &
ınco ſal. decoct. ſl. cham. ex cereviſ. item *ſyr. de*
th. Fernel. v.g. ℞. *decoct. Foreſt. unc. vj.* l. hujus
co aq. ononid. petroſel. pariet. à. unc. ij. ſyr. de
th. Fernel. unc. 1. s. ſp. ſal. q. ſ. pro grat. acid. lau-
tur etiam julep. ex *aq. frag. cum ſyr. viol. &*
vitriol. l. ℞. *ſucc. limon. vin. alb. à. unc. ij. ſacch.*
nd. unc. s. M. l. ℞. *aq. frag. ſaxifrag. à. unc ij.*
n. alb. generoſ. unc. vj. ol. amygd. d. unc. ij. ſp.
triol. dr. 1. M. pro 3. doſ. detur prima calidè,
antum ferre poteſt æger. poſt horas 6. 2da, etſi
iam hæc inefficax, quod teſte *River.* raró con-
ıgit detur tertia. huc etiam ſpectant *emulſiones*
ctu præſertim utiles v.g. ℞. *ſem. 4. frig. maj. à.*
ij. papav. violar. à. dr. 1. s. nucl. perſic. dr. vj.

 de-

decoct. hord. unc. vj. aq. petroſel. ltq. betul. deſt. à. unc. 1. M. f. emulſ. cui add. ocul. canc. p. p. dr. 1. ſacch. cand. q. ſ. l. ℞. decoct. hord. lib. 1. s. aq. frag. lib. s. roſar. dr. vj. nucl. pin. rec. unc. 1. s. ſem. melon. excort. unc. s. violar. dr. ij. M. f. emulſ. edulcor. man. chriſt. perl. unc. 1. l. ℞. sem. violar. unc. s. milii ſol. contus. dr. ij. cum ſ. q. aq. frag. f. emuls. dulc. ſacch. &c.

IV. Dolore nimiùm ſæviente vigilias diuturnas ac virium exſolutionem cauſante confugiendum etiam ad narcotica præſertim appropriatis mixta ùt v. g. *malvat. junip. cum eſſ. op.* vel *pulv. ocul. canc. cum cinab. & laud. op.* vel *emulſ. amygd. ſem. mel. mil. ſol. viol. cum ſyr. papav.* vel *laud. op.* licèt autem multi narcoticorum uſum improbent, ſi calculus jam è renibus motus, nihilominus tamen urgente nimiùm dolore etiam in hoc caſu locum habere poſſunt, cùm per talia ſpaſmus inhibeatur, fibræque laxentur, ut calculus faciliùs deſcendere poſſit naturâ etiam exinde per ſomnum recreatâ & roboratâ ejuſdem exitum magìs adjuvante.

V. Poſt clyſteres quandoque ſecatur V. brachij ad præcavendam inflammat. quæ à dolore perſeverante excitari poſſet, hinc etiam pro derivatione vena malleoli, ex qua ùtplurimùm *teſte River.* ægrotantes maximum levamen ſolent percipere, quámque etiam commendat. *Hip. in epid.* affectu ulteriùs procedente utilis quoque apertio hæmorrhoid. *teſte eod. Hip. 6. aph. 11*, ubi ait. *melancholicis*

licis & nephriticis hæmorrhoides ſupervenientes bono ſunt.

VI. Quia magna crudorum humorum ſaburra affectum hunc plerumque comitatur poſt aliquot clyſt. dolore perſeverante ſubinde repetendos purgans aliquot exhibendum, ſed dolore aliquantulum ceſſante, cùm eodem urgente etiam vehemens purgans quandoque non operetur ob omnes partes ſe ſe contrahentes, dari poteſt vel *caſſ. rec. extr. ad unc. 1. diſſol. in decoct. prun.* l. *in bol.* ℞. *caſſ. rec. extr. unc. 1. diaphœn. dr. iij rhab. pulv. dr. s. cum pulv. glych. M. f. bol. l.* ℞. *caſſ. rec. extr. dr. vj. thereb. unc. s pulv. glych. dr. ij. M. l.* ℞. *mann. el. unc. 1. 1. s. diſſolv. in ſ. q. brod. gallin. l. decoct. cic. rub. add. ol. amygd. d. unc. s. M. l.* ℞. *mann. el. unc. 1. s. diſſolv. in ſ. q. aq. malv. add. elect. lenit. dr. vj. ſyr. roſ. ſol. unc. 1. M.* Laxantia hæc eo magis conveniunt, quia Nephritici alvo adſtricta ſe deteriùs habent, & purgantia ſunt ſimul optima diuretica. ſi ad vomitum ægri proni, dentur in forma bol. l. pilul. doloribus urgentibus vomitus magìs convenire poterit ex aq. tepid. cum ol. & ſyr. acetoſ.

VII. Tandem ſi prædictis dolor non ſedetur, ut calculus adhuc hæreat, ad diuretica & lithontriptica tranſeundum exhibendo ea ſub introitu balnei, ſicuti etiam blandus motus corporis deſuper inſtitutus calculi deſcenſum ex renibus magis promovet: imò ſi jam actu in via ſit, *cucurb. sicc.* juxta ductum ureterum applicatæ & versùs inguina tractæ calculum ſubinde transferunt & dolores leniunt. operantur lithontriptica vel aci-

dum abſorbente vel vi diureticâ renes & loca urinaria abſtergendo vel fermentum renale vi balſamicâ conſervando, vel in coagulum calculi ſe inſinuando, ejus gluten incidendo, internum illud lapideſcentiæ principium enervando, vim coagulativam deſtruendo, & calculum ipſum in arenulas reſolvendo. talia ſunt *ſaxif. rub. tinct. bardan. ononid. ejúſque decoct.* vel *eſſ. raſ. raphan. acerr. ad unc. ij. in vin. alb. unc. ij. per aliquot horas macerat. hinc fortiter expreſſ. & colat.* it. *rad. armorac. vin. infuſ.* it. *parietar.* v. g. ℞. *ſucc. pariet. unc. ij. vin. alb. unc. 1. ſucc. lim. unc. s. ol. amygd. d. unc. 1. s. M. pro hauſt. veron. ejúſque decoct. cum bacc. juniper. inſtar Theè ſumpta* optima. item *heder. terreſt. & præcipuè ejus infuſ.* ℞. *heder. terreſt. mj. caput alij N. 1. l. ij. decerpt. in fruſt. affund. ſp. vin. unc. xij. ſtent per dies aliquot benè clauſ. doſ. cochl. 1. ſingulis novilun.* laudantur etiam *dentes 6. l 8. allior. in ſp. juniper. macerat. & ipſo die novilun. comeſt.* magna etiam vis eſt in *ſem. frax.* laudantur quoque *fl. geniſt. ſem. mil. ſol. farin. lycopod. virg. aur. ſem. dauc. cret. l. vulg.* quo*d Angli plurima præſtant.* laudatur & *ſem. hyperic. quod intra digitos contritum therebint. ſpirat.* quàm maximè prodeſt *juniper.* & quidem l. gran. ejus manè commeſta l. rob. aut ſpirit. item infuſ. lig. nephrit. aq. deſtill. *perſicar. ſabin. ex cepis vid.* River. *ex oxyacanth. aq. antinephrit. ſorb. Hartm. quercetan. ſuggeror. duc. Lotharing.* aliæque innumeræ. proſunt & ſal. ùt *ſal. geniſt ſtipit. fab. ononid. ſim. columb. prunell.* item *lap. judaic. lync. ſpong. nephrit. item ocul. canc. eorumque magiſt.*

teſt.

teſt. ov. calcin. & præſertim ſtruthion. ſang. hirc. p.p. aq. ex ſanguine ejus deſtill. urina ejus calidè epot. pulv. Milleped. p.p. vel infuſ. eorum in vin. alb. cum expreſſ. item vin. alkekeng. ſp. ſal. therebint. tinct. tart. ſuccin. p.p. ejuſq; ol. ac ſal. vol. mag. tart. vitriol. eryng. cynosbat. &c.

Ex compoſitis ſeq. probata ut decoct. Thiermayr. v. g. ℞. *ſem. malv. alth. à. dr. iij. cic. rub. unc. iij. 4. fr. maj. à. dr. ij. hord. mund. unc. ij. caric. ping. N. viij. ſebeſt. N. vij. rad. liq. dr. vj. incluſ. nodul. ex ſeric. alb. coq. in aq. font. lib. iv. s. ad conſ. 3. p. col. doſ. unc. v. m. à. meridiè, & ante decubitum. ſubinde uni hauſtui addi poſſunt ſp. ſal. gut. vj. l. vij. eſt idem ac decoct. Foreſt. niſi quod in hoc ſimul add. rad. onon. fœnic. petroſel. à. ad unc. s.* vin. medicat. ℞. *gr. alkek. unc. 1. juniper. cort. tamarisc. à. unc. s. l. rad. eryng. ononid. in ſind. lig. inf. in vin. alb. lib. ij doſ. unc. v.* præmiſſo *juſcul. decoct. malv. petroſel. cic. rub. cum butyr. & modico ſal.* mixtur & potion. ℞. *ſucc. expreſſ. è cortic. raph. acut. ſucc. lim. vin. malv. à. unc. ij. ſacch. alb. unc. 1.* ſubinde & additur *aq. fragor.* ℞. *reſin. thereb. cyp. unc. s. diſſolv. cum vitell. ov. ſ. q. add. ſyr. de alth. Fernel. unc. vin. malv. unc. vj. M. doſ. unc. 1. s.* ℞. *aq. ononid. ſaxifrag. petroſel. à. unc. 1. ſp. juniper. dr. ij. pul. canc. p.p. ſcr. 1. balſ. ſulph. thereb. ſcr. 1. ſyr.*

de alth. Fernel. unc. s. M. detur cochl. cum gut. xv. ſeq. balſ. ℞. *ſp. ſal. tart. balſ. ſulph. thereb. à. ſcr. ij. ſal. vol. ſuccin. gr. vj. M.* pulveres quoque ex dictis componi poſſunt uti eſt *pulv.* Thoner. ℞. *ocul. canc. p. p. dr.* 1. *ſem. mil. ſol. l. ſuccin. alb. p. p. dr. s. tart. vitriol. gr. xv. M. f. pulv. divid. ad* 3. *doſ.* ſumend. ex *aq. onon. petroſel. malv. à. unc. iij. ſp. ſal. gut. xviij. l. ſeq.* Timæ. ℞. *ſang. hirc. p. p. ſcr. ij. myrrh. el. ſcr.* 1. *jur. cic. rub. unc. iv. ſucc. limon. unc.* 1. *M. l.* Ludovic. *ex ocul. canc. cinnab. nat. & laud. op. l.* Wedel. ℞. *ſperm. cet. lap. canc. à. dr. s. cinnab. antim. ſcr.* 1. *ſal. vol. ſuccin. gr. iv. laud. op. gr. dimid troch. de alkek. cum op. ſcr. s. M. f. pulv. pro* 4. *doſ.* l. ℞. *chryſt. tart. dr. iij. mag. ocul. canc. ſal. onon. à. ſcr. ij. M.* l. ℞. *ſpec. lithontript. auguſt. dr. ij. tart. vitriol. ſcr. ij. mag. lap. judaic. dr. s. aſell. p. p. ſcr. ij. M.* Electuar. paratur *ex dict. pulv. cum cons. eryng. & caſſ. ac syr. de limon.* l. ℞. *pulv. sem. hyper. Iulio. l. autumno collect. & exſicc. unc. iij. cons. ros. l. viol. lib. ij. M. dos. unc. s.* laudantur etiam pilul. *ex thereb. in aq. malv. lot. & coct. cum ocul. canc. sem. dauc. farin. lycopod.* l. ſeq. ℞. *mag. ocul. canc. dr.* 1. *sang. hirc. p. p. ſcr. ij. sal. vol. ſuccin. gr. xxv. sal. onon. ſcr.* 1. *thereb. cyp. aq. malv. lot. & coct. q. ſ. M. f. pilul.*

VIII. Prophylaxin inſtituendo 1. præmiſſo clyſt. vel lenitiv. vere & autumno V. ſecando præſertim ſi adſit plethora vel calida epatis & renum intem-

pe-

peries. 2. Purgationem inſtituendo *per caſſ.* & *rhab.* vel pilul. *ex thereb. cum rhab.* vel *nodul. lax.* ſi cacochymia magìs urgeat. vomitus quoqne prodeſt vere vel autumno excitatus, cùm calculi ferè ſemper radicaliter oriantur ex ſtomacho. 3. Uſurpando diuretica temperatiora non tamen adeò frequenter, ſed ſemel vel bis in menſe, cùm ſæpiùs malum augeant vel cruditates ad renes devehendo, vel renes magìs intemperatos reddendo, vel pituitam caculum involventem abſtergendo, eúmque ſic exaſperando, vel eum majorem in ureteres cum periculo deturbando. therebinthinata cæteris præſtantiora ſunt, quod urina violaceum exinde ſpirans odorem probat, præſertim etiam cùm alvum ſimul laxent, humoréſque craſſos evacuent. 4. Maximè convenientia pro præſervatione ſunt: *ſucc. betul. per martium ſumpt.* it. *ſer. lact. per menſ. integ.* tempore verno aſſumpt. *acidulæ*, quæ maximum nephriticorum ſolamen. it. *baln. aq. dulc. tep.* egregiè etiam à calculo præſervare dicitur quotidianus uſus *herb. Theè* & præſertim juxta aliquos, ſi cum lacte bibatur. potus *Caffè* quoque: cùm quodvis acidum & auſterum egregiè corrigat, parem quoque inter prophylactica tenet locum. his autem omnibus neceſſariò jungenda debita.

Diæta, in qua aër ſit temperat. ad calid. inclinans, cibi boni ſucci, facilis coctionis ùt *carnes teneræ, piſc. ſaxat. ov. ſorbil. crem. hord. juſcul. alterat. acetoſ. chærefol. malv. cum ſucc. lim.* vel cic. *rub.* conveniunt quoque *petroſ. aſpar. germin. lupul. ſpinach. raphan.* &c. vitentur *caſeus, lacticin,*

legum. fruct. hor. præſertim immatur, *fung. tubera, oſtreæ, caro ſuill.* it. *uſus carn. & piſcium infumat.* vel *muria macerat. caulium, aromat. & nimis ſalſorum.* pro potu ſit *vin. alb. ten.* vel *dilut. infuſ. lig nephrit. & ſucc. lim.* vel *decoct. bacc. junip. & veron.* vel *Theè* vel *cereviſ. cum ſucc. betul. decoct.* vitentur vina horna. indefæcata, dulcia, auſtera, nigra, craſſa cereviſ. craſ. fæcul. abſtineat. æger à motu violento præſertim equitat. multa & vectura per currum ſuccuſſorium, it. à venere immodica & decubitu ſupino, exercitia moderata ante paſtum utilia, alvus ſit lubrica.

Calculus Veſicæ.

NOm. *Calculus Veſicæ, lithiaſis, duelech.* Blaſen-Stein.

Defin. Eſt ſubſtantia plùs minùs dura ac ſolida in Veſica genita ex ſucco craſſo lapideſcente à facultate petrifica vel potiùs ab acido peregrino auſtero hamato ſal urinæ volat. cum materia fæculenta, tartarea & terreſtri in calculum cogente.

Gen. Juxta alios morbus in numero vel via: juxta alios ſymptoma in excretis: juxta plures eſt potiùs cauſa morbifica.

Subject. Veſica urinaria.

Differ. Alius eſt, qui quo ad matricem, rudimentum, ac nucleum, ſuum ex renibus in veſicam deſcendit, ibique ſucceſſivè corticatim vel conglomeratim augetur & creſcit, atque hic eſt frequentior: alius qui primariâ locali generatione concreſcit in veſica ex ipſa lotij in eadem ſtagnan-

gnantis fæce, atque hic in pueris magìs obſervabilis, in quibus extrahuntur calculi nucleos habentes à reliquo integumento non diverſos ſinè prægreſſis doloribus nephriticis: alius eſt folliculo ſuo ſ. pelliculâ aut pituitâ involutus: alius non; alius ipſi veſicæ adnatus & quaſi ex illa propendens: alius oberrans & libere natans, de reliquo ſicuti calculus renalis ferè ſemper magìs ſcaber, inæqualis, ruffus & friabilis, ità veſicalis econtra durior, lævior, plerumque albidus & more lentium rotundus.

Cauſ. immediat. Calculi dicta in cap. anteced. nti & externa.

Cauſ. diſpoſ. Sexus virilis, cùm fœminæ rarius aborent calculo veſicæ ob breviorem & ampliorem urethram, per quam paulatina & prompta it evacuatio, ætas puerilis, ſicuti enim ſenes calculo renum magìs obnoxij ſunt ob anguſtiam & iccitatem renum eorúmque expultricem debilem: tà pueri magis laborant calculo veſicæ tum ob raſſitiem urinarum ex ingluvie, tum ob moram jus in veſica ob ludicra & ſomnum; minorem tiam ejus ſtimulum ob minorem acrimoniam, um ob exiguum urinæ canaliculum.

Sig. diagnoſt. Dolor colli veſicæ, qui circa fiem mictionis exaſperatur & ad glandis extremum exporrigitur. pruritus pudendi cum frequenti ejus erectione citra venerem adeo ut calculoſi urinam reddituri illud digitis fricent, traant ac mulgant, ut infantes illud longius redant. galen. hoc potiſſimum ſignum eſt cum uria aquoſa & inſigni ejus interceptione præterea

 pon-

pondus ac gravitas in perinæo, ſi calculus ſit gandior, urinæ ſtillicidium ac micturitio frequens, ſumma mingendi difficultas cum conatu parturientium modo, urina quandoque ſubitò inter mingendum ſuppreſſa ac facilior exitus reſupinato corpore, adeſt teneſmus ano in conſenſum tracto adeò ut ſæpiùs procidentiam patiatur *Helidæo teſte* calculi veſicæ certiſſima nota eſt, ſi præter urinæ difficultatem etiam adſit, deſiderium excernendi fæces, & ſi, dum aliquam paleam aut ſimile quid humo tollere conantes ſe inclinent, in parte veſicæ ſentiant punctionem: adeſt inſuper inquietudo, ut crebrò moveantur & crura alternatim exagitent, & ſi major eſt calculus vix recti ſtare, equitare vel ambulare per loca ſalebroſa poſſunt, ab opiatis aſſumptis meliùs habent verùm ſæpiùs exaſperatio fit à medicamentis vel novam materiam eò ducentibus vel pituitam ob volventem abſtergentibus, fuit prægreſſus dolor Nephriticus ſinè excretione calculi, urina vel tenuis & lympida eſt ſi calculus non ſit aſper: ſecus & præſertim in malo diuturno alba, craſſa, turbida & quaſi purulenta ſed non fætida, ut ab ulcere veſicæ vel renum diſtinguatur cum ſedimento mucoſo, ſpiſſo, mucilaginoſo fundo vitri tenaciter adhæreſcente oriundo ex læſione tunicæ nervoſæ proprium alimentum ſub forma hujus mucilaginis plorante & dehoc ſedimento intelligendus *Hip. 4. aph. 79.* dum ait: *quibus in urina ſubſident ſabuloſa* (hoc eſt mucoſitas cum ſabulo craſſo mixta) *his veſica calculo laborat.* Præterea præſentia calculi obſervatur ſaltu vehementiori,

ubi

ubi motum ejus in veſica percipiunt ægri, modo non ſit adnatus, ac veluti in capſula reconditus, quo in caſu omnia ſymptomata ſunt obſcuriora, ità ut aliqui viſi ſint, qui nullo dolore eum geſtarunt. it. facilè exploratur ab experto digito in anum immiſſo, aut immiſſo in veſicam cathetère vel candela cereâ, qui tamen explorandi modus etiam fallit, ubi calculus pituitâ vel corpore quodam lubrico eſt involutus.

Prognoſt. Calculus veſicæ firmiter eidem inhærens l. folliculo incluſus incurabilis eſt. *Hip. in coæc.* vult, lapidem in veſica non generari à 14. uſque ad 60. nisì priùs exſtiterit. lapis veſicæ, ſi confirmatus jam ſit & ad aliquam magnitudinem pervenerit, vix aliâ ratione curari poteſt, quàm ſectione per lithotomum Stein⸗Schneider / licèt neque hæc periculo careat ob facilè ſupervenientem inflammat. l. hæmorrhagiam vel convulſionem vel fiſtulam tædioſam cauſantem vitam, lapidis comminutio & diſſolutio eſt ſummè difficilis, non tamen impoſſibilis præſertim ſi magìs ſit tophaceæ, quàm ſiliceæ naturæ: ratio prioris eſt, quia ad ejuſmodi remedium requiritur 1. Ut ſit aptum in urinam mutari, ut ſcil: locum affectum tangat. 2. Ut habeat in ſe poteſtatem ſolvendi repagula calculi, ſit nempe nec acidum nec alcalinum, ſed compoſitum ex utroque, cùm calculus ſit concretum terreo ſalſum ex volatilibus principijs firmiſſimo nexu junctis oriundum. 3. Longo tranſitu ad veſicam vi ſuâ lithontripticâ non infringatur. 4. Poſſideat hanc vim in proprietate ſpecifica, ſitque amicum naturæ, adeoque

que non corroſivum, ut citra noxam propinari vel per ſyringam injici poſſit. 5. Sit ſubtile, ut quaquaverſum diſtribui poſſit. ratio poſterioris eſt tum facta ſæpiùs experientia. tum quia non opus eſt menſtruo corroſivo, cùm etiam dentur plùs minùs inſipida, ſed appropriato tantùm & proportionato poris corporis ſolvendi & texturam ejus penetrandi: ſic *perſicariâ, dauco, aſell. &c.* diſſoluti calculi guſtu id non judicante. cum autem prædictæ conditiones ſimul junctæ repertu difficiles, ac rara & pauciſſima ſint ejuſmodi lithontriptica, diſſolutio calculi quoque rara & difficilis. lithontripticis igitur fidere eſt Medici inexperti: pro ſectione divina potiùs inſpiratio, quàm Medici conſilium requiritur. Hipp. Medicis conſilium dare prohibet. Avenzoar vetat Medici præſentiam. nihilominus tamen ſubinde melius eſt dubia cum ſpe periculoſum quid tentare, quàm ægrũ perpetuo & diuturno cruciatui ac certæ morti relinquere. ni enim adhibeatur ſectio l. urinæ ſuppreſſione intereunt, l. doloribus, febriculis, ulceribus & colliquationibus contabeſcere ſolent. ſenes debiles poſt 60. & pueri infirmiores ante 9. non ſecandi. Zecchius in calculo nimis magno l. ægro ſene imbecilli, ſinè extractione calculi minùs facit vulnus per quod tollit tum periculum ſuppreſſionis urinæ tum intolerabilem illum cruciatum in urina reddenda ſicque mortem ſaltem præcavet neceſſario aliàs ſecuturam vulnus apertum ſervatur tubulo argenteo perforato.

Indicat. Sunt calculum comminuere vel exſcindere.

Curat.

Curat. Extrinſecùs fit omnibus ijs, quæ in calculo renum uſurpati ſolent, diutiùs tamen continuatis ùt 1. clyſt. emoll. anod. & lithontript. &c. 2. Purgatione leni ſeptimanatim inſtituenda *ex caſſ. thereb. &c.* 3. baln. vel ſemicup. 4. inunct. perinæi, pectinis & ſcroti *ex ping. hirc. cum ol. ſcorp. & ol. deſt. ſuccin.* vel *ex ol. amygd. am. ſcorp. hyper. nucl. perſic. ping. cunic. gall. ſucc. raph.* vel *pariet &c.* vel applicat. catapl. *ex farin. ſem. lin. fænug. cum ſang. hirc.* vel *ex pariet. & cep. alb. in vin. coct. add. ol. ſcorp. &c.* 5. injectionibus per ſyring. *ex ſterc. columb. calcinat. cum decoct.* vel *aq. pariet. ſolut.* vel juxta Timæ. ℞. *rad. rub. tinct. ononid. liq. à. dr. vj. herb. ſax. frag. pariet. malv. cum tot. à. mj. ſem. aſparag. mil. fol. urtic. à. dr. iij. inciſ. coq. ex aq. ſ. q. de col.* ℞. *lib. 1. s. add. ſucc. lim. raph. à. unc. ij. ol. ſcorp. amygd. amar. à. unc. 1. M.* 6. Lithontripticis hactenus uſu probatis ut *aq. perſicar.* quæ ab Anglis multùm laudatur *aq. ex cep. deſt. urin. hirc.* à *Poter.* laudatur *herniar. ac beton. in brod. carn. coct. ac continuò bibita. ab. Horſt. decoct. malv. cum butyr. & mell.* ab alijs *paſſer troglotides exenterat. bacc. junip. refert. & coctus.* præ reliquis famoſus eſt *liq. ſal. tart. laurenberg. tart. ſolubilis balſ. zamech. paracelſ.* it. *aſell. pp. cum decoct. cic. rub. & ſp. junip.* v. g. *aſell. p.p. à. dr. s. ad ſcr. v. ſp. juniper. à. dr. s. ad. 1. s. jur. cic. rub. unc. vj. x.* it. *ſang. hirc.* per aliquot tempus herbis lithontripticis nutriti, *aq. ex ſang. hirc. deſt. pulv. ſcorp. ſal. fim. columb. cum ſal. prunell. lud. human. p. mag. ſuccin. eſſ. ononid. ſp. ſal. thereb. fragor, &c.*

&c. circa Medicamenta fortiora lithontriptica Not. 1. Ea exhiberi debere ſingulis diebus m. 2. Præmittendum clyſt. emoll. & refrig. 3. Subinde horum uſum ſequi febrem, calorem, ſitim, dolores circa pubem &c. hinc ſuccurrendum diæta convenienti & abſtinentia à vino exhibendo julep. ex aq. frag. cum ſyr. viol. & ſp. vitriol. 4. Primis diebus urinam progredi craſſam & exiguam, ſequentibus. 5. Copioſiorem hinc calorem remittere, dolores ſiſti & univerſam ſubſtantiam calculi comminutam in minimas partes progredi. 6. Interdum diem unum l. alterum quieti dandum eſſe. 7. Ante litothomiam corpus priùs per V. S. & purgat. decenter diſponendum. ſi æger tandem operationi chyrurgicæ ſe ſubjicere nolit & lithontripticis, ut ferè ſemper fit, nihil efficiatur, cura palliativa inſtituenda per contemperantia, epiceraſtica & anodina. ſic clyſt. *ex lact bub. cum dr. 1. philon. Rom.* ad 2. l. 3. horas retentus veſicæ ſenſum ſtupefacit, ut tota nocte non ſentiatur dolor. ſic intus exhiberi poteſt *ol. amygd. d. rec. expr. cum pauco ſucc. limon ex brod. decoct. malv.* item *aq. ſer. lact. deſtill. cum ſyr. de alth. fernel. l. emulſ. ſem. melon. cum dicta aq. l. decoct. Foreſt. cum troch. de alkek.* ſubinde etiam exhiberi poteſt *laud. opiat.* fieri etiam poſſunt inject. in veſicam ex *lact. l. decoct. malv. l. emulſ. ſem. papav. cum aq. ſolan. extrinſecus ſemicup. l.* fomentat. *cum magna ſpongia imbut. decoct. malv. violar. rad. alth. liq. fænug. hord. capit. papav. alb.* &c. ſeq. inunct. cum ung. malvin. roſ. popul. cum ol. viol. nymph. ol. hyoſciam. &c.

Diæta ut in nephritide.

In-

Inflammatio Renum, & Veſicæ.

NOm. *Inflammatio Renum & Veſicæ*, **Entzündung der Nieren und Blaſen.**

Defin. Eſt partium harum ex ſanguine in pro-priam eorum ſubſtantiam effuſo, ſtagnante ac pu-treſcente intumeſcentia.

Gen. & Subject. Morbus auctæ magnitudinis cum intemperie calida in renibus vel veſica.

Cauſ. immediat. Dicta in definit.

Cauſ. extern. In renibus inflammat. nimius cor-poris ſuccuſſus per ſalt. equitat. vect. duram &c. uſus vehementium diureticorum, potulenta for-tia, lapſus, contuſio, præcipuè autem calculus magnus, cui frequenter ſupervenit veſicæ inflam-matio raro ab interna: ùtplurimùm autem ab ex-terna fit cauſa ut contuſ. vel ictu violento, diutur-na urinæ retentione, litothomia, cui 4to ſæpè die ſupervenit ſequente gangrænâ & morte.

Sig. diagnoſt. In renibus adeſt calor & dolor gravativus, quandoque pulſatorius, ſi inflammat. it in circumferentia, ubi; arteriæ terminantur, extendens ſe tum ad ductum ureterum tum ſur-ſum coſtas nothas versùs, ut ægri nec ſe erigere, nec commodè incedere poſſint, adeſt febris con-tinua vehemens, ſtupor cruris, mictio ardens & frequens, urina pauca, flammea, ſubinde & vo-mitus bilis. diſtinguitur à calculo febre ſynochâ, doloréque magìs continuo pulſanti ſimili. in ve-ſicæ inflammat. adeſt ejus vehemens dolor, ardor, tenſio, durities, urinæ reddendæ impotentia cum

ſum-

ſummo conatu, teneſmo quoque & interdum alvi ſuppreſſione, febre it. continua, vigilijs. delirijs &c.

Prognoſt. Inflammat. renum licèt rarior ob ſolidam & denſam eorum ſubſtantiam, tum ob urinam tranſeuntem, putredinem & corruptionem impedientem, pericnloſa tamen eſt ſicuti omnes internæ inflammat. quæ magìs lethales. ſi ijs delirium, convulſio aut alia gravia ſymptomata ſuccedant, ſi adſint ſudores frigidi, & frigus extremor. mors in propinquo eſt. hæmorrhoides nephriticis ſupervenientes bono ſunt. lethale eſt, ſi reddatur urina alba, tenuis ac purulenta abſque febris & ſymptomatum remiſſione cum crurum ac femorum extenuatione. inflammat. veſicæ plerumque lethalis 4tâ vel ſi circa collum ejus ſit 7. timâ. interdum ſuppuratur & excitatur ulcus curatu difficillimum. factâ ſuppuratione rumpitur nunc intra veſicam pure cum urina effluente: nunc extra in cavum abdominis cum abſceſſu ſubinde in inguinibus.

Indicat. Ut in alijs inflammat.

Curat. fit I. Adminiſtrando quantocyus V.S. ex brach. hinc pro derivatione ex pede: utilis etiam apertio hæmorrhoid. præſertim ſi ſint tumidæ & prominentes.

II. Purgantia nocent, nisì in declinatione morbi, optimè tamen conveniunt clyſmata lactea & therebinthinata, vel parat. ſeq. modo ℞. *rad. alth. unc. 1. fol. malv. violar. lactuc. ā. mj. prun. dulc. p. iv. hord. mund. fl. viol. ā. pj. f. decoct. ad unc. x. in*

col.

col. diſſolv. caſſ. l. diaprun. ſ. unc. 1. ol. viol. unc. 1. ſ. vitell. ov. N. ij. M.

III. Dentur intrinſecùs alterantia præſertim nitrata ùt *decoct. hord. cum nit. depur. lap. prunell. in aq. ſol. & ſach. dulcorat. fl. nit. minſ. cum tart. vitr. ſach. ſat. tinct. roſ. viol. fl. bellid. ſyr. de nymph. de portul. ſucc. canc. fluv. ex juſcul.* emulſ. v. g. ℞. *amygd. d. excort. unc. 1. ſem. melon. excort. unc. ſ. papav. alb. dr. iij. ſer. lact. capr. l. aq. hord. lib. 1. ſ. f. emulſ. diſſolv. ſyr. viol. unc. 1. M. f. emulſ. pro 3. doſ.* vitando alia diuretica, quæ ſtimulando urinæ fluxum inflammat. irritant.

IV. Extrinſecùs conveniunt *camph. in ol. roſ.* vel *papav. diſ. ung. ex ſucc. ſemperviv. canc. fluv. cum ol. roſ. bullit. ad evaporat. humiditatis ac in mort. plumb.* agitat. it. *ung. roſ. infrig. gal. cerat. ſant. cum ſach. ſat. & camph. &c. ſach. ſat. aq. roſ. ſol. & cum linteis 2plicat. applicat.* in veſicæ inflammat. refrigerantibus non diu immorandum, ſed ad emollientia, lenientia & chalaſtica veniendum ùt inunct. v. g. ℞. *ol. anet. chamom. à unc. 1. amygd. d. unc. 1. ſ. butyr. rec. ſping. porc. à. unc. iij. M. poſſet etiam addi mucilag. ſem. cyd. pſyl. aq. malv. extr. à. unc. 1.* pro dolore leniendo præſtantiſſimum eſt catapl. *de mic. pan.* ℞. *medull. pan. albiſſ. lib. 1. coq. in lact. caprin. ad conſiſt. catapl. add. vitell. ov. N. iij. ol. roſ. unc. iv. croc. ſcr. ſ. M.*

V. Si inflammatio diſcuti nequeat, ſuppuratio promovenda intus per temperata ùt *decoct. hord. glych. malv. pariet. &c.* externè per catapl. *ex moll. in lact. coct.* tumor in renibus foràs prodiens, ac muſculos dorſi ſimul afficiens aperiendus. pu-

ri in cavitatem abdominis erumpenti vel mors repentina vel febris hectica ſuccedit. ſi pus per urinam prodeat, abſtergendum, & ulcus conſolidandum.

Diæta ſit tenuis *ex crem. hord. aven. panatell. juſcul. alterat. endiv. lact. portul &c. prun.* potus decoct. *hord. & liq.* vel emulſ. *melon. &c.*

Ulcus Renum, Veſicæ & meatûs urinarij.

NOm. *Ulcus Renum, Veſicæ & meatûs urinarij,* Erſchwerung der Niern und Blaſen / wie auch das Rörl-Geſchwer ꝛc.

Defin. Eſt partium harum exulceratio facta à materia acri erodente.

Gen. Eſt morbus ſolutæ unitatis cum diminuta magnitudine.

Subject. Renes, veſica & meatus urinarius.

Differ. Aliud eſt *levius* ſ. potiùs principium ulceris, quod in veſica *ſcabies veſicæ* dicitur: aliud *perfectum*: aliud *conſummatum.*

Cauſ. intern. Vel profluentis urinæ acrimonia, vel pus aut ſanies acrior aliunde affluens ùt in lue vener. ex ſuppreſſa gonorrhæa, vel in meatu urinario ex ſemine acri & virulento, vel oritur ab abſceſſu rupto in inflammat. vel omnium frequentiſſimè à ſabulo acutim angulato vel calculis aſperioribus attritu ſuo renes conterentibus, comminuentibus, exedentibus, & ſucceſſivè ad exulcerationem diſponentibus.

Cauſ. extern. Sunt ictus, lapſus, cantharides &c.

Sig.

Sig. diagnoſt. Ulcus in renibus infeſtat dolore in lumbis rodente & plùs minùs ſimul gravante, urina purulenta libere profluente. *ex Hip.* enim *4. aph. 75. ſi quis ſanguinem aut pus mejat, renum aut veſicæ exulceratio ſignificatur.* pus hoc melius eſt coctum, album, læve, copioſius ac urinæ magìs permixtum, lactis inſtar excretum, minùs etiam fætidum, quàm ſi proveniat à veſica, plerumque urina alba editur, ac pus in ea aliquot horis interpoſitis inſtar albi ſedimenti ſubſidiſſe conſpicitur. ulcus in veſica infeſtat cum dolore in pettine & pube cum urina purulenta, & ſquamnoſa prout ait *Hip. 4. aph. 81. ſi quis ſanguinem aut pus mejat aut ſquammulas, gravíſque odor adſit, veſicæ exulceratio ſignificatur.* ſi veſica incipit exulcerari, primò ſanguis exit, ſi ſit perfecta, pus, ſin adhuc magìs, ſquammæ & ramenta: ſi conſumata, gravis fætor in urina eſt. præterea in ulcere veſicæ difficultas etiam eſt in mingendo, ſæpè & teneſmus ac membri erectio, pus paucum eſt, nec multum urinæ permixtum, neque adeo coctum, ſed magìs crudum, variegatum & graveolens, ulcus in collo veſicæ aut meatu urinario infeſtat cum dolore ingenti & dyſuria inter mejendum plùs perceptibili, pure ante urinam & etiam ſinè ea excreto cum pene tenſo & tumido.

Prognoſt. Ulcera renum ſunt difficulter ſanabilia & ſatìs periculoſa, ſæpiùs etiam in tabem deſinentia. ulcus ab inflammat. ſuppurata exortum curatu facilius eſt: ſecus, quod ab eroſione vel à calculo in renibus, quod non raró in totius renis conſumptionem degenerat. ulcera hæc, quò

magìs inveterata, eò difficiliùs curabilia. veſicæ ulcera ùtplurimùm incurabilia: periculoſiora, quæ ex eroſione; graviſſima, quæ ex magno calculo, ſinè cujus extractione non curantur.

Indicat. Sunt humorum affluxum divertere, ulcus abſtergere, mundificare & tandem conſolidare.

Curat. fit I. Adminiſtrando univerſalia ùt V. S. in plethora vel comite inflammatione, purgationem ſæpiùs repetendo *ex mann. caſſ. thereb. rhab. ſenn. ſyr. roſ. ſol. &c. Hartm.* commendat *mercur. d.* plures etiam commendant vomitum præſertim in ijs, qui facilè vomunt.

II. Utendo detergentibus, inter quæ excellunt *hydromel.* copiosè manè potum, vel *ſer. lact.* aut etiam *lac. aſin.* ſi febris abſit. it. *decoct. hord cum glych. & ſach. thereb.* quoque optima præſertim in ulcere ex abſceſſu exhibita bis in die magnitud. nuc. avellan. l. ſeq. elect. ℞. *thereb. venet. crud. unc. 1. caſſ. rec. extr. unc. 1. s pulv. liq. dr. iij. ocul. canc. crud. dr. ij. ſal. prun. dr. 1. mercur. dulc. dr. s. balſ. ſulph. gut. xxvj. ſyr. de alth. Fernel. q. ſ.* detur 4. de die magnit. nuc. moſch. *ſuperbibendo largiorem hauſtum ſeq. decoct.* ℞. *rad. alth. conſolid. m. lil. alb. à. unc. 1. s. glych. raſ. unc. 1. herb. bugul. rec. m. iij. agrim. veron. ſanic. à. mj. capit. papav. cum ſem. unc. s. coq. in ſ. q. aq. ad lib. iv.* prodeſt etiam quottidie ad gut. vj. l. vij. ſumptus *balſ. ſulph. thereb. l. ſuccinat. l. balſ. copaibe.* alij laudant ſeq. decoct. ℞. *rad. ſalſapar. unc. iij. raſ. lig. lentiſc. unc. ij. ſaſaph. unc. 1. raſ. ebor. cc. à. dr. vj. jujub. ſebeſt. à. unc. s. lig. nephrit. unc. iv.*

hord.

hord. mund. unc. ij. inf. per hor. 12. *in aq. font. lib. v. coq. ad lib. iij. pro 6. doſ. bis in die ſumendis* vel *decoct. lig. cum agrim. hyper. chæref. &c.*

III. Deveniendo ad conſolidantia, ex quibus laudantur *troch. gordon. ad dr. ij. cum decoct. hord.* ſi detergendum: *cum lact. ovill.* vel *caprin.* ſi conſolidandum *teſte Foreſt.* optimum eſt *lac. vaccin. rec. mulct.* ad cyath. *cum dr. s. bol. armen. ver.* omni manè exhibitum. efficaciſſimum remedium ſunt *troch. de alkek. cum thereb.* inpilul. redact. l. ſeq. ℞. *thereb. aq. plant. lot. dr.* 1. *ſucc. liq. gumm. tragac. à. ſcr. ij. bol. armen. troch. de alkek. à. ſcr. s. cum ſucc. equiſ. ſ. q. M. f. pil.* Guliel. Fabric. ſeq. uſus ℞. *thereb. decoct. traumat. lot. & coct. dr. vj. pulv. liq. dr. ij. ſpirit. thereb. ſcr. ij. s. M. f. maſſ. pil. doſ. ſcr. ij.* laudatur etiam *aq. contra Gonorrh. quercet.* cochleatim aſſumpta *eſſent. traumat. decoct. quercet. ad ulcus veſicæ* l. ℞. *herb. agrim. fl. hyper. à. mj. rad. ſymph. unc. s. lign. lentiſc. unc.* 1. *ſem. hyper. dr. iij. inciſ. & contuſ. coq. in ſ. q. aq. in col. lib.* 1. *s. diſſolv. ſyr. de ſymph. Fernel. unc.* 1. in ulceribus in veteratis multum confert *decoct. ariſtol. rot. ex vin. cum ſacch. alb.* Hartman. *mercur. d. ad gr. iij. ex aq. plantag.* quottidiè exhibet. 4. In ulcere veſicæ peculiariter conveniunt injectiones bis in die per ſiphonem catheteri applicatum inſtituendæ ùt 1. detergentes ex *hydrom.* vel *ſer. lact. aut decoct. hord. cum mell. roſ.* inc conſolidantes *ex aq. ferrat. cum incoct. rad. ſymph. myrrh. alum. ſarcocol. trag.* & maximè *troch. gordon. &c. Hildan.* inſigne ulcus veſicæ curavit ſeq. inject. ℞. *rad. conſolid. m. unc.* 1. *hord.*

integ. mj. fol. agrimon. veron. ſcord alchimill. ſanic à. m. s. coq. ad lib. 1. in col. diſſolv. mell. roſ. dr. ij. Thoner. quaſi miraculosè exulcerationem cum urina cruenta ſuſtulit inject. ſeq. *℞. herb. agrim. plantag. equiſ. à. m. s. liq. mund. dr. ij. coq. in aq. plant. & beton. â. ſ. q. ad conſumpt. 3. p. in col. lib. s. diſſolv. mell. roſ. unc. 1. s. alij ſeq. iniiciunt ℞. aq. calc. non adeo acrem ad unc. iij. plantag. unc. ij. ſtef. alb. dr. 1.*

V. Pro doloribus leniendis in uſu eſſe poſſunt *ſyr de papav. laud. op. troch. de alkek. emulſ. ſem. 4. fr. m. papav. alb. portul. l. ℞. laud. op. gr. 1. troch. de alkek. dr. s. ocul. canc. p.p. cc. phil. p.p. à. gr. xv. ſyr. de alth. Fern. unc. 1. aq. fænic. petroſel. à. unc. 1. s. ol. amygd. unc. s. M.* detur cochleat. item *inject. ex lact. tep. decoct. hord. cum mucil. ſem. cyd. fænug. ol. amygd. d. & mell. roſ. &c.*

VII. In ulcere meatûs urinarij itidem ſic proceditur & p.p. intus per os pro deterſione dari poteſt *decoct. cic. rub. ad lib. ij. mell. roſ. col. unc. ij. ſyr. de alth. Fernel. unc. 1. M. pro 6. doſ. m. & v. ſumendis.* pro injectione per ſiphonem *decoct. hord. toſt. cum plantag. & liq. addito mell. roſ. col. l. ℞. lact. dulc. in quoſilic. ignit. extinct. lib. 1. diſſolv. mell. roſ. unc. 1. s. mucil. gumm. trag. rad. conſol. m. à. unc. s. thereb. vitell. ov. diſſol. dr. 1. ceruſſ. dr. s. pomphol. dr. 1. M. l. ℞. lytharg. ceruſſ. tut. p.p. à. dr. 1. ſacch. cand. unc. s. camph. ſcr. s. aq. roſ. plant. à. unc. iv. M. poteſt etiam addi dr. 1. alum.* pro conſolidatione per os detur *lac caprin. cum bol. armen. & maſtich.* pro injectione *℞. aq. roſ. plantag. equiſet. à. unc. iij. troch. de alkek. alb. rhaſ.*

rhaſ. à. dr. ij. bol. armen. dr. 1. *M.* efficax quoque eſt candel. cer. *balſ. peruv.* tenuiter illit. pet. de marchett. ulcera hæc curat candelis tenuibus compoſitis *ex pulv. plumb. uſt. ceruſſ. tut. p. p. mixt. cum cer* in urethram immiſſis & continuo ibidem geſtatis, niſi tempore mictionis. verùm hæc non conveniunt fluente gonorrhæa, ne ſupprimatur. ſi malignitatis ſuſpicio, convenit ung. alb camph. cum præcipit. rub. pro doloribus leniendis *juſcul. decoct. rad. alth. cum vitell. ov. & butyr.* it. pilul. *de thereb. cum ſucc. liq. & troch. de alkek. & emulſ. ſem. mel. papav. alb. &c.*

Diæta aër inclinet ad ſiccum, victus ſit *ex crem. hord. aven. brod. gall. ov. ſorbil. avic. mont. carnibus junior. animal. &c.* vitentur oleoſa, acida, amara, acria. cruda, inflativa, diuretica, vitetur omnis repletio, venus, vectio in curtu, vel equitatio. potus ſit *decoct. hord. & liq.* vel *decoct. malv. cum ſyr. viol.* vel *decoct. malv. ſem. 4. f. m. ſer. lact. &c.*

Mictus ſanguineus.

NOm. *Mictus ſanguineus, mictio cruenta.* Blutiger Harn.

Defin. Eſt excretio ſanguinis cum urina eam abſque ſplendore pro copioſiore vel parciore ejus admixtione nunc loturæ carnium ſimilem, nunc intenſiùs rubentem vel potiùs ex opaco nigreſcentem reddens ſubſidente, ſi aliquamdiu ſteterit uno alteróve die craſſamento ex intensè rubro quaſi nigreſcente & ſanguinem grumoſum exactè referente.

Gen. Eſt ſymptoma in excretis.

Subject. Utplurimùm renes: ſubinde etiam ureteres vel veſica aut meatus urinarius.

Cauſ. intern. Eſt vel ſanguinis copia ex ſuppreſſis evacuationibus, vel truncatis membris &c. vel ejus acrimonia ùt in ſcorbuticis, catharrhoſis, & ſero acido ſalſiori plùs minùs corroſivo præditia, vel imbecillitas renum potulis eorum nimis apertis ac tubulis laxatis, in quo caſu hujuſmodi mictns ferè indolens, urináque minùs intensè tincta & craſſa, vel frequentiùs vaſculorum in locis urinarijs laceratio, eroſio, ſ. attritio à calculo aſperiore renibus impacto & commoto.

Cauſ. extern. Pharmaca violenter diuretica vel acria ùt cantharid. potulenta fortia, uſus aromatum, ſuppreſſio menſ. hæmorrhoid. lapſus vel plaga adversùs renes, ſuccuſſatio ab equitatu, rerum gravium elevatio, ira, abuſus veneris urinam quoque cruentam inferens.

Sig. diagnoſt. Per ſe clara: differt ab urina rubra reddita per contenta ſalina copioſiora: quod hæc rubedo ex ſalibus perſpicua ſit & clara, vel præcipitata ſedimentum ſuggerat vel intensè croceum vel inſtar cinnab. vel incarnati nonnihil coloris. partem affectam oſtendet ſitus doloris, ſanguis è renibus profluens urinæ exquiſitè permiſcetur. ex veſica purus frequenter & impermixtus effunditur. *Hip. 4. aph. 78.* ait: *quicunque inopinanter ſanguinem mejunt, his in renibus venulæ ruptionem ſignificat.* it. *4. aph. 80. ſi quiis ſanguinem aut grumos mejat ant urinam guttatim emittat, dolore ad hypogaſtrium. pettinem & perinæum, ad* ve-

veſicam loca laborant. ſi à calculo, præceſſerunt dolores nephritici aut lapillorum excretio.

Prognoſt. Mictus cruentus utut ſæpè in annos trahatur, tandem tamen eſt fatalis in tabem vel hydropem ægrum deducere valens: diuturnus ulcus quoque excitare poteſt. è veſica promanans periculoſior eſt, cùm in eadem ſubſiſtens periculoſam urinæ ſuppreſſionem aut ſui corruptelâ varia inducat ſymptomata.

Indicat. & curat. Pro varietate cauſar. variant. I. Si oriatur à copia ſanguinis vel vas aliquot amplum ruptum vel eroſum, adminiſtranda V.S. ex brachio: hinc pro derivatione ex pede. apertio hæmorrhoid. utilis præſertim in conſueta ſuppreſſa evacuatione. proſunt & cucurbit. hypochond. applicatæ. in cauſa ſeroſitatum abundantium fonticulus in brach. multùm prodeſſe poteſt.

Purgantia propriè dicta hîc non conveniunt utpote acrimoniâ ſuâ malum facilè exaſperantia, bene tamen v. g. *pilul. ex thereb. cum rhab.* v. g. ℞. *thereb. coct. unc. s. rhab. el. dr. iij. ſpirit. thereb. ſcr. 1. M. f. pilul. ex ſcr. iv. N. xxx. pro una doſ. l. caſſ. rec. extr. cum pulp. tamarind. & rhab. l. rhab. toſt.* Thom. Sydenhamb Anglus in mictu ſanguinis à calculo renibus impacto ſalutarem expertus eſt uſum *Mann. el. ad unc. ij. cum lib. ij. ſer. lact.* cùm fraxinus ſit herba lithontriptica, & manna nihil aliud ſit, quàm liquor exſudans ex fraxino in calabria.

III. Veniendo ad ſiſtentia & acrimoniam ſeri urinarij temperantia, ex quibus excellunt *ſucc.*

portul. plant. *ad unc. ij. iij. ſucc. equiſ. & ejúſque decoct. agrimon.* etiam maximè prodeſt, præſertim ſi malum oriatur ex eroſione Lindan. laudat. *agrimon. potentill. & quinque fol.* hinc ſeq. laudantur ſpecies ℞. *herb. agrim. millefol. ſumit. hyper. muſci prun. ſylv. à. mj. rad. ſymph. m. unc. ij. ſem. hyper. unc. s. inciſ. & contuſ. coq. l. in vin. l. ſer. lact. uſus tempore add. aliquid de ocul. canc. p. p.* quàm maximè valet & inſtar omnium eſt *decoct. contra mict. cruent. Minſicht.* l. *ad Hæmophtyſ. Timæ ad unc. iv. v. bis in die ſumpt.* in ſpecie etiam *lac ovill. ad unc. iv. cum dr. 1. bol. arm. p. p.* omni mane datum eſt experiment. ſæpiùs probat. à *Foreſt. Timæ* ſeq. modo præſcribit ℞. *lact. ovill. rec. mulct. lib. s. mell roſ. puriſſ. dr. ij. bull. leniter add. bol. armen. ſcr. 1. M.* idem laudat *troch. de carab. cum bol. arm. l. cum ocul. canc. & pauco ſacch. ſatur.* laudatur & *lap. hæmat. terr. ſig. cum copioſo lacte.* item *tinct. corrall.* & ſi ab eroſione *eſſent. agrim. millefol. hyper. traumat. cum lact. cap.* ex compoſitis in uſu eſſe poſſunt mixtur. *ſylv. Foreſt.* vid. *hæmophtyſ. vomit. ſang. pulv.* v.g. ſeq. Horſt. ℞. *rad. liq. raſ. dr. ij. gland. dr. 1. s. ſem. 4. fr. m. à. dr. 1. portul. lactuc. à. ſcr. ij. fl. roſ. rub. mj. ſuccin. alb. p.p. dr. s. cc. uſt. p.p. ſcr. 1. ſacch. cand. unc. s. M. f. pulv. doſ. dr. 1. cum aq. malv. in qua ſem. cydon. infuſ. l.* ℞. *corrall. rub. p.p. bol. arm. p.p. ſem. plant. cort. myrob. cit. à. dr. 1. M. f pulv. doſ. dr. 1.* Electuar. ℞. *conſ. roſ. ſymph. à. unc. ij. terr. ſigillat. bol. arm. ſang. drac. corrall. rub. lap. hæmat. troch. de carab. à. dr. 1. hypociſt. gr. kerm. ſem. plant. à. ſcr. 1. cum ſyrup. de roſ. ſicc. ſ. q. M. f.*

Elect.

Elect. ab Holler. inſtar omnium laudantur *troch. gordon.* in uſu etiam multo ſunt emulſ. v. g. ℞. *ſem. melon. excort. unc. s. amygd. d. excort. unc. s. ſem. papav. alb. dr. iij. aq. equiſit. unc. 1. s. borrag. plant. roſ à. unc. 1. M. f. emulſ. add. cc. uſt. p. p. dr. 1. corrall. rub. p. p. marg. p. p à. ſcr. s. ſp. roſ. rub. id à. ſcr. 1. s. rotul. mau. chriſt. l. Jul. roſ. dr. ij. M.* ſi à calculo & arenulis oriatur, *River.* alternis diebus manè exhibet *pilul. de thereb. cum rhab.* diebus autem ab uſu pilul. vacuis alternatim nunc pulv. nunc morſell. exhibet ibidem videndos. *acidulæ* etiam in hoc caſu ad ſanguinem cohibendum, renes refrigerandos & calculos expellendos efficaciſſimæ ſunt.

IV. Si mictus cruentus in affecta veſica oriatur, præter hactenus dicta ſimiles quoque conveniunt inject. quales propoſitæ in ulcere veſicæ in ſpecie *aq. plant. unc. ij. cum troch. de carab. dr. 1.* vel *emulſ. papav. alb.* cum *lap. hæm. pp.* vel *ſucc. plant. cum lap. hæm.* ſi grumus ſanguinis in eadem hæreat, diſſolvatur *ther. vet. in oxycrat. diſ.* vel *aq. malv. cum pauco acet. &c.* idem præſtant *troch. de carab. ocul. canc.*

V. Extrinſecùs ad lumbos applicari poteſt *empl. de bol. cum ol. roſ. malax. ung. comitiſ. refrig. gal. cum croc. mart. adſtr. & ol. myrt.* fiat fotus *ex rad. biſtort. torm. fol. querc. &c. in aq. ferrar. coct.*

Diæta ùt in alijs hæmorrhag. vitentur acida, frigida, flatulenta, motus nimius præſertim equo l. curru ſuccuſſorio factus &c. potus ſit *emulſ.*

amygd.

amygd. vel *infuſ. lentiſc. ſolum*, vel *vino mixt.* alvus ſit lubrica, ſed cavendo *ab aloëticis.*

Diabetes.

NOm. *Diabetes, urinæ profluvium, hydrops ad matulam, diarrhæa ſ. lienteria nephritica.* Harn-Ruhr: affectus rarus *à Gal.* bis tantùm viſus.

Defin. Eſt copioſiſſimum urinæ crudæ profluvium cum ſiti intenſiſſima, virium debilitate & totius contabeſcentia affligens.

Gen. Eſt ſymptoma mictionis auctæ & depravatæ.

Subject. Varium pro varia ejus differentia: præcipuè autem renes.

Differ. Alia eſt *vera*, quæ eſt nimis cita potulentorum aut planè non aut parùm immutatorum per vias urinarias excretio, ut non rarò color, odor & ſapor aſſumptorum liquidorum in excretis per urinam adhuc ſint ſenſiles: alia *notha ſ. ſpuria*, quæ eſt copioſiſſima & colliquativa urinæ crudæ excretio, ſ. in qua plùs excernitur urinæ ſ. liquidi, quàm aut aſſumpta potulenta aut ſerum in M. S. proportionaliter fundere poſſunt, affligens cum ſiti intenſiſſima, debilitate virium, macie totius, ardore lumborum & febre lenta continua.

Cauſ. Diabet. veræ cenſetur eſſe nimia laxitas & apertura viarum certarum ex primis vijs ad renes vel loca urinaria tendentium concurrente ſimul pylori laxitate fluidiora plùs citò elabi ſinente. dari enim ſubinde ejuſmodi vias adhuc incogni-

gni-

gnitas præſumitur tum ex eo, quod per urinam excreta fuiſſe viſa ſint *ſem. coriand. aniſ.* quæ haud dubiè per vaſa capillaria non fuerunt circulata, tum ex eo, quòd *Hœfer.* & *Horſt. vin rub.* & *emulſ. amygd. d.* immutata per urinam excreta obſervarint, cùm utique à commixtione ſanguinis alterari debuiſſent, tum *ex therm.* & *acidul.* vix hauſtis ac illico elatis & limpidis per urinam tranſeuntibus.

Cauſ. diabet. nothæ Juxta VV. eſt intenſa renum attractrix cauſata per affluxum humorum acrium accedente vaſorum urinariorum laxitate, viſcerum fervore, ac retentricis ventriculi infirmitate. juxta RR. probabiliùs oritur à ſale quodam acido ſanguinem in ſerum præcipitante, vel à fermento acri volatili ſalſo vitio primæ digeſt. genito, ſanguinem & præcipuè etiam nutrimentum corporis totidum ac chyloſum atque ex hoc productam pinguedinem attenuante, reſolvente, in ſeroſum laticem colliquante & cantharidum inſtar renes ad continuam excretionem ſtimulante.

Sig. diagnoſt. In defin. & different. poſita. in notha plùs mingunt, quàm bibunt ægri, ſitim habent continuam, febrem lentam hecticam, urina colore cruda, aquoſa & ſapore dulcis ob colliquationem partium.

Prognoſt. Diabetes vera parùm habet periculi: notha periculoſa & ſæpiùs lethalis deducens ad tabem præſertim ſi in principio non cognoſcatur incipiens enim hic morbus ſæpè ac facilè curatur: rarò verò ac difficillimè conſirmatus.

Indicat. Sunt fermentum acre alterare, tempe-

rare,

rare, renum irritationem ſiſtere, colliquationem impedire, adſtringere & roborare.

Curat. fit I. Adminiſtrando V. S. revulſoriam & refrigeratoriam in principio: non autem viribus jam debilitatis, vel alio morbo præcedente.

II. Blandam inſtituendo purgat. *ex medull caſſ. & pulp. tamar.* vel *decoct. tamar. myrob. plant. portul. lact. &c.* clyſt. frequenter repetendo *ex decoct. lact. portul. plant. malv. hord. mund. roſ. rub. cum diaprun. ſ. mell. roſ. ol. omphac. &c.* à pluribus quoque in principio curationis laudatur vomitus.

III. Veniendo ad alterantia, roborantia & adſtringent. ùt *tinct. corall. ſmaragd. eſſ. mart adſtr.* tinct. *terr. catechu ſpec. diaplant. minſ. lap. hæm. ſuccin. troch. de carab. de ter. ſig. cc. uſt. croc. mart. adſtr. pulv. ex antihect. pot. ebor. ſ. ig croc. mart. cum gr. 1. laud. op. &c.* ex compoſitis l. julep. v. g. ℞. *aq. plant. roſ. à. lib. s. ſyr. de portul. agreſt. corrall. à. unc. s. vin. gran. cydon. à. unc. 1. M. pro julap.* l. mixtur. ℞. *aq. plant. unc. iij. acet. deſtill. dr. vj. corrall. rub. p.p. dr. 1. laud. op. gr. iij. ſyr. de portul. unc. 1. M. cap. cochleat. his jung. lap. hæm. troch. de carab. cc. uſt. croc. mart. p.* l. Electuar. ℞. *conſ. roſ. vet. unc. vj. pulv. veſic. vitulin. exſiccat. unc. s. pulv. ſanguinar. dr. ij. croc. mart. adſt. dr. 1. ſucc. cydon. q. ſ. M. f. elect. bibendo deſuper aq. deſt. fol. querc* vel *pulv.* ℞. *gumm. arab. trag. à. dr. vj. ſacch. penid.*

unc.

unc. 1. M. f. pulv. doſ. dr. 1. bis .n die l. ℞. *ſem. portul. plantag. coriand. p.p. roſ. rub. à. dr. 1. corall. rub. p.p. bol. arm. marg. p.p. rad torm. à. ſcr. 1. nuc. moſch. dr. s. M. f. pulv.*

IV. Extrinſecùs convenit *ung. comitiſ. cum croc. mart. adſtr. & ol. maſt. ſ. q.* it. *ung. roſ. ſantal. ſucc. canc. fluv. &c.* v.g. ℞. *ung. roſ. mel. infrig. gal. ſant. popul. à. unc. 1. ol. papav. unc. s. M. l.* ℞. *ung. roſ. popul. à. dr. vj. camph. dr. 1. ol. roſ. cyd. à. dr. vj. cer. & acet. parùm. M.* empl. *de bol.* ſaccul. & foment. *ex plant. fol. querc. &c. in aq. chalyb. coct.* balnea *ex aq. ferrariorum.*

Diæta conveniunt cibi *cum lact.* coct. ùt *oryz. milium.* imò ipſum *lac. chalybeat.* quo *Zaccut.* Diabetem deſperatam curavit. lac igitur modo crudum, modo aq. deſtill. l. hord. dilut. modo coct. cum pan. alb. in die ſumendum. it. *gelat. extremit. anim. pultic. ex amygd. &c.* potus non ſit copioſus *ex decoct. cc. uſt. hord. prun. ſylv. cort. querc. &c.* vel *aq. ferrat. cum ſyr. acidis adſtring.* vel *emulſ. amygd. ſem. 4. f. m. papav. alb. &c. decoct. cc. uſt. & hord.* ſi vinum concedendum, ſit illud rubrum ſubadſtringens aq. chalyb. l. aurat. dilut. l. lentiſc. & ſant. rub. medicat. quies & ſomnus maximè utilis, vitetur decubitus ſupinus & motus corporis.

In-

Incontinentia urinæ.

NOm. *Incontinentia urinæ ſ. mictio involuntaria* Unbehaltigkeit deß Harns/ wann einer ſein Waſſer nit halten kan.

Defin. Eſt involuntarium urinæ ſinè acrimoniæ & doloris ſenſu profluvium ex deficiente conſtrictione muſculi ſphincteris veſicæ oriundum.

Gen. Symptoma retentricis veſicæ plùs minùs abolitæ.

Subject. Veſica urinaria præcipuè quoad ejus fibras & muſculum ſphincterem.

Differ. Alia eſt, quæ tam vigilantibus, quàm dormientibus accidit: alia, quæ dormientibus tantùm: concurrente ſimul cum cauſa principali aliquâ conſuetudine & negligentiâ: alia *propriè* ſic dicta, de qua in definit. alia in qua urina ſatis diu contineri nequit ùt in calcul. veſic. anguſtia ejuſdem, tuſſi vehementi, mole uteri in gravidis, &c.

Cauſ. immediat. Mictionis involuntariæ eſt deficiens conſtrictio muſculi ſphincteris vel fibris ejus relaxatis ex defectu radioſi influxûs ſpirit. an in paralyſi, caſu ab alto in regionem lumborum aut oſſis ſacri, luxatione vertebrar. mora in aqua frigid. ægris ſummè debilitatis ex defectu ſpirit. ùt in morbis acut. apoplecticis &c. vel ijſdem laceratis ex lithotomia aut inertia vel imperitia obſtetricum in partu difficili. vel ex veſica compreſſa ſ. ex tumore ſupra eam poſito, vel in gravidis ex nimia fætûs magnitudine, vel à muſculorum abdominis convulſione.

Sig.

Sig. diagnoſt. In defin. dicta.

Prognoſt. Urinæ incontinentia ex vitio paralytico in ſpecie vitio cerebri aut ſpinalis medullæ exorta affectus eſt difficillimè curabilis: in ſenibus etiam ùtplurimùm immedicabilis, omnibúſque exoſus ob continuam conſpurcationem, fædúmque odorem. in pueris ſubinde ætatis beneficio curatur obſervante *Timæo.* poſt 25. annum ſi non ceſſat, periculum eſt, nè ſit malum immedicabile. in febre acuta excretio urinæ involuntaria admodum periculoſa delirij, aut ſummæ imbecillitatis comes.

Indicat. Sunt cauſam ſphincterem lædentem tollere, ac nervinis, adſtringentibus & ſpecificis retentricem firmare.

Curat. fit I. Omiſſâ V. S. inſtituendo debitam purgat. *ex rhab. agar. fol. ſenn. mirob. extr. coch.* *urb.* &c. ac in adultis quoque *decoct. ſudorif.*

II. Veniendo ad ſpecifica interna, ex quibus excellunt *pulv. augnſt. pro lectiming. pulv. Joël.* *: calamint. myrrh. caſtor. à. dr. iij. gland. dr. v.* *M. f. pulv. ſubtiliſſ. doſ. dr.* 1. *pulv. montagn.* ℞. *unic. int. ſtom. gallin. pulv. unc s. herb. agrim.* *nc.* 1. *erinac. uſt. dr. vj. M. f. pulv. doſ. dr.* I. *ex in. rub.* laudatur *maſtix pulv. ad dr.* I. *ex hauſtu.* *in.* vel *gum. arab.* it. *thus, oſſa dactyl. avellan. aſſ.* *ulv. cort. ov. pulv. capul. gland. caſtor.* &c *ex aq.* el *vin. chalyb.* conducit quoque *claret Foreſt.* *. cyper. el. ſcr ij. gr myrt. ſumach. balauſt. nuc.* *upreſſ. cort. gran. à: ſcr. s. xyloal. calam. arom. à.* *r. ij. coq. in vin. rub. lib ij.* & *aq. equiſ. unc. ij.* *! reman. lib. 1. s. exting. chalybs. ignit. ter. l. quater.*

ter. hinc. col. & aromatiz. cum dr. ij. cinam el. ſpec. arom. roſ. diarrh abb. à. ſcr. 1 ſ. claret. add. ſacch. q. ſ. ad grat. ſap. it. inter ſpecifica ab omnibus commendatur *guttur. gallin. toſt. & trit. ex vin.* it. *ciner. erinac. combuſt. interior. tunic. ventric. gall.* ſpecialiter quoque laudatur *medull. ſaxor.* it. *veſica cap. in clib. exſicc. & pulv. vulv. ſuill. p. p.* vel *ciner. ejus aut ciner. mur. toſt. Hartm.* laudat *piſcem in ventre lucij repertum & in clib. exſiccat.*

III. Extrinſecùs conveniunt baln. & foment. *ex abſint. ment. ſalv. orig. calam. fl. roſ. balauſt. nuc. cupreſſ. gall. cort. gran. rad. torm. calam. arom. acor. cyper. &c. ex aq. ferrar. coct. Thermæ* inprimis utiles ſunt in malo contumaciori. inunctio quoque fieri poteſt *ex ol. abſint. ment. nardin. caſtor. &c. & balſ. peruv. empl. oxycroc. vertebris lumbor. applicat.* laudatur *à Timæo & Joële teſte Henric. ab Heers & Boyl. pulv. buff. viv. in olla nova uſt.* collo in ſacculo appenſus, qui ſingulare experimentum eſt adverſùs quamcunque urinæ incontinentiam, niſi fuerit ex læſione à partu. omnibus irritis vaſcula arte applicanda, quibus continuo depluens urina colligenda. vid. *Hildan.*

Diæta ſiccans ſit & adſtringens. pro potu utatur æger *vin. rub. auſtero meraciori* vel *paucâ aq. ferrat.* diluto vel in qua *ſem. coriand.* vel tantillum *maſt.* bullierit, vel *tegul. ignit. extinct.* in cæna præſertim parcè bibendum. medià nocte & manè æger excitandus ad mingendum.

Iſchu-

Iſchuria.

NOm. *Iſchuria* Verhaltung deß Harns.

Defin. Eſt urinæ vitio vel renum vel ipſius veſicæ retentio & ſuppreſſio.

Gen. Symptoma mictionis plùs minùs abolitæ.

Subject. Renes & veſica cum vaſis reliquis urinarijs.

Differ. Alia eſt *vera & legitima veſicalis* dicta, quæ fit vitio veſicæ cum ejuſdem tumore, tenſione, dolore moleſtiſſimo & inſigni urinam emittendi enixu fruſtraneo licèt. Alia *notha ſ. ſpuria renalis* dicta, quæ fit vitio renum nullis urinæ in veſica veſtigijs apparentibus, adeò ut nec etiam immiſſo cathetere aliquid excernatur.

Cauſ. iſchuriæ renalis eſt vitium vel renum non ſecernentium, vel ipſius ſanguinis. vitio renum oritur, dum vel meatus renales obſtruuntur ſ. à ſanguine congrumato, ſ. à pure ex ulcere renum vel ex alijs partibus ad renes derivato, ſ. ab humoribus craſſis & viſcidis, ſ. frequentiùs à calculo, vel dum læditur fibrarum fiſtuloſarum renalium tonus (veteribus imbecillitas renum ex læſa facultate retentrice, attractrice & alteratrice dicta) quatenus defectu inprimis ſpirituum in- ſuorum non ſuſtinentur in debita tenſione, quin potiùs & nervi & canaliculi fibroſi flacceſcant : tales ſunt iſchuriæ, quæ morbis acutis abſque dolore ſuperveniunt & *ab Horſt.* pro ſigno lethali ob extinctam facultatem habentur. it. quæ con-

tingunt ex vertebrarum luxatione, aut ictu, lapſu, vulnere &c. vel dum pori & fibræ fiſtuloſæ ſpaſmodicè quaſi contrahuntur, utì ſæpiùs contingit in calculoſis, dum uno rene à calculo irritato alter quoque ſubinde ceſſat agere, vel tandem ex defectu aut inertia fermenti renalis tranſcolationem & alterationem urinæ non bene promoventis, ùt in affectibus chronicis ad hydropem inclinantibus. ſanguinis vitio accidit iſchuria, dum vel compages ejus nimis ferrata & craſſior, ut per anguſtos renum porulos legitimè ſecerni nequeat ùt in morbis chronicis cum ſchirrho viſcerum conjunctis, vel dum nimia ejus copia circa emulgentes ſtagnat prout obſervavit *River.*

Cauſ. Iſchuriæ veſicalis eſt vel vitium veſicæ ſ. ob ejus ſtuporem aut paralyſin non ſentientis irritationem ùt in verteb. luxat. ict. lapſ. vuln. ſpinalis medullæ circa os ſacrum &c. ſ. ob læſam expultricem per relaxatum tonum ex nimia ſui diſtenſione ob nrinam diutiùs retentam, ſ. ob ſphincterem ejus quandoque pertinaciter ſe ſtringentem & ſpaſmo affectum ùt in colicis convulſivis, nephritide, admotis veſicatorijs ob cantharides &c. vel vitium canalis urinarij coanguſtati, vel ab obſtructione à pituita viſcida, calculo, grumo ſanguinis, pure craſſiori vel à compreſſione per tumorem glandularum proſtatarum, per inflammat. colli veſicæ, vel à conſtipatione per carũculam vertucæ inſtar plùs minùs duram ſequentem exeſam vel eroſam aliquo loco uretrham poſt diuturnam gonorrhæam vener. & per catheteris vel candelæ immiſſionem dignoſcitur.

Sig.

Sig. diagnoſt. Per ſe clara.

Prognoſt. Iſchuria renalis grave & periculoſum eſt malum & quidem periculoſior, quàm veſicalis præſertim ſi ſit ſinè dolore. ſuppreſſionem hanc urinæ varia ſequuntur ſymptomata pro varia ſeri alteratione, immutatione ac metaſtaſi & quidem nunc anguſtiæ & anxietates præcordior. nunc affectus comatoſi ac torpor ſenſuum & facnltatis animalis: non raró pathemata epileptica, interdum aſcites & pedum tumores ædematoſi, ſubinde vomitus vel ſudores plùs minùs fætidi ac urinoſi: ſubinde etiam hæmorrhagiæ narium lethales, ſi denuò æger ante 7. diem meire incipiat, ſervari poſſunt, ſin minùs ùtplurimùm intereunt, etſi poſtea urina copioſa & varia denuò profluat partim ob infectam jam M. S. partim ob vitium partibus ſolidis jam affrictum. ſi urinæ ſuppreſſioni teneſmus vel ſingultus ſuperveniat, mortem prænuntiat. lethalis eſt urinæ ſuppreſſio quæ fit calculis renum majoribus vel à reſolutione renum. iſchuria veſicalis, quæ fit ex paralyſi veſicæ ut nimia ejus diſtenſione ex retenta urina cæteris periculoſior eſt, nam licèt hæc poſterior leve videatur malum, nihilominus tamen ordinariò ſupervenit inflammat. & gangræna lethalis.

Indicat. & Curat. Provarietate cauſar. variant.

I. Igitur V.S. convenit, ſi oriatur à nimia copia ſanguinis vel inflammatione partium præſen- vel imminente.

II. Urgente cocochymiâ vel malo exorto à ſuco tenaci pituitoſo, purgatio præmittenda, nè poſtmodum copioſior cruditatum ad renes fiat de-

latio & quidem *ex diaphæn. & rhab.* vel *thereb. &c.* nonnulli etiam commendant vomitum.

III. Clyſt. præſertim *therebinth.* in quavis iſchuria utiles v. g. ℞. *herb. malv. pariet. mercur. beton. à. mj. fl. cham. melil. aneth. à. m. s. ſem. aniſ. fænic. carv. à. dr. ij. lin. dr. iij. coq. ad conſumpt. 3. p. in col. unc. x. diſſolv. el. lenit. dr. vj. hier. ſ. gal. bened. lax. à. dr. 1. s. ol. cham. unc. 1. s. amygd. unc. 1. thereb. vitell. ov. diſſol. unc. s. mell. anthoſ. dr. vj. ſal. par. M. f. clyſt. l.* ℞. *decoct. emoll. & carmin. unc. x. caſſ. pro clyſt. dr. x. ſacch. rub. dr. vj. thereb. vitell. ov. ſol. dr. iij. ſcorp. lin. à. dr. vj. M.* ſubinde acriores *ex decoct. colocynt.* utiles.

IV. Si malum oriatur à pituita viſcida vel calculo in renibus, conveniunt *ſucc. raph.* v. g. ℞. *ſucc. expr. è cortic. raph. acut. ſucc. limon. vin. malv. à. unc. ij. ſacch. alb. unc. 1. M.* item *rad. armorac. in vin. infuſ. thereb. in vitell. ov. diſ. cum brod.* vel *aq. gramin. & ſucc. lim.* v. g. ℞. *thereb. cyp. cum vitell. ov. diſſol. unc. s. ſyr. de alth. Fernel. unc. ij. vin. malv. unc. vj. M. doſ. unc. 1. s.* l. ℞. *thereb. venet. mell. à. unc. s. vitell. ov. N. 1. ſucc. lim. unc. 1. aq. gram. q. ſ.* alii exhibent *ſp. thereb. ad ſc. s. ex aq. malv.* l. ℞. *vin. alb. unc. iv. ſucc. limon. unc. 1. ſp. thereb. dr. ij. M.* alii etiam exhibent *ol. deſt. thereb. juniper. ſuccin.* ſic Thoner. Iſchuriam graviſſimam curavit *ol. deſt. ſuccin. ad gut. vj. cum aq. petroſel.* exhib. multis in uſu eſt ſeq. emulſ. ℞. *ſem. viol. purpur. dr. iij. lithoſperm. dr. 1. cum ſ. q. aq. petroſ. f. emulſ. add. teſt. ov. ſtruth. pulv. dr. 1. M.* laudatur etiam *ſucc.* vel *ſyr. pariet. cum oxymel.*

mel. ſquill. fl. cyan. & calcatrip. in vin. coct. capita alii conciſ. cum vin. vel *ſp. junip. aſſumpta. ſem. eryſim. acre pulv. ex vin. alb.* laudantur *& fol. ribes nigræ odorem urinæ ſpirantia.* it. *ſucc. paſtinac. luteæ præſertim in infantibus* it. ex ſalibus volat. *ſal. vol. ſuccin.* quod nobile eſt diureticum, *ſp. & ſal. vol. urin. ſal. armon. ſp. tart. carmin. tinct. neph eſſ & ſp. lumb.* vel *lumbrici vino infuſ. & expreſſ. pulv. aſell aut eorum infuſio in vin. infuſ. cantar.* ex fixis *teſt. ov. calcinat. pulv.* vel *vin. infuſ. teſt. ov. ſtruth. in ſp. ſal. diſ. ſal. ſtipit. fab. geniſt. onon. prunell. fim. columb.* quod potens eſt diureticum *fim. columb. vino infuſ. & expreſſ.* it. *tart. vitr.* decoct. *Foreſt.* hic enim ſolo ſuo decoct. cum clyſt. & foment. feliciter uſusfuit idem etiam iſchuriam ter ſanatam vidit remedio ſeq. ℞. 2 *l. 3. ſcybal. æq. pond. unc. ij. col. cum vin. alb. calid. per pannum lin.* utile etiam *vin. malv. juniper. ſorb.* iſchuriam talem feliciſſimè curavit balneo *ex ol. lin.* hinc ventoſis à regione renum ad pubem ſât fortiter tractis & ſæpiùs iteratis.

V. Si oriatur à grumo ſanguinis præmiſ. clyſt. dentur diſſolventia ùt *decoct. rad. rub. tinct. cum oxymell. ſquill.* v. g. ℞. *rad. rub. tinct. unc. 1. ſ. coq. in ſ. q. aq. ad lib. 1. diſſolv. oxymel. ſ. unc iv. M. pro 4. doſ.* proſunt etiam *hed. ter. chæref. hyper. ocul. canc. cum acet. aſſumpt. ſperm. cet. troch. e carab. eſſ. hyper. traumat. &c.* extrinſecùs proeſt *ſterc. bov. rec. cum ol. appropriat. ſubact.* it. *ſeſſ.* ſeq. v. g. ℞. *rad. alth. lil. alb. rub. tinct. ariſt. rot. à. unc. 1. herb. malv. pariet. abrot. Arthemiſ. ig. prunell. leviſt. hed. terreſt. à. mj. fl. cham. miij.*

ſambuc. hyper. à. mj. ſem. lin. unc. iij. fænu græc. 1. *s. ſumit. aneth. m.* 1. *s. bacc. juniper. unc. iij. inciſ. & conquaſſ. coq. pro baln.* ſi oriatur ex pure obſtruente, conveniunt abſtergentia diuretica ùt *thereb. balſ. ſulſ. thereb. ſyr. de hed. ter. eſſ. & extr. agrim. hyper. ſuccin. cum vin. propinat.* ſi ex contractura ſpaſmodica conveniunt *cinab. antim. ſal. vol. ſuccin. cum laud. op.* vel *midrithat. cum decoct. diuret.* ſi oriatur ex cantharid. &c. *lac. & emulſ. lacteæ ſunt optimæ.* ſi ex læſo renum tono, utilia ſunt *thereb. junip. & ſuccinat.*

VI. Si ex vitio veſicæ quaſi paralytico & minùs ſenſili, intus conveniunt *ol. deſt. junip. ſuccin. thereb.* injiciantur clyſt. 1. emoll. poſtmodum etiam acriores, comprimatur abdomen, detineatur anhelitus, quibus irritis ad catheterē deveniendum vel candelam cerеam aut ſiſtulam coriaceam aut membranaceam, cum ſubinde catheter vel ineptè vel crebriùs applicatus periculoſa excitet ſymptomata. extrinſecùs conveniunt l. fot. v. g. ℞. *ſem. aniſ. petroſel. à. unc.* 1. *herb. filipend. mj. zeduar. unc. ij. bacc. laur. dr.* 1. *coq. in ſ. q. vin. & aq. pro foment.* proſunt & *fol. til. in vino coct.* fortiora ſunt, quæ parantur ex *alliis & cep.* v. g. ℞. *cep. ſubcin. coct. add. ping. anſ. unc. s. M. illin. umbilic. & pub. l.* ℞. *cep. alb. crud. N. vj. capit. allii N. ij. contuſ. in mort. add ping. anſ. q. ſ. ol. ſcorp. parum, & gutt. aliquot ol. deſtill. juniper. M.* pro catapl. applicando regioni renum & pub. poſt hæc utiliſſimum catapl. *ex pariet. contuſ. & coct. cum ol. ſcorp. ac pectini impoſit.* quod eſt experim. Helidæi. Foreſt. ait, ſequenti ſe raro dece-

ptum

ptum fuiſſe ℞. *pariet. mij. chærefol. m. 1. s. inciſ. coq. ad mollit. add. butyr. rec. unc. ij. ol. ſcorp. unc. 1. s. applic. calid.* l. ℞. *pariet. malv. chærefol. fl. cham. à. mj. cumin. pulv. dr. 1. rad. alth. unc. 1. s. coq. in aq. ſ. q. ad mollit. piſt. add. butyr. rec. unc. ij. ol. ſcorp. unc. 1. M.* aliàs etiam fiunt inunct. pub. & perinæi. v. g. ℞. *ung. de alth. dr. vj. ol. amygd. amar. ſcorp. à. unc. s. ſang. hirc. p. p. ſcr. iv. thereb. dr. ij. croc ſcr. 1.* l. ℞. *ung. nerv. de alth. à. unc. 1. s. ol. thereb. cham. ſcorp. ſ. à. dr. ij. M.* denique etiam *ol. maſt. deſtill.* umbilic. inunct. prodeſt. tandem fiunt etiam inſeſſ. & ſemicup. ex emollient. & nervinis appropriat. ità tamen, ut paulò antè inſeſſum exhibeantur blanda diuretica.

VII. In ſuppreſſ. urinæ in feb. ardent. vel malig. ægri aliquandiu circumducendi ſunt deambulando: hinc inunctio facienda *ex ung. de alth. cum ol. ſcorp. deſt. junip. &c.* foment. & catapl. dicta applicanda, utì etiam ſi oriatur ex veſicæ nimia extenſione præter compreſſionem cum manu factam & tandem catheter in uſum trahendus.

VIII. Si oriatur à calculo in veſica exiſtente, æger ſupinus collocetur cruribus elatis: mox plurimum & diu concutiatur vel immiſſo cathetere impellatur, ſi altiùs jam penetraverit in penis meatum, omnimoda illius excluſio procuranda impulſione molli per digitum, demiſſione penis in aquam vel lac tepidum, vel mittendo ægrum in ſemicupium, vel tandem ſectione ligato

pene in ſuperiori & inferiori parte cavendo, ne corpora nervoſa lædantur. alij urethram diſtendunt per flatum immiſſum ligando eam virgæ partem, quæ propè pubem eſt: alii ſugendo, & maximo conatu ſpiritum attrahendo excluſionem calculi tentant; alij comminuendo ope ſpecilli & tenaculæ.

IX. Si oriatur à caruncula in meatu urinario exiſtente, quod cognoſcitur, ſi urina difficulter & guttatim cum majori cruciatu reddatur, quàm aliàs in calculo veſicæ, item ex cathet. l. candela immiſſa, quæ eam offendit. inſuper compreſſo digitis pene durum tuberculum. deprehenditur eadem abſumenda per candelas corroſivis imbutas, cautè tamen, nè ex nimia corroſione oboriatur gangræna. in malò leviori prodeſt candel. *ex cer. alb.* cui admiſcetur *antim. crud.* vel quod meliùs *croc. metall.* vel *ung. felic. Würz. cum mell. roſ.* in malo fortiori in uſu eſt *mercur. præcipit. cum ung. de ceruſ.* addito pro magnitudine affectus tantillo *ol. vitr.* vel in uſu eſt *turb. mineral. cum empl. triapharmac.* vel *magma ex mercur. ſublim. cum virid. ær.* pro conſolidat, relicti ulcuſculi prodeſt immiſſum *ung. alb. campb.*

Diæta in iſchur. ùt in dol. nephrit.

Dyſuria & Stranguria.

NOm. *Dyſuria, urinæ ardor,* Harn-brennen/ wann es brennet/ als wann das heiſſe Waſſer durchlieſſe. *Stranguria, ſtillicidium urinæ,* Das tröpflende harnen/ Harn-Wind/ die kalte Piſſe.

Defin.

Defin. Dyſuria eſt urinæ ardentis interdum copioſæ, interdum paucæ cum cruciatu ſinè interruptione redditio à cauſis tam externis, quàm internis meatum urinarium afficientibus & continuum in eo ſolventibus exorta. Stranguria eſt urinæ guttatim facta excretio cum acerbo dolore tam in, quàm poſt mictionem remanente tontinuâ ad mingendum irritatione.

Gen. Sunt ſymptomata mictionis depravatæ.

Subject. In dyſuria eſt meatus urinarius vel orificium veſicæ: in ſtranguria autem interna urinæ ſuperficies.

Cauſ. intern. Vel urina acris, nimíſque acido ſalſa in vias, per quas tranſit, ſpicula ſua infigens vel effluendo ſaltèm compungens, id quod fit à copioſis ſalibus imbibitis ùt in hypochondriacis & ſcorbuticis, vel pus cum urina excretum in ulcere renum, veſicæ &c. vel calculus attritu ſuo veſicam abradens aut continuâ orificij vellicatione membranas ejus lædens, vel proſtatæ glanduloſæ juxta collum veſicæ malè affectæ, exulceratæ, vel loco blandioris lymphæ ſuccum acrem corroſivum elaborantes ùt in lue vener. qui non tantùm in ipſis glandulis immanem excitat dolorem ſed & per urethram exiens eam excoriat, ſicque dyſuriam crudelem *Gallis chaude piſſe* dictam excitat, vel excitatur ſubinde per conſenſum partium vicinarum prout ait *Hip. 5. aph. 58. ad recti inteſtini & uteri inflammationem purulentoſque renes accedit ſtranguria: jecore vero inflammationem patiente ſupervenit ſingultus.* Subinde urina guttatim effluit ſinè dolore, idque accidit

vel

vel à veſicæ ejuſque ſphincteris refrigeratione vel ab ejus compreſſione in gravidis.

Cauſ. diſpoſ. Ætas puerilis & præcipuè ſenilis. *3. aph. 31.* ob minorem bilis proventum ſ. defectum fermenti fellei acidum ſtomachi chylum in ſalem ſalſum haud commutantis: acorem enim urinæ potiſſimam ſtranguriæ cauſam eſſe patet ex eo tum quia ità affecta & guſtata manifeſtum acorem linguæ impreſſit, tum quia ex experientia *Helmont.* urina cum tantillo vini acidi in veſicam injecta eam excitat, tum quia curatio ſit per acidum præcipitantia, aut obtundendo demulcentia, tum quia potulenta non ſatìs defæcata eam quoque patiunt.

Cauſ. extern. Cibi infumati, ſale & acet. condit, crud. acid. vinum merac. vel acid. muſt. cereviſ. acid. vel nimis recens & non ſatìs defæcata, aſſumptæ cantharid. &c.

Prognoſt. Stranguria orta ex vitio urinæ malum non eſt periculoſum licèt moleſtum. in ſenibus ſubinde incurabile ob primæ digeſtionis defectum. ſi diuturna & contumax fuerit nunc ad urinæ incontinentiam, nunc ad veſicæ ulcus diſponit, vel factum exaſperat. orta ex vitio veſicæ curatu difficillima ac ſubinde periculoſa. interdum dyſuriâ laborantibus materia lactea & alba ea copia emittitur, ut dimidiam matulæ partem, ubi ſubſedit, occupet, quod non tantùm fit vitio ventriculi chylum non ritè elaborantis, quàm renum partes ſalſas & tartareas non ſeparantium.

Indicat. Sunt variæ pro cauſar. variet. inprimis acidum corrigendum, acrimonia urinæ tem-

pe-

peranda, humores acres revellendi, evacuandi, læſio veſicæ reſtituenda &c.

Curat. fit I. V. ſecando ex brach. vel etiam pede in intemperie viſcerum præfervida vel præſente plethora.

II. Purgatio adminiſtranda vel *ex caſſ.* l. *ſola* l. mixt. *cum pulp. tamarind.* l. ℞. *caſſ. rec. extr. dr. vj. thereb. in aq. pariet. lot. dr. ij. cum ſacch. f. bol.* poteſt etiam addi *pulv. rhab.* l. *ſpec. diaturb. cum rhab.* alii exhibent *dilut. caſſ.* l. ℞. *thereb. cyp. ſcr. ij. reſin. gial. gr. vj. M. f. pilul.* prodeſt etiam *extr. panchym. cum mercur. dulc.* in malo contumaciori vomitus *teſte River. & Hildan.* blandior præſtantiſſimus eſt. clyſt. quoque frequenter injecti proſunt parati vel *ex decoct. rad. alth. fol. malv. viol. lact. fl. nymph. hord. mund &c. diſ. caſſ. rec. extr. ol. viol. ovum integrum.* vel *ex puro lact.* pro ardore & dolore contemperando, qui maximè utiles ſunt, ità ut ex hoc ſolo remedio & ſemicupio plures liberati fuerint.

III. Inter acrimoniam temperantia in dyſuria excellunt *malv.* & omnia exinde parata ùt *conſ. mucilag. ſyr. de alth. Fernel. decoct. malv. cum ſyr. viol. &c.* juſcul. pull. vel gallin. *decoct. rad. alth. malv. liq. ſem. cyd. &c. decoct. Foreſt. decoct. ſebeſt.* vel *malv. jujub. ſebeſt. cum pauco croc. thereb. pilul. contra dyſur. quer.* ℞. *thur. myrrh. maſt. à. dr. ij. ſuccin. croc. à. dr. s. camph. ſcr. 1. antim. diaph. ad pond. omn. cum ſ. q. therebint. M. f. pilul. doſ. ſcr. 1.* utatur 10. diebus alii utuntur ſeq. ℞. *ſucc. liq. ſuccin. thur. à. q. ſ. incorp. cum ſ. q. thereb. cyp.* prodeſt etiam pulv. *Joël. ex teſt. ov. ſem. urtic.*

urtic. & ſuccin. troch. de alkek. alij laudant *decoct. fl. cham. cum lact. bub. Foreſt.* quendam curatum vidit *aq. roſ. cum alb. ov. conquaſ. ad mediam ſcuttellam. ebibita.* maximo in uſu ſunt *ol. amygd. d. rec.* vel ſolum vel mixtum *cum ſyr. de alth. Fernel. & pulv. ocul. canc.* it. emulſ. v. g. ℞. *ſem 4. frig. m. papav. alb. à. dr. iij. amygd. d. excort. & in aq. frig. infuſ. unc. s. affund. decoct. Foreſt. l. decoct. hord. liq. portul. ſumit. malv. lib. 1. s. f. emulſ. pro 3. doſ. add. ſyr. viol. unc. 1. ſal. prun. dr. 1.* prodeſt quoque *ſer. lact. capr.* magno hauſt. exhibit. vel abſente febre *lac. aſin.* in affectu diuturno plurimùm conferunt *acidul.* dolore admodum urgente, dum urina redditur, penis demergi poteſt *in lac. tepid.* vel *decoct. malv.* vel *ſolam aq. tepid.* inject. etiam fieri poſſunt *ex lact.* vel *ſer. lact.* vel *emulſ. cum alb. ov. & troch. de alkek. &c.* inter extrinſeca eſt *baln.* & *ſemicup.*

IV. In ſtranguria acidum corrigunt *ocul. canc.* ob vim eorum alcalinam diureticam, *ſucc. canc. expreſ. gland. pulveriſ. pulv.* vel *eſſ. aut ol. deſt. cort. aran.* it. *nux. moſch.* ſi malum oriatur ex uſu cereviſiæ crudæ. *Foreſt.* laudat *decoct. gemmarum rib. nig. cum ſem. dauc. in vin. rub. Gabelkover. decoct. rap. Amat. Luſit. decoct. herb. & bacc. alkek.* aliqui exhibent *gutt. aliq. balſ. peruv.* vel *copaybe ex decoct. petroſ.* alij *ol. cer. ex decoct. cic. rub.* datur etiam *lixiv. ex teſt. ovor. calcinat. cum vin. parat.* vel *vin. in quo ſilices igniti aliquoties extinct.* it. *nitr. cum vin. datum ſp. nit.*

dulc.

dulc. ſal. ſtipit. fab. borrax. cep. in aq. infuſ. &c. ſi oriatur à cruditatibus & vitio primæ digeſt. id, quod in ſenibus frequentiùs accidit uſurpentur potiùs potus *vin. hiſpan. aut malv. aut malvaticum juniper.* vel *aq. phyſag. ment. cort. arant. aq. anhalt. ol. deſt. aran. mac. nuciſt. fæn. junip. &c.* rotul. v. g. ℞. *ſpec. diacurcum. ſcr. v. pulv. nuc. moſch. ſcr. ij. ocul. canc. dr. 1. ſacch. in ſ. q. aq. ſ. ſol. f. rot. aſperg. ol. cort. arant. ſp. vin.* quoque dum cubitum itur, prodeſt & præſervat. extrinſecus umbilico illinitur largiter *ſev. commun.* ob continuitatem veſicæ & umbilici ratione urachi vel *axung. hirc. cum aliq. gutt. ol. deſt. cer. & cort. arant.* huc ſpectat. ſuffit. *Rueland.* in ſe ipſo expertus *ex raphan. conciſ. vino incoct.* vaſe bene obturato. quibus ebullientibus imponitur vas ſellæ, cui æger inſideat, vel veſicæ regionem ſuffumiget.

Diæta ſit *ex lact. ov. ſorbil. oryz. cum lact. coct. carn. agnin. hæd. vitul. &c.* vitentur omnia ſalita, acida, acria, cruda, infumat, fruct. hor. potus ſit vel *aq. Theæ* calida continuò ſorbta, vel decoct. *hord. junip. ſebeſt. glych. alkek.* vel *decoct. malv. cum ſyr. viol.* nocet potus frigidus.

Sterilitas & Impotentia Viri.

NOm. *Sterilitas & Impotentia Viri, extincta virilitas.* Unfruchtbarkeit deß Manns oder Unvermögenheit zu dem Ehelichen Werck.

Defin. Eſt morboſa impotentia excretionis ſeminis vel erigendæ virgæ in ætate florida extra morbum contingens.

Gen.

Gen. Eſt ſymptoma plùs minùs abolitæ ac læſæ generationis.

Subject. Partes viri genitales præcipuè teſtes & penis.

Cauſ. Prima eſt ſeminis cruditas, paucitas & defectus ſ. ex defectu materiæ ſpirituum ſcil: ac partis ſanguinis chyloſæ, dulcis, pinguis, quo in caſu ij homines erunt effæminati, torpidi, languidi, minus alacres, eunuchos imitantes, ſemen nullum vel paucum, aquoſum & frigidum ſinè voluptatis ſenſu effundentes ſ. vitio teſtium conſiſtente vel in defectu fermenti ſeminalis, vel in tumoribus teſtium, quales ſunt vel eorum *inflammatio* Entzündung der Gremlen oriunda frequenter à cauſa externa ùt compreſſione violenta, contuſione à nimia equitatione &c. ac affligens eorundem tumore & duritie cum dolore partim lancinante, partim pulſante: vel *pneumatocele ſ. hernia ventoſa* Wind-Bruch tumor nempe eorum flatulentus, tenſivus, plùs minùs renitens, vel *hydrocele ſ. hernia aquoſa* ein Waſſer-Bruch/ eorum nempe tumor ex aqua intra membranas eorum ex lymphæ curſu impedito contenta oriundus, & quidem mollis, ejuſdem ſemper magnitudinis cum ſenſu fluctuationis ad compreſſionem & pelluciditate ad candelam oppoſitam, niſì membranæ in progreſſu ſpiſſiores & tenſiores redditæ hanc diagnoſin obſcurent. differt hæc ſtrictè loquendo à tumore ſcroti hydropico, in quo aqua in abdomine collecta per proceſſum peritonæi deſcendit in cavitatem ſcroti, eámque ex toto replet, vel *ſarcocele ſ. hernia carnoſa* Fleiſch-Carnüffl

tumor teſtium durus, indolens, niſì ſit cancroſus, ſinè præcedente inguinis tumore ſenſim auctus ac exortus à coagulatione nutrimenti affluentis ob læſas fibras & poros. hanc ſubinde mentiri ſolet tumor proſtatarum vel materia genitalis in epididymidibus collecta & ſuppreſſa, utì & inveterata hydrocele ob membranarum denſitatem *teſte Hildan.* herniæ carnoſæ ùtplurimùm fiunt in dextro: aquoſæ in teſticulo ſiniſtro ob venam ſiniſtram ſpermaticam ex emulgente & dextram ex trunco venæ cavæ oriundam, quod tamen repugnat experientiæ & circulationi ſanguinis, vel tandem *circocele ſ. hernia varicoſa*, dum vaſa teſticulorum varicum more dilatantur & tumorem varijs hinc inde criſpaturis inæqualem efficiunt, exortum à ſanguine craſſiori circa valvulas ſtagnante, eáque cum vaſis laxa, flaccida & tumida reddente.

Secunda impotentiæ cauſa eſt defectus ſpirituum animal. non contrahentium muſculos penis. tertia muſculorum attollentium penis reſolutio ſ. à paralyſi ſ. à maleficio, faſcino & incantamento, quo in caſu membrum licèt erectum applicatum tamen ad conjugem flacceſcit &c.

Prognoſt. Impotentia vel defectus ſeminis non eſt malum periculoſum, niſì quòd mares reddat generationi ineptos. quoad tumores: inflammatorij teſtium tumores niſì citò diſcutiantur, facilè tranſeunt in gangrænam. difficiles curatu ſunt ſarcocele & hydrocele: illa, ſi eſt dolens & cancroſa, non attingenda: pneumatocele & hydrocele ſunt ſinè periculo: non tamen ſinè moleſtiâ ob dolorem & tumorem.

Indicat. Variant pro variet. cauſar. tumores maturè ſunt diſcutiendi vel emolliendi aut aperiendi, exſcindendi &c. ſeminis defectus reſtituendus, fermentúmque teſtium ſpirituoſis volatilibus additis acrioribus & aromaticis acuendum ac roborandum.

Curat. itidem varia eſt I. Semen generantia excellentiora ſunt *eſſ. ſatyr. el. diaſatyr. conf. magnanim. pacific. minſ. rad. eryng. cond. ſang. & cerebell. paſſer. in act. vener. transfoſſ. ſperm* vel *priap. cerv. in act. vener. interfect. ſp. ex ſang. gall. eſſ. amb. ſuccolad. tinct. ſol. cum ol. cinam. caro. ſtync. marin. bolet. cervin. conf. alk. cum amb. & moſch. lac. cum ſacb. & piper.* v. g. ℞. *lact. unc. ij. ſacch. piper. à. dr. s. M. vin. generoſ. malv.* vel *dulc. cum vitell. ov. & gr. aliquot amb.* vel *ſpec. arom. roſ. ov. ſorbil. cum priap. taur. pulv. & cinam. &c.* optima enim ſunt ſtimulantia cum analepticis mixta, ſola enim ſtimulantia reddunt imbecilles. ſola lactea ſunt minùs ſpirituoſa. ex compoſit. laudantur mixtur. v. g. ℞. *aq. magnanim. unc. iij. cinam. eſſ. ſatyr. à. dr. iij. tinct. corrall. dr. ij. amb. dr. I. M.* ℞. *confect. alk. unc. s. amb. griſ. dr. I. zib. dr. s. aq. magnanim. ſcr. ij. M. doſ. ſcr. I. alternis veſperis ex aq. cinam.* ℞. *vitell. ov. N. ij. amb. cuſp. cultell. N. I. ſacch. cuſp. cultell. N. ij. M.* item morſul. *viril. minſ.* l. Timæ. rotul. *ſtimulant.* ejuſdem, elect. v. g. ℞. *chocolat. ver. unc. I. s. confect. alk. unc. I. amb. griſ. ſcr. I. ol. deſt. mac. cinam. à. gut. xj. eſſent. ſatyr. unc. s.*

ſyr.

ſyr. de cinam. q. ſ. M. f. el. l. ℞. *conſ. rad. eryng. ſatyr. à. unc. iij. zz. virid. condit. cort. cit. condit. à. unc. ſ. amygd. pincar. piſtach. dactyl. nuc. moſch. condit. à. unc. 1. priap. taur. dr. ij. ſem. paſtin. croc. ſinap. à. dr. ij. pip. alb. galang. à. unc. ſ. ſyr. conſ. zz. q. ſ. M. f. elect. doſ. quant. nuc. jugl. ſuperbib. vin. malv.* trag. ſeq. ad impotentias & incantationes mirabilis eſſe dicitur ℞. *caſtor. genital. cerv. piper. long. à dr. 1. ſatyr. calam. arom. aron. galang. ſem. urtic. fl. borrag. beton. à. dr. ij. ſacch. alb. dr. vj. M. doſ. dr. 1. ex vin.*

Inter extrinſeca ſunt inunct. perinæi, lumbor. reſt. & ſcrot. ac pen. *cum balſ. apopl. vener. minſ. ſp. formic.* vel ℞. *ol. nuc. moſch. expr. dr. vj. balſ. peruv. dr. ij. ol. deſt. mac. gut. iv. charyoph. gut. vij. Zibet. ſcr. 1. moſch. gr. v. M.* poſſunt & olea deſtill. excipi cum axung. caſtor. prodeſt & ſp. formic. illit. alij recipiunt *fel. apri.* alij *ping. cothurnic. cum pulv. elleb. nig.* vel *rad. pyret.* his ſubjungenda balnea, inſeſſ. & fotus nervini. experimenta in faſcino vid. apud *ſenert. Helm. Hart.*

II. In inflammat. teſtium præmiſ. clyſt. & V. S. ex brach. & pede deveniendum ad topica ùt catapl. *ex farin. fab. cum acet. aut oxycrat.* vel *ex far. fab. ſem. cumin. cum ſ. q. vin.* v. g. ℞. *farin. fab. unc. iij. pulv. ſem. cumin. unc. ſ. cum vin. ſ. q. M. f. catapl.* l. ℞. *farin. fab. unc. iij. hord. unc. 1. coq. in vin. ad conſiſt. catapl. add. pulv. roſ. fl. cham. melil. à. unc. ſ. ol. roſ. chamom. à. unc. 1.*

vitell. & album. 1. ov. vel *ex agrim. & rad. cucum aſin. in vin. coct. ab Hartm.* commendatur catapl. *ex fol. rut. cum acet. coct*, it. *ex fol. nymph. & naſturt. aq. cum ol. roſ.* ſi oriatur ex applicatis acrioribus externis, optimus eſt fotus *ex lact. cum incoct. fl. cham. ſamb. &c.* ſuppuratio optimè promovetur *empl. fil. zacch.* cum *balſ. ſulph. thereb.* hinc abſceſſus ſcalpello aperiendus & more aliorum ulcerum tractandum

III. In hernia flatulenta prodeſt. ſuffumig. *ex maſt. & ſem. cumin. ung. carmin. minſ.* catapl. *ex fl. cham. far. fab. ſterc. cap. in aq. cham. & acet. coct.* vel *ex 2. p. far. fab. & 1. ſem. cumin.* vel *bacc. laur ſubact. cum fim. vaccin. rec.* foment. cum pann. lin. *ex decoct.* ſeq. haud inclegans. ℞. *ſem. coriand. unc. s. cumin. aniſ. à. dr. ij. alum. dr. s. vin. & aq. à lib. 1. coq. empl. de bacc. laur. diaſulf. Rueland, &c.*

IV. In hernia aquoſa incipienti præmiſſis hydrag. *ex elat.* convenit inunctio *cum balſ. ſulph.* applic. *ſimul ſaccul. ex cineribus calidis l.* ℞. *ung. de alth. unc. iij. balſ. ſulph. thereb. dr. iij. M. inung. ſcrot. calidè.* hinc applic. empl. ſeq. ℞. *empl. de bacc. laur. ſterc. cap. à. unc. 1. s. ſem. cumin. fl. ſulph. à. dr. ij. malax. cum ſ. q. ol. rut. & chamom. l. empl. carminat. Minſicht.* item ℞. *ſterc. cap. unc. 1. s. cochl. cum ſuis teſt. contuſ. unc. 1. cumin. pulv. ſulph. à. dr. ij. M. f. catapl.* l. ℞. *farin. fab. lib. s. coq. in vin. generoſ. ad puer. conſiſt. add. oxymel. ſ. unc. iij. M.* confirmata non niſi chyrur-

rurgiâ curatur puncturâ nempe, vel caſtratione. apertio ſcroti tumentis ab hydrope non caret periculo, quia facilè in gangranam abit.

.V. In ſarcocele incipienti intus conveniunt terrea alcaliſata ùt *pulv. contra ſtrum. pulv. ex ſpong. combuſt. lap. ſpong.* expertus eſt *pulv. rad. onon.* extrinſecùs optimè convenit *empl. paracelſ. contra herniam carnoſ.* nisì ſit maligna, vel ſi non curanda impotentia venerea *empl. vig. cum mercur. &c.* thermarum uſus tumores hos, ſi non pſanè diſcutit ſaltèm incrementum eorum avertit. ſi ſit confirmata, non nisì ipſius carnis ſcroto vel teſti adnatæ abſciſſione vel teſtis ipſius exſciſſione curatur.

VI. In hernia varicoſa convenit *empl. de mucil. mixt. cum an. gum. amon. in vin. ſol.* inunctio *cum ol. philoſoph. rectific. uſus thermar. &c.*

Diæta in defectu ſeminis ſit analeptica ex carn. gallin. capon. porcellor. av. mont. earúmque conſumat. & contuſ. teſt. gallor. farcimin. ex criſt. & teſtic. gall. ov. ſorb. cum ſach. & amb. ſuccolad. oſtr. amygdalat. pineat. piſtach. potus ſit vinum dulc. generoſ. inprimis hiſpan. vel malv. ſub introitum lecti ſumptum.

Gonorrhæa.

NOm. *Gonorrhæa, coryza ſeminalis,* Saamen-Fluß.

Deſin. Eſt involuntaria liquoris ſeminalis aut ſemini formis profuſio ſui, aut partium ſpermaticarum vitio exorta.

Gen. Eſt ſymptoma in excretis.

Subject. Veſiculæ ſeminales & in notha glandulæ proſtatæ.

Differ. & Cauſ. Alia eſt *vera* nimia ſcil. & invita liquoris ſeminalis in teſtibus elaborati profuſio citra tentiginem vel venerem cum nullo oblectationis ſenſu dependens vel à ſeminis nimia copia & orgaſmo, vel ab ejuſdem fervore, & acrimonia ùtplurimùm acida irritante veſiculas ſeminales & vicinos muſculos, hinc & hypochond. & ſcorbuticis ſubinde accidit atque purgantia & cantharid. ſtimulum partibus genitalibus ſubinde inferunt, vel à nimia veſicularum laxitate & flacciditate ab externa cauſa ùtplurimùm inducta cum orificio earum in urethra minûs clauſo & facilè aperibili. ad primam cauſam ſpectat *pollutio nocturna*, quæ eſt inſcia ſeminis emiſſio homine dormiente cum tenſione penis & phantaſia venerea dependens ab irritatione expultricis à ſeminis copia, turgeſcentia, & calore, hinc ijs frequentior qui diutius dorſo reſupinati incumbunt locis ijs incaleſcentibus & ſanguinem fervidiorem reddentibus : alia eſt *notha* & quidem vel *benigna* vel *maligna*: *notha benigna* eſt liquoris ſeminiformis ſ. liquaminis aquoſi & tenuis citra ſenſum & tentiginem per penem effluxus dependens à latice aquoſo, ſeroſo & copioſo ex deficiente tam chyloſi, quàm hæmathoſi in M. S. congeſto, quæ ſubſtantia ſeroſa per proſtatas glanduloſas uberiùs elicitur & excernitur, præſertim ſi illæ proſtatæ vel flaccidiores, vel molliores, vel alio modo læſæ exiſtant, ut inſtar fonticuli continuò laticem

illum

illum ſeroſum non tantùm attrahant, ſed & perpetuò excernant. affectus hic reſpondet fluori albo mulierum & ſicut ille coryza uteri, ità hic gonorrhæa catarrhalis quibuſdam dicitur. *notha maligna ſ. virulenta* eſt effluxus liquaminis tenuis, hinc pedetentim acrioris, pallido citrini & tandem liveſcentis ſ. cæruleſcentis cum dolore acerbo circa radicem penis ad proſtatas glanduloſas, dyſuria ac ſequente ſubinde exulceratione & excoriatione urethræ ac caruncula penis cum tumore quoque præpurij & ulcuſculi inter præpurium & glandem dependens à fermento gallico per coitum cum infecta & ulcera in vagina uteri habente hauſto non tantùm proſtatas glanduloſas ulcerante & quaſi excoriante, ſed & vi fermentativâ lympham dictarum partium inquinante & in liquorem virulentum corroſivum tranſmutante.

Cauſ. extern. gonorrh. Sunt diæta & victus plenior, alimenta etiam acrem & ſeroſum ſuccum ſuppeditantia, vita ſedentaria, cogitat. venereæ, abuſus veneris, copula cum infecta &c.

Sig. diagnoſt. In defin. & differ. allata.

Prognoſt. Gonorrhæa vera grave malum eſt, diutiùs enim durans ægros reddit graciles circa lumbos & impotentes in motu conquerentes etiã de laſſitudine, capitis & oculorum quoad viſum debilitate, tandem fiunt tremuli, appetitus petit & ad tabem dorſalem pergunt. inveterata difficulter curatur, neque etiam ſtatim ſupprimenda, nè ſuppreſſa varia circa teſtes inferat ſymptomata. gonorrh. notha benigna prodromus vel comes eſt cachexiæ. virulenta in principio levis: in pro-

greſſu glandulas excoriat & quandoque abſumit, interdum & teſtes inquinat ac cum ſanguine univerſum corpus, frequentiùs ſuperveniunt bubones in inguinibus, quod bonum. viros ſubinde ſteriles reddit: difficilis quoque curatu, ſi juncta ſit cum tumore & ulcere ac caruncula penis.

Indicat. Snnt ſeminis copiam imminuere, acrimoniam ejus temperare, humores vitioſos evacuare, virulentias eorum expugnare, laxitatem veſicularum reſtituere &c.

Curat. fit I. V. ſecando, ſi corpus plethoricum tam ex brach. quam pede.

II. Corpus evacuando vel *per infuſ. rhab. myrob. cheb. cinam. in aq. cich. & endiv. cum el. de ſucc. roſ. ſyr. de cich. cum rhab. &c.* vel per bol. *℞. fl. caſſ. rec. extr. dr. vj. thereb. dr. I. rhab. pulv. ſcr. I. cum pulv glych. & ſacch. ſ. q. M. ſ. bol.* ℞. *caſſ. rec. extr. dr. ij. mag. gial. gr. vij. cum ſ. q. ſyr. de nymph. M. f. bol.* ℞. *pulp. caſſ. rec. extr. unc. I. thereb. ven. lot. unc. ij. mercur. dulc. ſal. prun. ocul. canc. p. p. à. dr. I. ſal. vol. ſuccin. ſc. iv. ſyr. dn alth. Fernel. q. ſ. M.* detur *bis l. ter. de die magnit. caſtan. conveniunt & pilul. ex extr. panchym. & mercur. d.*

III. Exhibendo ea, quæ parciorem genituram faciunt & fermentum teſtium obtundunt ùt v. g. *nitr. crud. ad ſcr.* I. *ex aq. nymph. aſſumpt.* item ℞. *aq. roſ. unc. iij. ſucc. cit. l. limon. unc.* I. *album. ov crud. N. I. M.* laudatur etiam *ſolut. corall. cum ſucc. cit. parat. ſem. agn. caſt.* v. g. ℞. *ſem. agn. caſt.*

caſt. dr. iij. papav. alb. dr. I. *cum ſ. q. aq. nymph. M. f. emulſ. add. mag. corrall. cum ſucc. cit. parat. dr. s. ſacch. parum M. eſſ.* vel *aq. caſtitat. minſ.* vel *River.* ſpecifica quoque ſunt *nymph. alb. galeopſ. millef. alb. &c.*

IV. Veniendo ad acrimoniam temperantia & meatus urinarios mundificantia & abſtergentia ùt *emulſ.* v. g. ℞. *ſem. melon. excort. unc.* I. *amygd. d. excort unc. ij. ſem. agn. caſt. l. cannab. dr. ij. decoct. hord lib. I. M. f. emulſ. dulc. ſacch. addunt alij mag. oſſ. ſep. l. nit. perlat.* poſt emulſ. optima in hunc finem eſt *therebinth. l. cum vitell. ov. diſſol. & cùm aq. nymph. exhib.* l. prout exhibet River. ℞. *thereb. opt. unc. iv. vitell. ov. N. ij. in mortar. mixt. add. aq. agrim. lib. I. M. donec thereb. eſt ſolut, tum pone per noct. in B. M. m. col. & add. ſacch. & ſucc. lim. à. q. pl. doſ. unc. I. s. manè* l. in elect. ℞. *fl. caſſ. rec. extr. unc. I. s. thereb. ven. lot. dr. ij. ſyr. de alth. Fernel. unc. I. s. M. doſ. magnit. avellan.* l. in pilul. ℞. *thereb. ven. cum aq. plant. lot. & coct. dr. ij. pulv. glych. dr. I. s. troch. de alkek. ſ. op. ſucc. liq. inſpiſſ. ſpec. diatrag. frig. à. ſcr. I. M. f. pilul. inſtar Cicer.* extrinſecùs ad ſpinam dorſi lumb. & teſtes conveniunt inunct. v. g. ℞. *ung. ſantal. comitiſſ. à. unc. s. ol. nymph. dr. iij. camph. ſcr.* I. *acet. roſ. dr.* I. *s. l.* ℞. *ung. comitiſſ. unc.* I. *s. cerat. ſant. unc. s. camph. ſcr.* I. *s. ſem. vitic. ſacch. ſat. à. dr.* I *ol. myrt. q. ſ. M. f. linim.* applicari etiam poteſt *empl. de ſaturn. Minſicht.*

V. Exhibenda roborantia, ſtiptica & adſtringentia, ex quibus excellunt *aq. contra gonorrh. querc. tinct. corrall. croc. mart. adſtr. cum thereb. in pilul. ſuccinata quævis troch. de carab. os ſep. cum cons. ros. cryſt. pp. antim. diaph. mand. luc. piſc. ſach. ſat. torment. &c.* ex compoſitis ſunt pulv. & trag. v. g. ℞. *gland. querc. in furno exſicc. dr. vj. sacch. ros. tab. unc. 1. maſt. thur. à. dr. 1. sem. coriand. dr. 1. s. ſuccin. dr. 1. vitic. fol. ment. à. ſcr. 1. ocul. canc. dr. 1. M. f. pulv. ſubtiliſſ. addi l. ſubſtitui poſſunt corrall. sem. lact. papav. alb. camph. fl. nymph. ros. rub. &c.* item elect. ℞. *cons. ros. rub. ment. criſp. à. unc. 1. s. oſſ. sep. pp. dr. ij. borrac. calcin. dr. 1. nuc. mosch. dr. s. syr. de ros. ſicc. q. ſ. M. f. elect.* l. ſeq. *Tima* ℞. *cons. ros. vet. unc. iv. carn. cyd. condit. dr. vj. nuc. ind. condit. dr. vj. medull. nuc. ind. condit. dr. ij. pulv. torment. balauſt. à. ſcr. ij. terr. ſig. corrall. rub. p. p. à. ſcr. 1. cc. uſt. p. p. ſcr. 1. s. cum ſ. q. ſyr. gran. acid. M. f. elect.* huc ſpectat etiam *confect. ſtipt. Minſicht.* item pilul. ℞. *thereb. ven. aq. ros. lot. & coct unc. 1. bals. peruv. dr. s. pulv. rad. torment. conſolid. m. à. dr. 1. ocul. canc. p. p. mercur. d. à. dr. s. M. f. pil. dos. ſcr. s. m. & v.* l. ℞. *extr. torm. unc. 1. sacch. sat. unc. s. camph. dr. ij. M.* l. ℞. *extr. torm. dr. ij. ſperniol. croll. comp. ſcr. ij. pulv. sem. agn. caſt. plantag. conſolid.*

à. ſcr.

à. ſcr. s. thereb. ven. camph. à. gr. xij. M. Timæ etiam laudat *tinct. ſuam contra gonorrh.* extrinſecùs convenit uſus *therm.* & inunct. *ex ol. roſ. myrt. maſt. cum bol. arm. terr. ſig. balauſt. & cer. alb. &c.*

VI. In gonorrhæa virulenta præmiſſâ ſi opus, V.S. purgatio fiat cum pilul. ℞. *ext. panchym. croll. elleb. nig. à. ſcr. s. reſin. gial. gr. vj. ol. deſt. cit. gut. ij. cum ſ. q. ſyr. deſum. M. f. pilul. N. ix. deaur. l.* ℞. *extr. panchym. mercur. d. à. gr. xv. extr. troch. alchand. gr. ij. cum ſ. q. thereb. f. pilul. l. fiant ex thereb. & mercur. dulc. &c.* quæ non tantùm laxant, ſed etiam diarrhæam reſpiciunt. *Sydenhaimb* purgationi primas defert in hoc morbo aſſerens eum à quolibet catharctico ſæpè diúque exhibito curatum iri, hinc ejuſmodi pilul. ad dies 12. vel 14. exhibet, donec urinæ ardor & materiæ ſeminiformis color flavus imminuatur, dein per 2. ſeptim. alternis. diebus, hincque bis in ſeptim. propinat. pilul. ejus ſunt ſeq. ℞. *maſſ. pil. coch. dr. iij. extr. rud. dr. 1. reſin. gial. diagrid. à. dr. s. cum ſ. q. opobalſ. M. f. pilul. ex dr. 1. N. vj. doſ. N. iv.* 2. his non juvantibus *decoct. lign.* exhibendum ac ſudores per hor. in laconico beneficio *ſp. vin. accenſi* eliciendi, vel ſi aliter fieri non poſſit in lecto v. g. ℞. *raſur. lig. ſanct. ſarſapar. à. unc. iv. cort. lign. ſ. dr. vj. inf. in aq. pur. lib. vj. ſtent in loco calido per 24 horas coq. ad conſumpt. 3. p. addendo in medio coct. rad. liq. ennul. à. unc. s. cinam. acut. dr. iij. ſem. aniſ. fænic. à. dr. ij. l.* ℞. *lig. ſ. unc. vj. rad. ſalſap. unc. ij. bardan. unc. 1. s. lign. juniper. unc. s. inſ. in aq. font. lib. vj. per hor.*

24.

24. coq. ad 3. p. conſumpt. doſ. unc. vj. 3. balſamica appropriata & abſtergentia exhibenda, inter quæ eminet *thereb. cyp. nuc. avellan.* magnitudine exhibita. it. *balſ. ſulf. thereb.* hinc *junip. balſ. peruv.* vel qui longè excellentior *balſ. de copaybe ad gut. xxx.* ex vehiculo calido l. ℞. *ol. ſuccin. gut. x. ol. therebint. gut. v. balſ. peruv. gut. iij. M.* detur cum vin. calid. l. ℞. *ol. ſuccin. juniper. ā. dr. I. ſp. vin. unc. v. M.* detur m. & v. cochl. I. ex vin. alii ſeq. commendant pilul. ℞. *maſt. gum. elem. ā. dr. I. terr. japon. ſcr. I. camph. ſcr. ij. cum ſ. q. thereb. M. f. pilul. cicer. magnitud. l.* ℞. *thereb. venet. coct. unc. ſ. lapid. canc. dr. iij. balſ. ind. dr. I. camph. dr. ſ. ol. ſabin. gut. xx. M. f. pilul. ex ſcr. I. N. v.* ſi adeſt unà exulceratio fiant injection. *ex lact. in quo ſem. cyd. ſem. alth.* vel *rad. ſymph. coct.* vel *ex aq. calc. viv. cum aloe myrrh. mell.* vel *loco aloës cum mercur. d. &c.*

VII. In gonorrhæa notha benigna utendum ratione digeſtionis primæ amaricantibus & aromaticis ùt *ment. abſint. &c.* it. *martialibus &* ratione feri ſuperflui *juniperin. ſaſaphrat. &c.*

Diæta aër ſit ſiccus, cibus parcus, potus decoct. *ſaſaph. liq. paſſ. ſem. aniſ. coriand. cinam.* vel ℞. *hord. integ. pj. ſem. melon. contuſ. unc. I. fol. equiſet. m. ſ. aq. font. lib. viij. bull. ad conſumpt. med. add. in fine liq. minut. inciſ. dr. I. M. &c.* ſomnus moderatus in cubili frigidiori decumbendo in alterutrum latus in lecto quem vulgò Matraßen vocant.

INDEX

Titulorum Alphabeticus

PARTIS PRIMÆ.

A. pag.

Affectio hypochondriaca. 433
Albugo. iij
Alvi adſtrictio. 307
Angina. 149
Ani procidentia. 360
Animi deliquium. 225
Aphtæ. 146
Apoplexia. 14
Aſthma. 160

C.

Cachexia. 405
Calculus renum. 459
  Veſicæ. 474
Carus. 8
Catalepſis. 12
Catarrhus. 86
Cæliaca. 313
Chylificatio læſa. 251
Cholera. 274
Coma vigil. 12
Convulſio. 36

D. pag.

Dentium algor. 143
  Caries. 140
  Nigredo. 141
  Stridor. 143
  Stupor. 143
  Vacilatio. 143
Diabetes. 494
Diarrhæa. 316
Dolor aurium. 120
  Capitis. 1
  Colicus. 289
  Dentium. 136
  Hæmorrhoid. 369
  Nephriticus. 459
  Ventriculi. 280
Dyſenteria. 326
Dyſuria. 508

E.

Empyema. 184
Epilepſia. 36

F.

Fames canina. 242

Flu-

pag.
Fluxus epaticus. 354
Hæmorrhoid. immod. 363

G.

Gingivarum eroſio. 144
Gonorrhæa. 519
Guſtatus læſus. 133
Gutta ſerena. 96

H.

Hæmorrhag. Nariũ. 127
Hæmophtyſis. 190
Hernia inteſtinalis. 354
Hydrops. 410
Hydrops pectoris. 189

I.

Icterus. 392
Ileos. 300
Imbecillitus virium. 225
Inappetentia. 237
Incontinentia urinæ. 498
Incubus. 55
Inflammat. epat. lien. &c. 378
Inteſtin. 305
Renum & veſic. 481
Ventricul. 286
Inflatio epat. & lien. 391
Stomach. 271
Intemperies calida epat. 357
Iſchuria. 501

L. pag.

Lethargus. 8
Lienteria. 313
Lumbrici. 347

M.

Mania. 72
Melancholia. 66
Memoriæ læſio. 82
Mictus ſanguinis. 489
Motus convulſivi. 36

O.

Obſtructio epat. lien. &c. 183
Olfactus læſus. 120
Ophtalmia. 105

P.

Palpitatio cordis. 219
Patalyſis. 23
Paraphrenitis. 60
Pareſis. 30
Peripneumonia. 182
Phrenitis. 60
Pthyſis. 197
Pica. 244
Pleuritis. 170
Procidentia ani. 360
Prunella. 134

R.

Rabies. 77
Raucedo. 156
Ructus. 271

S. pag.

Scirrbus epat. lien. &c. 399
Scorbutus. 448
Singultus. 257
Sitis. 246
Sonitus aurium. 118
Sterilitas in viro. 513
Stranguria. 508
Stupiditas. 82
Suffuſio. 100
Sugillatio. 111
Surditas. 113

T.

Teneſmus. 342
Tinnitus aurium. 118

pag.

Tremor. 58
Tuſſis. 211
Tympanites. 428

V.

Venenum. 232
Vertigo. 49
Vigiliæ immod. 80
Ulcus Ventric. 286
Renum & Veſic. 484
Unguis oculi. 112
Vomitus. 261
Urinæ incontinent. 498
Uvulæ relaxatio. 148